

61095

T.C.
HARRAN ÜNİVERSİTESİ
İSLÂM TARİHİ VE SANATLARI
ANABİLİM DALI
TÜRK İSLÂM EDEBİYATI
BİLİM DALI

AHMED MÜRŞİDÎ'NİN PENDNÂMESİ

(TENKİTLİ METİN)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
Mehmet Sait MERMUTLU

DANIŞMAN
Prof. Dr. Ömer OKUMUŞ

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

ŞANLIURFA — 1996

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	I
KISALTMALAR.....	III
ALFABE.....	IV
I- GİRİŞ	
A- PENDNÂMELERİN AHLÂKÎ ESERLER İÇİNDEKİ YERİ.....	V
B- AHMEDİ'NİN PENDNÂMESİ.....	VI
C- AHMED MÜRŞİD DİYARBEKRÎ.....	VII
1- Hayatı	
2- Eserleri	
II- TENKİDLİ METİN	
Pend-i Ahmedî (Kitab-ı Mürşid).....	1
Fî beyân-ı mebhas-ı fakr.....	2
Fî beyân-ı mâl-ı dünyâ.....	3
Mebhas-ı mülk-i dünyâ.....	9
Der-beyân-ı câkîbet-endîş.....	13
Mebhas-ı kelâm-ı ettibâ ve murisi'l-fakr.....	15
Mebhas-ı salâvât-ı hamse.....	17
Fî beyân-ı mebhas-ı hakk-ıvâlidayn.....	26
Fî beyân-ı mebhas-ı hakk-ı cîrân.....	34
Fî beyân-ı mebhas-ı ahvâl-ı mücerred.....	37
Fî beyân-ı mebhas-ı zî-cayâl.....	40
Fî beyân-ı mebhas-ı hakk-ı zevceyn.....	46
Fî beyân-ı mebhas-ı gayret-i nâmus.....	52
Fî beyân-ı mebhas-ı rızk.....	55
Fî beyân-ı mebhas-ı hırs ü tama ^c	61
Fî beyân-ı mebhas-ı gınâ ve nâfi ^c	71
Fî beyân-ı mebhas-ı ahvâl-ı haram.....	75
Fî beyân-ı mebhas-ı emânet-hazer.....	79
Fî beyân-ı mebhas-ı hükûmet.....	80
Fî beyân-ı mebhas-ı sahâvet.....	89
Fî beyân-ı mebhas-ı müsâfirân.....	99
Fî beyân-ı mebhas-ı ihânet.....	106

Fî beyân-ı mebhas-ı tahammül ve rızâ ve sabır.....	109
Fî beyân-ı mebhas-ı fitne ve fesâd.....	112
Fî beyân-ı mebhas-ı ahvâl-ı gıybet.....	116
Fî beyân-ı mebhas-ı ahvâl-ı fahr ve dahl.....	119
Fî beyân-ı mebhas-ı ucb u hased.....	126
Fî beyân-ı mu'araza-ı iblis 'aleyhi'l-la'ne.....	133
Fî beyân-ı mebhas-ı kibr.....	135
Fî beyân-ı mebhas-ı tevbe ve istiğfâr.....	141
Fî beyân-ı mebhas-ı tecdîd-i imân ve nikâh.....	145
Fî beyân-ı tazarru' ve münâcât.....	145
Fî beyân-ı mebhas-ı ictinâb-ı ma'âsî.....	147
Fî beyân-ı mebhas-ı taleb-i du'â ve isti'ânet.....	156
Fî beyân-ı şükr ü hamd.....	166
Fî beyân-ı mebhas-ı nüfûs-i tis'a.....	173
Fî beyân-ı mebhas-ı nefis-i emmâre.....	173
Fî beyân-ı nefis-i levvâme.....	174
Fî beyân-ı nefis-i mutmaine.....	174
Fî beyân-ı nefis-i mardıyye.....	175
Fî beyân-ı nefis-i 'âşıkâ.....	176
Fî beyân-ı nefis-i nâuka.....	177
Fî beyân-ı nefis-i fakîre.....	177
Fî beyân-ı nefis-i fâniye.....	178
Fî beyân-ı nefis-i kâmile.....	178
Fî beyân-ı mebhas-ı tilâvet-i Kur'ân.....	181
Kasîde-i Kur'ân-ı Kerîm.....	185
Fî beyân-ı mebhas-ı âh ü hasret.....	186
Fî beyân-ı mebhas-ı çeşm-i nem.....	189
Fî beyân-ı mebhas-ı zikru'llah-i azze şânuhu.....	193
Fî beyân-ı mebhas-ı 'aşk-ı İlâhî ve mahabbet-i Hudâ.....	198
Fî beyân-ı mebhas-ı şurb-i duhân.....	199
Fî beyân-ı mebhas-ı 'aşkı'n-Nebî 'aleyhi's-salâtu ve's-selâm.....	206
Kasîde-i hâbhâb-i civân.....	210
Fî beyân-ı mebhas-ı hâbhâb-ı civân.....	210
Fî beyân-ı mebhas-ı salâvât-ı şerîfe 'alâ Nebîyy-i sallallahu 'aleyhi ve sellem	214
Fî beyân-ı mebhas-ı mu'cizât-ı enbiyâ 'aleyhimu's-salâtu ve's-selâm.....	218

Fî beyân-ı mebhas-ı kerâmet-i evliyâ rahimehûm-ullâh.....	218
Fî beyân-ı mebhas-ı akvâl ü ef'âl-i mecnûun.....	220
Fî beyân-ı ahkâm-i 'ilm-i cifr.....	220
Fî beyân-ı ahkâm-ı 'ilm-i simyâ.....	221
Fî beyân-ı ahkâm-ı 'ilm-i sihr.....	221
Fî beyân-ı mebhas-ı medh-i ümmet.....	222
Fî beyân-ı mebhas-ı 'ulemâ rahimehûm-ullâh.....	229
Fî beyân-ı mebhas-ı imdâd-ı 'ilm.....	236
Fî beyân-ı mebhas-ı fikri'l mevt.....	237
Fî beyân-ı mebhas-ı kabr.....	242
Kasîde-i kabristân.....	242
Fî beyân-ı mebhas-ı tedârik-i kabr.....	243
Kasîde-i zemm-i dünyâ-yı denî.....	246
Fî beyân-ı mebhas-ı rûz-i kıyâmet.....	247
Fî beyân-ı mebhas-ı mahşer ü mîzân.....	254
Kasîde-i haşr.....	255
Haram yeyip, mâlının zekâtın virmeyenler.....	257
Altış-virişde hîle ve nâkıs virenlerin hâlı.....	257
Yalan yire şehâdet idenler.....	257
Ketm ü şehâdet idenlerin hâl-ı şânı.....	258
Mebhas-ı zinâ idenler.....	258
Halka acı söz diyen ve komşusunu inciden.....	258
Saz çalanların hâlı.....	258
Yetim mâlın yeyenlerin hâl-ı şânı.....	259
Nâ-hak yire âdem katl idenlerin hâlı.....	259
Fî beyân-ı fırka-ı nâciye rahimehûmullâh.....	259
Fî beyân-ı mebhas-ı zenân-ı ehl-i cinân.....	262
Hatme-i kitâb-ı ahmediyye.....	262

III- BİBLİYOGRAFYA

ÖNSÖZ

Ahmed Mürşid, XVIII.asrın oldukça tanınan ve eserleri etrafında menkıbeler üretilen isimlerinden biridir. Kendi ismiyle anılan Pendnâme-i Ahmediye'si yüzyıllar boyu iyiliğin faziletleri, kötülüğün zararlı ve acı sonuçlarını anlatan bir öğüt kitabı olarak halkın elinde dolaşmıştır. Asrının İslâmî Türk Edebiyatı sahasında önemli yeri olan müellif ve eserini tanıtan yeterli bir çalışmanın bulunmaması bizi bu konuda çalışmaya sevk eden en önemli amil olmuştur. Bu amaçla hareket ederek eseri memleketimizin istifadesine sunmak istedik.

Bir kez yeni harflerle de basılmış olan Pendnâme-i Ahmediye'nin¹ bu baskısı ne yazık ki ciddi bir çalışma ürünü olmaktan uzak olup pek çok yanlışlıklar ve eksiklikler içermektedir.

Kendi araştırmamızda biz İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi'ndeki yazma nüshayı esas aldık². Ancak Süleymaniye Kütüphanesi'nde bulunan bir nüshayı da³ Üniversite nüshasıyla karşılaştırarak farklılıkları gösterdik.

Araştırmamız sırasında İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi'nde⁴ ve Diyarbakır İhtisas Kütüphanesi'nde⁵ toplam 11 ayrı matbu nüshaya rastladık. Diyarbakır İhtisas Kütüphanesi'ndeki iki ayrı matbu nüshaları da karşılaştırmak suretiyle yazma nüshalarda bulunmayan ya da okunamayan kelime ve mısraları göstermenin yararlı olacağını düşünerek dipnotlarla bu farklılıklara da işaret ettik. Bununla birlikte bütün nüshalarda okunamayan veya silik durumda bulunan çok az sayıdaki kelimelerin yerlerini boş bırakmayı tercih ettik. Yine yazma nüshanın aslına sadık kalmak için, yanlış istinsah olduğuna kanaat getirdiğimiz kelimeleri, diğer nüshalarda kullanıldığı farklı biçimleriyle de göstermeye çalıştık.

Metinlerdeki fonetik özelliğe bağlı kalmak, esas metne bütünüyle sadık kalmak

¹ Güçlü, Agah, Kitab-ı Mürşid - Pend-i Ahmediye, İnkılap ve Aka Kitabevi, İstanbul, 1968.

² Ahmed Mürşid Diyarbakır ve Pend-i Ahmediye, İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi yazma ları No: 2150 ; 1281 senesinde Şemsüddin er-Rıfki tarafından nk'a hatla istinsah edilmiştir. 23,3x16,6 ebadında ve siyah meşin ciltlidir. Yer yer yeşil ve kırmızı renkler de kullanılarak yazılan bu nüsha 306 varak olup her sayfasında 15 satır vardır.

³ Amidli Ahmedî ve Kitab-ı Mürşid, Süleymaniye Kütüphanesi, Hacı Mahmud Efendi yazmaları No: 3543/2 ; H. 1300 yılında istinsah edildiği anlaşılan ve sadece 32 sayfa olup her sayfasında 13 satır bulunan bu kitapta bir çok bahis yazılmamıştır.

⁴ Ahmediye, İstanbul, 1290/1873-482 sh, 1294/1877-482 sh, 1294/1877-480 sh, 1303/1885-482 sh, 1304/1886-482 sh, 1305/ 1887- 482 sh, 1307/1889- 482 sh, 1309/1891-482 sh, 1315/1897-482 sh.

⁵ Ahmediye, İstanbul, 1319-346 sh, Tarihsiz-480 sh.

düşüncesinden kaynaklandı. Yazma metindeki yazım düzenini de koruyarak her beyti bir satırda yazmayı tercih ettik.

Esas aldığımız nüshada varak numaraları mevcut olup toplam varak sayısı 304'le nihayetlenmiş görünürken varakları tek tek kontrol etmemiz sonucunda 188 ve 304 numaralı sayfaların mükerrer ve bazı sayfa numaralarının atlanmış olduğunu gördük. Bizim tesbitimize göre İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi'ndeki yazma nüshanın 306 varak olduğu anlaşılmıştır.

Çalışmamıza konu olan eserin tesbiti için yaptığımız araştırmalarda ne yazık ki tatmin kâr miktarda yazma nüshaya rastlanamadı. Yine gerek Diyarbakır gerekse İstanbul Kütüphanelerinde bulabildiğimiz matbu nüshaların hemen hepsinde bir çok bahsin esas alınan yazma nüshaya göre ya eksik ya da hiç alınmamış olması mevcut nüshaları karşılaştırmada önümü ze çıkan ciddi bir zorluk oldu.

Kendilerini tanıma imkânını elde etmemden bu yana her vesileyle yüksek alaka ve nezaketlerini esirgemeyen, yönlendirme ve tavsiyelerinden her zaman olduğu gibi bu çalışmam boyunca da istifade etmiş olduğum değerli hocam Prof. Dr. Ömer OKUMUŞ beyefendiye şükrânlarımı sunmayı bir borç biliyorum. Yine değerli bilgileri ile bu çalışmada katkıları bulunan Yrd.Doç.Dr. Muhsin KALKIŞIM beye de teşekkürlerimi sunuyorum.

M.Sait MERMUTLU

KISALTMALAR

a.g.e. :	Adı geçen eser
c:	Cilt
h:	Hicri
İst.:	İstanbul
m:	Milâdî
M:	Matbu nüsha
S:	Süleymâniye nüshası
sh:	Sahife
TDV:	Türkiye Diyanet Vakfı
T Ş A:	Tezkire-i Şuârâ-yı Âmid
Ü:	Üniversite nüshası

TRANSKRİPSİYON İŞARETLERİ

ذ	d	غ	ğ	ح	h
خ	h	ق	k	ك	ñ
ث	s	ص	ş	ط	t
د	z	ض	z	ظ	z
ع	e	ع	ʿ	Uzatma işareti	-

PENDNÂMELERİN AHLÂKİ ESERLER İÇİNDEKİ YERİ

İslâmî temele dayanan ahlâk ve âdab kaidelerini veciz ifadeler ile dile getirerek, insanlara ve bilhassa genç nesillere öğüt vermek amacı ile kaleme alınmış eserler çokluk nasihatnâme, pendnâme gibi adlar almıştır.

Ahlâk; edebiyatın başlıca konularından biridir. Öğretici amaç güden eserlerle, dinî-tasavvufî eserlerde ahlâk konusu geniş ölçüde yer alır. Türk edebiyatında öğüt verme amacıyla söz söyleme geleneği oldukça eski tarihlere kadar iner. Doğruyu, iyiyi ve faydalıyı göstermek için söylenmiş ATASÖZLERİ, başlangıcından beri edebiyatımızda didaktik unsurların ve öğüt verme geleneğinin en önemli göstergesidir.

Kalıplaşmış şekilleri olan, bazan yarı manzum nasihatnâmelerin ilk örnekleri diyebileceğimiz atasözleri manzum nasihatnâmelerin ilk örnekleri sayılabilir.

Kutadgu bilig, Atabetül hakayık gibi eserler veya Ahmed Yesevi'nin Hikmetleri bu geleneği devam ettirmişlerdir. Yunus'un Risaletü'n-Nushiye'si Kur'an-ı Kerim ve hadislerden çıkarılacak dersleri vermekle kalmaz, bunları yüksek bir estetikle sunar.

Doğrudan doğruya ahlâk konusunda yazılan eserlerin sayısı daha sonraki yüzyıllar da artmıştır. Bunlar manzum, mensur veya manzum-mensur karışık şekillerde olabilir. Ayrıca yazarları tarafından özel ad verilmiş nasihatnâmeler de vardır.

Bir kısım nasihatnâmelere pendnâme adının verilmesi Feridüddin Attar'ın aynı addaki eserinden dolaydır.

Yıllarca doğu-İslâm ülkelerinde geniş ve derin bir ilgi ile okunan bu eser, tasavvufî görüş ile İslâm ahlâkını geniş kitlelere ulaştırıp yayma konusunda büyük bir rol oynamıştır¹.

Bu eserlerde öğütler sıralanırken âyet ve hadislere, din ve tarikat büyüklerinin sözlerine de yer verilir. İslâm dini çerçevesindeki ahlâk anlayışı dile getirilir.

---

¹ Türk-Dili Edebiyatı Ansiklopedisi, Dergah Yayınları, C.7, 241 sh, İstanbul.

AHMED MÜRŞİDİ'NİN PENDNÂMESİ

Çok sayıda bahisler halinde nazmedilmiş eserin girişine besmeleyle başlayan müellif, ilkin zâtı ve sıfatıyla mükemmel olan yoktan var edici, bütün kâinâtın yaratıcısı Cenâb-ı Hakk'a hamd ve senâdan sonra, kâinâtın ve ilk insanın yaradılışını, Eşref-i Mahlukat olan Hazret-i Muhammed (s.a.v.) e salât ve selâm ile, sırasıyla dört Halifeyi de zikrederek, rağbet görmesi ve sevabı için Allah'tan niyaz talep ederek başladığı eserinde dünya malı, ana-baba hakkı, rızık, hırs ve tama, hükûmet, sahavet, misafir, ihânet, fitne ve fesat, gıybet, kibr ve tevâzu, tevbe ve istiğfar, şükür ve hamd, Kur'ân'ın tilâvetin, nebilerin mu'cizeleri, velilerin kerâmetleri, nefis mertebeleri bahisleri gibi birçok bahis anlatılır. Her bahsi o bahisle alakalı birer manzum hikâyeye bitirmiş olan müellif, birkaç kasideyi de konu bütünlüğünü bozmadan yerleştirmeyi ihmal etmemiştir.

Halk tarafından kendilerine iyiliğin faziletlerini, kötülüğün dünya ve ahiretteki acı ve hazin neticelerini söyleyen bu manzum öğütleri dinler ve elden ele dolaştırırlardı.

On bin beyitlik bu manzumedeki müellif, kolay ve sade bir dil kullanmıştır.

Ahlâkî çerçevede yazılmış eserler içerisinde Ahmed Mürşidi'nin Pendnâmesinin belkide en belirgin özelliği, sosyal hayatla alakalı hemen hemen bütün mevzuları ele almış olması ve bu mevzularla alakalı pek çok âyet ve hadise de yer vermesidir.

AHMED MÜRŞİDİ'NİN HAYATI ve ESERLERİ

Aşık meşayihlerden bir zattır¹. XVIII.asrın ilim adamlarından olup², Osman Ağa isminde bir zatın oğludur. Tahminen Hicri 1100 (Miladi 1689) senesinde Diyarbakır'da Yenikapı semtinde doğmuştur. Tahsilini tamamladıktan sonra Birecikli Şeyh Ebubekr'in tarikatına girdi. Hicri 1145 (Miladi 1733) de hacı oldu. Diyarbakır'a bir saat mesafede olan Alıpınarı Köyüne göç etti. Hicri 1174 (Miladi 1761) de vefat etti. Mezarı Diyarbakır ile Ali Pınarı köyü arasındadır. Kitabında Hanefi mezhebinden olduğunu açıklamıştır. Orta boylu, yuvarlak ve geniş çehreli, namaz ve oruca çok düşkün, gayet mütevazı, halim, cömert bir zat olduğu rivayet edilmektedir. 1149'da 49 yaşında iken yazmış olduğu Pendnâmesinde sakalının ağardığını anlatmıştır. İki defa evlenmiştir. **Ahmedî evladını ver mektebe mısrayla çocuk sahibi olduğu anlaşılıyorsa da soyunu devam ettirecek birisinin olup olmadığı bilinmemektedir**³.

Eserlerinde Ahmed, Ahmedî, Mürşidî isimlerini kullanmıştır. **Ahmediye** adlı Pendnâmesiyle meşhur olmuştur⁴. Halk arasında en yaygın bir şöhrete sahip olanıdır. Yanlış olarak Ahmed Bican'a izafe edilir⁵.

Ahmed Mürşid Efendi'nin bu eserinden başka **Yusuf ü Züleyhâ**, **Mevlid-i Şerif**, **Vilâdet-i Hümâyün Risâlet Penâhî** isimli üç eseri daha vardır⁶.

¹ Bursalı Mehmed Tanir, Osmanlı Müellitleri, C.1, sh.33.

² Beysanoğlu, Şevket, Diyarbakırın Fikir ve Sanat Adamları, C.1, sh. 232, İstanbul, 1957.

³ Ali Emiri, Tezkire-i Şuara-yı Amid, C.1, sh. 5, Dersaadet, 1328.

⁴ Beysanoğlu, Şevket, a.g.e., sh. 232.

⁵ Meydan Larousse, C.1, sh.175, İstanbul, 1992.

⁶ Ali Emiri, a.g.e., sh, 5-6.

1b

Bİ'SMİ'LLÂHİ'R-RAHMÂNİ'R-RAHİM

Bi'smi'llâh ola işiñ ibtidâsı
 Ezel zâtı şıfatıyla mükemmel
 Şıfâtü'z-zâtı ve'l-ef'âlî turrâ
 Âdemden bizleri halk itdi Allâh
 Yaratdı evvelâ bu kâ'inâu
 Yaratdı maḥlûkâtu içre âdem
 Anuñ neslinden itdi enbiyâ'yı
 Yaratdı söyledi aña Ḥabîbî
 Seni âlemlere rahmet yaratdım
 Hezâr şükr ü minnet saña yâ Rab
 Şalât ile selâmın aña her dem
 Huşûşâ ol Çâr-Yâr-ı server

2a Ebâ Bekr idi anuñ yâr-ı ğârî
 Kaçan mi'râca vardı Şâh-ı Âlem
 Ḥabîbim yeryüzinden baña geldiñ
 Didi Rabbim seniñdür ilm-i taḥkîk
 Olundu ol vakitte aña tenbîh
 Ömerdir ol Ḥalîfeniñ ikinci
 Medinede oturup kıldı harbe
 Ḥalîfeniñ üçüncü yârî Osmân
 Anuñ şâhında didi şâh-ı devrân
 Bu dördüncü Ḥalife Şâh-ı Ḥayder
 Didi ol Fahr-i Âlem mâh-ı enver
 İlâhî hürmetine Çâr-Yârın
 Muvahḥid kullarından Aḥmedîdir
 Mürîdî didi bir pend ibüdâdan
 Görince anı geldi bu ḥakîre

2b Diledim Ḥâlîkımdan itdi iḥsân
 Vesîle oldu bu nazma ol âdem
 Aḥmedî geldiñ fenâ gülzârına
 Her devâ'lardan birer ma'cûni kı

Anuñ 'avniyle olur intihâsı
 Gerek ki zıkr oluna ismi evvel
 Kamu noḳşân şıfatfardan müberrâ
 Diyelim Ḥâlîka elḥamdulî'llah
 Bize kullığa yazdırdı berâtı
 Kamu eşnâfa anı kıldı ekrem
 Kamudan kıldı eşref Muştafâyı
 Seni kıldım kamu derdiñ tabîbi
 Kamu maḥlûkâtım üzre 'âlî itdim
 Bizi ümmet kılupsañ aña yâ Rab
 Ola âlma aşḥâbına her dem
 Ebû Bekr ü Ömer Osmân ü Ḥayder
 Didi Şiddîkım aña Ḥayy ü Bârî
 Su'âl itdi aña Ḥallâk-ı Âlem
 Ḥalife yeryüzine kimi koyduñ
 İmâmete yarar Ebu Bekr Şiddîk
 Olısar ol cihâna muḳtedâ bih
 Bu dîn gülzârı bâğına ikinci
 İrüşdi tîğ-ı zaḥmî şarka ğarbe
 Ḥayâ' ehli ve hem maḥbûb-i Raḥmân
 Refîkımdür benim cennetde Osmân
 Hudâ arslanı Maḥbûb-i Peyğamber
 Benem şehr-i 'ulûm kapısı Ḥayder
 Bağışla cürmüni sen bu ḥakîriñ
 Diyâr-ı Bekrî Şehri Âmidîdir
 Ki on sekiz ḥikâye aldım andan
 Naşîb olsa buña kılsam nazîre
 Buniñ nazmını baña kıldı âsân
 Anı mağfûr ide Ḥallâk-ı Âlem
 Bir tabîb dükkânı aç pazarına
 Kalbi ârî eyleyen şâbûni kı

4a...halk itdi... ;... yaratdı... S, 10b kılubsan ; kılsan S, 12a huşuşâ ; huşuşen S, 16b imâmete yarar ; yarar imâmete S, 17b muḳtedâ bih ; muntedâ bih S, 25b Âmidîdir,âdemidir M.

Ol devâ'dan her kim kalbe yüride
 Nazm ile âyât ehadîsden haber
 Bu kitâbı Mürşîdî koy fânîye
 Her devâ'-yı kalbi diñlerse ricâl
 Sen gidersen bunu ihvâna vedâ'
 Rabbiñ Ekremdir seni koymaz tehî
 Murâgîb eyle yâ Rab bu kitâbı
 Anuñ hürmeti kıldıñ saña mañbûb
 Eğer noksân var isê eylegil 'afv
 İlâhî mü'mînine rahmet eyle
 Bağışlá bizlerin cürm ü hatâ'sın
 Dahî âbâ vü ecdâdımı yâ Rab
 Ki mağfûren irerler rahmetiñe
 3a Fâtihayla kim bizi yâd eyleye
 Vir şalâvât başla söze Añmedî

Terk idüb anuñla kalbi ârîda
 Söyle pendî eyleye kalbe eser
 Bilmeyen emrâz-ı kalbi taniya
 Aña elbetde irer pend infi'âl
 Eyle bundan kesb olına intifâ'
 Ol kesb ile hisse-mend ider seni
 Kabûl eyle Kerîmâ vir şevâbı
 Bu nazmı halk içinde eyle margûb
 Anı setreyle yâ Rab eylegil mahv
 Muvahhid kullanñuz hürmet eyle
 Ki sen ehl-i kerem ehl-i 'atâ'sın
 Kamu añbâb ü esdâdımı yâ Rab
 Ve fañlıñla girerler cennetiñe
 Hâlıkı nârından âzâd eyleye
 Dâsitâññ bula 'izz ü sermedî

Fİ BEYÂN-I MEBÛAS-I FAQR

Bu fenâ'da faqr olanlar hâlini
 İşidin yâ faqr ile me'nûs olan
 Al bu bahrin dürlerinden bağla denk
 Her bulan faqr ile buldı râhatı
 Olsa ger şâkir ğanî şâbir faķîr
 Kim faķîrlerden soñra kırk yıl ğanî
 Aĝniyâ olan hisâba duralar
 Görme misin kâr ü bâññ hâlini
 Hamlî olan bâñ kaydına düşer
 Hem faķîr olan fenâ'dan usanır
 Devleti olan kıtur tûl-i emel
 Mâl için çekme emek ğuşşa yime
 3b Mâl eğer eyu olaydı dir Resûl
 Faķrî me'nûs eylemişdi ol Kibâr
 Dir idi yâ Rab beni mañşer ğuni
 Fânîde faķrı iderdi ihtiyâr
 Gizlemezdi faķrı ol Sulţanımız
 Dilersen her dü 'âlem içre râhat

Söyle bize anlarıñ añvâlini
 Cümle 'âlem göñli içre hâss olan
 Gönder uhrâ ülkesine renk ü renk
 Kıl kanâ'at görme dünyâ zahmeti
 Yeğdir ol şâkir ğanîden ol faķîr
 Cennete girse gerekdir bil anı
 Faķîr olanlar cennete varalar
 Buña beñzer mañşeriñ añvâlini
 Yüksüz olan önce varub yol aşar
 Bâkiye varmaĝa tizce kuşanır
 Girmez anuñ kalbine havf-i ecel
 Yok deyuben düşme efkâr-ı gama
 Ben kıurdım evvelâ anı kabûl
 Faķr ile halka iderdi iftiñâr
 Zümre-i faķr ile haşreyle beni
 Faķrini izhâr ider kılmazdı 'âr
 Gizleriz faķrı 'aceb bu hâlimiz
 Kanâ'at eyle ey cânım kanâ'at

Sen fenâ'da eyle fakrı iftühâr
 Bir kefenle gönderir dünyâ seni
 Söyledi Qur'ânda Rabb-ı Zü'l-Celâl
 Fahr-i 'Âlem söylemişdi yâ kişi
 Hubb-i dünyâ mâlını sevmekdurur
 Ahmedî eyle kanâ'at fânîde
 Kıl kanâ'at kısmetiñe vir rızâ'
 Nefsin arzûsı seni yormak hemân
 Kıl kanâ'at tâ bulasın râhatı
 4a Kanâ'atdır kalîle kâni' imek
 İzdiyâdı arama ümîdi kes
 Mâl-ı dünyânın ziyânı yâ hûca
 Diñle 'İsâ Hazreti gibi Resûl
 Hiç tamâ'kâr olmadı dünyâsına
 Ol mubârek lihyesiychün bir tarâk
 Bir yumağ iplik ile bir hırkası
 Gördi bir gün bir kişi yudı elin
 İtdi 'İsâ çünki barmaklar ile
 Vireyim Tañrı yolına bunida
 Virdi anı bir fakîre ol zamân
 Gördi bir gün dahî anı yâ dedem
 Çünki dir şu içilür avuç ile
 Atdı yabâna çanağını o dem
 Kaldı iğnesiyle ibligi hemân
 4b Anası fevt oldı şuglı kalmadı
 Âdem idi ibn-i Tañrı didiler
 Hâlîka itdi münâcâtı o hâşş
 Hâk Ta'âlâ aña virdi dü cenâh
 Uçdı yirden dahî evvelki göge
 Anda varınca melekler geldiler
 Arkasında var bir eski hırkası
 Bir nidâ' geldi melekler diñledi

Höd bilürsen mâlına yok i'tibâr
 Mâlını emlâkını alur giri
 Mâl-ı dünyâ fitmedir ehl ü 'ayâl
 Hubb-i dünyâdır günâhların başı
 Fi'l-i dünyâyâ kati imekdurur
 Tâ ki düşvâr olmayasın bâkîde
 İt hilâf-ı nefsiñe eyle ezâ
 Uysan aña yorulırsın her zamân
 Her dü 'âlem görmeyesin mihneti
 Yiter kânî'lere bir şu bir etmek
 Mâl-ı dünyâ cem'ine itme heves
 Bir hikâyet söyleyim işit nice
 Neye mâlik oldi dünyâsında ol
 Koymadı bir kerpici binâ'sına
 Var idi şu içmek için bir çanak
 Yama için var idi bir iğnesi
 Taradı barmaklarıyla şakalın
 Taranur niçün tarâk olsun bile
 Kim bunın yarın hisâbını ide
 Kurtulalım dir hisâbından hemân
 Gelüb avcıyla şu içer bir âdem
 Bu çanağı neye gezdirem bile
 Dir niçün bunuñ hisâbını görem
 Anlar ile hırkasın yamardı cân
 Halk anı incitdi rahat olmadı
 İftirâ-yı 'azîm aña itdiler
 Dir beni halkın elinden kıl halâş
 Gel semâ'ya halk elinden bul felâh
 Şoñra andan irdi ikinci göge
 Görüben anı ziyâret kıldılar
 Var idi üç yüz yirinde yaması
 Ol Nebî 'İsâyı arayun didi

1a Şol fenâda eyle fakrı iftühâr S, 1b Höd;Hüb S.3a Qur'ânda; Qur'an içinde S, 3b Fitne dünyâ mâli hem ehl u 'ayâl S, 5a sevmekdurur ; sevmendurur S, 5b imekdurur; uymandurur S, 9b cüst ü cü itmez ziyâde ksmeti S, 20b Kurtulalım ; Kurtulayım S, 27b Halk elinden kıl beni yâ rab halâş S.

Fânî eşyasından anuñla bile
 Aradılar anı anda ol zamân
 Didiler saña şamûsî âşîkâr
 Bir nidâ' geldi ki anda kalsın ol
 Ol kulum dünyâsına sa'ye eylemiş
 Bir nidâ' irdi ki yâ 'Îsâ eğer
 Tâ çıkardıñ yedi gökler üstine
 5a Aḥmedî aldın mı bundan 'ibreti
 Bu fenâ' gâ'ilesine dalma sen
 Ey birâder biz bu deñlu mâl ile
 Rabbenâ dünyâyı sevdirme bize
 Oldı 'Îsâya ikinci gök mekân
 Fânî sevâsına dalmış başımız
 Bir münâsib daḥî kılalım haber
 Ḥazret-i Fâtımanıñ cihâzını
 Atası 'âlemlere Sulṭan idi
Kün fe-kân aña virilmişdi hemân
 Kâdir idi dilese itdürmeğe
 Bunca devletle cihâna ḥân iken
 İştî anı ne ile vardı ere
 Başına bir şukka şemle pâresi
 5b El deġirmâni ve na'lıni hemân
 Ol zamânda gördi ol şiddik anı
 Ağlayu ağlayu ol dem didi ol
 Ol didi kim bir müsâfir âdeme
 Şöhret-i dünyâyı bizler atmışız
 Şimdi kızlar iletür mâl-ı gîrân
 Aḥmedî olmaḡ dilersin baḥtiyâr
 Fahr-i 'Âlem didi 'azze men kanec
 Ya'nî kâni' kimseler oldu 'aziz
 Gerçi dünyâda göze ḥôrdır fakîr
 Her kimiñ ki bunda mâli çokdurur
 Zîrâ mâliñ kaydına şalmış başı
 Râzıkiñ virdüġi rızka râzî ol

Var mıdur görünüz anuñ ile
 Çıkdı bir iġne birâz iplik hemân
 Bir yumak iblikle bir iġnesi var
 Yokdurır andan yukaru aña yol
 Ol meġer dünyâsına meyl eylemiş
 İġne ile ipliġiñ olmasa ġer
 Fânî seven yakîn olmaz dostuna
 Sen nice bulsan gerekdir rıf'atı
 Mâl-ı câmi' ibn-i dünyâ olma sen
 Nice kurbet bulalım Allâh ile
 Kurbının dûrını gösterme bize
 Oldıġiyçün iġne ve iplik hemân
 Ḥâlîkiñ lûtfına kalmış işimiz
 Hişşe al bu mânîlerden mu'teber
 Dü cihân fahri olanıñ kızını
 Cümle 'âlem ḥükmüne fermân idi
 Her ne dilerse olurdu ol zamân
 Daġı altun itdürüb gezdürmeğe
 Diñle kızı Fâtıma sulṭan iken
 İdeyim anuñ cihâzını ey yere
 Bir kaba on iki yirde yaması
 Bunları alub cihâz itdi o ḥân
 Fâtıma sulṭana âcıdı cânı
 Bu nice cihâz olisar yâ Resûl
 Bu daḥî çokdır bu fânî 'âleme
 Ol beḡâ için fenâ'yı şatmışız
 Atasının ḥânesiñ kılar vîrân
 Kıl kanâ'atı fenâ'da ihtiyâr
 Hem buyurdu daḥî zelle men tama'
 Zi-tama' zilletdedir olmaz teniz
 Âḥiret ilinde anlardır emîr
 Çekduġı ġamdır ḥuzûri yoġdurur
 Hıfz ile kisbindedir dâ'im işi
 Sen kanâ'at eyle aña âz ü bol

3a Didiler baña kamu şey âşîkâr S, 3b iġnesi; iġne S, 9a dalma sen; dalmisen S, 9b olma sen; olmisen S,

11b Kurbinin; Kurbetin S, 20b İdeyim; İdelim S, 25b çokdır bu; çok böyle S.

Kıl tevekkül hânını eyle maqâm
 Giç şâbir seccadesinde ol celîs
 6a Al taḥammül pîşesini eliñe
 Nefsin arzûlarına virme üziñ
 Kim iderse ḥalk ile âz ülfeti
 Killet-i dünyâdadır ekser necât

Ol kanâcat köşesinde müstedâm
 Ol kanâcat kenzine gir ol enîs
 Ḥasbiyallah getir dâ'im diliñe
 Ḥalk ile âz eyle ef'âl ü söziñ
 Buldı ol kes 'uzlet ile râḥau
 Diyelim cân-ı gönilden eş'salât

Fİ BEYÂN-I MÂL-I DÜNYÂ

Aḥmedî söyle fenâ'nıñ hâlini
 Niceler anuñla mağrûr oldılar
 Ey fenâ' dünyâsına mağrûr olan
 Fikr ider misin zamânıñ hâlini
 Cidd ü cehd ile yıgub şakladığın
 Hep emânetdir güvenme mâliña
 İşbu bir bir yıgduğun mâl ü menâl
 Gide mâliñ tehî müflis kalasın
 İşit maşşerde nice ola hâliñ
 6b İdeler bunları nırde kazandın
 Bu emvâlîñ hisâbını vir imdi
 Bu mâli fânide derc eylediñ sen
 Kamu defterleriñ içre göreler
 Helâl olırsa isterler hisâbı
 Helâl olub virülmüşse zekâu
 Aḥmedî bu mâl-ı dünyâyâ heves
 Ol kifâyet deñlu hâl işde bulıñ
 Her umûriñ evsâtında ḥayr olur
 Gelmediñ bu fânîye sen mâl için
 Söylediğim pendi saña kıssa kıl
 Bir bölükde Ḥâlıkıña tâ'at it
 Bir bölükde kıl 'ayâliñ kesbini
 Fi'l-i dünyâda ziyâd itsen işi
 Bu fenâ'da mâl için Ḥakk'a dilek
 Mâl-ı vârisdir yanında ḥarc olan

Nicedir bildir o zehr-i mârını
 Daḥî Ḥakkdan şaşuben dūr oldılar
 Tûl-i emel ile Ḥakkdan dūr olan
 Celb idersin bu fenâ'nıñ mâlını
 Mâlikim bunlara şanub şaydığın
 Bunda biraḳub gidersin yolıña
 O dem vârişlere dağıla fi'l-hâl
 Sağ iken virdüğün elde bulasın
 O mâl için olinisar su'âlîñ
 Fenâ'yı bâkî mi şandın düzendin
 Cevâbın isteriz senden gel imdi
 Neden aldıñ neye ḥarc eylediñ sen
 Nakır ü kıtmîr itdüğün şoralar
 Ḥarâm olunca iderler 'azâbı
 Hisâb âsân ola bula necâu
 İzdiyâdı isteme ümîdi kes
 Kimseye muhtâc olub açma elin
 Evsâtu'l-hâl ile kul râḥat olur
 Gelmiseñ kesb idesin uhrâ için
 Gice ile gündizi üç hisse kıl
 Bir bölükde yat vücûdi râḥat it
 Kıl ferâgat izdiyâdıñ ğasbını
 Mâlin artar rızkıñ artmaz yâ kişi
 Ğâyetu'l-ğâyet 'ayıbdır istemek
 Rızkıñ oldır ekl ü şurba ḥarc olan

1a Kıl; Gir S, 10b Ḥakkdan; Ḥakk'a S, 11b Celb idersin; Duşürürsin S, 12b şanub şandığın; deyub şandığın
 S, 14a Şu bir bir zahmet ile yıgduğun S, 16b olinisar; olisardır S, 17a n'ırde; anda S, 17b özendin;
 duzendin S, 18b gel; di S, 19b Neden; Nice S, 21b iderler; bulırsın S.

7a Ğayrımñ mâli için bu zahmeti
 Bunda mâli cerr idenler ki olur
 Var münâsib bir haber var dinleğil
 Var idi bir avrat ile bir kişi
 Eyle müstevfâ bulamazlardı kût
 Hâtun itdi yâ helâlüm n'idelim
 Yatdılar ol gice er hâtun ile
 İtdiler anlar du'âyı mâlları
 Şubh irünce kapuyı dâk eyledi
 Alub anı içeri girdi ol er
 Gitdi ol gün irdi aştâm yatısı
 Gördiler rû'yâ kıyâmet günini
 Bunların defter hisâbın gördiler
 Hüriler anlara dir yâ mü'minîn

7b Gördiler ol kaşrı hayrân oldılar
 İtdiler yâ Rabbenâ n'olaydı âh
 Hoş mu'allâ kaşrımız dâru'l-ı-ğarâr
 Bir nidâ' irdi anı siz fânide
 Anlar itdi eylemişiz bize kem
 Âh n'olaydı fânî içre biz anı
 Uyanub uyıklarından durdılar
 Birbirine söylediler yâ helâl
 Gel bunu biz Hâk yolına virelim
 Ol gelen altını Hâk kullarına
 Bir de rû'yâ gördiler kaşrı 'ayân
 Kaşr ile bu ilde olalım enîs
 Uyanub Hâkka senâ'lar kıldılar
 Bunda bulmayanlar anda bulalar
 Mâl-ı dünyâ 'ayb olındı istemek

8a Hudâya ma'lûmdurur her cümle hâl
 Kula virseydi haddinden ziyâde
 Bilmesem Ahmed Hudânın hikmetin

Ne sebebden göresin bu miñneti
 Cennet içre meskeni noğşân olur
 Mâl-ı dünyâ isteme şerm eyleğil
 Tâ'at ü zikr idi anların işi
 Anca bulırlardı kût-i lâ yemût
 Gel Hudâdan dünyâlık isteyelim
 Bir melek gönderdi Hâk altun ile
 Olıben râhat giçine hâlleri
 Çıkdı dervîş bu saña olsun didi
 Gördiler ki içi dolu sîm ü zerr
 Yatdılar bir yatağ içre ikisi
 İşidirler ehl-i maşşer ünini
 Emr olundu cennete gönderdiler
 Bu kaşr-ı a'clâ siziñ varın hemîn
 Bir gedük sakfında anı gördiler
 Kılmayaydın bu gedüğü yâ İlâh
 Lîk yazık böyle kaşrın 'aybı var
 İstedifiniz bulamazsınız bâkide
 Anuñ için gördiler gâyet elem
 Dilemeseydik bulurdık sağ buni
 Gâfil iken bu kez âğâh oldılar
 Bu fenâ' içre görelim biz melâl
 Varub ol kaşrı mükemmel bulalım
 Cümle virdüler Hudâ yollarına
 Ol gedük yok bellusuz olmuş hemân
 Tâ mükemmel kaşra olalım celîs
 Hâk bize ihsânı kıldı didiler
 İzdiyâd ikrâma nâ'il olalar
 Şâyet eyudur fenâ'da virmemek
 Virübdür herkese haddî kadar mâl
 Olub bâğı yürürlerdi fesâde
 'Aqlın irmez aña yitmez tağatın

2a cer idenler; isteyenler S, 3a var dinleğil; sen dinleğil S, 8a İtdiler senâ' ola çün mâlları S, 8b Râhat ile hoş giçine hâlleri S, 13a Gördiler; Bâkdılar S, 20b bulurdık; bulaydık S, 22b Biz görelim bu fenâ' içre melâl S, 23a Hâkın yolına bunu virelim S, 24b Cümlesini virdiler Hâk yolına S, 25b gedük; 'ayb S.

Ba'zını mâl ile mazlûm eylemiş
 Bir hikâyet var münâsibdir aña
 Tûra bir gün Hażret-i Mûsâ gider
 Yalvaru Mûsâya itdi yâ Nebî
 Öyle bir fakre giriftâr olmuşam
 Cûc elinden giceler uyumazem
 Mâl-ı dünyâ virsün baña ol Ğanî
 İsterem maqbûl ide bu sözimi
 Ol fakîr istedi dünyâ mâlını
 Tûra varub eyledi Mûsâ kıyâm
 Söyledi yâ Rab o kulîñ hâline

8b Vir aña dünyâlığı şâzz eyle sen
 Vahy olundu çün niyâz itdüñ baña
 Vardı Mûsâ ol kişiye söyledi
 Gitdi anuñ üzerine âz zamân
 Ol kişi mağrûr olib itdi yamân
 Vardı dâr üzre ol âdemi görür
 Söyledi niçün bu kulaşdılar
 Didiler bu bir fakîr mağbûn idi
 Bî-cürüm bir âdemi katl eyledi
 Vardı Mûsâ Tûra anı söyledi
 Bir nidâ' irdi ki yâ Mûsâ seniñ
 Bâý olinca oldu işi bed-fi'âl
 Ben bilürdim ol kulım yâ Kelim
 Fakr ile ol bulmuş idi râhatı
 İstedi bizden fenâ'nın mâlını

9a Oldı emrâz-ı Ğinâyâ mübtelâ
 Aħmedî iste Hudâdan hayr işi
 Gör ne buyurdu Resûl-i bâ-şefâ'
 Her ne dilersiz Hudâdan dileyin
 Her umûrî Hâkka tefvîz idiniz
 Anlamazsız Hâlikîñ ef'âlini
 İsteyin dâ'im Hudâdan hayrlısın

Ba'zını fakr ile mağbûn eylemiş
 Diñler iseñ intikal irer saña
 Gördi durır yolını bekler bir er
 Ey Hudânın sevgülü Peyğamberi
 Rızık-ı peydâhuma c'acîz kalmışam
 Kamımuñ dolusu nânı bulmazem
 Di hâlâş ide fakîrlikden beni
 Tâ ki râhatda bulam şeb rûzimi
 Hayr ile añamadı encâmını
 Söyledi kûl hâlîni ba'cde'l-keîâm
 Muñâlîsin acıdım aħvâline
 Fakr elinden anı âzâd eyle sen
 Mâl-ı dünyâ virelüm var di aña
 Kurtarub ğamdan anı şâzz eyledi
 Mâllı bir avrat Hudâ virdi hemân
 Hażret-i Mûsâ yola oldu revân
 İp boğazından aşılışıdır durır
 Şiħhatını bu fenâ'dan kesdiler
 Şoñra mâla irdi key mağrûr idi
 Hâkime bildürdiler şalb eyledi
 Yâ İlâhî bu ne hikmetdir didi
 Hâtırın'çün fakrını aldım anuñ
 Oldı hem mağrûr ğazûb ol ricâl
 Eylemişim fakr ile anı selim
 Ol sebebden virmez idim vus'atı
 Hayr ile añmadı ol encâmını
 Mâlıyla bâşına irdi ol belâ
 Her dü c'âlem bulasın râhat bâşı
 Enbiyâ' şâhı Muhammed Muştafâ
 Hayr ise deyu temennî eyleyin
 Emri üzre râh-ı Hâkka gidiniz
 Bilemezsiz her işiñ encâmını
 Her dü c'âlem cümle işin eyusın

1a a mâl ile;mâlıyla S, 1b fakr ile;faknyla S, 2a aña; buña S, 12a... şâzz eyle sen; ...şâd eylegil S, 12b ...âzâd eyle sen; ...âzâd eylegil S, 15a... anuñ izerine...; ...bunın izerinden... S, 17a... dâr üzre...;... bir yirde... S, 18a Söyledi niçün...; Didi ne için...S, 19a ...fakîr mağbûn...;...fakr-ı mağbûn...S.

Dinle buña var münâsib bir kışas
 Üç velî kimse olur bir arada
 Benzemez ğayr-i ʿizâma gördiler
 İdelim didiler buña bizler duʿâ
 Bu nice hayvândır anı görelim
 Herbirimiz bir şeyini Bârîden
 İtdi biri isterem ben yâ Hudâ
 9b Ol ʿazîmler bir yire cemʿ oldılar
 Biri dahî yâ Rab didi isterem
 Virdi lahm ile derisin ol Ğanî
 Bir kerîh manzar ʿacâ'ibden ğarîb
 Ol biri itdi eyâ Rabbe'l-Mucib
 Kıl buni ihyâ' dirilsin görelim
 Gördiler daĝıldı o lahm ü deri
 Didiler yâ Rabbenâ firkat nedir
 Bir nidâ' irdi bilin yâ mü'minîn
 Ol bir âzĝûn dîv idi ben cânını
 Ger anuñ cânını virseydim giri
 Kimseniñ aña güci yitmez idi
 Ol Nebî olan Süleyman istedi
 Çün bize kıldı münâcâtı o hâşş
 10a Gördiñüz çün ol ʿacib olan teni
 Kim ki bizden ister olsa hayr işi
 Aĝmedî Yezdâna tefvîz it umûr
 Her ne dilersen duʿâda kıl irâd
 Kıl baña anı müyesser yâ kerîm
 Mâl- dünyâ çoĝına itme heves
 Zâhir egerçi seni melbûs ider
 Şol ipekķurdu gibi alur seni
 Tâ ki yanmayınca ol dîd-ı harîr
 Bu fenâ' mâlina maĝrûr olma ĝiç
 Ol sebük-bâr olma dünyâyâ esîr
 Yâ İlâhî kıl hisâbımız yesîr
 İhtiyâr eyle kanâʿat bul necât

İdelim tefvîz-i umûra biz heves
 Gördiler vâfir kemuklar orada
 Bu ne hayvân ola yâ Rab didiler
 Eylesin ihyâ' buni Bâr-î Hudâ
 Kudret-i Yezdâna vâkıf olalım
 İsteyelim olmaĝın Rabbânîden
 Şol kemukler bitüşib olsun kafâ
 Bir kafes oldu ʿacâ'ib gördiler
 Lahm ile cildini anuñ kıl kerem
 Gördiler kim bitdi lahm ile deri
 Havf irüşdi gördiler anı mehîb
 Ger bize hayrlu ise işbu ʿacib
 Bu nice hayvândır anı bilelim
 Oldı kemuk yirde yatur her biri
 Kılmadıñ buni ihyâ' hikmet nedir
 Hamd ü şükr idin ki oldıñız emîn
 Virmedim sır eylediñiz tenini
 Sizleri yer idi koymazdı diri
 Halka aslâ merĝamet itmez idi
 Anı ihlâk eyle yâ Rabbî didi
 İtdim ihlâk anı halk oldu halâş
 Sizlere hayr olmaya anuñ cânı
 Raĝat içredir müdâm anuñ bâşı
 Olmayasın her dü ʿâlem içre ĥôr
 Hayr ise yâ Rabbenâ işbu murâd
 Şer ise virme beni eyle selîm
 Düzüb eṭrâfa şına itme kafes
 Doldırur ĝâ'ileye maĝbûs ider
 Kurtaramazsın dahî cân ü teni
 Bulamaz andan ĝalâşı ol fakîr
 İltifât-ı şâha mesrûr olma hiç
 Görme yarın anda hisâb-ı keşîr
 Hürmetine kim bize virdüñ beşîr
 Ol Muhammed Ĥazretine vir şalât

17a Ol bir âzĝun divaneydi ger bizleri S, 18b Kılısam ihyâ ol iyerdi sizleri S, 19a aña guci; guci aña S, 21b

İtdim ihlâk...; Virdim ihlâkin... S, 27b şına: saña S, 29b cân ü; andan S.

Okıyanı dinleyeni yazanı

Raĥmetiñle yarlıġâġıl yâ Ğanı

10b

MEBĤAS-I MÜLK-İ DÜNYÂ

Ey fenâ'nın milkine râġıb olan
 Bu fenâ'nın milkine itme heves
 Yokdurur bunda beġası kimseniñ
 Şu bâġ ü baġçe emlâkın daġıla
 Gidersin °âķıbet bu fânî ilden
 Bulırsın bir kefenle bir çuķuri
 Ki mâlıñla bulır ol râĥatı bol
 İtibâr itme fenâ'nın milkine
 Var ise milkin maĥabbet eyleme
 Bu fenâ' milki müsâfirĥânedir
 Gelen gider ħonan göçer bu ilde
 Yakında çünki sen bundan gidersin
 Ki biriyle idince ülfeti çok
 Her kim irdi bu yire benim didi

11a Mülkiniñ dellâlıdır dünyâ deni

Alur emlâkıñ seni iflâs ider
 Milk için dünyâda ġam yiyenleri
 Bir münâsib var ĥikâyet dinleyin
 Hażret-i °İsâ Nebî bir ġün yola
 Bir ekunlı yire varub indüler
 Söyledi °İsâya anuñ herbiri
 Olmişiz âc ideġör bize meded
 Hażret-i °İsâ münâcât eyledi
 Ĥaķ Ta°âlâ vaĥy ile didi aña
 Bu yanındaki taĥıllar rızķıñız
 Bunu °İsâ leşkerine söyledi
 Siz gerek ki bu taĥıldan diretsiz
 Ol taĥıldan devşirüben yidiler

11b Gelüb anlara tehâvür eyledi

Bu ekin yiri benimdir ekmişem
 Ğayrınıñ mâlını niçün yidiñiz
 Bunu gördi Hażret-i °İsâ °ayân

Ķalbini tül-i emelle doldıran
 İĥtiyâcından ziyâde itme kes
 Mülk emânetdir yedinde bil seniñ
 Ĥisâbı boynına gelüb yıġıla
 Ķalır cem° itdüġin gelmez bu yirden
 İder vârisler mülkinde ĥuzûri
 °Aceb raĥmetle añar mı seni ol
 Yüri eyu kimseleriñ silkine
 Bu emânetdir benimdir söyleme
 Göç yaraġın görmeyen divânedir
 Budır ħanûn budır °âdet bu yirde
 Göñil virme buña tiz unudırsın
 Bulınır fırķatunın zaĥmeti çok
 °Âķıbet bu yir çekub anı yidi
 Aldırır hem şatdırır saña seni
 Var ĥisâb vir deyu yire ĥabs ider
 .....bu milk benim diyenleri
 Fânî milkine benimdir dimeyin
 Cem° idüb aşĥâbını gitdi bile
 Emr olundu ol mekâna ħondılar
 Ey Ĥudâniñ sevgulı peyġamberi
 Kim helâk olur bu leşker bî-°adet
 Ķullarıñ rızķını vir yâ Rab didi
 Rızķıñız ĥazırdurur idem saña
 Ol ħadar dirin ki tâ ki doyunuz
 Rızķ imiş bize bu taĥıllar didi
 Doyacaķ deñlu siz andan alasız
 Ķarşudan bir âdem irdi gördiler
 Siz niçün ziyân eylersiz söyledi
 Bunca yıllâr zaĥmetini çekmişem
 Kendiñize nice câ'iz gördiñiz
 Âġlâyı dir yâ Kerîm u Müste°ân

Sen bunı bize nevâle eylediñ
 Bundan nedir hikmetiñ yâ Müste'ân
 VaHY olub aña dinildi yâ Resûl
 Mülkime kulları hennân eyledim
 Ol kulımıñ medhâlı yok yirlere
 Me'mûlınca ol dire andan tahıl
 Kadîrem bir tarladan bu c'âlemiñ
 Sen temennâ eyle'biz şahiblerin
 Niceler ol yire şahib oldılar
 Hazret-i 'İsâ münâcât eyledi
 Âdemiñ devrinden ey Haq bu yiri

12a Cümlesini eyle ihyâ' gelsin ol
 Kıldı maqbûl ol du'âyı lûtfi çok
 Cem' olunub bir araya geldiler
 Niceler dirler benimdir işbu yir
 Ba'zılar dirler şatun aldık bunı
 Niceler dir vâriş mevrûşumuzdur
 Niceler dir tapûyı almış idim
 Niceler dir bâyr idi sürmişem
 Herbiri bir dürli da'vâ eyledi
 Sen nice zabı eylemişsin bu yiri
 Aldı ölim bizi gitdi ileri
 Bu fenâ'dan gider kalmaz bir ahad
 Dahî nicelere kala işbu yir
 Herbiri de dürli kıldılar nizâc
 Gördi bunı tevbe geldi diline

12b Bilmedim didi bu kavli söyledim
 Ücretimi ben helâl itdim size
 Yirler ve ekin Hudânın yâ Resûl
 Yir kimiñdir añladın mı yâ Mürîd
 Hâlıkındır cümle c'âlem yirleri
 Bağ anuñdır kullar olmuş bağ-bân
 Ol bitürmese gıdayı bunları
 Bunları kılmış ma'şet kullara

Şahibin bize havâle eylediñ
 Anı biz kullarıña eyle beyân
 Mülk benim kullarımdır bilmiş ol
 Vâsıtayla rızqın ihşân eyledim
 Bir fuzûlluktur idiyor sizlere
 Sizleriñ rızqına olmasın bahıl
 Rızqını virmeğe cümle âdemiñ
 Haq idelim tâ göre da'vâların
 Pâyidâr olmadı âhir öldiler
 Ol yiriñ şahiblerini diledi
 Ki benimdir söyledi kendileri
 Yir kimiñ mülki bu âdem bilsin ol
 Ol kadar âdem dirildi c'addi yok
 Birbirinden haşmî da'vâ kıldılar
 Baña atamdan kalubdur işbu yir
 Biz gidüb vârişlere koydık bunı
 Ba'zılar dir mülk-i mevbûhumdurır
 Ba'zılar dir bād-hevâ bulmuş idim
 Zahmeti görüb anı mülk itmişem
 Bir zamân bu milkim idi söyledi
 Bu benimdir vir baña sen var yüri
 Kamumuzdan kaldı bu tarla giri
 Şahibi oldır ki bâkîdir ebed
 Niceleri yidi dahî seni yir
 Ol kişiniñ cânına irdi fezâc
 Vardı yalvardı Nebîniñ eline
 Şimdi bilüb tevbe aña eyledim
 Siz dahî c'afv isteyin haqqımıza
 Medhâlim yok her kim alur alsın ol
 Bu benim milkim deyu kılma ümîd
 Zabı ider cümle emânet kulları
 Bağçe anuñ olmuşız biz bağçe vân
 Rızqını nirden bulurdı kulları
 Vâsita ünsiyyet ola anlara

17a...vâris mevrûşumuzdur;...irs-i mevrûşumuzdur M.

  det-i d ny  budır rızqını kul
 A med  sen m l u m lkim var dime
 Bunda milkim var deyv v  kulan
  ol ben  ins na bu d ny  den 
  aflet ile aldadır d ny  bizi
 Vird rir dell lına ider mez d
 Ol gider yirine bir da h  gel r
 13a Bir hik yet di le y  sevd i sen
 Ol ben  isr 'ili  vaqt  me er
 İki o lu var idi ol ki inin
 İrdi  lim bu fen 'dan gitdi ol
 Bir saray  zre niz 'ı kıldılar
 Kıldılar  av   iki kard   yam n
 Dile geldi itdi siz   fillersiz
 Bildi in gibi de il tedb r-i re'y
 Bu fen 'n n m lki mihm n-h nedir
 Benden al n  ibreti y  ihv n n
 Bu fen 'da ben da h  sizcileyin
 Ul  b zerg n idim   yet niz m
 Var idi  c y z kulim hep h cular
 Oyle  ohret virm   idim ol zam n
 13b Var idi  c y z  arava ım benim
 Bunca var iken ba a etb 'e o ul
 Hi biri yardımı kılmadı ba a
 Yatdım  c y z yıl mez r i re diyim
 Geldi kerpi  itdi beni bir ki i
  aldım ol div r i inde kırk sene
 Yetmi   c yıl yirde  aldım y  dedem
  amur id b   mlek itd rdi beni
  o ra kırıldım atulub ber-yab n
  o ra yirde yine kerpi  itdiler
 Oldı  c y z yıl tam m  ey civ n

Bulmalıdır za met ile a a yol
 Anlar i un d  me bu derd    ama
 İr  ir  lim s zi olur yalan
 Geydur bdır  aflet-ı p r hene
 Elden alur bu fen ' milkimizi
 A a k zib m  ter-   dem-  z d
   deti budır hem n alur vir r
 M l-ı milki  un bırak  av  y  sen
 Var idi m llu ve devletlu bir er
 Yo  idi  ay us  anu  b  ının
 İki b li di m li iki o ul
 Herbirisi ben aluram didiler
 G rdiler bir kerpici  ıktı  ay n
 Ne sebep bo a niz ' eylesin z
 Ne seni dir ne anu dur bu saray
 Bu a m likem diyen d v nedir
 Kimseye b k  de ildir bu cih n
  dem idim di le h lim ideyim
 S rdi  l m  c y z elli yıl tam m
 C mlesi b zerg n  adri y celer
 Bencileyin yo  idi h ca  ay n
 Herbirinden var idi o lum benim
 Geldi  Azr 'il c nıma buldı yol
 Aldı gitdi va f-ı h l idem sa a
 C mle toprak oldı cism ile derim
 Bir div re  oydı beni g r i i
  o ra yıktıdı div r indim yire
 Aldı andan beni gitdi bir  dem
 Yedi yıl  te le yandurdı beni
 Yirde  aldım yine yetmi  yıl nih n
 Bu saraya  oyub anlar gitdiler
 Bu div r i inde sak nem nih n

11a olum; ecel S, 11b iki boldi m lin iki o ul S, 15a Bildi in; Kıldı ın S, 23a Bunca etb -ım i inde
 iken ol S, 23b c nıma; ba a da S, 25a diyem; nih n S, 25b  uriyib topra  olundım bi-ni  n S, 26a...
 kerpi  itdi beni; ...beni kerpi  itdi S, 26b Bir div re  oydı ;  oydı bir div re S, 29a   mlek itdirdi beni;
 beni   mlek eyledi S, 29b yandurdı beni; pi mek eyledi S, 30a  o ra kırılıb eyledim bir yeb n S.

Söyledim şimdiye dek ahvâlimi
Bu ne gavğâdır kııursız ikiñiz
Atañız gitdi sizi de göçirür
14a Boşına gavğâ idüb kem olmañız
İşbu dünyâ bir müsâfirhânedir
Besledir teni alur şatar seni
Aħmedî indîñ atadan anaya
Yolcusın yola tedârik üzre ol
Râğıb olma bu fenâ'niñ milkine
Bil ebed mülki değıldir bu cihân
Nice ahyâr itdi dünyâ milkine
Hakq-ı râha añı evkâf itdi ol
Aldı milkin bile gitdi ol saħî
Olma ğâfil bu denî dünyâ seni
Bu ile geldün niçün eylesesun
Gör ne buyurdi Resûl-i mu'teber
Didi dünyâ âhîret çün biliñiz
Hüb ekenler hüb biçer hüb pây alır
14b Ol ebed gülzârı gerçi andadır
İştirâ' kııl vir sibâdât-ı semen
Gelmisin fânide âhîr almağâ
Şol 'ömür sermâyesin virme yeke
Bu ħarâbe şanma yurdundır seniñ
Bunda cân vir ol ebed gülzârına
İt tefekkür niredesin kııl nazâr
Nafehtu fıbi min rûhî diyibdür
Anuñ evlâd-ı neslinden olasın
Bunda sen sa'y eyle bâkı gülşene
Hümalısın zâğe yoldâş olınma
Fenâ' milkine aldanma ħazer kııl
Aldamasın bu denî dünyâ seni
Ger ħelâl için kıılırsan milk irâd
15a Gör nice râhatluğı virdi saña
Virdi dünyâ mülkini İskendere
Nice yıllar saltanatda oldılar

Bilmezem bundan girü encâmımı
Yâ neye vâhidir siziñ fikriniz
Ol şarâb-ı mevti bir gün içirür
Mâlikem mülke fenâ'da sanmañız
Kîni var mihmâna kaçdı cânedir
Aldurır cânı ile nâzik teni
Geldiñ işbu fânî miħmânħâneye
Kâr ü bân olmış gider uhrâya yol
İ'tibâr itme bu ednâ çirkine
Sâni'î bilmeğe geldiñ sen hemân
Koydı anı mülk-i uhrâ silkine
Hak aña lûtf ü el'tâf itdi bol
Böyledir tüccâr-ı uhrâ ey aħî
Aldamasun aħd-i mîsaķıñ ħanı
Âhîret kesbi için derk eyle sen
Diñle cânım al bu mânîden ħaber
Bu ikinciler gibidir ħâlîñiz
Kim ekenin işi güci zây olır
Şatun alıcak pazarı bundadır
Al bu ilde cennetin milkini sen
Varub ol mülkinde sultân olmağâ
Varma iflâs ol bâkı ebed ile
Bâkıye varınca emlâkın seniñ
Tâ mu'ammer varasın pazarına
Cân göziyle bak göremez bu başâr
Melekler atana secde kııubdur
Tedâriksiz revâ mı bulınasın
Himmeti sen bağlama bu külhâne
Gidersin bâkıye ğâfil bulınma
Varacağın bâkı ile nazâr kııl
Kııl kifâyet deñlu mâlı meskeni
Bil emânet virdi Rabbıñ kııldı dâd
Sen de ħızmet kııl rızâ'sınca aña
Hem Süleyman ħazret-i Peyğambere
Ol rızâ'-yı Hakqdan ayrılmadılar

İrdiler encâm ecel pazarna
 Şöhret-i mülke dadandırma cânı
 ‘İbret al mülkim diyenler n’oldılar
 N’oldı Nemrüd ile Daqyânus Şâha
 Şatdılar âhreti dünyâ aldılar
 Yâ İlâhî vir bize hayru’l-‘amel
 Kûl seniñdir mülk seniñdir pâdişâh
 Herkese virdin kifâyetçe ğinâ
 Tâ ki râhat bula kullar fânide
 Bizlere sevdime dünyâ çirkini
 İsteyenler mülk-i cennetde hayat

Şatdılar dünyâyı cennet bâğına
 Fısk ile eyler mülevves ol seni
 Âhirî yer üzre yer bulmadılar
 Mülk idüdi dünyâyı kâfdan kafa
 Soñra tûl-i emele dadandılar
 Girmesin kalbimize tûl-i emel
 Sen bize virdiñ emânet yâ İlâh
 Fânide görmeye tâ kullar ‘anâ
 Sa‘y idüb uhrâ kıldılar fâ’ide
 Kıl bize rûz-i cinânın mülkini
 Cennetiñ sultânına vir şalâvât

DER-BEYÂN-I ‘ÂKİBET-ENDİŞ

15b Ey Mürîdî ‘âkıbet-endiş ol

Her işiñ encâmına bak yâ dîde
 Köhne-zendir bakma dünyâ rengine
 Yitirür kalbe fenâ’ ğavġâsını
 Bunda virenler beġâyâ mâlını
 Kıl fenâ’da hoş ‘amel gönder öte
 Bunda gönder beġâda bulasın
 Diñle bir yer var imiş özge diyâr
 Dirler imiş aña şehr-i imtiñân
 Budır ‘âdetleri anda olanlar
 Kaçan bir yıl tamâm olınca anı
 Var imiş bir deñiz âdâsı anda
 Kalur imiş acından öler imiş

16a Yerine birini sultân iderler

Yine oldu dahî bir yıl tamâmî
 Çıkdular hükümetden o hânı
 Gelüb hân itdiler yine birini
 Didiler sen bugün hânımızsın
 Hükümet eyle zabı eyle diyârı
 Selefîn hâline oldın haberdâr
 Meġer bir ‘âkıllu dâna imiş ol
 Nidâ’ kıldurdu şehre itdi fermân

Fânide kisb eyle âhiredde bul
 Son peşimân eylemez bir fâ’ide
 Aldanub düşme bu câzû cengine
 İtirür kalbe bekâ sevdâsını
 Anda varub hoş bulalar hâlini
 Var mu‘ammer bul beġâ mülki ‘atâ’
 Bir misâlim var iyi anlayasın
 Bir mu‘azzam şehr imiş etrâfi var
 Anda kimi nef‘ ider kimi ziyân
 Arada birini sultân iderler
 Hükümetden çıkarurlar o hânı
 O ma‘zûl pâdişâhı korlar anda
 Eyle halkı bu ahvâli bilürmiş
 Anuñ emriyle bir yılda giderler
 Yıġıldı geldi halkın hâşş ü ‘âmı
 İletdiler âdâya vire cânı
 Aña virdüler o hânın yerini
 Beġümüzsin idâre-hânımızsın
 Bilürsün bir senedir pâyidânı
 Elinde furşâu fevt itme zinhâr
 Sonunu fikr idermiş her işin ol
 Kamu cem‘ eyledi beġleri ol hân

Didi ben dilerem ki bu sarayı
 Didiler bir yıla dek hükmine biz
 Sarayları kamu yıķub göçirdi
 Kifâyet deñlu koydı vâri bunda
 Şu deñlu eyledi âdâyı ma'cûr
 İletdi ol âdâya kul karavâş

16b Tamâm oldu bunıñla va'cesi çün
 Kamu yârânlarıyla o görüşdi
 Tamâm olunca va'ce gitdi ol hân
 Bu bir darb-ı meşeldir hâşş ü 'âm
 Kişi sultanıdur ehl ü 'ayâlîñ
 Kifâyet deñlu koyın bu fenâ'ya
 İrer encâm ölim bây ü gedâya
 Varub anda bulasın izdiyâdı
 Fenâ'nın mülki elbetde fenâ'dır
 ..... ardına düşme
 İki parmak ile dünyâyı sayd it
 Aħmedî sen yıķ fenâ'nın kaşırını
 Sara-yı fânî bõr şöret-kaşesdir
 Koy kifâyet deñlu meskenine mâl
 Ol beķâ mülkinde ur bünyâdı sen

17a Anda varınca olasın pâdişâh
 Tut öğüdi vir naşîhat kendiñe
 Hâk saña virmiş kifâyetden ziyâd
 Şehr-i Mısır virseler temlik aña
 Mâlîñi kıti saña olmuş gerek
 Var mı evķât içre hiç bir hayr işiñ
 Yâ İlâhî nic'olir hâlîm benim
 Bizlere sevdirme nefret kılalım
 Meskeni virdiñ bize dâd eylediñ
 Ol rızâ' üzre ma'âşa gidelim
 Bil emânet işbu dünyâ milkiñi
 Her işiñ encâmını fikr eyle tam
 Al beķâyı bu fenâ' milkini sat

16a okunamadı, 26a Mülk-i fânî saña olmuş yegrek M.

Yıķub ta'cîmir ideyim ol âdâyı
 Mutî'iz her ne dilersiz idin siz
 Ağacıñ tâşîñ âdâya geçürdi
 Giçürdi ekserî vârinı anda
 İderlerdi anı dillerde mezkûr
 Ekenler ekdiler anda kıru yâş
 O halkı dahî da'evet eyledi çün
 Didi kim bize de da'vâ irüşdi
 Varub ol kullarıña oldu sultan
 Şumûlı var bunun cümle enâm
 Elindeki olan mülk ile mâlîñ
 Göçirsün izdiyâdı ol beķâyâ
 Giçer birgün o kabristân âdâya
 Anuñ ile bula çeşm ü cân şâdı
 Kamu eşğâlidir dile 'anâdır
 İki dest ile kaydına yapuşma
 Sekiz parmak ile uhrâyı kıyd it
 Kııl 'imâret ol beķânın kaşırını
 Bu 'ömr-i fânîye hayme pesdir
 Setr ola anda hemân ehl ü 'ayâl
 Eyle meşhûr ol beķâ'î adı sen
 Şâd oluben görmeyesin anda âh
 'Âmil ol bu söylediğın pendiñe
 Var mıdır uhrâ için kesb ü îrâd
 Virmesin bir meskeni evlâdıña
 Sen nice uhrâya göndersen gerek
 Olına uhrâda yarın yoldâşîñ
 Dünyâ-yı kem ile aħvâlîm benim
 Mülk-i dünyâyı emânet bilelim
 Râhat için bize îrâd eylediñ
 Âhîret için tedârik idelim
 Alma kıalbe bu mülevves çirkiñi
 Tâ olasın râhat ile müstedâm
 Diyelim cân ü gönilden eş'salât

MEBĤAS-I KELĀM-I ETİBBĀ ve MÜRİSİ'L-FAĞR

Bu dükkân-ı tabîbi istifâde	Dinilmiş çok devâ'lar bu fu'âde
17b Velî bir cüz' devâ' ister vücûda	Bula kuvvet ola kâdir sücûda
Zübde-i hikmetden aldım bir varak	İşbu pend içre anı kıldım sebak
Yitürir kalbe fenâ' gavgâsını	İtürir kalbe bekâ sevdâsını
Bu terkîb ile varan cânı bozmaz	Vücûdi 'âfiyettir faqrî görmez
Etibbânîñ budır pendî kelâmı	Yimeyiñ çok yimişi hem ta'âmı
Ėamu emrâzîñ aslı çok yimekdir	Gice bî-dâr gündizî uymağdır
Yiyin dil-hâhi key iştâh var iken	Eliñ çek dahî mi'eden tâlib iken
Yidiğîn hazm olunmaz gezmeyince	Cenâbet Ėam virür yimek yiyince
Teninde bevli Ėabs itmek zârâdır	Uyanub gice su içmek fenâ'dır
Düşib su üstine düşme 'anâdır	Şuyı hem görmeden içme fenâ'dır
Düşirme ayağîñ altına nânı	Yiri pâk ise andan al yi anı
Lâhm ü Ėelvâ nân-i ter zihni açar	Ėâyet issi nân ta'âm ider zârâr
Fârenin artuğîñı alub yime	Hem ayak üzre durub bevli eyleme
Ėazer kıl Ėatre-i bevlerinden ihvân	'Azâb-ı kabri bulır andan insân
Müris-i kılletdurır nevm-i kesîr	Yatma 'uryân olmayasın tâ fağîr
Yalnızca evde yatma kıl Ėazer	Hem fenâ'dır gice mir'âta nazâr
Giceler hânen süpürme kıl ferâğ	Dahî söndirme nefes ile çerâğ
18a Ay tutulsa yâ güneş kılma nazâr	Gözlere andan irer lâ-büdd zârâr
Âteş ile nûra bakdırma göziñ	Dâmeniñe eyniñe silme yüziñ
Cife ile ferce bakma gözi tut	Ėoma hânen içre beyt-i 'ankebût
Ayak üzre geyme ayak donuñı	Dikme üstündeki câmen eyniñi
Başıñ altında Ėoma şalvarıñı	Ayak üzre başa şar destârıñı
Ėoyma eliñ yüzine mağmûndurur	Hem sağalın altına koyma şûmdur
Oynama sen enf ile virür melâl	Hem Ėâleldir her çöpi itme hilâl
Varma yalnızca yola kıl Ėazer	Şalb olunmuş âdeme kılma nazâr
Çok yürime 'aklıña Ėiffet virür	Bakma nâ-mağremlere Ėaflet virür
Kılma avratlar arasından güzâr	Var deve Ėoyun arasında Ėatâr

4b kıldım; itdim S, 9a Yi dil-hâi ki iştâhın var iken S, 11b Uyanub gice su içme Ėatârđur S, 12a S; - Ü, 12b S; - Ü, 13a ayağın; hem ayak S, 15a... alub yime;... ekl eyleme S, 18a Yalnızca evde...; Yalnız ev içre... S, 20a Ger tutulsa ay gün itme nazâr S, 20b lâ-büdd; Ėâyet S, 21a Âteş ile...; Âteşe hem... S, 21b Dâmenine eynine ...;Dâmene hem yengine... S, 26a Oynama sen enf ile...; Burun ile oynama...S, 26b Ėâleldür; Ėâleldür S, 27a Varma yola yalnız eyle Ėazer S, 29a Kılma avratlar; Kılma iki zen S, 29b Girme deve Ėoyun arası Ėatâr S.

Hem deve kaṭır olunmuşsa kaṭar
Söyleme çok hûr ider halka seni
Sûka varınca durub eğlenme giç
Atma ayak altına zîr ü kâlem
Kesme hergiz dişîñ ile işîñi

18b Durma cinnî var güneşle gölgeniñ
El yuma hâk ile küldü var ğubâr
Tarak ile ğayrınıñ misvâkini
Şarımşak şoğan kabuğın yâ ahi
Sîm ü zerdür cinnîye anlar yarâr
Cimâcîñ çoğı zâf eyler vücûdî
Helâl nevreste zenle kıl cimâcî
Kati aç yâ kati tok olan ihvân
Yâ hemmâma girersin eğlenince
Hemmâm divarına dayanma zinhâr
Tâcâm ekser yime hemmâm içinde
Hemmâm içre cimâc itme firâvân
Şoğuğ şu ğayet ıssı su zârâdır
Meyâne ıssı sudır tenlere kût
Yatagör yâ birâder ba'ede'l-hemmâm

19a Kerih eşyâdan eyle icinâbî
Bunu yazdım bu dükkân-ı tabîbe
Didiñ bunca kelâmı ğâfil Aḫmed
Ararsın fânîde tarrâr işîni
Fenâ'ya gelmişin uhrâ için sen
Risâlet Hazreti didi sözi hak
Fenâ'da mü'mine olsaydı râhat
Bu fenâ' mü'mine zindân olubdur
Fenâ' dünyâya geldiñ miñnet için

Giçme anlar arasında var zârâr
Hem kenîf içre tıraş itme teni
Var zârânı nefcî yok uhrâyâ hiç
Yürime ustâ a'lâ öñince hem
Oynama hem tırnak ile dişîñi
Arasında hem eşîğinde dârîñ
Okıma nisyânı var hatt-ı mezâr
Görme câ'iz bunlar iştirâkini
Atma ayak altına yakma dahî
Kılma hûr anları iderler zârâr
Çok ekşi yimesi eaklıñ hürûdî
Kaşan ardınca vardır intifâcî
Girüb hemmâma eğlenince noğşân
Dökinme şuyi tâ ısınmayınca
Vicûdî sust ider görürsün zârâr
Ki istiskâ olur âdem içinde
Olur andan hefağân ü mefacân
Anuñla iğtisâl itme haṭârdır
Dökince başa eliñ altına tut
Bulur şıḫhat anuñla cümle endâm
Bilür eakıl budur kavlin şevâbî
Tene kuvvet virür iden habîbe
Fenâ'da âdemî ola mı râhat
Bu cismiñ râhatıyla cünbüşîni
Ararsın râhatı bunda niçün sen
Fenâ'da râhat uman kimse aḫmak
Gerek halk olmayaydı aña cennet
Ki her baş derdi haddince bulubdur
Hudâ tâ'atlarına hıdmet için

2a.... ider halka.....idersin bil....S, 3a Sûka varınca durub....; Sûk içine varacak....S, 4b.... uste a-lâ öñince.....uste a-lâ öñini....S, 9a Şarımşak ile şoğanın kabını S, 9b Yakma ayak altına atma anı S,

10b....anlar iderler.....imeyeler saña....S, 11b hürûdî;Zârûrî M, 12a zenle; ile S, 13a Kati aç yahud toh olunca zinhâr S, 13b....eğlenince noğşân .....eğlenme zârâr var S, 14a Yâ hemmâma girersin....; Kaşan hemmâma girsün....S,

15b Ki sust ider vücûdî kıtır zârâr S, 16b âdem; endâm S, 17b....hefağân u mefacân;...mefağân ü hefağân S,

23b ola mı; olur mu S, 28a Fânî dünyâ mü'mine zind ü dâr S, 28b Her başın haddine göre derdi var S.

Durışma fânî dünyâya ferâğ ol
 ‘Atâ’ kılsın eliñ illere dâ’im
 Gözinden şakla nâ-mahrem yüziñi
 Müdâm ol zikrine ol bî-niyâziñ
 Hisâb ile nefes virdi ‘ibâda
 Ki bir sa‘at gide sâkin cihânda
 19b Ki niçün ben ol sa‘atde Hudâniñ
 Ki cennet içre bu ĥasret nedâmet
 Bulınma sen ‘avâre olma battâl
 Unut li’llâh olan ihsânıñı sen
 Dilinde söyle ekşer eş-şalâtı
 Okıyanı dinleyeni yazanı

İşitme lehv ü lâğvî sen irâğ ol
 Ve nuşı itsin diliñ kullara dâ’im
 Diliñ tut söyleme ġybet söziñi
 Giçe dergâhına ‘arz ü niyâziñ
 Gerek zâyi‘ olunmaya fenâ’da
 Nedâmet ol göre yarın cinânda
 Bulınmadım rızâ’ında ben anuñ
 Bulunır ġâfil olma eyle ġayret
 Rızâ’-yı Bârîde bulıñ beher ĥâl
 Düşin her kıldığın ‘iřyânıñı sen
 İrer birgün saña dünyâ memâti
 Yarlıġâğıl rahmetiñle yâ Ğanî

MEBHAS-I ŞALÂVÂT-I HAMSE

Aĥmedî söyle namâzı sen bize
 Ki var anda kulûb içre ĥalâvet
 Anuñ biñde birin kıl bizlere yâd
 Dü ‘âlem mü’miniñ oldır sirâci
 Odır bu ĥâne-yi dînin sütünü
 Kılanlar dîn evini eyler âbâd
 Olmasaydı mü’mine işbu namâz
 20a Bu namâz ile ħurılmış Ĥaĥķa yol
 Ey namâz ehli işidin şöġbeti
 Ĥoş beşâretler kılam diñleñ size
 Fahr-i ‘Âlem vardı mi‘râc eyledi
 Sen Ĥabibimsin ve hem Fahr-i Cihân
 Sevdüğim’çün bu ile olduñ revân
 Ol didi kim armaġânım var benim
 Ĥaĥ bilürken söyledi yâ sevdüğim
 Ol didi ben yok getürdim armaġân
 Didi şâdıķdır sözün yâ sevdüğim
 Her ne isterler ĥazânim içre var
 Hep ĥazânim bâbını kıldım küşâd
 Her ne ister kullarım yok söylemem
 Çün getürdiñ yok olan nesne bize

Anı terġib it bizim ħalbimize
 Nedür mü’minlere andan kerâmet
 Ki olsun anuñ ile ħalbimiz şâd
 Tarîķ-i Ĥaĥķa mi‘râci ve tâci
 Anuñ zımnındadır dîniñ bütünü
 Ve tarîķler kılar dînini ber-bâd
 İdemezdi Ĥâlîķiña ‘arz-ı râz
 Ĥurbet-i Ĥaĥķı bulır anuñla ħul
 Bizler içündür Ĥudâniñ cenneti
 Cân kulaġıñ aç beru girem söze
 Ĥâlîķ-i ‘Âlem aña ne söyledi
 Senden ötri kılmışam kevn ü mekân
 Ne getürdiñ yâ Ĥabibim armaġân
 Misli bulunmaz ĥazâninde seniñ
 Ne ola olmaya ĥaznemde benim
 Bâri lûtfun kıl bize yâ müste‘ân
 Yok yaratmadım ĥazânimde benim
 Kılmışam kulları ĥişşe aña var
 Kılmışam yağma ider biliş ü yâd
 Virürem kulları me’yûs eylemem
 Sen ne istersin dile virem size

Ol didi ki yâ Kerîm ü Müste‘ân
 20b Anlar ile işleri âsân ola
 Baña ikrâm itdüğün kıl ümmete
 Râhatumdır anlarıñ râhatlığı
 Cümle gök ehli ‘avâm ü hâşşını
 Hoş ‘ibâdâtı var imiş bunlarıñ
 Kimi kâ’im kimi râkî‘ dâ’imâ
 Hep ‘ibâdet içre cümle tenleri
 Ol ‘ibâdet hoş gelür gâyet baña
 Ümmetime dilerem ben yâ muhîb
 Ol kerem-kânı Râhîm ü Girdigâr
 Hep semâ’ ehli ‘ibâdetini ol
 Cümle tâ‘at üzre bir şâh eyledi
 Bu tarîk ile didi her kim baña
 Bir cesed kıldı namâz âd eyledi
 Ol Hâbîbi hâurınca kıldı ol

21a Bu semâ’ ehli ‘ibâdetine sen
 Cümle anlarıñ ‘ibâdetini biz
 Cümle tâ‘at üzre ser-tâc eyledim
 Günde beş kerre dîvânım kıralar
 İsteyeler benden anlar rahmeti
 İşbu dîniñ direğidir bu namâz
 Ümmetiñe armağanım beş namâz
 Benden olsun ümmetiñe armağan
 Kim kıla hâlis bu kavli kıloram
 Geldi mi‘râcından ol Fahr-i Cihân
 İrdi aşhâbına âline didi
 Didiler el-hamdu-li’llahi’l-‘azîm
 Bizlere Hâkdan hidâyetdir namâz
 Bundan a‘lâ yok ‘ibâdet yapılmış
 Ey Hudâvendâ kerîm ü bâ-niyâz
 21b Hadîsle Resûl-i Ekrem buyurdı
 Didi üç emre dâ’im olsa bir kul
 Namâzı orucu guslı iderler
 Bu üçdür müktedâ mü’min nişânı
 Bu üçü itmeyenlerdir münâfık

Ümmetime isterem bir armağan
 Ol iş ile kurbetiñe yol bula
 Anları ir gör dü ‘âlem rahmete
 Fahr-i tâcım anlarıñ ümmetliği
 Gördim anlarda ‘ibâdet hâşşını
 Hûb beğendim tâ‘atını anlarıñ
 Kimi sâcid kimi zâkir kâ’imâ
 Tâ‘at-ı yegrekde gördim anları
 Cümle a‘zâ ile olına señâ’
 Bir ‘ibâdet vir saña olsun karîb
 Gör ne ihsân eyledi Perverdigâr
 Bir yire cem‘ eyledi ol lûtfı bol
 Ol sekiz cennetlere râh eyledi
 Gelse rıdvânım virilmişdir aña
 Mü’min olanlara imdâd eyledi
 İtdi aña yâ Hâbîbim yâ Resûl
 Eylediñ gıpta eyâ hulûk-i hasen
 Bir yire cem‘ eyleyib kıldım ‘azîz
 Dostlarıma anı mi‘râc eyledim
 Yâr olanlar ol dîvâna duralar
 Ben virem anlara hûri cenneti
 Hep ‘ibâdet yegrekidir bu namâz
 Kim ister bizi anı kılor kıloram
 Bundan a‘lâ yokdurur hizmet begân
 Cümle gök ehli şevâbın virürem
 Ümmete irdürdi Hâkdan armağan
 Hâk bunu kıлмаğa fermân eyledi
 Kim bize kıldı tarîk-i mustakîm
 Mü’min olanlar anı kılor kıloram
 Mü’min-i tâm ol kıl anı yaz ü kış
 Bizlere tevfiğ-i rûzî kıl namâz
 Tarîk-i evliyâ’yı ol duyurdu
 Velîdür ol Hudâ ‘indinde maqbûl
 Gerek zâhir gerek gizlü giderler
 Münâfıkla Müslimân imtuhânı
 Düşer hizlâna irmez aña tevfiğ

Didi bir dahî ol Sultân-ı Ekrem
 Cemâ'atla kıla mü'min namâzı
 Arasında şağîr olan günâhı
 Dahî cümle yarâmaz işden anı
 Kıl namâzı aña yalvar ağlayu
 Yalvaru şuçın temennâ eyleğil
 Rabbenâ fağfîrlenâ di eb ü ced
 Söyle mü'min mü'minâtı yâ Hudâ
 Olma kâhil kıl namâza ihtümâm
 Bil seniñ kurbetliğin ol Hazrete

22a Ol Habîbiñ ismine kıldı misâl
 Ahmed ismiyle olur hâsil namâz
 Ol kıyâmıdır elif harfe misâl
 Bir mu'ammâsı var dahî bilene
 Ol kıyâm elif rukû'î dal olur
 Bildiñiz işbu namâzı ol Ğanî
 Bil bunıñ emşâl nenuñ gibidir
 Ol kuliñ a'zâlarından ger biri
 Şâh olan dimez mi ol demde saña
 Pâdişâhıñ irüşe hışmı saña
 Bu namâzı ancileyin bil ulû
 Bî-kusûr eyle aña gizlü 'ayân
 Tâ ki anuñ 'aybını görmeyeler
 Aħmedî lûtf-i Hudâyı kıl niyâz
 Defter-i 'âdetde buldinsa anı

22b Kıl edâ' mağbulını eyle recâ'
 Kılmadım saña yâ Rab yarâr namâz
 Sen cemâ'atle namâzı kıl müdâm
 Var imâma ol cemâ'at bağla şâff
 Yalınız koyun çurdı eyler şikâr
 Bu hadîsi Fahr-i 'Âlem söyledi
 Ümmetim kılsa didi imâm ile
 Öğleye değın vefât itse cânı
 Öğleyi kılsa cemâ'atla biri
 Ol şehâdet mertebesiyile gide
 Kim kıla ikindiye imâm ile

Nebiler ser-fîrâzi Şâh-ı A'zam
 İde ol Bârîye 'arz ü niyâzı
 Kılır 'afv anları ol Pâdişâhı
 Hudâ şağlar cemâ'atle kılanı
 İ'tikâdı Hâkka muhkem bağlayu
 Cürmimi 'afv eyle yâ Rabbî diğil
 Ol kapudan mahrûm olmaz bir ahad
 Yarlıgâ rahmetlerin eyle 'atâ'
 Dur otur ehl-i şalât ile müdâm
 Bu namâzı kılmak iledür 'atâ'
 Kim kılır anı bulır kurb-i visâl
 Kılmayınca hâsil olmaz keşf-i râz
 Hâ rukû'î secde mîmi ka'de dal
 Âdem ismi hâşıl olur kılanı
 Secdesi mîm oldu 'ârifler bilir
 Kılmış âdem hey'eü gibi anı
 Şâha kul ihdâ' olunmak gibidir
 Olmasa mağbûle geçmez al yüri
 Ne getürdin bu böyle ma'cyûb baña
 İrmeye gayrilerin rahmi saña
 Hâlîka senden hediye oldu bu
 Gönder ol dergâh-ı Hâkka armağân
 Eliñe virüb seni sürmeyeler
 Kılmadıñ yarâr Hudâyı bir namâz
 Nic'olir hâlin 'ibâdâtın kanî
 Rağmet-i ğufrânını kıl ilticâ'
 Lûtfuñ ile kıl anı mağbûle yaz
 Yalınız kılsan viremezsin nizâm
 Olasın mekr-i şeyâtünden mu'âf
 Süriye girmez çobânın havfı vâ
 Ümmetime dir Hudâ lûtf eyledi
 Eylese şubh-ı edâ' imâm ile
 'Afv ide cümle hatâ'sıñ ol Ğanî
 Fevt ola vaqt-i ikindi ileri
 Hâlîkı cennet aña ihsân ide
 Mağribe fevt olunırsa ol kıla

Hağ rızâ'sıyla o kimse fevt ola
Yatsuyı her kim cemâ'atla kılr
Lâ hisâb ve lâ 'azab ol cenneti
Anladın fa'zı-ı cemâ'atı kirâm

23a Kim cemâ'atla müdâm olan kişi
Bir hikâyet dinleyin idem peyâm
Mâlik-i Dînâr zamânıydı zamân
Ol küçük büyük qarındâşa didi
Varalım tenhâda âteş yakalım
Yandırırsa ol bizim elimizi
Varub tenhâda yandurdılar od
Vây bize kim ta'nı bildik odı biz
Bizlere yazık deyu ağladılar
Söylediler bu dîni terk idelim
Böyle niyet eyleyuben durdılar
Ol büyük qarındaşı iblîs azdurdı
Ol zamân küçük qarındâşa didi
Âb ü ecdâdım tapagelmîş buña

23b Tâ bu yaşa irüşince buña ben
Ol dîni ta'nı idüdü uyuldu
Eyledi igvâ' aña iblîs-i hâr
Geldi Mâlik Ibn-i Dînâr yanına
İbn-i Mâlik kıldı va'zını tamâm
Didi yâ dîn ulûsı geldim saña
Âyin-i bâ'ul imiş âteş-perest
Baña ta'lim it Muhammed dînini
Eyledi şeyhim aña 'arz-ı îmân
Bir fakîr-hâl idi işi tedirgün
İstedi şeyhim cemâ'atden yaña
Ol dîni kim anı maqbûl itmezem
Böyle işare iderim cânımı
Rızkımı virdi baña ağıyâr iken
Gireyim ben ol kanâ'at hânına
24a Tutayım elde kanâ'at pişeyi
Durub andan yolına oldı revân

Cümle uhrâ işleri âsân ola
Ol gice içre eğer merhûm olur
Bula yarın vuşlat ile rû'yeti
Sa'yi kıl terk eylemē anı müdâm
Her dü 'âlemde bulır râhat başı
Olasın râğıb cemâ'ata müdâm
İki qarandaş var idi oda tapan
Tecrübe kılam bu odı söyledi
Anuñ içine elimiz şokalım
Döndirelim biz dağî andan yüzi
Ellerini şokdılar yandurdu od
Bunca yıllar bilmedik Ma'budı biz
'Ömrümüz varmış hevâya didiler
Dîn-i İslâma girüb berk idelim
İki qarandaş bile râhî oldılar
Hağğa giden niyetini bozdurdı
Bunca yıl âteş-perestem söyledi
Bundan özge istemem ta'nı baña
Tapageldim gelmezem var yürü sen
Vardı ol qarındaşı buña söyledi
Dönmedi Hağdan hidâyet bulmuş er
Va'z iderdi oturdu dîvânına
Ol yiğit varub aña itdi kelâm
Gösteresin râh-ı Rağmânı baña
Eyledim bugün anuñ terkine kaçad
Yıkdım ol bâ'ul dîniñ âyinini
Ol kişi oldu o zamân müslimân
Kesb-i fâ'il ücretiyle gün be gün
Mâl-ı dünyâ devşirüb vire aña
Ben bu dîne akçe ile girmezem
Tâ ki râzî kılayım Yezdânımı
Şimdi virmez mi baña ol yâr iken
Hem celîs idem şâbır dükkânına
Rızık için görmem dağî endişeyi
Geldi irişdi evine şâd-mân

Var iki uşâğıyla bir avratı
 Bulmuşam Hâk dîni girmişem aña
 Kardâşım la tecrübe kıldım odı
 Avradı dahî müslimân eyledi
 Duriben andan pazara girdi ol
 Ücret ile buldılar anlar işi
 Didi Rabbim Râzıkımdır gideyim
 Şâ'im olub girdi bir mescide ol
 Kıldı beş vakti imâma uydı hoş
 Gördi avrat erini ol ser-nigün
 Ol kişi itdi helâlîm diñle sen
 Bir ulû kimseye kıldım hizmeti
 Bir ulû devletludur ihsânı bol
 24b Hâlıkîñ kullarıña erzâkı çok
 Bulmadılar etmek anlar ol gice
 Yine ol gün kimse anı tutmadı
 Kaldı mahzûn anda bilmez ki n'ide
 Aşşâma değîn e'ibâdet eyledi
 Avrat uşâqları nâna intizâr
 Geldi uşâklar atası yanına
 Kanî yâ ata bize nânîñ didi
 Avratı dir intizâra yanmışız
 Bu uşâklar hûd beni itdi bî-zâr
 Çölmeğe koyıb şuyı kaynadıram
 Sen bugün dahî tehî geldin kişi
 Biz hele şâ'imliğe şabr idelim
 Açlığ ile hâlleri olmuş harâb
 Akrabâdan isteyebilmem gîdâ
 25a Râzıka düşmân iken rızkımız ol
 Şimdi hûd yâr oldık aña ne e'aceb
 Bu söz ile ol kişiye irdi e'âr
 Bundan özge bulmadım mahzûn işi
 Fakrî bil âteş-pîrahendir elim
 Bundan özge bulmadım mahzûn işi
 İtdi yâ avrad bu şabrı idiñiz
 Şabr idelim böyle imiş yazımız

Didi avrat buldum İslâm devleti
 Sen tehlûf olma ey cânım baña
 Bâtil imiş kıldım andan nefreti
 Tevhîdi anlara bir bir söyledi
 Girdi fâciller içine durdı ol
 O yiğidi tutmadı hiç bir kişi
 Mescidinde aña hizmet ideyim
 Tâ'atıyla Hâlıkîña buldı yol
 Aşşâmî geldi evine eli boş
 Didi elde etmeğîn yokdur niçün
 Viresiye işledim bugünü ben
 Ol virir baña elbetde ücreti
 Gelmişem boş ellerim olma melûl
 Lâkin etmeksiz sumâñ zevki yok
 Ol kişi sûka varır ir gizlüce
 Anı kimse alub işe gitmedi
 Varuben yine girdi bir mescide
 Bu işi kendune e'âdet eyledi
 Geldi aşşâmî evine şerm-sâr
 İrdi âteşler atanıñ cânına
 Gördiler yok nân uşâklar ağladı
 Açlığ ile biz bugün buñalmışız
 Yoğ bilmez anlar ağlar zâr ü zâr
 Geturır babañız der aldadıram
 Nic'olir ma'eşûm uşâkların işi
 Bu iki ma'eşûma bilmem n'idelim
 Zâr iderler ciğirim olmuş kebâb
 Serzeniş ider bize bâý ü gedâ
 Kesmedi virdi bize rızkını bol
 Rûzî kılmaz rızkını ol ne sebeb
 Ol e'ayâlî içre oldı şerm-sâr
 Şerm-sâr ola e'ayâl içre kişi
 Şabr ile anı giyenlerdir selim
 Şerm-sâr ola e'ayâl içre kişi
 İmtihân ider bizi Rezzâkımız
 Dilerim şây eyleme halka zârımız

Ol mecûsî 'akrabâ sırrı hemîn
İrmesin cânım saña bundan melâl
Dünki devletüniñ itdim işini
Hakqını yârın virem didi baña
Çün şabah olir kişi olir revân
Ġayrileri buldı ücret girdiler
Kaldı maḥzûn ol kişi bilmez n'ide
Secdeye varub derd ile didi hû

25b İtdi yâ Ḥayy ü Ḥakîm ü Girdigâr
Ḥamd ü şükr olsun saña bu işime
Nice günler dahî kılsan beni ac
Avrad ve uşâklarımıñ yâ Ġanî
Durmaya acılığa pişmân olalar
Yâ İlâhî sen bilürsin ḥâlimi
Yalvaru Ḥakka münâcât eyledi
Bu yaña uşâqlarıyla ḥâtunı
Ana çoğazımız kañî nânın deyu
Aḥmedî bu mühtedîler ḥâline
Acılığa gördin mi şâbırlar nice
Yok riyâzetle işin lâf eyleme
Böyle kılmış Râzık u Perverdigâr
Ba'zî kullıñ rızqın eyler sükkerin
Kıldı üç gün anlarıñ rızqını dar

26a İmtihân itdi çün ol yârânlar
Bir tabaḳ aldı içi altun dolu
Virdi ol ḥâtuna anı söyledi
Râzıyız işinden anı bilsin ol
Aldı ḥâtun anı girdi içerü
Aldı bir altun sûḳa tutdı yol
Didi şarrâf ey ki uhrâ ḥâtunı
Sikke-i âdem deĠildir işbu zerr
Ḥâtun itdi zevcim işler birine
Bir ulû devletludur bilmem anı
Virdi şarrâf oñ biñ aḳçe altuna
Aldı avrat eksuĠın cümle ḳamu
Kıldı tedbîr-i müheyyâ ol tamâm

Bilmesün bu ḥâli ol a'cdâ'-yı dîn
İ'fukâdına geturme bir ḥalel
Şabri kıll aḳıtma göziñ yâşını
Ol sebebden eli boş geldim saña
Yine ol pazara vardı ol zamân
Ḳalmadı iş o kişiye didiler
Varub âbdest ile girdi mescide
Zârî kıldı Ḥâlîḳa yalvardı o
Râzıḳısın 'âlemiñ Perverdigâr
Tâc-ı İslâmı geydurdın başıma
ḲullıĠundan zerre olmam icvicâc
Anlara virsen bugün rızḳlarını
Ḳorḳım oldır dînlerinden döneler
Senden özge yok bilen aḥvâlimi
Ḥâlîḳıña 'arz-ı ḥâcât eyledi
Ac olub yimeli oldu etini
Sarışurlar anasına aĠlayu
Vâḳıf oldıñ anlarıñ aḥvâline
Sende var mı bu şâbırdan zerrece
Yok taḥammül cû'a güzâf eyleme
Vâfir eyler rızḳı ba'zî kerre dâr
Ba'zî ḳullar bulamaz nân-ı cevîn
Gör nice vâfir ḳılur Perverdigâr
Bir melek gönderdi şâda anları
İletür ḥâtuna üstü örülü
Zevcin aḥşâmî gelür söyle didi
Bu zerr anuñ ücretidir alsın ol
Gördi oñ biñ altun içinde dolu
Virdi şarrâfa yahûdî idi ol
Ḳande buldıñ bu 'acâ'ib altunı
Ġayb ilinden darb olunmuş bu meĠer
Ücretidir virmiş anuñ yerine
Tâ ki âĠâh ideyim andan seni
Baña gönder zevciñi dir ḥâtuna
Geldi evine ferah ol mâh-i rû
Eyledi ḥâzır nice dürli ta'câm

Bu yaña diñle taķı zevci n'ider
 Doldunır toprağ ile kuşâğını
 26b Ol uşâklar görıben aldanalar
 Gördi o evi düzenmiş ser te ser
 Girdi evi içine ol bahtulu
 Gördi atası uşâklar sevişir
 Avratına söyledi er yâ helâl
 Didi hizmet kıldığın devletlunuñ
 Oñ biñ altun baña virüb gitdi ol
 Hizmetine didi dâ'im olsun ol
 Yâ helâlım bu ne devletlu imiş
 Bu nice devletludur bildir baña
 Ol didi oldem bu dîniñ kâıbi
 Ol şahîdir buhlı hiç yokdır anuñ
 Bunı göndermiş kerım ü bî-zevâl
 Ğayb ilinden bildüler anı 'ayân
 Söyledi er dahî üç günden beru
 27a Eyledi ahvâlini ol âşıkâr
 Ol getürdiği turâb-ı mu'teber
 Ol eve virdi berekâtı Hudâ
 Aldı altunını vardı ol didim
 Avradı ol demde aña söyledi
 Ol didi zevcin baña eyle işâl
 Bir altunı aldı şarrâfa gider
 Gördi şarrâf ol kişiyi dir aña
 Ol didi girdim ben İslâm Dînine
 Eylerim şahib-i dîne hizmeti
 Her nice kıldıysa takrîr eyledi
 Çünkü ol şarrâf işitdi bu sözi
 Kaldurır parmağını oldem hemân
 Varsa kulñ Hakkâ hâlis işleri
 Olma ğâfil yâ birâder kıl namâz
 27b İki yüz âyet inibdür hakkına
 Ol divân-ı Hakkâ anuñla kıyâm
 Bunca kurbet saña devlet bul işi

Yatsuyı câmi'de kıluben gider
 Ya'ni kim avundıra uşâğını
 Etmek için un getürmüş şanalar
 Ol turâbı ev bucağına döker
 Gördi ev ni'metler ile dopdolu
 Ekli şurbı bulmuş anlar oynaşır
 Baña bildir nice oldu işbu hâl
 Bir kulı geldi bugün baña anuñ
 Ücretini arururuz bilsin ol
 Ücretidir zevciñ işbu didi ol
 Bunca ücret saña ihsân eylemiş
 'Ömrñ oldıkca hizmeti kıl aña
 Anı gönderdi bu dîniñ şahibi
 Cümlesinden virgüsi çokdır anuñ
 Kalbiñ olsun mu'tmaine yâ helâl
 Hakkâ şükr idüb olırlar şâd-mân
 İtdigüni hâturnına rû be rû
 Bildüler kıldı 'inâyet Girdigâr
 Gördi un olmuş o toprağı meğer
 Eylediler haylı dem anlar ğidâ
 Ben dahî didi pazar içre gidem
 Var fulân şarrâf yahûdiye didi
 Vir aña altunı oñ biñ aķçe al
 Hakk Ta'âlâ hikmetini gör n'ider
 Sen kime hizmet kılursın di baña
 Ol Muhammed Hâzreti âyinine
 Ol baña gönderdi bunca ücreti
 Ol kişiye birbir anı söyledi
 Ol tarîk-i Hakkâ dönderdi yüzi
 Şıdķ ile oldu Müslimân ol zamân
 Halkâ te'sir ider anuñ sözleri
 Kullara olur anuñla keş-i râz
 Gör namâzı Hakk katında hakkı ne
 Eyleyub Hakk ile idersin kelâm
 Bunca 'izzet saña rif'at yâ kişi

Ol namâzı kılmağ iledir saña
 Birgün aşhâb itdiler yâ Serverî
 Bu namâzı kıl deyu dâ'im bize
 Ol didi her kim kıla beş vaqt namâz
 Ol kimesneniñ ola kalbi selîm
 Eylese gâlibdir a'cdâya şilâh
 Haşr olunca kılana yoldâş olır
 Nûr olır etrâfına mahşer günü
 Kol kanad olıb kılanı uçurır
 Cennet-i a'lâya varub indüre
 Bu namâz olmuşdurur dildâre yol
 Kul ki bir şahib dîvânında durır

28a Rabbenâ itdir namâza rağbeti

Ahmedî sen söyledin bu kışşayı
 Söyledin ehl-i şalât için kaşas
 Kıl namâzı ulû hizmetde bulun
 Kul bulındın Haqka kullık idegör
 Bî-namâz olma ahî gâyet şakîn
 Bî-namâza Hâlîkı gör ne didi
 Biri kesbinde bereket bulmaya
 Bir de gâlib eyleye şeytânını
 Hâlîkı dir bu yirimde durmasın
 Âhiretde olmaz aña iltûfât
 Vâkıf oldın bî-namâzın hâline
 Bî-özir bir vaqtini terk idene
 Dinle bî-özren iden terk-i şalât
 Bir rivâyet dinle ey yezdâne kul

28b Fahr-i Âlem birgün ol aşhâbıyla

Geldi bir avrat kapuya ağlayu
 Öyle mahzûn âh ile ağlar ayân
 Söylediler yâ hâtun n'oldı size
 Ol itdi ki günâhım key katı
 Didiler söyle bize yaqdı ahın
 Hâtun itdi key ulûdır katı ol
 Ol didi kim ağlama söyle baña
 Ağlayu ağlayu bir âh eyledi

Qadrini bil hâdim ol dâ'im aña
 Her dü âlem fahri halkın rehberi
 Emr idersin lûtfını idin bize
 Her dü âlem içre kaygular yimez
 Rızkını vâsîf kılar Rabbu'l-Kerîm
 Bu namâz ile bulır kılan felâh
 Cümle korkılara yardımlar olır
 Girmez anuñ sem'ine tîmû üni
 Ol şırât üstinde anı giçürir
 Şerbet-i vuşlatla anı kandure
 Ol cemâli göre bu râh ile kul
 Ol dîvân şahibi lâ-büdde görir
 Tâ ki varub bulalım bu devleti
 Sen e'ceb aldın mı bundan hişşeyi
 Sen dahî kalbin içinde kıl heves
 Oldı mi'râc şalâtu ehl-i kulûbin
 Ol rızâ'-yı Haqka râhî gidegör
 Olır encâmı anuñ küfre yakîn
 Üç belâsı vardır anuñ söyledi
 Bir dahî mâlıyla râhat olmaya
 Âhir-i dem uçıra îmânını
 Benden özge tañrı varub arasın
 Hışm-ı Bârîdedir ol bulmaz necât
 Dinle terk idenlerin ahvâli ne
 Yana ol nar içre seksân bin sene
 Gör ne deñlu kesb ider ol seyyi'ât
 İltizâm eyle namâza dâ'im ol
 Oturlardı takî ahbâbıyla
 İşidenlerin yüreğün dağlayu
 Ağladı anda şahâbe ol zamân
 Ağladığın ne sebep söyle bize
 Dağlara disem geturmez takati
 Ulû dağlardan büyük midir günâhım
 Söylemeğe e'âr iderim yâ Resûl
 Belki bir dermân ola derdiñe
 Şerm-sâren ol günâhı söyledi

Söyledi kıldım zinâ' ben yâ Resûl
Doğdı anı bilmeye kimse deyu
Ġarķ olundu hâl içinde ol oğul
Bunca 'işyân işleri ben kılmuşam
Ol Resûl itdi ki kıldın zârî sen
Ol şalât-ı 'aşrı ben zann eyledim
29a Çünkü sen eylemediñ terk-i namâz
Kesme ümîdi Hudâdañ havf ile
Ey namâzına olan kâhil ricâl
Gör ki zinâ' eyleyub katl ideniñ
Bir namâzı fevt idenin yâ ahî
Beş namâzı Ahmedî terk eyleme
Kul bulundiñ Haķķa kullıķ idegör
Aña kullıķ eyleyen qalmaz alu
Kul olan tâ'at kılur Mevlâsına
Kul olan kılur Hudânıñ emrini
Yâ İlâhî nic' olir hâlîm benim
Hubb-i dünyâ qalbim almış n' ideyim
Bir yañadan nefsi-şûm eyler ğulüb
Bir yaña şeytân şerr-i vesvâs ider
Qalbimiz içre hubb-i dünyâyı bilür
Bir yañadan bu fenâ' dünyâ deni
29b Ol beni teshîr idübdür kendine
Bu 'adûlar arasında qalmışam
Dest-gîr ol destimiz al yâ Haķîm
Sen 'inâyet eylemezsen ger baña
Bâb-ı rahmetden birini açasın
Ne saña noķşân ire yâ Ze'l-Kerem
Ger ne deñlu kul 'ibâdet kılsa çok
Tâ'atıyla dûr ider kul nârını
Cenneti faẓlıyla virür kullara
Qulda bulunmaz cinânıñ kıymeti
Mahlûqâtıñ kıymeti olsa bütün
Rabbenâ yok bizde kıymet cennete
Şem'î faẓlıñdan Hudâyâ cümle 'âmm
Zerrece noķşân irişmez faẓlıña

Hâmile oldum zinâ'dan bir oğul
Şaldım anı sirke içre ağlayu
Şatdım ol sirkeyi halka yâ Resûl
Tevbeler olsun nedâmet bulmuşam
Şaldın aşhâb içine giryânı sen
Belki fevt itdi deyu havf eyledim
Raħmeti çokdır Hudânıñ kıl niyâz
Kıl namâzı rahmeti 'afv dile
İrdi mi bundan size bir inficâl
Halka sirkeyi nâ-pâk yidüreniñ
Çoĝ imiş 'işyânı bunlardan dahî
'Özr-i şer'ci yoĝ iken fevt eyleme
Râh-ı şer' ile müdâmî gidegör
Her dü 'âlem içre olir baħtulu
Yarın irer cennetiñ a'lásına
Emr içinde ħarca sürdi 'ömrini
Nefs-i Emmâreyle ahvâlîm benim
Ol tehî qomaz nice tâ'at ideyim
Hırş-ı dünyâ ile göñlim dopdolu
Âl ider zulm işlere iĝvâ' ider
Haķķa varmayan yola raĝbet virür
Liħyemi almış eline yider beni
Aldanurım ol la'în'iñ fendine
Baħr-i cürme ğarķ olub boyanmışam
Kıl ħalâş eyle bizi ğamdan selim
Düşerem hızlâne yol bulmam saña
Faẓlıñı 'âlemler üzre saçasın
Nâķıř olmaz rahmetine bir dirhem
Faẓl-ı Haķ olmazsa cennet qula yok
Qurtarır nâr-ı cehennemden teni
Haķ rızâ'sı tâ'at olmış anlara
Faẓl ü 'adl ile virür ol cenneti
Cennetiñ bir qařrıñ alamaz şatun
Lûtf-i faẓlıñla irişdir rahmete
Yaqsalar herbiri biñ şem'î merâm
Cümle mü'min qullarıñ muhtâc aña

Kılma fazlın bizlere yâ Rab ırak
 30a Kıl cemâlin şöhbetine bizi düş
 Ol cemâl görmek istersen ricâl
 Bu namâz ile gidersin cennete
 Vir şalâvât Muştafâya bul vişâl
 Kılmayınca tâ o mir'âte nazar
 Ol Resûlîñ rûhına yüz biñ selâm
 Okıyanı diñleyeni yazanı

Cennet-i firdevsiñ içre vir durâk
 Câm-ı vaşlından kılalım ʿaşk-ı nûş
 Emrini tut kıl namâzı bul visâl
 Bu şalât ile irersin rû' yete
 Görmeyince anı bulmazsın kemâl
 Kudreti yok göre ol zât-ı başar
 Kim bize gösterdi Haqqı ol imâm
 Yarlıgâgıl rahmetiñle yâ Ganî

Fİ BEYÂN-I MEBHÂŞ-I HAQQ-I VÂLİDEYN

Söyle Ahmed vâlideyniñ haqqını
 Nicedir anlara hizmet eylemek
 Nicedir bizlere anlar şefkati
 Beslediler cân içinde bizleri
 İstemez evlâdına kem pişeyi
 Ey ki vâlideynini râzî kılan
 Vâlideyniñ haqqına ol pâk-i zât
 Var didi üstünde bu ümmetleriñ
 30b Ol benim haqqım gibi ata haqqı
 Biri kılrsa yetmiş biñ rek'at namâz
 Vâlideyne eylese hizmet biri
 Bir dahî yetmiş muşarreb meleğe
 Atasına hizmet iden kimsenin
 Biri yetmiş enbiyâ'ya hizmeti
 Bundan efdaldır ananıñ hizmeti
 Analar ayağı altında cinân
 Ya'ni ana ayağıñ altın oğul

Kalbimize şal maḥabbet şevkini
 Nicedir gönüllerince söylemek
 Nicedir bize anlarıñ nefreti
 Bizlere nâfi'dir anlar sözleri
 Eylemez kim evlâda endişeyi
 Anlar ile Haqq rızâ'sını bulan
 Gör ne buyurdu Resûl-i Kâ'inâr
 Hâlikiñ haqqı ve hem peygamberiñ
 Hâhkiñ haqqı gibi ana haqqı
 Bunca tâ'at eylese Yezdâna râz
 Andan efdaldır bu hizmet ileri
 Biri iczâz itse bunca meleğe
 Bundan efdaldır şevâbı ol menin
 Eylemiş evlâda olsa ʿizzeti
 Ayağı altını öp bul cenneti
 Öyle dimişdir Resûl-i Müste'ân
 Pûs iderse cennete olur duhûl

Cümle enbiyâ'ya hizmet eyleyen
Vâlideyne hizmet itsün ol kişi
İncidürse vâlideyni ol himâr
Gör ananın emriyle yola giden
Bir hikâyet diñle ey canân oğul
Ol Yemen ilindeki Veysel Karân

31a Görmeden meftûn idi ol Servere
Anuñ için eyler idi âh ü zâr
İster idi ol ulû dîn rehberi
İdeyim mir'ât-ı Yezdâne nazar
Anesiniñ ayağın bûs eyledi
Ol Hâbîb-i Muştâfâyı göreyim
Kendimi bileli aña intizâr
Arzum var irem anuñ zâtına
Oldurur âhir zamân Peyğamberi
Andan açılmış dâr-ı Raḥmâna yol
Yâ ana sensin sebep te'hîrime
Hizmetin bağıyla baña ana sen
Anası itdi izindir var aña
Kapusından özge yire varmağil
Aldı izni anasından gitti ol

31b Kapuya durub didi ol Yâ Serveri
Geldi 'Â'îşe anamız kapuya
İtdi gelmişem ziyâret kılmağa
Ol anamız söyledi kim yâ ricâl
Mescide varmış Resûl-i Serfirâz
Ol didi ben gayri yere varamam
Döndi girü 'Â'îşe itdi aña
Ol didi adım Veyis kül bâşıma
Tâ Yemenden bu ile 'azm eyledim
Yoğ imiş taqdîr-i Bârî görmeğe
Ağlayu ağlayu döndi yolına
Geldi mescidden ol Sultân-ı Cihân

Hep Melâ'iklere 'izzet eyleyen
Bulur onca ecri bulma teşvîşi
Anları incitmiş olur işi zarr
Nicedir ana rızâ'sını iden
Vâlideyne sen muhâlif olmağil
Görmek isterdi Resûlî ol yârân
'Âşık idi ol ulû Peyğambere
Gözlerinden yaşı kılmuşdı pîñâr
Göreyim dir ol Cemâl-i Enveri
Tâ ki anuñla bula kuvvet başar
Vir izin baña varayım söyledi
Ayağı tozına yüzüm süreyim
Ben anuñ 'aşkındayem leyl ü nehâr
Nâzır olam ol Hudâ mir'atına
İns ü cinin maḥlûkatuñ rehberi
Raḥmeten li'l-'âlemîn olmuşdır ol
Bunca yıllar varmadım sultânıma
Bir kaç eyyâm varam ol sultâna ben
Bir vaşiyet eylerim illâ saña
Görmediñse yokdur iznim durmağil
Ol Resûlîñ kapusına yetdi ol
Görmeğe var mı izin ol Rehberi
Ol Veyis virdi selâmı kapuya
Ol münevver hûb cemâlî görmeğe
Bunda yokdur ol Resûl-i Pürkemâl
Sen daḥî var mescide yâ dur birâz
Yokdur izni vâlidemiñ duramam
Saña kim dirler adın söyle baña
Görmedim Sultânı vardım işime
Göreyim Maḥbûbimi cizm eyledim
Ayağına yüzlerimi sürmeğe
Varuben irdi Yemen diyârına
Gördi kapuda Veyis nûri 'ayân

12a Hâbibi; Resûlî S, 12b yüzüm; yüzler S, 21b Ol Medîne şehrine çun irdi ol S, 24a İtdi; Didi S, 24b hûb;
nûr S, 28a girü; yola S, 29a... adım Veyis...; ...Veyis kulam... S.

İtdi yâ ʿÂ'îşe gelmişdir Veyis
 Ol beni görmez fânîsinde ʿaceb
 Hâlıkı virmiş aña ecr-i ʿazîm
 32a Ol Veyis varu anası yanına
 Anası görür anı dir yâ oğul
 Ağlayu dir ol Hâbîbi görmedim
 Mescide varmışdı aña varmadım
 Bunca yer gitdim merâma irmedim
 Anası itdi oğul kayğu yime
 Çün benim kıldîñ rızâ' mu yâ oğul
 Bil benim rızâ'm için Rabbu'l-Kerîm
 Böyle imiş takdîr-i Rabbânîde
 İntizânıyla anuñ iden vefât
 Aḥmedî hûb söyledîñ sen bu kışşayı
 Ol Hâbîbiñ yüzini ol görmeğe
 Anasınuñ yokdur izni durmadı
 Böylece ister itâ'at anaya
 Sözlerin tut valideyne olma ʿâk
 32b Bir hikâyet dahî var diñle demî
 Hâzret-i Mûsâ münâcât eyledi
 Baña göster anı yâ Rabbe'l-Kerîm
 Emr olundu şol fulân hişâra var
 Ol velî kulumu vargil göresin
 Cennet içre konuşñ oldur yâ Resûl
 Görüşüb kaşşab ile didi aña
 Merhabâ geldiñ eyâ cânım didi
 Bilmedi Mûsâyı aluben gider
 Geçirüb Mûsâyı şedre oturur
 Ol anı çömleğe büryân eylemiş
 Bir pâre lahmu çıkaruben dider
 Dahî Mûsâya kıotarur bir çanak
 Var benim ğayet ulû bir hizmetim
 33a Tâ bitürmeyince ol hizmet işi
 Aşılı divâra bir zenbîl durur

İstemiş ol fânîde vüşlat enîs
 Zâhmete şalmuş bâşı görmüş taʿab
 İmtihân itmiş anı Rabbu'l-Kerîm
 Ağlayu varır anuñ ayağına
 Ne hitâb itdi saña anda Resûl
 Ayağına yüzlerimi sürmedim
 ʿÂşî oldım deyu saña durmadım
 Ben ne kerter kulam anı görmedim
 Âhîretde göresin âh eyleme
 Ol şefîc olur saña olma melûl
 İmtihân itmiş seni olma elîm
 Görmeyesin anı sen bu fanîde
 Cümle ʿisyânı gider bulır necât
 Sen ʿaceb aldın mu bundan hişşeyi
 Bunca yol geldi vişâle irmeğe
 Ol cemâliyle müşerref olmadı
 Böylece gerek maḥabbet ataya
 Yevm-i maḥşerde olasın yüzi âk
 Gör anaya hizmet iden âdemi
 Cennet içre kim ola konuşım didi
 Bu fenâ'da şoḥbetine ireyim
 Çarşusu başında bir kaşşabı var
 Ol gelemes hizmeti var bilesin
 Varub andan ol veliyi buldı ol
 Gelmişem bugün müsâfirem saña
 Aldı Mûsâyı eve ʿazm eyledi
 Açdı ol kapusın içerü girer
 Gördi bir çömlek ocâk üzre durur
 Hâk aña Mûsâyı mihmân eylemiş
 Bir çanağa kıotarub hazır ider
 Didi aşî yi dilersen baña bak
 İtmeyince ana olmaz râḥatım
 Lâyık olmaz baña yimek yâ kişi
 Vardı ol zenbîli kaşşab indirür

4a Ol Veyis varu...; Geluben irdi...S. 8a ...merâme irmedim;...merâmım bulmadım S. 11a Bil; Çün S.

Yarıyor zembîl içinde bir karı
 Ol didinmiş eti yidirür aña
 Dudağı deprendi aña söyledi
 Ol mülevves penbelerin kaldırur
 Koydı zembîle yine aşdı anı
 Gördi mihmâni ta'câmı yimemiş
 Söyledi mihmâna yiyelim âşı
 Tâ bu zembîlin baña aĥvâlini
 Didi yâ mihmânım ol zembîldeki
 Yâşı vâfir taĥatı yok zerrece
 Ğayri mahrem yok ki anı gözede
 Hem canavar zahmetinden korkaram
 Günde iki yol ta'câmı virürem

33b Hâzret-i Mûsâ didi söyle baña
 Sen didiñ ânûn ben anı dinledim
 Ol didi Ğayri tekellüm dimez ol
 Hâĥ seni cennetlik kişi eylesun
 Gerçi anuñ sözine ânûn direm
 Bende yok öyle 'amel anı bulam
 Hâzret-i Mûsâ didi kim yâ velî
 Saña geldim müjde kılam bunda ben
 Sen kılırsın vâlideñ rızâ'sını
 Öpdî Mûsânîñ elin görîşdiler
 Böyle olur ana ĥaĥkı gözeden
 Kıl birâder vâlideyne ĥizmeti
 Adı ismiyle çağırma anları
 Melbûsâtin me'kûlâtın vir tamâm
 Şer'î teklifâtını red eyleme

34a Vâlideyninden rızâ'sız gitse er
 Ol ğazâ'yı kılsa ğâzi olamaz
 Vâlideyniñ cürmi olsun olmasın
 Ol yarâmazlar ki anasın urur
 Ol lâ'în evlad ki anasın döĝer
 Vâlideyni uranı Hâĥ söyledi

Penbe ile eylemiş aña yeri
 İbriĝ ile şuyı içirür aña
 Derd ile ĥaşşâb aña âmûn didi
 Taze penbe yirlerine doldırur
 Ellerini yıkayıb geldi velî
 Gelsun ev şahibi deyu gözlemiş
 Ol müsâfir didi yimem yâ kişi
 Söylemeyince baña aĥvâlini
 Vâlidemdir ol anuñ içindeki
 Pire-zendir key za'if olmuş ĥoca
 Avrat almam şâyed anı incide
 Zembîle koyıb divâra şarkaram
 Ĥizmetinden sonra kesbe varurem
 Şu içince söyledi bir söz saña
 Lîk ne söyledi anı bilmedim
 Ancak ol du'â ider dir yâ oĝul
 Hâzret-i Mûsâya ĥonşı eylesun
 Hiç ola mı ben o devlete irem
 Öyle bir devletluye ĥonşı olam
 Ben Mûsâyem Tafrî gönderdi beni
 Baña ĥonşısın cinân içinde sen
 Buldîñ anuñla cinânîñ ĥâşını
 Şâd oluben ol ta'câmı yidiler
 Böyle olur âĥireti bizeden
 Tâ ki anuñla bulasın cenneti
 Ĥâlîĥa ĥoş gelmez itme bunları
 Her düşen ĥizmetlerinde ol müdâm
 Anları incidecek söz söyleme
 Ol ğazâ'-yı kâfire kılsa sefer
 Ölse yâ öldirse ecri bulamaz
 Câ'iz olmaz anı evlâd urmasın
 Kâ'beyi biñ kerre yıkmuşca olur
 Dînini yıkmuş ĥadar icrâm ider
 Dört kitâbında aña mel'ûn didi

8b...baña aĥvâlini;...baña bu ĥâlîni M, 16b Ancak anı baĥa söyler ya oĝul S.

Akse döner fânide anuñ işi
 Râzı olmazsa birinden vâlideyn
 Râzı olmaz ol kişiden Hâlîkı
 Ol şelâhiyyet anı kırtaramaz
 Anlara olma mu'âriz kıl hâzer
 Sende eyle anlara kıl iltifât
 İstemez evlâdına kem vâlîde
 Ata olmuşdur siper evlâdına
 Ana ister oğluna 'ömr-i dirâz

34b Şimdi ister ata mevtin kim oğul

Ata gitdik de bâşın tâşa ura
 Ğafil olmayıñ eyâ zî-vâlîdeyn
 Şer'î olan sözlerini kıl müdâm
 Şer'î olmayan sözine vir kulâk
 Ol ferâğat eylemezse ol kişi
 Râzı olmadıkları işe yakîn
 Yoksa Hâlîkdan saña irer belâ
 Bir rivâyet var münâsib yâ ricâl
 Ol beni isrâ'iliñ vaqti meğer
 'Âbid ü zâhidliğı meşhûr idi
 Şavma'âsına girer namâza ol
 Anası taşra çapusunda durır
 Ol namâz içre idi söylemedi

35a Anası incindi andan söyledi

Anası maḥzûn olub andan gider
 Ol zamân fâhişe zenler var idi
 Eylemiş zinâ' meğer çobân ile
 Bilinüb zâhir olur ḥamlı anuñ
 Ol didi vardım Cüreyh ol zâhide
 Ol beni tenhâ bulub itdi zinâ'
 Varuben ol zâhidi getürdiler
 Ol melik itdi aña kim yâ Cüreyh
 Hiç saña düşer mi yañlış gidesin
 Kılmısın zinâ' diyer bu çarıya
 Ol Cüreyh itdi eyâ şâh-ı kibâr
 Kılmadım bunu ma'âza'llâhî ben

Faḳr olisar kâra irmez ol kişi
 Ger ne deñlü şâlih olsa ehl-i dîn
 La'net ider gelmez aña yazığı
 Sözi geçmez Hâlîka yalvaramaz
 Nice anlar saña itmişse nazâr
 Her dü 'alemde bulasın tayyibât
 Râzı kıl anları kılsınlar du'â
 Koymaz anı gide nefsi âdına
 Oğul ister ata 'ömr-i ola âz
 Tâ hevâ-yı nefesine açıla yol
 Âhîr ol nadîm olır neden soñra
 Ol rızâ'sında du'âsın al hemîn
 Tâ ki sen de olasın nâ'il merâm
 Kıl mülâyim söz ile andan firâk
 Kılma anuñla cedel sen yâ kişi
 Olma bed-du'âlarından key şaḳîn
 Ğazâb-ı Hâḳka olursın mübtelâ
 Diñle anı kıl hâzer bir 'ibret al
 Var idi zâhid Cüreyh adlu bir er
 Cümlesi andan du'â alur idi
 Durmuş idi Hâlîkına râza ol
 Yâ Cüreyh oğul deyuben çağurır
 Anasına bir cevâb eylemedi
 Bir belâyâ iresin oğul didi
 Hâḳ Ta'âlâ gör ki zâhide n'ider
 Bir çobân ile o avrat yâr idi
 Ol zinâ'dan avrat olmuş ḥamile
 Didiler kimdendurur ḥamlıñ seniñ
 Uğradım birgün aña ziyârete
 Ol zinâ'dan ḥamile kıldım fenâ'
 Ol melik dîvânına yetürdiler
 'Âbid ü zâhid idiñ ḥalka naşih
 Ḥalka itmen söylediğın idesin
 Hükmi idendir ider bu zânîye
 Ḥalk içinde beni itdiñ şerm-sâr
 İtmedim böyle işi bi'llâhî ben

Baňa avrat idiyordir iftirâ'
 Avrata itdi melik doğrı digil
 35b Bildi zâhid key anası bed-du^{câ}
 Ol melike dir mehil vir varayım
 Soñra gelürem ne dirsen kılıñız
 Getirürler anasınıñ yanına
 Didi ey ana o dem kıldın nidâ'
 Ol divân-ı Bârîye durmuş idim
 Yardım için kılmadın nidâ'yı sen
 Zannı kıldın olmuşam ^{câ}şî saña
 Bed-du^{câ} kıldıñ harâb oldu işim
 Sen zinâ' kıldıñ deyu söylediler
 Hıñırın kaldı helâl eyle baňa
 Ger helâl itseñ halâş olur başım
 Anası kıldı helâl itdi du^{câ}
 Hâk seniñ şıdkın oğul izhâr ide
 Hâk Ta^câlâdañ aña ilhâm olur
 36a Geldi zâhid ol melikin kaçuna
 Didi ey şâhım elin ço avratın
 Ol uşâğa yâ melik eyle hitâb
 Ol melik koydı elini avratın
 Kimdir atan uşâğa itdi hitâb
 Didi atamdur benim fulân çobân
 Gönderin âdem anı getur didi
 Anası işitdi bu kaçvli ^{câyân}
 Didi şâdikdır yalânı söyledim
 Ol çobân dahî gelüben söyledi
 Ol Melik gâyetde itdi yâ velî
 Bilmedim ben saña acı söyledim
 Hikmet-i Bârî nedir buña sebeb
 Ol didi anam çağırmışdı baňa
 Bed-du^{câ} kıldı baňa aşlı budır
 36b İncidür olmuş idim anayı ben
 Şimdi varub râziya kıldım anı
 Ol Melike eyledi zâhid helâl
 Ey ahîler bundan alun ^cibreti

Qılıyor buhtânı bu yüzi kaçara
 Didi bu kıldı baňa gâyri değıl
 Eylemişdir bânına irdi belâ
 Bir sözim var anama ben diyeyim
 Ben muti^cim emriñize biliñiz
 Ağlayu düşer anuñ ayağına
 Ben namâz içre kılamadım edâ'
 Qurbet-i Sulţâna yol bulmuş idim
 Ol sebebden bozmadım namâzı ben
 Galibâ ol vaķit incindin baňa
 Bir kaçâ'ya uğradı şimdi bânım
 Halk içinde ser-zeniş eylediler
 Uğradım buhtâna gelmişem saña
 İmezsen şehîd olmakdurur işim
 Didi var oğlum halâş ider Hudâ
 Yine halk içre seni ibrâr ide
 Var uşâğı söylediñ iclâm olur
 Key feraħ söyler melikin yanına
 Qarnı üzre gör Hudânın hikmetin
 Atası kimdir saña ider cevâb
 Qarnı üzre o zânî nikbetin*
 Söyledi uşâğ faşîhâne cevâb
 Yayıyor şimdi fulân yirde ^{câyân}
 Anam ol zâhide buhtân eyledi
 Lerze düşdi cânına söyler hemân
 Hâkka bu zâhide buhtân eyledim
 Ol zen ile ülfet ikrâr eyledi
 Baňa incindin helâl eyle beni
 Hıñırın yıkıldı ta^czîr eyledim
 Bu iş ile göresin bunca ta^cab
 Ben namâz içre dimedim söz aña
 İftirâya uğradım bân iş odır
 Ol sebebden bulmadım ilhâmı ben
 Kurtarıverdi belâdan Hâk beni
 Şıdka zâhir oluben gitdi melâl
 Vâlideyni râzı kıl it hizmetü

Muhtâlîc' oldıñ bu zâhid işine
 Yâ bizim gibilerin hâli n'ola
 Fânîde cümle işi noqşân olur
 Bir 'azîm heybetlu ejderha yılân
 Çağıra beş tâ'ifeyi isterem
 Vâlideyne 'âk ü mâni'ü'z-zekât
 Mescid içre i'tikâfı bilmeyen
 Bunlar için bir 'alâmet olına
 Dâneyi kuş devşirür gibi yılân
 Cümlesin ağzına yılân aldıra
 Görmeye bunlar su'âl ile cevâb
 37a Rabbenâ kıl vâlideynimiz rızâ'
 Vâlideyniñ kim rızâ'sını ider
 Cennetüme koram anı dir biliñ
 Kâfir ise var kiliseden getir
 Ger gidemezse anı götürme giç
 Ger şarâb içerse virme eline
 Nüş iderse kâseyi elinden al
 Gice gündiz kıl aña hizmet işi
 Saña itdikleri deñlu hizmeti
 Sen dahî gördiñ mi anlardan 'aceb
 Üç sene kucağda besledi seni
 Nice yıl saña olunmuşlardı râm
 Anlarıñ kâdrini bil sen yâ civân
 Râzî olmayan işe olma yakîn
 Bir hikâyet dahî var diñle beşer
 37b Kâ'beye kılur niyyet olur revân
 Eylemiş aña derûn-i inkisâr
 Firqatı odına yandırdı beni
 İrdiler bir şehre yoldâş bilece
 Havf-i sâriğden o şehriñ âdemi
 Bir kişiniñ yanına sâriğ girer
 Varuben sâriğ olur anda nihân
 Alub anı Padişâha vardılar

'Âbidin gör neler geldi bâşına
 Vâlideyne 'âk olan gör ne bula
 Âhiretde ateşe pürân olur
 Gele maşşer yirine yârın 'ayân
 Anlara nâr-ı 'azâbı gösterem
 Şâribu'l-hamri ve terku's-şalât
 Anda ol dünyâ kelâmı söyleyen
 Tâ 'ayân yılâna anlar görine
 Görüb anları devşire ol zamân
 Varub anları cahîme doldıra
 Cümleden evvel ola nâra kebâb
 Tâ ki olalım rızâñıza sezâ
 Hâk buyurdu ol beni râzî ider
 Ata ile anayı râzî kılın
 Tâkatı yok ise arķanda getir
 Yâ giderse mâni'c olma aña hiç
 Dutamazsa itme yardım kolına
 Zahmeti sen gör anı râhata şal
 Anları incitmeyegör yâ kişî
 Sende gördikleri deñlu zahmeti
 Anlarıñ rub'ınca gördiñ mi ta'ab
 Bevl-i çirk-âbından arıtdı seni
 Giceler uyķıların itdin harâm
 Senden incinmeyeler gizlü 'ayân
 Vâlideyniñ inkisârından şakîn
 Bir zamânda var idi bir 'âbid er
 Anasınıñ izni yoğ imiş nihân
 Virme yol oğlıma yâ Perverdigâr
 Bir 'itâb ile anı gönder giri
 Girdi bir câmi'e zâhid ol gice
 Râhatı yok giceler görür gamı
 Anı kovarak ol mescide girer
 Zâhidi görürler anda ol zamân
 Sâriğ işbudır efendim didiler

31b görür; bulur S. 34b Sâriğ işbudır...; Sâriği buldık... S.

Giceler budır iden sâriklıği
 Eyle şâhım ʿibret ile katlıni
 Zâhid ider ben gâribem ey şahâ
 Dinlemez sözini cellâda virür
 Kat^c iderler el ayağın bağırur
 Sâriķ işbudır biliñ yâ hâşş ü ʿâm
 Zâhid ider yâ kişi kılma hatâ'^c
 Söyle anadan izinsiz bir kişi

38a Gezdürüb anı yabâna atdılar
 Getirürler evine ahibbâ yine
 Anasına kapudan eyler şadâ
 Dir Hudâ virmiş saña el ve ayak
 Kâr ü kesb eyle anuñla rızķı bul
 Ol ider yok ellerim ayaklarım
 Hâtun ider çünki aʿmâsın ʿalil
 Ođlimin nidâ'sına beñzer şadân
 Hâtun alur etmeği şuyı aşı
 Dir ođil bu iş neden irdi saña
 Âh idüben anası ağlar hazîn
 Bir ʿitab ile buni dönder didim
 Bir nidâ' geldi ki gönderdik saña
 Bir kişi kim vâlideyne ʿâķ ola
 Ol ana dir dünyâda ben nideyim

38b İtdi yâ Rabbî niyâzım var size
 İşbu oğlim haķķına virdiñ melâl
 Cânları kabz oldu rağmet buldılar
 Ağmedî maʿsûm iken oldiñ yetüm
 Alma oğlim anlar inkisârını
 İnkisârı anlarıñ bâşda uçar
 Kim vücûdiñ şehrine binâ kemik
 Bunlar ol ata şuyından oldılar
 İnkisâr-ı ata anlara gider

Halk içinde gösterir zâhidligi
 Kurtar andan bu vilâyet halkını
 İftirâ' kıılır bu âdemler baña
 Gözlerini oyuben aʿmâ kıılır
 Gezdürür şehri münâdî çağırur
 Râhat olñ işiñiz görñ tamâm
 Sen benim haķķıma halka kııl şadâ
 Kâʿbeye varsa nedâmetdur işi
 Anı tenhâ aldı yoldâş gitdiler
 Gizlüce kıorlar anası yanına
 Zan ider hâtun faķîr eyler nidâ'^c
 Kesbi kııl virmiş saña rızķı tayâķ
 Âb-ı rûyi dökme halka olma kııl
 Köürim aʿmâyım ki yok tayâķlarım
 Ben seniñ rızķıña olayım delil
 Ben saña elimle vireyim ğıdân
 Geldi görđi oğlı imiş bu kişi
 Dir ana sen inkisâr itdiñ baña
 Dir bunu kim yâ İlâhe'l-ʿÂlemîn
 Böyle mecrûh eyle mi gönder didim
 Bundan ednâ yok ʿitibârımız aña
 Dürli dürli var ʿazâbım ol kııla
 Oğlim ile dâr-ı uhrâyâ gidim
 Rağmet ile mevti vir şimdi bize
 Cümle haķķım oğlıma olsun helâl
 Ol rızâ'-yı Haķķa vâşıl oldılar
 ʿÂķ olan ihvân işine ol elim
 Görme Haķķıñ ol ʿitâb-ı nârını
 Lik ata inkisârı tiz ğiçer
 Anları bend eyledi siñir ilik
 Et deri ana şuyıyla doldılar
 Ol vücûdiñ şehrine ber-bâd ider

3a Zâhid ider; Ol ider S. 5a Hem keserler elleri ayakların S. 6a ...bilin yâ hâşş ü ʿâm;...münâdî dir bilin S.

9b Aldı yoldâşları anı gitdiler S. 10b Gizlü kıorlar anasının bâbıña S. 11a şadâ;nidâ' S. 12a Dir saña virmiş
 Hudânuz el ayak S. 12b Kâr ü kesb eyle ki var rızķa dayâķ S. 14b yok; yokdır S. 19b ...buni kim yâ...;

baña bildir S. 22a vâlideyne; ata anaya S. 24a İtdi yâ rabbî...; Ana dir yâ rab...S.

Anadan azdır atanın şefkati
 Ana itse inkisâr evlâdına
 Lîk gâlib olsa şefkat üzre âh
 Ey oğul anların âhundan şaķın
 Bed-duâ kılrsa ana yâhûd ata
 Râzî eyle vâlideyni bul necât

Sed olamaz yokdır anca takati
 Şefkati çok sed olur feryâdına
 Ol kazâ'-yı Hâķ bulur evlâda râh
 Ol gâzab-ı Hâlîķa olma yaķın
 Olur evlâdın işi vâveyletâ
 Diyelim Sultân-ı Dine eş-şalât

39a

Fİ BEYÂN-I MEBĖAŞ-I HAĖĖ-I CİRÂN

Söyle ᖀonşu ᖀaĖķını yâ AĞmedî
 Nicedir anlara eylik eylemek
 Diñle yâ ᖀonşısını râzî kılan
 Ol Şefî'u'l-Müzñibin Fahr-i Cihân
 Cebrâ'il önce didi Peyğambere
 Ol Resûl Ekrem didi ᖀan eyledim
 Gör bu deñlu sende var ᖀaĖķ-ı cîrân
 Key hazer kıl ᖀonşu incitme oğul
 Ol ᖀabîb incünse Rabbiñ incinür
 Kem nazarla bakma cânım ᖀonşına
 Her ne şanırsan işiñe ᖀonşına
 İncinecek sözi ere avrata
 Her ne şanursın eşine ᖀonşına
 Ol kısaş ağvâlidür al yâdına
 ᖀonşınıñ râᖀatlığın iste müdâm
 Râᖀat iste ᖀonşuya itme ᖀased

İdelim râğıb kılalım izzeti
 Nicedir aña mülâyim söylemek
 Her ᖀuşûr işin yüzine urmayan
 ᖀonşılarda var didi ᖀaĖķ-ı Cîrân
 ᖀonşu ᖀaĖķını o deñlu Servere
 ᖀonşu vâriş ola ᖀonşuya didim
 Söyleme sen anlara ᖀavl-i girân
 İncinür senden ᖀabîb Ekrem Resûl
 Yarın uhrâda mekânın nâr olur
 Tâ ki rahmetle baķa Rabbiñ saña
 Ol gelür dağî saña evlâdına
 Söyleme yüzine yâhûd Ėıybete
 Ol geliserdür senin de bâşına
 Saña gelmezse gelür evlâdına
 Râᖀatı sen de bulasın müstedâm
 Ol ᖀased bâbına kıl ikrâmı sed
 ᖀonşınıñ râᖀatlığın iste sen
 Hâlîni ʿarz eyliyor döker yâşu
 Oduñ arķamla getürmek baña kâr
 Ağrısından yatamam râᖀat selim
 Senden ister bir ᖀimâr oduncu ᖀul
 Yardımıyla rızķımı râᖀat bulam
 Söyledi oduncuyu baʿde'l-keîâm
 Râᖀat olmaz ol ᖀulımda var ᖀased
 Ol ᖀased kendini râᖀat eylemez

39b

Bir rivâyet var münâsib diñle sen
 Gördi Mûsâ ᖀazretini bir kişu
 Dir faķîr ᖀâlîm ʿayâlim dağî var
 Arķam andan yârelenmiş yâ Kelîm
 Rabbına varınca söyle yâ Resûl
 Virsün anuñla biraz râᖀat olam
 Tûra Mûsâ varuben itdi kıyâm
 Kıldı Mûsâya nidâ' Rabbu's-Şamed
 Ėayriniñ râᖀatlığın istemez

8a ᖀonşu ᖀaĖķı soyle bize AĞmedî S, 9b Nicedir aña...; Dağî gonlınce...S, 13b ᖀonşuya vâriş ola ᖀonşu didim S,
 15b Incinurse incinür senden Resûl S, 16a Resûl; ᖀabîb S, 19b Yüzine; Yüzinde S, 20ab S;-Ü, 21ab S; -U.

Ol hased ef'âlini terk eylesin
 Var anuñ konuşısunuñ bir eşeği
 Kendine dahî bir eşek virelim
 Vardı Mûsâ ol kişiye söyledi
 Sen du'â eyle anuñ olsun iki

40a Ol didi kılmam du'â ben yâ Resûl
 İstemem ben dahî andan eşeği
 Ben anuñ bir oldığını istemem
 Gice gündiz fikrim anuñ merkebi
 Gör ki konuşî râhatuñ istemez ol
 İste konuşî râhatını Ahmedî
 Ğayriniñ ni'met'ine kılma hased
 İsteme ey cânım hased düşme ğama
 Söylenilmişdir hasûdu lâ yesûd
 Sen du'â eyle konuşîñ ola kibâr
 İste ikrâmı aña yâhûd 'izzeti
 Ol eğer bilmezse konuşî hakkını
 Var idi konuşılığında bir fakîr
 Ol fakîri baña kılmışdım 'ayâl
 Sen niçün efkârları gözetmedin
 40b Bildiñ ednâ kılmadın 'izzet aña
 Ol ğanî oldu bukezin sen fakîr
 Şimdi virdim bâkî devletler aña
 Sen aña ikrâm ideydiñ fânîde
 Oldığıyçün yâ kişi konuşın kibâr
 Ol zamân ğibtâ ide konuşın saña
 Böyle nef'î var ğanî konuşılarn
 Bu zamânîñ konuşısı olsa kibâr
 Diñlediñ bu pendi yâ bâý ü fakîr
 Her ne milletden ola konuşî eğer
 Ğâlib olduñsa ki eğer üstine
 Senden isterse meded tut elini
 'Irz ü dîniñ ğayrı bir cüz'i ziyân
 Bir hikâyet var münâsibdir bukân
 41a Gör nicedir konuşî hakkını bilen

Ğayr-Ğâhı kalbine berk eylesin
 Ol du'â kılsun anı idem iki
 Anuñ ile râhatını virelim
 Var imiş bir merkêbi konuşîñ didi
 Bir dahî vîrsün saña 'âlem beği
 Ben bu zaĞmetli işi kıldım kabûl
 Konuşınıñ merkebin itmesün iki
 İki olsa hiç taĞammül eylemem
 Zâyi' olsun ki ola benim gibi
 Kendine zaĞmet işi eyler kabûl
 Tâ bulasın her dü 'âlem râhatı
 Ğayr-Ğâhı kıl hased bâbına sed
 Ğayr-Ğâh ol maĞlûkat-ı 'âleme
 Nef'î yok bulmaz doyınca Ğarmı kût
 Her dü 'âlem saña anuñ nef'î var
 Sen bulursın sâyesiyle râhatı
 Ğalığın su'âl ider yarın anı
 Sen niçün aña olmadıñ dest-gîr
 Virmiş idim saña devlet ile mâl
 ĞakĞ-ı cîrânıma raĞbet itmedin
 Bilmedin bu eyluĝı yazık saña
 Şimdi nafî'di olaydın dest-gîr
 Cennet-i rıdvân ü ni'metler aña
 Şimdi ol dahî iderdi bâkîde
 Bunca devlet saña vire Girdigâr
 Bilmedim diye bunu yazık baña
 ĞakĞ Ta'âlâ artura devletlerin
 Ol fakîr konuşılarnından şey umâr
 Konuşınuñ hakkına olın dest-gîr
 Mümkün ola işlerine çekme ser
 Düşme sen anlara kemlik Ğaşdına
 Cüz'i şeyden yıķma konuşî gönîlini
 Eylese saña dime Ğavl-i girân
 Diñle cânım kılasın ĞakĞ-ı cîrân
 ZaĞmetine şabr idüb incinmeyen

Diñle ey cânım Hasan Başrî kibâr
 Var idi bir konuşısı anuñ yehûd
 Varayım dir hastasını göreyim
 Varub imâmuñ yanına otürür
 Didi hâliñ nicedir geldim saña
 Konşı cânım böyle hasta olasin
 Bu söze Hasan muqayyed olmadı
 Bir dahî aña yehûdî söyledi
 Ol yine gayrı söze açdı dehân
 Dir ki hastalık konuşısudur meğer
 Ol yehûdî didi oldu şübhe bu
 Hastalığın konuşısı tenden gelür
 Ol yehûdî virür andı ol zamân
 Ol Hasan dir dime sen andı baña

41b Çünkü viridiñ andı idem saña ben
 Konşı bu seniñ kenefiñ konuşısı
 Süpürir taşraya atardım anı
 Merhabâ geldiñ eyâ konşı baña
 Konşı bu işden utanma kıl kerem
 Râziyam bu konuşıdan olma elim
 Ol yehûdî dirdi niçün dimediñ
 Ol didi kim söylemezdim ben saña
 Ko görem bu konuşıyı ben her zamân
 Ol yehûdî didi diniñ haqdurur
 Kıl baña imânu telkîn yâ kibâr
 Ol demde imâm telkîn-i dîn eyledi
 Durub andan evine oldu revân
 Böyle olur konşı haqqı gözeden
 Cümle mü'mîn kılssa haqqı inkiyâd

42a Ahmedî konuşına eyle izzeti
 Konşı haqqına ri'âyet eyle sen
 Kem dir ise urma kulak sözine
 Kurt yimez konuşısını hayvân iken
 Eyunıñ eyliğı oldır kim ile
 Ba'zî kem konuşıya kılssa iltiyâm
 İtme eyle konşı ile ülfeti

Bunca gün hasta oluben ol yatâr
 Râziyam bu konuşıdan dir ol cehûd
 Şoḥbet-i kaydına anuñ ireyim
 Bir kerîh konuşı dimâğına gelür
 Bu kerîh konuşı nedir gelür baña
 Böyle konuşıyla ne râhat bulasin
 Gayrı şoḥbet didi anı gizledi
 Bu kerîh konuşı nedir söyle didi
 Ol yehûdî bu işe itdi gümân
 Benden anı gizler andan ʿâr ider
 Hastalık konuşısı değil cife bu
 Bu konuşı tenden değil evden gelür
 Haqqı seversin buni eyle beyân
 Söylemezdim ben bu aḥvâli saña
 Söyleyim ammâ ki maḥzûn olma sen
 Üç senedir koklaram bu yabisi
 Hastayım yok takaum idem anı
 Bu konuşı n'idem eziyettir saña
 Girmesün kalbiñe bu şeyden elem
 Haq saña rûzî kula kalb-i selîm
 Bu işe beni haberdâr itmediñ
 Belki şâyed incineydiñ sen baña
 Tek baña incinmesin konşı hemân
 Kalmadı şübhem dahî mutlaqdurur
 Haqdurur dîniñ ben itdim ihtiyâr
 Ol dahî tevḥidi anda söyledi
 Hem ʿayâlin eyledi ehl-i imân
 Böyle olur âhiretin bizeden
 Eylemezdi dîne kâfirler ʿinâd
 Tâ bulasin her dü ʿâlem râḥatı
 Ol katı dirse mülâyim söyle sen
 Kem işi ʿaybını urma yüzine
 Sen niçün incidesin insân iken
 Giçe ol haqqı mişl-i sîm ile
 Havfî var benden deyu söyler kelâm
 Tâ bulasin her dü ʿâlem râḥatı

‘İrz ü dîninde olursa derd ü mend
 Kõşinuñ düşen işine eyle dâd
 Kõşinuñ var ihtiyâcı kõişiya
 Kõişiya virsen ta‘âmı altından od
 Vir bulunanı anı yollâma boş
 Gerçi, varur boş eli ayakları
 Boşına varmadı kâpudan oğul
 Yâ İlâhî göğçek eyle işimiz

42b Rabbenâ hüsn-i sülûkim yok benim
 Kıl ‘inâyetler bize Rabbu’l-Kerîm
 Kıl ma‘habbet kõişiya buğzını at
 Okıyanı dinleyenı yazanı

Böyle kõişilar içindür işbu pend
 Tâ ki senden râzî ola gönül şâd
 İhtiyâç itdürme var olan işe
 Virmiş olırsın ta‘âmı aña küt
 Yoğ ise söyle lisânı aña hoş
 Lîk tatlu söz alur kulaqları
 Sem‘ine virdün gıdâyı bilmiş ol
 Tâ ki bizden râzî ola kõişimiz
 Belki râzî olmaya kõişilarım
 Kıl rızâ’ anları olalım selîm
 Diyelim Sultân-ı Dîne eş-şalât
 Yarlıgâgil rahmetiñle yâ Ganî

Fİ BEYÂN-I MEBHÂŞ-I AHVÂL-İ MÜCERRED

Ahmedî söyle mücerred hâlini
 Ey ‘ayâlî olmayan ihvân-ı hâşş
 Ey birâder şehveti hor idegör
 Bu meseldir işlemezs bir kuyı
 ‘Aklıña uy yürü anuñ râhına
 Gâfil olma varma nefisinden yaña
 Nefsiñe zâbıt olıb merdâne ol
 Ger ‘ayâlîni yoğ ise yâ pehlevân
 Ger emîn olduñsa nefsiñe kõişi

43a Fikre varma yoğ deyu ehlu ‘ayâl
 Lahzâ-yı vâhid cimâ‘iñ lezzeti
 Ger mücerred olduñ ise fî-zamân
 Bencileyin uyma cânım nefsiñe
 Hâlîkîñ dir fîtnedir ehl ü ‘ayâl
 Âhir-i dünyâda azgundur zenân
 Bu zamâne avrau heyyâledir
 Mekk-i iblîsden zenuñ mekri eşedd
 İşbu fânî işlerinden gâsbı çok
 Tab‘ına uygundur anların nefis
 Şâyid ider kaydına ol ahyârlar

Nefsi yıkan pehlevân ahvâlini
 Anlarıñ mekrinden olanlar hâlâş
 Açma nefsin gözünü kör idegör
 Kalsa salîm azalır anuñ şuyı
 İletür seni Kerîm Allâhıña
 Gösterir dâ’im harab işler saña
 ‘Uzlet-i dünyâ kılub zindâne ol
 Dinle sözüm kılma heves fî-zamân
 Şalma ol gâ’ileye râhat bâşı
 Ol cimâ‘iñ lezzetin itme hayâl
 Değmez otuz lâhze gıslın zahmeti
 Kılma şübhe sendedir emn ü emân
 Er bulın nefse pesendim var saña
 ‘Âkıl ol cânım sözimden hişşe al
 Âz olır şalihâ hâtun fî-zamân
 Bilmez uhrâ fânîye meyyâledir
 Ol hafî zâhire olsun mu menend
 Lîk uhrâ işlerinden kesbi yok
 Olma cânım anlarıñ kaydına hâbs
 Düşürir mekrine ol mekkârlar

16b nefsin; anuñ S, 20b zindâne; rindâne S, 21b kılma; itme S, 28a Âhir-i dünyâda...;Dünyâ âhir oldu... S,

28b Şazz olır şaliha avrat fî-zamân S.

Âhiret havfîni al sen kalbiñe
 Havf-i Hağ ile olursa ʿaql-ı cân
 Kıl tefekkür ol varacağıñ yeri
 Bu kafes-tende bu cân olmuş esîr
 43b Ol diyârñ var hatırlı yeri dâm
 Havf-i uhrâyı hemân kalbiñe şâl
 Diñle bunıñ hağğına ol Pâk-i Zât
 Söyledi her kimde üç gusse ola
 İşbu guşşeler birinde olmaya
 Gör bu üç guşşe ile meşhûr olan
 Bir hikâyet var kılam anı beyân
 Râbiʿâ Sultânı diñle yâ ahî
 Ol velâyet rütbesin bulmuşdı ol
 Kâʿbeye varınca ol kadr-i yüce
 Ol Hasan Başrı meğer birgün gider
 Dir Hasan yâ Râbiʿâ bir söz saña
 Söyle dir incinmezem ben yâ velî
 İtdi şeyh Allâhıñ emriyle seni
 44a Tañrının emri Resûlîñ şerʿi bu
 Râbiʿâ gördi imâmıñ sözünü
 Râbiʿâ dir üç suʿâl idem saña
 Ger cevâbını düşürince irak
 Ol imâm itdi suʿâlîñ görevim
 Râbiʿâ dir bir suʿâlim yâ imâm
 Nice ahvâlim ola şeytân ile
 Ol didi bilmem bunu yâ ehl-i dîn
 Râbiʿâ dir bir suʿâlim dahî var
 Ol Nekir Münkere virem mi cevâb
 Şeyh ider bu iş de ğâʿib bilmezem
 Râbiʿâ dir bir dahî var yâ ulû
 Ehl-i maşşer iki fırka olalar
 Ben ʿaceb kangî bölükden olıram
 Şeyhim itdi bu da ğâʿib bilmezem
 44b Râbiʿâ dir yâ imâm bir kişiniñ

Dahî irmez bu fenâʿ fikri saña
 İstemez gönîl ʿayâlî ey civân
 ʿÂkıbet koyıb gidersin bu ili
 Var anuñ uzun diyârı lâ-nezîr
 Bunda anı kıl tefekkür vir nizâm
 İstemez gönlin dahî ehl ü ʿayâl
 Gör ne buyurdı Resûl-i Kâʿinât
 Âhiretde gusselenmeye güle
 Benden ol yârın şefâʿat bulmaya
 Nice oldu nefsi üzre pehlevân
 Diñle avrat almaya tâlib olan
 Gör ki nice hânım idi ol sağî
 Fânî dünyâdan firâğ olmuşdı ol
 Kâʿbe istikbâline geldi gice
 Râbiʿâ hâtunı kendine diler
 Söyleyeyim ammâ incinme baña
 Ol Hudânıñ ʿâşık ü şâdik kılı
 Bir kişiye vireyim diñle beni
 Zen ere varsa mücerreden eyu
 Bildi râğıb kendi ister özünü
 Vir cevâbı olayım râzî aña
 Bulmazam tezvîc-i dünyâdan mezâk
 Mümkin olursa cevâbı vireyim
 İrse ecelim ʿömrüm olsa tamâm
 Ben ʿaceb varur muyam îmân ile
 ʿİlm-i Hağdır ol bilür ancak hemîn
 Ol suʿâl-i kabr olır mı baña yâr
 Yâ iderler mi baña aña ʿazâb
 Ğâʿibe hüküm idüb ʿâşım olmazem
 Ol kıyâmet günü haşşer ola kamû
 Biri cennet biri nâra dolalar
 Cennete mi yâ cağîme varıram
 Bu dahî Hağ ilmidür añlamazem
 Bunca efkârı olına başınıñ

4b uzun;özge M, 5a hatırlı;hatırlı M, 6b gönlin; nefsin S.

Nice varub ere bula râhatı
 Gice gündiz fikr ederem bu işi
 Koy bu efkâr ile yanam nâra ben
 Ol recâ' havfîñ idinmişem cenâh
 Baña yetmez mi bu efkârım yamân
 Erler alur avratı râhat ola
 Kılmasa hizmet ere eşiyan ider
 İki hizmet arasına ben başı
 Oldı bu efkâr ile bağrım kebâb
 Bârî lutf eyle kılayım bir su'âl
 Nefs ile eaklı Hudâ resm eylemiş
 Nice bahş olmuş er ile avrata
 Kağîsınıñ eaklı gâlibdür digil
 Şeyh didi eaklı ve nefsi Girdigâr
 45a Virdi doquz eaklı bir nefsi ere
 Erlerin eaklı dokuzdur nefsi bir
 Râbiâ dir yâ şunu söyle bile
 Zâbı iderem baña yetmez taqatı
 Bir ipe doquz kilâbı bağladım
 Sen doquz eaklı ile yâ merd-i kibâr
 Sen doquz ip ile bir kelbi eaceb
 Nefse uyub tâlib olma avrata
 Erlere avratları bâr-i girân
 Var otur şeyhim riyâzet postına
 Şeyhi itdi gâyet oldım şerm-sâr
 Ağlayu yolına vardı ol dedem
 Yâ olanlar nice gâm-hâr olmya
 Ahmedî aldın mı eibret yâ denî
 Gör bu avrat deñlu nefsi zâbıña
 45b Sen de şehvet izini terk idegör
 Tut şeriat yolını îr menzile
 Gör seni Hâk şahib-i nefis eyledi
 Nefsin üstüne olunca pehlevân
 Var cinân içre ne avratlar bize
 Yüz cimâ'ın lezzeti işbu cihân
 Ey birâder nefsiñi kör idegör

Yâ er andan nice bula lezzeti
 Gönlimi almış bu gâmlar teşvîşi
 Olmuşam bu havf ile eavâre ben
 İhtiyârım bula mı semt-i felâh
 Varsam ere eylerem haml-i girân
 Avrat anuñ hizmeti üzre dura
 Kılma bu efkârını nisyân ider
 Şalmazam nokşân olur uhrâ işi
 Virmedin hiçbir su'âlime cevâb
 Müşkilimdir anı hal it yâ ricâl
 Erlere avratlara kısm eylemiş
 Kağîsını gâlib itdi şehvete
 Bunları sen barî baña söylegil
 Herbirini on bölük kıldı eayar
 Virdi bir eaklı doquz nefsi zene
 Avratuñ nefsi doquzdur eaklı bir
 Nice doquz şehveti bir eaklı ile
 Hiç baña irişmez anlar âfeti
 Anları havf âteşine dağladım
 Olmadıñ bir nefse zâbıt kanî eâr
 Bağlamadıñ bu işe dünyâ sebep
 Şalma kendiñ bu fenâ'da zahmete
 Girme ol hamle kılur kıddin kemân
 Zâbıt olırsan bu nefsiñ üstüne
 Kîn cihân başına oldu teng-dâr
 Avrat almadan alındı bâşa gâm
 Mekk ü âline giriftâr olmya
 Nice mağbûn eylemiş nefsin seni
 Almadıñ havf-i Hudâyı kalbiñe
 Kalbe uhrâ havfîni berk idegör
 Şıdk ile var gitme aña tarz ile
 İmtihân için fenâ'ya yolladı
 Ol virür saña yarın hür-i cinân
 Hazır olmuşdır ne niçmetler bize
 Bir cimâ'ın lezzetidir fi'l-cinân
 Uyma aña dâ'imâ hor idegör

Sen aña uynca seni hor ider
 Sen kulak urma bu nefsin sözine
 Şehvetiñ gâlib olırsa yâ civân
 Eyle sakın ol zen ile şehveti
 Nâşide alma seni rüsvây ider
 Havf-i Hakkı kalbe al bu nefsi şat

Hâkim olur üzerine zor ider
 Gitme nâr izidir anuñ izine
 Şaliğâ avrat alagör fî-zamân
 Oldı bu zîrâ Resûliñ sünneti
 Her dü câlemdede emeğin zâyic ider
 Diyelim Sultan-ı Dîne eş-salât

Fİ BEYÂN-I MEBHÂS-I Zİ-^cAYÂL

Ahmedî söyle c^cayâl ahvâlini
 46a Ey c^cayâl hâline olan mübtelâ
 Anlara her kim uya olur zelûl
 Hâzret-i Âdem atamıza c^cayâl
 Ol c^cayâlî kem olan râhatı yok
 Nehy olundu yimeyin buğday deyu
 Evvelî buğday yidi Havvâ ana
 Hâtır için alub elinden yidi
 Müttehim dünyâya indi aşlımız
 Böyle imiş taqdîr-i Yezdânide
 Herbiri bir hâne ihtiyâr ide
 Cürmi evvel kıldı Havvâ anamız
 Böyle kordı c^câdeti Âdem peder
 Avrat ile eyleme çok ülfeti
 Virme anlara gönül olma denî
 Tab^c-ı zen meyyâle olur şerlere
 46b Kim ki avrat sözine rağbet kıla
 Bir münâsib var hikâyet diyelim
 Ol Süleymân Hâzreti ne hân idi
 Bir mühür virdi aña hükme şifâ'
 c^cÂlemi destine almışdı ol er
 İns ü cin dîv ü perî vaşşî tıyûr
 Hüküm kıl dünyâya Hâlık söyledi
 Ol sebebden buldı bunca saltanat
 Hağ aña virmişdi a^czâm bâr-gâh

Kıl bize taqrîr mekr ü âlini
 O c^cayâl için gören renc ü c^canâ
 Her dü c^calem ol kişi olur melûl
 Başına yetürdi dir bunca melâl
 İctübâr itme sözine uyma çok
 Yimedi Âdem ata havf eyleyu
 Virdi Âdem ataya iki dâne
 Hâlıkı durma cinânımda didi
 Tâ ki şâd olmaya bunda neslimiz
 Nesl-i Âdem ola işbu fânide
 Kisbini alub beğâ mülke gide
 Zağmetini gördi Âdem atamız
 Avratın ziyânını zevci çeker
 Virme gönliñ şöğbetine gayreti
 c^cÂkıbet âzgun ider anlar seni
 Şer ider mekri bulaşır erlere
 Şâh ise kendini bî-hürmet kıla
 Zenleriñ aqvâline uymayalım
 Hükmi yürir c^câleme sultân idi
 Saltanat virdi aña kağdan kağa
 Hükmine girmişdi c^câlem ser te ser
 Hükminiñ alunda idi cümle hor
 Sen Habîbim haznidârısın didi
 Kalmadı ta^câtden âlû bir sa^cât
 İrmedi irmez aña bir padişâh

8b Kıl bize taqrîr...; Bize taqrîr eyle S, 9a Ey c^cayâl...;Ey anuñ...S, 11b yetürdi; yetürmedi S, 20a kordı; kor S, 25b aqvâline; her sözine S, 27b ...virdi aña...;Virmişdi Hağ...S, 29a İns ü cinn u hem perî vaşşî tıyûr S.

Cümle hükminde iken işbu cihân
 Şaydın ilinden firengin beğini
 Aldı avratıyla kızın ol Nebî
 Ol Nebîden aluben izin gider
 Varuben tenhâda aña taparmuş
 47a Ol zamân şüretlere varmuş izin
 Vardı bu hâl üstine kırk gün tamâm
 Ol velî Âşâf Vezîr bildi didi
 Yâ Nebî hânende kırk gündir tamâm
 Ol Nebî ol avratı katl eyledi
 Didi virdim saña bunca devleti
 Ol seniñ izniñle yapıdı şüreti
 Ol sebebden irmeli saña kaçâ'
 Bir hacâlet irüben olur melûl
 Bir Emîne Hâtun var idi anuñ
 Her kaçâ'-yı hâcete varsa o hân
 Her zamân virince ol 'âlem beği
 Ol kaçâ'ı görmek için ol Resûl
 Vardı ol Nebî kaçâ'-yı hâcete
 Söylemedi çünkü bismillâhı ol
 47b Şahrâ adlu cinnî bir dîv var idi
 Ol yüzüğü almak isterdi nihân
 Ol zamânda buldı aña fırsatı
 Ol Süleymân şüretine girdi ol
 Bilmedi dîv olduğunu ol emîn
 Ol hükûmet mühri kimde bulunır
 Vardı tahta dîv hükûmet eyledi
 Ol Süleymân varmak itdi tahtına
 Bildi bu iş kendine Haqdandurur
 Gördi bir balıqçı şuya tor atar

El emeğiyle geçindi öyle hân
 Katl idüb zâbına aldı mülkini
 Gör ne kıldı ol Nebîye ol Ganî
 Atasınıñ şüretini naqş ider
 Put idüb aña meğer tapar imiş
 Ol Nebî bilmez anı virmiş izin
 Vâkıf olmadı bu işe ol imâm
 Ol Süleymân şâhı âgâh eyledi
 Puta taparlar haberdâr ol imâm
 Haq aña gör nice tevbîh eyledi
 Koydıñ eve puta tapan avratı
 Sen niçün virdüñ aña bu ruşsâti
 Hazır olğil ki irer birgün ezâ'
 Muntâzır olur kaçâ'ya ol Resûl
 İsmi cismine muvâfıkdı anuñ
 Ol mühri Emîne şaklardı nihân
 Besmele ile virürdi yüzüğü
 Ol vakitte Besmele unuttı ol
 Yüzüğü virdi Emîneye tuta
 Fırşatına buldı a'dâ' aña yol
 Ol yüzüğün fırşatın arar idi
 Olayım dirdi cihan mülkine hân
 Aldadur Sułtan Emîne avratı
 Ol Emîneden yüzüğü aldı ol
 Virdi ol mühr-i Süleymânı hemîn
 'Âlemiñ halkı aña maḥkûm olur
 Halk anı bilmedi sułtânım didi
 Koymadılar anı tahtıñ katına
 Vardı ol deryâ kenârında durur
 Her atışda nice balıklar tutar

3b Nebîye; Resûle S, 5a varuben tenhâ aña sapar idi S, 5b Put idinmişdi aña tapar idi S, 8a Bildi ol 'Âşâf vezîri soyledi S, 9a ...hânende kırk gündir...;...kırk gündir evinde...S, 10a Ol Nebî varub anı men' eyledi S, 10b Haq Ta-âlâ dînle aña neyledi S, 11b S;-Ü, 12a S;-Ü, 12b Sen aña niçün virdün ruşsâti S, 19a ...ol Nebî...;...birgün ol...S, 19b Bu yuzığı virdi Emine tuta S, 23a Buldı ol demde ol muhre fırşatı S, 27a ...tahta dîv...;...ol tahta... S, 27b Halk anı bilmez Süleymânem didi S, 29a ...iş kendine...; ...bu kendisine...S, 30b Şayd olınur dura balıklar tutar S.

Ol balıkçı söyler aña yâ kişi
 Eyle baña hizmeti her ne direm
 Oldı hizmetci aña rûzî şebî
 N'itdi aña puta tapan avratı
 Çün puta kırk gün evinde virdi yol
 48a Ol pelîd dîv ü denî baht-ı nühûs
 İtdiler hizmet aña taşra harem
 Enbiyâ'nın âl ü evlâdı tamâm
 Ol harem tahireyi sultânlara
 Oldı balıkçıya nûger ol ulû
 Bir kişiye ben Süleymânem didi
 Ağladı bile melâ'ikler aña
 Vir aña saltanatı hüküm eyleye
 Şahrâ cinnîñ bu hâlîni bildiler
 Anı tutmak istediler kaçdı ol
 Hâk Ta'âlâ hikmet ile gör n'ider
 Girdi ol balık Süleymân torma
 Yardı karnın anda bulır yüzüğü
 Tahtına vardı hükümet eyledi
 Böyle devletluya zen mekri ola
 48b Avratın mekrine ire böyle hâşş
 Bu denî dünya seni yâr eylemiş
 Söyledi Kur'ân ile Rabbu'l-Kerîm
 Böyle mekre ki Hâk diye 'azîm
 Ya İlâhî nic'olir hâlim benim
 Sen 'inâyet kılmasan yol bulamam
 Setri kaldırmış zamâne zenleri
 Almuş ol şeytânı bile yedirür
 Rabbenâ bizlere imdâd eyle sen
 Bizleri kayd eyle hıfzın bağına
 Ey benim gibi olanlar hulûk-ı dâr
 Bencileyin nefse virme kendini
 Nefsine ger yoğ ise emniyyetiñ

Hizmet eyle baña görme teşvîşi
 Günde bir balık saña ücret virem
 Hâkim iken oldı mahkûm ol Nebî
 Gitdi elden saltanatı devleti
 Onca gün zahtmet gerek ki çeke ol
 Eyledi taht-ı Süleymâna cülûs
 Ol harem haşşa başamazdı kadem
 Hâlıkñ hıfzındadır anlar müdâm
 Olmadı aslâ hıyânet anlara
 Kaldı kırk gün hizmetinde kaygılı
 Urdılar anı acuyıb ağladı
 Didiler â Rab Süleymân kulña
 Ol seniñ bu hükmiñ halka söyleye
 Hükmini şer'ca muhâlif gördiler
 Atdı deryâya yüzüğü kaçdı ol
 Bir balık ol hâtemi gördi yudar
 Virdiler ol ücretiniñ yerine
 Parmağına takdı ol 'âlem beği
 'Âlemi 'adl ile rahat eyledi
 Yâ bizim gibilerin hâli n'ola
 Aşmedî sen nice bulasın halâş
 Meker-i zenlere giriftâr eylemiş
 Zenlerin mekri ere mekri-i 'azîm
 Nefs-i kul andan nice ola selîm
 Bunca mekkâreyle encâmum benim
 Anların mekrinden azâd olamam
 Şayd ider bu hîle ile erleri
 Hiç degildir göz zinâsı itdirür
 Zenlerin mekrinden azâd eyle sen
 Girmeyelim zenlerin tuzagına
 Diñle bu pendimi eyle i'tibâr
 Var hudûdınca itürme kendini
 Avrat al ammâ olırsa vus'âtın

2a Eyle işi saña her ne direm S. 11b Urdı anı cân acıyub ağladı S. 15b kaçdı; uçdı S. 16a Hâk Ta'âlâ hikmet ile...; Hâk Ta'âlânın işini gör...S. 16b Geldi bir balık o hatunu yudar S. 18a ...anda bulır...; ...bulır anda...S. 18b Parmağına takdı ol...;Takdı ol parmağına...S. 27b Şayd; zabı S. 28a yedirir; gezdirir M.

Nefse bir avrat yeter kıla ʿilâc
 Yokdurur bizlerde hem hüsn-i sülûk
 49a Katl ider deyu var ölim korkisi
 Sen birine idemezsin erliği
 Gice gündiz ol seni zâr eylemiş
 Ol Resûlîñ gör ne ahsen hulķı var
 Hiçbiriniñ hâtırını kırmadı
 Hüsn-i hulķıñ menbâʿıydı Pâk-i Zât
 Ey aramayan harâm ile helâl
 Celb-i dünyâyı saña kâr eyleme
 Ol ʿayâlîñ rızķına güşse yime
 Râzıķı bil rızķ için çekme taʿâb
 Rızķı yerden Hâlîķın bitürmese
 Nerde bulaydıñ ʿayâlîñ rızķını
 Minnetiñ yokdur ʿayâla yâ Halil
 Ol saña bunları ikrâm eylemiş
 Gör seniñ kadrın nice kılmış yüce
 49b Eyle señ ʿayâl için pişe helâl
 Her ne kim virseñ ʿayâl evlâdıña
 Me'kûlâtın melbûsâtın kılmâ tamâm
 Kıl hâzer cânım sefahâtden şakîn
 Anlar için eyleme çok harc-ı mâl
 Anları bugün seversen kamudan
 Anlar için kim bu dünyâyâ düşer
 Avrat ile kim kılsa meşveret
 Nâfiʿ olan fiʿli söylese saña
 Bir münâsib var hikâyet diñle yâr
 Var idi şehr-i Dımışkide bir er
 Dir idi ben nâķış ʿaķla uymazam
 Ol kişi kim avratın sözindedir
 Ol Resûl Ekrem buyurdı kavli bütün
 50a Avrat ister ide anı imtühân
 Gösterem bir fiʿli nefʿ ola aña
 Ben görem ki ʿaksini ider mi ol
 Bir görem sözinde şâdıķ mı bu er
 Çıkdı bir gün ol kişi dâm üstine

Izdiyâdinde bulunmaz imtizâc
 Izdiyâd itmez anı illâ mülûk
 Öldürir beni deyu çıkmaz sesi
 Râhat ile saña virmez dirliği
 Kîn cihâmı bâşıña dâr eylemiş
 Nice dokuz avrat ile oldı yâr
 Cümlesini râzî hoşnûd eyledi
 Hüsn-i hulķına yeter bu muʿcizât
 Yâ nic'edem var deyu ehl ü ʿayâl
 Kendiyi hırşa giriftâr eyleme
 İhtiyâcım var deyu halka dime
 Ol virür rızķı seni kılmış sebeb
 Bitdiği dem besleyub yitürmese
 Doyuramazdın anuñ sen birini
 Rızķı ol virür seni kılmış delil
 Seni şâh anları huddâm eylemiş
 Ol ʿayâl üzre seni kılmış hûca
 Deftere yazar ʿibâdet zi'l-Kemâl
 Ol taşadduķ yazılır defteriñe
 Kılma haddinden ziyâde olma hâm
 Olma ol efʿâl-ı şeytâna yakîn
 Anlara uysan kazanursın vebâl
 Kurtaramaz seni yarın tamudan
 Âhîret tuzağına yarın düşer
 Olmaz anuñ ol işinde meymenet
 Uyma sen belki münâsibdir aña
 Zenlerin sözine kılma iʿtibâr
 Merd-i kâmil avrata olmazdı hâr
 Avrata uyana ʿâķıl dimezem
 Ol dahî avratcileyin bendedir
 Söziñiñ ʿaksini idiñ avratın
 Eylemiş kalbinde bu fikri nihân
 Ol işin ʿaksinde zarr ola aña
 Ol ziyân işi bilüb gider mi ol
 Yoksa lâf ider kuçı daʿvâ kılar
 Düşdi avrat imtühânı kaşdine

Ol kişiye imtiĥân iun didi
 Ol kişi itdi baĥna lâzım n'idem
 Atdı kendini aşağa ol hemân
 Avratı itdi aĥna kim yâ kişi
 Ol didi kim  akılam ben yâ ĥâtun
 Eyledim ben sünneti şer'ci edâ
 Ol kazâ' işe taĥammül eyledi
 Ĥâkim idi ol Dımuşkide Yezid
 Ol Ĥüseyin Ĥazretine göndere
 Eyu yavuz ademiler dirdiler

50b Gördiler ĥâlin varamam söyledi
 Kerbelâdan gider iken ol Ĥüseyin
 Yetub aĥna cenk ider âl-i Yezid
  Asker-i şeytânı görin n'itdiler
 Ol eriyle bulnan anmadı Ĥakķı
 Ol kıı mecrûĥ olan merd-i ĥavâř
 Ger tutaydı avratınin pendini
 Sag olaydı  askere gider idi
  İbret al bundan eyâ zen-pâreler
 Ĥûb işitdün avratın eyu sözün
 Yine encâmı eyu geldi anuĥ
 Lîk ba'zî ev işinde anlanin
 Ev işinde eylese tedbiri zen
 Kıı icâbet bu sözünü itme red
 Böyle avrat var mı şimdi yâ ricâl

51a Aĥmedî avrat sözüne uyma gi
 Sen maĥabbet eyleme ok anlara
 Bil maĥabbet Ĥâlîka kıılmak gerek
 Vay saĥna anlara gönül viresin
 Benzer âdem mıķnařısına  ayâl
 Yanına varınca alasin anı
 Kııbiĥe ol şehvet-i meyli eğer
 Virme anlar zaĥmine ok merhemü
 Kıızmadır bunlar vücûdün şehrine
 Gönlini senden alınca o  ayâl

Düşme aşağa laşife eyledi
 Ben gerek oldu sözün  aksin idem
 Bir kıı anuĥ kıırdı ol zamân
 Kim delî olan kıııur böyle işi
 Avrata uyan değil  aklı bütün
 Bunda vardur ĥikmet-i Bâr-i Ĥudâ
 Gör Ĥudâ encâmı işin n'eyledi
 Ol zamân  asker yığardı ol pelid
 Aĥz idüb anı yanına endure
 Ol kıı şikest olana vardılar
  Asker-i şeytânı görin n'eyledi
 Ol Resûlin torını ol nûr-i  ayn
 Eylediler ol Ĥüseyin řaĥı şehid
 Ol Resûlin âline kaşıd itdiler
 Buldılar ĥizlânı oldılar şakı
 Oldı ol nâr-ı cehennemden ĥalâř
 Atmasa damdan aşağa kendini
 Âĥiret yurdın ĥarâb ider idi
 Avrata teslim olan divâneıer
 Tutmadı tehlukeye atdı özin
 N'ola ĥâlî kem sözünü tutanin
 Nef' olan akvâlini tut anlanin
 Ey kişi itme dise isrâfı sen
 Her dü  âlem var bu işde menfa'at
 Var ise emmiş ola südi ĥelâl
 Kendini avrat yerine kııyma gi
 Âĥirî anlar şalar od cânlara
 Avratıyla ĥořca dirilmek gerek
 Tuzâğ-ı mekrine varub giresin
 Ol misillüdir bunu eyle ĥayâl
 Mest ider seni alamazsın teni
 Kııvvet-i ĥâlîĥ vücûdından eker
 İirür âĥir saĥna za'f-ı semi
 Girme ey cânım bu a'cdâ' kıııırına
 Kııvvetiĥ alur kııımaz tende mecâl

Bu saña pend-i naşihâtdır oğul
Mâ'il olma mâlîna ehline hiç
Bu fânîden vefât idüb varınca
Teniñ evde iken iderler efgân
Olur bir ğayrı âdem aña nâ'il

51b Yatasın kabır içinde yalnızca
İşit mahşerde nice ola hâliñ
Saña ol yerde da'vâcı olalar
Yidürdiñ bize giydürdiñ harâmı
Baña sen hâkim idiñ men' ideydiñ
Namâza kâhil oldım dimediñ sen
Sebeb sensin benim ef'âllerime
Fenâ' işden beni men' itmedin sen
İlâhî al buradan dâdımı sen
Bu viridi baña ruşşât yâ İlâhî
Kılur senden bunı da'vâ 'ayâliñ
İderse Hâlıkın senden su'âlî
Emânet hakkını icrâ'ya dikkat
Seni ben anlara hâkim kayurdım
Fenâ' işden 'ayâlî men' ideydiñ

52a Eğer ol saña kılmazdı itâ'at
Ki dersen yoğ idi mihrine takat
Uşâğım var deyu red eylemekden
'Aceb ki tütüdiñ anda 'ayb-ı hakkı
Kılursa bunlar ile ol hitâbı
Eğer 'adl ile işin görse ihvân
İlâhî nic'ola mahşerde hâlim
Huzûr-i 'alîde bâşa varamam
Ki zirâ anlarıñ hakkında 'adlim
Recâm oldır ki rızâ' ire senden
Bize kıl luţ ü rızvân ile rahmet
İşitdiñ kim 'ayâl işi beğâda
Diler senden libâsın hâşını ol
Gidâ âza kana'ât eylemezler
Çok ister ekl ü şurbî melbûsâtı

Bâkî olmayanlara virme gönül
Hep emânetdir seniñdir şanma giç
'Ayâlî terk idüb bunda kalınca
Olursın gözden ırâk kalbe nisyân
Görince anı olur aña mâ'il
Kıoçar ol senden özgeyi doynca
Ola haşmıñ saña anda 'ayâliñ
Dîvan-ı Bârîde da'vâ kıllalar
Anuñ'çün bulmadım bunda merâmı
Nâ-mahreme görünme söyleyeydiñ
Niçün zecren beni kıldırmadıñ sen
İrişdürdiñ beni bu hâllerime
Bugün ki gün seniñ da'vâcınam ben
Ki cümle mâ-sivânın hâkimisen
Ki kıldım bunca cürm ile günâhı
Huzûr-i Bârîde nic'ola hâliñ
Emânet saña virmişdim 'ayâlî
Kânî yâ anlarıñ hıfzına ğayret
'Ayâlî uyduruñ şer'a buyurdım
Rızâm olan yola alub gideydiñ
İdeydiñ sen anı redd ü ferâğat
İderdim ben saña dâd-ı icânet
Kıaçındıñ utanıb 'ayb eylemekden
Bırakdıñ emr olan fermân-ı Hakkı
'Aceb virebilür misen cevâbı
Varasız ikiñiz de nâra giryân
Olursa baña da'vâcı 'ayâlim
Yaşamı ellerinden kırtaramam
Bulunmaz var anlara külli 'özrim
'Ayâl evlâdımı kıl râzı benden
Cinânında idelim zevk ü 'işret
Görirsın mihnet ü derdiñ fenâ'da
Beğenmez libâsın ednâsını ol
Kıocamın hâli müşkil söylemezler
Huşûlünde bulırsın seyyi'âtı

52b Anı ister ki kudretin irişmez
 Getursen avrata her didiğini
 Urmasın dokuz 'ukûla pençeyi
 Aḥmedî sen nice dokuz 'aqluya
 Nefsin için avrata râm olmsin
 Hâ uyârsın nefsin ednâ sözine
 Ne 'ibâdet var ne ḥod 'ilm ü 'amel
 Nefse mâ'il zene meftûn olmsin
 Tutma sen avrat sözünü 'âr olır
 Yâ ilâhî zenlerin mekri 'azîm
 Rabbenâ kalma zenânın mekrini
 Vir bize mekkârelerden sen necât
 Okıyanı dinleyeni yazanı

Getur dir nereden olsun yoğı bilmez
 Bulursın her dü 'âlem kemliğini
 Kılmasın bu nefsine esnânçeyi*
 Bir denî nefsi getürmezsin yola
 Ol 'ibâdet işlere ḥâm olmsin
 Hâ yellersin dâ'im anuñ izine
 Bağlamışdır kalbini tûl-i emel
 Bu ikiniñ arasında kalmısın
 Tutsan âhiretde yerin nâr olır
 İrmese 'avnin baña olmam selîm
 Bize gâlib eyle uḥrâ fikrini
 Ol Ḥabîbîñ ḥürmeti viriñ şalât
 Yarlıgâgıl rahmetiñle yâ Ğanî

Fİ BEYÂN-I MEBḤAŞ-I ḤAKK-I ZEVCEYN

53a Kıl naşihât zenlere yâ Aḥmedî
 Arzûlarıyla dönerler der-be-der
 Kıl niyâzı Rabbiñe taḫdîr ide
 Ey zamâne avratı dinle beni
 Dinle pend-i Aḥmedî-yi hoş-kulâk
 Ḥaḫ saña virdi hayâ' setri niçün
 Çıkma evden yâ kızım düşme şerre
 Yüziñi gösterme gayri erlere
 Ḥaḫka maḫbûl olır mestûre zen
 Var zenin üstinde er ḫaḫkı ziyâd
 Ol Resûl-i Faḫr-i 'Âlem söyledi
 Fâḫıma Ḥazretleri dir yâ ebî
 Avratıñ üstinde er ḫaḫkı nedir
 Erlere kılsa zeni muḫâlefet
 Bunları bildir bize olsun beyân

Kaldırubdur kocasından râḫatı
 Ḥanî gayret ḫanî namûs ḫanî 'ar
 Pendin anlara biraz te'sîr ide
 Ḥâlıkıñ gâfletden uyara seni
 Ḥaḫ dilerse bulnır andan firâk
 Ki er evinde şakin olmak için
 Bakmayın nâ-maḫrem olmışdır ere
 Her dü 'alem düşmeyesin şerlere
 Erden evvel irer cennete o zen
 Şadıkâ ol ev işinde eyle dâd
 Ol kızı Fâḫıma Sultâna didi
 Kaç su'âl idem saña bildir Nebî
 Avratıñ er üstinde ḫaḫkı nedir
 Yevm-i maḫşerde bulırlar 'âḫıbet
 Tâ ki olalar itâ'atde zenân

53b Başladı Sultân-ı 'Alemler söyledi
 Ümmetimiñ erleri lâzım ide
 Öğrede ḡuşlı kamû erkânı hem

Yâ kızım dinle beni hoşça didi
 Avradına dîn-i İslâm öğrede
 İtmese darb eyleye dimeye kem

9ab S;Ü, 18b ...gâfletden uyara...uyara gâfletden...S, 26a...Ḥazretleri dir...sorup didi kim...S, 26b

Bir kaç su'âlim var saña bildir beni S, 27a Avrat usune erin ḫaḫkı nedir S, 28a Avrat iderse ere muḫâlefet S,

28b Ne irer bâşına yavm-i âhiret S.

Hem şalât ile vuzûc-ı bildüre
 Kılmasa mel'ûndurur red eyleye
 Yoğ ise mihrine anuñ iktidâr
 Öğrede ğusli kamû erkânı hem
 Men' ide nâ-mahrem erlerden anı
 Geydiginden avratına geydire
 Erde avrat haqqı bunlardır kızım
 Avrat üzre var evini düzede
 Enbiyâ'lar avratıyla ol hâtun
 Ev işini avrat olan eylese
 Hâk aña yetmiş melâ'ik gönderir
 Zevcine bir işde yardım eylese
 Ol Nebî Eyyüb sevâbına ire

54a Bir namâzı vaqtiyle avrat kıla
 Hıfz iderse fercini hem sözünü
 Cümle enbiyâ' sevâbın ol bulur
 Avrat erin kadrini bilse yüce
 Altı yıllık virilür aña sevâb
 Görse hayzı hâ'ize olsa zenân
 Yâ uşâğ ağrusı gelse avratın
 Doğsa uşâğ bir melek ider nidâ'
 Emzirince herbir uşâğını ol
 Ol südiyle ger uşâğı doyıra
 Mihrini bağışlasa zen erine
 Hacc ile cumre sevâbını bulur
 Eylese avrat erine bir du'â
 Bu du'âsı yegdir altmış seneden

54b Şu taleb kılsa kişi avrat vire
 Bir senelik tâ'atından hûb ola
 Zen ta'âmı kayırub hazırlasa

Eylik ile yâ cebr ile kıldıra
 Durma yâ mel'ûne deyu söyleye
 Öder uhrâda anı Perverdigâr
 İtmese darb eyleye dimeye kem
 Tâ bula cırzı mükemmel ol zeni
 Yidiğinden avratına yidire
 Dinle er ihkâkını sen yâ gözüm
 Hem şerî'at yollarını gözede
 Haşr ola anlar ile cırzı bütün
 Zikr ü tesbîh yazılır ne işlese
 Ol zen için tevbe istiğfâr kılur
 Yâhûd bir tâ'atda imdâd eylese
 Hem şehîd ecriñ aña Hâlık vire
 Oruç ayı iricek sâ'im ola
 Görmese nâ-mahrem anuñ yüzünü
 Hâlıkı c'indinde veliyye olur
 Kılsa hizmet ere bir gün bir gice
 'Âkıbet cennetdurur aña me'âb
 Bir sene kız durmadan yegdir inân
 Bir kul azâd itmiş olur ol hâtun
 Yarlıgadı cümle c'isyanîñ Hudâ
 Bir kul azâd etmiş olur ol kabûl
 Kırk kerre haccîñ sevâbına ire
 Ol nikâh akçesiniñ herbirine
 Cümle c'isyan işleri yarlıganır
 Râzî ola yâ kişi senden Hudâ
 Hâlık bunca c'ibâdet kılmadan
 Nûş idince ayağı üzre dura
 Bundan ekrem ecri ol hâtun bula
 Ta'âmı için şoğanı doğrasa

1b Zecr ile yoğ eyulikle kıldıra2a mel'ûndurur; mel'ûnedir S, 2b deyu; evimde S,3a...mihrine anuñ...;...
 anuñ mihrine...S, 3b Oder anı âhiretde Girdigâr S, 4ab S:-Ü, 6a Ne ki yirse avrauna yidire S, 6b Ne giyirse
 avratına geydire S, 7b ihkâkını; haqqını S, 9a avratıyla; hâtunıyla S, 9b ...ırzı bütün;...yarın ki gün S,
 10a Zenler ev işini eylese S, 14a Zen eğer beş vakt namâz kıla S, 18b durur; olur S, 20a yâ; ger S, 21b
 Cümle c'isyanı anuñ yarlıgadı S, 26a ...erine bir...;...kişisine...S, 26b ...ola yâ...;...olsın ey...S, 28a
 kılsa; itse S, 28b ayağı; zen ayak S, 30b ta'âmı; yâ ta'âm S

- Gözleri âciyuben aksa yâşı
 Elini yare bıçak aksa kâni
 Avrau er önine koysa ta'âm
 Zen cenâbetden tağassul eylese
 Bir senenin tâ'atından hûb ola
 Böyle hâtun hûriye avratların
 Hâlikından özgeye secde kızım
 Secde itdirürdim ere avratı
 Bir eriñ gevdesi kan ile iriñ
 Ödeyebilmez hukûkıñ kişiniñ
 Fâuma itdi eyâ devletlu Ebb
 Dâ'imâ zevci rızâ'sında ola
- 55a Söyledi Sultân-ı Âlem yâ kızım
 Var fulân mahallede şıdķı bütün
 Taşra çıkmaz var aña ziyârete
 Fâuma itdi 'aceb ne ile ol
 Didi yâ kızım o hâtun gayeti
 Ol sebebden Haķ rızâ'sın bulmuş ol
 Fâuma andan yola olur revân
 Kapusın bağlu görüb dâķ eyledi
 Ağzına bir nesne almış söyler ol
 Fâtıma bint-i Resûlem söyledi
 Ben seni geldim ziyâret kılmaga
 Hâtun işidüb 'özirler diledi
 Hâk-i pâyiñe gerekdi ben gelem
 Ben bu bâb içre 'arûsen girmişem
 Ne sa'âdetler baña kim sen beni
- 55b Cânımı isâr ideyim saña ben
 Şol erimden olmadı destûr baña
 Aşşâmî gelür diyeyim kişime
 Destûr olmayınca seni göremem
- Görmeye ol zen cehennem âteşi
 Bir şehîdiñ ecrini vire Ğanî
 Bula bir haccîñ sevâbını tamâm
 Yâhûd zevciniñ siyâbını yusa
 Bundan a'lâ ecri ol hâtun bula
 Hânımı sultânıdır cennetlerin
 Câ'iz olsa emr iderdim yâ gözüm
 Tâ ki anuñla bulaydı cenneti
 Olsa eğer yalasa avrat anuñ
 Bunca aħķâķı var anda kişiniñ
 Böyle hâtun ola mı şimdi 'aceb
 Bunca taķrîr itdügiñ ecri bula
 Cümleden birin saña idem gözüm
 Eri bennân cennet ehli bir hâtun
 Senden evvel gire yarın cennete
 Benden evvel ol cinâna bula yol
 Zevcine vardır anuñ itâ'atı
 Cennet-i rızvânı satun almış ol
 Hâtunun evine varır ol zamân
 Geldi hâtun kapuya kimdir didi
 Köhne zenler gibi şavun eyler ol
 Aç kapuyu içeri girem didi
 Şoħbetiñle ber müşerref olmağa
 Sen beni 'afv eyle Sultânım didi
 Taşra varmam bu işe görme elem
 Meyyitim çıkmaga 'ahdi kılmışam
 Görmeğe geldiñ eyâ cânım cânı
 Kıl kerem te'hir idin yarına sen
 İçeri girmeğe sultânım saña
 Kıl kerem incinme sen bu işime
 Nûr cemâliñle müşerref olamam

1b Görmeye ol zen...; Gormez ol hâtun... S. 2a Elini yarub bıçak aksa kâni S. 5b a'lâ; artuk S. 10a Ödeye bilmez haķķını ol kişinin S. 10b Bunca haķķı var zen uzre kişinin S. 11b ...hâtun ola mı...;...avrat var mıdır...S. 17a Ol didi ol hâtunun gayet kaķi S. 17b vardır; çoķdır S. 18a sebebden; sebeble S. 22b Fâumayım dir kapu aç gireyim S. 23b ber; bir S. 24b sultânım; ey hânım S.

Fâtıma gitdi çün aḥşâmî olır
 Fâtıma Hâzretleri şubḥa irer
 Dâḳ ider bâbı bilür geldi hâtun
 Söyledi yâ Fâtıma kim var bile
 Hâtun itdi Fâtıma saña izin
 Gel kerem eyle beni ʿafv eyle sen
 Vardı ol Fâtıma Hâtun beytine
 Aldı ol vakit Hüseyn Şâha izin
 Fâtıma Hâzretleri girdi yola
 İdegördi durmadı evde Hasan
 Varub anuñla bile olur revân

56a Dâḳ ider Fâtıma kapu dir n'ola
 Ol didi destûrı almadım aña
 Fâtıma itdi eyâ şıdkı bütün
 Bâ-huşûşâ sencileyin pîre-zen
 Ol didi şâdikâsın sultân-ı men
 Mahrem olanlara da erden izin
 ʿAfvı kıl saña ezziyyet eyledim
 Vardı ve'l-hâsıl yine ol Fâtıma
 Açdı ol kapuyu aña virdi yol
 Öpdi elini ʿözirler diledi
 Fâtıma gördi anı nevrete şâb
 Fâtıma itdi seniñ taze teniñ
 Çıkarur bir nesne ağızından nihân
 Avratın şavtı didi ʿavretdurur
 Kapudan şâyed ki bir âdem gide
 Kâlbine şâyed ki bir sû' irişe

56b Ağızıma bir nesne alub söyleyem
 İki enver birbiriyle söyleşür
 Şîr-i hürmayı ezel hazırlamış
 Koyuben anı yidiler ol zamân
 İtdi sultânım saña ben intizâr
 Görmek isterdim saḥî Sultânımı
 Bunca yıllar intizâr idim saña
 Çıkamazdım taşra aradım seni

Geldi zevci hâtuna izni olır
 Aldı Hüseyni kucağına gider
 Ol şâbî şâhın sesin aldı hâtun
 Ol didi oğlım Hüseynimdir bile
 Aldım ammâ yok Hüseyn Şâha izin
 Alayım izni Hüseyn Şâhıma ben
 Geldi aḥşâmî kişisi hâtuna
 Gözedir şubḥ oldu Fâtıma izin
 Geldi ol Şâh-ı Hasan daḥî bile
 Ağlayu dir gelurem ben nidesen
 Kapu ardında durır hâtun nihân
 Gelmişem ammâ Hasan oğlım bile
 Açamam kapu izin yokdur baña
 Zenlere mahremdir uşâğlar hâtun
 Mahrem olandan kaçınmağın neden
 Sen de nâ-mahrem degilsin cân-ı men
 Almayınca göremem olma hüzin
 Bunca te'hîr-i ziyâret eyledim
 Şubḥ olunca geldi yine hâtuna
 İçeriye girdi ol bint-i Resûl
 Merḥabâ geldiñ eyâ cânım didi
 Hüsni aḥsen şanasın bir âf-tâb
 Rengine uygun değil şavtın seniñ
 Eyledi şavt-ı ḥaḳîkini beyân
 Söylese nâ-mahreme la'netdurur
 Ol benim şavt-ı ḥaḳîkim işide
 Ben sebep olmuş olıram ol işe
 Koca-zenler gibi şavtum eyleyem
 Lezzetinden gökde güneş oynaşur
 Gele sultânım müsâfir izlemiş
 Hâhıka şükri kılar hâtun nihân
 İştıyâkında idim leyl ü nehâr
 Ol şefâ'ar'çün bulam dermânımı
 Rabbim iḥsân eyledi seni baña
 Hâḳka ḥamd olsun ki şâd itdi beni

4a Söyledi Fâtıma kimdur bile S. 6b Alayım Hüseyni izni cân-ı men S. 7bGeldi aḥşâm irdi zevci hâtuna S.

Sizlere mahremdurur hâşş ü 'avâm
 Taşra câ'iz sizlere nûr-i didem
 Var niyâzı bu hâkîreniñ saña
 Gölge yire Fâuma itdi hîrâm
 Hâtunu donsız görür ol mâh-i rû
 Etmek ile şuyı güneşden yaña
 Gölge yirin var 'aceb oturmasın
 57a Etmeğin şuyın güneşde aşılı
 Ol didi bennândır erim işdedir
 Ol benim için güneşlerde yanar
 Etmeği şuyı güneşlerde anuñ
 Donımı giysem ere zahmet kılur
 Tâ çıkarınca donımı aña ben
 Bâdiye ile şuyı hazırlaram
 Bilmezem zevcim rızâ'sında beni
 Fâuma itdi eyâ hâtun kişi
 Ne hûb eylersin rızâ'sını erin
 Bil ki gönderdi beni atam saña
 Yok saña yarın hisâb ile gâzâb
 Âhiri rahmetlere irsen gerek
 Müjdeler saña ki Rabb-i Rahmânsın
 Zevcin işinden uyardın cânımı
 Ey zamâne avrau hoş dinlediñ
 57b Böyle olur er rızâ'sın gözeden
 Böyle olur cennet hâtuni olan
 Sen dahî kılın rızâ'sında erin
 Yâ İlâhî kıl muti'a zenleri
 İstemez senden ziyâ' dibâ harîr
 Ol zen-i hüsna cemâliñ hâşını
 Bir dahî Sultân-ı 'Âlem söyledi
 Kanğî avrat ki bula vekkâra yol
 Hâk anı mel'ûne kılur hışm ile

Sizler Ümmü'l-Mü'minin siz fi'l-enâm
 Bizlere taşra harâm olmuş n'idem
 Kılâsın yarın şefâ'at sen baña
 Bir güneş yirde ider hâtun kıyâm
 Hem görür bir bâdiye içinde su
 Fâuma şordı bu işleri aña
 Var ayak donın 'aceb bu geymezsın
 Bunlara bâ'ış nedir ey mâh-i rû
 Dâ'imâ işi anuñ güneşdedir
 Ben nice gölge yire idem karâr
 Ben dahî koram anuñ'çündür bilin
 Ol cimâ'ından da te'hîrim olur
 Olırım 'âşiye ey sultân-ı men
 Tizce anuñla tağassul eylerem
 Haşr ider mi Hâlıkım maşşer günü
 Bahtulu sencileyin olan başı
 Buldın anuñla rızâ'sın yâriniñ
 Cennet ile viridi müjdeyi aña
 Benden evvel bulasın cennet me'âb
 Benden evvel cennete girsene gerek
 Cennet içre hüriler sultânısın
 Âferin saña cihânîñ hânımı
 Er rızâ'sı nice olur añladıñ
 Böyledir uhrâ evini bizeden
 Böyle olur bâkide hâtun olan
 Her dü 'âlemde ola râhat yirin
 Her dü 'âlem râhat ola erleri
 Hırkaya kani'durur döşer haşîr
 Dinleyiñ naşîzeler ahvâliñi
 Fâuma Sultâna taqrîr eyledi
 Zevcine kılsa yüzini ol melûl
 Yerler ve gökler melekleri bile

4b İdi ol hâtun güneş yirde kıyam S. 6a Etmeğin şuyın konuşın günden yaña S. 7b Hem ayak donın ne aceb geymezsın S. 12a kılur; virür S. 12b cimâ'ından da; cimâ'a gelse S. 14a Bâdiye ile mâ'i hazır eylerem S. 18a Bilki gönderdi...; Gonderubdur ol...S. 18b ...viridi mujdeyi...;...mujdeyi virmiş...S. 21a... Rabb-i Rahmânsın; ...zen-i rahmânisen M. 25a böyle olur cenneti şatan alan M. 29b Dinleyin muti'a zenler hâlini S.

İncidür olsa diliyle erini
 Yürüye ol dili yirde sürine
 Zevci muhtâc olsa avrat mâlına
 Ol mezârından dura yüzi kıra
 Er şeyinden virse bir dirhem kıra
 58a Her ne tâ'atı olursa ol zeniñ
 Her du'âsında erini anmasa
 Men' ider olsa erinden nefsinin
 Her melek aña kılar la'n-i hitâb
 Taşraya varınca zen bizense ol
 Ol zeni maşşer günü bağlayalar
 Erinden izinsiz evden gitse ol
 Vardıgı yirden gelince evine
 Varsa kabristâna izinsiz yite
 Her cum'ca günleri lâzımdır gide
 Yâ kızım mi'râca vardıgın gice
 Emceğinden âteş içre aşılı
 Söylediler nisbet itdi erine
 Ğayriniñ evlâdına virmiş südi
 Emr-i Hakk ile 'adâlet kılaruz
 Avraundan râzî olmazsa kişi
 58b Ol 'ibâdeti anı kırtaramaz
 Hâlîka yalvarı tevbe kılsa ol
 Er döşeğe avratına gel dise
 Hâzır olmuşdır aña külli 'azâb
 Er ü avrat bir deve üzre ola
 Ğayriniñ evlâdına virmiş südi
 Böylece ister itâ'at erlere
 Tennûra urmuş ola avrat nânı
 Etmek edinin olursa vara ol
 Olmasa izni erinden avratı

Bula yarın yetmiş arşun dilini
 Öyle çekub vara maşşer yirine
 Virmese ol kişisiniñ eline
 Ol dîvân-ı maşşere öyle vara
 Dimese yâ bilmese anı eri
 Olinur cümle sevâbı eriniñ
 Maqbûle varmaz du'âsı n'eylese
 Kıymasa ol zevcelik hâle anı
 Ol zene yarın olır dürli 'azâb
 Ğayriler görsin deyu düzense ol
 Âteş ile yüzlerin dağlayalar
 'İlm-i dinden Ğayri yire varsa ol
 La'net iderler Melekler ol zene
 La'net ider kıra yâş ol avrata
 Sağ ata anayı ziyâret ide
 Bir kıra gördim cehennemde nice
 Söyledim cürmi nedir bu kaygılı
 Virmemiş süd erden olan oğlına
 Bilmedi ol süd erin hakkı idi
 Böyledir anuñ cezâ'sı eyleruz
 Olsa dâ'im Hâlîka tâ'at işi
 Anuñ ile cenneti ol bulamaz
 Tevbesi ol avratın olmaz kabûl
 Ol itâ'at eyleyuben gelmese
 Olinur yarın aña dürli 'azâb
 Er cimâ' isterse avrat râm ola
 Süd eriniñ hakkı idi bilmedi
 Böylece ister icâbet erlere
 Er cimâ'ca çağırur ol zeni
 Yansın ol etmek icâbet kıla ol
 Nâfile orca kılsa niyyeti

1a incidür olsa...; incidirse zen...S, 6b erinin; ol erin S, 16a kıra; zeni S, 17b bu kaygılı; söylen bunu S,

18a Söylediler nisbet itmiş erine S, didiler kim ...M., 19ab S;-Ü, 24b ...eyleyuben...:üzre aña...S, 25a

Hâzır olunmuş aña dürli 'azâb S, 25b 'azâb; çıkâb S, 29b Er cimâ' için çağırur ol zeni S, 30b Yansın ol etmek

...; Yansın etmekden S, 31b ...orca kılsa...;...savme idersin...S.

Ol orıcdan ne şevâbı olsa ger
Söylese avrat ere n'en görmişem
Bunda zen küfrân-ı niçmeti kılar
Yâ İlâhî vir bize ahsen yatağ
Aḥmedî söyle bize ol cilleti

59a Ne şebbeden eylemezler zinde-gân
Cennet ehli hiç cehennem ehline
Ekseri ehl-i cehennemdir zenân
Ṭab^c-ı erler ekseri rahmânîdür
Ülfeti kılsın mı âteş mâ' ile
Bir daḥî olsa şakî biri sa'îd
Bir daḥî avratlar oldu üç bölük
Âdemî var kelbî var ḥar-ṭab^c-ı var
Âdemîniñ eyüdir ḥulķı demî
Ḥar şıfatlı olan ṭab^c-i ḥimâr
Kişi ṭab^c-ınca bulırsa avratı
Anlarıñ ṭab^c-i muğayyir olsa ger
Yâ İlâhî kıl bizi rahmânîden
Her dü câlemdede bizi eyle sa'îd
Her dü câlem vir zenânın pâkini
59b Kıl bizi nâşize zenlerden selîm
Kılmışız saña emânet cırzımız
Cırz-ı tekmiñ ile bulalım vefât

Ol şevâbı cümlesini alur er
Seni alalı ne mâla irmişem
Avratıñ küfrine bu söz korkılır
Nâşize zenlerden kıl bizi irâk
Ba'zı er itmez zen ile ülfeti
Müşkilümdir câkılâne kıl beyân
Ülfet ider mi c'adûv birbirine
Bir daḥî eriñ çoğı ehl-i cinân
Ṭab^c-ı zenleriñ çoğı şeytânîdür
Hiç olur mu rahmânî şeytân ile
Arada ülfet kavî olmaz medîd
Herbiri bir ṭab^ca kılmışdur sülûk
Herbiri bir ṭab^ca virmişdür karar
Kelbi yüze bağırur virür gamı
Ḥar şıfatlıdan âdemlik kim umar
Zinde-gân idüb kıurlar ülfeti
Ülfeti kılmaz arada avrat er
Sen irâk eyle bizi şeytânîden
Kıl bizi nâr-ı cehennemden ba'îd
Zîrâ anlar oldu nefsin şakini
Râhat-ı dareyni vir kılma elîm
Kıl mükemmel her dü câlem ḥulķımız
Ol Ḥabîbiñ ḥürmeti viriñ şalât

Fİ BEYÂN-I MEBḤAS-I ĞAYRET-İ NAMÛS

Aḥmedî zenler Ḥudâ ihsanîdür
Kıl ta'avvun Ḥâlîķa şeytânîden
Bizlere kıldı kerem oldu ḥakîm
Tîr-i enfâse zeni kıldı amâc
Nefsiñe kılmasa dermânı zenân
Bu mezâk-ı vuşlât-kânı zenân
Derci kılsan yüz cimâcîñ lezzetin
Kâdrini bil saña ḡayet dostdurur
Avratı virdi emânet erlere
Çün emânet virdi Bârî zenleri

Lîk anuñ ba'zısı şeytânîdür
Bizlere ihsân ide Rahmânîden
Al didi zenler ḥelâlen ol selîm
Birbirine kıldı mahrem imtizâc
Nefsiñ iderdi saña dürli ziyân
Bir numûnedir **mine'l-ḥûr-i cinân**
Bir cimâcîñ lezzetîdür cennetin
Ol saña ḥürî mezâķın gösterür
Her dü câlem kıldı minnet erlere
Eyuca ḥifz itmek ister anları

1b cümlesini; cumleten S. 4b Kıl bizi nâşize zenlerden irâk S. 22ab S;-Ü.

60a Hıfz olunmayan emânet çalınur
 Hıfz idegör bulasın emn ü emân
 Setr olunmak ister anlar her zamân
 Avratın sârikları nâ-mahrem er
 Bir gün anı şayd ile mihmân ider
 Rabbenâ saña emânet ʿırzımız
 Setr-i ʿırza sen nizâmı vir müdâm
 Kaçmayınca zen nâ-mahreminden
 Olinca rû-be-rû didâre didâr
 O pazarın olır dellâli şeytân
 Düşürir anları âhir tuzağa
 Gözet namûsı ʿırzı ol haberdâr
 Gerek mestûre ola ʿırz-ı müslimîn
 Gerek ʿırzında âdem ola ğayyûr
 Ki zirâ ğayyûr âdemde şecâat

60b Bulınmayınca bir erde şecâat
 Şeci ol bağla git ğayret kuşâğın
 Egerçi zâbuña girmezse avrat
 Dinle ğayret ehli dîn kardâşını
 Bir hikâyet di münâsib Ahmedî
 Bir zamân içre olırdı bir âdem
 Bir gün ol zâhid dedem sûka varur
 Geldi eve avratına dir hâtun
 Avrat itdi penbeci nâkış virür
 Ol kişi itdi eyâ ğaybetci kan
 Ğayretim dahî seni itmez kabûl
 Hâtunın irdi nedâmet cânına
 Bildiler ahvâli dirler yâ kişi
 Öyle bir mestûre ʿırz ehli zeni

61a Ol didi ğaybetcidür olmaz baña
 Yarın ol maşer güninde penbeci
 Penbeciyle ol divân içre dura
 Ol ecilden ben anı red eyledim
 Ğayretim râzı değildir bu işe
 Ey birâder aňladın mı ğayreti

Kıymet-i şerfiyle senden alınur
 Ger idemezsin kılur ʿırza yamân
 Sârikiñ gözinden olmalı nihân
 Görse anı hile tuzağın düzer
 ʿırzını yıkar aña nokşân ider
 Her dü ʿâlem yıkma ʿırz ü feyzimiz
 Halk içinde yüzimiz âğ ola tâm
 İçerler şerbeti vuşlât deminden
 Kurulur sevgu meydânında pazar
 Görür ol müşteriler işin âsân
 Bırağur dürri mişli kan çanağa
 Er odır anda ğayret ola her bâr
 Budır hük-m-i şerʿat ehl-i îmân
 Ve dîne nakış işlerden ola dūr
 Bilinür havf ider anuñla avrat
 Anı almaz hisâba şimdi avrat
 Ki senden havf ide ehl-i uşâğın
 Yuların başına sâl kıl ferâğat
 Ğayretinden terk iden sırdâşını
 Ehl-i dîniñ nice olır ğayreti
 Ğayreti ʿırzında meşhûr ol dedem
 Avratına ol kişi penbe alur
 Varuben penbe saña aldım şatun
 Müşteri aldayuben nâkış kılur
 Sen baña dahî gerekmezsin yüri
 Hâtuna virdi talâkı vardı ol
 Bilmedi ol kişiniñ ahvâli ne
 Görmedik saña münâsib bu işi
 N'eyledi ol saña red itdiñ anı
 Ol sebep virdim talâkı ben aña
 Anda ola ol karıya daʿvâcı
 Eylediñ ğıybet beni daʿvâ kıla
 Olmasın ol gün nikâhımda didim
 Avratım nâ-mahrem ile söyleşe
 Virme ruhsât zâbuña al avratı

 Irzini her demde anu n  ıl sıt r
 H lalki n ma z r idibd r zenleri
  Aklı birdir nefsi do uz neylesin
 L  yec zi c 'izi bildir a a
 Hizmeti bit rme inde zenleri n
  z c rimden  tri anı urma il
 Ol bir ikr r ile olmu  sa a r m
 T  anı sen atmayınca atmaz ol
 N gerindir ha re dek y r ndir ol

61b Sen da i a a gerek y r olasın
 Sa a muht c oldu eli ne b kar
 Sen de anu n ha kına itme ku  r
 Ey bir der vaqtimiz  imdi fen '
 G sterir n -ma reme y z avreti
 Ha k-ı zevce bize bild rdi tam m
 Bir hik yet var m n sib zenlere
 Bir zam nde var idi bir h ca-men
 G rmedi n -ma rem anu n y zini
 Zevci kesbinde iderdi f 'ide
 Avratıyla kıldı birg n  o beti
 K r   kisbi eylemekde n direm
 H tun itdi ol  azanc olan i i
   bu h le herbiri itdi niza 

62a Vardı ol g n k r   kisbine ki i
 Ta ra  apu yarı ından parma ın
 Geldi a  am  evine ol ki i
 H tunı a a zer fet eyledi
 Ol didi k rında kisbim olmadı
 Avratı itdi a a y  p r-h ner
 Ol didi bilmem ne oldu i  ba a
 M  teriler da ılır etrafıma
 Bilmezem d  dim ni  n idb re ben
 Avrat a a m cer yı s yledi
 Ol sebep d  di n bug n idb re sen
 Ol benim setrimd r r sa a me  d

H lk i inde olmayasın  erm-s r
  Akl-ı n kış eyleyibd r anları
 Hi  do uz kelbi bir ip  abt eylesin
  Aklı irmez i leri  andır a a
 Her ku  rına b kılmaz anları n
 C z'i  eyden h tununu yıkma il
 Ta  lince hizmetin  ılır m d m
 Ta  lince dek  apu ndan gitmez ol
  adrini h b bil emekd r ndir ol
 Her ku  rına haberd r olasın
  am-k s r ndir seni  leyl   neh r
 Eyle  er'i i lerinden koyma g r
 Setri  aldırımı  zen n olmu  fen '
 K r   kesbinde eri  yok v s atı
 Ol H bibi n r hına y z bi  sel m
 G r ne de lu var ziy nı erlere
 Avratı var idi bir  alih  zen
 Hem i itmedi kimesne s zini
 G n be g n nef'i olırdı z 'ide
 Didi buldım k r   kisbi  an atı
  Avn-i H k ile  azanca  adirem
 Anı benden bil ey   adık ki i
 Herbiri bendendurur dir intif  
  mtih n i  n ider h tun ki i
 G sterer n -ma reme bir tırna ın
 G lmez anu n y zi m temde b  ı
 Sen ne mu birsin ey  c nım ki i
   bu g nde rasta i im varmadı
 K r   kisbi sen unud n mı me er
  anki ba landı alı  viri  ba a
 Gelmez oldu hi birisi yanıma
 Ol sebep irdim bug n  am-h re ben
 Tırna ımı g rdi n -ma rem didi
 H l n'olaydı g r neydim c mle ben
 Ol sebebdendir olur ba tun k  ad

Ol zamân hâtuna yalvarır kişi
 Sen seni setr eyle ey cânım emân
 Ey birâder nice ola hâlimiz
 62b Setri kaldırmış zamâne avrau
 Şehrimiz doldı zen-i ekrâd ile
 Gördügiyçün avrau nâ-mahremi
 Her kişi şalmış zeni inşâfına
 Rabbenâ kıl her ʿayâlı şâlihât
 Okıyanı dinleyeni yazanı

İtme ey cânım sen ol idbâr işi
 Görmeyelim her dü ʿâlemde ziyân
 Setri yok zenler ile aĥvâlimiz
 Eyler ol nâ-mahrem ile şöĥbeti
 Eleri sûka varır avratıyla
 Kâr-i kisbinde görir er mâtemi
 Her işi kalmış Hudâ eltâfına
 Ol Muhammed hürmeti viriñ şalât
 Yarlıĥâgil rahmetiñle yâ Ganî

Fİ BEYÂN-I MEBĤAŞ-I'R-RIZK

Aĥmedî sen pend idersin pendî tut
 Ger ne deñlu rızkın olırsa kâlil
 Rızkın oldur ki boĥazından iner
 Rızkı Râzıkdır viren ĥayrileri
 Ger murâd itse saña bir pâdişâh
 Virmeyince Hâlîkı ol viremez
 Rızkın olınca gelür daĥdan aşar
 Rızk için kem âdeme olma denî
 63a Baʿzî kulu vâsıta kıldı Hudâ
 Virmese ol kula daĥî rızkı bol
 Hâlîkımdır râzıkımdır hem kim diyer
 Âdemi halk imeden Perverdîĥâr
 Kıldı evvel rızk ile ʿömri irâd
 Rızk ile ʿömri kuliñ ezeldurur
 Bir ĥikâyet diñle irâd idelim
 Ĥazret-i Mûsâya kavmi söyledi
 Kıl bize balçıkdan âdem görelim
 Ol Nebî düzdi bir âdem tenini
 Virdi cânı anı ihyâ' eyledi
 İtdi Mûsâ dur burada varayım
 Varuben ĥidâ geturdı yanına
 Didi yâ Rabbî bu ĥulñ hâlîni
 63b Yimedî bu içmedi şol fânide
 Bir nidâ' irdi ki aña yâ Kelîm
 Rızkı ʿömri kılmışam evvel irâd

Bu fenâ'da eyle kut-i lâ yemût
 Kıl kanâʿat herkese olma zelil
 Artub eksilmez dolanma der-be-der
 Kıldı bâʿis iş idine kulları
 Bir avuç yirden vire ĥâk-i siyâh
 Emr olmayınca viriñ söylemez
 Rızkın olmazsa dihânından düşer
 Kıl tevekkül Râzıķın besler seni
 Virür anuñla nice kula ĥidâ
 Bulamazdı kendiniñ rızķına yol
 Ĥayf aña kim rızķınıñ ĥamuñ yiyer
 Eyledi rızķını aĥdem ihtiyâr
 Şoñra Âdem ĥilķâtin kıldı murâd
 Kendiden dört biñ sene evveldurur
 Rızk ile ʿömri saña yâd idelim
 Böyle bir muʿciz-beyân eyle didi
 Anı görüb âyînine girelim
 İtdi yâ Rabbî bunıñ vir cânını
 Oturub Mûsâya âcem söyledi
 Etʿime eşrûbe alub geleyim
 Gördi ecel irmiş anuñ cânına
 Sen baña bildür bunıñ aĥvâlini
 Cismi cânı kalmadı bir fâ'ide
 Sen anuñ'çün fikre varma ol selim
 Şoñra âdem ĥilķatın kıldım murâd

Bizden anuñ cân ü cismiñ dilediñ
 Yoğ idi cömri fenâ'da dura ol
 Rızık ile cömri olanlar fânide
 Ol muqadder rızkı fânide iyer
 Aħmedî sen ħâriş olma rızkıña
 Kâni^c ol rızkıña isrâf eyleme
 İhüyâr ile virilür kullara
 Rızkını ferdinden ziyâd yığma dem
 Gör ne buyurdu bize Perverdigâr
 Ol gelecek tâ^cau ben istemem

64a Benden isterler gelecek rızkını
 Hiç dimez şâyed ölirem bu kalur
 Sen vekil-ħarc olma ġayrikilere
 Rızık için yârın ħisâb isteyeler
 Olma ħâriş her şeye kisib deġil
 Olma ħâriş sen bu dünyâ işine
 Sen ne deñlu cehdi kılsan ġayriniñ
 Bir kula bir şey nâşib itse Ġanî
 Bir münâşib var ħikâyet söyleyim
 Var idi Kostantınide bir zelif
 Bir zeri virmezdi kendi cânına
 Bir nice kerre görür rü'yâda ol
 Aña dirler Şehr-i Mışra var buluş

64b Ol saħâvet pişeyi elde tutar
 Altuniñ anuñ naşibi vir aña
 Ĥavf ider beli każâ'ya irürem
 Ol kişi bir tâşı vârub oydırur
 Bir gemiye koyuben olur revân
 Mışra yakın olucağ gör ki n'eder
 Dir gözüm göre bu deñlu mâli ben
 Ne baña olsun didi bu ne size
 Böyledir ħâşed denî gör ħırşı ne
 Fırına irer gemiye ey yâre
 Ġayri bir gemi gelür Mışra gider
 Bir muħâlif rûzgâr irer nihân
 Limâna irince lenger çekdiler

Rızık ile cömriñi hiç söylemediñ
 Yoğ idi rızkını ħâzır yiye ol
 Oldığınca iş iderler fâ'ide
 Kalmayınca fâniden kılur sefer
 Ĥırşın anı cebrî iletmez saña
 İhtiyârı boşına şarf eyleme
 Nâr-ı cennet rızka minnet anlara
 Yarına dek kalacağın bilme sen
 Kullarınıñ rızkına ol Ġirdigâr
 Anları evvel kılın baña dimem
 Virürem yanında dere ider anı
 Benden ol yârın ħisâbını alur
 Kendi rızkın koy ħisâb-ı deftere
 Kimden aldıñ kime virdün diyeler
 Ġayriniñ rızkı saña nâşib deġil
 Aldanub düşme bu dünyâ pişine
 Rızkına mâni^c olmazsın anuñ
 Mâ-sivâ red idemez bulır anı
 Pendimi ġuş eyle takrîr eyleyim
 Altunı vâfirce ammâ ki bahîl
 Yimez olmuş ħazne-dâr ol bî-nevâ
 Pek ziyâde ħavf ider ġayetde ol
 Anı bul adı Ĥasan ħahve-furuş
 Ĥôcadır kıantar ile ħahve şatar
 Yoksa bir ziyân irer âħir saña
 Virmesem bunu helâke varurem
 Cümle altunını aña doldırur
 Cânib-i Mışra yürür gemi cayan
 Buħlıñ odı ħalbini büryân ider
 Nice virem ġayre bunca varı ben
 Atdı ol tâşı ol âdem denize
 Zâyi^c eyler mâli virmez cinsine
 O gemi âşub gider ġayri yire
 Vârub ol tâş olduğı yire iner
 Lenger atarlar araya ol zamân
 Tâşı lenger arasında gördiler

Râzıkı koymış anı arasına
 Ol bahîl anı eliyle virmeye
 65a Ol gemici ol Ḥasana yâr imiş
 Ol gemici dir bu tâşı geturem
 Kor gemiye tâşı ol Mışra varur
 Koydılar tâşı Ḥasan dükkânına
 Ol sefine fırtınâdan kurtılır
 Ol bahîl taşra olub Mışra gider
 Göreyim dir bu nice âdem ola
 Eyleyub bu fikri ol sûka girür
 Gördi bir dükkân öninde tâşını
 Dir bunı atdım deñiz içre ʿacib
 Bu nice geldi o dükkân önine
 Ol bahîl itdi o dükkâna hîrâm
 Şordı andan söyle adını baña
 Ol didi adım Ḥasan İbn-i ʿAtâ
 Dir varalım hânemize yâ ahî
 65b Onca iczâz ile ikrâm eyledi
 Ol bahîl itdi derûniyle aña
 Minnet ile medhâlîm yokdır buña
 Ol didi dükkân önindeki tâşı
 Varuben tâş getürdi ol yire
 Ol Ḥasan görüb taʿaccüb eyledi
 Kısmeti kullar bulırmış fânide
 Ben bu altunı bıraktım deñize
 Bu saña kısmet imiş buldı seni
 Al bunı cümle senuñdır yâ Ḥasan
 Hak saña virmiş bunı yok minnetim
 Ol Ḥasan virdi kızın ol âdeme
 Kul naşibiñ ğayrı kullar alamaz
 Kaʿr-ı deryâda yatan erzâka bak
 Bir dahî vardur rivâyet diñle yâr
 66a İtdi Mûsâ yâ Ḥazret-i Rabbenâ
 Şol deñiz içre olan hayvânları
 Bir nidâ' geldi ʿaşân ur deñize

Gönderüb teslim ide iyyesine
 Ol Ḥasana minneti hiç olmaya
 Kahve andan aluben şatar imiş
 Ol Ḥasan dükkânı ucına koram
 Nice hammal ile tâşı gönderür
 Biz gelelim ol bahîliñ hâline
 Mışra varub iskelesinde durır
 Ol Ḥasan kimdir varub bulam diyer
 Kim benim mâlım aña yardım kıla
 Ol Ḥasan dükkânı önine durır
 Ol taʿaccüb itdi Yezdân işini
 Ta ki bu ağyara olmasın naşib
 Kim ʿaceb daldı o deryâ içine
 Şahib-i dükkana ol virdi selâm
 Hem müsâfirem bu gice ben saña
 Bizleri kıldıñ müşerref merhabâ
 Alub anı eve vardı ol sañî
 Ol bahîli kendine râm eyledi
 Hep helâl olsun benim mâlım buña
 Mâli zâyiʿden Hudâ virmiş aña
 Ya Ḥasan anı getür sen gör işi
 Ağzun açub altunı döker yire
 Ol bahîl ahvâli aña söyledi
 Ğayri maniʿ olsa kılmaz fâ'ide
 Tâ naşib olmaya bu altun size
 Râzıkın virmiş ayağına anı
 Hep helâl olsun saña hulķ-ı Ḥasen
 Tevbe olsun menʿa olsun diğkatim
 Râygân idi sahası ʿâleme
 Dahl ide olsa da maniʿ olamaz
 Şahibine yitüren Rezzâka bak
 Maʿnî añla tâ olasın hişşe-dâr
 Hikmetiñ çokdır birin göster baña
 Ne ile beslendirürsin anları
 Göstereyim anda bir hikmet size

Ol ʿaşâyı urdı deryâya Mûsâ
 Bir dahî irdi nidâ' aña usûl
 Urđı şâk olur kıaya bir kıurd çıkar
 Görđi ağzı depredur hayvân-ı cân
 Kıacr-ı deryâda hâcer içre anı
 Ol Nebî urđı kıulağın dıñledi

Şu açıldı zâhir oldu bir kıaya
 Ur ʿaşâyı ol kıayaya yâ Resûl
 Çıkđı ağzında yeşil yaprağı var
 Zıkr idermiş Hâlıkını ol nihân
 Hâlk idüb rızkıını virmiş ol Ğanî
 Böyle zıkr idermiş anı añladı

Subhâne men yerânî ve yesmaʿu kelâmî

ve yaʿrifu mekânî ve yerzuķnî ve lâ yensânî

Yaʿnî tenzîh iderim Yezdânımı
 İşidür aķvâlimi yerim bilür
 Taş kıapanub deñize indi nihân
 Böyle Rezzâķın ki var yâ Aķmedî
 Rızķ-ı maķsûme fenâ'da kıânîʿ ol

66b Cidd-i cehdin eylemez bir fâ'ide

Rızķın üzre yazılır ismiñ seniñ
 Kıul olan ğayrı kıuliñ rızķın yimez
 Ğayrinüñ rızķını alsa ağzına
 Bir münâsib var hikâyet dıñle sen
 Şehr-i Belh içre olırdı bir hõca
 Celb-i rızķa hâriş idi ol kıişi
 Ol pazarından kıulı birĝün aña
 Ol didi var tüz kıimesne almadan
 Ğayrilere virme andan bir dırem
 Ğayriniñ rızķına mâniʿ oldu ol
 Vardı kıul pirince almışlar anı
 İletür eve anı bişürdiler

Bir kıaşuķ alur kıoyınca ağzına

67a Cidd-i cehd itdi kııkara anı ol

Bî-huzûr oldu anuñla bir zamân
 Didiler olmaz ʿilâcen buña yol
 Anda bir ʿâlim velî kıul var idi
 Vardı aña didi duʿâ kııl baña
 Bir zamân dahî ferâĝat eyledi
 Ol didi nedir sebep bu zaķmete
 Ol didi ben kıut-i hâlıkı diledim
 Zaķmete irdim sebep budır beli

Ol görür beni bilür aķvâlimi
 Hiç unıtmaz rızķımı dâ'im virür
 Görđi Mûsâ hükmini oldu revân
 Ne görürsin rızķ için bu zaķmeti
 İzdıyâdına durışma fâriğ ol
 Zaķmeti cismi idersin zâ'ide
 ʿÂķibet arar bulır cismiñ seniñ
 Def'ine saʿy eylese nef' eylemez
 Râzıķı kıomaz ine boĝazına
 Rızķ için fikre varub ĝamlanma sen
 İhtıyâcı yoĝ idi bir zerrece
 İstemezdi eksile nânı âşi
 Sõyledi ĝeldi pirinc alam saña
 Cümlesini âl kıimesne varmadan
 Durma ĝit eyle saña ne kıim dırem
 Kıismet-i Rabbânîye oldu fużûl
 Virdüler bir hişşe aña kıalanı
 Ol Hõcanıñ õñine yetürdiler
 Hikmeten bir dâne varur ĝenzine
 Çıkmadı kııldı ne deñlu saʿyi ol
 Her ʿilâc itdükce olırdı yamân
 Var duʿâ itdür buña dermânı bul
 Zühd ü takvâ ile Hâķķa yâr idi
 İrmişem bir zaķmete irsin devâ'
 Râhauñ kesdi bî-takat eyledi
 İresin bâ'is nedir bu ʿillete
 Benden özĝe kıimse almasun didim
 Bunca mihnet görürem ben yâ velî

Söyledi çün ‘âlîme aḥvâlini
 Ol didi sendendurur zaḥmet saña
 Ğayriniñ rızqına mâni^c olmusan
 Var Buḥârâda fulân âdem didi
 Durma git tâ göresin ḥikmet işi
 Belḥ ilinden tâ Buḥârâ iline
 67b Tutdi ‘âlim sözini gitdi o dem
 Arayu varub bulır ol âdemi
 Akşirüb ol dâne çıkar ol zamân
 Ol pirinciñ dânesini gördi ol
 Söyledi hoş geldiñ aḥvâlini nedir
 Ol didi geldim saña irdi ni^cmet
 Belḥ ilinden saña çâker olmuşam
 Râzıqıñ gönderdi seni tanıyam
 Ol yidiğın dâneyi bunca zamân
 Ḥayli zaḥmetler virübdür ol baña
 İrdi ‘ibret Râzıkımdan baña bu
 Tevbeler olsun daḥî ben Ğayriniñ
 Ol kişi daḥî didi kim yâ aḥî
 Ben daḥî dirdim kula rızqı güder
 Ben meğer yañlışa kılmuşam ḥirâm
 68a Ğayrinüñ rızqın ala kıl ağzına
 Şakladur anı dimâğında nihân
 Rızqı Ğayre virmez imiş Râzıkı
 Aḥmedî gördiñ mi Râzık fî‘lini
 Şol pirinc dânesini rızq ıssına
 Rızq içün görme ‘anâ Ğuşşa yime
 Ḥazret-i ‘Alî gibi ulû kişi
 Geldi birgün ol Velî Peyğambere
 Gördi anı ol Resûl-i ins ü cân
 Çıkarur üç tâş kuşağından Nebî
 Karnı dolısı ğidâ yimediler
 Hem bulırlardı ğidâdan vus‘âtı
 Virmediler nefse rızqı kati bol
 Her dü ‘âlem âz yiyen oldu selim
 Olmasa âclik ‘ibâdet kullara

Ol kerâmetle bulır dermânını
 Gösterübdür Ḥâlîğin ‘ibret saña
 Ol sebebden zaḥmeti sen bulmusan
 Sen aña var git ki bulasın dem didi
 Tanıyasın Râzıkı Rezzâkı kişi
 Varılır yigirmi günde şehrine
 Ol Buḥârâ şehrine başdı kadem
 Meclisine otırır gide ğamı
 Ol kimesne dizine düşer nihân
 Aluben ağzına koyub yidi ol
 Bir sözün var mu di aḥvâlin nedir
 Ol sebebden yaña irdi bu rahat
 Kısmetiñ ayağıña yeturmuşam
 Sen beni bil rızqıñın ḥammalıyam
 Şaklar idim anı seniñ’çün nihân
 Tâ ki teslîm eyledim anı saña
 Kılmayam ben rızqa daḥî cüst ü cü
 Rızqına daḥî itmeyem ben sâ’iriñ
 Sen beni irşâdı kıldıñ yâ saḥî
 Kılmasa rağbet aña elden gider
 Vireyim bundan girü ḥalka nizâm
 Râzıkı koymaz anı boğazına
 Gönderür ayağına vaqt-i zamân
 Ben daḥî buldım henüz râh-ı Ḥakkı
 Nice virdi şahibine rızqını
 Virmez anı Râzıkı Ğayrısına
 Kâni^c ol her kimseye ḥâlîñ dime
 Ac olib batnına bağlardı tâşı
 Düşdi ol tâşı kuşağından yire
 Şundi el kendi kuşağından nihân
 Ya‘nî acem sence üç ben yâ Velî
 Âclığın bir kimseye dimediler
 Nefse virmezlerdi gitsün taḥatı
 Ol kanâ‘at kâne bulmuşlardı yol
 Âc olan kullarını ister Ḥakîm
 Şehr-i şavmı virmez idi anlara

68b Baʿzî kûlîñ rızķı vâfir baʿzîn dâr
 Vüſʿat-ı rızķa dinülmüſdir sebeb
 Sünnet-i ſubhı iden evde edâ
 Evvelâ ol evde olır zinde-gân
 Sâlisen âhir demî îmân ile
 Bil seni rızķın arar olma ʿacül
 Sen niçün ibrâm idersin rızķıña
 Râzıķın rızķı muķayyed eyledi
 Sen taleb itsen anı aķdem eğer
 Matbaķı-ı rızķı kula itdi küſâd
 Oldurur ʿâlemlere Rezzâķ-ı tâm
 Ŗol ecel gibi bulır rızķıñ seni
 Bir hikâyet bulmuſam ğayet ğarîb
 Birecik ſehrinde ol ſeyħim bekir
 69a Ol Murâd Nehri ſuyıñ ötesine
 Bir mezâr anda kazıdım gördiler
 Yerlu yerinde durırdı diſleri
 İki diſin arasında gördiler
 Koydılar bir tâſ üzre itdi ʿacîb
 Hâzıra virdi selâm oturdu ol
 Ol bilür haddini isrâf eylemez
 Baʿzen arpa nânına muhtâc-ı tâm
 Baʿzen kûlın eylemiſ rızķını dar
 Söylediler aña ol er didiĝin
 İſidüb anı durugeldi hemân
 Geldi bir mercimek için ol kiſi
 Ol meyyit dünyâda ârzü eylemiſ
 Ğayrinüñ rızķını koymıſ aĝzına
 Gör nice dendân içinde gizlemiſ
 Bunca günler yatırur yirde nihân
 Bunca yirden ſahibini gönderür
 Böyle Râzıķıñ ki var yâ Aħmedî
 Rızķı Rezzâķ eyledi taķdiriyle
 Rızķ-ı müſtevfâ virür hem bir kula

Baʿzî kûlîñ nefʿi görür baʿzî zarr
 Kıl anı görme dahî rızķa taʿab
 Üç kerâmet Hâķ kılur aña ʿatâ
 Sâniyen rızķı irer aña ʿasân
 Hırm olub âhir bulır emân ile
 Ol gelüb bulır seni olma fudül
 Ol gelür vaķtiyle elbetde saña
 Anı vaķtiyle yisünler söyledi
 Hâbbe rızķına bulamazsın zafer
 Cümle andan rızķ alur biliſ ü yâd
 Oldurur ancak viren rızķa nizâm
 Ğayrisi yimez anuñ habbesini
 Diñle nice ſahibin bulır naſîb
 Söyledi gördüm bu iſi ol emîr
 Bir cenâze anda iletdim size
 Çıķdı bir âdem kafası buldılar
 Hikmet iledür Hudânıñ iſleri
 Mercimek bir dâne anda buldılar
 Geldi bir yolcu olır tâſa karîb
 Aldı mercimeĝi anda yidi ol
 Baʿzen kula âz virür ſarf eylemez
 Baʿzına virür nice dürlü taʿâm
 Rızķa çâker eylemiſ dâ'im karar
 Vardı ʿAyntabe o kimse dünki gün
 Tutdı ʿAyntabiñ yolıñ oldu revân
 Rızķı imiſ aldı yidi ol kiſi
 Hasta iken mercimek âſı yimiſ
 Râzıķı kor mu anı boĝazına
 Vaķti irsün issina hazırlamıſ
 Çüridür teni aña virmez ziyân
 Vaķt-i takdirinde anı yidirür
 Rızķ için virme vücûda zaħmeti
 Ol gelir bulır seni vaķti ile
 Tâ ki andan lezzet-i hoſ-bû ola

Virse  omrindeki rızķı hep a a
  almaz idi ihtiya ı kimseni n
 Rızķa muht ac olmasa  dem  z t
 Otuz a m l ister etmek olmaĝa
 İrdi bir iş v sıt  herbir  ula
 B yledir işbu cih n n  adeti
 Her ne ta d r eylemiş  abde  an 
 Ol tevekk l R z k na sen hem n
 H ilm ile sen gir tevekk l h nına
 GiÇ Şabır secc desine ol m r d
  ıl  aklı ned m eyle en s
 Bir hel l işe yapış eyle taleb
 Berr   baħri n maħl k t n rızķını
 C mle maħl k tuna oldır başır
  ullarının h ddi rızķını bil r
 Ol bil r h ddini isr f eylemez
 Ba z  arpa n nına muht ac-ı t m
 Ba z   ul n eylemiş rızķını dar
 Ba z   ula rızķı vir r s kker n
 R hat i un ba z n   c eylemiş
 Ba z   ula Şu bulunmaz i meĝe
 Ba z   ul  toħ ba z n   c eyledi
 Kesb-i b c Ő eyledi  ul rızķına
 Eylemese  nsiyet  dem  z t

69b Olmadıĝıy n tevekk l t mimiz

H l k n d ny  d r-ı  inadurur
 Kimse bilmez ol H d n n h kmeti n
 İdeg r rızķ-ı hel l ile vef t
 O yanyı d nleyeni yazanı

D n azub yer bulunmazdı a a
 Hem ma iŐet olmaz idi her meni n
 Kim kılurdu Őan at ile melb s t
 Bunca muht ac ister anı bulmaĝa
 Ol tar k ile varub rızķı bula
 B yle  ılmıŐ R bb-i   lem h kmeti
  abre girmez t  yimeyince anı
 Ol vir r rızķı sa a gizl   ay n
 Anda irersin  an at k nına
 Ol tevekk l b bına baĝla  m d
 Ol ned met nefis ile olma celis
 R z k n rızķı vir r  ekme ta ab
 R z   Şeb vir r unutmaz birini
 C mleni n aħv line oldır h b r
 Herkese h ddi  adar rızķı vir r
 Ba z   ula  z vir r Şarf eylemez
 Ba z na vir r nice d rl  ta  m
 Rızķa  aker eylemiş d 'im  ar r
 Ba z  virmez ol  ula n n-ı cev n
 Ba z na rızķını serr c eylemiş
 Bulan Şudan yol bulamaz ge meĝe
 Birbirine  ul  muht ac eyledi
 T  ki m nis olalar birbirine
 Olmaz idi k y  aŐ ba Şehr  b d
 V Őıtayla gelmelidir rızķımız
 Rızķı bunda v Őıta birle vir r
 Fikre varma yetmez ana ta at n
 Ol H b bu' ll ha virelim Őal t
 Yarlıĝaĝil raħmeti le y   an 

F  BEY N-I MEB AŐ-I HİRŐ   TAMA 

Aħmed  s yle tama k n bize
 Ki bilmez ol  an at g zleri  c
  abalar r hau bulmaz tama k r
 Ey tama  dery sına dalan kişi

G zi  c ol g nli muht acı bize
 Ne de lu m lı olsa g nli muht ac
 A u dır b b-ı ihtiya ı her b r
 Arayu t l-i emel bulan kişi

Ol tama^c bahrinde cevlan eyleme
İtdigün nef^ciñ ziyânın ödemez
Fâ'ide kılmaz saña bu cüst ü cü
Ol gelecek işi bugün izleme

70a Bu tama^cla olma dünyâya esir
Çok tama^ckâr olma râhat ko başı
Söyledi inşâfa rehber nişf-ı dîn
Râhat olmak ister isen fi-zamân
Her kimiñ âz ola âşî yâ işi
Bu fenâ' yirdür ki germ ü serdi var
Bu tama^c üç dürlüdür idem saña
Biri hâris ola dünyâ mâlına
Birisi dahî boğazı nefsine
Biri dahî ferc-i nefse mübtelâ
Diñle bunlar hâlini idem saña
Bir hikâyet diñle âgâh ol oğul
Padişâh-ı Gaznevî Mahmûd-i er
Gezdiler tebdîl-i câm olub bile

70b Varub anlar bir pazara girdiler
Gördiler dükkân içinde bir âdem
Örs önine varcağ maẖzûn olur
Eylemiş eâdet bu işi kendine
Hâ gider gelür gülib ağlar müdâm
Şâh ider oldem Ayâsa yâ vezîr
Bizlere lâzım bu eâlem hâline
Vardılar bir câmi^c içre girdiler
Hâ iner çıkar minâreye müdâm
İner iken ağlar ider âh ü zâr
Gülerek bâlâsına çıkar yine
Böyle imiş eâdeti bunıñ hemân
Şâh ider lâla bunun da hâline
Varub anda gördi bir a^cmâ kişi
Dir baña herkim ki bir aqça vire

71a Hağ Ta^câlâ anı râhat eylesin

Âkıl ol kendiñe nokşân eyleme
Âkıl olan boşa devrân eylemez
Yorma cân ile teni râhatda ko
Ecelin yakîn irâğın gözleme
Çok tama^ckârın olur eömri kaşır
Eyle inşâf ile cânım her işi
Eylemez bu işi illâ mü'minîn
Kani^c ol âz nesneye tâ bul emân
Dâ'imâ râhatdurur anuñ başı
Her başıñ mâlına göre derdi var
Cân kulağın aç beru yañdan yaña
Zahmeti alur ol âdem cânına
Hâris ola virmeye gayrisine
Aña uyana irer dürlü belâ
İbret al varma bu işlerden yaña
Olma hâris tama^cı elden çoğil
Ol Ayâs-ul-hâşş vezîriyle meğer
Tâ ki nâs aḥvâline vâkıf ola
Bir demürce dükkânına yetdiler
Kâr ü kisbi yok çabalar dem be dem
Körük ardına varır memnûn olur
Kimse bilmez ol kişiniñ fendi ne
Böyle kılmış fi^clini her şubḥ ü şâm
Bu eriñ aḥvâline sen ol ḥabîr
Vâkıf olub şoralım aḥvâli ne
Ol minâresinde birin gördiler
Böyle bir zahmet işe virmiş nizâm
İnse yire ol minâreye bakar
Anda varub ağlayu bakar yine
Râhatı yok hâli olmuşdır yamân
Muttâli^c ol şor bunıñ aḥvâli ne
Döndürür boynını budurur işi
Kuvvetiyle boynıma sille ura
Yirini uhrâda cennet eylesin

Kim taşadduk virse ʿâdetdir bunuñ
 Baʿzılar aña gelüb zoriñ şınar
 Boynı dönmiş çift ökizi boynına
 Müstahakem çağıru söyler kati
 Ol nedâmet hüznini yâr eylemiş
 Kimşe bilmez bu kişinin ʿaynını
 Şâh ider lâla bunun da hâlini
 Gör bu aʿmâ ne irâdet eylemiş
 Vardı andan tahtına sultân Ayâs
 Didi şâh ister siziñ hâliñize
 Anlar itdi bulmuşız biz mâtemi
 Lâk bizden şordı çün ahvâlimiz
 Bildi anlar hâlini Ayâs-ı hâşş
 Vardı anda şâha tebliğ eyleye

71b İtdi şâhım ol kişiler hâline

Getirüb anları bir bir söyledi
 Yürümiş anlar o hırşın dâğına
 Ol demürce âdemiñ ahvâlini
 Ol meğer uymuş boğazı nefesine
 İki tavuk alub eve gönderir
 Birini evde yesunler söylemiş
 Bu gice dükkân içinde kaluram
 İrdi ahşâmî kapar dükkânını
 Bir siyah kedi gelür karşusına
 Eylemez şefkat ol âdem kediye
 Anı yir kalur kanadıyla budı
 Söyler aña ol kanadı vir baña
 Boğazı kaydına uymuş añlamaz

72a Ol kedi dir şol budı virsen baña

Ol kedi kalkar yirinden ol zamân
 Ol kişi görir defîne şâd olır
 Virmez ol hayvâna bir lokma taʿâm
 Ol kedi cinnî imiş ğa'ib olır
 Ol kişi vardı defîneye hemân
 Her kaçan varsa körüğün ardına
 Yanına varur yine ğa'ib olır

Boynına bir sille urırlar anuñ
 Darb ü eşeddiyle ol sille urar
 Darb iderler gelmez anuñ ʿaynına
 Bulmuşam dir hırşım ile zahmeti
 Boynına urdırmağı kâr eylemiş
 Ne sebebdir döğdirir bu boynını
 Bil baña bildir bunun ahvâlini
 Zahmeti kendine ʿâdet eylemiş
 Anları getürdi ol Ayâs-ı hâşş
 Vâkıf olup em kıla yaranıza
 Defʿ idemez anı bizden âdemî
 Şöyle böyle oldı hâl encâmımız
 Virdi her birine altun bî-kıyâş
 Anlarıñ hâlini bir bir söyleye
 Vâkıf oldım anlarıñ ahvâline
 Bâşa gelenleri takrîr eyledi
 Kayd olunmuşlar tamac ʿ tuzâğına
 Şerh idem sultânıma efʿâlini
 İhtiyâr itmiş ğamı kendüsine
 Pişirün bunları deyu bildirir
 Birini baña getursınler dimiş
 İşimiñ noqşânı kalmış kıluram
 Kor öñine tavuk ile nânını
 Ursa kıçına bakar kendüsüne
 Virmez olur yidiğinden kediye
 Emr-i Haq ile dile gelür kedi
 Biñ kızıl altun vireyem ben saña
 Bir kanadın ol kediye viremez
 Bu defîne mâlı vireyim saña
 Bir defîne zahîre çıkar ʿayân
 Faqr elinden yaʿni kim âzâd olır
 Tavuğ ile nâmı yir cümle tamâm
 Ol defîne gördi yirinde durır
 Yanına varur göze olur nihân
 Ol defîne görünürmiş kendine
 Köriğe varsa yine anı görür

Böyle imiş anuñ işi şubh ü şâm
 Ol tama^c birle gidermiş râhatı
 Tazeler uysa boğazı nefesine
 Ol minâreye çıkanañ hâlini
 Ol dañî uymuş o ferc-i nefesine
 Ol kişi anda müezzîn bir seher
 72b Anda görür bir ^cacâ'ib kuş durır
 Kaldırur ol kuş anı alub gider
 Anda bir hâtun görür ki misli yok
 Götürür kuş anı hâtun yanına
 Ol kişiye hâtun iczâz eyledi
 Çok kılınmış hâtun aña görmüş ol
 Nefse uyub varur anuñ katına
 Ol hâtun dir harâm işe yakın
 Ben rızâm ile o kuşu yolladım
 Ben perîler padişâhı kızıyam
 Üç güne şabr eyle baña durayım
 Ol kişi dir yok tahammülüm aña
 Hâtunıñ boynına atar elini
 Hâtunı kuşa tahavvür eylemiş
 Kande buldın böyle bir nefsi denî
 73a Gel buni ilet yirine söyler ol
 Kuş gelüb çapar kişiyi ol zamân
 Ol minâreden inüb ağlar kişi
 Âh hasretiyle bakar minâreye
 Sevinür aña minâreye çıkar
 Aşağa inse kuşu anda görür
 Böyle imiş ol kişiniñ ^câdeti
 Ol ferâgat eylemiş gayri işi
 Ferc-i nefesine olanlar mübtelâ
 Sille ile pâre olan hâlini
 Kârı kâtırıcı imiş evvel anuñ
 Bir hâce mün^cim bazir-gânlar başı
 Ol kâtırıcınıñ tutar kırk kâtırın
 Gelüb anuñ yüklerini kaldırur

Kâr ü kisbi yok gider gelür müdâm
 İhtiyâr itmiş vücûda zahmeti
 İrişür nokşân iş anuñ ^cırzına
 Nakl idem sułtânıma ef^câlini
 İhtiyâr itmiş ğamı kendüsine
 İrce ol varub minâreye çıkar
 Tutayım der ayagına şarılır
 Götürür bir hoş gülistâna iner
 Câriyeler almış etrâfını çok
 Sanki rahmet irdi anuñ cânına
 Merhabâ geldiñ eyâ cânım didi
 Baña mâ'il oldu deyu bilmiş ol
 Ol hiyânetle yapışur hâtuna
 Olma encâmı nedâmetdir şakın
 Var bir âdem getir alurem didim
 Ölmiş ol atam anuñ me'yûsiyam
 Hakkıñ emriyle seni ben alayım
 Hâşılı şabr idemem direm saña
 Bir eliyle kucar anuñ belini
 Böyle nefsi kelbi getürdiñ dimiş
 Hiç harâm işden şaşınmaz kendini
 Kuş anuñ fermânı üzre eyler ol
 Ol minâre üstüne koyar hemân
 Nefs için sevdâya uğradı başı
 Görür kuş konmuş yine ol araya
 Ol kuşu görmez durır ağlar bakar
 Yuğaru varınca kuş ğa'ib olır
 Nefsine uymuş gidermiş râhatı
 Hâ inermiş hâ çıkarmış ol kişi
 İrdür anuñ başına çok belâ
 Vaşf ideyim şâhuma ef^câlini
 Hâli hoş kâtırları varmış anuñ
 Hinde varmak ister imiş ol kişi
 Ücretin virür hoş ider hâtun
 Cümlesi altun imiş anı bilür

15ab S;-U, 24a ...inub ağlar...yire iner...S, 25a hasretiyle;eduben ol S.

73b Mel'ânet ider kâıurcı kalbine
 Bir ıssız vâdiye varub indirür
 Hôca dir bir şenliğe ilet bizi
 Sû'-i kaşd ider Hôcanıñ cânına
 Ol Hôca görir anuñ böyle işin
 Ol ider ki seni katl itsem gerek
 Hôca ider baña kıyma yâ yeğit
 Râzî olmaz dir iki şülüs saña
 Yine râzî olmaz aña ol pelid
 Râzî olmaz Hôca dir cümle saña
 Ol kâıurcı dir ki cânın alayım
 Hôca dir al cümleten emvâlımı
 Râzî olmaz katl iderem dir seni
 Hôca dir ikrânım üstüne duram
 Soñra senden anı da'vâ kılmayam

74a Râzî olmaz kaşdı anı öldire
 Hôca dir bir ma'rifetim var saña
 Bende bir sürme var anı gözine
 Oldığı yirde defâyin görünür
 Ol kâıurcı dir gözime çek anı
 Sağ gözine çeker anı ol hôca
 Didi şola dahî çek ola ziyâ'
 Sağa maşşûş oldu bu ra'na kılar
 Bu saña yeter ki oldıñ pür-hüner
 Ol didi elbetde ister çekerim
 Hôca dir yazık olur yeğit saña
 Gelmez âhir ol Hôcanıñ sözine
 Ol vaqıtde gözleri a'mâ olur
 Anda kalır ol Hôca yükler gider
 Gözleri a'mâ girü e'azm eylemiş
 Tâ ki darbı olmayınca boynına

74b Mâl-i dünyâ e'arz olındı dir baña
 Müstaħakkımdır ki evvel döğilem
 Böyle imiş şâhım a'mânıñ işi

Kaşd ider gönlince altun gâşbına
 Ol Hôcayı ol mekâna kondırur
 Var hıyânet diñlemez böyle sözi
 Kem niyyetle varur anuñ yanına
 Dir nedir oğul seniñ bu teşvîşin
 Cümle bu mâlı alub gitsem gerek
 Bâri mâlım saña olsun yürü git
 Merhâmet eyle yeğit kıyma baña
 Hôca dir üç rub'ını al yâ yeğit
 Bir yükünü vir zekâta şây baña
 Soñra ol mâlı baña mâl eyleyim
 Yâ oğul bağışla baña cânımı
 Soñra da'vâ kılmayasın sen anı
 Ne yemin dersen seni inândıram
 Kimseye bu hâli aşlâ dimeyem
 Ol Hôcayı âhirete göndere
 Öğredem bağışla cânımı baña
 Kim çekerse feth olinür yüzine
 Her ne deñlu ister andan alinür
 Göreyim vâki' âzâd idem seni
 Görir oldığı yiri ucdan uca
 Hôca dir çekme oğul olur fenâ'
 Sol göze çekme göziñ a'mâ olur
 Çok tamar'kâr olma dünyâya yiter
 Yoksa kanun kara yire dökerim
 Soñra onca döndiresin boynıña
 Çekdirür ol sürmeyi şol gözine
 Eylediği kemliği tizce bulır
 Hep davârını alub bile yeder
 Boynına urdırmayı cezm eylemiş
 'Ahdı kılmış para almaz koynına
 Hâris olup kâni' olmadım aña
 Soñra dünyâ pulına nâ'il olam
 Bu sebebden döğilirmiş ol kişi

Ahmedî varma t̄ama'kâr râhına
 Bu t̄ama'clardır bu halkı âzdıran
 Bu t̄ama'clara uyan mağmûm olur
 Bunlar ile kul Hudâdan dūr olur
 İsteriz senden kamumuz yâ Kerîm
 Sen bizi kayd eyle hıfzın bağına
 Virme anuñla bize t̄ul-i emel
 Kıl mukadder ihtiyâcım kesbini
 Olma sen hâris ve battâl oğul
 İşbu dünyâ şuglını geçinmeğe
 Ol dokuz parmağı kıl sermâye sen
 75a Bir mişâl itdiler anı kıl simâc
 Ger ayak yolına varsa bir kişi
 İktidâsı olmayınca râhata
 Ol kenîf emsalidür dâr-ı fenâ'
 İktidâsı deñlu eyle kesbini
 Tâ hisâbı üstüne âsân ola
 Şol koyın hayvân iken zabh olıcak
 Bu fenâ'nın bir şuyıyla bir otu
 Ol sebebden kesiyorlar bâşımı
 Şol beni âdem benim etim yiyer
 Varcağ yarın dîvân-ı Bârîye
 Böyle söyler 'aklı yok hayvân iken
 Bu ne gafletdir eyâ gâfîl uyân
 Nice hâris yığdı gitdi ilerü
 75b Mâlinin dellâldur dünyâ denî
 Bir rivâyet var idem saña oğul
 Ol t̄ama'cına uyanlar n'eyledi
 Hâzret-i 'İsâ giderdi bir yola
 Vardı 'İsâ bakmaz anuñ yüzine
 Diñle sen beni sözüm vardır saña
 Tâlibim çokdır kişiye varmazam
 Niceler vaşlıma meftûn oldılar
 İnüzârım odına yandı nice
 'Âşıkım olan benimledür işi
 Herkese yâr olmağında nâdirem

Tâ giriftâr olmayasın câhına
 Her dü 'âlem râhatını bozdıran
 Halk içinde hor olan mezmûm olur
 Rağmet-i Yezdânîden menfûr olur
 Bu t̄ama'clardan bizi eyle selîm
 Girmeyelim bu t̄ama'c duzâğına
 Kıl müyesser bizlere hayru'l-'amel
 Fârîğ itdür izdiyâdın ğaşbını
 Bir ma'îşet kıl ki câ'iz ola ol
 Bir yüzük mişli geçirür parmağa
 Şarf idiñ anlar işin uhrâya sen
 Aña göre şugl-i dünyâ kıl tamâc
 Anda durur yitenecek ol işi
 Ol kenîfe istemez adım ata
 İhtiyâcın deñlu gör bunda 'anâ
 Kıl ferâğat izdiyâdın ğaşbını
 Cennete ir girmeğe dermân ola
 Hâl diliyle dir ki zabha yatacak
 Yidim anuñ'çün giderdim râhatı
 Virür ol dem tatlu cânım bâşımı
 N'ola hâli bunca ni'emetler yiyer
 Ol nice vire su'âlî Tañrıya
 Biz niçün gafletteyiz insân iken
 Gözlerin aç yola girmiş kârbân
 Aldı andan mâlini dünyâ girü
 Aldırır hem şatdırur saña seni
 Diñle anı t̄ama'c elden koğil
 Gör anuñla ne belâya uğradı
 Gördi bir dilber-zenî durur yola
 Didi yâ yeğit kulak ur sözime
 Bakireyim el urulmadı baña
 Herbirine iltifâtu kılmazam
 'Âşıkı dîvâne mecnûn oldılar
 İrmediler vaşlıma bir zerrece
 Benden ister kâm ola herbir işi
 Yâr olursam âhirî alduduram

Al beni sen yâ yeğit bir kâma ir
 Didi  Isâ Hazreti kim yâ nigâr
 H bb-i d nyâ  albim i re  alamam
 76a Avraun b rına yokdur  akatım
 Ol didi  un  ılmadın beni  ab l
 K hne' d ny yem beni sen bilmedi n
 H lk     lem ba na t lib ben sa na
 Ol didi mel  na y  d ny  deni
 Ol didi  alsam birine iltif t
 İltif tım b dını esdireyim
 Avrat iken altun oldu ol deni
 Geldi  c  dem o yire irdiler
 Yapı ur  aldırma a anu   ci
 Birisi dir siz duru  ben varayım
 Y kley b bunı eve iletelim
 Bu s ziyle eylediler itif k
  adık olan kimse ki altun bulur
 Bu iki  dem didi i  g relim
 76b Ol ki ini  hi  sesi bize  ala
 Ol bir  dem varub evine irer
 Girdi evine be- ayet  ad-m n
 Bir  c m eyle ki anı g tirem
 Avratı ba lar  c ma ol gider
 Ol ki i varub kir  deve bulur
 Getir r ol a  y i eve nih n
 Dir bu a  li a ı g tireyim
  lsin anlar hi  selerin alayım
 Varub andan irdi yold  larına
 Sen ni  n ge  gelesin s y lediler
 Didiler evvel  c m  yiyelim
 Otir b anlar  c m  yidiler
 Hazret-i  Is  o yol ile gelir
 Bir ki i  anına boyanmı  yatur
 77a Altun iken oldu bir avrat hem n
 Ey deni mel  ne d ny  n'eyledi n

Ben sa na r m olayım mur da ir
 F nide olmu  i im  h ile z r
 R z-i ma  er kendimi  urtaramam
 Avrat alınca bulunmaz r hatım
 İmtih na sa na geldim y  Res l
 Tecr be  ıldım seni r m olmadı n
 T lib oldum olmadın r  b ba na
 Kim diler i bu fen ' i re seni
  A kına c n  vir r olur mem t
 Ben sa na t liblerim g stereyim
 G rdi  Is  terk id b gitdi anı
 Yazıda bir p re altun g rdiler
  aldıramazlar a na yitmez g ci
 Bir deve bulub  ehirde geleyim
  o ra sizinle ber ber b lelim
 Gitdi biri lik  urdılar duz k
 Yold  ına h le duz  n  urur
 Ol gelince biz anı  ldirelim
 Bunca altun yalnız size ola
 Ol da i anlar i  n h le  urar
 Avratına didi m jde y  zen n
 Bir b yik altunı sa na getirem
 Bi ir b avrat anı ha ız ider
 S ka ol varub bir z a   alır
 Ol  c ma anı  atar ol zam n
 Ol iki yold  uma yidireyim
 C mle ol altuna m lik olayım
 G r  ama' n'eyler anu  ba larına
  alkub ol yold  ı  atlı eylediler
  o ra bu a altunı y kledelim
 Yerlerinde herbiri ezildiler
 Bunlar n a v lini anda g rir
 İkisini  teni ezilmı  yanur
 G rdi  Is  anı didi y  la' n
  c bile  demi  atil eyledi n

Ol didi ben âdemîden intikâm
 İşbu fânî câleminîñ berbâdıyam
 Furşat-ı halkı araram ben yamân
 Nice yüz biñ pehlevânı basmışam
 Pehlevânem başamaz kimse beni
 Habs iderim tâ hisâbı göreler
 Aḥmedî böyle denî dünyâ-nişin
 Darr olan efâli aqvâle yakın
 Bu tamaclar oldu dünyâ duzâğı
 Âdemî işbu fânî zarfındadır
 Nefsin ider sîm ü zerre rağbeti
 Cümle aʿzâ eyleme zamân mişâl
 77b Sen ne deñlü eylesen celbi ziyân
 Niçün varislere nûger olasın
 ʿÖmür sermâyesiyle eyle sevdâ
 Olma ğâfil her zamân hâzır bulñ
 Gör bu dünyâyı bulanlar n'oldılar
 Altun evvel anları şâd eyledi
 Yâ İlâhî nic'olir hâlim benim
 Bu denî dünyâ ile hırş ü hased
 Ol kanâat kenzine seddir n'idem
 Ger cinâyet eylemezsen yâ Ganî
 İblîsin ser-hengidir bunlar kamû
 İstiânet eylerem dâ'im size
 İsteriz senden cinâyet yâ Gıyâş
 Uydılar hırş ü hased işe uyân
 Bir rivâyet münâsib diñle hâşş
 78a Ḥazret-i Nûhuñ zamânında meğer
 Bunca yıl carz eyledi halkı îmân
 İncinür oldu kamûdan ol Resûl
 Çünkü oldu bedduʿâsı müstecâb
 Ḥaḳ Taʿâlâ dir ki ḳahr itsem gerek
 Bir gemi ile girin varın yola
 Cebrâ'il taʿlîm iderdi ol zamân
 Girdiler seksân nefer âdem ile
 Geldi merkeb diledi gire hemîn

Aldadub öldirmekdür işim müdâm
 Şol benî âdemleriñ cellâdıyam
 Furşatım gelince hiç virmem emân
 Cümleden yüce silahım aşmışam
 Her kimi başam yire giçer teni
 Ḥaḳ dîvânında murâfi olalar
 Olmasın Ḥallâḳına böyle işin
 Olma duzâḥ yanına varma şaḳîn
 Sîm ü zerr zenciridür yâ'ne aḥî
 Herbiri ḥaddince zincirindedir
 Luḫfıdır Rabbim ki virmez furşatı
 Çabalarsın key kıgarsın cem-i mâl
 İdemezsun ekli şurbi izdiyâd
 Niçün bu cânına zaḫmet kılasın
 Cinânîñ sîm ü zerrin eyle peydâ
 ʿÂḳıbet dünyâ keser birgün yolñ
 Âḫîrî yolına cânlar virdiler
 Şehr-i cânı yıkdı berbâd eyledi
 Hırş-ı dünyâ ile aḫvâlim benim
 Ḳaplamışdır ḳalbimi yâ Rabb meded
 ʿAvnin olmazsa nice aña gidem
 Râh-ı hüsrâna iletürler beni
 Azdırub beni yirim kıdur tamû
 Kıma ğâlib bunları yâ Rabb bize
 Bu denilerden bizi eyle ḫalâş
 Gör nice nefesine kıldılar ziyân
 Kıma hırş ile ḫasedi bul ḫalâş
 Eyledi daʿvet dîne halkı o er
 Seksân âdem geldi îmâna hemân
 Bedduʿâ kıldı kamû küffâra ol
 Geldi Cebrâ'il aña kıldı ḫitâb
 Bu cihân halkını ğarḳ itsem gerek
 Tâ ki ğarḳ olmayasız tûfân ile
 Bir sefine düzdi muʿcizden ʿayân
 Cümle ḫayvândan birir çifti bile
 Tutdı kıyruğunu şeytân-ı laʿîn

Merkebi k maz gemiye girmeğe
 Darb iderler neylesun b - are ol
 Ol kadar cehd eylediler girmede
 Girdi Őeyf n ile merkebi i eri
 Yağdı g kden  ıķdı hem yirden Şular
 Ol Şuyi  adlen fir v n eyledi

78b Kırķar arşun  ıķdı Şu her yirine
 Yıkadı Şu ile  arzı ol  aziz
 Halk-ı  alem ğark olındı Şu ile
 G rdi birg n H zret-i N h iblisi
 Didi y  mel un seni kim buraya
 Ol didi kim senden aldım ben izin
 Ben dilerdim bu gemiye gireyim
 Ben o vakit merkebi n kuyruğını
 Merkebe mel un deyu gir s yledi n
 Haş olıbdur ol ba a fahr eylerem
 Benden  zge var mıdur mel un fuğul
 Sen beni terk it su' lim var sa a
 Hi  bil r misin bu  alem halkına
 N h ider k fr-i del let kıldılar
 Ol didi yok işbu  alem halkına
 Kimi h riŐ kimi h sid oldılar
  ayrı hayv nlar beni  dem i un

79a  demiyile ba a olan kışşayı
  dem uydı hırşa ben oldım haŐud
 Cenneti n c mle ta amu n  deme
 Bunca cennetler ta amu n yidi ol
 Hırşa uyıb  akıbet buğday yidi
 Ol sebeble  dem atdı cenneti
 Ben daħi haŐud olıben s yledim
 Kılmadım secde a a itd m haŐed
 Bu iki haşlet ki  demde olır
 Bunları her kim kıla tuğy n ider
 Atđım  nce bulmuş iken  urbeti
 C mle ef al-i kabihii ba a k r

Dest r ister ol Nebiden almağa
 Ol la in anlamıŐ bulmaz idi yol
 H zret-i N h gir ey  mel un didi
 G rmediler ol la ini hi biri
 Doldi  alem Şu ile hem ser-te-ser
 Dağ ov da c mle yeks n eyledi
 Irmez  akıllar anu n tedb rine
  ul g n hından yiri kıldı temiz
 Geldi anlara bel  bed-h  ile
 Ol gemi i re la in   telbisi
 Didi girmiş gelmisin bu araya
 Y  unuttun mı o didiğin s z n
 Senden isterdim ic zet alayım
 TutmuŐ idim g rmedi kimse beni
 Sandım ol hi tabı ba a eyledi n
 İstemem ta at işi daħl eylerem
 Girmişem emri n ile ben y  Res l
 M Őkilimdir bir cev b eyle ba a
 Ne sebep oldu bu halkın ğarkına
 Ol sebebden bu bel yı buldılar
 İki haşlet b ciŐ oldu ğarkına
 Ol sebebden bu bel yı buldılar
  ark olındı oldılar ko Ői i un
 H b bil b halk andan almaz hi Őeyi
 İrdi  hir bizlere kaħr-ı ved d
 Didiler yi c mlesin buğday yime
 Olmadı anlara k ni  ol uŐul
 H lıkı durma cin nımda didi
 İhtiy r itdi bu d r-ı mihneti
 Y  ni un benden ul   dem didim
 La n ile merd d olındım t  ebed
  Akıbet ol  demi maħr m kılır
 Ol beni hoŐn d id b y r n ider
 Kaşdı kıldım bu  in d-i k dreti
 Eyledim d nmem yerim t  ola n r

Zulm ü hased hırşâ bâcîşdir sebeb
 Aḥmedî bu işlere olma yaḳîn
 Oldı şeytânîñ işi cefr ü hased
 79b Açdı iblîs ol hased ebvâbını
 Kim girer ol bâb-ı şeytâna hemîn
 Ol lâcîn itdi ğadûb Allâhını
 Âdem oĝlanların azdırmalıdur
 Şerre gelmiş maḥlûkât-ı ʿâleme
 Niʿmet-i ğayrilere kılma hased
 Ḥâlıkîñ virdi aña olma ḥâsûd
 Senden alub virmedi aña anı
 Bu hased âteşdir içi yandırur
 Kullarınıñ niʿmeti ḥaddin bilür
 Lâyıkın ḥaddin kadar virdi saña
 Yâ İlâhî sen iʿânet kıl bize
 Hürmetine ol Resûl-i Kâ'inât
 Ol beḳâ hırşını bize eyle yâr
 Bilmezem ben nic'edem bu hırş ile
 80a Eyledi miskin beni hırş ü hevâ
 Bir yaña şeytân şeri vesvâs ider
 Bir yañadan nefsi-i şüm eyler gülüvv
 Bir yañadan köhne zen dünyâ denî
 Bu ʿadûlar arasında ḳalmışam
 Bunca seyyâda seni ḳıldı şikâr
 Yardım ider olsa saña ʿâm ü ḥâşş
 Ḥâlıkından istiʿânet şübḫ ü şâm
 Ḥâfız olduĝına ʿâlem ḫalkı hep
 Darr ü nefcî ḫalk iden Ḥâlıkdurur
 Yâ İlâhî ism-i aʿzam hürmeti
 Her ne virdüñ ḳıl aña ḳâniʿ bizi
 Vir heves itdür bize ḫayru'l-ʿamel
 Sen bize vir ol ḳanâʿat pîşeyi
 Bu fenâ' bir cifedir tâlib kilâb
 80b Ḥâsûd olma ḳıl ḳanâʿat hırşî ât
 Okıyanı dinleyenî yazanı

3a cefr,dâ'im M.

ʿÂlemin berbâdına oldır sebeb
 Ḳahr-ı Bârî bundadır ğayet şaḳîn
 Gör nice merdûd olındı tâ ebed
 Eyledi daʿvet aña erbâbını
 Ol kimesne oldı etbâʿ-ı laʿîn
 Açdı bu ḫalka cehennem râhını
 Tabiʿini nâra doldırmalıdur
 Uyma dindâş öyle aʿdâ' zâlime
 Ḥayr-ı ḫâhı ḳıl hased bâbına sed
 Ḥâşıl olmaz ol hasedden saña sûd
 Sıkma andan dolayî cân ü teni
 Taşrada görünmez içi yandırur
 Herkese ḫaddi ḳadar niʿmet virür
 Gözlerin kes ğayriden yalvar aña
 Şol şifâtlar girmesin ḳalbimize
 Göñlimizden bu hevâ hırşını ât
 Bu hevâ hırşını ḳılsın târ ü mâr
 Gitti ʿömrüm boşına bile bile
 Ey dirîĝâ vay baña yâzık baña
 Âl ider sû' işlere iĝvâ' ider
 Göñlim içre hırş ile olmuş dolu
 Ardına almış ye der Aḫmed seni
 Ḳayd-ı aʿdâ'ya giriftâr olmuşam
 Dest-gîr olmazsa saña Girdigâr
 İdebilmezler giribânın ḫalâş
 Ol seni ḫıfz ider aʿdâ'dan müdâm
 Darr ider olsa bulamazlar sebeb
 Ḥalk olınmayınca ḳul nice ḳılır
 Ḳalbimizden ât bu hırş ü nikbeti
 Ol ḳanâʿat ḫuyıyla toyla bizi
 Girmesin ḳalbimize tûl-i emel
 Görmeyelim ol tamaʿ endîşeyi
 İtme andan ḳıl duʿâmız müstecâb
 Diyelim Sultân-ı Dîne eş-şalât
 Yarlıĝâĝıl rahmetiñle yâ Ğanî

Fİ BEYÂN-I MEBHÂŞ-I ĞİNÂ' VE NÂFİ'

Ahmedî söyle fenâ' da vus'âtı
 Bizlere bildir ğaniler hâlini
 Ey ki mâlî devleti olan kişi
 Devlet ile ba'zî buldı râhatı
 Nicele' saña anuñ' çündür nûger
 Devleti nimet bilüb şükr eyle sen
 Ğanî kıldı seni Rabbiñ ey hûca
 'Ayâlıdur Hudâniñ fakr olanlar
 Sen ara ol müstahakķı bulasın
 Devleti nâ-hak yire şarf eyleme
 Eyle vuslat key vire Hak yolına

81a Vir Hudâ yolına ba'zî vuslatı
 Hacca var eyle tasadduk vir zekât
 Vüs'at ile ba'zî aur cenneti
 Cümle mâlın virüb olma teng-dâr
 Şimdi sen bir yola ger olsan revân
 Fahr-i 'Âlem söyledi gör yol işin
 Yola var hem-râh ile hem-dem olur
 Bir ulû râha kılacağız sefer
 Her ne hayrât eylediñ eliñle bil
 Kendi eliñle kazandığın seniñ
 Kendi eliñle viresin bir pâre
 'Âkıl işin ğayriye işmarlamaz
 Sen vir evvel varub anda bulasın
 Kıymadıñ sen mâlın iken cânıña
 Sen eğer mevtâları kıldınsa şâd

81b Fenari önce yürüt râh göresin
 İrince enseden tâ saña çıra
 Viregör fırsatın var ise elde
 Gelür deyu görürsin intizârı
 Fenâ' dünyâdır isteme devlet
 Anı ni'met bilüb şükr eyle dâ'im
 Ger ğanî olsan birâder mâlîña

Ba'zî kula virdi Hâlik devleti
 Ne sebep virmiş Hudâsı mâlını
 Arturan eşğâl fikri teşvîşi
 Ba'zîlar buldı anuñla mihneti
 Gice gündiz hizmet ü derdin çeker
 Var hisâb-ı âhirin fikr eyle sen
 Haber dâr olasın yohsula âca
 Vekil-harcıdur devleti bulanlar
 Râhat eyle anı râhat olasın
 Her sefâhat işe isrâf eyleme
 Lûtfıdur ihsânıdur ol kılına
 İrmeden saña ecel bul fırsatı
 Her dü 'alemde bulasın tayyibât
 Ba'zîlar bulır anuñla ni'meti
 Öyle vir her dü 'âlem olsun medâr
 Yol işin evvel görürsin râygân
 Varmadan yola bulagör yoldâşın
 Yolda olan işiñe yardım kılar
 Varma tenhâca aña vardır haţar
 Ol bile yoldâş olır seniñle bil
 Mülkin olır minneti yok kimseniñ
 Biñ yerine yazılır ol deftere
 Kendi görür aña bir nâķış komaz
 Gönderir ehlim ümîd olmayasın
 Varışiñ virür mi mâlını saña
 Öyle bil ki olmursın sen de yâd
 Varub maķşûdına salım İresin
 Düşersin çukura yâhûd çamıra
 Gelen soñra irüşmez saña yolda
 Olır hûd intizârın âh ü zân
 Eğer virmiş saña Rabbin emânet
 Zaħmet olmaya fikr eyle dâ'im
 Kılma gönünde maħabbet sen aña

Yök ziyânı böyle mâl ü devletin
Devlet-i hayra münâsib bir haber
Diñle anı yâd idem bâri saña
İbnî İsrâ'îl zamânı °Alî Câh
Devlet ile saltanatı çoğ idi
Biñ gulâm zerrin çoğenlü elleri
Bir gice irdi aña bir inficâl

82a Bir pâre etmek için sevdâ'ya ben
İşbu devlet bu hükümet saltanat
Kânî kârdâşlarım anam ile ced
Ben dahî encâm ucu gitmeliyem
Ben tehî varam kalur bunda bu mâl
N'eylerim bu fânî olan devleti
Terk ider tahtun kılur terk-i diyâr
Evvel iderlerdi devletden firâr
Ġar içinde kıldı ta'ât rûz ü şebb
Taşra varur aradı bir nevâle
Gördi bir koyın durur pünhânî ol
Bakdı her tarafa âdem bulmadı
Şaklamasam anı kurd ider şikâr
Aldı anı girdi Ġârın içine
İtdi südi bâri sağub ideyim

82b Şağayım incinmeye hayvân aña
Şağub anı yidi südi ol zamân
İtdi bunıñ üstine beş ây mürür
Südini üç hisşe kıldı ol velî
Haddî buldı ol koyınlar kızılar
Gitdi bunıñ üstine hayli zamân
Virse Hâk bir şeye kesretle nizâm
Ol mekâna üredi koyın kuzu
Geldi tâcirler anlara şatdı ol
Düzdi bir şahîñ taqımın ol yine

Böyle mâl ile alursın cennetin
Söylemişler anı Ġayet mu'teber
Buldı devlet kılmadı rağbet aña
Bir naşûh adlı var idi padişâh
Aña benzer ol °aşırda yoğ idi
Var idi dört yüz şehirlü illeri
Dir nedir bu Ġâ' ile bu celb-i mâl
Düşeyim efkâr için ĠavĠâya ben
Bunda kalur baña irince memât
Kılmadı anlara bu devlet meded
İşbu mâlı mülki terk itmeliyem
Benden iderler hisâbını su'âl
Kim bulam anuñla âhîr zağmeti
Vardı bir Ġâre girüb itdi karâr
Şimdi cümle âdemi devlet arar
Gitdi üç gün itdi rızkını taleb
Kuvvet-i ta'ât için Ġıdâlana
Şahibini aradı her yanı ol
Hıfz idelim zâyî° olmasın didi
Şahibi yarın anı benden şorar
Gördi südden emcek inmiş kıçına
Şahibi gelsün helâllık alayım
Râhat olırım Ġidâ olır baña
Râhatını buldılar ol iki cân
Ol koyın iki kızılar doğırur
Yirlerdi hisşelerini herbiri
Herbiri iki üçer yavri doğar
Her doğanlar iki üç doğar hemân
Doldırur anuñla dünyâyı tamâm
Doldı anlar ile ol dağ ü yazı
At deve aldı karâveş nice kul
°Akl irüşmez oldu mâlı haddine

4b Adı Naşûh var idi bir padişâh S. 8b Düşeyim; Duşmuşem S. 11b İşbu mâlı terk idüb gitmeliyem S. 12a varam; kalam S. 14a Terk ider tahtını kılur...; Bırakub tahtu ider...S. 19a bulmadı; görmedi S. 21a Alı anı Ġâra girdi ol ulü S. 21b Bakdı gordi sudi gelmiş dopdolu S. 22a alayım; yiyeyim S. 25a İtdi; Geçdi S. 29a virse; virür S.

Hâzret-i Cebrâ'il itdi yâ İlâh
Mâ'il oldu yine dünyâ mâlına
Bâşına derc eyledi dünyâ işi
Hâk Ta'âlâ söyledi Cebrâ'ile
Tevbesi üzre durır şâbitdir ol

83a Gerçi mâl-ı devleti virdüm aña
Hep emânetdur deyu mâlim dimez
Ol rızâ'mı havfimi dâ'im tutar
Cebrâ'il dir izni vir yâ Müste'ân
İmtihân ile aña ben gideyim
Hâk Ta'âlâ ol koyımın hâlini
Ğayb ilinden bir koyın virdüm saña
İzni aldı Cebrâ'il oldu revân
Ol çobânı çün Naşûha didiler
Ol Naşûh ân eyleyuben ağladı
Var getirün gelsün baña ol çobân
Varub anı getirür nice ğulâm
Meclisinde anı kıldı hem-nişin
Ol didi ben bir koyın itürmişem
Bunca yıldır zâyi' olındı o şât

83b Ol Naşûh itdi koyımın bendedur
Havf iderdim ölmesin diye hemân
Ol didi ki ben didim mi anı şât
Çünkü anı sen izinsiz eylediñ
Ol Naşûh itdi anı kıldım macâş
Cümlesini ol koyınla almışam
Ol çobân ider yâ bu kösk ü serây
Bunları nirden kazandıñ di baña
Ol didi cümle koyiniñdür sebep
Bir emânet-kâr idim irdi meşât
Ol didi çünkü benimdür vir baña
Şoydı esvâbını anda ol velî
İtdi mâlın cümle âl ben giderem
Ol koyımın südini çok yemişem

Ol Naşûh oldu yine bir pâdişâh
Hûbb-i dünyâ kalbine aldı yine
Tevbesini bozdu yine ol kişi
Ol kulımın meyli yok dünyâ ile
Rağbeti yok fânîye 'âbiddir ol
Zerrece meyl eylemez andan yaña
Hûbb-i dünyâ kalbine meyl eylemez
Benden özgeleri kalbinden atar
Varub ol kulu ideyim imtuhân
Şıdkını görüb ziyâret ideyim
Bildirür Cebrâ'ile ahvâlini
Var taleb kııl anı gör ne dir saña
İrdi anuñ yanına mişl-i çobân
Kıpuna gelmiş seni görmek diler
Ol koyın şahibidür gelmiş didi
Kim beni mihnetlere oldır şalan
Meclis-i şâha girüb itdi selâm
Merhabâ dir var mıdır bize işin
Anuñ izniyle bu ile gelmişem
İsterem anı bulub ola meşât
Lîk şatdım kıymeti çok tendedur
Şatdım anı ol sebebden yâ çobân
Koy öleydi kendi mâlımdan o şât
Kanî yâ ol kıymetini n'eylediñ
Var ne deñlu var ovâ içre mevâş
Bunca mâlı ol sebebden bulmuşam
Bunca ğilmân ü kerâveş hay ü hây
Müşkilim oldu şorarım ben saña
Devletim cümle seniñdür kamû hep
Hâmdü li'llâh ki irdiñ olındım âzâd
Yok seniñ nesneñ yürî git yolıña
Geydi eski hırkayı tutdı yolu
Lîk var senden niyâzım dilerem
Anuñ ile hayli râhat görmişem

3b yine; benzer S, 7b kalbine; mâlına S, 13a oldu; oldem S, 21b tendedir; bendedir S, 25b ...var ovâ..;

...dağ ovâ...S, 33a giderem; gideyim S, 33b dilerem; ideyim S, 34a çok; ben S, 34b görmüşem; bulmuşam S.

Sen baña anı helâl eyle kerem
 84a Ol çobân itdi helâl itmeme saña
 Ol didi bilmem süde kıymet direm
 Setr-i ʿavretten ziyâde bir şeyim
 Ol çobân itdi aña dinle sözüm
 Ol Naşûh âh eyleyuben ağladı
 Her ne dir iseñ kılam râzî seni
 Kul deyu ğayre beni şât yâ ricâl
 Yâ dilersen saña kılam hizmeti
 Râzî olduğın kadar hizmet saña
 Bu sözi didi melekler ağladı
 Virme ol kulıma dañî zahmeti
 Tevbede sâbit di anla ol kula
 Añayım Kurʼân içinde tevbesin
 Keñdini bildir aña yâ Cebrâʼil
 Ol didi ben Cebrâʼilem yâ velî
 84b Ben Muhammed ümmeti çobânuyam
 Ol koyını Hâlıkın virmiş saña
 Cümlesini Hağ saña kılmış helâl
 Gâʼib oldu anda Cebrâʼil kibâr
 Böyle mâl ü devletiñ olsa Hoca
 Böyle mâl ile alırsun cenneti
 Añmedî fânide devlet isteme
 Kalbiñ içre sen mağabbet mâliña
 Hacca var eyle ziyâret ravzâyı
 ʿAfv olına gide senden seyyiʼât
 Fakr ü bâyı kulına virdi Kâdir
 Kulınıñ baʿzına virdi mâli çok
 Cümle yeksân olsa olınmazdı iş
 Yâ ğanî kılsaydı ʿâlem halkını
 Cümle fakîr itse olmazdı fîcâr
 85a Nice hikmet dañî var herbirine
 Birbirine kul boyun eğmez idi
 Devletiyle baʿzını şâd eylemiş

Mâl senindür ben birağur giderem
 Virmeyince kıymet-i südi baña
 Kalmadı hem bir şeyim saña virem
 Yokdurur saña anı ben vireyim
 Kaldı bu daʿvâmuz uhrâya bizim
 Ol kıyâmet gününe şalma didi
 Takdı bir ip boynına dir şat beni
 Kem bahâmı ol südiñ yerine al
 Tâ edâ ola halibiñ kıymeti
 İdeyim anı helâl eyle baña
 Hâlıkı Cibrîle fermân eyledi
 Yokdur anuñ mâla meyl ü rağbeti
 Tevbesi tâ haşre dek şöhet bula
 Her kulım tevbeyi böyle eylesin
 Hâcet olmaz imtühâna anı bil
 Tevbede buldım seni sabit belî
 Gelmişem şıdk-ı Naşûhı tanıyam
 Gönderib virmiş berekâtı aña
 Görmesin anuñ hisâbında melâl
 Ol Naşûh oldu yerinde ber-karâr
 Görmesin andan ziyânı zerrece
 Her dü ʿâlemdede bulırsun râhatı
 Ger Hudâ virse halka esirgeme
 Eyleme şükr eyle dâʼim hâliñe
 Vakfeye dur hem tavâf it Kâʿbeyi
 Müstağakka vir şadağa hem zekât
 Tâ ola kul birbirine dest-gîr
 Baʿzı kulıñ nân için bir pulı yok
 Ünsiyet olmazdı hem alış viriş
 Kul kula itmezdi nûger fîlini
 Kimse bulmazdı metâʿ özge diyâr
 İrmez ʿağıllar anuñ tedbîrine
 Niʿmet-i Hağ bir pula değmez idi
 Baʿzını fakriyle berbâd eylemiş

Ba'zına ol devleti ni'met kılor
 Ba'zı kulu varışe kıldı nûger
 Ba'zını mâl ile mazlûm eyledi
 Ba'zını devletlu kılmış fânide
 Ba'zı kulu eylemiş bunda fakîr
 Ba'zın itdi iki 'âlem içre bây
 Ba'zını kılmış dü 'âlemde fakîr
 Herbirin bir hâl ile şayd eylemiş
 Her dü 'âlem isteyenler vasî'ât

Ba'zı kula devleti zahmet kılor
 Cümle anun'çün ne zahmetler çeker
 Ba'zını fakr ile mağbûn eyledi
 Yârın efkâr ide bâkîde
 Yârın uhrâda ide sultân emîr
 Virmemiş aña dü 'âlem içre vây
 Kimse olmaz aña aşlâ dest-gîr
 Ol tesellâ bendine kayd eylemiş
 Söyleyin Sultân-ı Dîne eş-şalât

Fİ BEYÂN-I MEBHÂŞ-I AHVÂL-I HARÂM

Ahmedî söyle harâm işi bize
 85b Ne belâ işdir harâm iş âdeme
 Fenâ' dârında İslâmem diyenler
 Budır ma'ânâsı İslâmın eyâ cân
 Eliñden yâ diliñden ins ü hayvân
 İderse biri saña inkisârı
 Yire düşmez bu halkın âhi izler
 Helâllik kalkanın vir aña karşı
 Hazer eyle harâm işden eyâ cân
 Dilerseñ Hâlıkından ger ma'âfi
 Şadâkat eyle halka hîle kurma
 İdince sen birine zerre noşşân
 Kâfir ü hayvân hûkûkında oğul
 Resûl-i Fahr-i 'Âlem hürmetiçün
 Didi bir kimse bir loğma harâmı
 Qabûl olmaz anuñ du'âsı kırk gün
 86a İki loğma yiyen seksân güne dek
 Bu hâl üzre ne deñlu kim yiye bol
 Mü'mîn olan ihtirâz itmek gerek
 Mü'miniñ dördür nişanı dir Resûl
 Bir nişanı oldır hâsûd olmaya
 Bir dahî olmaz tekebbür yâ kirâm
 Bu nişânlardır beşâret mü'mîne

Şişe-i kalbi kıran taşî bize
 Her dü 'âlem düşürür derd ü ğama
 Bu dinde lezzet-i kâm eyleyenler
 Selîm ister ola 'âlemde insân
 Gerek incinmeye pünhân yâ 'ayân
 Bulırsun âhirî sen de o zârı
 Bâşın üzre yürir vaqîdini gözler
 Qazâ' işden halâş itdüre bâşı
 Budır saña iki 'âlemde dermân
 Hudâ mañlûkına itme hilâfi
 Bu halkın haqqını üstinde koyma
 Bulırsun her dü 'âlem dûra noşşân
 Key şakîn bunlarda var nâre duñûl
 Harâmı nehy iderdi râhatıçün
 Yise bulmaz du'âsında merâmı
 Ne deñlu kılsa ta'âtlar gice gün
 Qabûl olmaz du'âsı yoğdurur şekk
 'İbâdâtunıñ ecriñ bulmaya ol
 Haqq-ı mañlûkî edâ' itmek gerek
 Cân kulağın vir baña diñle oğul
 Bir nişanı dahî yalân dimeye
 Bir dahî koymaz boğazına harâm
 Bunlar ile irişür kuvvet dîne

Diñle var buña münâsib bir çaşaş
 Var idi İbrahim Ethem bir velî
 Taht ü tâcın atdı dil-hâh eyledi
 Bir sene Kâsbeye vardı ol kibâr
 Aldı andañ hürmâ şatun ol velî
 Ayağı yerine ol baqdı nihân
 Kendi hürmâsı deyu zan eyledi
 86b Varub andan Kudsa irer bir zamân
 İrdi gicesi gelur ferîştehler
 Görüb anı dirler İbrahimdir ol
 Lîk iki hürmâ yidi ol kişi
 Hürmâ şatanın mâlıdur bilmemiş
 Ta'âu varır mu'allâk râhına
 'Avn-ı Haq ile bildi ki hâlini
 Durub İbrahim hemîn aldı yolu
 Vardı ol hürmâcının dükânına
 Görmedi ol âdemi ğayri görür
 Şordı aña şahib-i dükân kanî
 Ol yeğit dir istediğın merd-i zât
 İbrahim âh eyledi efğân ile
 Ol yeğit itdi niçün bu âh ü zâr
 Ol didi yok saña medyûnem misâl
 87a Mâlinızdan iki hurma yimişem
 Şimdi ırs ile seniñ mâlından ol
 Ol didi haqqım helâl olsun benim
 Var anuñ da haqqı hürmâda n'idem
 Eyledi aña du'â oldı revân
 Vardı anı buldı kapusın kaçar
 Söyledi ahvâl-ı hürmâyı aña
 Lîk bir kızım dahî var Kûfede
 Eyledi ol hâtuna şeyhim du'â
 İrdi Kûfe Şehrine buldı anı
 Şâd ü hürrem döndi Kudsın râhına
 Kubbe-i Şahrâya girdi ol kibâr
 Gördi yine geldiler ferîştehler
 Görüben didiler İbrahimdir ol

Her harâm olanlara itme heves
 Tañrının ol 'âşığı şâdiq kulu
 Ol vilâyet bezmine râh eyledi
 Gördi anda bir kişi hürmâ şatar
 Dönib andan gitmek istedi giri
 İki hürmâ yirde görür ol zamân
 Aluben hürmâsına çatub yidi
 Kubbe-i şahrâya girer ol nihân
 Bunda âdem koqısı var didiler
 Ol velîdir âşinâdır eyi kul
 Bilmeyibdür yañışa gitdi işi
 Kendiniñ malı bilüb anı yimiş
 Varabilmez ol Hudâ dergâhına
 Hilline varsın bula dermânını
 Ağlayu Mekkeye vardı ol velî
 Tâ ki ire derdinün dermânına
 Bir yeğit dükânı açmış otürür
 İleride görmüş idim ben anı
 Atam idi ol kişi itdi vefât
 Yâşı akdı gözlerinden kan ile
 Söyle atamda seniñ haqqın mı var
 Kıl baña helâl anı yâ kıymet al
 Bilmez iken bu hatâ'yı kılmışem
 Kıl baña anı helâl eyle ey cân oğul
 Vâlidem var Şehr-i Başrada cânım
 İbrahim dir ben gerek aña gidem
 Müddet ile irdi Başrâya 'ayân
 Geldi hâtun kapuya itdi ne var
 Ol dahî didi helâl olsun saña
 Var anuñ haqqı dahî ol hürmâda
 Vardı Kûfe Şehrine ol reh-nümâ
 Ol dahî itdi helâl ahkâkını
 Müddet ile irdi Aqşâ Şehrine
 Otürüb bir köşede itdi qarâr
 Bunda âdem koqısı var didiler
 Şimdi buldı ta'ât-ı dergâha yol

Bildi İbrahim anı şükr eyledi
 87b Ol velî âhd eyledi virdi karar
 Anı dahî bulıcağ arâr idi
 Aḥmedî gördiñ Hudâ yârânını
 Bunca yir gezdi iki hurmâ helâl
 Şimdi yüz dirhem helâl için âdem
 Ey birâder ihtiyâr eyle tamâm
 Bir hikâyet dahî var diñle anı
 Ol İmâm Aḥzam atası Şâbiti
 Bir aḳarşuya varub abdest alur
 Aldı ol elmâyı ucın dişledi
 Mâl-ı gayre ben hıyânet işledim
 Ben bunıñ şahibini lâzım bulam
 Aldı elmâyı şuyı tutdı gider
 Şu boyında gördi bağçe bir ağaç
 88a Buldı elmâ şahibin virdi anı
 Öyle ʿaḳl-ı kâmil idi ol kişi
 Fikre varub dir bu âdem haşmudur
 Dir bunı ben tecrübe kılam usûl
 Didi kılmazam helâl anı saña
 Râzî oldu işbu kavle ol kirâm
 Söyledi elmâ şuyın eyle helâl
 Bir kızım var ʿalime kâmil kibâr
 Elleri tutmaz yürimez ayağı
 Ol kızımı almayınca yâ ricâl
 Ol didi nâ-çârî kızın alayım
 Ol kıızı aldı zifâfına girer
 Taşra vardı yakîn olmadı kıza
 Kaynatası gülüb aña söyledi
 Şabit itdi söylediğim ol şıfat
 88b Ol didi söylediğim ʿayblar aña
 Tutmaz elleri ayağı didiğim
 Şerʿi olmayan tarîka varmadı

Secde kıldı Hâlıkı zıkr eyledi
 Günde bir lokma gıdâya ol kibâr
 Ğayriniñ olmaya ḥaḳkı dir idi
 İki hurma ḥilline devrânını
 Olmağiyçün görmeğe yarın melâl
 Var mı bir saʿât yire basa ḳadem
 Cehdi ḳul yiniyesin aşlâ ḥarâm
 Gör ḥarâm işden ḥazer kılan cânu
 Gör nice oldu bu nefsiñ zâbiti
 Gördi şu üstinde bir elmâ gelür
 Değdi şuyı dişine gör nʼişledi
 Belki izni yokdır anı dişledim
 Söyleyüb andan helâllığın alam
 Müddet ile ol ağacına yiter
 Virmiş elmâlar şu üzre icvicâc
 Dişledim baña helâl eyle bunı
 Urdı ol mîzan-ı ʿaḳla bu işi
 Yâ müzevvir Zâhid-i Salûs midir
 Şâdık ise evliyâdandır bu ḳul
 Kılmayınca üç sene ḥızmet baña
 Eyledi üç yıl aña ḥızmet tamâm
 Ol didi dinle beni sen yâ ricâl
 Lîk anuñ nice dürlü ʿaybı var
 Gözleri görmez işitmez ḳulağı
 Eylemem elmâ şuyın saña helâl
 Tek helâl eyle rızâ'yı bulayım
 Bir melek-sîmâ gelin gördi durar
 Didi yañlış geldi bu gelin bize
 Ol benim sülbiyye kızımdır didi
 Hiçbiri yokdır bu kıızı pâk-i zât
 Hep mecâzî söyledim anı saña
 Gözleri ḳulağı yok söylediğim
 Ellerin nâ-meşrûʿ işe urmadı

11a elmâyı; elmânın S. 15a boyında; lebinde S. 29a gülüb; gorib S. 31aOl didi ol soylediğim ʿayb aña S.

31b Hep mecâzidir o aḳvâlim saña S. 32a elleriniyle S. 33a tarîka;mekâna S. 33b ellerini hiç ḥarama urmadı S

Câ'iz olmayan kelâmı diñlemez
 Yimedi yidirmedüm aña harâm
 Ol helâlîndir seniñ yañış dime
 Hağ Ta'âlâ sizlere virmiş nümâ
 Hamd ü şükr olsun Hudâya ey gözim
 Varab anuñla zifâfı kıldı ol
 Müddet-i hamli oldu tamâm demi
 Geldi ol İmâm-ı A'zam Hazreti
 Hôca haddine irüb itdi hirâm
 Geldi dir ana kırâat eyledim
 Anası itdi aña kim ey kuzum
 Hağ seni yâ oğlum iflâh eylesin

89a Dişlemese ğayrın elmâsını ol
 Ğayrınuñ mâlını urdı dişine
 Yâ harâm iyeneriñ hâli n'ola
 Şâlih evlâd ister iseñ yâ oğul
 Ol harâm loğma ile olur meni
 Kurma sen anuñ binâsını harâm
 Ol harâm-zâde ider aslâ rücûc
 Ekseri anuñ fi'li olur yamân
 Ya'ni nefc için kazanmışdır ibin
 Bir ağacıñ dalı olsa i'vicâc
 Her 'ibâdiñ hağkını vir ol selîm
 Bu fenâ'da virmedin kul hağkını
 Ol sevâbına viribdür kıymeti
 Ol kazandığın şevâba müşterek
 Olsa bir bâş rüyi Hağ 'ilmiñdedür

89b Şimdi kılmağlar harâmdan ictinâb
 Hağğ-ı 'abdî ol kerîm itdi harâm
 Zâlîme şahib değıl Perverdiğâr
 Biz niçün ğâfil bulınmışuz 'aceb
 'Adl idince kulınuñ cürmin arar
 'Adl-i Bârîden birin idem saña
 Düşse bir yaprağ ağaçdan aşağâ
 Yarıñ anlar Hağ divâna varalar

10a Geldi anasına dir n'eyledim S.

Gözleri nâ-mahremi seyr eylemez
 Pâk-i dâmen pâkizedir ol tamâm
 Var ikiñiz bedr-i zâhir 'âleme
 Ğalibâ sizden gelisar reh-nümâ
 Kim müyesser oldu saña ol kızım
 Hâmile olundu andan bir oğul
 Doğdı Nu'mân eimmeten a'zamî
 Tâ ki halka bildüre Hağ milleu
 Üç gün içre eyledi hatmi tamâm
 Üç gün oldu hatm-i Qur'ân eyledim
 Hatmi sen giç eylediñ iki gözim
 Yâ oğul atañ Hağ işlâh eylesin
 Birgün içre hatm iderdiñ yâ oğul
 Ol ğabâvet irdi anuñ bâşına
 Anuñ evlâdı nice şâlih ola
 Ağzına koyma harâmı 'âkıl ol
 Andan olan kor mı râhatda seni
 Ol veled nokşân işi eyler müdâm
 Kimseden kılmağ hayâ' bilmez hüşûc
 Kim aña kârın olsa ider ziyân
 Her dü 'âlem buldı ol ata ğabin
 Râhat olmaz ol dal ile ol ağaç
 Kullar anuñla bulır nâr-ı cehîm
 Her dü 'âlem ğabn idersin kendiñi
 Bu alış virişde kıldıñ ğafleti
 Eylediñ ol âdemi sen kılma şekk
 Zâyi' olmaz cümle defteriñdedür
 Alurem Allâh kerîm dirler cevâb
 Hem didi benem 'Azîz ü Zü'nükâm
 Mazlûme mağbûne şahibdür ve yâr
 Hağğ-ı 'abdî eyleriz dâ'im taleb
 Zerre olsa hağğ-ı mağlûki sorar
 Hağğ-ı 'abdî var kıyâş eyle aña
 Ol düşen doğinsa nice yaprağâ
 Bizlere bu değıdi da'vâ kılalar

Bunları fevk-ı anı tahtı kıla
 Nic'olir hâliñ seniñ yâ Aḥmedî
 Ger ḥarâm eşvâbı yâ şürb ü ta'âm
 İstese şimdi alursın şerîm-sâr
 Oldılar yarın bedel senden şevâb
 Dâyine vir deyni yâ ḥillin dile
 Mâl-ı zâyi^c olan elmâ şuyını
 90a Eylediñ 'ömri ḥarâm işe telef
 N'olisar hâlim benim yâ Rabbî cûd
 Bulmuşam cümle ḥarâm işler ve yol
 Ey Kerîmâ lûṭfuñ itdim ilticâ'
 Senden olmazsa 'inâyet ben gedâ
 Rabbenâ lûṭfuñla gör her işimiz
 Bu fenâ' içre kanâ'at vir bize
 Vir bize ḥayru'l-ḥalef itme telef
 Yâ İlâhî sen 'inâyet kıl bize
 Ol Ḥabibiñ ḥürmetine yâ Kerîm
 Bulmak istersen merâm alma ḥarâm

Herbiri aña değüb ḥaḳḳın ala
 Hiç aramazsın ḥelâli ḥürmeti
 Virseler alur dimezsın bu ḥarâm
 Dü cihân olır bâşına teng-dâr
 'Afv-i Bârî olmasa işiñ ḥarâb
 Maḥşere varsan gerek yarın bile
 Dişe uranın işdiñ oğlını
 Sen nice olsan gerek ḥayru'l-ḥalef
 Olmuş alûde ḥarâm ile vücûd
 Ol sebebdendir du'âm olmaz kabûl
 Kıl kerem dâyinlerim eyle nżâ'
 İdemem bir ḥaḳḳ-ı cûdini edâ'
 Râḥat ile ola mücrim bâşımız
 Nefret-i taḥrîmi şal ḳalbimize
 Kıl kerem bizlere vir ḥayru'l-ḥalef
 Ruḥşâtu virme ḥarâm işimize
 Her ḥarâm işden bizi eyle selîm
 Ol Ḥabibe vir şalât ile selâm

Fİ BEYÂN-I MEBḤAS-I EMÂNET-ḤAZER

Diñle pendî ḳıl lisânı dîl-nüvâz
 Anuñ ḥıřzını herbir kimse bilmez
 90b Diñle gör anuñ ziyânıñ yâ ricâl
 Ol Resûl Ekrem kıızı ol Fâṭıma
 Anı gördi Ḥasan oğlı düşünde
 Didi cânım ana di n'oldı hâliñ
 Nedir bâ'is ki görirsın melâlet
 Eyâ cânım ana sen Rabbîñ ile
 Didi ol yâ oğul elḥamdulî'llah
 Velâkîn bu melâlîne sebeb ne
 Unıtdım virmedim şâhibine âh
 Didi ḳonşıdan aldın ḥôd bir iğne
 Sana ḳıldım benim aḳḳâkımu cûd

ḳıl emânet şaḳlamadan iḥtirâz
 İderse zâyi^c anı râḥat olmaz
 İnfi'âl irer saña bir ḥişşe al
 Eyledi riḥlet irişdi ḥâtime
 Melûl otırür anası döşinde
 Baña söyle nedir işbu melâlîñ
 'Aceb yerin değil mi saña râḥat
 Nice ḳıldı mu'âmele seniñle
 Mu'âf itdi ḥuḳûḳıñ baña Allâh
 Emânet ḳonşıdan aldım bir iğne
 Anı benden su'âl itdürdi Allâh
 Niçün virmedin anı şâhibine
 Diler ḳul ḥaḳḳını yâ bint-i Maḥmûd

18b Virerim cândan şalât ile selâm S, 21b İderse; ḳılursa S, 22a Diñle ne deñlü ziyânı var ricâl S, 24b Melûl ile durır kendi döşünde S, 25b nedir işbu; nedendir bu S, 26b Baña bildir yerin değil mi râḥat S, 29b aldım bir; almuşdım S, 30b itdürdi; eyledi S, 31ab S;-U.

Diler şâhibi senden anı yarın
Budır bâ'is melâlîma yâ oğlum
Şükürler ol Hudâya kıldı ihsân
Anı divâra koydım sen ara bul
Şabâha irdi şâh-zâdem uyandı

91a Virür ol şâhibine iğnesini

Görir bir dahî düşde anası şâd
Didi konuşdan aldın hûd bir iğne
Habîbîñ kıızı gördin nice ister
Aḫmedî herbir emânetden şakîn
Dilersin râhatı alma emânet
Şevâb için alınca ger emânet
Emânete emîn oldın emîn it
Anı ḫıfz eyle mâlın gibi bil ben
Alınca idegör ḫıfz ü ḫirâset
Virür Rabbiñ sevâbı anda saña
Emânet tesliminde bul necâtu
Okıyanı dînleyeni yazanı

Edâ'sın isteriz nedir maḫalın
Budır fikrim nic'ola anda ḫâlim
Seni gösterdi baña itdi âsân
Götür vir şâhibine-cânım oğul
Varub ol iğneyi yirinde buldı
Ḫalâş ider fikirden anasını
Ol iğne kaygusından olmuş âzâd
Niçün sen virmedin ol şâhibine
Bir iğne ḫaḫḫ-ı 'abdî andan ister
Sen anı şaklamağa olma yakîn
İrer belki saña andan nedâmet
Ḫazer eyle aña kılma ḫıyânet
Ḫıyânete yakîn olma yemîn it
Ḫoma kem yire itme kıl ü kâl sen
Virince şâhibine vir selâmet
Taşadduk yazar anı defteriñe
Diyelim cân ü dilden eş-şalâtu
Yarlıgâgil rahmetüñle yâ Ğanî

FI BEYÂN-I MEBḪAŞ-I HÜKÜMET

91b Aḫmedî söyle ḫükûmetden bize
Ḫükm-i ḫakimdir ri'âyâ merhemî
Ḫâkimi kullarına kılmuş ḫakîm
Ḫâkimin ḫükminde olmayınca nâs
Ḫükm iderdi cebr ile gâlib gelen
Olsa bir ḫubce 'ayâlı kimsenuñ
Ḫâkim olmasa bu ḫalka dest-gîr
Ḫâkimin bizlerde ḫaḫḫı var müdâm
Ba'zî kullar oldılar esrâr-ı nâs
Ḫâkimiñ ḫavfinden almışlar edeb
Biz gerek anlar ḫuḫukuñ bilelim
Bulmuşuz anlar ile biz râhatı
Ey ḫükûmet şaydına üşen kişi

Var mı dermânı bizim derdimize
Râhat bulur anuñ ile âdemî
Tâ ki kul birbirine ola ḫalîm
Birbirine cebr iderdi 'âm ü ḫâşş
Râhatı bulmazdı ol mağbûn olan
Cebrî elinden alurlardı anuñ
Dîn-i a'edâ'ya olınırduk esîr
Bizlere anlar virüblerdir nizâm
Ḫâkim anlardan kılur ḫalkı ḫalâş
Anlarıñ işlâḫına oldır sebep
Her dur'ânuzda gerek ki analım
Anların bizlerde vardır minneti
Ey ki anuñ kaydına düşen kişi

4a Anı ben koymuşem divare sen bul S, 5b Varub ol iğne yerinde bulundu S, 16a anda; ḫaylî S, 16b Taşadduk yazılır ol defterine S.

Nice haslet var hükûmetden 'azîm
 Hağ saña virdi umûr-ı devleti
 92a Kıl sahvâvet pîşeyi oldın ğanî
 Söylemez kizbi hükûmet eyleyen
 Şol murafî' işde bây ile gedâ
 Mücrîme hilm eyle itme tiz ğazab
 Darb ü habs itdüklerin şetm eyleme
 Eyleme tûri dile halk-ı amâc
 Hakime lâzım zebânı ola pâk
 Ba'zî mücrim var siyâset kılalar
 Ğazab üzre ola 'afvın izdiyâd
 Defter-i zindâne idekıl nazâr
 'İlmine 'âmil olan 'âlimlere
 Reh-nümâdır âhîret yollarına
 Ger hükûmetde bulundun fî-zamân
 Bu hükûmet şuğlı bir deryâ-misâl
 Ol gemiye itmeyince istinâd
 92b Halka vir şer' şerîf üzre nizâm
 Taht-ı ahkâmında râhat olanîñ
 Bu hükûmetde arama râhatı
 Hâkim olan kimse râhat olamaz
 Hâlîkîñ kıldı seni halka çobân
 Hadîşinde buyurdu Şâh-ı Sultân
 Vü hâkimler 'adâlet üzre olsa
 Hâkim itdi seni ahvâl-ı halka
 Vü sen tâ kılmayınca Hakk'a itâ'at
 Seni hafız kılıbdur illerine
 Gerek ki anları sen hıfz idesün
 Virilmiş destüne destûr-i fermân
 Kılâgör Dîn-i İslâma i'ânet
 Şimdi küfriyâtı dirler âşikâr
 Küfr-i dîniñ mürtedi sen eyle hadd
 93a Katlini hüküm eylemiş Hâlîk anuñ
 Anları katl eyle tâ 'ibret ala
 Ol siyâset şahibi sensin bugün
 Halkıñ İslâmıña himmet eyle tâm

Rağbet eyle ol hişâle ol selîm
 Halk içinde gülme göster heybeti
 Buğla varma ki varan oldı denî
 Pür-hacîl olır yalânı söyleyen
 Bil berâber anları îtme riyâ'
 Vâkıf ol cürmine şer'î kıl edeb
 Öyle mahkûm âdeme kem söyleme
 Dil yarâsı hiç kabûl itmez 'ilâc
 Kılmaya kalb-i 'ibâdu'llâhî çâk
 Tâ göre halk anı 'ibret alalar
 Ba'zî mücrim bî-nevâya eyle dâd
 Anların var inkisârında hatâr
 Kıl mağabbet eyle hürmet anlara
 Hayri ister Hâlîkîñ kullarına
 'Adle yapış bulasın emn ü emân
 'Adl aña olmuş sefîne irtihâl
 Ol bahirden bulamaz kimse necât
 Sâyeñ içre ola râhat hâşş ü 'âm
 Anların ecrince ecrin var seniñ
 Üşme dünyâya vü kılma rağbeti
 Râhat olsa râhatı il bulamaz
 Aç cenâhın anlara ol sâye-bân
 Melik tab'ınca yürir râh-ı insân
 İdemez birbirine ğadri kimse
 İtâ'at itdüresin emr-i Hakk'a
 Halâyık eylemez Hakk'a itâ'at
 Söziñ nâfîz idibdür kullarına
 Müdâmî râh-ı şer' ile gidesin
 Ki icrâ' idesin ahkâm-ı Kur'ân
 Vü halkıñ dîniñi eyle siyânet
 Kanî yâ dîn kanî millet kanî 'âr
 Virme ruşşat yokdır aña merhâmet
 Hâlîkîñden rahmin artuk mu senuñ
 'Afv ola cürmin yirin cennet ola
 Hâlîkîñ senden şora yarın ki gün
 'İlm-i hâl kaydına vîrsünler nizâm

Taht-ı aḥkâmında bulunan ʿusât
Sana dinür bunlar özge gezdiler
Rabb-ı ʿizzet böyle fermân eyledi
Saña Rabbin eylemezse şefkati
Bu hükûmet oldu bir bâr-gîrân
Görmeyince sen hükûmetde cefâ
Şems-i bârân ile hayme zahmeti
Kurd dîvânı ile tazî maşlahat
Tûî gibi olma kafesde müdâm
ʿAczi olmayınca ol gelmez saña
Ger anuñ daʿvâsı olursa yalân

93b Görme lâıyık dinleme müeddeyi
Var nizâm-ı halka bak sen yâ emîr
Gezmeyince görmeyince ʿâlenî
Şor seni hakkında şahidlere bak
Ol kıyâmet günü yarın kurlur
Gâfil olma ol günü al fikriñe
Bu libâs ile bu nefisli taʿâm
Nefs-i meyyâl ile dünyâ zîneti
Hükmiñ altuna giribdür nice kûl
Ol Rızâ-yı Hakkı daʿim yâdi kıl
Şol ʿadâlet eyleyen ʿadil kibâr
Hazret-i ʿÖmer hilâfet eyledi
Râhatını itmiş idi rûz ü şeb
Irmesin halka günimde bir ziyân

94a Giceler kendin urırdı zâhmete
Bir gice gezerdi ol dest-i Hudâ
Dinledi anı Emîru'l-Mü'minîn
Dirler ana bizler açız n'idelim
Ağlayu ana dahî gelür söze
Yarın ol maşşer yirine varunuz
Anda biz anuñ yaqasın alalım
Ol Halife bu şadâyı dinledi
Dir ʿaceb n'etdim bu işe ne sebeb
Dâk ider kapuya geldi bir hâtun

Hep seniñle haşre vara ol ʿibâd
Kılmadın te'dibi bunlar âzdılar
Haşr olunur halk imâmıyladı
Görmelisin el üzinden zaḥmeti
ʿAdle yapuş kılma sen kıddiñ gümân
Sâyen içre otıran bulmaz şafâ'
Görmeyince ehli bulmaz râhatı
Anların derdi nedir lûtfen söylet
Gâhî bir taşraya var tebdîl-i câm
Her nedur derdi ʿilâc eyle saña
Kıl aña te'dibi bulsın ol emân
Kıl işʿardan siyânet raʿiyyeyi
Olasın aḥvâl-i ʿâlemden habîr
Bilmesün efʿâl-ı bî-rûn âdemi
Gör ne söylerler seniñ hakkında halk
Cümlenin senden su'âli sorılır
ʿÂkıbet birgün yolın irer aña
Aldamuş anlar seni bulunma hâm
Şalmuş oda nice kavmi milleti
Anlarıñ her işine eyle ʿudûl
Havf-ı Hakkı gözle ʿadl ü dâdı kıl
Gör ne mihnetler kılibdür ihuiyâr
ʿÂlem-i ʿadl ile râhat eyledi
Halkı râhat çün görür gitdi taʿab
Giceler kendi olırdı.....
Tâ ki halk ola emîn râhat yata
Bir kapudan irdi aña bir şadâ
Ağlaşur anda şabiler key hazîn
Bir ğidâ vir cû'a dermân idelim
Dir n'idem ğıda yokdır virem size
Ol ʿÖmer Farûkı anda buluruz
Hakkımızı anda daʿvâ kılalım
Lerze düşdi cânına havf eyledi
Rûz-i maşşer kıllalar benden taleb
Didi ʿÖmer ne itmiş size hâtun

Ağlayu aña idersiz inkişâr
 Ben anuñ dostıyam aña söyleyim
 Hâtun ider zevcim olmışdır şehîd
 Şimdi yitimler atasıdur bugün
 Beytü'l-mâl içre bizim var haqqımız
 94b Ol bizim haqqımızı itmez edâ'
 Şimdi c'âlem halkına olmuş emîr
 İtdi c'Ömer aña yâ hâtun kişi
 Sen n' için anuñ yanına gitmediñ
 Hâtun itdi ben ne hacet gideyim
 Ol gerek araya halkıñ işini
 Şimdi olmuşdur halife âdeme
 Durmadı anda revân oldı c'Ömer
 Virdi hâtuna didi bunu yiğün
 Şubh olunca ben c'Ömere varıram
 Sizlere virsin beher rûz gıdâ
 Ol Halife şubha irdi bî-ğuzır
 İtdi hâtuna seni ben bilmedim
 Vireyim bundan girü size gıdâ
 Virmiyem şimden girü zahmet size
 95a Kıldılar aña helâl anlar hemîn
 Hâkim olan böyle c'adl itmek gerek
 Şimdi hâkim düşdi dünyâ celbine
 Ger ne deñlu derc iderse mâlı çok
 Hâkim oldı kendi işiñ görmeye
 Sen ki olasin serâyında celîs
 Ol saña söyler tabî'atçe fünûn
 Gösterir eşğâl-i dünyâ celbini
 Mazlûm olanın işin dimez saña
 Yahûd zâlim loğma virdi ağzına
 Virmeyince sözine kıymet bahâ
 Mazlûmın virgisi yok senâ' durur
 Kapuna gelse kovarlar n' eylesin
 Mu'stemedin hayr-hâhî âdemi
 Ol seni gelsin haberdâr eylesiñ

Söyle cürmi nedur anuñ yâ nigâr
 Haqqınız var ise icrâ' eyleyim
 Ol c'Ömer olmuş bizim hâle ba'îd
 Hâlîkı andan sora yarınki gün
 Anı rîzq itdi bize Rezzâkımız
 Aña muhtâcız bize virmez gıdâ
 N' için ahvâlımıza olmaz habîr
 Belki bilmez Halife böyle işi
 Bu işiñden anı âgâh itmediñ
 Bu işime anı vâkıf ideyim
 Tâ ki râhat bula yarın bâşını
 Ol gerek vire nizâmı c'âleme
 Alub anlara gıdâ geldi c'Ömer
 Bu gece râhatca bâri uyuyın
 Bu sizin ahvâli aña duyıram
 Haqqınızı eylesin dâ'im edâ
 Anların virür gıdâsın bî-kuşır
 Bu sizin hâle haberdâr olmadım
 Cümle hizmet işiniz idem edâ'
 Sen helâl eyle gicen günü bize
 Ol Emîru'l-Mü'minîn oldı emîn
 Herkese ahvâliñi bilmek gerek
 Gelmez oldı havf-i uhrâ kalbine
 Mâl-ı mîridir ki aña nefci yok
 Yâ ne hacet halkıñ işin şormaya
 Haqqı dimezlere olasin enîs
 Tâ ola saña nedimi anda dún
 Söylemez zâlim kimesne darbını
 Nefc-i dünyâ yok saña nite aña
 Söylemez ki indire boğazına
 Söylemez bir kimseniñ işin şahâ
 Anuñ ahvâlin saña kim bildirür
 Fakr-i hâlîni kime vaşf eylesin
 Taşra gönder bile hâli c'âlemi
 Her dü c'âlem Haq ile yâr eylesiñ

95b^c Arz-ı hâli halka bak dîvânı kur
 Münsif ol darılma sultânım bize
 ‘İbâdın sun‘ıdur bu işde ey hân
 İdince birbirine ğadrı bu halk
 Muşallat olur anlar üzre hâkim
 Alur ‘örfi cerîme eyledi suç *
 Alınmasa cerîme âdemîden
 ‘İbâd azmayacak hâkim şey almaz
 Nefsi islâh idegör kalbi halîm
 Bir hikâyet dahî idelim beyân
 Şehr-i Bağdâdîñ Halîfesi meġer
 Vararak şehre yaña irdi yolu
 Gördi ol bahçede irmiş taze nâr
 Didi bahçe şahibi gelsün baña
 96a Didi bu nârîñ şuyîndan içelim
 Dirdi nârî geldi ol demde hâtun
 Kâşeyi doldırdı bir nârîñ şuyı
 Yoġ imiş ol bahçelerinî mûrîsi
 Hâtunña geldi şâhîñ ol zamân
 Ne sebep olmaya bunîñ mûrîsi
 Ol şikâre vardı devrân eyledi
 Vardı rümmânı dirüb geldi hâtun
 Bir bir ardınca tâ beş nâr ezdi ol
 Bu işe anlar ta‘accüb eyledi
 Evvelâ şıkdın bize bir nârî sen
 Şimdi beş nâr oldu ezersin ‘aceb
 Hâtun itdi ol zamân sen şâhımız
 Şimdi kıldın ġalibâ zulme niyyet
 ‘Adl idince rızkıımız vuş‘ât bulır
 96b Şâh cihânın kalbidir tâ müstakîm
 Ol Hâlîfe didi şâdıksın hâtun
 Virdin evvel şerbet-i rümmânı sen
 Bu idi kaşdım beni itdün îkâz
 Tevbe olsun kılmayım zulme hîrâm
 Hâtun itdi ‘adl idegör yâ imâm
 Zulm ile halkı saña itme ‘adûv

Derd-i halka vâkıf ol dermânı ur
 Dîn qarındâşuyuz acıruz size
 Hudâ kılmış seni mazlûma dermân
 Virür lâyıġını anlarıñ ol Hâk
 O ġadrı ref‘ ider zulm ile hâkim
 Kırar kolın qaradîñ qalmaya güç
 Görirdün zulm-i ġadri her denîden
 ‘İbâdu’ llâha çâh-i zulmu kızmaz
 Hâkimîñ zulmînden olırsın selîm
 Her işi ‘adl ile eyle bul emân
 Eyledi âh ü şikârîña güzer
 Bir qarınñ bahçesin gördi belî
 Çekdi atun bâşını itdi qarâr
 Geldi bir hâtun selâm itdi aña
 Hâtun itdi merhabâ nâr biçelim
 Sıkdı bir nârî aña şıdk-ı bütün
 Ol Hâlîfe nûş idüb aldı yolu
 Öyle kırmış ol diyârîñ ulûsi
 Bağlayam bu nâre min ba‘de’z-zemân
 Bilmemiş bu işi şehriñ ulûsi
 Geldi ol bahçeye şerbet diledi
 Sıkdı bir kâse içre nârî bütün
 Dolmadı ol kâse görir hoca kul
 Döndi hâtuna Hâlîfe söyledi
 Kâşeyi doldırdı gördim anı ben
 Kâşeyi doldırmaz anı ne sebep
 Niyyeti ‘adl idi artı mâhımız
 Ref‘ olındı mâlımızdan bereket
 Zulm idince mâlımız noķşân olur
 Olmayınca ten nice olur selîm
 Zulme meylim oldu yâ şıdkı bütün
 Bağlayım mîrî didim rummâna ben
 Maġfîret kıla seni ol bî-niyâz
 Vireyim şimden giri ‘adle nizâm
 Ta ki râhatda olına hâşş ü ‘âm
 Haşmın olur yarın anlar rû be rû

Kırılır yarın Dîvân-ı Kibriyâ'
 Anda yeksân olına şâh ü gedâ
 Âhîrî vardır ölüm vardır hisâb
 Şöhret-i kazîbedür dünyâ yalân
 Aḥmedî kılma temenni devleti
 Devlet-i dünyâyı sanma tatlıdur
 Bu fenâ'da her bâşın bir zârı var
 Gâile-yi fâniden ümîdi kes

- 97a Ol Resûl-i Şadr-i Âlem söyledi
 Bir dahî Fahr-i Âlem buyırur
 Biz dahî nice umalım râḥau
 Ger dilersiz bulasız âhîr necât
 Bir hikâyet var kulağın aña aç
 Gör hükûmetin ziyânün yâ oğul
 Hazret-i Ömer fenâ'dan gitdiler
 Bir şaḥâbe gördi rü'yâda anı
 Böyle maḥzûn otürsün ne aceb
 Ol didi gördüm fenâ'da bir uşâk
 Şatun alub kıldım âzâd ol câni
 Lik bir fikrim var ancak korkulu
 Fânide çünkü hükûmet eyledim
 Bilmedim ta'cîmir ideydim anı ben
- 97b Birgün andañ bir süri giçer keçi
 Ol kuçı anda kırılmış bilmedim
 Ol dahî kılmış beḳâ mülke sefer
 Ne zamân maḥşer olub dîvân ola
 Sen Halîfe idin âgâh olmadıñ
 Alur idin ol diyârın öşrini
 Böyle işleri gerek göre imâm
 Ta'cîmir olınsa kırılmazdı kuçım
 Sen sebebsin zaḥmetime yâ emîr
 Bu sebebden olmuşam ben kaygılı
 Ol dîvân-ı Haḳka nice varayım
 Ey hükûmetkâre olan rağbeti
 Hazret-i Ömer gibi câdil ere

Anda olunmaz ta'caddî yâ riyyâ'
 Zerrece ḥaḳkı olan ister edâ'
 Kılma zulmü c'adle yapuş bul sevâb
 Devlet ol baḳîdedür ancak hemân
 Devlet-i dünyânın olmaz râḥau
 Görünür râḥat velî mihnetlidür
 Mâli deñlu herkesiñ efkârı var
 Ol bekânun râḥatuna kıl heves
 Mü'mine bu fânî zindândür didi
 Fânide râḥat umân aḥmaḳdurur
 Hâbse giren görmelidür mihneti
 Âhîret Sultânına gönderin şalât
 Ol hükûmeti temennâ itme kaç
 İnfi'âl irer saña kılma kabûl
 Ravzâ-yı pâke anı defn itdiler
 Hüznü var itdi nedendir yâ velî
 Kılmadı mı maḡfiretle saña Rab
 Eylemişdi elde bir kuşu dusâk
 Ol sebebden yarlıgâdı Haḳ beni
 Ol sebebden olmuşam ben kaygılı
 Bir gedükli köpri varmış bilmedim
 Kurtaraydım ol almadan câni ben
 Ol gedüğe biriniñ giçer kuçı
 Anun aḥvâline vâkıf olmadım
 Ol baña hergün gelir dir yâ Ömer
 Ol benim da'vâm seniñle görile
 Köprinün ol ta'cîmiriñi kılmadıñ
 Aramadın sen niçün ta'cîmirini
 Halkı râḥat kılmağa vire nizâm
 Görmez idim zaḥmeti nedir şuçum
 Ben seniñ da'vâcinam tâ ol ḥabîr
 Bilmezem ḥâlim n'ola yâ baḥtulu
 Yaḳamı andan nice kurtarayım
 Sen aceb aldın mı bundan c'ibreti
 Bu nice bir iş ile efkâr ire

Şimdiki hâkimleriñ hâli n'ola

Ey hükûmet torına düşen civân

98a Bir sa'ât 'adlin sevâbı yâ oğul
Bir 'âdil pek zulmı mahv ider belî
Kılma her zulm işleri vardır ölim
'Adl idegör zî-hükûmetiñ ricâl
Hâkim olmışdür 'ayâlîna kişi
'Adl idegör sen 'ayâlîñ haqqına
Zulm işi itme 'umûma ol halîm
Ahmedî irdin hükûmet şıkkına
Yokdurur 'adlin nedâmetdur işiñ
Yâ ilâhî nic'olur hâlim benim
'Avniñ olmaz ise baña dest-gîr
Hürmetine ol Resûl-i Muştafâ
Ey ki uhrâsîñ unıdanlar kişi
'Aklu atub râh-ı nefsiyle giden

98b Âlüret'çün kılmayan hayru'l-'amel

Bu hükûmet oldu bir bâr-i gîrân
Bu hükûmet ba'zını şâd eylemiş
Ba'zına virür hüküm nefsâniyet
Bunlar ile râh-ı Haqq'a gidemez
İşbu dünyâ içre oldığın kadar
Hayme-i encâmı yık berbâdî kıl
Bu fenâ'nun hükmiñi herkim atar
Gör fenâ' hâkimliğinden kaçanı
Devlet-i hükmi nice atdı kibâr
Fakr ile varan olur ekser velî
Evliyâ' zühd-i riyâzetle olur
Nefsine virdiñ doyınca ki ta'âm
Nefsine vir açlık ile zahmeti
Bu fenâ' hâkimleriñ ba'zıları

99a Bir hikâyet var idem saña irâd

İdelim İbrahim Ethem hâlini
Bu hükûmet tahtuña oldu celîs
Padişâh idi Buhrââ şehrine

Ol meğer eltâf-ı Rabbânî bula

'Adle yapuş bulasın emn ü emân
Bir senelik tâ'atuñdan yeğdir ol
Bilmeyüb kıldınsa anları velî
Bil imânsız gitmeğe bâ'is zulüm
Hükmiñ altında seniñ ehl ü 'ayâl
Anuñ emriyle kılur anlar işi
Varma ol zâlim olanlar râhına
Tâ ki imânuñ bile göçe selîm
'Adl işiñ var mı 'ayâlîñ haqqına
Hâlîkiñ lütfuña kalmışdür işiñ
Şol huşemâ' ile ahvâlîm benim
Kalurem danîler elinde esîr
Râzî eyle haşmımızı kıl 'atâ'
Devlet-i dünyâ kılanlar teşvîşi
Rûz ü şeb nefsiñ merâmını iden
Bu fenâ' için kılan tül-i emel
'Âkıl olan anı kılmaz fi-zamân
Hâlîkiñdan dûr idüb yâd eylemiş
Kalbiñe anuñ girer mağrûriyet
Kıldığı nef'î ziyânı ödemez
Haymede sâkin gibi bil var sefer*
Ol sara-yı bakîyi âbâdî kıl
Ol bekânîñ devletiñ muhkem tutar
Nice devletler bulub oldu ğanî
Hâl-i fakrî nice kıldı ihtiyâr
Âz olur vâki' velîlerde ğanî
Zahmet-i cû'ân ile anı bulur
Menzîl-i a'låya varmaz kaldı hâm
Tâ ki bulasın Hudâya kurbeti
Atdı dünyâ devletin oldu velî
Hükme rağbet eyleme uhrâyâ şat
Ol hükûmet terkini encâmını
Gör nice fahri idinmişdür enîs
Durmaz idi kimse anuñ kahrine

İstedî birgün anuñ gōñli şikâr
 Bir mişe buştâna irdi nâ-gâhân
 Bâz-bâne emir idüben gönderür
 Şâh anı görüb tebessüm eyledi
 Ger bunıñ dili süküti kılsa kâr
 Bâşın işrânı olur diliyle fâş
 İrdi bir açarşuya itdi ârâm
 Açdılar peşhânı korlar nânıñı
 Gördiler bir qarğa geldi ol zamân
 Ol gider halk ardına durub bakar
 99b Söyledi İbrahim ardınca varıñ
 Bunda vardur hikmet-i Yezdân işi
 Bir kişi ol dâre bağlanmış durır
 Varub anı pâdişâha didiler
 Gördiler bir âdem ağaca sarılu
 Didi bu ne hâldir âdem söylegil
 Ol didi bâzergân idim mâlımı
 Bu ağaca şarub beni gitdiler
 Bunca günlerdir burada şarlu
 Ol didi kim baña bir qarğa gelür
 Şoñra varub ağzına alur şuyı
 Râzıkım besler bu hâl ile beni
 Râh-ı rızkı bilmez idim ben gedâ
 Kisb ile mâldan bilirdüm rızkı ben
 100a Rızık için ben sü'-i zann eylermişem
 Mâl-ı kisbim aldı bağlatdı beni
 Çözdiler bendimi açıldı ricâl
 Virdi aña hazneden mâlın cayan
 İtdi bir Hâlık ki bağlu kulına
 Vaşşî hayvânı aña râm eylemiş
 Bir pâre etmek için gavğâya ben
 Ol gelüb bulır beni bu zağmeti
 Böyle fikr ile varur arduşına
 Gördi İbrahim anı itdi bir âh
 Ben niçün bu şöhret-i kâzibeye

Bindi anuñla nice âdem suvâr
 Bir kuş âvâzı gelür anda cayan
 Varub anı alduruben getirür
 Didi bunıñ bâşını dili yidi
 Biz ne bilürdik burada var şikâr
 Her belâya dil ile irer bu bâş
 Anda indi getirün didi tacâm
 Dürli dürli dizdiler içâmıñı
 Sofradan bir nân alub oldı revân
 Gördiler bir dağa yünleri ağar
 Nirye varur işbu kargayı görin
 Vardı anuñ ardına nice kişi
 Qarğa ol etmeği aña yidürir
 Ol dahî binüb ağaca vardılar
 Kudreti yok hâli müşkil kayđılı
 Bu işinden bizi âgâh eylegil
 Aldılar bundañ harâmî vârimı
 Bilmezem kangî diyâre gitdiler
 Ne yiyersin didi aña ol ulû
 Bir pâre etmek getirüb yidürir
 Gelüb içirür baña budur huyı
 Rızkıma hâdim idibdür hayvânı
 Baña gösterdi bunı cıbet Hudâ
 Tanıdım şimdi henüz Rezzâkı ben
 Râzıkı bilmez yola gidermişem
 Ekl ü şürbi virdi besletdi beni
 Şâh-ı İbrahime irdi infîâl
 Kim benim vaktimde imiş bu ziyân
 Rızkıñı ol göndire ayağına
 Bađlu kul rızkıña hüddâm eylemiş
 Yâ niçün düşem bu gâ'ileye ben
 Yâ niçün gördim bu derd ü mihneti
 Gördi bir meyyit getirürler sine
 İtdi hâlim n'ola yarın yâ İlâh
 Düşeyim fânî olan gâ'ileye

Çün bunun encâmına irer ölüm
 İstemem şimden girü bu devleti
 Taht ü tâcın ol ferâgat eyledi
 Nerye vardı bilmedi giçü ulü
 100b Vardı tenhâ kıldı Hakkâ tâ'au
 Veliler rütbesiñe irdi âsân
 Vezîri her yaña gönderdi âdem
 Anı deryâ kenarında görirler
 Vezîr 'ayân suvâr olub eserler
 Görirler gömleğiyle otürür ol
 Didiler şâhımız n'oldi öziñe
 O devlet saltanat tahtı koyasıñ
 Bunca kullar üzre sultan olasin
 Hâl-i fakrî saña me'nûs eyleme
 Ey bizim sultanımız dur gidelim
 Hırkasıñ yamadığı ol iğneyi
 İtdi yâ balıklar iğnemi bulın
 Nice balıklar denize daldılar
 Şâh-ı balık aña geldi ileri
 101a Cümle balıklar dîvâna durdular
 Ol gelenler çün bu hâli gördiler
 Ol velâyet heybeti çün anları
 Didiler bunu ferâgat idelim
 Bu iribdür ol velâyet mülkine
 Ger ider olsa bize bu inkisâr
 Döndi İbrahim ider yârenlere
 Şol deñiz ka'ındaki bu iğnemi
 Hizmetin gel biz idelim dir misiz
 Gelmisiz beni bundan götürmeğe
 Bu fenâ'nın mülkine hâkim olam
 Kani hüküm ide yalnız âdeme*
 Bîr hükûmet baña virdi ol Ganî
 Siz varn buldum ben âhr-i devleti
 Kesdiler andañ ümîdi döndiler
 101b Ey bulanlar câh-ı 'izzet devleti
 Geldi hân bunca cihâna girdiler

Bunca halka ben niçün mes'ül olım
 Kim baña yeğdir beğânun râhatı
 Aldı bâşın gitdi 'uzlet eyledi
 Oldı ilin halkı andan kaygılı
 Tâ ki ol buldı velâyet vuslatı
 O 'âlî menzile irişdi ol hân
 Ararlardı anı her yaña her dem
 Varub anı vezîre bildirürler
 Varub anuñ ayagına düşerler
 Bir eski hırka eliñde yamar ol
 Niçün gelmez yazıguñ kendöziñe
 Niçün böyle yalın aç oturasıñ
 Hırka pûş olub anı yamayasın
 Gel varalım bizi me'yûs eyleme
 Sen râhat ol hizmeti biz idelim
 Atdı ol deryâya gördiler anı
 Yitürün baña bu hizmetden olın
 Ol velînin iğnesini buldılar
 İğnesin ağzından aldı ol velî
 İzni İbrahimden alub vardılar
 Aldı hayret anları gışş oldılar
 Kaptadı bir havfe irdi cânları
 İnkisâr itmezden aqdem gidelim
 İhtiyâcı yok bu dünyâ çirkine
 Devletimiz cümle olır târ ü mâr
 Baqduñuz mu hizmeti kılanlara
 Hiç anı bulabilürdi âdemî
 Siz bu deñlu hizmeti ider misiz
 Âhiri yok devlete yetirmeğe
 Zülm-i kahr ile bu halka buyıram
 Yeğ değıl mi hükmi giçe 'âleme
 Yâ kî maḥkûm eyledi maḥlûkıñı
 İstemem dünyâda 'izz ü rif'au
 Varub işlerine meşğûl oldılar
 Sen 'aceb aldın mı bundan 'ibreti
 Kalmadı nâm ü şân anlar atdılar

Hâlim ol eyleme ʿunf ile fermân
 Yıkmaz küfr ile âbâdî insân
 Sitem-kâr olma zulmü halka kılma
 Şakîn mazlûm olanların âhından
 Eğer kâfırde olsa mazlûm âhu
 Kemâl-i ʿaklı olan âhi almaz
 Bâşı üstünde yürir zâlimiñ âh
 Şakîn mazlûmiñ âhiñdan eyâ cân
 Hâkim-i zâlimden olma var ölim
 Aḫmedî zulm işlere kılma heves
 Hûb bilürsin bu fenâ' ferrâredur
 Niceler bu taḫtî tâcı atdılar

ʿİbret ile her yire bakın ʿayân

102a Ol libâs-ı fahrî atub gitdiler
 Kanî anlar ki bu yir benim didi
 Devletine kıldı anlar iftibâr
 Aldı anları ölim gitdi kamu
 Dâne için geldik işbu hâne biz
 Düşmeliyüz çarh-ı gaddâr ağzına
 Öldirür eflâkı uçırur cânı
 Ger dilersen âhîretde saltanat
 Okıyanı dinleyenî yazanı

Hâkim ol derd-i halka eyle dermân
 Olur zulm ile ʿâlemler perîşân
 İrsin inkisâra gâfil olma
 Ki red olmaz Hudânın dergâhından
 Geçer dergâha der ʿâlem penâhu
 Ki zîrâ mazlûm âhu yirde kalmaz
 Gelince vaktı aña ol bulur râh
 O mazlûm âhu âteşdir yakar cân
 Âhîr demde îmânî olur zûlim
 Şuğl-i dünyâyı bırak ümîdi kes
 Tâlib olan fânîde terrâredur
 Ol kanâʿat dâmeniñi tutdılar
 Bir hükûmet şahibi yatur nihân
 Kara toprağa döşenüb yatdılar
 Gâlib olub yir çekub anı yidi
 Kılmadı anlara devlet bir medâr
 Taḫt ü tâcı koyub gitdi kaygılı
 Âsiyâb-ı dehre oldık dâne biz
 Girmeliyüz birgün ol boğazına
 Yoğırur toprağa yidirür teni
 Âhîret Sulṫanına gönder şalât
 Yarlıgâgıl rahmetiñle yâ Ganî

Fi BEYÂN-I MEBḤAS-I SAḤÂVET

Al bu pendî Aḫmedîden anı tut
 Buḫlı at yapuş saḫâvet dalıña
 Dinle imdi ey saḫâvet eyleyen
 Sâ'il-i cerrâra yüz virme şakîn
 102b Müsteḫakka vir aña kıl rağbeti
 Viregör müsteḫakka mâl ü mülkden
 Mâl-i mülkin virüb olma teng-dâr
 Her ne ki virsen Hudânîñ râhına
 Bir danı virsen qarınca kılına
 Yâ lisân ile disen bir ḫaḫ kelâm
 Ger riyâ' olmazsa bunlarda oğul
 Bir ʿamel'çün yazar ednâ on şevâb

Ta olasin sâ' ile saḫî vücüt
 Ol seni alub iletür iline
 Ol bekâ mülkinde râḫat eyleyen
 Öyle tarâr âdeme olma yakîn
 Şatun alırsun anuñla cenneti
 Yüzi döndirme ol saḫîb-dilekden
 Öyle vir her dü cihân ola medâr
 Ol gider doğrı anuñ dergâhına
 Zâyiʿ olmaz defterinde bulına
 Ol dahî dilden taşadduktur tamâm
 Ol ʿameli ḫaḫka yarâr olur kabûl
 Ger dilerse virür aña bî-hisâb

Râh-ı Hakkâ virse mü'min vârnı
 Gör sahnî olan nice yol eylemiş
 Enbiyâ' Şâhı Muhammed Muştafâ
 Dinleyin dir ol Resûl-i mu'teber
 Ol benî isrâ'iliñ vakti ol er
 Gördi bir sâ'il gelür itdi kûlâm
 103a Bil beni Mevlâm kitâbet eyledi
 Ben saña dûş oldım ey vech-i hasen
 Ol didi yok mâl-i dünyâ vireyim
 Sâ'il itdi ben taşadduk nesnesi
 Yâ kişi Allâh için kıl baña dâd
 Ol hıızır dir yok şey'im saña virem
 Müsteħakkı ben tehî göndermezem
 Sen beni şat al bahâmı yâ kişi
 Aldı ol Hıızır bazara tutdı yol
 Pîr idi bir kimse rağbet kılmadı
 Bâyiç aldı kıymeti girdi yola
 Bir zamân anuñla kıldı ülfeti
 Ol didi birgün aña kim yâ emîr
 Mâlnı virdüñ bahâm için baña
 Baña bir hizmet buyır kılam fi'âl
 103b Ol didi sen pîr ulûsın yâ kişi
 Hıızır ider ben şatun alma kûlinam
 Gerçi pîrim kuvveüm var yâ kişi
 Her ne hizmetüñ olır söyle baña
 Altı ırğat idecek deñlü işi
 Hıızra teklif itdi anı başladı
 Ol kişi kıldı ta'acüb bu işe
 Bir sefer irdi gider oldu kişi
 Hânem üzre ben serü kıldım emîn
 Hâzır eyle kerpici tâ geleyim
 Ol ticârete varub geldi kişi
 Ol kişi itdi eyâ şadık ricâl
 Sendeki bu iş beşer işi deñil
 Söyle Allâhı seversen doğrı er

Ol kişi yarın görür didârını
 Râh-ı Hakkâ kendini kûl eylemiş
 Otürürdi birgün aşhâb-ı şafâ'
 Vireyim hıızırñ sahnâsından haber
 Bir soğağa uğradı yolu meğer
 Gezerem behâm için kıymet bulam
 Kıymetiñi var getir hür ol didi
 Bir taşadduk kıl baña dâd eyle sen
 Ben saña ne şeyle imdâd ideyim
 Görinür sende sahnâvet neş'esi
 Tâ ki kullıktan bâşum ola âzâd
 Sâ'il-i Hakk red olunmaz yâ nidem
 Ben seni me'yûs dahî döndirmezem
 Kıymetine vir halâş eyle bâşı
 Elli ğuruş kıymetiyle şatdı ol
 Hâzret-i Hıızır oldıñın bilmedi
 Müşteriye ol Hıızır vardı bile
 Aña teklif eylemezdi hizmeti
 Kıymet ile ben saña oldım esîr
 Ben gerek oldu kılam hizmet saña
 Tâ ki ola yidiğim baña helâl
 Utanırım söylemem saña işi
 Ben gerek ki hizmetinde bulunam
 Avn-i Hakk ile kıluram her işi
 Âciz olmam eylerim anı saña
 Nağl olıcağ var idi bunca tâşı
 Bir sâ'ade cümle anı işledi
 Didi devletdir meğer kondı bâşa
 Hıızra didi eyle didiğim işi
 Hayli kerpiç baña lâzımdur hemîn
 Böyle bir ev yapmalıyam kılayım
 Hep müheyyâ buldı didiği işi
 Bir kişi bunca işi görmek muhâl
 Sen ne âdemsin baña doğrı digil
 Sen baña bildir seni söyle haber

Ol didi çün andı virdün sen baña
 104a Bil beni Hızram saña şatılmışam
 Mâcerâyı aña cümle söyledi
 Bildi Hızır ol kişi ʿözü eyledi
 Bilmedim hizmet saña emr eyledim
 Cümle mâlım saña olsun yâ Resûl
 Hızır ider mâlın saña olsun velî
 Kıl beni azâde me'zûn olayım
 Ol kişi Hızır o dem kıldı âzâd
 Aḥmedî gördiñ saḥî erler nice
 Gelse cerrâr olmıyan sâ'il saña
 Vüsʿatın var ise kıl hacc ü zekât
 Gelse bir sâ'il zekâtu dilese
 Rûz-i maḥşer ḥaşr ideler ol eri
 Ol kişi kemuklarıyla ḥaşr ola
 Bir ḥadîsinde buyurdı ol Resûl
 104b Dir saḥânuñ ağacı cennetdedur
 Ol cehennem içredür buḥl ağacı
 Yapuşa her kim bu şâhın birine
 Bir rivâyet var idem anı beyân
 Ḥazret-i Mûsâ münâcât eyledi
 Bir daḥî ehl-i cehennem göreyim
 Emr olındı var fulân dağa buluş
 Varır ol ʿâbid yanına ol Resûl
 Aña virüben selâmu oturur
 Durdu ʿâbid ol iki nârı direr
 Nişfını Mûsâya virür ol zamân
 Şordı Mûsâ ol kişinüñ ḥâlini
 Didi bunca yıl ʿibâdet eylerem
 Âç olunca anda bir nâr bitirür
 105a Durdu Mûsâ yolına oldu revân
 Gördi bir yosmâ kıyâfetli kişi
 Aldı Mûsâyı eve itdi ḥirâm
 Ol Resûlün şağ eli beyzâdurur
 Ḥalka göstermezdi anı ol zamân
 Çün taʿâmı yetirür ortaya ol

Ben gerek doğrı diyem oldu saña
 Ol bahâmı râh-ı Ḥaḳḳa virmişem
 Ol kişiyi ḥâle vâkıf eyledi
 Yâ Nebîye'llâh beni ʿafv it didi
 Belki şâyed saña âci söyledim
 Sen benim bu ʿözrimi eyle kabûl
 Cümle mâlından âzâd eyle beni
 Ḥâlîka hizmeti yalnız kılayım
 Ol Ḥudânuñ hizmetine vardı şâd
 Ol saḥâdan sende var mı zerrece
 Kudretiñ yiten şeyi virgil aña
 Her dü ʿâlemde bulasın tayyibât
 Olsa mâlı Allâh için virmese
 Olmaya cisminde laḥm ile deri
 Ehl-i maḥşer onı görüb ḡaşy ola
 Cân kulağıyla anı diñle oğul
 Dalları dünyâyı almış ḥandedur
 Dalları dünyâya yayılmış ucı
 Ol çeker ol âdemi menziline
 Diñle anı buḥla meyl itme yamân
 Ehl-i cennet bir kulu görem didi
 Anlarıñ sırtına vâkıf olayım
 Anda bir ʿâbid var anuñla görüş
 Gördi bir nâr ağacı altında ol
 Gördi iki nâr ağacında durur
 Birini şaḳlar birin yarı bular
 Nişfını kendü için itdi nihân
 Ol ağacın kendinüñ aḥvâlini
 Bu ağacı Râzıķım kılmış kerem
 Ol gıdâyı baña hergün yitirür
 İrdi bir şenliğe Mûsâ ol zamân
 Didi yok bunda selâḥiyet işi
 Ḥazır itdürdi nice dürli taʿâm
 Muʿcizedir ây gibi şuʿle virür
 İḥtiyâc olunca iderdi ʿayân
 Şol elini şunar aña ol Resûl

Gördi mihmân şol eliyle yir âşı
 Ben seni hód evveli görmemişem
 Hâlıkı Mûsâya ilhâm eyledi
 İtdi Mûsâ ben saña mihmân-i yâr
 Bir şâbî oğlan gerek ismi fulân
 Bu isimlerle müsemmâ oğlanı
 Ol şanıdan bu elime sürine
 Ol kişi vardı şaremüne nihân
 105b Şanı alub gelür mihmânına
 Ol isimlerle müsemmâ biz gedâ
 Tâ ki mihmânım gide benden ferah
 Şen bu rencinden halâş ol yâ kişi
 Hâzret-i Mûsâ ta'accüb eyledi
 Vaşyi kıldı anda Mûsâya Kerîm
 Söyle ol oğlanı getirsün saña
 Bildi bu ahvâli Mûsâ söyledi
 Varub oğlanı getirür yanına
 Kendini bildürdi anda ol Resûl
 Ol du'â kıldı şâbî buldı hayât
 Elini anlara gösterdi 'ayân
 Hâzret-i Mûsâyı anlar bildiler
 Vardı Mûsâ tûruna itdi niyâz
 Baña bildür şangısı ehl-i nîrân
 106a Hâk didi gördin mi ol 'âbid eri
 Buşlı anuñ şalbine şalmış mekân
 Görmediñ mi ol kişiyi yâ Resûl
 Ol ağacından birer rummân aña
 Sen varınca iki rummân eyledim
 Böldi anuñ nışfını virdi saña
 Merkeb-i buşla suvar olmuş o şul
 Kim bahîl olan cehennem ehlidür
 Ol kişi kim vardıñ ol mihmânına
 Gerçi yok zâhidliğı anuñ belî
 Şalbine almış şahâvet şaşleti
 Ol şahânıñ menzili âşir cinân
 Cennet ehlidir ol şulım bilmiş ol

Dir 'adâvetiñ neden baña kişi
 Hâk mûsâfiri deyu getürmişem
 Böylece ol şulıma söyle didi
 Şağ elim çıkmaz zuhûra 'özri var
 Hem ata ve anası ismi fulân
 Ol gerek boğazlana aķa şanı
 Ol zamân anuñ 'ilâcı olına
 Oğlını boğazladı geldi hemân
 Didi irdiñ ol eliñ dermânına
 Oğlını Hâk yolına kıldım fedâ'
 Şalmaya göñlinde anuñ bir terah
 Şoy fedâ' olsun saña oğlım bâşı
 Hîkmet-i Hâk bunda vardır söyledi
 Ben anı ihyâ şılam olun selîm
 Sen du'â eyle virem ihyâ' aña
 Var kişi oğlını getirgil didi
 Görür ma'sûmı boyalı şanına
 Sundı ol beyzâ' elini aña ol
 Gitdi mâtem yirine geldi neşât
 Ev içi nûr ile doldı ol zamân
 Dâr-ı uhrâya şefâ'at aldılar
 Bunda nedir hîkmetiñ ey kâr ü sâz
 Şangısı oldu bunıñ ehl-i cinân
 Buşlı var anuñ cehennemdir yiri
 Buşlıñ âşir menzili oldu nîrân
 Nice taķşim eyledi rummânı ol
 Ben virürdim cû'ına dermân aña
 Ya'ni bir aña bir saña söyledim
 Virmedi nışfıñ bahîl oldu aña
 Ol çekub anı şılır nâre duhûl
 Şirk-i buşlı ol cehennem arıdur
 Virdi oğlını eliñ dermânına
 Lîk vardır anda ol fi'i-i velî
 Ol bulır âşir anuñla cenneti
 Ehlini alub olur aña revân
 Ol şahâvet yolına virdi oğul

Ey birâder nic'ola ahvâlimiz
 Buhl ağacı 'âlemi almış bütün
 106b Belki ağaç yirine yâr oldılar
 Kalmadı anlarda lâyık sîm ü zer
 Oldı eşğâl-i fenâ' buhle yemiş
 İşbu dünyâyı idinmişler imâm
 Şuğl-i dünyâ ile cümle sevdeğâr
 Ol saḥâvet meyvesi uhrâ işi
 Ol saḥâniñ meyvesi oldu irâk
 Ol saḥâniñ adı kaldı dâdı yok
 Rabbenâ kıl bizlere buhlı irâk
 Sen bize göster saḥâvet râhını
 Söylemişdir ol Resûl-i bâ-şefâ'
 Ol bahillerin ta'âmı oldu dâc
 Anlarıñ tab'ına sarıdır gider
 Ey birâder ol saḥî olma bahîl
 Bir taşaddukda hadîş-i mu'teber

107a Ol ezel takdîri yazmışsa anı
 Vir taşadduk tâ ola def'î belâ
 Bir hikâyet var kılalım âşikâr
 Ol Süleymân Hazreti vaḫti meğer
 Kapularınıñ öninde bir ağaç
 Bir gügercin anda kılmışdı yuvâ
 Yavrıların besler idi uçıra
 Uçmağa irince ol yavrılan
 Alub ayırdı kuşın evlâdını
 Kuş ider birgün dahî yavriciğaz
 Büyüdir uçırmağa irer hemân
 Anası geldi görür yok kuşları
 Ağlayu ol çarıdan yaña bakar
 Dir nice bir beni giryân idesin

107b Ağlayu varur Süleymân yanına
 Beslerem dir yavrılarım alur ol
 Ne ben anuñ mülkiyem ne hûd ağaç
 Ne sebep yiye beñim evlâdımı
 Ol Resûl itdi ḫalâş idem seni

Ol şifât-ı buhl ile encâmımız
 Ağniyâlar meyvesin almış şatun
 Meyve-yi dâmında ârâm oldılar
 Ol saḥâvet meyvesinden alalar
 Şimdi cümle ağniyâ andan yemiş
 Uymuş ardınca yürür ḫaşş ile 'âm
 Olmuşüz fânî alub bâkî şatar
 Var mı aña müşteri bir er kişi
 Râğıbı yok ki bula andan mezâk
 Ağniyâlarda anuñ ezdâdı yok
 Ol saḥâniñ meyvesinden vir mezâk
 Varub anuñla bulayım şâhını
 Var saḫîleriñ ta'âmında şifâ'
 Yok didi anda şifâ bile devâ'
 Ol ta'âmına bile te'sir ider
 Menzil-i buhle varub olma dahîl
 Arturur 'ömri belâyı def'î ider
 Ol taşaddukla ḫalâş olur cânı
 Olmayasın ol çazâ'ya mübtelâ
 Diñle anı ol saḫâyı eyle kâr
 Var idi bir ḫânedede avratla er
 Yetmiş idi ol çarı alurdu bâc
 Yavrıları derdine olsun devâ'
 Görüb anı gönli gözi açıla
 Gelüb alurdu yuvâdan ol çarı
 Eylemiş 'adet ün almış dâdını
 Besler anları nice gün kuşciğaz
 Aldı çarı yavrıları ol zamân
 Zâyi' olmuş gönliniñ yavrıları
 Gördi ol çarı ocâğın yaçar
 Nice bir yavrımı biryân idesin
 Çarıdan şekvâ kıılır divânına
 Firkatı odına beñi şalur ol
 Hem ğidâyâ olmayıbdur ihtiyâç
 Yâ Resûlallâh al añdan dâdımı
 Yavrıñ olınca ḫaberdâr it beni

Vardı yavrısı olunca geldi ol
 Koşdı bir 'ifrit ecinnî ol zamân
 Ol kararı gelince ol yavrılara
 Ol şerî'atde bu idi bir kişi
 Vardı cinnî ağaca oldu nihân
 Geldi bir sâ'il didi Allâh için
 Zevci ol avrata ider yâ zenân
 Şoñra var o kuşları baña getur
 Sâ'ile nânı virür ol dem kararı

108a Ağlayu vardı Süleymâna didi
 Varub anı bulmadı ol arada
 Geldi didi yâ Resula'llâh anı
 Gönderir bir gayrı 'ifriti aña
 Girdi bir sâ'at arasından hemîn
 'Özr ider ki yâ Resulallâh emân
 Bekler idim emriñ üzre ideyim
 Bir melek gördim gelüb tutdı beni
 Keñdimi maşriķda buldım ileri
 Budır aḫvâlîm perîşan olmuşam
 Geldi Cebrâ'il ḫaberi virdi ol
 Sâ'ile virdi kararı bir pâre nân
 Bir melek gönderdi aña ol celîl
 Her ne ile gönderirler sâ'ili
 Râh-ı Ḥaḫķa nesne vireñdir kerîm

108b Bir daḫî vardır rivâyet dinle ḫâşş
 Ol Resûl Ekrem zamânıydı zamân
 'Aḫd ider anuñ nikâḫuñ ol Resûl
 Cebrâ'il böyle ḫaber virdi baña
 Koydılar anı zifâfa ol leyâl
 Böyledür kavm-i 'arab içre nizâm
 Geldi bir sâ'il kapuya nâ-gâhân
 Ol gice içre olinürler zifâf
 Ol civân mescide çün şubḫa varır
 İtdiler buña ta'acçüb ol zamân

Didi ḫaddi buldı yavrım yâ Resûl
 Var didi sen ol ağaca ol nihân
 Ol ağaçdan sen anı âtgil yire
 Ne ide ḫayvâna bulır o işi
 Gözler ol kararı gele ide ziyân
 Bir pâre etmek virün Allâh için
 Vir o sâ'il âdeme bir pâre nân
 Tizce pişür anları baña yetur
 Şoñra varub indirür yavrıları
 'İfriti daḫî ağacda bulmadı
 N'oldı cinnî yavrılarımı yidi
 Bilmedi hem oldıḫını nirede
 Görmedim ben anda ol cinnî cânı
 Var getur ol cinnîyi tizce baña
 Geldi cinnî aña bûs itdi zemîn
 Ben muḫâlîf olmadım kıлма yamân
 Ol karıdan kuşları kırtarayım
 Kıvvet ile maşriķa atdı beni
 Tâ ki geldim bulmadım yavrıları
 Heybetinden deng ü ḫayrân olmuşam
 Didi şâdıķdır bu cinnî yâ Resûl
 Cinnîniñ şerrinden ol buldı emân
 Maşriķa atdı anı oldu zelîl
 Ol varub olur belânîñ ḫâ'ili
 Ḥaḫ kıılır anı kaẓâ'lardan selîm
 Rağbet eyle vir taşadduḫ ol ḫalâş
 Eyledi ol dem tezevvüc bir civân
 Söyledi aşḫâbına anda uşûl
 Bu gice didi ecel irer aña
 Öñine kıorlar ta'âmı ide kıâl
 Ol gice ider 'arusıyla ta'âm
 Ol ta'âmı virür aña ol civân
 Ol ḫelâlıyla olinür sîne-şâf
 Ol Resûl ile aşḫâb anı görir
 Ol civâna söyledi Fahr-i Cihân

Var yatağın söyle kaldırmayalar
Ol şalât-ı şubhî cümle kıldılar
Kaldırur yasdığını Fahr-i Cihân
Ol Resûlün ayagına vardı ol
Sen buña geldiñ cömür âhîrine

109a Geldi ejderha dile itdi kelâm

Bir demur şanduk içinde ben nihân
İrmeyeydiñ dâduma sen ey şehâ
Geldi Cebrâ'il aña itdi kelâm
Ol civân itdi taşadduk nânını
Ol ta'âm ile doyurdu sâ'ili
Levh-i maḥfûzîñ haberinden saña
Ol civân-ı levha yazıldı ecel
Ol ezel taḳdîri olmaz tebdîlât
Levh-i maḥfûzı muḳarrebler görür
Lîk taḳdîr-i ezeli mâ-sivâ
Taḳdîr-i levhî bozıb yazsa Ḥallâk
Zirâ ol daḥî anuñ aḥkâmudur
Kıldı ol zâhir belânıñ def'ini
Hem ezel taḳdîri bildüre kula

109b Aḥmedî sâ'illeri boş yollama

Vir taşadduk anı ğayri duymasun
Olnur maḳbûl olunmaz söyleme
Geymek istersen saḥâvet tâcını
Maḳbûl olunmaḳ dilersin Ḥaḳka sen
Her ne deñlu ḥayr idersen itme c'ad
Ḥayr ü şerri zerrece olsa kulıñ
Gör ne eltâf eylemiş kula Ḳâdir
Yazdırur bir ḥayrına on bir c'aded
Olsa bir zerre kadar ḥâlis c'amel
Sen ğidâlandır şu içre balığı
Virdigün kimseye minnet eyleme
Yâ riyâ' yâ sum'ca yâḥûd c'ucb olır
Sum'ca şöhetdir bulır dünyâsına
Ḥûb c'amelim var deyu ben c'ucb ider

110a Bu riyâ'dır ḥûb c'amel eyleyeler

Ḥikmet-i Yezdâna vâḳıf olalar
Aldı şaḥâbî ol eve vardılar
Gördi ejderha yatur anda nihân
Sürdi yüzün söyledi aña Resûl
Ne sebep oldu anuñ te'ḥîrine
Bilmedim bu ḥâli yâ Ḥayre'l-Enâm
Devr iderdim yol bulamazdım agân
Ol duzâḥdan cânı kılmazdım rehâ
Ḥikmet-i Yezdânu dinle yâ imâm
Buldu anuñla ḳazâ' dermânını
Ol ta'âm oldu belânıñ ḥâ'ili
Söyledim irdi meġer taġyir aña
Def'ine ta'lik olunmuş fi'l-ezel
Levh-i maḥfûzında olır taġyirât
Ol anuñ aḥkâmına vâḳıf olır
Bilmedi bilmez bilür ancak Ḥudâ
Olmaz anuñla muḳarrebler helâk
Anda mestûr olunan fermânıdur
Ḳulları bilsün taşadduk nef'ini
Var ise nesne aña yok söyleme
Var ise nesne aña yok söyleme
Saġ elin virince şolın bilmesün
Vir hemân sâ'ili sen boş yollama
Gözle ḥalkıñ acını muḥtâcını
Ḥayr-ḥâḥ ol şefkaḳ eyle ḥalka sen
Ġayriniñ kıldığı ḥayre olma sed
Defterinde yazılı bula yarın
Defterine yazdırur şerrini bir
Niyyet-i ḥâlise virur bî-cadet
Yazdırur ol deftere miḡl-i cebel
Bilmesin balık bilür ol Ḥâlîkı
İtdigün ḥayrâtu ğayre söyleme
Ol c'amel ibtâle varur ḥucb olır
Olmaz andan fâ'ide uḥrâsına
Ol c'amel deftere yazılmaz ister
Bu c'amelle baña eyu deyeler

Rabbenâ sen bunları virme bize
 Gizlice kıl sen taşaddukı edâ'
 Kıl hulûş ile Hakkâ yarâr işi
 Kıl hulûş ile amel bunları at
 Bir münâsib var hikâyet diñle pend
 Şehr-i-Başrâda olurdu bir yehûd
 Avradına dirdi nesne ğayriye
 Avradı bir hûb saĥî vücûd idi
 Birgün etmeĝi pişirür avradı
 Didi gelmişem fakîrem nân için
 Gördi avrat sâ'iliñ aĥvâlini
 Didi var tüz görmiye zevcim seni
 Kapudan çıkar iken sâ'il hemân

110b Gördi sâ'il etmeĝi alub gider

Geldi avrâdına itdi yâ zenân
 Hâtun itdi yandı gönlim yâ kişi
 Yimezim etmek bugün vir baña rây
 Diñlemez özrini hâtunıñ hemîn
 Kovdı evinden hâtuna virdi yol
 Gitdi bunıñ üzerinden bir zamân
 Oldı sâ'il fakre uğradı işi
 Dir fakîrem nâne geldim yâ emîr
 Ol kişi dir baña söyle ĥâlini
 Görinür sende aña bir nesnesi
 Böyle hûb ola cemâliñ yâ nigâr
 Didi mecrûham ki sâ'il olmuşam
 Söyledi ol er eyâ hâtun kişi
 Hâtun itdi ĥâşâ uğrı olmadım

111a Bir kocam var idi yehûdi recîm

Birgün etmek itdirürdim ev için
 Yandı gönlim bir sıcak etmek aña
 Kapudan çıkar iken kocam gelür
 Geldi anuñ'çün baña kahr eyledi
 Sağ elimi kesdi anda ol la'în
 Red idüb beni ferâĝat eyledi

Ol hulûş ef'âlî koy kalbimize
 Girmez aña 'ucb ile sum'a riyâ'
 Eylemez zâyi' hulûşın yâ kişi
 Diyelim Sultân-ı Dîne eş-şalât
 İdelim anı olasın hisse-mend
 Buĥl ile meşhûr idi ğayet ĥasûd
 Virme şaĥîn şaĝa yâĥûd sâile
 Neylesin kim ĥükmine mazbût idi
 Geldi bir sâ'il za'if olmuş ĥati
 Bir pâre etmek virün lillâh için
 Virdi Hâlık yolına bir nânını
 Râzî olmaz kahr ider görse beni
 Ol yahûdi eve geldi nâ-gâhân
 Aldı elinden anı gör ki n'ider
 Ben dimezdim kimseye sen virme nân
 Ol fakîre baña itme kem işi
 Ol bir etmeĝi benim hisseme şây
 Kesdi ol hâtunıñ elin ol la'în
 Vardı bir cerrâĥa vâniñ virdi ol
 İrdi fakre ol hâtun bulmadı nân
 Vardı bir kapuya gördi bir kişi
 Nane muĥtâc olmuşam ğayet fakîr
 Sen ne sâ'ilseñ digil aĥvâlini
 Bu 'aceb ki ola nânın teşnesi
 Sâ'il olasın deĝil mi saña 'âr
 Bir elim yokdır amelden kalmışam
 Uĝrilik kıldın mı gördiñ bu işi
 Bir ĥazâ' işdir ben aña uğradım
 Hâli vâfir kendüsi ğayet le'îm
 Geldi bir sâ'il didi Allâh için
 Virdüm alub gitdi kapudan yaña
 Sâ'iliñ elinden etmeĝi alur
 Bir ĥakâret ideyim saña didi
 Zâr-ı feryâdımdan inledi zemîn
 Halk arasında melâlet eyledi

Gitdi mâlüm kalmadı oldım fakîr
 Ol kişi itdi eyâ cânım hâtun
 Şaldîñ âteşler benim bu cânıma
 Ol bir etmek virdiğün sâ'il benem
 Ben sebep oldım saña irmiş belâ
 Ben fakîr iken ğanî kıldı Hudâ
 Sen helâl eyle ve 'afv eyle beni
 Bildi ol hâtun anı aĝladılar

111b Kıldılar ol şeb zifâfında du'â
 Yatdılar ol gece zevc ile hâtun
 Bunda nükte var zenâne Ahmedî
 Gerçi hâlis virdi nânı ol zamân
 O hulûsı kılmadı zâyic Hudâ
 Niyyeti hâlis idi oldu halîl
 Bir nice eyyâm ider bunlar hużûr
 Dir ki gelmişem fakîrem nâne ben
 Gördi hâtun anı dir kocam budır
 Hâlîki gör ki aña kahr eylemiş
 Zevci hâtuna didi sen söyleme
 Ben su'âl itdim anuñ aĥvâlini
 Ol kişi a'câyâ dir bildim seni
 Ol didi başıma irdi bir kaçâ'
 Virdim ol hâkime hayli mâlını

112a Cümle mâl ile hûccalar gemiye
 Batdı bunda mâl ü mülküm yâ emîr
 Buĥl ile meşhûr idim ğayet denî
 İnķisâr aldım baña irdi belâ
 Var idi bir avratım saĥî vücûd
 Kahr idüb kesdim elini kıldı zâr
 Sâ'ile ben olmaz idim dest-gîr
 Bilmedim aşlâ fakîr aĥvâlini
 Buĥl ile bunca belâlar görmişem
 Ol hâtun dir râh-ı lûtfâ gidelim
 Yüzine urmayalım itdiğünü
 Kılmayalım biz bunu şimdi ĥacîl

Sâ'il oldım gezerim böyle ĥakîr
 Ey sözinde şâdıķâ kavli bütün
 Naķdîmi bezl eyleyem dermânına
 Benden ötri görmisen bunca elem
 Olmusan mecrûĥ-i fakre mübtelâ
 Bunca devlet eyledi baña 'atâ'
 Hem müslimân ol nikâĥ idem seni
 Oldı islâm birbirini aldılar
 Eyledi maķbûl anı Bârî Hudâ
 Uyanıb gördi eli olmuş bütün
 Söyle zevcin bile kaçdr ü kıymeti
 Zevcin izni yoĝ idi buldı ziyân
 İtdi encâmın ferah elin 'atâ'
 Gör nice olan baĥîl olur zelîl
 Gördiler birgün bir âdem geldi kör
 Cû' elinden olmuşam dîvâne ben
 Ol beni mecrûĥ iden zevcim budır
 Gözlerini aluben faķr eylemiş
 Kendini sen aña izĥâr eyleme
 N'eylemiş ol devletini mâlını
 Bunca mâlın var idi şimdi kañî
 Bildi hâkim baña eyledi ezâ'
 Tâ ĥalâş itdim elinden cânımı
 Bindi gitdi cümle ğarķ oldu şuya
 Aĝlamaķdan kör olıb oldım fakîr
 Âteş-i buĥl ile yandırdım cânı
 Oldım a'câyâ faķr ile hem mübtelâ
 Virdi birgün sâ'ile bir nân-ı ķût
 İki cihân başıma ol kıldı dâr
 Gitdi mâlüm sâ'il oldım yâ emîr
 Şimdi bildim sâ'iliñ giryânını
 Zillet ile ĥalka 'ibret olmuşam
 Kemliğine bunıñ eylik idelim
 'Aybını setr idelim gitdiğünü
 İntikâmı almış andan ol celîl

Kapuma gönderdi düşmânı hakîr
 Giydürürler eġnine esvâb anuñ
 Varmasın me'yûs bizden didiler
 112b Hûb beşâretdur bu iş mü'minlere
 Gör bu hâtun erine düşmân iken
 Düşmân ile dîn 'adûsın kapudan
 Hak Ta'âlâ kapusından kulları
 Yâ İlâhî sen ki Settâru'l-'Uyûb
 Geldi icrâm ile Ahmed kapuna
 Yok elinde saña yarâr birşeyi
 Bir seni bilmekten özge elde yok
 Sâ'iliñdir hem Hâbîbiñ ümmeti
 Şerm-sârem eyledim efgânı kem
 Ol Hâbîbiñ ism-i zât-ı hürmeti
 Ol Hâbîbiñ adını âd eyledim
 İtdüğim 'işyâna nâdim olmuşam
 Gelmişiz kapuna luğf eyle 'atâ'
 113a Kulları mahrûm gelür kapusına
 Kemliğine anuñ eylik itdiler
 Kul ki düşmâna ide bu eyliġi
 Kemliğe eylik idegör yâ Hôca
 Gör bu hâtun işini merd itmedi
 Sen dahî sâ'ili mahrûm eyleme
 Sâ'ili ger yollamazsan nân ile
 Belki yârı ola Hakkın ol kişi
 Sen ki virmezsin aña iç'âmını
 Ger ta'âmıñ yog ise lisân ile
 Senden ol gitmez tehî bir kesb ider
 Kapudan gitmiş olur şâd ü ferâh
 Cümle maħlût oldu sâ'il n'idelim
 Şimdi sen bir sâ'ili göster baña
 Sâ'il-i hağda 'alâmet var ahî
 113b İzdiyâd-ı mâla yok mâ'illiġi
 Sâ'il-i hağğa disen Allâh vire
 Gayri sâ'iller fenâ' terrândur
 Çehresinde âb-ı rûyı kalmamış

Biz gerek aña olalım dest-gîr
 Virdüler ağçe giderürler ġamın
 Kapularından ferağ gönderdiler
 Diñleyin anı idem yârenlere
 Ayâġına geldi bî-emân iken
 Kılmadı me'yûs kulına tapudan
 Haşâ mahrûm eyleye mü'minleri
 Sensin ancak kula Gaffâru'z-Zünûb
 Yüz karasıyla iribdür tapuna
 Tuħfeler düzmiş kamû kem yok eyi
 Senden istemekden özge dilde yok
 Dâ'im ister rahmetiyle cenneti
 Kemliğime eylik it yâ Zi'l-Kerem
 Sen bize vir rahmet ile cenneti
 Rahmet olır deyu îrâd eyledim
 Hüsni-zân ile kapuna gelmişem
 Bizleri sen kapudan itme cüdâ
 'Aybını ol urmaz anuñ yüzine
 Kapularından ferağ-yâb itdiler
 Dostuna lâ-şekk ider 'âlem beġi
 Kalmasun kalbinde kîni zerrece
 Düşmânını kapudan red itmedi
 Boş anı gönderme maħzûn eyleme
 Sen anı urma acı lisân ile
 İncinür Rabbiñ fenâ' itme işi
 Tatluca söyle aña kelâmını
 Doyır anı gönder ol ihsân ile
 Aldı tatlu söz kulaġına gider
 Bâb-ı Hağğda sen de bulursıñ felâh
 Sâ'il-i Hağ göster ikrâm idelim
 Ol kanâ'atden mezâğ irmiş saña
 Anlarıñ hağğında cânım ol saħî
 Ekl idecek deñlidür sâ'illiġi
 Kâni' oluben gider ġayrı yire
 Kâr idinmiş pâreniñ cerrândur
 Ol hayâ' bâġına yolu varmamış

Rızkî deñlu şöyle kâni^c eylemez
 El açub istemeği kâr eylemiş
 Göz diker karşuna durır yüzi pâk
 Böyle cerrâr âdeme şey virme giç
 İsteme şey mâ-sivâdan yâ ahî
 Hâzret-i Şiddîk Ebûbekir kişi
 Ol Şahâbeyle giderlerdi nire
 Nâkasından indi anı aldı ol
 Didi anlar yâ Emîre'l-Mü'minîn
 Sen Hâlife bize sultan olasın
 Bizlere fermân ideydiñ anı sen
 114a Ol didi kim Hâkdan özge kimseden
 Aramıza mâ-sivâ karışmasun
 Ol acilden yormalıyam cânı ben
 İstemez şey mâ-sivâdan âdemî
 Kul ki kullardan diler anı bulur
 Rabbenâ sen vir saḥâ cûdî bize
 Müsteḥakkını bula ḥayrâtımız
 Hürmetine ol Resûl-i Kâ'inât
 Okıyanı diñleyeni yazanı

Söylesen Allâh vire hiç diñlemez
 Hâşşî câmı cacz ü bî-zâr eylemiş
 Kõvmayınca gitmez ol mişl-i köpek
 cAdetidür istemek diñleme giç
 Tâ ola tab^cin ğanî kalbiñ saḥî
 Ol Hâlife idi kıldı bu işi
 Düşdi elinden kaççı anuñ yire
 Gördi anı anda olan hõca kul
 Bunca kullar seniñ ile yâ emîn
 Var iken bizler niçün sen inesin
 Biz virürdik yormayaydıñ cânı sen
 Şerm iderem nesne ben istemedem
 Vir dimeğe hem dilim alışmasun
 Ol sebebdem inüb aldım anı ben
 Ol meğer sâ'il ola tab^cı denî
 Kul kula bâ^ciş viren Tañrıdurur
 Tâ anuñla irelim rızâ'mıza
 cAfv ola anuñla seyyi'âtımız
 Virelim aña selâm ile şalât
 Yarlıĝâĝıl rahmetiñle yâ Ğanî

Fİ BEYÂN-I MEBḤAS-I MÜSÂFİRÂN

Aḥmedî söyle müsâfirin bize
 Ne sebebdem virelim nânı aña
 Diñle bu pendî daḥî yâ nîk ü nâm
 Var müsâfir ḥakkı zî-mâl üstine
 114b Üç gününden soñra virürse ta^câm
 Ol gerek ki besleye mihmânını
 Hem müsâfir üzere lâzım söyliyey
 Hem daḥî itmâm olunca çün yimek
 Hem müsâfir varıcak diye aña
 Şahîb-i ev eyleye aña kıyâm
 Fahr-i cÂlem didi kim mihmânına
 Ol kişiye Hâk Ta^câlâ darılır
 Hışm-ı Bârîde olunca bir kişi

Nef'i var mı şimdi yâ yarın bize
 Her dü câlem var mı dermânı baña
 cİzzet it mihmânına bulunma ḥâm
 Üç gün iç^câmı edâ'sı kaçdına
 Ol taşaddukdır aña yâ zi'l-kirâm
 Hem gidince vire bol iç^câmını
 Ekle başlayınca Bi'smi'llâh diye
 Lâzım olur Râzıkâ ḥamd eylemek
 Râzıkıñ virsün berekâtı saña
 Ol müsâfir varıcak vire selâm
 Darılursa yâziğ ider cânuna
 Öyle kimse hışm-ı Bârîde olur
 Her dü câlem yanışa varur işi

Bir müsâfir gelse doğrı kapuna
 Sen anı mihmân idin kıl hizmeti
 Yüziñi mihmânıña itme melûl
 Bir münâsib var haber gûş it aña
 Ol Halîlu'llâh ibrahim Resûl
 Mekkede birgün durırdı ol faķih
 115a Ağzına girmiş anuñ bıyıkları
 Yüzini aña fereh göstermedi
 İltifât olunmadı kendusine
 Aldı Medîne yolıñ gider kişi
 Haķ Ta'âlâ vahy ider ki yâ Halîl
 Haķ idüb kıldım anı hûd baña kıl
 Maħlûkaımda 'abes yokdır benim
 İmtihân için gelibdür ol saña
 Yâziķ idersün saña dermânı kıl
 Bu 'itâbı işidince ol hemân
 Ol müsâfiri Hudâ dūr eyledi
 Bunda hâ şunda bulam deyu varır
 Gördi anı yalvaruben söyledi
 Ol didi mihmân idinmedin beni
 Haķ iden beni beğendi yâ Halîl
 115b Gösterir ba'zı kulu bunda haķir
 Bakmaz endâm ü libâsa ol Kerîm
 Var yürü bir daħî giri dönmezem
 Ol Halîl dir arķama gel götürüm
 Seniñ için baña olındı 'itâb
 Onca yalvardı aña oldu revân
 Nice gün varub aña oldu delîl
 Tâ şu deñlu damladı burnı kanı
 Oldı hoşnûd ol müsâfir ol zamân
 İndirür evine ol mihmânını
 Aħmedî mihmâna 'izzet eyle sen
 Hâliñe göre yidür ğidâ aña
 Rızķını şalmış bile Rabbû'l-Kerîm
 Bir hikâyet var münâsibdir hemîn
 116a Ol Resûl Ekrem zamânında meğer

Bir ziyân iş irmese andan saña
 Her dü 'âlemde bulırsın rağbeti
 Ol kerîh-manzar da olsa kıl kabûl
 Yüziñi eyle fereh mihmânıña
 Yedi adım konuğa varırdı ol
 Bir müsâfir geldi levni pek kerîh
 Hem uzamış eliniñ tınaķları
 Eve almaz zâviyeye var didi
 Varmaz ol âdem anuñ tekkesine
 Gelmedi Celile hoş Halîl işi
 Ne sebep ol kulumı gördin zelîl
 Kulluğına ben anı kıldım kabûl
 Herbirinde hikmetim çokdır benim
 Gösterer misin fereh yüzi aña
 Var getir anı saña mihmânı kıl
 Ol kişinüñ ardına oldu revân
 Ol Halîli aña me'mûr eyledi
 Tâ Medîne şehrine varub bulır
 Gel varalım baña mihmân ol didi
 Hem güler-yüz görmedim anda seni
 Sen beğenmediñ buna var mı delîl
 Yarın uħrâda ider sultan emîr
 Ol kulu ister ola kalb-i selîm
 Âz yolım kalmış irâğ eylemezem
 Emr olunmuşdır bu işi bitürem
 Baña mihmân olmasan işim ğarâb
 Bindirür anı kendi olur yeyân
 Gördi yayaķ yolda zaħmetler Halîl
 Ol müsâfir gördi acıdı cânı
 Râhatı buldı Halîl anda hemân
 Buldı anda derdinüñ dermânını
 Yüz güleç göster mülâyim söyle sen
 Ol ne âç ola ne güç ola saña
 Sen anuñ rızķı için olma elîm
 Diñle anı kalbiñ eyle mutmain
 Bir şaħâbe var idi mihmân sever

Kesret -i mihmân için ol avratı
 Vardı hâlin ol Resûle söyledi
 Ol kişi geldi didi ister cânım
 Ben müsâfirsiz ta'âma rağbeti
 Ol Resûl itdi saña virim nizâm
 İşbu hükmi kıldılar anlar kabûl
 Bu kişi kılsın talâk eymânını
 Ol yemin itdi talâka vardular
 Vaqt-i ahşâmî irer avrat görür
 Gizledi avrat talâk ahvâlini
 Yidiler anlar naşib olan âşı
 Ol kişi avratın isteyü didi
 Didi avrat bir dahî yanında var
 Ol kişi itdi yemini ğayri yok

116b Avrat ider iki âdem görmişem
 İhtilâf oldu ara yirde 'ayân
 Avratı dir geldi gördüm iki er
 Virdim anlara ğidâ lahm ü tirid
 Ol ta'âmı kıldılar girü edâ'
 Er ider billâhî bir mihmân idi
 Geldi Cebra'il ide hâli beyân
 Bir müsâfirdir velâkîn rızkını
 Geldi rızkı bile yidi gitdi ol
 Avrata gösterdi rızkı âşikâr
 Kul yiyemez rızkının ğayrisini
 Ahmedî olma müsâfirden elim
 Her ne ki var âz ü çok mâ hazar
 Kim ki mihmânına ikrâm eylemez
 Eylese da'vet birini bir kişi

117a Ol tehî göndermez elbetde anı
 Tâ ki da'vet eyleye 'âlem beği
 Günde beş kerre ezân-ı ahmedî
 Da'vet ide mescide yârânını
 Diñle mihmânına 'izzet idene
 Var münâsib çok hikâyetler aña
 Şehr-i Şâm içre vardı bir kişi

Görür tedbîr-i ğidâda zahmeti
 Râhatım yok deyu şekvâ eyledi
 Râhatım olmaz müsâfirsiz benim
 Eylemem itsem bulamam lezzeti
 Bir müsâfirle ta'âm eyle müdâm
 Avrat itdi yok inânım yâ Resûl
 Birden artuk kılmasın mihmânını
 Razî olub evlerine gitdiler
 İki âdem almış ol kişi gelir
 Virdi anlarıñ o dem içâmını
 Görür avrat gitdi evden bir kişi
 Gel buraya gitdi mihmân söyledi
 Ben saña oldım harâm ey yâdigâr
 Geldi zen görür erinden ğayri yok
 Ol kişi dir bir âdem getürmişem
 Vardılar Sulţân-ı Nâsa ol zamân
 Zevcim ile ev içine girdiler
 Gitdi biri biri oldu nâ-bedid
 Bir âdem deñlu yinilmişdi ğidâ
 Avrat ider yok iki insân idi
 Dir ki şâdik sözleri yokdur yalân
 Şekl-i âdem kıldı Rezzâkıñ anı
 Rızka ğayrın medhâlı yok yâ Resûl
 Tâ ki bilsin Râzık-ı Perverdigâr
 Her kulın rızkı bulur kendisini
 Bile virmiş rızkını Râbbu'l-Kerim
 Koy müsâfir önine kılmaz hazer
 Ol kişi 'âlemde hoş-nâm eylemez
 Yidirür lâ-büd aña da'vet âşı
 Râzî eyler kendiden mihmânını
 Ol ğidâ virmez mi rahmet yimeği
 Da'vet ider ümmet-i Muhammedi
 Yâ varan bulmaz mı her dermânını
 Eylik idüb hatırınca gidene
 Lîk bir kaçın olam nâkıl saña
 Hacca varmak diledi görür işi

Gördi ol hüccâc ile râha gider
 Uyımış kendi davâr iter yolu
 Uyanır görür ki varmış gayri yol
 Şubh irişdi her yaña bakar gözi
 Gördi ol bâdide bir hayme siyâh
 Varuben ol hâtuna viridi selâm
 İndirüb şu viridi anuñ eline

117b Hâtun aña izzet ikrâm eyledi
 Viridi on altun didi hâtun saña
 İltifâr itmedi hâtun bu söze
 Aşşâm oldu geldi bir merdân yeğit
 İnüb atundan gelüb viridi selâm
 Sen bu etrâfa nice iren didi
 Ol ider gamlanma aşlâ ol selim
 Bën müsâfir haqqını bitüreyim
 İşbu hayme kendi hânemdir benim
 Ben giderim saña izzet eylesin
 Şubh olunca ol yeğit olur revân
 Viridi kırk altun dahî ol hâtuna
 Kıl kerem yâ gözlerimiñ nûri dir
 Hâtun ol demde mülâyim dir aña
 Sende var bir nefisle dokuz ʿukûl

118a Ol kişi arzû-yi nefse mübtelâ
 İrdi aşşâm olmadı anuñ işi
 Durdı hâtun indi atun bağladı
 Geldi hâcî katuna viridi selâm
 Ol gice dahî evinde yadı ol
 Kaldı tenhâ hâcî ile ol zenân
 Elli altun dahî virür hâtuna
 Kâbenin yolına aldı altun ol
 Hâtun itdi âridir feyzim benim
 Ben emânet-kârem anı saqlaram
 Ol seni ısmarladı gayet baña
 Üç gün oldu ki müsâfirsin baña
 Ol benim zevcim seni bildi yakın

9b Ey nigârâ vuşlata râm ol baña M.

Bir gice âzâr yolu anda meğer
 Ayırur hüccâc arasından anı
 Kendini bir yazı içre buldı ol
 Hiç görünmez aña hüccâcın tozi
 Otürür bir avrat anda misl-i mâh
 Merhabâ geldiñ deyu itdi kıyâm
 Av eti hurma getürdi yanına
 Ol kişi endişeyi kem eyledi
 Ey nigâra vâslın vir râm ol baña
 Hüb olır söylememek edebsize
 Bir ata olmuş suvâr ammâ caķid
 Merhabâ geldiñ deyu itdi kelâm
 Ol kişi ahvâlini aña didi
 Sen baña üç gün müsâfirsin kerîm
 Seni hüccâca selim yitüreyim
 Bu hâtun kişi helâlimdür benim
 Mihmânımsın saña hizmet eylesin
 Avradyıla ol hâcî kaldı hemân
 Yalvarır gayetde anuñ katına
 Hôkka-i laʿinde şakla dürri dir
 Şimdi olmaz mühleti sen vir baña
 Sen gerek şabr idesin olma ʿacûl
 Bâşına almak diler renc ü belâ
 Geldi ol hâtun kişinin yoldâşı
 Şu getürdü zevcine elin yudı
 Geldi çün ortaya yidiler taʿâm
 Şubh olunca bindi ata gitdi ol
 Hâcının nefsi diler ide ziyân
 Aldayub yatırmak ister altuna
 Haccı koydı râh-ı nefse viridi yol
 Ol helâlüm mâlıdır ʿırzım benim
 Andan özge er kişiye bakmazam
 Eyle hizmet hatırınca di aña
 Ol sebebden söylemem acı saña
 Didi merdûm-zâdedir oldu emîn

Böyle midir merd işi ey nâ-bekâr
 Sen yakîn eyle ol işi eylemem
 118b Sen hayâ' eyle Hudâdan yâ kişi
 Şalma gözin ğaynler ʿayâlina
 Bir hacâlet irdi ol demde ere
 Geldi ol ev şahibi itdi nüzûl
 Oldı tenhâ hâtun ile ol gice
 Virdi hem yüz altunı zen zevcine
 Nısf-i leyl olur yeğit dinle n'ider
 Hâin işi havf ider hâcı kişi
 Kurtulabilmem elinden sağça ben
 Bunca altunım dahî gitdi n'idem
 Ol kişi ol mâcerâyı söyledi
 Virdi hem ol hâcıya yüz altunı
 Şâdukkâdır pâkizedir ol hâtun
 Bu kabâillerde ol bir dânedir
 Sen müsâfirsın mülâyim söylemiş
 119a Kaşd ideydiñ cebrî aña kem işi
 Ol zenin işi olaydı bed-fi'âl
 Ben anı tecrîbe kılmışam dirâz
 Merd-i merdûm-zâdedendir ol zenân
 Aşlı pâkin kendi pâk ef'âlî pâk
 Biñ zeri virdim aña biñ râz ile
 Yetürür hüccâca anı âz zamân
 Vardı hüccâc ile haccı kıldı ol
 Varub ol pazara birgün oturur
 Gördi anı ol yeğidin hâtunı
 Hânesine iletüb itdi su'âl
 Bir çeri geldi bize cem'î ğafîr
 Cümle ʿuryân ehlini zabı eyledi
 Lîk zevcim sağ iken itdi fırâr
 Ol hâcı itdi eyâ cânım hâtun
 119b Ben saña mihmân olan ol hâcıyam
 Sen dime aldı beni hâ'in kişi
 Ben seni aldım ben saña nûgerem
 Bir hacâlet virmissen hâtun baña

Yoğ imiş sende meğer nâmus ü ʿâr
 Sen müsâfirsın deyu kem söylemem
 Nân yidiğın yire kıлма kem işi
 Şunma elin özgeleriñ mâlına
 Ol diler yir yarıla yîre gire
 Âv şikâr itmiş bile vâfir nükûl
 Mâcerâyı didi avrat gizlüce
 Cümlesin teslîm ider avucına
 Uyadır ol hâcıyı alub gider
 Avratı dir söylemiş şâyed işi
 Öldürür beni varamam hacca ben
 Olmaz ise ben nice hacca gidem
 Hâcıya ol cümle takrîr eyledi
 Didi diñle vaşf idem ol hâtunı
 Ğayret ehli kanîʿa ʿırzı bütün
 Kuvvetiyle benden ol merdânedir
 Bunca aqvâlin tahammül eylemiş
 Katl iderdi bil seni ol yâ kişi
 Ben anı tenhâ mı kırdım yâ ricâl
 Doğrı buldım itdim anı ser-firâz
 Sû'-i zan itme aña gizlü ʿayân
 Şoyı pâkin ʿırzı pâk aqvâlî pâk
 Almışam ol hâtunı biñ zor ile
 Gösterür anı hâcı olur revân
 Oldı ʿavdet hânesine vardı ol
 Gördi bir câriye anda şatulur
 Virdi aña kıymetü yüz altunı
 Ol didi irdim kazâ'ya yâ ricâl
 Ğâlib oldu bizleri kıldı esîr
 Merdi öldirdi zeni bey' eyledi
 Bilmezem nırde anı itmiş qarâr
 Hemşire kıldım seni ʿırzı bütün
 Ol hıyânet ʿafvınun muhtâcıyam
 Kâlbine indirme mâcerâ işi
 Ol hacâlet fikrini ben çekerem
 Kâlmamışdır bakmağâ yüzim saña

Hâtuna ol sevb-i fâhir geydirür
 Geldi birgün zevci anuñ ol kişi
 Ol firâk ile iribdür aña gâş
 Câmesin tebdîl idüb gizlü gezer
 Alub anı hânesine götürür
 Dir ben ol hâciyam irdim evine
 Bu ne hâletdir ahî irdi saña
 Söyledi ahvâli aña ağladı
 Ağlayu dir hâtunım oldu esîr
 Şehre gelmiş ol haberi almuşam
 Ol didi ğamlanma cânım ol selim

120a Bunda ol Tañrı müsâfiri baña
 Bir temize câriyem var lâ-nezîr
 Bir zamân anuñla ʿişret eyle sen
 Ben seniñ maḥçûbinam yâ pehlevân
 İtdigün mertliĝi aslâ ve ebed
 Hâtuna dir zevcin irdi bil anı
 Bir mükellef meclis aña döşedir
 Koydı anları zifâfa ol ricâl
 Ol kişi varır zifâfına nihân
 Gördi maḥbûbını anda bulışır
 Bâşına iren serencâmı didi
 Hâci ihvân oldu baña yâ kişi
 Hâcıdan herbiri hoşnûd oldular
 Ahmedî mihmâna ʿizzet eyle sen
 ʿİzzet eyle bunda sen mihmânına

120b Kabrine daʿvet iderler soñ günü
 Cehdi kıl Haḫḫıñ rızâ'sın bulasın
 Baʿzi noḫşân işine bakmaz kuliñ
 Râbbenâ ʿizzetlü mihmân kıl bizi
 Dolıdur ʿişyân ile içim dışım
 Dâimâ mücrim kula lütfun ʿatâ'
 Ol Resûliñ hürmetine vir necât
 Bir dahî saña naşîhat yâ oĝul
 Eyluk işi saña dâ'im pişe kıl

Döşeli maḥşûş aña mesken virür
 Şehri arar gizlü ider teftîşi
 Leylisin arar gezer mecnûn-i veş
 Gördi hâci anı ol bildüĝi er
 Yetirüb aña taʿâmı yidirür
 Üç gün ikrâm eyledin anda baña
 Söyle ahvâl-ı serencâmı baña
 Gözlerinden yâşı yire çaĝladı
 Yâ hâci kardâş baña ol dest-gîr
 Ol firâk ile dîvâne olmuşam
 Haḫ onarır bu işi olma elim
 Arayalım hâtunı yandan yaña
 Anı baḫş itdüm saña olsun emîr
 Tâ ki ol hâtunı bulam saña ben
 Her ne kılsam aña denk olmaz inân
 İtmedi itmez cihânda bir aḫad
 Bu gice virsem gerek aña seni
 Hâtunı fâhir libâsa kuşadır
 Câriyemdir var saña olsun helâl
 Buldı leylisini anda ol zamân
 İki ḫasret birbiriyle kavuşır
 ʿİrzıma unılmadı el söyledi
 İznin olırsa olam kız-kardeşi
 Viridi bir ev anda mesken kurdılar
 Şerʿi işde ḫatırınca söyle sen
 ʿÂkıbet irer müsâfirlik saña
 Hâlîkıñ mihmânısın dünyâ sonı
 Varıcak izzetlü mihmân olasın
 Saʿyî kıl ekşer rızâ'sında bulıñ
 Raḫmetüñ ḫânıyla toylâĝil bizi
 Râbbenâ eltâfına kaldı işim
 Lütfun ile al bizi mihmânına
 Virelim aña selâm ile şalât
 Eyudan ayrılma dâ'im eyu bul
 Kemliĝe eyu işi endîşe kıl

Merd olanın eyeluk olur pîşesi
 Eyluĝe eyeluĝı her hayvân ider
 İtdiĝün eyeluĝı halka söyleme
 Eyluk işi eyle ‘abdu’llâh için
 Niyyetin hâlis bulunmazsa eĝer
 Bulamazsın dü cihânda nefcini
 121a Bezl-i ‘ömr eyle Hudâ yollarına
 Eyluk ile râzî eyle her cânı
 Eyluĝın bulır seni olma ‘acûl
 Bulmadinsa eyeluĝı bu fânide
 Bir rivâyet var münâsib diñle sen
 Kırılınca yarın ol maḥşer demi
 Bulmaya maḥşer yerinde anı ol
 Varub anı ol câḥîm üzre bulır
 Ol kırınca Haḫ dîvânına vara
 Cânib-i Haḫdan ire aña nidâ’
 İde Rabbî bir niyâzım var saña
 Bir kişiniñ bende vardır eyeluĝı
 Baña vir sen ruhsâtı yâ Ze’l-Kerem
 Haḫ Ta‘âlâ ide yâ nemle kulım
 121b Ol deye dünyâda oldıĝım zamân
 Ğarḫa varurken o demde yâ Aḫad
 Baña bir çöp uzadıḫ tutdı beni
 Ol necâtuma sebeb oldı benim
 Yâ İlâhî ol beni kırtaranın
 Görmüşem anı şırât üzre bugün
 Ben şu üzre oldıĝım gibi işi
 Onca kuvvet vir baña yâ Ze’l-Kerem
 Onca kuvvet viriser Allâh aña
 İtdüĝi eyeluk anı anda bula
 Aḫmedî Haḫ kullarına eyeluk it
 Bir kırıncasını kırtaran kulu
 Eyluk eyle halkı saña eyle yâr
 Ol Resûlu’llâha kul eyeluk kelâm

Nâ-temizin kem olur endişesi
 Kemliĝe eyeluk işi insân ider
 İtdiĝün kimseye minnet eyleme
 Niyyetin hâlis ola Allâh için
 Kisbiñ olur şöḫreti dünyâda har
 Her ne deñlü sarf idersen vus‘ini
 Eyluk ideĝör anuñ kularına
 İtmez eyeluk ‘âķıbet bulır seni
 Zerre deñlü olsa itmez yâ oĝul
 Bulmalısın lâ-büd anı bâķide
 Her ‘ibâdu’llâha eyeluk eyle sen
 Bir kırınca arıya bir âdemi
 Ol cehennem cânibine tuta yol
 Ol şırât üstinde ditreyidürir
 Ol niyâz idüb yire yüzün süre
 Söyle yâ nemle sözün eyle edâ’
 Bir zâ‘if kulam ‘atâ’ eyle baña
 Dilerem senden eyâ ‘âlem beĝi
 Ben daḫî aña bir eyeluk eyleyem
 Eyluĝı anuñ nedir söyle görüm
 Gezerek bir şuya düşdim nâ-gâhân
 Ol kuliñ irdi baña kıldı meded
 Ol şuyiñ bir yanına koydı beni
 Kim ḫalâş oldu o dem cânım benim
 Hâli müşküldür bugün bî-çârenin
 Ditreyudurırdı aḫvâli zebûn
 Ḥavf ider ki nâre düşem ol kişi
 Varub anı ol şırâtı ĝiçirem
 Alub anı kıoya cennetden yaña
 Cennet-i rızvânı anuñla ala
 Râzî kul herkesi ḫatırınca ĝit
 Gör ki nice kırtara yarın anı
 Ol bahâne idüb anı yarluĝâr
 Virelim aña şalât ile selâm

122a

Fİ BEYÂN-I MEBÛLAS-I İHÂNET

Ahmedî varma ihânet râhına
 Kalbiñe koyma gâzab oldur sebab
 Eyleme tabî-i gâzab pâk ol selîm
 Rabbenâ vir bizlere şabr-ı cemîl
 Ey ki şabr-ı halka uymayan kişi
 Girdiñ anuñla Hudânîñ râhına
 Bulmak isterseñ dü ʿâlem râhatı
 Halka uymayan selâmetler bulır
 Şimdiki halk ile itseñ ülfeti
 Ol saña yâhûd sen aña söylesen
 Kılmasa saña biri yarâr lisân
 Andan irer bir bürüdet kalbiñe
 Yoksa olur kalbiñ içinde yılân
 Kîn irer kalbe seni râhat komaz

122b

Kalbi ol âteş yakub eyler kebâb
 Anı beslersin melâmet kılmağa
 Kendözinden idebilmezsin zârâr
 Hâlîkîñ halk itmeyince zarr işi
 Eyleme halka ziyânı yâ oğul
 Bî-cürim kılsa saña biri ziyân
 Dîn ü ʿırzîñ gayrine bir kem işi
 Kıl tahammül itme şekvâ mahlûka
 Hâk Taʿâlâdur ʿAzîz ü Zü'ntikâm
 Nefs-i emmâre bizi eyler ʿacül
 Kul bî-çâre intikâmı alamaz
 Sen şabır eyle bulır ol lâyıkın
 İşidiñ zarrâr olanlar n'oldılar
 Bir münâsib var rivâyet yâ ricâl

123a

Hâzret-i Nûh itdi gemisin tamâm
 Ol şehir kâfirleri gör n'eyledi
 İttifâk ile gemiye vardılar
 Gemiye doldurdılar murdâr ile
 Şu ile dir işbu dünyâ örtülür
 Analar inânmazdı tufân olmağa
 Pâk olunmaz ol gemi kalur girân

Tâ giriftâr olmayasın câhuna
 Her ihânet anası oldur gâzab
 Şâbır olan kulları ister hâlim
 Kılmasın mâr-ı gâzab bizi elim
 Ol tahammül meyvesin yiyen kişi
 İletür seni anuñ dergâhına
 Bu denî dünyâdan eyle ʿuzleti
 Her kim uyarsa melâmetler görir
 Kılсан anlar ile dünyâ şöbheti
 Yâ hakîki yâ lâûfe eylesen
 Ol sözi olur saña bâr-girân
 Anı sen def ʿidegör uyma aña
 Kalbiñ ol yiyer saña olur ziyân
 Yağar âteşler gibi tağat komaz
 İç ü dışın gâzab ider istiʿâb
 Şoñra istersin ihânet kılmağa
 İhtiyârîñla virür Perverdigâr
 İdemez kula zârârı biñ kişi
 Saña idenlere kalmaz bilmiş ol
 Kıl tahammül söyleme aña yamân
 Eylese gâdri ziyânı bir kişi
 Sen o kulı kıl havâle Hâlîka
 İntikâma sen viremezsin nizâm
 Zarr ü nâfi ʿdir Hudâ bizler füdül
 Ger olırsa ecre nâ il olamaz
 İntikâmıñ alur andan Hâlîkîñ
 ʿÂkıbet itdüklerini buldılar
 Diñle cânım kışşalardan hisse al
 Vaqt-i tufânı gözetir ol kirâm
 Ol Resûlne ihânet eyledi
 Ol gemi içre necâset şaldılar
 Tâ ki Nûh anı göriben darıla
 Kim bu gemiye girerse kurtulur
 Ser-te-ser dünyâ şu ile dolmağa
 Gark eğer olsa bula mı Nûh emân

Ol Resûla bu ziyânı kıldılar
 Hâk Ta'âlâ gör ne kıldı anlara
 Cümlesi oldu hâretten uyuz
 Çehreleri döndi 'ibret oldılar
 Avratını er ü avrat erini
 Bir nefer âdem meğer kılmış giri
 Ol dahî varur geminiñ üstine
 Ol dahî anda necâset eyledi

123b Ayağı kayub düşer murdâra ol
 Cismi murdârına bulaşır necîs
 Ol maraz def' olunub bulır halâş
 Dirler aña nice buldın sıhhatı
 Ol didi şol gemide olan necîs
 Cismime anı sürüb buldım halâş
 Çün bu sözi ol kişiden aldılar
 Ol gemideki necîse daldılar
 Öyle yağma kıldılar irişmedi
 Nerde olsa koxısı sünger ile
 Hep sürindi ol necîse 'âm ü hâşş
 Ya'ni ki Nûha ihânet itdiler
 'İbret al bundan ihânet eyleme
 Aħmedî kılma ziyânı âdeme
 Eylemez ziyân işi rahmâniler

124a Bu ziyân işi la'în itdi icâd
 Şer için gelmiş cihâna ol la'în
 Sen zarr işi itme oğul şanma kalır
 Bir hikâyet dahî ibrâz idelim
 Bir karyede olırdı bir kişi
 Yol kenârında kazardı ol kuyı
 Varub anı zabı idüb yiye nihân
 Ol kuyınuñ ağızını nim tutdı ol
 Vakt irüşdi geldi nâhir köyine
 Ol inekden dahî gayri yok idi
 Varur ineği aramaya ol kişi
 Didi halka mekr ü hîle kıldığım

Birbiriyle oynaşarak vardılar
 Bir uyuzlık virdi ol âzgunlara
 Görmeği ikrâh iderdi yüz ü göz
 Birbirinden şöyle nefret kıldılar
 İstemez oldu göre birbirini
 Ol gemiye kılmamışdı murdârı
 Ol gemi içre necâset kaşdına
 Âyin-i bâtıla rağbet eyledi
 Biñ belâ ile halâş olur füdül
 Varub anı yıkar anda ol habîs
 Şehre gelur görür anı 'âm ü hâşş
 Söyle bize bulalım bu rahatı
 Cümlesi dermânı imiş ol habîs
 Siz de varın sürinüñ yâ 'âm ü hâşş
 Ulû küçük ol gemiye vardılar
 Gövdelerine sürüp boyandılar
 Kendüniñ kendine hişşe düşmedi
 Aluben anı sürinürler bile
 Kalmadı aşlâ gemi içinde pâs
 İtdüğü murdâra anlar batdılar
 Yâ idenlere tarîkiñ söyleme
 Hayr-hâh ol maħlûkât-ı 'âleme
 İltizâm itmiş anı şeytâniler
 Her kim iderse kılur şeytâna dâd
 Yâ İlâhî kıl bizi andan emîn
 Ol kışas işdir seni arar bulır
 Diñle cânım seni ikâz idelim
 Halka hîle-zâr idi anuñ işi
 Nâhir ire düşe davârıñ biri
 Kazdı bir kuyı ide halka ziyân
 Hîle duzâğın kırben gitdi ol
 Gelmez ol şahşın davârı evine
 Anuñ ile ol 'ayâlî toħ idi
 Geldi anuñ kalbine kuyı işi
 Gelmesun başıma halka şandığım

Her kaçan ki kuyı üzre vardı ol
 Çıkarayım dir açar kuyı yanın
 124b Kendi mekrinden irdi aña ziyân
 Vâkıf oldıñ hîle-bâzın işine
 Kemlik imek istedi il mâlna
 Kemlik iden ol işi âhir bulır
 Her ne ki sandıñ eşine konşına
 Bir dahî vardır münâsib diñleyin
 Ol Ebû Cehl-i la'în gör n'eyledi
 Bir ziyân itdi Resûla ol le'im
 Oldır ancak **Rahmeten li'l-âlemîn**
 Vasf olunmaz ol la'îniñ hîlesi
 Kazdı kapusı içinde bir kuyı
 Da'vet idelim Muhammedi didi
 Ol kuyınuñ ağzını nim tutdı ol
 Didiler gelsin dîni 'arız eylesin
 125a Ol Resûl Ekrem icâbet eyledi
 Dön girü varma içeri yâ Resûl
 Döndi andan ol Resûl-i ins ü cân
 Hağ unıtdurdu kuyı üzre varur
 Kim ki ğayre hîle kuyısın eşer
 İrdi havf aña ğayet çağırur
 Boynına lâyıq sicim getürdiler
 İrdiremezler aña ip ucını
 Hâ uzaturlar ipiñ ucu ire
 İp ulaşmaz gördi mel'ûn bağırur
 Tâ Muhammed gelmeyince baña hâşş
 Çağıruñ gelsun Muhammedi baña
 Varuben bunı Resûla didiler
 Ol leb-i câh içre irince Resûl
 Ğayre kıldığıñ belâyı bulmısan
 125b^c Avn-i bâriyle seni kılam azâd
 Ol çağırur yâ Muhammed elemân
 Didi **Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm**
 Düşmânı câh içre olmuşken esîr

Kuyıda yatur ineği buldı ol
 Gördi ayağı kırılmış hayvânıñ
 Ben baña itdim deyu ağlar nihân
 Ğayre şandı geldi kendi başına
 Geldi âhir kendiniñ hayvânına
 İnkisâra uğrar ol zarı görir
 Ol gelür evlâdıña yâ bâşıña
 Ol Ebû Cehile la'net eyleyin
 Ol Resûla kaşd ihânet eyledi
 İnkisâr itmedi aşlâ ol halîm
 Oldı 'âlem halkı anuñla emîn
 Lîk cümle işlerinden birisi
 Kırk arşun itdi derinliği boyı
 Düşirelim işbu câha söyledi
 Ol Resûlu'llâhu da'vet itdi ol
 Sırr-ı vahdet sözlerinden söyleyin
 Kapuya varınca Cembrâ'il didi
 Kendine kurmuş duzâğı ol füdül
 Gördi mel'ûn ardına oldı revân
 Düşdi mel'ûn ol kuyıya bağırur
 'Âkıbet ol câha kendisi düşer
 Baña bir ip tiz getirüñ bağırur
 Ol kuyınuñ içine indürdiler
 Bağladılar ucına bir kaçunı
 Emr-i Hağ ile kuyı iner yire
 Ol Muhammedi getirüñ çağırur
 Ben bu duzâhdan bulamazam halâş
 Gireyim dînine söyleyin aña
 Aldı aşhâbı kuyıya geldiler
 Didi ahvâliñ ne ğüne yâ füdül
 Kendi mekrine giriftâr olmusan
 Münkir olma mu'cize kılama 'inâd
 Sen halâş eyle geturem ben imân
 Sağ elin şandı kuyıya ol hakîm
 Tutdı elin oldı aña dest-gîr

Ol le'îmiñ tıtdı elin ol Hâlim
 Eli dahî elde iken dir aña
 Bunca ipler şaldılar irişmedi
 Ğayri cazûlar idemez bu işi
 Ol Resûl itdi eyâ mel'ûn kişi
 Hâk seni kör eylemiş kaldın la'în
 Ol la'îni eylemişdi cehli kör
 Bildi Hâkkı yâd olub itdi 'inâd
 Rabbenâ saña şükürler bî-kıyâs
 Sen bizi şeytânîye şayd eyleme
 Vir bize dîn içre zevk ü lezzeti
 126a Bizlere itdürme fi'cl-i bid'âyı
 Aḥmedî kılma ihânet ḥalka sen
 Almak istersen 'adüvdan intikâm
 Mü'min-i şâlihlerе ğayz eyleme
 Fâsıkı fâsık ḥâlinde sevme hiç
 Sevmezem diyü ihânet eyleme
 Men' idegör sen o sevdâdan anı
 Kul nice 'aciz kullara zarr eyleye
 Şarf ider kul ara yirde ihtiyâr
 Bir ziyân işi yaratmasa vedûd
 Halk iden hem itdüren oldur hemân
 Kul diler şerri Hudâsı halk ider
 Kalbiñe gelse ihânet yâ şirâr
 Okıyanı dinleyenı yazanı

Koydı ol câh ağzına anı selîm
 Yâ Muhammed cazûsın taḥsin saña
 Bu elin nice bu işi işledi
 Âferin üstâd-ı câzû sen kişi
 Anlamazsın sıhr ile mu'ciz işi
 Yok îmânın n'eylesin 'ayne'l-yakîn
 Şû'le-i Rabbânîden olmuşdı dür
 Bulmadı helvâ-i dîn içinde dâd
 Kim bizi kılmadıñ öyle cehl-i nâs
 Ol 'inâdın bendine kayd eyleme
 Ol Muhammed Muştafânın ḥürmeti
 Kılmayalım halka ḥile ḥud'âyı
 Kul taḥammül it ḥavâle Hâkka sen
 Fazlın andan izdiyâd eyle müdâm
 Ğaybetine yüzine kem söyleme
 Fıskı için buğz-i li'llâh eyle giç
 Yâ idene tedbîrini söyleme
 Tâ vire ecri size Rabbu'l-Ġanî
 Yâḥûd anuñ bir tarîkin söyleye
 Halk ider taḥdîriyse Perverdigâr
 'Âlemiñ halkı virebilmez vücûd
 Kul ara yirde sebep oldu nişân
 Böyle oldu 'adetu'llâh ey peder
 Vir şalâvât eyler anı tar ü mâr
 Yarlıĝâgil rahmetiñle yâ Ġanî

126b

Fİ BEYÂN-I MEBḤAŞ-I TAḤAMMÜL

ve RIZÂ' ve ŞÂBİR

Aḥmedî şabr ü taḥammülden bize
 Âdemî kalbine oldu bu libâs
 Rabbenâ geydur bizim kalbimize
 Ey mûsibet zecrine şabr eyleyen
 Ni'mete şükr it belâye şabri kıl
 'Akla uy cânım każâ'ya vir boyın
 Bir kula irse Hudâsından każâ'

Vaşfı kıl anlar ile kalbimize
 Kalb anı geyse irişmez aña pâs
 Hûb şifâtlar ile kalbimiz beze
 'Akla uyub nefesine kahr eyleyen
 Kim bulır andan cilâ mir'ât-ı dîl
 Şer'a uydır her işi Hâkka uyun
 Kul gerek ide taḥammüle rızâ'

Ba'zı kula imtihan için virür
İhtiyârı her kulân bildi ezel
Kıl o fî'le kaşd-ı sa'cîyânı kılur
Takdîri 'ilmine tabidir anuñ
Kul diler Rab yaradur kul kâsibi
İztirân şaña irince kazâ'
Şabrı kıl eyle taḥammül sen aña
127a Şabr idince aña olırsın muşâb
Bir rivâyet var mürîdî söyledi
Râviler anı rivâyet eylemiş
Vardım ol gice didi mi'cârca ben
Bir melek gördüm ulû ğayet kıti
Ol meleğîñ yedi yüz kanadı var
Her bâşında yedi yüzi var anuñ
Her bir ağzında anuñ yetmiş dili
Varub anuñ yanına virdim selâm
Merḥabâ geldiñ didi 'âlem beği
Yanına varub su'âl itdim aña
Ol didi yirler ve gökler yâ kibâr
Cümle baña bildiribdür Girdigâr
Cümle eşyânıñ 'adediñ bilürem
127b Ben didim ki var imiş zihn ü fünûn
Ol didi ki iki şey vardır aña
Bir kişi kılsa cemâ'atle namâz
Aña virülen şevâbı bilmezem
Bir dahî bir acı söz yâ zahmeti
Söylemese aña ol redd-i cevâb
Virilür ol kimseye onca şevâb
Bu iki nesne hisâbın bilmezem
Rabbenâ 'avn it namâzı kılalım
Hem şabır vir mihnete acı söze
Cümleden erḥam kula sensin kerîm
Hürmetine Kâ'bede Beytü'l-Ḥarâm
Aḥmedî sen kul taḥammül zahmete
Kul gerek gire taḥammül râhuna
Her ne gelse Hâlıkından ḥakkına

Ba'zı kullar ihtiyârıyla bulur
Öyle takdîr itdi levḥa lem-yezel
Takdîre tevfiḳ idüb anı bulur
Levḥa mestûrî deĝil ḥükmen anuñ
Ḥükmi-i şer'î böyledir olma ğabî
Hâlıkıñ virmiş sen aña vir rızâ'
İtme şekvâ söyleme yandan yaña
Ḥaḳdan alursın ecirler bî-ḥisâb
Sami' ol gör nice takrîr eyledi
Muḥbir-i şâdıkdan alub söylemiş
İrdim ikinci göĝe ol gice ben
Dile gelmez vaşf olunmaz hey'eti
Her kanadında yedi yüz bâşı var
Her yüzinde yetmiş ağzı var anuñ
Vardır anlar tesbîḥ ider herbiri
Aldı cümle dilleriyle ol tamâm
Merḥabâ ey maḥlûḳâtıñ yegreki
Ne işe me'mûr olıbsın di baña
İçlirinde anların her ne ki var
Defterimdedür hisâbı âşikâr
Hiç birini şanma ki unudirem
Bilmediğın bir 'âdet var mı seniñ
Bilmezem a'câ'dîni idem şaña
Eylese mevlâsına hâliş niyâz
'Aqlım irmez ceḥd ü ikdâm eylesem
Görse birinden biri bu mihneti
Ḳalbiñe hem gelmese fî'l-i ḥarâb
'Aqlım irmez eylesem anı hisâb
Ger ne deñlü fikr idersem irmezem
Hem cemâ'atle müdâvim olalım
Bî-'âdet ol ecri vir cümlemize
Ol taḥammül şabrı vir eyle selim
Virme ḳalbimize ḳayd-ı intikâm
Tâ iresin şabr ile her rahate
Her işi tefvîz ide Allâhına
Ol şikâyet kılmasa maḥlûḳına

128a Cânîb-ı Hâkdan gelen kazâ' işi
 Hâlıkı mahlûkına şekvâ kılur
 Ger kazâ'ya bâ'is olsa bir kişi
 İntikâmı halkdan alur Hâlıkın
 Cümleden şahîbdür Allâh kulına
 Öyle bil ki kul kula ğadrı kılur
 Zerrece ğadrı yitürmez Zü'l Celâl
 İtme vezn-i keylı nâkış key şakîn
 Ğadrı kıldın eyledin maġdûr anı
 Bir kulın beş pâre ağırınca ger
 Ol kulın yetmiş sene maqbûl namâz
 Olmasa onca şalâtu ol meniñ
 Varub ol gire cehennem nârına
 Böyledir 'adl-i Hudâ ey yâr-î kul
 Bunda bir hayvân eğer bir hayvânı

128b Bilmezem hâlim n'ola yâ Rab benim
 Defterimde cürm ü ğadrim kıti çok
 Fazl-ı 'avniñ olmasa baña yesir
 Olmuşam dâniler elinde zelil
 Yâ İlâhî ism-i a'zam hürmeti
 Sâye-i lütfuñla rahmet bulalım
 Cümleten aqvâlimuz efcâlimuz
 Eylediñ lütfen bizi âhir ümem
 Bir dahî idem naşâyihden saña
 Herkese buġz ü 'adâvet eyleme
 Fıskıyla me'lûf olanı sevme sen
 Öyle fâcir kimseden oliñ irâk
 Anlar ile kim iderse ülfeti
 Şatıdılar anlar bekâyı fânîye
 Olmuş anlar işbu dünyâ âdemi

129a Küfr ile îmânını fark eylemez
 'Uzlet eyle olma anlara şerik
 Men' idemezsin küfirden anları
 Baġız ol ammâ ihânet eyleme
 Hûbb-i fi'llâh idegör şâlihleri

Mahlûka şekvâ kılursa bir kişi
 Böyle kimse câhil ü ahmaqdurur
 İntikâm almağa kalma teşvîşi
 Zerrece olsa komaz anuñ haqqın
 İstemez kullarına ğadr olına
 Fânîde bulmasa uhrâda bulur
 Defterinde yazılır bulur ricâl
 Koyma üstinde 'ibâdu'llâh haqqın
 Zümre-i ğaddâra girdiñ ey deni
 Olsa bir kul zimmetinde sîm ü zerr
 Kılmış olsa virilür aña niyâz
 Yüklenür aña günâhı maġbûniñ
 Tâ ki ol 'işyân işinden arna
 Koyma 'abdiñ haqqını sende oġul
 İncide yarın alur 'adlen anı
 Bunca bu ğadr ile aqvâlim benim
 Anları edâ' tedârik bende yok
 Olırım ihkâk ile nâra esir
 Kudretiñ bâbına olmuşam dahil
 Râzî kıl dânilerim vir cenneti
 Cennet-i rızvâna nâ'il olalım
 Ol rızâ'n üzre ola efcâlimuz
 Va'd ü fazlıñı bize eyle kerem
 Kim anuñla iresin dermânıña
 Hâtırın virân ider söz söyleme
 Öyle âdemden vefâlar ummâ san
 Anlarıñ efcâlıdır nâra duzâk
 Ol bulamaz her dü 'âlem râhatı
 'Akl-ı uhrâ yok kıyâmet tanıya
 Havf-i uhrâ yok ki bula mâtemi
 Her sözi söyler dili hıfz eylemez
 Zîrâ bunlardır şeyâfîne peyk
 Kalbiñ içre sevme ol âzgunları
 Yâ idenlere tarîkin söyleme
 Buġz-i fi'llâh idegör tâlihleri

İşidin buña münâsib bir haber
 Tûra varır Hâzret-i Mûsâ Kelîm
 Söyledi aña Hudâ-yı lem-yezel
 Ol didi kıldım saña şavm ü şalât
 Her ʿibâdâtı saña hâşş eyledim
 Hâk Taʿâlâ aña didi yâ Resûl
 Emir kıldım bunları hizmet saña
 Kılmasan anları iderdin hilâf
 Anları kıldın ki buldın ecri çok

129b Ol ʿamel ki aña teklîf olmadın
 Ol didi yâ Rabbenâ bilmem anı
 Hâk Taʿâlâ didi aḥbâbımı sen
 Hem benim buğz itdüğüme yâ Kelîm
 Dostuma yâr ol ʿadûvma ol ʿadûv
 Baña hâşş olan ʿamel budır aña
 Ahmedî almış seni tûl-i emel
 Fikr-i dünyâ eylemiş kalbîñ durâk
 Yâ İlâhî sen ʿinâyet kıl bize
 Fikr-i fâsitten bizi sen eyle dûr
 Her kazâyâ kıl taḥammül bul merâm

Nâşî kıl kalbinde anı muʿteber
 Söyledi aña hitâbı ol Kerîm
 Baña maḥşûş eyledin mi bir ʿamel
 Hacca vardım yolıña virdim zekât
 Anlar ile ol rızâ' nı diledim
 Bunlar ile kurbete oldın vuşûl
 Nef'in için anları kıldın baña
 Bulabilmezdiñ rızâ'm ile muʿâf
 Bunlar içre hâşş ʿamelîñ baña yok
 Kıldın anı ol rızâ' mı eylediñ
 Ne ʿameldir hâşş saña bildir beni
 Anları sevdin mi bildin mi ḥasen
 Eyledin mi buğzı bildin mi leîm
 Bu şıfatlu mü'min olan bahtulu
 Sen müdâvim ol bu iş yarâr baña
 Kalbîñ içre var mı işbu hâşş ʿamel
 Hoş ʿamellerden seni kılmış îrâk
 Vir saña yarâr işi kalbimize
 Yâ Kerîm ü yâ Raḥîm ü yâ Gâfûr
 Hem ḥabîbe vir şalât ile selâm

Fİ BEYÂN-I MEBḤAS-I FİTNE ve FESÂD

Aḥmedî bildir bize her nikbeti
 Diñle bu pendî ve eyle iʿtübâr
 130a Fitne kumşî şer işi nemmâmı sen
 Andan ednâ ḥuy bulunmaz âdeme
 Geldi anlar ḥaḳkına âyât-ı Hâk
 Evvel iblîs açdı fitne çapusun
 Tabiʿ olmayan aña varmadılar
 Ol çapuya kim kılursa ʿavdeti
 Tabiʿ olub ol kılur şeytâna dâd
 Yâ İlâhî kıl ʿinâyetler bize
 Kim söziñ kavâfi olmaya oğul
 Ger saña bir kimse bir söz söylese
 Fitne-kâl olursa anı söyleme
 Meclis-i insân emânetdur saña

Fitne kumş ile nemîme küdreti
 Kılma işbu ḥalk arasında şîrâr
 Terk idegör olmak istersen ḥasen
 Anlar ile fitne düşer ʿâleme
 Fitne eşedir katlden didi Hâk
 Daʿvet itdi aña ḥalkıñ çamusın
 Ol çapudan içeri girmediler
 Ol kimesne oldı şeytân ümmeti
 Halk arasında ider fitne fesâd
 Bu şıfatlar girmesin kalbimize
 Sen bu nuşhî cân ile eyle kabul
 Var bu efsânı filâna dir dise
 Şerrine bâʿiş olur sen eyleme
 Anı ḥıfz it söyleme yañdan yaña

Ba'zî âdem meclisiñ şarrâfidur
 Söz bulışdırmayı kılmuş iltizâm
 Andan alub ğayrı meclise ata
 130b Kim bu nemmâm işlerini kılrsa ol
 Şimdi olmuşdur mecâlisler pazar
 Gün geçirürler söz ile hâşş ü 'âm
 Kıl bizi yâ Rab bu işlerden îrâk
 Şer olan işe yakîn olmaz enâm
 İme şerri kılma şeytânı peder
 Fitne işi eyleme sen âdeme
 Bir hikâyet söylüyim saña eyâr
 Bir kişi varub pazara oturur
 Ol kuliñ şahibine ol söyledi
 Ol didi yok 'ayb-ı şer'isi velî
 Aldı anı vâkıf oldu 'aybına
 Eyledi hizmet emînen bir zamân
 Zehr-i fitne kalbini ğayet ezer
 131a Geldi birgün hâtuna dir yâ hâtun
 Sen ağam hakkında doğrısın kıti
 Var ağamıñ gizli fi'li bilmesin
 İster ağam almağa bir hâtunı
 Sencileyin hûbi nisyân eylemiş
 Üstüne alsa gerekdir ol zeni
 Hâtun itdi bu ne efsûn eylediñ
 Ölirem bu hâle râzî olmazam
 Ol kıl ider sen bunu şây eyleme
 Ben sihirbâzem bu hâli bilürem
 Lîk bir ustura vireyim saña
 Ustura ile anı almak gerek
 Sihr idem anı giresin gönline
 'Aklı âz avratların tiz inanür
 Aldı kıldan ustura hâtun ele
 131b Birgün ağa evde yatır göresin
 Kırdu kıl fitne duzâğın orada
 Vardı bu kez ağasına söyledi
 Kaşdı idecekler saña ben bilmişem

Anda olan sözleriñ kavâfidur
 Der be der meclis arar bula kelâm
 Anı bir fincan kara şuya şata
 Haşr ola meymun şıfatında o kıl
 Ehl-i meclis cümle söz alır şatar
 Böyle bulmuş şimdi meclisler nizâm
 Hayr olan meclislerinde vir durâk
 Şerri şeytân eylemişdir iltizâm
 Fitne işlerden be-ğayet kıl hazer
 Anuñ eşrârı bulaşır 'âleme
 Diñle anı fitnelerden kıl firâr
 Gördi dellâl ile bir kıl şatılır
 'Ayb-ı şer'ci var mıdur bunıñ didi
 Fitnedür ğammaz ü kamsidür dili
 Gör ne vâveylâ iletdi evine
 Tâ ki ev halkı anı bildi raygân
 Başladı fitne duzâğını düzer
 Acırım saña eyâ şıdķı bütün
 Lîk ağam hân ider ülfeti
 Sen 'aceb aña haberdâr olmasın
 Senden ednâdır ben acırım seni
 Ol zen ile 'ahd ü peymân eylemiş
 Var anuñ men'ine kıl tedbirini
 Sen benim bağrıñı büryân eylediñ
 Anı bundan sonra zevcim bilmezem
 Kendini bu halka rüsvây eyleme
 Men' idüb meylin saña döndirirem
 Lihyesi altundan üç kıl al baña
 Ğayrıstyle olmaz oldurur yegrek
 Ol zeni âğâm görünce iğrene
 Şerre avrat erden evvel kuşanur
 Gözedir vaktini tâ fırsat bula
 Saçalı altundan üç kıl alasin
 Vardı aña âğâsın da'vet ide
 Yâ efendim bende haķķıñ var didi
 Ol kuliñ işe haberdâr olmuşam

Hâtunîñ kaçd eyleyecek cânına
 Eylemiş ğayrı kişi kendine yâr
 Ol kişi itdi añâ kim yâ ğulâm
 Bu iş olmasa bilirsün n'eylerem
 Kul ider ben şâdıķam haķķınıza
 Baña kâzım saña anı söyledim
 Ger buña inanmasan irer kaçâ'
 Bu işimi tecrübe eyle bugün
 Hâtunîñ kaçdini gör soñra inan
 Bunca aķvâlı işitdi ol kişi
 Kıldı şübhe imtiḥân idem didi

132a Vardı yataķ yire koydı başını
 Yatdı sanur geldi hâtun yanına
 Üç kıl almak kaçdı iken nâ-gâhân
 Gördi anuñ elinde ustura var
 Aldı elden usturayı ol hemân
 Vardı kul ķardâşlarına avratıñ
 Oynaşın var deyu ağam söyledi
 Geldi ķardâşları anuñ yanına
 Urub anlar da eri öldirdiler
 Herbiriniñ aķrabâsı geldiler
 Bir ulû ğavğâ olındı orada
 Âḫirî katl eylediler ol kulu
 Aḫmedî fitne fesâd işe yakîn
 Raḫat-ı dareyne işbudır nizâm
 Nice diller râh-ı tuğyân oldılar

132b Nice diller bâşına geldi kaçâ'
 Nice kullar kesdiribdür başını
 Mansûrîñ dili muḫâlif söyledi
 Ol Nesîmîniñ dili didi yemân
 Diliyle Haķķa kişi ķurbet bulır
 Dildir insânı mu'azzez eyleyen
 Niceler dil ķaydına bend oldılar
 Görmisen ba'zı tuyûr ider nefes
 Söylemese tûḫnîñ dili kelâm
 Bîr mişâlim var anı eyle öğüt

Seni boyandırmak ister kanıña
 Ğâfil olma ķatliñe fırsat arar
 Fitne bühtân olmasın işbu kelâm
 Fitne olursa seni katl eyleyem
 Fitne kulpunu takuplardır bize
 Bu kaçâ' işe ḫaberdâr eyledim
 Saña yazık cânına irer ezâ
 İmtihân için var eve yat bugün
 Bil efendim saña istemem yemân
 Avratı haķķına itdi teşvîşi
 Kaçdı var mı hâtunîñ görem didi
 Gözedir mağbûne avrat işini
 El uzadır zevciniñ saķalına
 Ol kişi kapdı bileğinden hemân
 Didi kaçdıñ vâki' imiş yâ nigâr
 Hâtunı boğazladı ol bî-emân
 Dir biliñ kanına boyandı hâtun
 Öldirüb kanına ğaltân eyledi
 Gördiler bacı boyanmış kanına
 Hâli aķrabâlara bildürdiler
 İki taraf birbirini kırdılar
 ḫayli âdem katl olındı orada
 Yidi nikbet bâşını âḫir dili
 Olma şerri irişür saña saķın
 Açma ağzı şer işe itme kelâm
 Ol söz ile kana ğaltân oldılar
 Nice diller cânına oldu cezâ'
 Nice dil dökdirdi gözden yaşını
 Cânını ol râha ber-dâr eyledi
 Şoydı derisini cellâd-ı cihân
 Diliyle Haķķa kişi kedret bulır
 Dildir insânı muḫannes eyleyen
 Niceler ḫabs-i ebedî buldılar
 Ol dil için ḫabs olunmuş fi'l-ķafes
 ḫabs olunmazdı ķafes içre müdâm
 İ'tibâr eyle lisânı kıl sükût

Kılrsa bir ulû hata' fi'liyle kul
 Bir kişi bir âdemi katl eylese
 Aña dahî şâfi' olan çok olur
 Yâ şerî'at üzre anı kılsalar
 133a Hağ anı 'afv itmeyüb 'adl eylese
 Cürmi deñlu anda görür zahmeti
 Fi'liyle itdi günâhu ol kişi
 Lîk diliyle biri ulû günâh
 Ger biri söylese ulû seyyi'ât
 Kâfir olur boşanır ehli gider
 Kimse aña şâfi' olmaz dü cihân
 Böyle mürted âdeme olmadı yol
 Bâb-ı Hağdan ol kişi mürted olur
 Böyle sözlerden hazer kıl yâ dilim
 Şimdi dirler âşikâre küfriyât
 Söylemez müftü müderrisler nakîb
 Herbiri kendi işin sürer yola
 Dünyevî işi idinmiş iltizâm
 Her kime varub tehî kılsan niyâz
 133b Olsa ammâ elde rüşvet ber-güzâr
 Sen benimsin dir olur şahib saña
 Böyle kılmuş 'adeti şimdi kibâr
 Maşrâfından âz ayırdı n'eylesin
 Görmeli ekl ü libâsin harcını
 Rabbim işlah eyleye cümlemizi
 Bu sefâhatlar ki iş bizlerde var
 Dil gerek vakf ola aqvâl- Hağka
 Dil taşadduğu olıbdur hağ cevâb
 Dil gerek şahibine yar olına
 Nice tenler dil odına yandılar
 Hazret-i Şiddîk olan ulû kişi
 Anı kılmuşdı lisânına öğüt
 Tut lisânı dimesin tâ kim feşân
 Hayırlı aqvâlde idelim kelâm

'Afv ide anı Hudâ me'mûldır ol
 Hâkim anı ağız ile habs eylese
 İtdiği fi'l-i kabîhi yok olur
 Kim kışâş idüb anı öldirseler
 Cürmi için nârına anı koysa
 'Âkıbet ol kula virür cenneti
 Ol sebep buldı halâş anuñ başı
 Eylese 'afv eylemem didi İlâh
 Ma'âza'llâh dise biri küfriyât
 Baul olur hayr-ı ef'âlî gider
 Eylemiş aña dili ulû ziyân
 Katl olunur seyf-i şer' ile o kul
 Ol cahîm içre ebed metrûd olur
 Böyle işlerden saña yeğdir ölim
 Hâkim igmâz eylemiş virmiş küşâd
 İtdiler bu dîn-i islâmı garîb
 Mazlûmıñ hâlini getirmez dile
 İrtüşâsız hağ işe dimez kelâm
 Görmesin andan güteryüz dîl-nüvâz
 Senden eyi ol seniñ işin arar
 Dir niçün her işe gelmezsin baña
 N'eylesin şimdi ma'îşet oldu darr
 Rüşvet-i zağkûmı nice almasın
 İzdiyâdı yok viré kul borcını
 Ol kanâ'atden ayırmaya bizi
 Rağatu hiç bulmayız leyl ü nehâr
 Tâ ki Rabbiñ saña rağmetle bağa
 Söyle cânım bulasın Hağdan şevâb
 Didiği sözden haberdâr olına
 Nice ten dîl zehrine boyandılar
 Ağzına alub durırdı bir taş
 Ya'ni ki hağ söyleye ve illâ sükût
 Râğatu'l-insânî fî-hıfzı'l-lisân
 Ol Habîbe vir şalât ile selâm

134a

Fİ BEYÂN-I MEBHÂS-I AHVÂL-I ĞİYBET

Ahmedî ğıybet kelâmı eyleme
Söyleme ğıybet saña itme zulim
Ey dilim sühre-i kalbi eyleme
Hâlıkıñ seni nice hıfz eylemiş
Perde kılmış lebleri dişi saña
Perde-dâr olduñ anuñ'çün yâ lisân
Cânım ister sen ki râhat durasın
Hâzret-i Şiddîk-ı Ekber bir tâşı
Tâ ğaybet söze dehânın açmaya
Mü'min adın súa dâ'ir söyleme
Al naşihat her sözi âz eyle sen
Her rızâ'-yı hâkkı söyle sen müdâm
Ba'zı meclis var anı terk itmeli
Söylesen hâkkı yaramazsın aña

134b Söylesen Hâkdan Peyğamberden kelâm

Bu şıfat insâmı kimse aramaz
Hâkka yarâr sözlerin şarrâfı yok
Sözlerin kavâfı olmuş gezdürür
Alur ol meclisden ef'âli sözi
Böyle âdem dem be dem meclis arar
Söyler ol hâkka tabî'atça kelâm
Ol varub bir meclise itse karâr
Ana dirler söyle görelim ne var
Böyle âdem sözleriñ nemmâmudur
Böyle meclislerden eyle nefreti
Urma dil zahmını hâkka yâ oğul
Ğaynıler 'aybına açma kalbde yol
Bir kulı bilsen eğer bir 'aybıyla
Hâlıkıñ settârdır ol setri sever

135a Biriniñ 'aybıñ disen bir âdeme

Ol kişi varub anı söyler ele
Faşl iderler her taraftan ol meni
Ğıybetine bâ'ış olduñ sen anuñ
Yâ anuñ sahibi olmazsa o kul
Fakiler buhtân günâhı didiler

'Âkıl ol dilde müsâvî söyleme
Senden ister sahibi ba'ede'l-ölüm
Yorma sen seni fenâ' söz söyleme
İki perde içre seni gizlemiş
Tâbi' eylemiş teni bâşı saña
Tâ ki râhatda bulına cism ü cân
Açma her söze dehânın perdesin
Aluben ağzına durmağdı işi
Kavl-i şer'iden ileri giçmiye
İsmiñe cismiñ muğayyir eyleme
Hâkka yarâr kavle âğaz eyle sen
Hem 'abes aqvâla itme sen kelâm
Soğbet-i dünyâ doludur atmalı
Gizlesen anı da el virmez saña
Bir sakıl âdem takarlar saña nâm
Böyle âdem şimdi hâkka yarâmaz
Hâkka yarâr sözlerin kavâfı çok
Nirye varsa ehl-i meclis yir virür
Döndürür bir ğayrı meclise yüzi
Ol muşâhibdir deyu hâkka yarâr
Meclis-ârâ şöretini virdi tām
Aldığı söz üstine sözler kıtar
Başlar ol bezm içre hâkka söz şatar
Bu benî âdemleriñ zemmâmudur
İtme aşhâb ile aşlâ ülfeti
Dil yarası hiç 'ilâc itmez kabûl
Cümle 'aybı ara sen kendinde bul
Şakla anı şalma her dilden dile
Sâtir olan kulına 'afvı ister
Söylemiş olduñ anı sen 'âleme
Şây olub ol sır düşer dilden dile
Eylediñ rüsvâ-yı 'âlem sen anı
Ol vebâli boynıña alur seniñ
Aña bühtân eyleyub oldın füdûl
'Arş-ı a'zamdan büyük söylediler

Böyle buhtân-ı ʿazîmi söyleme
 Şahibi olunca ol işin kişi
 Yâ fulân eyu deyu hüküm itme sen
 Didiñ eyu belki ʿinda'llâhda ol
 Lîk bir hûb âdem işin söyle sen
 Ger işitse gıybetini ol kişi
 Virdi ruḥşat buña ʿâlim söylesin
 Gıybet ol ki söyleye gâ'ib cânı
 Gıybet oldır ki diyen hem diñliyen

135b Ol bilenlere olur gıybet asamm
 Aḥmedî sen kavli-giryân eyleme
 Kılmaya dirsən anı bir kimse zemm
 Gıybet âdem lahmıdır didi Celîl
 İşbu mefhûm-i hadîşi kıl çirâğ
 Enbiyâ sultânı ol kânî usûl
 Ehl-i Suffeden şaḥâbe ol zamân
 Anlar iderdi ʿibâdet şubḥ ü şâm
 Sâbit oğlu Zeyde anlar didiler
 Söyle ehl-i Suffe dir ki görmedik
 Bizlere gönderse bir lahm-i gıdâ
 Vardı Zeyd ol kavli teblîğ eyleye
 Ehl-i Suffe birbirine söyledi
 Ol bizim gibi Resûle varamaz

136a Oldi Cebrâ'il Peyğambere revân
 Ehl-i Suffe Zeydi gıybet kıldılar
 Vardı Zeyd anı Resûle söyledi
 Ol Resûl Ekrem didi Zeyde ʿayân
 Vardı Zeyd anlara itdi lahmı siz
 İtdiler anlar ki kâsem yimedik
 Yine Zeyd varır Resûlîñ yanına
 Ol Resûl Ekrem didi bir de aña
 Vardı bir de anlara virdi haber
 Şimdi anlar didiler lahmî ʿacîb
 Didiler var bunda hikmetden nişân
 Cümlesi andan Resûle gitdiler

Arkana bâr-i girânı eyleme
 Yine urdîñ sen aña gıybet tâşı
 Zannım oldır eyu ola söyle sen
 Eyu değil kâzib oldîñ hem füdûl
 Rağbet için halka teblîğ eyle sen
 Hazz idebildiğine halk ol işi
 Halkı ol ef'âle teblîğ eylesin
 İncine şahibi bilince anı
 Bileler kimdir ol işi eyliyen
 Bilmeyenler dinler olur boş-kelâm
 Kimseniñ kalbini virân eyleme
 Söyleme gayrileriñ ardına kem
 Var buña âyât eḥâdişden delîl
 Bağ o nûra gıybeti eyle firâğ
 Meclisinde otürürdi birgün ol
 Anlara virür gıdâ faḥr-i cihân
 Virilürdi anlara günde ta'âm
 Ol Resûlu'llâha var söylediler
 Hayli dem lahm-i gıdâ biz yimedik
 Bu söziñ teblîğini kıl sen edâ'
 Ol Resûlu'llâha anı söyleye
 Zeydi bu denluce gıybet eyledi
 Bizcileyin ol tekellüm kılamaz
 Söyledi aḥvâli aña ol zamân
 Et didiler Zeydiñ etin yidiler
 Ehl-i Suffe et diler sizden didi
 Şimdi anlar yidiler lahmı nihân
 Faḥr-i ʿÂlem söyledi kim yemişsiz
 Hayli demlerdir ki lahmı görmedik
 Teblîğ itdi sözlerin divânına
 Yidiler lahmı dimediler saña
 Böyle buyurdu Resûl-i Mu'ceber
 Bizden isterler niçün lahmî naşib
 Varalım tâ hâl ide Faḥr-i Cihân
 Yimedik lahmî deyu ʿarz itdiler

Ol didi siz bildiñiz mi yâ şahâb
 Anuñ etinden ol vaķit yediñiz
 Ağzıñızda var o laħmin eseri
 136b Anlar ağzından bezzâķı dökdiler
 Tevbe kıldılar kamusu ol zamân
 Zeyde yalvaru didiler kıl helâl
 Şahibine irmese ğıybet eğer
 Lâkin irse şahibine ğıybeti
 Sen gerek varub aña yalvârasın
 Bu hadîsi eylediñse dilde yâd
Rabbiġfirlî ve limeni^ctebtuhu
 Ya^cnî ^cafv eyle beni hem anları
 Aħmedî aldın mı bundan ^cibreti
 Söyleme ğıybet kelâmı elemân
 Kıl hulûş ile kamu a^cmâli sen
 Zarı irmezse saña yâhûd ile
 Dünyâ âhirdir sözi oldu tamâm
 Söyledi ehl-i suhânlar sözleri
 137a İhtiyâcı var bu halkıñ şöbete
 Hâşş ü ^câmuñ yok işi uhrâ için
 Mübtelâdır halkımız şimdi hemân
 İtdirürler dillerine ğıybeti
 Üç kimesne ğıybeti ğıybet değil
 Biri zâlim hâkimin zulmini sen
 Bir dahî olsa biri fâsık ^cayân
 Bir dahî şol mezhebi bâtul ola
 Halk-ı ^câlem işide ol hasleti
 Tenlerinde olsa ^caybı bunlarıñ
 Fâsıkı bir ulû kimse söylesin
 Tâ işide havf ide kıla ferâġ
 Yâhûd ol fâsıkı ğıybetde disün
 Niyyetinde bu şehâdâtın bile
 Bu şehâdetden utana ol kişi
 137b Ğıybetimde eyu çün eylemiş lâf
 Eyu fi^cli ider alur pişine
 Bunlar olsa bir kişiniñ niyyeti

Zeydi ğıybet eylediñiz fi'l ğıyâb
 Zâhirâ sizler anı görmediñiz
 Tükirin ki tâ göresiz aħmeri
 Kırmızı et çiġnemişler gördiler
 Dilediler ^cözrini anlar hemân
 Ol helâl itdi giderdiler melâl
 Tevbe ile ^cafv olunur ey peder
 Tevbe kılmaz fâ'ide kıl ric^cau
 Tâ ki ol menden helâllik alasın
 Umıur Hâķdan irişe saña dâd
Sadaka Resûlullâhi fi mâ kâl
 Ğıybetini itdigüm ol cânları
 Eyleme ğıybet yime âdem eti
 Sen sükût eyle lisânı fi-zeman
 Söyle dâ'im hâķ olan aķvâli sen
 Söyle doğrı söz zekât oldu dile
 Halkı arar ki bula bunda kelâm
 Kalmadı söylenmemiş bir söz giri
 Söz bulamazlar girerler ğıybet
 Cem^c olırlar şöbet-i dünyâ için
 Ğıybet ider birbirin gizlü ^cayân
 Yidirürler ağzına âdem eti
 Anları her kim dise mâni^c değil
 Ğıybet olmaz söyle halka anı sen
 Nefret ideler anı eyle beyân
 Eyle ğıybet tâ ki halk anı bile
 İtniyeler ol kişiye raġbeti
 Disen anı ğıybetidür anlarıñ
 Fışkıñı meclisde izhâr eylesin
 Ola bu ğıybetle fışkıñdan irâġ
 Ben anı şâlih bilirüm söylesün
 Terk ide fışkıñı ol ġayret kıla
 Kim aña eyu dimiş ulû kişi
 Ben gerek ki kılmayım anı hulâf
 Bâ^ciş olur anuñ eyu işine
 Ruħsatı var söylesin bu ğıybeti

Yâ İlâhî nic'olir hâlim benim
 Pendim içre bunca ğıybet eyledim
 Mağfîret eyle beni hem anları
 Ger murâdın üzre key kavli didim
 Anı ki ben bilmeyüb itdim hatâ'
 Perde-i 'afvîñla anı kıl settâr
 Geldi âdem bu cihâna sehiv ile
 Biz de anuñ bî-nevâ evlâdıyız
 Dileriz senden eyâ Rabbu'l-Kerîm
 Ol Hâbîbîñ hürmetine yâ şekûr
 İtmeyelim dahî ğıybetlu kelâm
 Okıyanı dinleyeni yazanı

Cümle ğıybetdir bu aqvâlim benim
 Ba'zını zemm ba'zını medh eyledim
 Ğıybeti kıldığım ol ihvânları
 Rağmet-i Gufrânı me'mûl eyledim
 'Afvı kıl bağışla anı yâ Hudâ
 Eyle lütfuñla eyâ Perverdigâr
 Sen kerem kıldıñ aña bin 'afv ile
 Hem Hâbîbin ümmeti âbâdıyız
 Her hatâ'lardan bizi eyle selim
 'Afvı kıl 'işyânımız eyle tuhûr
 Diyelim dâ'im şalât ile selâm
 Yarlıġâgil rağmetiñle yâ Ganî

138a

Fİ BEYÂN-I MEBĤAS-I AHVÂL-I FAHR ve DAHL

Ahmedî ednâ bulıñ fahr eyleme
 Kim ki Hağ kullarına dehhâl olur
 Ol kişi oldı denî itdi zârâr
 Kendi kârîñ'çün gelibsen 'âleme
 Hâkime lâzım il işin araya
 Ğayriniñ 'aybına sen dahl eyleme
 Hâlıkın şâyed anı şây eylemiş
 Belki yarın setr ide şormaya ol
 Sen dahî ma'fûb olıñ itme reyb
 Ğayriniñ göz çöpine oldın zîrek
 Cümle 'aybı sende ara ġayrı koy
 Kendini öğmekdurur şeytân işi
 Öğdi akdem kendini şeytân-ı bed
 Senden a'lanıñ önince gitme hem

138b

Gitme hem üstâd önince ġal giri
 Sırr-ı hağkı arama olma yakîn
 Her tâ ki miskinleri sen görme hôr
 Söyledi bir kavli bir şahib-hüner
 Bakmaz anda müy libâsa ol Kerîm
 Bir hikâyet var ki irâd idelim

Hâlıkıñ kullarına dahl eyleme
 Ol kişi elbetde bed-aqvâl olur
 Kendi 'aybını koyıb ġayrıñ arar
 'Ağıl dağıdub il işin arama
 İrmiye tâ ki hâlel her araya
 Bende yokdır ol 'ayb fahr eyleme
 Ol kuli dünyâda rüsvey eylemiş
 Tâ ki mağşerde utanmıya ol
 Anı zemm itdiñ yiter saña bu 'ayb
 Saña görünmez gözindeki direk
 Budurur insâna olan eyu huy
 Kendin öğmez 'âkıl ü dâñâ kişi
 Gör nice merdûd olıñ tâ ebed
 Senden ednâya tevâzu' kıl kerem
 Hızmet it aña rızâ'sında yüri
 Şorma lâzım olmayan işi şağın
 Hâlıkıñ 'indinde onlardır fağır
 Geydi yatur kepenek altunda er
 Ol kuli ister ola ġalb-i selim
 Dinle cânım seni irşâd idelim

Ol Hâfilü'llâh İbrahim peder
 Bir hâbeş gördi devesin güder ol
 Ol hâbeş itdi deve südi virem
 Ol hâbeş urdu ayağını yire
 İçer andan ol Hâfilü'llâh hemân
 Bir nidâ' kıldı aña Rabbu'l-Mûcib
 Her dü 'âlem ol kulumdan yâ Resûl
 Ol nızâ'mızdan ayırmaz özini
 139a Ümmetinden bir velîdir yâ Hâfil
 Tabi'îndür rehber olmuşsin aña
 Yâ ahî sen dime çıktı aña şu
 İsteyeydi Hâlıkından ol Hâfil
 Hikmeti var key Hâfile göstere
 Evliyâ'sın kulları içre kodı
 Birbirinden halkı fark itmeyeler
 Nefsiñ işi dâ'im a'âlâ gözedir
 Yok Hudânıñ hiç 'abes olan işi
 Var mı alçak işbu toprâğı kadar
 Hubb-i li'llâh eyle mü'min şâlihe
 Hâlıkı bilenleri sen görme hôr
 Aç kulağın saña idem bir haber
 Tûra vardı Hâkka Mûsâ söyledi
 Ol ki kavmim birleşmişlerdir seni
 139b Hâk Ta'âlâ didi aña ol zamân
 Baña bir ednâ kulumu var getir
 Bu nidâ'yı işidüb Mûsâ gider
 Geldi şehri içini gezdi ol Resûl
 Ol Kelîmu'llâh cerâ'et kılmadı
 Gör biz ednâ ne cerâ'et eyleriz
 Gördi bir kelbi uyuz olmuş yatur
 Kaşımadan gevdesin kan eylemiş
 Didi kullar içre bu ednâ ola
 Varub anuñ boynına bir ip taşkar
 Hâlıkı virdi nu'tuk söyledi ol
 Yâ Nebiyâ'llâh baña söyle işin

Bir mezâristân kenârına irer
 Bir şu ister ol hâbeşden ol Resûl
 Ol didi şir istemem şu dilerem
 Bir şoguk şu çıktı dahî ol yire
 Key ta'accüb eyleyub oldu revân
 Ol kulumdan bu işi görme 'acib
 Benden özge yok merâmı bilmiş ol
 Biz dahî tutarız anuñ sözünü
 Ol kerâmet işine sensin delil
 Mu'cizin bir cüz'ini virdim aña
 Ol Resûla ta'accüb olmaya bu
 Bundan a'âlâ şey yaradırdı Celil
 Ol velîyi ol Hâfile bildüre
 Her kimesne bilmesin anı didi
 Nefsiñ ednâ yolına gitmeyeler
 'Âkul işi dâ'im ednâ gözedir
 Her işinde nice hikmet var kişi
 'Âlemiñ gör nızkı toprâkdan biter
 Bugz-i li'llâh eyle fâsık tâlihe
 Yâr olan yârânlara itme kusûr
 Fahr idüb ednâya kılma kem nazar
 Kavmimi 'afv eyle yâ Rabbî didi
 'Afvu kıl a'âlâsını ednâsını
 İster isen müstecâb ola du'ân
 'Afv idem halkı bu hizmetini bitür
 Şazz olıben dağdan aşağı iner
 Bulmadı ednâ benî âdemde kul
 Budur ednâ âdemîden dimedi
 Yüzde bir âdeme eyu dimeyiz
 Tüyleri gitmiş deru kalmış yatur
 Mezbele küncinde pinhân eylemiş
 Ben bunu alub iletirim bile
 Yider anı kapudan taşra çıkar
 Niryeye beni iletirsün yâ Resûl
 Ol didi kim olmasın her teşvîşin

Dögmezem incitmezem bilgil seni
 Var bir ednâ kulımı getir baña
 Ol didi Hakkâ beni iletme hôr
 140a Ben aña varsam baña izzet ola
 İmtihân itmek gerek seni Hâkîm
 Ol dilemiş kulları hôr olmağa
 Ehl-i dünyâ içre ol ki hôr olur
 Halk içinde ben bir ednâca kulım
 Hâlıkım viridi nice haşlet baña
 Âdemî haşletlerin ben eylerem
 Ben o nânın hakkını unıtmazem
 Virmese baña gıdâ buğz eylemem
 Hizmet itse âdem oğlı birine
 Aña ol ider adâvet buğz ü kîn
 Hakkı nâni unıdur almaz dile
 Bir dahî âza kanâfat eylerem
 Şahibim urşa kabahatsiz beni
 Bir dahî ben gün ne girse elime
 140b Bir dahî ben terk-i dünyâ kalmışam
 Bir dahî ben gıybet-efsân eylemem
 Kendi hâlîm fikr iderem rüz ü şeb
 Bir dahî buhl ü hased kîn eylemem
 Vâcib oldı bu hisâller âdeme
 Âdemîde var mıdur işbu hisâl
 Gerçi kim âdemdedur izzet kemâl
 Kıldı dünyâda muhayyer anları
 Ol Nebî çün dinledi bu sözleri
 Didi yâ hayvân baña eyle helâl
 Yanışa vardım nidebilmem işi
 Bilmezem bu hâl ile ben n' eyleyim
 Gör Kerîmi nice kelbi söyledur
 İtdi aña yâ Nebî diñle beni
 Çal yire izz ü şacâdet şîşeyi
 Dilersen bulına bu derde dermân
 141a Tazarruc eyleyu var ulû şâha

Hakk Taâlâ baña itdi kem bunı
 Ben seni iletirem Hakkdan yaña
 Belki anuñla olasın Hakkâ dür
 Korkarem bu iş saña zillet ola
 Sen yalnız var tevâzuc kıl kelîm
 Rifat ve izzetlere dür olmağa
 Hakk katında ol kişi mebrûr olur
 Hâlıkın içinde belki makbûlüm
 Eyleyem icrâ' mutic üzre aña
 Gice gündiz şahibimi beklerem
 Tâ ölince kapusından gitmezem
 Kovsa dahî gitmeğe meyl eylemem
 Virmese şey varır andan gayriye
 Kîn olan kalbde aceb ki ola dîn
 Der be der şekvâ kıılır andan ile
 Aclığı kendime adet eylerem
 Karşulamam kıılmam anuñ terkinî
 Yirim anı saklamazam yarına
 Hûbb-i dünyâyı elimden şalmışam
 Bu yaramaz bu eyudur söylemem
 Gayriler fikri için görmem taab
 Halk içinde itubârı dinlemem
 Biz kılarız anı icrâ' âdeme
 Yâ kurı davâ iderler mi makâl
 Hem virilmiş anlara zillet kemâl
 İhtiyâr ile bulırlar bunları
 Yâş ile doldı mübarek gözleri
 Bilmeyüb kıldım baña irdi melâl
 Aldı beni bu nedâmet teşvîşi
 Ol divân-ı Hakkâ nice varayım
 Ol Kelîmi nice ikâz eyledur
 Bir söz idem bâni sen eyle anı
 Al eline ol tevâzuc pişeyi
 Bu ipi boynına şal eyle devrân
 Yüzün sür ağlayı ol bâr-gâha

Durb söyle İlâhî kulların çok
 Bunu böyle deyuben ağla ey cân
 Alur kelbiñ boğazından ipi ol
 Giderdi ağlayu dir n'eyledim ben
 Turalım fânîye gelmişdi hayvân
 Niçün fahr eyledim mañlûk-ı Hakkâ
 Boğazına ipi bağılu varır ol
 Nidâ' kıldı aña ol demde Yezdân
 Kanî ednâ kulın göster görelim
 Didi Mûsâ yâ Âlim ü Zü'l-Celâl
 Aradım kullarında eyular çok
 Getirdüm çapuña nefsimi yâ Hakk
 Nidâ' geldi ki yâ Mûsâ o kelbi
 Seniñle bu kelâmı terk iderdim

141b Habîb-i yarîmiñ tevvâbısıñ sen
 Kıldı yârî devletin Mûsâ seniñ
 Anda Mûsâ bildi özrin diledi
 Fahr idermiş ol Kelimin ümmeti
 Yâ bizim gibilerin hâli n'ola
 Niceleri gözimize almayız
 Ol azîm Peyğamber iken n'eyledi
 İstemezler şimdi halk ednâlığı
 Şimdi bakmaz kimse ednâ yüziñe
 Şimdi bakmaz kimse ednâ-ı nâsı
 Añmedî sen kendini görme fahûr
 Görse bir kul kendini ednâ zelîl
 Sen tamâşâ eyle âlem halkına
 Ol yaradub kullığa itdi kabûl
 Hâlık ancak âlî ulûlıkda bir
 Müttakî miskîn olanı görme hôr

142a N'oldı gördin Hâzret-i Mûsâ işi
 Bildi ednâ cümlesinden kendini
 Sen bu denlü cürm ile yâ derd-i mend
 Meclis-i fâhirlere olma celis

Aradım benden ednâ bir kulıñ yok
 Ümîd eyle seni 'afv ide Yezdân
 Şalar kendi boğazına gider ol
 Niçün ol kelbe fahr eyledim ben
 Anuñ da Hâlıkıydı Rabb-ı rahmân
 Niçün ednâ didim âşinâ Hakkâ
 Çıkub Tûra boyun eğub durır ol
 Ki yâ Mûsâ kanî ol 'ahd ü peymân
 Ne kimsedür anuñ aşlın soralım
 Saña ma'lumdır İlâhî cümle hâl
 Velâkîn benden ednâ kemterin yok
 Bulamadım anuñ gibi bir alçak
 Getüreydin eğer boynında ipi
 Nebiler defteriñden hakk iderdim
 Anuñ'çün 'afvımuñ erbâbısıñ sen
 Yanmadı ol firkat odına cânıñ
 Bilmedim yâ Rabbenâ 'afv it didi
 Ümmeti'çün gördi bunca hacleti
 Olmuşız ahvâl-ı fahre mübtelâ
 Benden a'ladır bu âdem dimeyiz
 Cümleden ednâlığı ol diledi
 Cümle sahte gösterir a'lalığı
 Hiç kulagiñ urmaz anuñ söziñe
 İşbudır ahîr zamân nişânesi
 Her dü âlem olmayasın Hakkâ dûr
 Hakkâ yarâr ol kişi olur Hâlîl
 Kıl tefekkür Sâni'-i Hallâkıña
 Görme ednâ anları olma fudûl
 Halkı anuñ muhtelif kullıkda bir
 İtme ol mü'min karndaşa kusûr
 'Âkıl isen 'ibret al kıl endîşi
 Bağladı kelbin ipiyle kendini
 Fakr idersin olmışın nefsinde bend
 Müttakî zâhidler ile ol enîs

İtme cânım cism-i ednâya fahûr
 Belki dostu ola Hakkıñ ol kişi
 Şol mücevvef cismine fahr eyleme
 Ol vücûdı halk iden Hallâka bak
 Bir rivâyet idelim diñle ricâl
 Efdâl olındı melekden Cebrâ'il
 Aldı izni açdı perrin cümle ol
 Kendini gördi tefâhür eyledi
 Geldi hâtiften nidâ' yâ Cebrâ'il
 Cennetiñ sağında vardır bir kapu
 142b Ol diyâra var ğarâ'ib göresin
 Vardı Cebrâ'il 'azametle aña
 Bir melek geldi kapuya key muhîb
 Cebrâ'il itdi Hudâdan gelmişem
 Ol melek dir dur varub alam izin
 Varub izni aldı gelur kapuya
 Girdi Cebrâ'il içeri ol zamân
 Cebrâ'il dir Hakk selâm itdi biliñ
 Aldı cibrili eline ol melek
 Didi pek söyle cevâbın işidem
 Girdi Cebrâ'il kulağı içine
 Var ne deñlu kuvveti kulağına
 Didi Hâlıkıñ itdi selâm saña
 Bildi oldem Hâlıkı virmiş selâm
 Aldı Cebrâ'ili eline bakar
 143a Cebrâ'il gördi diyâr-ı a'zamı
 Fahrini bildi aña irdi elim
 Yâ Hudâ bilmezlik ile söyledim
 Sehv ile kıldım hatâ'yı yâ İlâh
 Ben zâ'ifem sen kavîsen yâ Hudâ
 Hâlıkına Cebrâ'il 'özü diledi

İtme hem teshîr anı eyleme hûr
 İncidirsün Hakkı itme bu işi
 Ne hoş a'ladır vücûdim söyleme
 Ol mürebbisi olan Rezzâka bak
 İnfi'âl irer saña bir hisse al
 Var anuñ biñ altı yüz kanadı bil
 Mağrib ü maşriq arasın tutdı yol
 Benden a'zam yok melâ'ik söyledi
 Bu 'azametle yüri sen durmâgil
 Bir melek var ki selâm eyle tapu
 Kudret-i Sun'î Hudâyaya iresin
 Gördi bir 'azîm kapu kaldı taña
 Gördi Cebrâ'il anı kıldı 'acîb
 Anuñ emriyle bu ile varmuşam
 Ulûmız vardır aña söyle sözün
 Cebrâ'ile dir buyunñ tapuya
 Öyle bir a'zam melek gördi 'ayân
 Savtını işitmedi Cebrâ'il'in
 Sem'ine kor söyledir nedir dilek
 Mümkün olursa anı maqbûl idem
 Ol 'azametle durur bir ucına
 Çağırur irdi hemân dimâğına
 Bir izev şavtu kadar irdi aña
 Aldı ta'zîmen aña itdi kıyâm
 Dir Hudânıñ ne küçük kulları var
 Aldı anı ol nedâmetler ğamı
 Söyledi estagfirullâhe'l-azîm
 Şimdi bildim aña tevbe eyledim
 'Afvı kıl kemter kulınam pâdişâh
 Ben zâ'ifi kapudan itme cüdâ
 Hâlık anı yine maqbûl eyledi

6a olındı; olmuşdur S, 8a Kendini gördi büyük fahr olmadı S, 8b ...melâ'ik söyledi;...melek fikr eyledi
 S, 11a ğarâ'ib; cacâ'ib S, 15b Var ulumuz aña var söyle sözün S, 16b ...dir buyun...;...dır ki buyur S, 22b
 ...irdi hemân...;...ancâk irer...S, 23b kadar; gibi S, 24a virmiş; kılmaz S, 29a hatâ'yı; hatâ' ben S, 30b
 itme; kılma S, 31a Cebrâ'ile Hâlıkı cözrin diledi S, 31b Hâlık anı yine...; Yine Hâlık anı...S.

Gör ne deñlu kul haṭâ'lar eylese
 °Özri maḳbûl olunur ḳurbet bulur
 Aḫmedî ednâdır endâmûñ seniñ
 İşbu yir virür ḫubûbâtuñ ğidâ
 Bey° içündür ḫubb-i kıymet virür ol
 Bu turâb için ne beslersin teni
 Söyleme faḫr olan aḳvâli şaḳîn
 İtdiğün eyu işe faḫr eyleme
 Diñle cânım bir ḫikâyet daḫî var
 143b Ḥazret-i İbrahimi diñle oğul
 Dört yolñ orta yerinde meskeni
 Her taraftan ḳoymuş idi bekçiler
 Kendi yimezdi müsâfirsiz ta°âm
 Her gelen gidene virürdi ğidâ
 Hem dir idi beni râhat eylediñ
 Emr ideydi rızḳını baña Ğanî
 Ben gerek varub seni bula idim
 Yâ saña ben nice ḳılmayem du°â
 Sen ayağınla gelüb yidiñ anı
 Böyle °adet eylemişdi ol Ḥalîl
 Üç gün oldu ki müsâfir gelmedi
 Ḳalbine geldi ki var mıdur iden
 Geldi Cebra'il ḫaber virdi aña
 Üç ḳonak şarka sefer ḳılsun didi
 144a Her Nebî vaḳtinde bir şey iştiḫâr
 Ol Ḥalîl vaḳti müsâfir °izzeti
 Ḥazret-i Mûsâ zamânı sıḫr idi
 Ḥazret-i °İsâda ḫikmet iştiḫâr
 Ol Resûl Ekrem zamânında suḫan
 Mu°cizâtuyla nebîler geldiler
 Ol Ḥalîl oldu revân râha gider
 Otürüb ta°âmı bile yidi ol
 Yâ kişi dir Ḥaḳ kıla rahmet saña
 Ben müsâfirsiz ta°âma şunmazam
 Sen şafâ geldiñ baña ey merd-i ḫâşş

Nâdim olub °afvı ḳıl yâ Rab dise
 Ol günâḫı ḫayırla tebdil olur
 Faḫr idecek yokdır ecsâmıñ seniñ
 Besle teni dir benim'çün ey gedâ
 İştirâ' ḳılmış vücûdiñ alur ol
 °Âḳıbet bu yir ğidâ eyler seni
 İşleme faḫr olan ef°âli şaḳîn
 Ben bunıñ fâ°ili oldım söyleme
 Cân ḳulağın aç beru ḳalbiñ uyar
 Ol ikinci şan°âtuñ ḳılurdu ol
 Gözedirdi yolcu a°lâ ger denî
 Bekler anlar tâ geture yolcular
 Bu işi hep ḳılur idi ḫâşş ü °âm
 Bilece yirdi ta°âm iderdi du°â
 Bu seniñ rızḳıñ idi gelüb yidiñ
 Var ilet sen bu fulâmıñ rızḳını
 Bu seniñ rızḳıñ saña vire idim
 Ni°met ü râhat olıñdıñ sen baña
 Bunca zahmetden ḫalâş itdiñ beni
 Günde gelür gider ebnâ-yı sebîl
 Ol daḫî ac oldu nesne yimedi
 Üç gün ac olub müsâfir gözeden
 Yâ Ḥalîlu'llâḫ buyurdu Ḥaḳ saña
 Ḥikmetim vardur varub görsin didi
 Bulmuş idi ḫalk iderdi ic°tibâr
 Buldı şöhret hem müsâfir rağbeti
 Ḥalk içinde şöhreti şehḫâr idi
 Bulmuş idi râhat olırdı bîmâr
 İştiḫâr idi faşâḫât şî°r ü fen
 İştiḫâr-ı bâṭlı neşḫ itdiler
 Gördi bir âdem anı miḫmân ider
 Ol Ḥalîle çok senâ'lar ḳıldı ol
 Tañn gönderdi seni ni°met baña
 Bir ây oldu ki müsâfir bulmazam
 Cû° elinden eyledin beni ḫalâş

1b Nâdim olub cürmümi °afv it dise S. 2a olunur; olur S. 2b Seyyi'âu ḫayre tebdil olunur S.

Çün şabaḥ oldu Ḥalîl andan gider
 Geldi karşı bir kişi aldı anı
 Ben müsâfirsiz ta'âmı yimezem
 Gel müsâfir kılalım bizde ta'âm
 144b Çün şabaḥ olur revân olur Resûl
 Bir deñiz yâlisına irdi yolu
 Varub anuñ yanına virdi selâm
 Ol velî gördi müsâfir oldu şâd
 Dir müsâfir gözedirem burada
 Ol Ḥalîl ile velî râh itdiler
 Ol velîniñ 'adeti böyle imiş
 Bir araya varuben outurdılar
 Yidiler Rezzâka ol ḥamd eyledi
 Ben müsâfir olmasa itmeme ta'âm
 Üç ay olmuşdur müsâfir görmedim
 Ḥamd ü şükr olsun Ḥudâ mihmânımı
 Ni'met ile ol baña virdi meşât
 İsterem ben Ḥâlîkımdan bir işi
 İşbu dünyâda Ḥalîlu'llâh ile
 145a Ḥaylı demlerdir anı ben dilerim
 Ol velî anda du'âsın eyledi
 Geldi Cebra'il Ḥalîle söyledi
 Söyledi ol zâhide kim yâ velî
 Bildi anı Ḥâlîka şükr eyledi
 Merḥabâ dir Ḥaḫ Ḥalîli merḥabâ
 Ḥaḫ Ḥalîliñ baña mihmân eylemiş
 Ḥaḫ Nebîsin saña ikrâr itmişem
 Ḥâlîkımdan ister idim anı ben
 Ol Ḥalîl itdi ki 'ahd olsun baña
 'Âhd ü peymân eyleyuben gitdiler
 Kıldılar anda vedâ'ı ol zamân
 Bildi fâhre niyyetini ol Ḥalîl
 Söyledi estağfirullâhe'l-'azîm
 Gör Ḥalîl iken bu deñli zahmeti
 145b Yâ bizim gibilerin hâli n'ola

Yine bir şenliğe aḫşâmî erer
 Dir baña gönderdi Rezzâkı seni
 İki ay oldu müsâfir görmezem
 İki aydır olmadı nefse ğidâm
 Vardı andan bir konak yol daḫî ol
 Gördi bir seccâde üzre bir velî
 Aldı anı merḥabâ kıldı kıyâm
 Kayğusınıñ kapusu oldu küşâd
 Merḥabâ buyır idelim bir ğidâ
 Ol deñiz üzre yüriyüb gitdiler
 Dâ'imâ aña velî mihmân imiş
 Ḥazır olunmuş ğidâ bitürdiler
 Ol velî kimse Ḥalîle söyledi
 'Âdetimdir virmişem nefse nizâm
 Ben daḫî nefse ğidâyı virmedim
 Virdi baña eyledim iftârımı
 Hem temennâ eylerem ola murâd
 Ben du'â idem di âmîn yâ kişi
 Görişeydim ol Nebîyu'llâh ile
 Vaşluna irem temennâ eylerim
 Maḫbûle vardı Nebî âmîn didi
 Zâhide kendini bildirün didi
 Ben Ḥalîlem Tañrı gönderdi beni
 Bûs idüb elin 'özirler diledi
 Merḥabâ yâ Ḥaḫ delîli merḥabâ
 Ol Ḥâkimi derde dermân eylemiş
 Şıdḫ ile yâr ümmetinden olmuşam
 İdesin yarın şefâ'at baña sen
 Ben şefâ'at kılayım yarın saña
 Ol kenâr-ı bahre varub yetdiler
 Oldılar herbiri yerine revân
 İtdigiyçün zahmeti virdi Celîl
 Ben yañıldım 'afvı kıl yâ Ze'l-Kerîm
 Gördi fâhre kıldigiyçün niyyeti
 Her dü 'âlemde nice râhat bula

Ol Habîbîñ hürmetine Girdigâr
 Ahmedî fahr idecek ef'âle sen
 Her dü 'câlemde dilersen râhatu
 Fahr olan aqvâl ile itme kelâm
 Okıyanı diñleyeni yazanı

Eylemiş kullar 'uyûbını sıtar
 Tevbe eyle bulasın hulq-i hasen
 Kıl tevâzu' fahre kılma niyyeti
 Ol Habîbe vir şalât ile selâm
 Yarlıgâgil rahmetiñle yâ Ganî

Fi BEYÂN-I MEBHÂŞ-I 'UCB Ü HASED

Ahmedî cürm ü haîâ'lar sende çok
 Sen ne ile 'ucb idersin yâ denî
 Kanî yâ Hağğa yarâr sende 'amel
 Şuğl-i dünyâya giriftâr olmisan
 Kıldığın hayrâtı unut söyleme
 Ey 'ibâdet eyleyub zahmet gören
 146a Sen gurûr itme 'ibâdet çoğına
 Çok 'ibâdet var kabûla varmaz ol
 Yâ riyâ ola veyâ sum'ca eyâr
 Bulmasın uhrâda andan bir nişân
 Niyyetiñ bu eylediñ tâ'at işi
 Kılmadı zâyic Hudâ ol tâ'atu
 Dimedî mi ol Resûl-i Pâk-i Zât
 Ya'ni her 'amel niyyet üzre olır
 Var ibâdâtım deyu itme 'ucûb
 'Ucb ider aşhâbını hür ü hakîr
 'Ucb ile nice Hafîl oldu zelif
 Bir hikâyet var münâsib yâ ricâl
 Ol benî isrâilîñ vaqtı meğer
 Ol velâyet rütbesin bulmuş idi
 146b Mürîd etbâ'ı bulmuşdı velâyet
 Şu deñlu oldılar 'âbid fenâda
 Anuñ kaşdinden idi cinn ü şeytân
 Şu deñlu oldu ki bir vaqtı iblîs
 Didi bir ulû hizmet var kim ide
 Zâhid-i Berşîşi her kim âzdıra
 Her ne deñlu cehdi kıldım ben aña
 Kim ki âzdırır ol bir âdemi
 İblîsin oğlanlarından birisi

'Ucb olunacak 'ibâdet sende yok
 Nefs-i emmâre esîr itdi seni
 Kaplamışdur kalbiñi tûl-i emel
 Hağğa yarâr işe bî-gâr olmisan
 İtdiğın 'isyânı nisyân eyleme
 Ey benim vardır 'ibâdâtım deyen
 İ'timât itme haîâ'nın yoğına
 Defter-i a'câmâlîña yazılmaz ol
 Ol 'ibâdet ecrin ider târ ü mâr
 Virüben dünyâda aldıñ nâm ü şân
 Baña eyu söylesin gören kişi
 Bulduñ anuñla fenâda şöhereti
 İnnema'l-a'câmâlu illâ bi'n-niyyât
 Niyyetinde her nedir anı bulır
 Ol kıılır cümle 'ibâdâtı hucûb
 Olmaz aña her dü 'câlem dest-gîr
 Atdı Hağkı itdi şeytânı delîl
 Diñle anı yâ birâder 'ibret al
 Bersîs adlu var idi bir zâhid er
 Kurbet-i Yezdâna yol kılmış idi
 Kılurlardı kamu anlar kerâmet
 Kerâmetle uçarlardı havâda
 Anı âzdırmağâ bulmazdı dermân
 Yığar bâşına etbâ'ını telbîs
 Olır rif'atu katımda ziyâde
 Öyle bilsin bu cihânı bozdıra
 Uymadı ol zerrece deñlu baña
 Şanki âzdırmuş olır bu 'câlemi
 Ebyed adlu var anuñ bir telbîsi

Cümle hîle-kârı menşûr eylemiş
 Cümlesinden hîle-bâz oldır hemîn
 Ol didi ben varuben âzdurayım
 İltizâm itdi bu işi kendine
 Girdi ʿâbid şüretine ol hemîn
 Zâhidin meclisine itdi hîrâm

147a Ol selâmını aluben söyledi

Ol didi nâmuñ işitdim yâ kibâr
 Şeyh idindüm ben seni şeyhu'l-kebîr
 Rifʿatın levha yazılmış yâ ricâl
 Doludur tâʿatıñla ol felekler
 Neşr olıbdır tâʿatın kâfıdan kâfa
 Eyu kulsın Hâk Katında bilmişem
 Ol kadar medh itdi anı ol kefür
 İhtiyârı ʿucbına meyl eyledi
 Dir bu deñlü tâʿatım varmış benim
 Bencileyin yoğ imiş zâhid takî
 Tâʿatıña mağrûr oldı ol kişi
 Ol laʿîn virdi sefâlar cânına
 Ol laʿîn itdi riyâzet nice gün
 Zâu yimez içmez ol laʿîn gedâ

147b Geldiler şeyhe mürîdler didiler

Bunca günlerdir ʿibâdetdir işi
 Bu kerâmet bizde yokdır varalım
 Vardılar Zâhid-i Salûs yanına
 Anları görüb otürün söyledi
 Kıldılar anı ziyâret gîtdiler
 Şeyh anı terk itmeyüb kaldı alû
 Bunca günlerde yimedîñ bir taʿâm
 Bizde yok büyük kerâmet yâ ahî
 Ol laʿîn itdi eyâ zâhid kişi
 Hâris olma ol kerâmetler saña
 Ben saña geldim ki irşâd olınam
 Yâ n'idem benden dilersin dâdı sen
 Dimesem dîrsin baña itdi hâsed

Enbiyâ'ya anı me'mûr eylemiş
 Cümleniñ üstâdı olmuş ol laʿîn
 Cümle ol tâʿatların bozdırayım
 Vardı ol zâhide görin fendi ne
 Şüret-i Hâkdan görindi ol laʿîn
 Yanına girüb aña virür selâm
 Merhabâ geldiñ eyâ ʿâbid didi
 Ben mürîdliğini kıldım ihtiyâr
 Sen kabûl eyle beni geldim hâkîr
 Sencileyin zâhid olmaz pür-kemâl
 Saña ğıpta kılur cümle melekler
 Kim saña kurbet bulan buldı Hâkka
 Hızmetin kılmağa saña gelmişem
 Gönliñe irdi ʿucüb itdi ğurür
 Kâlbine bindi ʿucüb hayl eyledi
 Şöhretim ʿâlemlere dolmuş benim
 Bunca tâʿatlar kılan olmaz şakî
 Aldı ʿucbı yañışa vardı işi
 Koydı anı şavmaʿası yanına
 Yimedi içmedi anda nice gün
 Hîle hudʿa kendine olmuş ğidâ
 Bunca ʿâbid ola mı söylediler
 Yimez içmez günde artar cünbüşi
 Hem ziyâret hem duʿâsın alalım
 Durdılar ol zâlimiñ dîvânına
 Cümlesine dil-nüvâzlık eyledi
 Herbiri yerlu yerine yitdiler
 Ol laʿîne söyledi yâ bahtulu
 İçmedin bir cürʿa şu itdiñ şıyâm
 Sen buña nice iribsün di dahî
 Sen ferâğat eyle şorma bu işi
 Ol yiter bu teklifi kılma baña
 İdesin me'mûlumu şâd olınam
 Bencileyin bulasın irşâdı sen
 İstemem şeyhim kılam sözünü red

Bir günâhı eyledim ğayet ulû
 148a Eyledim tevbe hulûş ile aña
 ‘Âdetimdir nefsi me şey virmezem
 Zâhid itdi isterem ben de bulam
 Dir la‘în evvel kebâ’ir kılasın
 Ol dîdi nice kılam günâh işi
 Didi ‘işyân itmeyince bulmasın
 Mü’min ve fâsık içindür rahmeti
 Zâhid ider bârı bir ehven günâh
 Kendi nefsi me günâh ola hemân
 Baña göster öyle bir ‘işyân işi
 Hâlıkımla benim aramda hemân
 Aḥmedî gör ‘ucbuñ ol hızlânını
 Gör günâh idem deyu fışkı arar
 Gör o mel‘ûnı o telbîsi aña
 Dir şarâb içmekde var ulû günâh
 148b Şürb-i hamre râzî oldu ol hemîn
 İblis ider var içür aña şarâb
 Âb-ı şerr içen eyu kâr eylemez
 Emr ider bir cinnîye iblis hemân
 ‘Aqlını var tut anı eyle cünûn
 Cinnî vardı pâdişâhın kızına
 Gitdi ‘aqlı bilmez oldu fâ’ide
 Korlar anı zâhidiñ mihmânına
 Ol la‘în zâhide hamrı içirür
 Şaldı ‘ucbı anuñ ‘işyân izine
 Uydı nefse ol kıza itdi zinâ’
 Ol la‘în itdi eyâ zâhid kişi
 Saña didim bir günâh eyle hemân
 Öyle bir ef‘âlî kıldıñ sen buña
 Hûb bu şâhın kızıdır itdün zinâ’
 149a Şây olursa halk içinde bu işin
 Bünca ‘ömrin içre ‘âbid olasın
 Zâhid adın ‘âleme şây eylediñ
 Nefsiñe uyıb günâh itdün niçün
 İsmiyle cismiñ mülebbes eylediñ

Nâdim oldım ğayet ile korkulu
 Hâlıkım itdi bu ihsânı baña
 Dalmışam efkâra acılık bilmezem
 Kıl beni irşâd aña pâ’il olam
 Şoñra tevbe eyleyuben durasın
 İtdüğim yokdır anı ben yâ kişi
 Rahmet-i Rahmâna nâ’il olasın
 Rahmete yok müttakîniñ minneti
 İdelim tevbe ile ola tebâh
 Olmaya maḥlûka andan bir ziyân
 Haḫka ‘abd olmaya anda yâ kişi
 Ola ol ‘işyân aramızda nihân
 Nice ğâlib ider ol şeytânını
 Kendine zarr işi düşmâna şorar
 Gösterir ümmü’l-ḥebâişi aña
 Andadır ancak hemân haḫk-ı İlâh
 İblise vardı haber kıldı la‘în
 Hîle düzem ben anı idem harâb
 Her günâh işi ider ‘âr eylemez
 Şâh-ı duḫter karnına var gir nihân
 Dikkat ile var bu hizmetde bulun
 Aldı ‘aqlın irdi ḥiffet yüzine
 İletürler ol kıızı ol zâhide
 Ya‘nî ‘aqlı ire anuñ cânına
 ‘Aqlını bâşından anuñ çevirür
 Gözleri düş oldu şâhın kızına
 Bıkrını bozıb boyadı kanına
 Sen bu kıza niçün itdün bu işi
 Nefse ola görmeye ğayrı yamân
 Duysa ‘âlem ser-zeniş ider saña
 Fitne koyduñ ‘âleme işin fenâ’
 Çok belâlar göre cân ile bâşın
 Zâhid olıb zânî şârib olasın
 Bünca yıllık tâ‘au zây eylediñ
 Şol velâyet rütbesin atduñ niçün
 Tahir ef‘âlîñ mülevves eylediñ

Sen niçün havf-ı Hudâyı añmadın
 Gör la'îniñ zâhide tezvîrini
 Zâhid itdi oldu bu iş yâ n'idem
 Didi katl eyle kıızı bî-cânı kıl
 Tutdı ol zâhid la'îniñ sözünü
 Ol la'în yardımcıyu defn eyledi
 Didi efsûn iyelerem ben buradan
 Saña bir gâ'm irişür ben varayım
 Gâ'ib olıben la'în itdi firâr
 Tayalar çün geldi zâhid yanına
 149b Zâhide dirler ki n'oldı hânımız
 Ol didi haylı dem oldu tutdı yol
 Arar iken dâmenini gördiler
 Varuben bu hâli şâha didiler
 Gördiler noqşân irüşmiş tenine
 Gördi şâh anı tehâvür eyledi
 Emr ider ol hâ'ini alub gidiñ
 'İbret ola hâşş ü 'âme bu kişi
 Taqdılar ipi boğazına hemân
 Geldi qarşusına mel'ûn-i leîm
 Baña secde eyle key efsûn idem
 Böyledir efsûnı üstâdım işi
 Halk içinden gâ'ib olmaz yâ n'idem
 Varuram küfre deyu olma elim
 Böyle duzâhdan halâş eyle başı
 150a Gâ'ib olduğın kerâmet bileler
 'Ucb anuñ 'aqlını almış bilmedi
 Didi secde ben nice idem saña
 Dare bağılu ipimi yüce kadem
 Ol didi îmân ile secde kıl sen
 Aña îmân ile secde itdi ol
 Yâ İlâhî öyle mel'ûnı bize
 Hâmd ü şükr olsun saña yâ müste'ân
 Ger şeyâtinler görineydi göze
 Gelüb âhîr demde isterse îmân

Bunca 'işyân eylediñ utanmadın
 Âzdırub ider aña ta'zîrini
 Söyle def'ini anı tedbîr idem
 Anı defn eyle yire pünhânî kıl
 Duriben katl itdi şâhın kıızını
 Dâmeni ucın birâz taşra qodı
 Gâ'ib olub giderem ben buradan
 Ol belâ işden seni kurtarayım
 Qaldı zâhid anda işi şerm-sâr
 Duralar sultanları dîvânına
 Meclisinde yok kanî sultanımız
 Bilmezem ki ne tarafa gitdi ol
 Yer içinde zebh olunmuş buldılar
 Ol kıızı maqtûl aña yetürdiler
 Qaşd olunmuş sonra anuñ cânına
 Zâhidi cellâda virin söyledi
 Bu kıyâfet ile anı şalb idiñ
 Zâhid ola işleye 'işyân işi
 Alub anı dare oldılar revân
 Dir halâş idem seni olma elim
 Halk arasından seni alub gidem
 Gayre secde kılmayınca bir kişi
 Kıl baña secde seni gâ'ib idem
 Sonra tevbe kıl aña Allâh kerîm
 Tevbe kıl sonra kamu 'işyân işi
 Yoğ imiş cürmi bu şeyhîñ diyeler
 Mel'ûn îmânına tâlib bilmedi
 Bağluyem cellâd anı komaz baña
 Ben bu hâl ile nice secde idem
 Gâ'ib iderüm oradan seni ben
 Aşdılar anı îmânsız gitdi ol
 Sen muşallat eyleme üstimize
 Öyle mel'ûnı bize kıldın nihân
 Cennete girmek muhâl idi bize
 Yitmez aña kuvvetim yâ Rab emân

Senden özgeniñ aña yitmez güci
 Sen bizi kayd eyle hıfzın bâğına
 Virme fırsat anlarıñ vesvâsına
 Ol bize yâ Rabbenâ her dem mu'în
 Âdemî şeytânına kılma qarîn
 150b Görinür anlar bize zâhir 'ayân
 Mekrûh ile işde önce fend ider
 Cümle fışkın yolını kurdı la'în
 Koydılar fışka terakki âdemî
 Vesveseden gayriye bulmaz zafer
 Nefsın hûr it kıl tevâzu' Ahmedî
 Hâk katında olmak istersen şerîf
 Eyleme fahr ü kîn ü 'ucb ü 'inâd
 Kim ki 'ibâdetine mağrûr olur
 Bir haberdir idelim anı beyân
 Âdemîden evvel işbu fânîde
 Her kavim on biñ sene devrânını
 Girdiler cümle yire mâtemdedur
 Hâzret-i Âdemden evvel bu cihân
 151a Cinnîlerden Hâriş adlu birini
 Ol ferîşteler ile nice zamân
 'Âlim ü 'âmil işi takvâ idi
 Ol kadar anlar 'ibâdet kıldılar
 Didiler yâ Rabbenâ sen anları
 Anlara bakub 'ibâdet kılalım
 Virdi Hâk kudret kerâmet anlara
 İrdi Hârişe kerâmet yücesi
 Kaldılar göklerde üçer yüz sene
 Buldı Hâriş cümlesinden kurbeti
 Pek ziyâde tâ'ata hâriş idi
 İsmi evvelde 'Azâzildür anuñ
 Birgün İsrâfil didi Cebrâ' ile
 Ne tarîk ile Hudâdan 'afvı sen
 Ol didi Hârişi eylerdim şefi'
 151b Tâ şu deñlü tâ'atını kıldı bol
 Yeryüzinde azgün oldu kavm-i cân

Hâfız ol cümlemize âhir uci
 Girmeyelim şerliler duzâğına
 Varmayalım anlarıñ iğvâ'sına
 Bulmasın fırsat bize şerlu la'în
 Kıl icânet bizlere eyle emîn
 Şüret-i Hâkdan gelüb irer ziyân
 Hep şeyâtin anlara pesend ider
 Cümle andan aldı bu ehl-i zemîn
 Anlar ider âdemîden ta'limi
 Âdemîye şimdi cinnîdir nefer
 'Aklıña uy nefse virme ruşsatı
 Cümlesinden bil seni kemter za'îf
 Hem hasûd olma kabûl itme fesâd
 Halk içinde Hâk katında hûr olur
 Dinle anı hâb-ı gâfletden uyân
 Altı aqvâm irdi Hâkka tanıya
 Sürdi gitdi herbiri seyrânını
 Âhirî devri benî âdemdedur
 Cinnîler kılmuşdı bu yiri mekân
 Hâkim imişlerdi orada anı
 Eyledi Hâriş 'ibâdet râygân
 İtdüğü ef'âlî hep aqvâ idi
 Gök meleği gıpta hayrân oldılar
 Göklere yol vir görelim anları
 Rağbet idüben itâ'at kılalım
 Uçıben anlar irişdi göklere
 Oldı göklerde melekler hûcası
 Anların bir günü şimdi bir sene
 Kamulardan artdı 'izz ü rif'atı
 Ol sebebden adıña Hâriş dendi
 Tab'ı şöhret-kâre mâ'ildür anuñ
 Bir hatâ' kılsan 'aceb sen ne ile
 İtdirirdüñ söyle baña anı sen
 Ol dilese 'afvı kalurdu refi'
 Kurbet-i Hâkka bu deñlü buldı yol
 Âzdılar zulm eylediler her zamân

Hak Tâcâlâ Hârişe emr eyledi
 Nice biñ melek anuñla indiler
 Çünkü bunlar yeryüzün pâk itdiler
 Çünkü Hâriş eyledi bunca işi
 °Ucb ile şirk irdi anuñ kalbine
 İhtiyârı kıldı °ucbı yaradı
 Tutdı anı vardı bu kez yañışa
 İtdi benden şâdır olmamış günâh
 Yeryüzünde bir kadem yir kalmadı
 Yerleri ile gökleri tâat ile
 Benden evlâ' kimse olmamak gerek
 Kılmadım aslâ kebâ'ir yâ lemem
 Benden a'clâ kul olaydı Hak aña

152a °Ucbine oldu suvâr itdi gurûr
 Bu işi Hallâkına hoş gelmedi
 Aşlını hâk kendini pâk eyleyem
 Âdem atanîñ turâbıdur teni
 Geldi a'clâ işbu ednâ yirine
 Câna ten iklimine virildi yol
 Bu fenâ'da kendini ednâ kıla
 İşbu ten buldı şeref bu cân ile
 Câna ten merkeb olındı gezdirir
 Olmasa cân ten sarâyına celis
 Girmese cân tene ma'şûm idi ol
 Girdi ten şehrine cân bula kemâl
 Nefs ile hem itihâmı bulalar
 Âdemin tab'ı gerek ki hâk ola
 Şalma garrâ' işlere meyli ricâl

152b Görmesin toprağa olsa iltifât
 Her ne ki eksen yire tab'ı nice
 Ol tabi'atca kıılır aña °amel
 Her ekilen büzûrât evvel yerededir
 Esfeli gözler ölenler âdemi
 Kara balçıkdan yarâtdı âdemi
 Ahsen-i takvîm didi bu cinse âd

Qavm-i cânı var helâk eyle didi
 Qavm-i cânı hep helâke virdiler
 Ağub andan yine göge yetdiler
 Kalbine irdi ulûlîk teşvîşi
 Olma kâşid o meyliniñ selbine
 Kaşdı kıldı anı tab'ı aradı
 Başladı °ucbı idindi endîşe
 Benden ulû kul yaratmamış İlâh
 Kim benim secdem o yire irmedi
 Doldırayım cümle °ibâdât ile
 Hak katında ben bulındım yegrek
 Şahib-i tedbîr-i kul ancak benem
 Qavm-i cân ihlâkini dirdi aña
 Benliğine vardı olmadı şekûr
 Halk idem andan ulû âdem didi
 Rahmetim hânıyla anı toylayam
 Lik a'clâdan virilmişdür cânı
 Dâr-ı mihnet ikliminiñ seyrine
 Tâ tevâzu° terbiyesin bula ol
 Varcağ iklimine sultan ola
 Şehriñ âbâdı olur sultan ile
 Kudret-i şun°-i Hudâyı gösterir
 Nerde olırdı hatâ' aña enîş
 Rahmet-i Gufrâna ol bulmazdı yol
 Tâ ki lâyük ola görmeye cemâl
 Rahmet-i Gufrâna nâ'il olalar
 Tab°-ı garrâ fi°li atub pâk ola
 İltifâtı aşlına baq °ibret al
 Nerm olur andan biter her sebze-vât
 Terbiyelenür biter ol öylece
 Virmez anuñ lezzetine bir halel
 Çıkarur a'clâya kendi yerededir
 Kim bu toprağdan yarâdılmış teni
 Kıldı âdemle müzeyyen °âlemi
 Mañlûkâta bildirüb itdi murâd

Kıldı ekrem maḥlûkâtundan anı
 Gerçi anuñ aşlını ḥâk eyledim
 Ḥalk idüb âdem deyu kıldım şâfî
 Maḥlûkâtım içre dilḥâh eyledim
 Şimdi anı kıble kıldım ʿâleme
 Eyledi aña melâ'ikler sücüd
 Didi âteşden yarâtdı Ḥak beni
 Od gerekdir ola toprakdan ʿazîz

153a Bildi ʿâlim kendini hem ileri
 Ḥâsid oldu düşdi âdem kînine
 Ol melâ'ikler ki secde kıldılar
 Gördiler tavḳ-i laʿnet ḥöcanuñ
 Bir de secde kıldılar şükrâne tiz
 Ol laʿin oldu muşirri itdi ʿinâd
 Âdeme düşmânlığı kıldı nizâm
 Kimde bulinsa ʿinâd ile ḥased
 Bunca tâʿat kılmış iken Ḥâlîka
 Kılmadı bir secde Ḥârîş ol zamân
 Bir naşihât dahî saña yâ oğul
 Belki şâyed ḳalbiñe işbu gele
 Secdeden efdâl ʿibâdet Tañrya
 Ḥâl idem anı tarîk-i Ḥakka bak
 Kul göremez Ḥâlîkı bu fânide
 153b Secde andan ğayriye küfr ü günâh
 Ḳulların var ihtiyâcı secdeye
 Ḥâlîk-ı ʿâlem deri ḳullarına
 Her neye secde idiñ dise ḳula
 Ḳibledir ol ḳullara fermân ile
 Kâʿbe kıble oldu işbu ümmete
 Ḳullanna emr ü fermân eyledi
 Ḥakdan emr olmaz yire secde eğer
 Kâʿbe kıble oldu secdeye maḥall
 Kâʿbe yiri tâş binâ'sı bilimiz
 Kâʿbe kıble secdemiz Allâhadır
 Ḥazret-i Âdem ata ḥöd kâʿbeden
 Ol dem içre kıble oldu anlara

Didi efdâl biliñiz sizden bunu
 Cümlesinden neslini pâk eyledim
 Virdüm aña ʿilm-i esmâ'i ḥafî
 Anlarıñ ḳalbiñ nazar-ğâh eyledim
 Secdeyi ikrâm idiñiz Âdeme
 Kılmadı Ḥârîş aña oldu ḥasûd
 Kara balçıkdan yarâdıbdur anı
 Benden özge kim kıtur anı temiz
 Bildi câhil kendine ğayrileri
 Tavḳ-i laʿnet indi anuñ boynına
 İzn olındı bâşların ḳaldırdılar
 Boynına irmiş o ḳadr-i yücenîñ
 İrmedik bu laʿnet-i küfrâne biz
 Bulmadı bunca ʿibâdâtında dâd
 Bu işi kendine itdi iltizâm
 Eylemiş ol rahmet-i Rahmânı red
 Bunca ḳurbet bulmuş iken Râziḳa
 Laʿn ile merdûdi kıldı her zamân
 Fikr-i fâsid bulmaya ḳalbiñe yol
 Nice Ḥakdan ğayriye secde ola
 Olmadı tâʿatler içre Bâriye
 Ol cehâlet yolına başma ayak
 Kul bulunanlar gerek secde ide
 Şeş tarâflardan münezzeḥ ol İlâh
 Anı görmez secde ḳılsınlar niye
 Ḳible iḥsân eyledi ḳullarına
 Kul anı kıble bilüb secde kıla
 Ḥükm-i şerʿi böyledir burhân ile
 Anuñ ile irmeliyiz ḳurbete
 Ḳibledir secde maḥalli söyledi
 Eylese kul kâfir olur dîn gider
 Anı kıble bilmeyenler oldu dâll
 Ḳible fermân oldu tâʿat kılırız
 Vechimiz fermân olan dergâhadır
 Efdâl oldu cins-i âdem ğayriden
 Ol zamânda ḥâzır olan cânlara

Emr olındı aña secde kılar
 Öyle melûn anı kıble bilmeye
 154a Öyle ser lâyıq mı ine secdeye
 Bunda nice hikmeti vardur Hakkıñ
 Ey dîn ihvânı kılalım beş namâz
 Kevn-i Fâlem cümlesi tâ'atedir
 Devr ider hergün gice çarh-ı felek
 Sen niçün kılmayasın secde aña
 Gör saña Rabbiñ ne ikrâm eyledi
 Saña hizmetci melek koşdı Ganî
 Eylemişdir cinniler seni hişâr
 Mañlûkâtıñ efdâlî hayru'l-enâm

Ya'ni kendilerinden ekrem bileler
 Ol la'în bâşın aña indirmeye
 İstemez ol rahmeti hizmet neye
 Aña yitmez 'aqlı aslâ mañlûkıñ
 Anı kılan kılları mañrûm komaz
 Hep benî âdem içün hizmetdedir
 Halk olunmuş âdeme bunca melek
 Eylemiş nûger nice halkı saña
 Aşl-ı nûr-i hâke hüddâm eyledi
 Hifz ider anlar şeyâtünden seni
 Pâs-bânıñdır melek leyl ü nehâr
 Viregör aña şalât ile selâm

Fİ BEYÂN-I MU'ÂRAZA-I İBLİS 'ALEYHİ' L-LA'NE

İblisiñ âteş közindendir teni
 Kı bir âteş közini bak kendine
 Üstü parlak lâkîn içi karadır
 Cinsi âzgundur letâfet bilmez ol
 İltifât olınsa kıddi özedir
 154b Dâ'imâ meyli zararlı işedir
 Her ne ekseñ âteş içre yandırur
 Gayriniñ ol tab'ına girmez müdâm
 İblisiñ âteş teni tab'ı girân
 Aşlî hâk olmadı kalbi pâk ola
 Aşlî âteş kendisi oldu fûrûc
 Çünkü Hâriş Hakk'a işyân eyledi
 Şındı emri kılmadı Hakk'a rücûc
 İtdi bunca eyledim secde saña
 Bunca 'ömrim içre emriñ şınmadım
 Bencileyin kavlı-i menfûr eylediñ
 Yâ saña bir kul ide cürm-i keşîr
 Bir bu deñlu cürm ile sen beni red
 Ger bu deñlu cürm ile herbir kul
 Kılmadım bir secde mañlûk Âdeme
 155a Bir nidâ' irdi Hudâsından aña
 Secde bâ'is oldu gerçi küdrete

Ol tene virdi Hudâ cinnî cânı
 İçi uymaz taşrâsınıñ rengine
 Gayri tab'ına girmez ol terrâredir
 Tab'ı garrâ'dır tevâzu' kılmaz ol
 Kıati garrâ' olub a'elâ gözedir
 Her ziyânlı işe fırsat-pîşedir
 Kendiniñ tab'ına anı döndürür
 Cümleñiñ tahzîbiñ itmiş iltizâm
 Ol sebebdir dâ'imâ ister ziyân
 Sermedi rif'atları dâ'im bula
 Gördi 'izzet aşlına itdi rücûc
 Hem 'inâd üzre mu'ârız söyledi
 Almadı kalbine andan bir huşûc
 Gayre secde hoş görünmedi baña
 Bunca tâ'at eyledim uşanmadım
 Cümle tâ'atımı menşûr eylediñ
 Ol cehennemde olur dâ'im esîr
 Eyleyüb merdûdî kıldıñ tâ ebed
 Ahz olınsa hiç olunmaz saña yol
 La'net ile şây olındım 'âleme
 Secde itmediñ şerîk oldıñ baña
 Lîk ol şirk ile irdiñ la'nete

Yâ la'în ol demde ki kavm-i cânı
 Kudreti senden bilüb itdiñ gurûr
 Kalbiñ içre olmusen baña şerik
 Olmasa dirsın bu 'âlem Tañrısı
 Ben virirdim 'âlem-i kevne nizâm
 Almasın kalbiñe bunu yâ la'în
 Sen bu şirkiñle irişdüñ la'nete
 İtmeyince tâ ki şirki sen ferâğ
 'Âdetimdir küfr-i şirki istemem
 Bu ikiden ma-'adâ zenb ü hatâ'
 Şirki yâ küfri kılursa kul baña
 İblis itdi çün beni red eylediñ
 Sen baña itdün ve ben de ideyim
 155b İltizâm idim 'unûka la'neti
 Kulların yerin dahî idem nîran
 İstemem 'afviñ muti' olmam saña
 Bu 'inâd ile ve şirke cebre yol
 Şimdi hâlâ mezheb-i cebri tutar
 Dir Hudâ itdi benim cürmim nedir
 Ol la'în itdi gazûb Allâhını
 Hâlık-ı 'âlimdurur müşkil-küşâd
 Tâ ki kullar ihtiyârı şarf ide
 Halk ider Hâlık anı kul kâsibi
 Virmese ol ihtiyârı kulına
 Var ise 'aklıñ bu râha kıl silâk
 İtme cânım Haq olan işe 'inâd
 Hayr-hâh olın hasûd olma 'anâ
 İblisin icâdudur haqdır hased
 156a Ol hased kârına oldu pişekâr
 Gayriler ni'metine kılma hased
 Almadı senden o kimse ni'meti
 Hâlıkı virmiş aña olma hasûd
 Ol hased efkârı alınca seni
 Kim vücûdı lahmı kuvvet bulamaz
 Zirâ hâsid halkıñ işin yâd ider
 Yüzi gülmez hasediñ olmaz harîf

Kudreti virdim helâk itdiñ anı
 Halk iden Hallâkıña oldıñ küfür
 Şimdi hâlâ kalbiñ içredir o şirk
 Ben olırdım işbu dehrin ulûsı
 Bu seniñ kalbiñde fikriñdir müdâm
 Meyl-i kaşdıñ kılmsan aña yaqın
 Sen bu fikriñle irişdüñ fırkate
 Gazâb-ı kañrımdan olmazsın irâğ
 Andadur kañrım kañi 'afv eylemem
 Olsa rahmet olunur lütfen 'atâ'
 Rahmetimden hisse yok aşlâ aña
 Küfr-i şirki rahmete sed eylediñ
 Dâ'imâ saña muhâlif gideyim
 İstemem şimden girü ben rahmeti
 Biñde bir kulıñ göre ancak cinân
 Her ne deñlu var 'azâb eyle baña
 Açdı mel'ûn anları itdi kabûl
 İhtiyâr-ı cüz'i kendiden atar
 Böyle taqdir eylemiş şun'ım nedir
 Açdı bu halka cehennem râhını
 Virdi âdem nesline cüz-i irâd
 Meyl ide hem itmesine kaşdı ide
 Mezheb-i Haq böyledir olma gâbî
 Koymaz idi emri nehyi yolına
 Râh-ı hüsrâna varub olma hilâk
 Bulasın bu dîn-i İslâm içre dâd
 Ol la'în İblise yâr olma fenâ'
 Ol sebep mel'ûn olunmuşdur bed
 Halkı da'vet eyler aña nâ-bekâr
 Hayr-hâhı kıl hased bâbına sed
 Sen niçün idersin aña kudreti
 Hâsil olmaz ol hasedden saña sûd
 Yandırur âteş misâli ol teni
 Gayriler gibi mülâhham olamaz
 Cânını sıkır teni berbâd ider
 Varamaz ser-kâre olamaz şerîf

Dâ'imâ halkıñ işinde gözleri
 Ahmedî gördiñ mi 'ucb aşhâbını
 Kıl hazer etrafına olma yakîn
 Niceler anuñla merdûd oldılar
 Ğazâb-ı Bârîdedür anlar kati
 Zîrâ ol 'ucb ile küfri buldılar
 'Ucb ider müstağnî kulu Bârîden
 156b Tâ'atım çokdır Hudâya söyler ol
 Tâ'ata mağrûr olunma zâhidâ
 Tâ'atıñ olsa bu dünyâda şahâ
 Ğâfil olma kendini medh eyleme
 Ğayriniñ 'aybına kalma açma yol
 Mü'min emrini şına kılmuş sebeb
 Ma'şiyet işi cehennem âridür
 Mü'miniñ fıskı ola dağlar kadar
 Her ne ki kul eyledi anı bulur
 Yâ İlâhî râh-ı Hağ olan bize
 'Âcizem yâ Rabbenâ sensin Kerim
 Bende yok öyle 'amel seni bulam
 İbn-i dünyâ olmuşam gitdi vefâ
 Nefs-i emmâre ile yâr olmuşam
 Olmasa baña hidâyetden 'atâ'
 157a Rabbenâ 'avniñ bize eyle delil
 Nefsimiz meyyâledir kem işlere
 Nefsimize virme ruşât yâ kerim
 Ol tevâzu' menziline müstedâm
 Okıyanı diñleyeni yazanı

Ekşeri ğıybetdir anuñ sözleri
 Ne mülevveş eyledi erbâbını
 Kahr-i Yezdân andadur ğayet şakîn
 Ol cehennemlerde matrûd oldılar
 Sermedîdür böyle Hağkınıñ 'âdeti
 Ol ebed nâra giriftâr oldılar
 Rağmet-i 'afvı dilemez Tañrıdan
 Anuñ ile küfri îrâş eyler ol
 'Afv ü fazlıñ dile virür Hudâ
 Bir varak bağ ü cihân olmaz behâ
 Ğayrileri zemm ile kağh eyleme
 Cümle 'aybı ara hep kendinde bul
 Yandırur cürmi kadar görür ta'ab
 Kâfir ü müşrik cehennem nâridür
 Dilese Hağ 'afv ile rağmet ider
 Nânî 'adlen cenneti fazlen virür
 Kıl bizi şâbit irelim tâ size
 Kem şifatlardan bizi eyle selim
 Yâ meğer eltâfına nâ'il olam
 Hep mu'âriz işlerim cevri ü cefâ
 Ğaflet ile 'akla ağıyâr olmuşam
 Kaluram hüsrân ile vâ-veylâtâ
 Kem şifatlar kılmasın bizi 'alil
 Kıl 'inâyet bizlere kardaşlara
 'Ağl ile yâr eyle olalım selim
 Ol Habîbe vir şalâtu bul merâm
 Yarlığâgil rağmetiñle yâ Ğanî

Fİ BEYÂN-I MEBHAS-I KIBR

Diñle pendi Ahmedîden bul merâm
 Bir işit ne söyledi nûr-i Hudâ
 Söyledi bunı kamu aşhâbına
 Söyledi kim işidin işbu sözi
 Yâ Habîbim bil ulûlanmak benim
 Ulûlansa kullarımdan kañgî kul

Kibre meyyâl olma ey mü'min-i hâm
 Ol Lebîbî ol Habîbî Muştafâ
 Âline evlâdına aşhâbına
 Hağ Ta'âlâ baña didi bu sözi
 Ol 'azametim izhârımdır benim
 İştirâk itmez olur benimle ol

Şirketi baña kılan bulmaz necât
 Öyle kulım hôr ile menfûr olur
 Hem tekebbürlik redâdurur baña
 157b Bu tekebbürlik ulû işdir kula
 Ey ki mâlı kuvveti câhî olan
 Devlet ü mâl ile sen kibr eyleme
 Mâlıyla gör kibr ideniñ hâlini
 Devlet-i Karûni fikr eyle Hôca
 ‘İlm-i kimyâyı bilürdi ol kişi
 Zâyiç itmişdi beka ef’âlini
 Onca mâla mâlik idi haddi yok
 Mâl-i dünyâ dere olub olaydı bend
 Devlet ü mâla bakub kibr eyledi
 Arttı gündend güne kibr ü teşvîşi
 Hâlıkı aña zekât emr eyledi
 Kırkda birin kendine itdim harâm
 Ol fakîriñ hakkını menç itmesin
 158a Hâzret-i Mûsâ bu fermânı aña
 Ol didi bunca defâyin dere idem
 Kırkda bir mâlımı ifrâğ eylemem
 Kibr anı buhla giriftâr eyledi
 İtdi Mûsâ Karûna söz diñle sen
 Yoksa kahr-i Bârî irer cânıña
 Kibri anı eylemiş gayet gurûr
 Didi baña ne iderse eylesin
 Rağmet-i Yezdâniden çün oldı dūr
 Batdı yire mâlı kendi nâ-bedîd
 Mâlı kendi irdi Hakkıñ kahrına
 Devleti olmadı aña pâydâr
 Bu cihân mâlı emânetdir kula
 Gâh virür gâhî alur mâlımızı
 ‘Âkıl ol sermâyedur mâl-ı fenâ
 158b Şimdi halkımız bu dünyâ yândur
 Oğlan atasın kız anasın eyâr
 Şimdi erler ister oldı şöhreti

Yoğdur andan ulû kula seyyi’ât
 Her dü ‘âlem rağmetimden dūr olur
 Haş şıfatımdır yakîn olma aña
 Her habâ’is yolını andan bula
 Bunlar ile buldılar kibri bulan
 Baña yeter kimse yoğdur söyleme
 Diñle vaşf idem anuñ ahvâlini
 ‘İbret alursan işit hâli nice
 Cemç-i mâl idi müdâm endişesi
 Hâ yığârdı işbu dünyâ mâlımı
 Defterine şıgmaz idi çaddî yok
 Devlet-i Karûna olmazdı menend
 Kimsenüñ baña güci yitmez didi
 Hâlıkı hoş gelmedi anuñ işi
 Mâl-ı çirki fakre virsün söyledi
 Virsin anı tâ bula mâlı nizâm
 Kahrım oldığı tarîka gitmesin
 Varuben tebliğ ider andan yaña
 Ben niçün kırkda birini harc idem
 Aña efkârları ortağ eylemem
 Mâlımı ben gayriye virmem didi
 Vir zekâtı kurtulasın sağ esen
 Eylemez bir fâ’ide mâlıñ saña
 Havf-i Bârî kalbine itmez mürûr
 Tek şu mâlımdan beni ayırmasın
 Zü’l-Celâliñ kahrı eyledi zühûr
 Eyledi yirde anı habs-i medîd
 İnmelidür günde yirin kahrına
 Kılmadı kendine mâlı bir medâr
 Pâyidâr olmaz gezer elden ele
 Aldayor alur şatar dünyâ bizi
 Alınur anuñla ol dâr-ı beka
 Cümle âdem aqçe hizmetkândur
 Sîm ü zer göründi anları şatar
 Zenler ister oldı dünyâ zîneti

Kaşdı ider olmuş harâmüñ celbine
 Bilme senden devlet ü ikbâlını
 Anadan doğurtdı uryân ol seni
 Virmedi fakr ile saña zaḥmeti
 Diñledin mâla kibir kılanları
 Bir ser-encâm oldu aḳdam diñlesen
 Bu fenâ sultânı Nemrûd-i laḥin
 Câha maḡrûr oldu ḳalbe itdi yol
 Haḳ Halîlin aña irsâl eyledi
 Oda atdı ol Halîli ol laḥin
 Devler ü câhına maḡrûr oldu ol
 159a İtdi yokdır ihtiyâcım Tañrıya
 Heybetimden vahşî arslanlar kaçır
 Bu yiriñ tañrısıyam ḳafdan ḳafa
 Ben defâyinler açub ḥarc eylerim
 Yeryüzinüñ leşkeri baña gelur
 Leşkeri yok ne ile cenk idiser
 Yeryüzinüñ leşkerin cemḥ ideyim
 ḤAskeri var ise var söyle aña
 Aña ḡâlib oldiğimi göresin
 Giçmez anuñ hükmi yire bilsin ol
 İrdi ol gün leşkerin cemḥ eyledi
 Gelüb anlar ol çerîye yetdiler
 Geldiler anlar helâkîn ḳaşdına
 Âdemîye hem davâra üşdiler
 Her davâr şaḫiblerin yire şalar
 159b Enf ü feme uryân ü semḥa doldılar
 Herbiri taşdan tâşa çalar başın
 Ol laḥine Hâlîḳı virür küşâd
 Ol laḥin oldu ḫalâş itdi firâr
 Hiç ire mi ol laḥine inficâl
 Dir hele almadı ivezler beni
 Ol çerîsin târ ü mâr itdi ivez
 Bir ḫopal ivez irâḡ imiş yiri
 İrdi yoldâşlara itmişler ḡazâ'
 İtdi Rabbim yerimi dûr eylediñ

Bu ḥalâmetdir ḳıyâmet ḳurbine
 Bil saña anı viren Hallâḳını
 Virdi kendi mâlını itdi ḡanî
 Şükrini ḳıl eyle aña ḫızmeti
 Diñle bu kez câh ile bulanları
 Câha maḡrûr olub ulûlanma sen
 Şâh idi ḳafdan ḳafa rû-yi zemîn
 Ben bu yiriñ tañrısıyam didi ḳul
 Ol laḥini dîne daḥvet eyledi
 Od aña oldu ḡülistân-ı zemîn
 Kibre vardı ḳılmadı Haḳḳı ḳabûl
 Var bu aḫvâlimi söyle sen aña
 Cümle iklimlere fermânım giçer
 Ol seniñ tañrıña kim eyler vefâ
 Bu cihân leşkerlerin derc eylerim
 Yâ seniñ Rabbiñ çerî nirden bulur
 Ol yalıñuz nice ḡâlib olisar
 Ben anuñla bir ulû cenk ideyim
 Cemḥ idüb gelsun filân günde baña
 Sen bu sözlerden ferâḡat gelesin
 Ol semâ'da tañrılıḡın ḳılsın ol
 Hâlîḳı ivez çerîsin yolladı
 Kîn cihânı bâşına teng itdiler
 Sanki bir daḡ irdi anlar üstine
 Herbiri cân ḳayḡusine düşdiler
 Kaçmaḡa bulmaz yolu âdem davâr
 Dem nefeslerin tuub buñaldılar
 Bilmez oldu kimse hiç kendi işin
 Inficâl irsün deyu ḳıldı azâd
 Revzenesiz bir eve itdi ḳarâr
 İhtiyâr-ı küfridür terk-i maḫal
 Öyle ednâ ḫalka virem mi teni
 Gitdi uryânı kibirini elden ḳomaz
 Ol meḡer ḳalmış ivezlerden giri
 Kâfirin cânına ḳılmışlar cezâ'
 Cümleden ednâ-i maḥzûr eyledin

Ben ne kemter kul bulındım yâ Ganî
 Çün ivez Hâlıkâ nâle eyledi
 Ol la'îniñ vardı ol otâğına
 Üstühân-ı şahâ girdi ol gedâ
 Ol la'îniñ beynini itdi kebâb
 160a Hağ Ta'âlâ itdi ihlâkını dūr
 Beynini âheste âheste yiyer
 İki kul bâşına ta'cîyîn eyledi
 Ol çomâğını urırlardı birâz
 'İbret ile bak tekebbür işine
 Yegçe uranı severem söyler ol
 Tâşlar inlerdi anuñ feryâdına
 Bunca eyyâm içre ol gördi melâl
 Ol ivez kıldı anuñ beynini çak
 Ol la'îne kibri görñ n'eyledi
 Aḥmedî aldın mı bundan 'ibreti
 Gör bu 'âlem leşkeri cemle enâm
 Kahr ider olsa 'umûma ger o zât
 Kün dimesiyle kılubdur 'âlemi
 Virmese rabbiñ saña bu rağbeti
 160b 'İzz ü rif'at virdüran ancak Ḥudâ
 Diñle yâ kuvvetine mağrūr olan
 Bil Ḥudâdan kuvveti şükr eyle sen
 Virmese Rabbin saña ol kuvveti
 Kuvvetine kibr idenler n'eyledi
 Zoriña mağrūr olunma pehlevân
 Hâlık Allâh mâ-sivâlar aña kul
 Yirler ile gökleri halk eyledi
 Herbiriniñ arası vü kendisi
 Bunca yirler ile gökleri İlâh
 Bir melek halk eyledi gayet 'azîm
 Aldı bunca mahlûkâtı boynına
 Ol yine bir ulû tâş halk eyledi
 161a Cennet-i firdevs içinde ol Kerîm
 Virdi aña Hâlıkı dört biñ ayak

Bu gazâ'ya görmedin lâyık beni
 Anı Nemrûda havâle eyledi
 Girdi Nemrûdîñ hemân dimâğına
 Taht idindi beynini ide gîdâ
 Ekl ide anı kıla aña 'azâb
 Tâ ki dünyâsında dahî ola hūr
 Âh ölüm nirde baña gelsin diyer
 Bâşına urıñ çomâğ ile didi
 Sâkin olırdı yimez beyni ivez
 Kendi kulları urırdı bâşına
 Döğdirür bâşını efgân eyler ol
 İrmedi leşkerleri bir dâdına
 Gelmedi aşlâ aña bir inficâl
 Oldı encâmı o renc ile helâk
 Bir ivez kendini berbâd eyledi
 Kahr-ı Hağğa yok umûmîñ taḫatı
 Virmedi ivez çerisine nizâm
 Def' idebilemez cem'e-i mahlûkât
 Dilese yok eyler anı bir demi
 Bulmaz idin 'istibân 'izzeti
 Aña bende mâ-sivâ cümle gedâ
 Ol nîzâ'-yı Hâlıkından dūr olan
 Bir za'îf kulam deyu fikr eyle sen
 Bir ivezce bulmaz idin taḫatı
 Kibri anı nice mağbûn eyledi
 Bir hikâyet var Mürîdîden beyân
 On sekiz biñ 'âlemiñ Hâlıkı ol
 Herbirini yedişer kat eyledi
 Oldı beş yüz yıl kadar herbirisi
 Koydı bir bir üstine ol Pâdişâh
 Girdi ol yir altına oldu muḫîm
 Şanki bir elma koyılmış koynına
 Ol melek aña ayakların kodı
 Bir öküz halk eyledi gayet 'azîm
 Mahlûkâtına anı kıldı dayak

Anuñ iki boynızınıñ arası
 Ol iki boynızları arasına
 Virdi kuvvet ol ökizin işine
 Kemkem adlu bir gemi halk eyledi
 Bir balık halk eyledi gâyet kibâr
 Girdi ol balık geminiñ altuna
 Bir deñiz halk eyledi Rabbu'l-Mecîd
 Ol deñiz altuna koydı rûzgâr
 Hâk Ta'âlâ bir yılan halk eyledi
 İrmesin tâ halka ol şiddet-i nâr
 Ol yılanıñ çenesinde bir kılı
 Bu şerî'at yolu andan incedir
 Bu yedi cânlu ve cânsız üstine
 161b Cümle ef'âli Hudâ hikmetdedir
 Mañlûkâtüñ 'ilmi andan aşağı
 Diñle ol ökiz yirin hammâlını
 İtdi bunca kuvvetimle yirleri
 İrdi İblîs aña itdi yâ ulû
 Key 'aceb bu hâle me'nûs olasın
 Sen ulûsın bunca kemter da'imâ
 Ben dañî yüklenmişem seniñ gamın
 Âcıram bu işine söyle baña
 Ol ider ben ne kılam söyle işi
 İblîs ider silkevîr bâşın hemân
 Ne durasın bunca ednâ altuna
 Çün işitdi ol bakar bu sözleri
 Kâdir ü Kayyûm gör aña n'eyledi
 Geldi yapuşdı ökizin burnına
 162a Âcısından öyle ebsem durdı ol
 Söyledi estagfirullâhe'l-'azîm
 Bildi ökiz kibrini ol dem hemân

Kuş uça yitmiş yıl ancak varası
 Koydı ol tâşı anuñ ortasına
 Sanki bir kâse komuşlar bâşına
 Ol ökiz ayakların aña kodı
 Bunca 'âlem ağzına girse şığar
 Şanki bir kuş durır anuñ üstine
 Kaptadı ol bâlîğı bañr-i muñîť
 Rûzgâr altında zulmetdir ayâr
 Karmına yedi cehennemî kodı
 Girmiş ol zulmete kılmuşdır qarâr
 Nâra köpri olına cennet yolu
 Bu yola gidene ol kolaycadır
 Kıldı tertîbini bir bir üstine
 Cümle 'âlem kabzâ-yı kudretdedir
 İrmez oldı Hâlîkı bilür anı
 Kibre mañrûr oldı diñle hâlini
 Almışam bâşıma bu kemterleri
 Ben seni gördim kati aħmak delu
 Bunca yir altında mañbûs olasın
 Bâşın üzre ne dururlar kâ'imâ
 Boşına hammâlısın bu 'âlemiñ
 Var mıdır bir fâ'ide bundan saña
 Nicedür taħlîsi bunıñ yâ kişi
 Yıkılır râħat olırsun ol zamân
 Silkevîr düşsin ayagıñ altuna
 Kaşd ider bâşından ata yirleri
 Bir sinek ol ökize halk eyledi
 Öyle şokdı âteş irdi cânına
 Öyle zan itdi ki cânı virdi ol
 Yañışa varub yañıldım yâ Kerîm
 Sinek anı koyıvirdi ol zamân

5b Girse bunca 'âlem ağzına şığar S, 6ab S;-U, 9a Bir ilân ismi kula halk eyledi S, 9b Ol cehennemleri karmına kodı S, 10a İrmesin bu halkı dünyâya zarar S, 10b kılmuşdır; itmişdir S, 16a Diñle ol öküzün aħvâlnı oğul S, 16b Kuvvetine bakdı kibre vardı ol S, 18a İrdi; Geldi S, 19b yir; bâr S, 22a bu; ben S, 23a söyle; bildir S, 25a ednâ; kemter S, 27b Ol öküzü bir sinek halk eyledi S, 28a burnına; enline S, 31a kibrini; suçını S.

Şimdi hâlâ ol sinek karşı durur
 Ol sinek hamle kılur aña yine
 Kâdir ü Kahhârı görin n'eylemiş
 'İbret al şolcileyin a'zam kibâr
 Yedi kat yiriñ göğün hammâlina
 Bir sinek kırdı anuñ vaqârını
 Zencir-i kibre girüb oldu esîr
 Key hazer kıl ulûlanma yâ oğul
 Buldı âdem 'izzet istiğfâr ile
 Açdı kibriñ bâbını şeytân-ı bed
 Kibre şâhım tahtına itdim qarâr
 Kibr iden bî'at kılur şeytâniden

162b Ahmedî ol kibri 'ucbı atagör
 Anların biriyle olma muttaşır
 Hâk işin râzî bulñ itme 'inâd
 Her işin encâmını gözle ne de
 Hâk anuñ' çün aşlımız hâk eyledi
 Tâ ki aşlımızı alçaq görelim
 Bunda taşkîr itdiğün cân ü teni
 Şu gibi alçak yürî dâ'im gözet
 Gözler alçak yürî su eyler hîrâm
 Biz ne ile kibr idelim ey delu
 Tâ ölib toprağa girmeyince biz
 Virdi 'aqlı saña öyle fikrini
 Şol iki meni şu ile olmışan
 Ata zehrinden hâlâş itdi seni
 Bu iki zindan içinden seni ol

163a Sen za'îf uşâğ iken itdi ricâl
 Bunca a'zâ virdi hizmetci saña
 Çün melek koşdı vücûdın şehrine
 Her ne ki ikrâm olınmışdır bize
 Soñ ucu 'ömriñ ki irdi âhire

Ol ökiz her ne vaqt ulûlanır
 Ökiziñ şakâveti şınur yine
 Bir sinege anı mağbûn eylemiş
 Bir sinekden korkub ağlar zâr ü zâr
 Bir sinek gör n'itdi anuñ cânına
 Bildi ol ökiz bu kez ağıyarını
 Olınur elbetde aña münkesîr
 Olmayasın ol la'cîn şeytâna kul
 Buldı İblîs la'cnu istikbâr ile
 Vardı la'net tahtına kondı ebed
 Didi gelsün baña herkim mi uyâr
 Dur olub menfûr olur Rahmâniden
 Ol tevâzu' menziline yitegör
 Tâ ki rahmetler vire saña Lâtif
 Olmayasun Hâlıkñ 'indinde red
 Soñ peşimân eylemez bir fâ'ide
 Ayak altında anı çâk eyledi
 Biz de kendimizi ancak bilelim
 Senden a'lâ göresin yarın anı
 Vardıñ yiri temiz eyle düzet
 Ol sebebden 'âlîdir kadri müdâm
 Taşrâmuz zeyn içimiz cife dolu
 Cifeden bu ten olabilmez temiz
 Gör neden halk eyledi Rabbiñ seni
 İki cife şu yolıyla gelmişen
 Ana rahminden yoğırmuş ol teni
 Kurtarub ahsen şüretle virdi yol
 Kadd ü kamet virüb itdi pür-kemâl
 Hâkñ bilüb kılasın î'at aña
 Tâ ki hâfız ola a'dâ' kahrına
 Lûtfıdır ihsânıdır cümlemize
 Kalur ol donlar ki itdiñ fâhire

4a 'İbret al; görünüz S. 16a ...gözle ne de; ...bak ya dede S. 23a girmeyince; yatmayınca S. 24a Virdi akli Hâk

saña kıl fikrini S. 24b Rabbin; Mevlâ S. 25a şu ile; şuyından S. 25b yolıyla; yolundan S. 26b Ananın rahminde
 hâbs itdi seni S.

Bu kafes habsinden uçar murğ-i cân
 Kıbr-i habse ten varub olır nihân
 Cân gelüb görür tenini âh ider
 Böyle iken biz nice kibr idelim
 Kıavl-i leyyin söyle herbir kimseye
 Kıl tevâzu^c hâşş ü ^câme kibri at

Varur ol iklimine olır revân
 Cife olub kurd olub ide ziyân
 Her kim o teni göre ikrâh ider
 Nefse yarâr râha nice gidelim
 Tâ ki senden hâşş ü ^câm incinmeye
 Vir şalâtı ol Habîbe bul necât

Fî BEYÂN-I MEBHÂS-I TEVBE ve İSTİĞFÂR

Ahmedî çok eyle istiğfârı sen
 Kıl naşihat evvelâ sen kendiñe
 Kim ki ^caklı üzre olmaz üstüvâr
 163b Pendin olmuşdur naşihat ^câleme
 Halka idersin naşihat misl-i kand
 Bendin anı nefsiñi nerm eylemez
 Evvelâ sen tâhir eyle kendüzin
 Eyle bundan nef^c-i uhrâ fâ'ide
 Tedâruk kıl sefer vardır kıyâmet
 Gelir birgün ölüm olgil haberdâr
 Gice gün defteriñe tevbe doldır
 Tevbe tiryâk oldu fiskiñ zehrine
 Tevbe ^cişyânı yuyuben ârîdür
 Ol Resûl-i Fahr-i ^cÂlem söyledi
 Cân-i dilden tevbe kılsa bir kişi
 Bir rivâyet kılalım saña â yâr
 Hâzret-i Mûsâ zamânı bir ricâl
 164a Emr olur Mûsâya anuñ hakkında
 İçlerinde var bir âdem fi^c-li bed
 Ol kişiniñ var ziyânı anlara
 Ol kul için şehre gönderdim ^cazâb
 Gör ki bir fâsıkdan ötri bir diyâr
 Ol nızâ'-yı râh-ı Hakkâ gitmeli
 Vardı Mûsâ anı halka söyledi
 Ol halâ'ik söylediler yâ Resûl
 Vardı Mûsâ Hâzreti Tûra yine
 Bir nidâ' geldi adım settâr ola
 Şerm-sâr itmez kulu Pervardigâr

Kılma sen ef^câl-ı sû' bed-kârı sen
^cÂmil ol bu söylediğin pendîñe
 Eylemez halka anuñ aqvâlî kâr
 İnfi^câl irer işiden âdeme
 Eylemezsin yâ niçün nefsiñe pend
 Her kötü işi ider şerm eylemez
 Tâ ki te'sir eyleye halka sözün
 Virme ^cömr-i nâzenini zâ'ide
 Varasın ol beğâ milke selâmet
 Dilinde eyle istiğfârı tekrâr
 Günâh emrâzınuñ dermânı oldur
 Tevbeli kul uğramaz Hakk kahrına
 Kullanna ne keremli Bârîdür
 Bu hadîsi tevbe hakkında didi
 Kılmamış gibidür ol ^cişyân işi
 Dinle cânım tevbeye kıl itibâr
 Var idi fâsık ve fâcir bed-fi^câl
 Var yürü söyle o şehriñ halkına
 Eylesunlar içlerinden anı red
 Fi^c-i şûm i irişür ol cânlara
 Eylerim ol şehri anuñla harâb
 Kahr idermiş ol diyâra Girdigâr
 Emr-i ma^crûf nehy-i münker itmeli
 Hakk Ta^câlâ böyle fermân eyledi
 Kimdir anı bizlere bildirsün ol
 Kimdir ol kul söyledi Hallâkına
 İstemem key kullarım rusvây ola
 Şây olursa kendi kılmış ihtiyâr

Söyle halka ol kulımı söylemem
 Kumsuluk nehyimdir anı sevmezem
 Söyle anlara arasınlar anı
 Geldi Mûsâ halka teblîğ eyledi
 164b Aradılar içlerinde bir ricâl
 İttifâk ile çün anı buldılar
 Her kime yalvârdı çâre olmadı
 Bir ricâlî nefy ide Perverdigâr
 Aglayu gitdi ʿayâlinden kişi
 Varub ıssızlarda feryâd eyledi
 Kesdi ümidini halkından yaña
 İtdi yâ Rab sen ki Settâru'l-Uyûb
 Her kime vardım kabûl itmediler
 Kovdılar evden vilâyetden beni
 ʿAddî yok ʿişyân işimiñ bilmişem
 Her günâhı bî-nihâyet eyledim
 Pür nedâmetler getirdüm kendime
 Bu nedâmetle nice gün ağladı
 İrdi bir günde ecel aña meğer
 165a Ol Ganî Gâffâr Settâr n'eyledi
 Âl bile aşhâbı yârenleri var
 Var fulân vâdide ölmüş bir velî
 Vardı aşhâbıyla aña ol kibâr
 ʿÂşî diyü halk içinden bu kulı
 Bir nidâ' geldi key yâ Mûsâ o kul
 ʿÂsî mü'minler içündür rahmetim
 Ol velîyi yıkayub defn itdiler
 Ahmedî sen tevbe kıl her dâ'imâ
 Tevbe kıl gir tevbenin pervâzına
 Tevbe ile bulasın kurb-i vişâl
 Ol Resûlu'llâhı gör mağfûr iken
 Günde yetmiş tevbe eylerdi müdâm
 Maḥzen-i ʿişyâna olmişsin direk
 Gice gündiz sen istiğfârı eyle
 165b Ümîd eyle ire derdiñ şifâ'ya

Halk içinde anı rusvây eylemem
 Ol kulımı anlara söylemezem
 Kendi içlerinde bulsınlar anı
 Ben didem kendileri bulsın didi
 Buldılar anuñ işiydi bed-fiʿâl
 Ol şehirden ol kişiyi kovdılar
 Hiç birinden ol şefaʿat bulmadı
 Mâ-sivâdan ire mi aña medâr
 Yağdı bağrını firâkıñ âteşi
 Ah ü zârından o dağlar inledi
 Döndi râzın söyledi Hâkdan yaña
 Sensin ancak kula Gâffaru'z-Zünub
 Yalvarı gördim sözüm tutmadılar
 Cümleden menfî saña geldim Ganî
 Raḥmetiñ umâr kapuña gelmişem
 Tevbeler olsun ferağat eyledim
 Ömrüm oldıkca varamam kendime
 Hastalandı zârî zârî inledi
 Fânîden kıldı bekâ mülke sefer
 Hazret-i Mûsâya fermân eyledi
 Kılma te'hir bu işe itme karar
 Sen kefen techiz ilet kaldır anı
 Görüb anı bildi dir yâ Girdigâr
 Kovdılar şimdi buña dîrsin velî
 Tevbe ile buldı rahmetime yol
 Kâfir ü müşrikleredür zaḥmetim
 Her biri yerlu yerine gitdiler
 Râh-ı şerʿ ile yürî kâ'imâ
 Girmeden ol dest-i ecel bâzına
 Vuşlatıyla göresin yarın cemâl
 Her günâh işden berî maʿşûm iken
 Sen gerek ki vird idesin şubḥ ü şâm
 Günde saña nice yüz tevbe gerek
 Nedâmet bulmuşam yâ Rabbî söyle
 İresin rahmetle hüsn-i bekâya

Gör nice tâ'ib olan tâhir olur
 Bir rivâyet diñle idem râvîden
 Ol Habîb Ekrem zamânında meğer
 Nerde meyyit defn ola arardı ol
 Bir hâtun konuşılığında var idi
 Ol hâtun nâ-hoş olub hastalanur
 İtdi yâ yeğit niyâzım var saña
 Sen kefenler soyıcısın bilürem
 Virdi Behlûle yiğirmi altun ol
 Fevt olur hâtun nice günden soñra
 Behlûle iblîs o dem igvâ' kıılır
 Varuben şoyar kefeni ol nihân
 Kıılır aña igvâ' şeytân-ı la'în
 166a İzn-i Hâk ile ol hâtun söyledi
 Râzî kııldım ben hûd dünyâda seni
 Yâ bu ne işdür beni zâr eylediñ
 Sen de murdâr olasın yâ herze-kâr
 Söyleyince bu sözi hâtun 'ayân
 Bir hacâlet irdi ol demde ere
 İtdi ben divâne miydım n'eyledim
 İtdiğim eşiyanı kimse itmedi
 Ğusl idüb feryâd ile zâr eyledi
 Ağlayu vardı Resûliñ yanına
 Taşrâda ağlayu ağlayu durır
 Şordı andan niye ağlarsun kişi
 Didi ben kııldım günâhı key ulû
 Ol didi kim var Resûliñ yanına
 Behül itdi şerm-sârem varamam
 166b Ol Mu'âz ağlayub bâba girdi ol
 Şordı andan ol didi kim yâ Resûl
 Öyle mañzûn ağlar ağlatdı beni
 Ol didi kim yâ Mu'âz anı getur
 Vardı ol eri Mu'âz alub gelur
 Söyledi nedir bu zânñ di bize
 Ağlayu dir eylemişem bir günâh
 Ol Resûl ibrâm idüb didi anı

Kurbet-i Rahmânı gör nice bulır
 Tevbe kıl kesme ümîdiñ Bârîden
 Var idi Behlûl kefen soyıcı er
 Gice varır kefenin şoyardı ol
 Behlûliñ bu hâline âgâh idi
 Ol kefen soyıcı eri çağırur
 Sen kerem eyle anı kılma baña
 Şoyma kefenim bahâsın virürem
 Aldı kefeni iki kat şatun ol
 Götürüb defn itdiler anı göre
 Var kefeni şoy ölibdür kim bilür
 Gördi anuñ tenini ider ziyân
 Meyyite eyler tağarrub ol hemûn
 Yâ utanmaz kanî havfu'llâh didi
 Kıılmadıñ 'ahde vefâ şoydın beni
 Bunca mevtâ içre murdâr eylediñ
 Hâk seni kıılsın cihânda şerm-sâr
 Bir nedâmet irdi ere ol zamân
 İster ol yir yarilüb yire gire
 Ben niçün bu olmaz işi eyledim
 Böyle râh-ı fışka kimse gitmedi
 Kîn cihânı başına dar eyledi
 Ol hayâ' itdi gire divânını
 Ol Mu'âz ibn-i Cebel anı görir
 Yüzine yer eylemiş göziñ yâşı
 Ol sebebden ağlarım yâ bahtulu
 'Âşî mücrim kıılların dermânına
 İtdiğümü söyleyüb yalvâramam
 Gördi anuñ ağladığın ol Resûl
 Bir kişi var kapuda ağlardı ol
 Ol hayâ' ider gelüb göre seni
 Görelim aşlı nedir baña yetur
 Ol Hâkimiñ ayağuna şanlıur
 Belki dermân oluna derdiñize
 Şerm-sârem dimeğe ey Pâdişâh
 İşidince ol hemân kıovdı anı

Ol dîvânından anı kovdı Resûl
 Vardı andan gitdi ıssız yerlere
 Gözlerinden yâşı anuñ çağladı
 Dir Şefî'a'l-Muznibîn kovdı beni
 Kapusından ol beni gönderdi hôr
 Sen dahî kovsan beni bilmem n'idem
 Senden özge tañrı yoğ yalvârayım

167a İtmedi itdiğüm işi bir ahad
 İtdiğüm işe peşimân olmuşam
 Raḥmetiñe lûtfuña yokdır ahad
 Ben ʿalilem düşmişem destimi al
 Ağlayu iḥlâs ile âh eyledi
 Kaldı kırk gün vâdilerde ol tamâm
 İtdi Rabbî tevbem oldıysa kabûl
 Ger kabûl olmazsa tevbem yâ İlâh
 Âhı anuñ göklere râh eyledi
 Hâk Taʿâlâ tevbesin itdi kabûl
 Âyeti indirdi Cebrâ'il yire
 Gör ne şahibdir Hudamız kulına
 Didi Cebrâ'il Hudâ dir yâ Habîb
 Nice biñ kullarımın ʿişyânını
 Bir günâhkâr ümmetiñ geldi saña

167b Muḥâliʿ oldıñ aña ol mücrimi
 Sen idince ümmetiñe bu işi
 Sen giçince ümmetinden yâ Delil
 Bir kulıñ katında onca kıymeti
 Ol saña söylemese aḥvâliñi
 Setr ü ʿafv eyler idim ʿişyânını
 Tевbe ile raḥmeti buldı o kul
 Nice me'yûs itdiñ anı var getür
 Mü'min-i tâ'ib kulıñı Hâk sever
 Böyle Rabbimiz ki var ne ğam bize
 Çün Resûlu'llâha emr oldu hemân
 Vardılar bir vâdiye ıssız yire
 Yirde bâşı toprâğa şerm eylemiş
 Kaldırır bâşını yirden ol tabîb

Döndi maḥzûn er oradan tutdı yol
 Ağlayu ol sürdi yüzün yirlere
 Âh ü zârından o dağlar inledi
 Ol tabîbim virmedi dermânımı
 Menfiyem kapuña geldim yâ Ğafûr
 Senden ekrem yoğ dahî nire gidem
 Ğayriniñ yoğ mülki varub durayım
 Suçlıyam kapuña geldim itme red
 Tevbeler olsun nedâmet bulmuşam
 İrişür kalmışlara senden meded
 Raḥmetiñ deryâsınıñ gencine şal
 Cürmimi ʿafv eyle yâ Rabbî didi
 Ağlayuben âh iderdi şubḥ ü şâm
 Vaḥiyle bilsün şahâbiyle Resûl
 Âteş indir yak beni ey Pâdişâh
 Hâk anı maḥbûl-i dergâh eyledi
 Hâkına gönderdi âyet lûtfı bol
 Hâk selâmıñ virdi ol Peyğambere
 Gör ne didi efdâl-ı maḥlûkına
 Ben seni göndermişem halka tabîb
 Görirem red eylemem hiç birini
 Bir günâhı ʿarza kıldı tapuña
 Kovıb anı me'yûs itdiñ kulımı
 Doğrılır mi anlarıñ her yañışı
 Hiç giçer mi kullarıñdan ol Celil
 Yirlerimden göklerimden key katı
 Yalınuz baña kılaydı zârını
 Ğayn bilmezdi anuñ esrârını
 Var getir o kulımı dir yâ Resûl
 Ḥaḫrıñ al raḥmeti müjde yitür
 Ol Habîbin gönderir ḫâtrın sorar
 Lûtfı çokdır istemez ol kem bize
 Aldı aşâbını oldılar revân
 Gördiler anda yüzi koymuş yire
 Göziniñ yâşı yiri nerm eylemiş
 Yüziniñ toprâgını sildi Habîb

Didi saña müjdeler yâ dîn eri
 168a Müjde saña tevbeñ olındı kabûl
 Aluben anı gelurlar şeyh ü şâb
 Bir kulûn key cürmini ʿafv ide Rab
 Gör nice ʿizzet bulır tâ'ib olan
 Tevbe eyle her zamân yâ Ahmedî
 Ol Hâkimiñ gör ne ihsân eylemiş

Hak Taʿâlâ mağfîret kıldı seni
 Hâtırın almağa gelmişdir Resûl
 Kıldılar ʿizzet aña cümle şahâb
 Halk aña ʿizzet kılar eyler edeb
 Mahrûm olmaz Hâlîkına yalvaran
 Maqbûle varır bulırsın rahmeti
 Tevbeyi ʿişyâna dermân eylemiş

Fİ BEYÂN-I MEBHÂŞ-I TECDİD-İ İMÂN ve NİKÂH

Kıl bu tecdîd-i îmânı rûz ü şeb
 Maʿâşîden kebâ'ir yâ şagâ'ir
 Veya şerʿa muhâlif itdim didim
 Bu dîn İslâma girdim şâdîkâne
 Evâmirlere kıldım inkiyâdı
 Habîbiñe ne gönderdünse anı
 Habîbin hem muradınca inandım
 Nikâhımda eğer var ise ʿillet
 168b Anı nefsim virdim bi'l-vekâle
 Bize îmânı hil'ât eyle yâ Rab
 Giçür meylimizi her mâ-sivâdan

Her dü ʿâlem içre görmezsin taʿab
 Eğer benden ki bunlar oldı şâdır
 Kamudan tevbe istiğfân itdim
 Tarîk-ı Hakkı tutdum ʿâşîkâne
 Nevâhilerden itdim ictinâbı
 Murâdınca geturdım ben îmânı
 Recâ' havfun arasına dayandım
 Nikâhımda olan fulâne avrat
 Ve aldım nefsim için bi'l-âşâle
 Yerimiz hür-i cennet eyle yâ Rab*
 Götür îmân ile dâr-ı fenâ'dan

Fİ BEYÂN-I TAZARRUʿ ve MÜNÂCÂT

Ahmedî kıldın hatâ'lar kati bol
 Kılmadın bir fi'li key ola pesend
 Tevbe eyle derdiñe bir çâre gör
 Ancak anuñla olur cümle işin
 Hülûşen tevbe eyle üstüne ol
 Şanma ki şu işlerin ihmâl ider
 Dilersen ger ıresin her şifâ'ya
 İlâhî eyledim ʿişyân-ı bisyâr
 Beni setr eyle yâ Rabbî emânen
 ʿÂlimâ sen beni rüsvâyî kılma
 Hisâb-ı defteri ʿadl ile görme
 169a Defterimden mahvı kıl bed-kârımı
 Beni settâr olan isme bağışla

Duysa olmaz saña şahib ol Resûl
 Nic'olir hâlîñ seniñ yâ derd-i mend
 Kıl tevâzuʿ Hâlîka yalvâra gör
 Doğrıdan oldır kamular yañışın
 Şefâʿat itdirür Mahebûbına ol
 Tevbeler kılsun deyu imhâl ider
 Tazarruʿla hemân yalvâr Hudâya
 Kati mücrim günâhkârım günâhkâr
 Ki ancak setr iden sensin kemâlen
 ʿUyûbım mâ-sivâyâ şâyîc kılma
 Kerem kıl ʿaybımı yüzime urma
 Senden özge bilmesin ahvâlîmi
 Keremler kânisin lûtufla işle

Habîbiñe duyırma sû'- kârım
 Nefse uyub eyledim bî-had günâh
 Ne 'ibâdet var ne hûd 'ilm ü 'amel
 Şayd olunmuşam duzâh içre n' idem
 Bu denî dünyâ beni kılmuş esîr
 Cürm-i kân bî-nihâyet eyledim
 Olmuş ef'âlî saña çok kılmuşam
 Bundan özge saña yarâr bende yoğ
 Cismimi 'isyân ile pâs eyledim
 Eyledim fi'el-i hatâ' cürm-i günâh
 Raḥmetiñ vir derdime dermân idem
 Dertliyem dermâna geldim yâ kerîm
 Raḥmetinden kâfirîñ yoğ hissesi

169b Hacâletle ıarık-i râha geldim

Ķapuñdan gitmezem dilencinem ben
 Her dü 'âlemde seniñ muhtâcinam
 Raḥmetiñdir dâ'imâ bahşim benim
 Sen didiñ lâ taḫnetû min raḥmeti
 Sen seversin mücrimi 'afv itmeği
 Sen bilürsin muvâhḫid kullarıñız
 İçürsen zerre raḥmet kullarına
 Bu dünyâ berr ü baḫrinde key var şü
 Aldıgıyçün raḥmetiñden şü edeb
 Cümleñiñ murdârı anuñla tahûr
 Ey Kerîmâ raḥmetiñ bir katresi
 Ma'asiyet murdarına boyanmışam
 Raḥmet ile bu mülevves tenimiz
 Bağıslâ bizleriñ cürm ü ḫatâ'sın

170a Tevbeyi yâ Rab bize dil-hâhı kıl

Tâ seniñ 'avniñ bize kılmasa dâd
 Ey oğlum tevbe ve istiğfârı tām
 Terk-i 'işyân eyleyen tâ'ib kişi
 Bir günâha nefsiñ olsa ülfeti
 Tevbe kılub bir de anı itmese
 Nefsiyle cenk eylemiş olır o merd
 Bu ğazâ'yı bil ğazâ' ekberdurur

Dâhilem setriñe Perverdigârım
 Âh bu zâlim nefs elinden âh ü âh
 Bağlamış yollarımı tûl-i emel
 Yol baña virmez ki Raḥmâna gidem
 Ķıl baña 'avniñ Hudâ yâ dest-gîr
 Tevbeler olsun ferâğat eyledim
 Lîk ancak seni Rabbî bilmişem
 Şer'ca uymaz işlerim var ḫatî çoğ
 Secdeyi ancak saña ḫâşş eyledim
 Kesmeyiz senden ümîdi yâ İlâh
 Senden özgede bulunmaz yâ nidem
 Senden özge derdume yoğdır ḫakîm
 Mü'min-i 'usât içindür cümlesi
 Ümîd ile ulû dergâha geldim
 Seni terk eylemem muhtâcinam ben
 Sâ'ilem yalvâricinam âcinam
 Yoğdurur senden baña ye'sim benim
 Ben ümîdvaram o va'd ü minneti
 İstemezsin biri maḫrûm gitmeği
 Ķapun dilencisi yoḫsullarıñız
 Ne naḫs ola biḫâr-ı raḥmetiñe
 Biḫâr-ı raḥmetiñden ḫatredir o
 Cîfeler tathîrine oldu sebeb
 Olinur gelmez aña aşlâ kusûr
 Tâhir eyler cümle ratb ü yâbisi
 Raḥmetiñle tuhrı umagelmişem
 Yıka yâ Rabbî ḫuln mü'minleriz
 Ki sen ehl-i kerem ehl-i 'atâ'sın
 Cümle 'işyân işlere ikrâhı kıl
 Zerrece bulmaz nżâ' âdemî zâd
 Günde olsun defterine yüz tamâm
 Gör ne elṫâfa irer anuñ işi
 Görse andan nef'i yâḫûd lezzeti
 Nefsi arzu kılssa ammâ gitmese
 ḫaḫ aña virür sevâbı bî-'aded
 Kâfirîñ cenginden ol efdâldurur

Bir günâh itmeğe fırsat bulsa kıl
Ol kimesne vâcib oldu râhata
Yâ İlâhî ism-i a^czam hürmeti
Tevbe ile vir bize yâ Rab necât
Okuyanı dinleyeni yazanı

Hâlıkundan havf idüb kılmasa ol
Âyet ile müjdelendi cennete
Rûzî kıl tevbe bize vir cenneti
Diyelim Sultan-ı Dîne es-şalât
Yarlıgâgil rahmetiñle yâ Ganî

Fi BEYÂN-I MEBHÂS-I İCTİNÂB-I MA^cÂSÎ

170b Ahmedî sen varma nefsin râhına
Nefsin arzularına olma yakîn
Oldı şeytân-ı la^cîn yârân aña
Aklıña uy yürî aklıñ râhına
Tâhir ol dâ'im selâmu pişe kıl
Sen itâ^cat eyle şâri^c sözine
Hak rızâ'sın tâ^catında izledi
Tâ ki cümle tâ^cat işi ideler
Eyle herbir tâ^cat işi her zamân
Hâlıkñ yokdân seni vâr eyledi
Fikr ider misin ne için gelmişen
İşbu dünyâ oldu dâr-ı imtihân
Gelmediñ dünyâ için dünyâya sen
Geldi bu uhrâ pazarına bu nâs
Kimiler yahşî yamânî sevda-kâr
171a Bu fenâ' bir mezra^cadur bâkîye
Rabbenâ sen vir bize hayru'l-^camel
Her dü âlem bizlere virme ziyân
İşbu arziñ tab^cı oldu muhtelif
Bu yiriñ ba^czı yiri oldu fesâd
Ol fesâd olan yire itme qarâr
Gör fesâd olan yiriñ sâkinleri
Cân kulağın aç bunı diñle Hôca
Geldi bir şahib hürûc oldu penâh
Akıllıydı keşf iderdi âlemi
Bir müferrih yire birgün irdi ol
Gördi bir hoşca acâ'ib seyri çok
Fikre varur böyle yirler ne aceb

İletür seni düşürür câhına
Key hatârlıdur anuñ râhu şakîn
Uyma ey cânım ziyân eyler saña
İletür seni Kerîm Allâhına
Ol azâb duzâgını endişe kıl
Yürî her dâ'im Resûliñ izine
Hışmını işyân içinde gizledi
Cümle işyân işe nefret ideler
İtme işyân işleri vardır ziyân
Bu müsâfirhânesine yolladı
Ahd-i misâkla buraya irmişen
Geldi bu ten iklimine cism ü cân
İdegör uhrâ için sermâye sen
Kesb ider altun kimi kimisi pâs
Kiminiñ peydâhı yok cümle zarâr
Kul ne deñlu ekdi bâkîde yiye
Tâ ki yarın rahmete ola mağal
Avnı kıl nef^c idelim her dü cihân
İşbu sırrı bilmedi illâ zarîf
Ba^czı yirinde olinür adl-i dâd
Öyle yirden eyle hicret kıl firâr
Meyl ider fi^c-i fesâda cânları
İnfîâl irer saña bir gör nice
Adına dirderdi Timürleng-i Şâh
Hükmine maşkûm iderdi âdemi
Hûb beğendi eyledi anda nüzûl
Lîk olmuşdur harâb âbâdı yok
Bu harâb olmasına nedur sebeb

Gitdi rûzî geldi aḥşâmî meġer
 171b Şatun alma şâdîkâne kulları
 Kırkı hazne üstine çıkâr gice
 Kırkı etrâfın gezer yir üstine
 Hazne bâr üzre olana didiler
 Anlar itdi biz hıyânet bilmeyiz
 Yirde olanlar hıyânet diletti
 Devr-i gice geldi nevbet bunlara
 Hazne bâr üstine oturdılar
 Yirde gezdi bu gice fevķâniler
 Didi bunlar haznenin serdârına
 Bu kez anlar buña râzî olmadı
 Bunlar itdi siz didiniz dün gice
 Anlar itdi biz meġer mecnûn idik
 Böyle sû'-i 'aķle nice uyâlım
 Kalkub andan ġayrı yurda vardılar

172a Şâh-ı Timûr itdi bunda cürminiz
 Ol yirin tab'ı fesâd imiş meġer
 Ol harâb yire ben eylerdim 'aceb
 Ol ecilden anda Őenlik durmamış
 Ol yiriñ tab'ınca olmuşsız yemân
 Öyle yir tab'ına uyma Aḫmedî
 Hicret oldu bizlere sünnet eyâr
 Kalsan öyle yirde tab'ın meyl ider
 Bir misâlîm var buña dinle zarîf
 Tab'-ı âdem misl-i bârân-ı nîsân
 Cümle yirler tab'ı yağmurdan tüter
 İnse münbit yirlere olur nebât
 İncü olur düşse asdâf ağzına
 Bal olur zünbûr-i bâl iķe anı

172b Cümle bunıñ aşlı bir yağmurdurur
 Bu misâlîm tut aḫî varma irâķ
 Nefs-i emmâre o serheng-i la'în
 Nefs-i dünyâyı ve Şeytânı bize
 Bu üçü birbirine yardım kılar
 Bunlar üzre 'aķl olınca pehlevân

Hazneyi beklerdi seksân kulu er
 Hazneye me'mûrî kılmuş anları
 Gözedir etrâfını yirden yüce
 Düşer anlar pâdişâhın kaşdına
 Kâtl idelim Şâhı tedbîr itdiler
 Sû'-i kaşdı Őâhımıza kılmayız
 Yüce yatanlar Őadâķât eyledi
 Teslim oldu hazne fevķi anlara
 Hâ'in iken doġru Őadîķ oldular
 Bu kez anlar bu fesâd işi diler
 Kaşd idelim pâdişâhın cânına
 Bunların bu tedbîrine uymadı
 Ne 'aceb râzî deġersiz bu gice
 Buncileyin sû'-i tedbîr eyledik
 Biz efendimize nice kıyâlım
 Mâcerâyı Şâha bunlar didiler
 Yoġ imiş ol kaşdınızda Şun'iniz
 Anda duran diler imiş ide Şerr
 Def'-i Şübhe eyledim buldım sebep
 Âdemî zâd anda mesken ķurmamış
 Dilemişsiz idesiz ḫalka ziyân
 Öyle yirden ideġor sen hicreti
 Durma Şerlu yirde eyle sen firâr
 Kaşd ider Şerr işlere ķalbiñ gider
 Bu nîsân bârânına baķ ne Şerîf
 Her Şeye tab'ı uyar anuñ hemân
 Lâķin ol yirlerin tab'ınca biter
 Şûr yirlere düşe olunur kesâd
 Zehr olur girince yılân ağzına
 Cümle eşcâr ol Şudan bulır cânı
 Lîk yiriñ tab'ı anı döndürür
 Var ise 'aķlıñ irer saña mezâķ
 Ol bizi ister kıla nâra yaķın
 Kıldı a'edâ' bunları üstimize
 Bunlarıñ 'aķl ile dâ'im cengi var
 İdebilmez ķalbe a'edâ'lar ziyân

 Akla didim kıl ter h m h lime
 Olsa hemdem ba a fıkı u i tiy r
 Lik n'idem  albim olmu   albe k r
 Bende biri almı  a d 'lar birin
 Anlar u  ben bir n'idem anlar ile
  Avn-i H k irmezse ba a dem be dem
 Rabben  y r it bize  aqlımızı
 Nefsimiz meyy ledur kem i lere
 Bu fen 'nu  tab 'ı zen-mekk redir
 173a Nefsimiz uymu  fen 'nu  tab 'ına
 Fı ka Őeyt nı bah ne eyleme
 Ol Őey t nler g ze almı  nih n
 Cebr ile seni idemezler    i
 Yedi kerre Şen olındı bu cih n
 Altı a d m Őenli inde r  zem n
 Anlar i t n iki a d ' var idi
 Uydular nefis ile d ny ya o dem
 Őonra a sen Őuretiyle  demi
 Bir  aduv artuk vir ldi  deme
 Ol  aduvv-i ekber Őeyt n-ı la 'n
 Kıldı nefsi iblisin  arz-ı Őir r
  Avn-ı H k  ul idin rse siper
 I tiy n Şarf iderse Şerre  ul
 Enbiy ' g nderdi h ccet eyledi
 173b Batılı h k  i bey n eylediler
  ang  r hı  ul iderse i tiy r
 I tiy n g r ki h yre Şarf iden
 G r ki nefse uymayanlar n'eyledi
 Bir hik yet var idem anı bey n
 İbn  İsr 'il zam nı bir h tun
 Birg n anu n zevci eylemi  sefer
 F sik idi ol ki inin  ard  ı
   k m dir sa a anla sırtımı
 R ziya olmaz a a h tun  ay n

Ol didi ben n'eyleyem u  z lime
 Hi  bir a d ' kılamaz ba a z r r
 I tiy n eylemi  iki yul r
 Dem be dem anı ke  iz yir yirin*
 Cengimiz var d 'im  bunlar ile
 Anlar alur  albi elimden n'idem
 Virme d Őm n eline  albimizi
  alb olubdur  albimiz te vi lere
 T libi n aldama a  add redir
 Ol sebep irer fes d n celbine
 Ba a itd rdi g n h  s yleme
 Vesvese eyler yalnızca hem n
 G lib olır anlara  dem h Ő ı
  hir  Őenlik ben   dem hem n
 Yo  idi vesvese Őeyt n-ı la 'n
 Biri nefsi birisi d ny  idi
 İtdiler  iŐy nı anlar buldı  am
 H k id b  b d  kıldı   lemi
 Ol sebebden kıldı efd l   leme
 Virdi bize didi bu a d ' mub n
 Virdi  aklı geldi c z'-i i tiy r
 Bulmaz a d ' ol mene a l  zafer
 Ol d Őer h Őr na bulmaz  avne yol
 Hem kit b indi na i at s yledi
 N r ile cennet yolunu didiler
 H k ider a a anı Perverdig r
 Nice itdi  aklı r h ile giden
 C nı koydı r h-ı fı ka varmadı
 G r bu nefse avrat olmu  pehlev n
 Var idi u r y  almı dı Ő tun
  ard Őına evin ism rlar gider
 H tuna ister kıla nok  n i i
 H k  -ı la 'inde Şakla d rrimi
 Ol ki i dir eylerem sa a ziy n

4b Dem-be-dem anı ke  ur birbirin M.

Hâtun ider ne ziyân itseñ baña
 Bir nice kendi gibi fâsık bulır
 Anlar iderler şehâdet hâtuna
 Çünkü şahidleri hâkim diñledi

174a Beline varınca yire gömdiler
 Her gelen unır o mazlûmeye tâş
 Öldi zan diyüb ferâgat itdiler
 İrmedi va'de ecel çün yaşına
 Gördi tâşlar ile ezilmiş teni
 İtdi yâ Rabbî şıgındım ben saña
 Geldi bir köy kethûdâsı yanına
 Hâtun itdi beni ilet eviñe
 Aldı atun ardına anı kişi
 Mâ'il oldu ol kişi dahî aña
 Hâtun itdi râh-ı fıska gitmedim
 Mâcerâsın ol kişiye söyledi
 Şâdkâ oldığımı bildi kişi
 Ol kişiniñ bir ʿarab kulı aña
 Aña dahî olmadı râm ol zenân

174b Ol ağasının bir oğlu var idi
 Ol ʿarab varur uşâğa ol gice
 Kanlı bıçağı götürür hâtuna
 Kanı hem sürer hâtunun eline
 Ata ana bir zamân uyandılar
 Gördiler uşâk boğazlanmış yatur
 Kan izini gözleyerek gitdiler
 Gördiler anı yatıyor bî-haber
 Yasduğı yanında buldılar bıçak
 Gördi anlar ile kendi hâlini
 Vâkıf olındı uşâğın hâline
 Kendine ider mezenne anesi
 Hâtun and ider bu işi kılmadım
 Dir uşâğın anası sen eylediñ
 Zevci dir aña eyâ hâtun kişi

175a Kaşdı olsa bu uşâğın cânına
 Bu günâhı eylemişdir bir elim

Râziyam ben fıska râm olmam saña
 Ol yiriñ hâkimine kem bildirir
 Görmüşüz bu avratı itdi zinâ
 Hâtunıñ recmine fermân eyledi
 Tâşlar ile ol hâtunı urdılar
 Zâr-ı feryâdından inler dağ ü tâş
 Seyr idenler dahî varub gitdiler
 Geldi ʿaklı gice anuñ başına
 Her yarâsından revân olmuş kanı
 ʿIrza noķşân işleri virme baña
 Gördi yir içre bulanmış kanına
 Kıl ʿilâcım iderem hizmet saña
 Vardı dermân eyledi bitdi işi
 Söyledi ol hâtuna râm ol baña
 Recm olındım ʿırza noķşân itmedim
 Ol işine anı vâkıf eyledi
 Hemşirem ol didi yâ hâtun kişi
 Hâtuna ider gönül virgil baña
 Hâtunıñ kaşına düşdi ol yaman
 Kalbi anuñ ol uşâğa yâr idi
 Anı boğazlar yirinde gizlüce
 Gizlice kor yasdiğinuñ altına
 Varur ol ʿarab yatağı içine
 Kan yire inmiş uşâkdan gördiler
 Mevtin uykusına ol dalmış yatur
 Ol hâtunıñ yatağına yitdiler
 Lîk var elinde kandan bir eser
 İşidür hâtun şadâ olur uyak
 Ol bıçak ile eliniñ kanını
 Gördi maʿşûmi boyanmış kanına
 Ağlar olmuş oğlınıñ divânesi
 Böyle râh-ı şerre aşlâ varmadım
 Bu benim yavrımı kana bileidiñ
 Bil bu avrat kılmamışdır bu işi
 Hiç bulaşır mıydı anuñ kanına
 Buña bühtân eylemiş gâyet ʿazîm

Hâtunı dir bu zenî ister cânî
 Ğalibâ anuñla işin birdürür
 Anı almaqdır seniñ kaşdıñ kişi
 Ben aña kaşd eyledim şimden girü
 Añladı er kaşd ider aña zenân
 Didi ey hâtun yüri git işiñe
 Ben saña şahiblik itsem yarâmaz
 Aldı başın bir köye vardı hâtun
 Şordı dirler ki aña altun deyni var
 Aşdı köy ağası anda ser-nigûn
 Gitti ʻaqlı şimdi báyılmış durır
 Virdi hâtun deynini dâd eyledi
 Varub andan gitti hâtun işine

175b Dir beni kimdir halâş iden bu dem

Mâcerâyı itdiler didi n'ola
 Yetdi aña dir seni gel alayım
 Hâtun itdi var erim almam kişi
 Ol kişi dir bâri almazsın beni
 Aña dañfı olmadı rân ol zaman
 Varub andan bir deñize irdiler
 Ol kişi ol gemiciye söyledi
 Hâtun ider sen yalânı söyleme
 Eyledim dâdı saña oldım selim
 Kemlik işe eylik ider merd olan
 Dâ'imâ nâ-merdiñ işi bed-fi'âl
 Eylige kenlik şey âtınler işi
 Lâyıkın Rabbiñ saña virsün ʻasir
 Virdi kıymet gemici kırk altunı

176a Ol gemici dir ki vaşlına irem

Ol gemici her ziyânı söyledi
 Bed-duʻâ kıldı o dem hâtun ʻayân
 Anlar itdi hâtuna n'itdiñ n'ola
 Mâcerâyı hâtun anlara didi
 Kıl duʻâ ref' olına bizden belâ
 Yüz nefer âdem var idi gemide

Ol sebep ʻaybını örtersin anuñ
 Ol anuñ'çün yavricağım öldürür
 İtdiren sensin aña böyle işi
 Dañfı koymam bunda anı rû be rû
 Virür ol hâtuna on altun nihân
 Bir nedâmet getirürler bâşına
 Avrat ile kimse bâşa varamaz
 Gördi bir âdem aşılı ser-nigûn
 Virmeğe bulunmaz anda iktidâr
 Tâ göre zañmet edâ' kıla düyün
 Virmese deyni çomâğ ile vurır
 Ol yeğidi anda âzâd eyledi
 Geldi ʻaqlı ol kişiniñ başına
 Ol benim imdâdına yiten bu dem
 Vardı ol hâtuniñ ardınca bula
 Kalmasun kabın tehî doldırayım
 Var selâmet eylemem nâ-ħağ işi
 Baña râm ol sevdirem cân ü teni
 Ol dañfı kaşdına düşdi rây-gân
 Bir gemi durır müheyyâ gördiler
 Câriyemdir al bunı şatun didi
 Hürdir aşlım baña buhtân eyleme
 Yoğ imiş sende vefâ aslıñ le'im
 Bilmez eylik işleri nâ-merd olan
 Eylim andan şâdir olunmağ muħâl
 Eylık ider mi şeyâtın yoldası
 Kim baña zulm eyledin kıldıñ esir
 Cebrî kañrî aldı gitti hâtunı
 Hâtun itdi ben qarâveş değılem
 Darb idüb aña eziyyet eyledi
 Fırına irdi gemiye nâ-gâhân
 Bed-duʻâ kıldın bize irdi belâ
 Yalvârü hâtuna anlar söyledi
 Kurtarıb itdürmeyiz saña ezâ
 İttifâkı kıldılar bir arada

Biz virelim bu zenîñ kıymetini
Herbiri bir hisse aña virdiler
Bukezin yüz oldu anuñ ağası
Dâr-ı miñnetdir bu dünyâ kaydı var
Lîk bunîñ cümleden derdi ‘asîr
İlmân oldu selâmet buldılar
Âdemî olmaz ‘aceb ibret-pezîr
Bir kazâ’ ref’ olsa tizce unıdır

176b Cümlesi ol hâtuna meyl eyledi

Dir n’idem bî-çâreyim kan ağladı
Yalvâru gördi hâlâşa çâre yok
Hâlîmi hûb sen bilirsün yâ Gıyâs
‘İrzımı virdim emânet ben saña
Hâlîkına ‘arz-i hâlîñ eyledi
Cümlesi çıktı geminiñ üstine
Düşdiler ol gemiden cümle şuya
Hisse alın bundan ey zenâneler
Gör bu hâtunîñ şadâkat işine
Yüz erin elinde olmuşken esîr
Gördi hâlîş niyyetini ol Kerîm
Meylini ol fıska çün akdırmadı
Böyledir zen-pehlevânîñ cür’eti
Ey denî nefse uyân dîvâneler

177a Yalıñuz kalur hâtun ol gemide

Hâlîki oldu re’îs gitdi gemi
Rûzgân virdi gemi gitdi yol
Er kıyâfetiyle şâhîñ yanına
Ol sefîne âdemi ğark oldu dir
Gönder âdemler anı hıfz eylesin
Şimdi sen halkıñ âmirisin hemîn
Ol metâ‘î gemiden kaldırdılar
Pâdişâh itdi bu işi görmedim
Böyle bir âdem bulunmaz lâ-nezîr
Geydirüb hıl‘ât vezîr itdi hemân
Bir zamân anda vüzerât eyledi
İrdi ol şâha ecel gitdi o şâh

Qurtaralım bu denîden hâtunı
Yüz kişi hâtuna mâlik oldılar
Ârdı ol bî-çârenîñ dağdağası
Her bâşın hâddine göre derdi var
Ol bî-çâre yüz ere öldi esîr
Cümlesi nefsiñ yolına vardılar
Oldılar çün kahr-ı Yezdâna başîr
Râhata irse dir baña devrân budır
Herbirisi baña râm ol söyledi
‘İrzımı cebrî yıkar bunlar didi
Döndi râzîn Hağka dir yâ ‘avni çok
İşbu zâlimlerden it cânım hâlâş
Aña nokşân işleri virme baña
Ol gemiye fırtınâlar uğradı
Âletine yardım itmek kaçdına
Ĝark olındı uydılar çün bed-hûya
Nefsine mağbûn olan dîvâneler
Bunca ahvâl irdi anuñ başına
Hağdan özge yoğ idi bir dest-ğir
Bunca er içre anı kıldı selîm
Yüz kişiye ‘İrzımı yıkdırmadı
Basamadı yüz kişi bir avratı
Böyle olur nefesine merdâneler
Hâlîka şükrân ider bilmez n’ide
Hiç anı yañuş ile götüre mi
Tağugâh-ı Pâdişâha yetdi ol
Vardı bulışdı anuñ dîvânına
Cümleñiñ mâlı gemide kaldı dir
Gelse vârişleri teslîm idesin
Cümleden halka bugün sensin emîn
Bir emîn yire anı doldırdılar
Böyle şâdik doğrı kişi bulmadım
Ben gerek bu âdemi kılam vezîr
Eyledi teslîm umûrı ol zamân
‘Âlemi ‘adliyle râhat eyledi
Eylediler ol vezîri pâdişâh

Avrat oldığını kimse bilmedi
 Virdiler nice karâveşler aña
 177b Söyledi o halka avradım biliñ
 Halk aña itdi bizim dil-hâhımız
 Hâlîka yalvârî hâtun söyledi
 İtdi bir ‘âcîzinem sensin İlâh
 Her dü ‘âlem rehberimsin yâ Ganî
 ‘Avnı kıl tâ kılmayam zulmü yamân
 Hâk Ta‘âlâ aña âsân eyledi
 Her ne ‘illetlü olursa ol du‘â
 Şöhreti şây oldu cümle ‘âleme
 Başladı ma‘lûm olanlar gelmeğe
 Aḥmedî söyle bize ol demleri
 İtdiler hâtuna anlar kem-nazar
 Kaynınıñ hem gözleri a‘mâ zelîl
 Aldı anı kardeşi şâha gider
 178a Götürür şâha du‘â kılsın aña
 Ol dahî dalmuş gözi teşvîşine
 Ol şâlib erin köyine geldiler
 Ol dahî anlar ile uydı bile
 Çün bu mücrimler o şehre girdiler
 Yalvâru dirler eyâ sultanımız
 Bildi şâh anları anlar bilmedi
 Siz ne ile bu kazâ’ya irdiñiz
 Hâk kulını boşına kılmaz ‘alîl
 Kaşdı bu herbirisi cürmin diye
 Ol ‘arab itdi eyâ şâhî anam
 Ol ağam geturdu birgün bir zeni
 Ol ‘ilâc itdi aña buldı necât
 Ben de ibrâm eyledim râm olmadı
 178b Ağamıñ oğlını boğazladım gice
 Kanlı bıçağı iletdim hâtuna
 Gördiler anda bıçağı ol zamân
 Bildi ağam iftirâ’ olmuş aña
 Gitdi ol hâtun aña ğadr eyledim
 İşbudır sultanım icrâmım benim

Gayriler bu sırâ vâkıf olmadı
 Baḥş iderler hûb perî-veşler aña
 Pâdişâh olmağa yarârsam kılıñ
 Avrat isen bize maḥbûl şâhımız
 Her umurıñ Hâkka tevîz eyledi
 Her dü ‘âlem cümleye sensin penâh
 Râzî oldığıñ yola ilet beni
 Hem kabûl eyle du‘âmı her zamân
 Her ne ki isterdi ihsân eyledi
 Eyleyince Hâk aña virtür şifâ’
 Müstecâb olır du‘âsı her kime
 Herbiri derdine dermân urmağa
 Hâtuna kaşd eyleyen âdemleri
 Olmuş a‘mâ gözleri görmez eser
 Elleri ayakları kötrüm ‘alîl
 Bağlamuş anı davâr üzre yider
 Ugradı yolu ‘arab kıldan yaña
 Uydı ol dahî buların pişine
 Bir gice anda müsâfir kaldılar
 Vardılar ol pâdişâh olan ile
 Ol dîvân-ı pâdişâha vardılar
 Gelmişiz kapuna kıl dermânımız
 Cürmiñiz ne söyleyin doğrı didi
 Buña bâ‘iş ne olıbdur şuncıñız
 Ol kazâ’ya şuncı’ı kul olır delîl
 Zevcini aḥvâla vâkıf eyleye
 Ben birinüñ bendesiydim ben ğulâm
 Pârelenmişdi anuñ cümle teni
 Meyli kıldı itmedi zen iltifât
 Zerrece meylini baña şalmadı
 Hâtuna buhtânı kıldım gizlüce
 Gizledim ol yasduğıñıñ altuna
 Hâtunım didi budır kanım ‘ayân
 Didi var hâtun olır ziyân saña
 Kanlu oldım inkisâra ugradım
 Bu kazâ’ya irdi encâmım benim

Şâh ider doğru didiñ bu sözleri
 Geldi ol maslûb olan âdem cayan
 İtdi şâhim zan iderem ol hârun
 Dinimi virdi bana dâd eyledi
 Vâkıf olub vardım anuñ yanına
 İltifâtı kılmadı aşlâ baña
 Ol zen-ı mazlûma buhtân eyledim
 Bir gemiciye virüb aldım bahâ
 179a Şâh ider şadıkdurur söziñ seniñ
 Açdı anuñ gözlerini ol İlâh
 Sen ne kıldıñ olmuşan a^cmâ c^alil
 Ol didi yokdır günâhım irmişem
 İtügi ef^câlî şâha söylemez
 Şâh didi doğru dimezsen olmaz ol
 Gördi düşvâr oldu işi söyledi
 Didi şâhim bu benim kardâşımıñ
 Ol baña ismarladı gitdi yola
 Ol kadar ibrâmu kıldım ben aña
 Ol zen-i mazlûma isnâd eyledim
 Zâniye deyu şehâdet kıldılar
 Virdim ol hâkime vâfir altını
 Ol zen-ı magbûna buhtân itmişem
 179b Öyle mestûre zenî şây eyledim
 Sır olan ef^câlîm oldu âşikâr
 Minnet idi şimdi ölmek cânıma
 Şâh ider doğru didiñ bu sözleriñ
 Tevbe eyle kılma her kemlik işi
 Kıldı sâlim gözlerin virdi İlâh
 Öyle bir efgân ile ol ağladı
 Şâh ider gitdi birâderden ta^cab
 Ol ider ben hârunıma ağlanım
 Baña ol hârunı hâ'in didiler
 Andan ikrâh eylemişdim yâ emîr
 Eyledim zâyic^c o şadıq avradı
 Çün itürdim öyle ırz ehlî zeni

Ol du^câ kıldı açıldı gözleri
 Ol divân içre kıla hâliñ beyân
 Salb olunmuşdum beni ald şârun
 Ol belâdan beni azâd eyledi
 Düşdi göñlim vaşlınıñ dermânına
 Kaşdı kılub zulm işi itdüm aña
 Aşlı hûrîydi karâvaş söyledim
 Oldım a^cmâ inkisârından şâhâ
 Hâk Ta^câlâ feth ide göziñ seniñ
 Kaynına kıldı hitâbı pâdişâh
 Bu kazâ'ya ne işiñ oldu delil
 Bî-cürim ben bu belâyı bulmuşam
 Kardâşından utanur anı dimez
 Ger du^câ kılsam saña olmaz kabûl
 İtügi ef^câlî takrîr eyledi
 Şâlihâ bir avradı var idi anuñ
 Râğıb oldım aña vuşlâtkâr ola
 Zerrece göñlini virmedi baña
 Şâhid-i zorıyla isbât eyledim
 Dilleri ezildi âhir öldiler
 Tâ ki recm itirdim ana hârunı
 Ol sebebden bu belâyı bulmuşam
 Kendi kendim halka rusvây eyledim
 Şimdi kardâşımdan oldım şerm-sâr
 Vâkıf olmayaydı kardâş hâlîme
 Hâk Ta^câlâ vire seniñ gözleriñ
 ırz-ı gayre hâ'in olma yâ kişi
 Ağladı ol kardâşı itdi bir âh
 Andaki halkıñ yüreğın dağladı
 Bu iş ile ağlamak saña aceb
 Firkat-ı nârına kalbi dağlarım
 ırza noqsân eylemiş söylediler
 Şimdi oldım şıdkına anuñ habîr
 Bulmazam şimden girü ben râhatı
 Yakaram firkat odına ben teni

Gitdi fırsat iremem dermâna ben
 Fırkat ile râhat olmam dü cihân
 180a Gözlerimiñ yâşı dinmez n'eyleyim
 Şâh ider ağlama ey şâdık kişi
 Ol hâtun ʿırzîna virmiş cânını
 Ol didi şâhum nice vaşf eyleyim
 Râzî idim cümle anuñ işine
 Ben anı veliyye bilirdüm şâhâ
 Saña benzerdi cemâli gözleri
 Hem saña benzerdi tavrı hulki bol
 Şâh ider zannıñ itürme yâ kişi
 Bunca işleri gören avradın benem
 Ben seniñ ʿırzîna virdüm cânımı
 Bunca buhtân işlere ʿibret benem
 Cânı bâşı ʿırza kurbân eyledim
 Takdîr imiş göreyim bu mihneti
 Yâ helâlüm kıl helâlı sen baña
 180b İtdi yâ Rabbî helâlüm ʿırzını
 Bu namâz içre dilerim cânı ben
 Söyledi râzın namâza durdı ol
 Anuñ içün cümle insân ağladı
 Bir rivâyetde didiler zevciyle
 Geldi dört peygamber andan der-cihân
 Böyle zene şad hezârân âferîn
 Gördiñiz hûb bu hâtunıñ vaşfını
 Müjde var mü'minlere bunda nihân
 Sen bu hâtun lûtfına bak kul iken
 Geldiler bâbına aʿdâ'sı hakîr
 İrdi çün aʿdâ'ları kapusına
 İtdiler anlar kapusunda şadâ
 Kayd-ı intikâma zâhib olmadı
 181a Anlara düşmân iken oldu halil
 Kul iken düşmânı me'yûs itmedi
 Yâ ki Rabbu'l-ʿÂlemîniñ bâbına
 Rahmeti bâbında isterler ʿaîâ'
 Dir Kerîmâ kapuña geldim zelil

Olıram bu hüzn ile divâne ben
 Ağlaram tâ haşre varınca zamân
 Tâ ki varub haşre anı bulmayım
 Böyle imiş takdîr-i Yezdân işi
 Bizlere vaşf eyle anuñ hâlini
 Hulki-i ahsen gitdi elden n'eyleyim
 Ne belâlar irmiş anuñ bâşına
 Kıymeten şatılsa olmazdı bahâ
 Hem şadâsı hem lisânı sözleri
 Recm olunmazsa dir idem sensin ol
 Ben ol avradınım seniñ bil işi
 Bâşıma geldi benim bunca elem
 Tâşlar ile ezdiler bu tenimi
 Gemiciye şatılan avrat benem
 İrmemiş takdîr-i ecel ölmedim
 Şabrım ile bulayım bu devleti
 Var münâcâtım benim Hağdan yaña
 Şimdiye dek şakladım sâlim anı
 Saña teslim eyleyim âl anı sen
 Ol namâz içinde cânın virdi ol
 Belki insân ile hayvân ağladı
 Kaldılar bir müddet anuñla bile
 Emri nehyi halka kıldılar beyân
 Böyle zenlerdir olan Hağka qarın
 Hem aʿdâ'ya dahî bunca lûtfunı
 Aḥmedî ihvâna anı kıl beyân
 Kulların düşmâna kîni var iken
 İntikâm itse iderdi ol emîr
 ʿArz-ı hâcet itdiler tapusına
 Cümlesiniñ kıldı me'mûlün edâ'
 Anların ʿaybın yüzine urmadı
 Lûtf idüb anları kılmadı zelil
 Hâcetun kıldı tehî göndermedi
 Yüz sürerler secde-i turâbına
 İçlerinde Aḥmedî eyler şadâ
 Renc-i icrâm ile olmuşam ʿalil

Cümleten aḥvâluma sensin ʿâlim
İsmiyle kıldım muʿallel cismi ben
Perde-i setrindedür cümle ʿuyûb
Kullığında eyledim ğayet kuşûr
Bakma noḡşân işlerime yâ Kerîm
Eyelerem ḥavfî velî çokdır recâm
Eylemiş cismimi ismim iʿvicâc
Senden özge yok ḥâkimim varayım
Sır ile kıl rahmetin dermânını
Kulların her derdine sensin ḥâkim

181b Görдіңiz mi şâlihâ zen işini
Bir ʿaḡılla tıtdı doḡuz şehveti
Ey denî nefse uyan dîvâneler
Aḡmedî sen nice doḡuz ʿaḡl ile
ʿÂḡıl ol ʿişyân işe itme mürûr
Bir ḡarı deñlu bu ednâ nefsiñe
Eylemişsün nefsiñi âzgun ḡimâr
Sen anı merkeb idünmişsan eḡer
Ger dilersen idesin nefsi zaʿîf
Ġayri eziyyet aña kâr eylemez
Şal pazar-ı ʿaḡla işbu nefsi şat
Okıyanı dîñleyeni yazanı

Cümleten dermânıma sensin ḥâkim
İlticâ' kıldım o settâr ismi ben
Sensin ol Settâr u Ġaffâru'z-Zünûb
ʿAfv için ḡapuña geldim yâ Ġafûr
Ḥüsn-i zannım var saña ğayet ʿazîm
Her dü ʿâlem dilerem ʿafvî müdâm
Ḥapuña geldim ʿalilem kıl ʿilâc
Mâ-sivâda yok işim yalvârayım
Ġayriye şay itme sû'-i ḡâlîmi
Cümle ʿilletden bizi eyle selîm
Kılmadı ʿişyânı virdi bâşını
İrmedi kendine nefsiñ âfeti
Böyle olur nefesine merdâneler
Bir denî nefsi getirmezsin yola
Ol laʿîn şeytânı itdürme sürûr
Olmadın zâbıt aña yazıḡ saña
Doḡrı yolu ḡor ziyân işe şapâr
Ol seni alub bile nâra gider
Anı âc eyle olur ğayet naḡîf
Her kötü fiʿli ider ʿâr eylemez
Ol Ḥabîbu'llâha virelim şalât
Yarlıġâḡıl rahmetiñle yâ Ġanî

Fİ BEYÂN-I MEBḤAS-I TÂLEB-I

DUʿÂ VE İSTİʿÂNET

Aḡmedî iste merâmın Tañrıdan
182a Cümle ʿâlem bende ḡalḡ olanların
Her ne dilersen Ḥudâdan iste sen
Bu cihânın ḡalḡı gelse bir yire
Ḥâlîḡ itmeyince anlar kılamaz
Ḋarı nefʿi ki Ḥudâmız ḡalḡ ider
Kullarıñ fiʿlinde ḡaşdı ihtiyâr
Kulları birbirine kıldı sebab
Cümle esbâba müsebbib Tañrıdır
Virdi anuñ vâsıtasıyla saña

Zîrâ oldır her merâmın bâr iden
ʿAczı vardır sencileyin anlarıñ
Yalvâr ancak ol şâdikî dosta sen
Nefʿi ḡarı itmek için bir ere
Hiç birisi tedbîrini bilemez
Ḥalḡ olunmayınca ḡul nice ider
Ḥul diler ḡalḡ ider anı Girdigâr
Ol işe ḡul vâsıta ḡâlîḡı Rab
Ḥulda virdiġi ʿaḡâ'-yı Bârîdır
Eyliġi bilüb olasın yâr aña

Bilmedinse ol kişiniñ qadrini
Her umûra vir hulûş ile nizâm
Gör ne fermân eyledi Rabbu'l-enâm
Bir gemi halkına key irse tufân
Yalvârur Hallâkına bâý ü gedâ
Söyle yalvâra baña kullar didi

182b Bilürem cümleñüñ kaçd-ı merâmüñ

Münâsib bir hikâye söylemişler
İderler bir sene haccı tavâfı
Görir bir hâtunı bir dervîş âdem
Aña mâ'il olur ol demde dervîş
Elin arkasına koyar nihânî
İlâhî dir niyâzım oldu saña
Hıyânet zan ider hâtun merâma
Alur 'avdet irerler şehr-i şâha
Biri yüz altun sirkât ider el'ân
Çıkar zer şahibi geydi libâsın
Aratdurdı kamuyı anda olan
Alub dervîşi hâkim giderler
Yatub inler iderdi âh ü zân

183a İderler eline em buldı şihhat

Varur ol şehr-i Mışra ide bir hâl
Aña bir hoca devletlu olur düş
Görir hoca anı bir 'aql-ı kâmil
İder anı evinüñ kethudâsı
Virür ol hânedâne hoş nizâmı
Aña techîz ü tekfîniñ kılar bol
Görirdi kethudâ cümle umûr
Eviñ hâtunına 'iddet tükendi
Bunu cezm eyledi kalben nihânî
Evimiñ yokdır aslâ bir kuşûrı
Nikâh ile alayım kethudâmı
Tamâm olub dahî kalmaz küsûrum
Nikâh ile alur ol kethudâyı

183b Sürer hâtun ile zevk ü şafâ'yı

İder birgün aña hâtun su'âlî

Bilmesin Rabbuñ 'aâtâ'sı qadrini
Ol hulûş ile bulunur her merâm
Böyle ihlâş ile isteyen merâm
Mâ-sivâdan dilemez halkı emân
Şıdk ü ihlâş ile eylerler nidâ'
Virürem cümle merâmüñ söyledi
Murâdınca viren anuñ nizâmüñ
Anı şikâ' rivâyet eylemişler
Kılurlar devri ol beyti tavâfı
İdermiş sa'yini öñince ol dem
Düşer kalbine ol vaqıtde endiş
Helâllığa diler Tañrıdan anı
Bu hâtunı müyesser eyle baña
Kesile dir eliñ urduñ harâma
Girer ol dervîşim bir gün hamâma
İder dervîşin esvâbında pünhân
Görir altunı yok ister edâ'sın
Bulır dervîşin esvâbında pünhân
Bu şârik deyu elin kat' iderler
İrişdi hâtunıñ ol inkisârı
Alur bâşın gider ide seyâhat
Ne kılsun yokdır eli ide ef'âl
Alur yanına gönlini kılar hoş
Şadâkatla görir her işi 'âmil
Bilür anı evin bâý ü gedâsı
Bulır encâmı birgün ol memâtu
Mu'azzez muhterem kabre koyâr ol
Eve göstermedi aslâ kuşûrı
Anuñ tedbîr ü tahrikin beğendi
Dağıtmayam bu hâl-i âşiyânı
Velâkîn baña var erlik küsûrı
Uram zahm-i nihânıma devâmı
Gelür yerine evvelki huzûrum
Bulır herbiri derdine devâ'yı
Unudur dervîşim cümle cefâyı
Eliñ kat'ına bâ'îş söyle anı

Kamu aqvâl ü efcâliñ şadâkat
 Hudâ kahr eylemez şadık kulına
 Didi ben ugradım bir inkisâra
 Didi diñle beni sen yâ helâlim
 Ben ol Beytu'l-Harâmı devr idince
 Gönül virdüm ol demde ol nigâra
 Ve kalbim içre yoğ idi hıyânet
 Didim Rabbî niyâzım oldu saña
 Hıyânet bildi itdi inkisârı
 Olan buhtân ile kat'î devâ'yı
 Deyince böyle hâtun kıldı âhı
 Benem ol nefr iden mücrime ma'clûm
 Saña irmiş benim ol inkisârım

184a Seniñ dahî murâdın ir görülmüş

Olinür anda maqbûl-i du'âlar
 Bu iniş taqdîr-i Bârî göresin
 Helâl eyle baña sen yâ helâlim
 Helâl ider hâtuna ol helâlî
 Kalmadı anlarda aşlâ bir küsür
 Böyle ihlâş ile ister her dilek
 Bir münâsib var seni idem îkâz
 Hâzret-i 'İsâya itdi bir ricâl
 Kim anı kande okırsan yâ kibâr
 Enbiyâ' cümle şahâvet kânîdur
 Aña ta'lim eylemezse anı ol
 Ol du'âyı öğredür aña nihân
 Ol kişi varub okır bir meyyite

184b Girmedî cânı o meyyit tenine

İtdi yâ 'İsâ okıdum ben anı
 Söyledi 'İsâ du'âmuz o du'â
 Her du'âya ister ağz-ı âdemî
 Olmaya kalbinde şübhe be's ile
 Kalbe lâzımdır hulûşı derc ide
 Aḫmedî kalbiñ diliñ bir eyle sen
 İste anı Hâlika yalvarî sen

Olinmaz sende me'mûl-i hıyânet
 'Acebdir bu eliñ maqtûc olına
 Tavâf-ı Kâ'bede irdim o zâra
 Beyân idem saña ol vaşf-ı hâlim
 İderdi sa'cyî bir hâtun önümce
 Niyâz itdüm o dem Perverdigâra
 Elim arkasına urdım işâret
 Bu hâtunı müyesser eyle baña
 Didi elin kesile kıldı zârı
 Didi bir bir aña ol mâcerâyı
 Didi benim iden işbu günâhı
 Saña zulm itmişem yâ merd-i mazlûm
 Ki bilmezsin saña irmiş zararım
 Benim zevceliğim saña virülmüş
 Eğer eyu eğer yâvuz bulalar
 Cefâmı görüben beni alasin
 Ve illâ haşre dek olur melâlüm
 Olur râhat gider gönli melâlî
 İtdiler dâr-ı fenâ' içre hużûr
 Yoğ ise sende hulûş itme emek
 Diñle ey cân kıl hulûş ile niyâz
 Ol du'âyı baña öğret pür-kemâl
 Meyyeti ihyâ' kılar Perverdigâr
 Buḫlı bilmezler şifâ' dermânıdur
 Hem buḫul var hem kişi olur melûl
 Dir ki halka sen bunu itme beyân
 Ol hayâtı bulmadı varmış öte
 Geldi ol kişi Resûlîñ yanına
 Ne 'aceb bulmadı ol meyyit cânı
 Lîk n'idem sende yok fem-i 'İsâ
 Âdemî olmazsa boşâdır demî
 Kalb ile dil bir ola ihlâş ile
 Dil gerek ki andan alub ḫarc ide
 Her merâmını hulûşen dile sen
 Her dü 'âlemde bulursın anı sen

Her umûrında Hudâya kıl nidâ'
 Mâ-sivâdan darde dermân isteme
 Tâ ki Hâlîk virmese kıl viremez
 İbn-i 'Abbas 'ammusına ol Resûl
 Söyledi kılûn tevekkül Tañrîya
 Korğa gör Hâkdan cemîc-i halde sen
 Ol recâ' havfî saña eyle cenâh
 185a Hâlîkı zîkr eyle yardımcı idin
 Her cemîc-i işleriñ dermânı ol
 Her kim andan istese kalmaz alû
 Yalvarınca şıdık ile olur kabûl
 İste andan perde yoğdır arada
 Bâb-ı ihsânîñ küşâde eylemiş
 Kâfir ü müşrik münâfık kulları
 Söyleyim saña münâsib bir haber
 Hâzret-i Mûsâ ki fir'avnê varur
 Ol ider ta'cizî kıldîñ sen bizi
 Ben seniñ sözün kulağa almazam
 Sözüm var saña kat'î anı diñle
 İdersin sen ki dînim doğrı hağdır
 Ve ben dahî direm ki dînim evlâ'
 185b İrer bunca diyâra hükmi-i destim
 Gel imdi bir iş idelim seniñle
 Şabağ olsun seniñle gel varalım
 Sen emr eyle şuya ki aqma dur bak
 Kimiñ emrinde oldıysa eğer şu
 Bu kavle ittifâkı eylediler
 Kaçan fir'avn ki aqşâma irişdi
 Bilürdi Hâlîkı olmuşdı mürted
 Şöhret-i dünyâyâ aldanmışdı ol
 Varub bir eve girdi gice pünhân
 Didi ol gökler ü yirin İlâhı
 Kamuniñ Hâlîkı sensin bilürem
 Beni sen hağ idüben kıldîñ a'lä
 Taleb kıldım ben istidrâcı yâ Rab
 Bilürem eylediñ dünyâmı ma'mûr

Cümleniñ derdine andandur devâ'
 Ğayrilerden yardım utân isteme
 Şâh-ı 'âlem olsa virün söylemez
 Bu naşîhatı didi ol zî-cukûl
 Eyleyiñ hâliş 'ameller bî-riyâ'
 Kurtulasın her kazâ'dan sağ esen
 Anlar ile uç fenâ'da bul felâh
 İsti'ânet dileyin andan hemûn
 Her cemîc-i müşkiliñ fermânı ol
 Yirleri gökleri ni'metle dolu
 Hâşâ mağrûm eyleye kulları ol
 Yardım ider hem bilişe hem yâda
 Hâğa yağmadır alan alsın dimiş
 İstese andan tehî kalmaz biri
 Diñle anı key be-ğayet mu'teber
 Dâ'imâ anı dîne da'vet kılur
 Sen nice bir kerre dirsın bu sözi
 Ol seniñ Tañrına bâş indirmezem
 Virelim araya fişâlı böyle
 Ki birdir Tañrı andan Ğayrı yoğdır
 Görirsın kamulardan benim a'lä
 Bu yir tañrısıyam cümleden üstim
 Ki kaç'ola nizâcımız anuñla
 Bu Nîl Irmağına biz buyıralım
 Ben emr idem girü dön yukarı aq
 Anuñ dîninde olalım kavil bu
 Mısır hağına cümle söylediler
 Nice gör Hâlîka yalvara düşdi
 'İnâd ile iderdi Hâlîkı red
 Bunuñla buldı şeytânı aña yol
 Şağalından aşlub itdi giryân
 Ki sensin her dü 'âlem pâdişâhı
 Yalândan ben qurı da'vâ kılurem
 İden sensin bilürem anı Mevlâ
 Baña virdüñ fenâ' mağşûdını hep
 Ki ben yıkdım beğâmı oldu mağhûr

186a Neyi kim istedim virdün anı sen
 Dilerem ben şu bâş yukâru aksen
 Bu işi halka yarın âşikâr it
 Beni hûr itme yarın halk içinde
 Eğerçi eâsî mücrim kulinam ben
 Yarâtmamak murâdın ger olırsa
 İdince bu murâdım dahî ihsân
 Tazârru^c eyler iken anda fir^cavn
 Girer Cebrâ'il adem şûretine
 İder ey pâdişâhım dinle hâlîm
 Benim yer ni^cmetim işimi itmez
 Ne kılam ol kula ey pâdişâhım
 Didi şimdi benim bir teşvîşim var
 Didi şâhım bu işe kılma te'hîr
 Kerem kıl şimdi vir katline fermân

186b Didi kim var ol kulu şuya ğark it
 Didi ey pâdişâhım korkarem ben
 Elimde ol seniñ ha^cttın bulunsın
 Kalem kâğıt getürmişem yaz anı
 Yazar kul ki ola Mevlâya eâsî
 Aña hükmim budır ki öyle kulu
 Didi fermânımı icrâ' idegör
 Şabağ olsun o kulu teng-dâr it
 Yazuben ğarka kendi virdi ha^cttı
 Şabağa dek la^cîn bî-dârî kıldı
 Nidâ' kılsa aña biliş ü yâdı
 Nebî oldığına Mûsâ dayandı
 Şabağ oldu şehir halkı çözüldi
 Ol dem Mûsâ ile fir^cavn gelurler

187a Du^câ ider o dem Mûsâ-i eimrân
 Anuñ fermânını tutmadı ağıdı
 Bu kez fir^cavn didi bâş yukâru ağı
 Yukâru ağı ki eâlem seni görsin
 Şu dondı bâş yukâru tutdı fermân
 Ferağlar doldı kalbine la^cîniñ
 İrince birinüñ hadd-i kemâli

Hacîl itme yarın beni dahî sen
 İdüb Mûsâ ta^caccüb aña bakşun
 Beni şâd eyle anı şerm-sâr it
 Ne dersen kıl baña tamu dibinde
 Benim bu hâcetim red eyleme sen
 Vücûda gelmez ol zerre olırsa
 Rubûbiyyete gelmez aşlâ noğşân
 Gör imdi ne kılur Hallâkı ol dün
 Gelür ol gice fir^cavnuñ katına
 Sözümi eylemez var eâsî kulım
 Muğâlifdir baña yolımca gitmez
 Baña bir çâre eyle ulû şâhım
 Yarın gel göreyim şimdi işim var
 Baña düşmân olıbdur eyle tedbîr
 İdiserdir yarın bir ulû tuğyân
 Benim bir ulû kaydım var yüri git
 Kerem kıl dest-i ha^cttın baña vir sen
 Anuñ ğarkı seniñ emriñle olsun
 Nicedür emriñ idelim biz anı
 Şuya ğark eyleyin oldır cezâ'sı
 Deñize ğark idün âzdurdu yolu
 Anı icrâ' tarîkine gidegör
 Anuñ ğarkını halka âşikâr it
 Alub Cebrâ'il o fermânı gitdi
 Tazârru^c eyleyub yalvârî kıldı
 Bulır ol kulu anda ol murâdı
 Sözüm giçer deyu yarub uyandı
 Kenâr-ı Nîle varuben düzildi
 Berâberce leb-i Nîle varurlar
 Dur imdi ağma nîle kıldı fermân
 Ki mü'minler ta^caccüb itdi bakdı
 Hazer eyle saña hışmım irer bak
 Beni tañrı bilüb dînime girsin
 Hudânıñ hikmeti var nice pünhân
 Melûl oldu o dem kalbi Nebîniñ
 Yâkın olmuş aña zidd-ı zevâli

Didi Mûsâ İlâhî hikmetiñdir
 Nedendur sözi kecgil oldu saña
 Hitâb irdi ki yâ Mûsâ Kerîmim
 Beni dostum veya düşmânım aña
 Kulum benden dilese ben severim
 Virürem ben anuñ istediğini
 Kıluben bâb-ı ihşânım küşâde
 Virünce furşatı düşmâna devrân

187b Virürem kâfire hânk-ı câde
 Sabağa dek baña ol zârî kıldı
 Ol mürted kulum istemişdi benden
 İşiniñ olmağın istedi benden
 Ol işin olmağın dilemedin sen
 Eğer sen dahî dilersen virürdim
 Dileyen kula eylerim cinâyet
 Aña kılmışam istidrâcı târî
 Dahî kalmadı ihtiyâcı anuñ
 İrişdi işiniñ hadd-i kemâli
 Söziñ olmadı Mûsâ eyleme ğam
 Yakında aña virürüz memâti
 Varıñuz bu gice hicret kılıñ siz
 Varub bunu kavmine didi Mûsâ
 Zenân-ı kavm-ı Mûsâ dir varalım

188a Varub dirler bizim vardur günümüz
 Size nûgerleriz vardur dilekler
 Ne deñlu var bezek libâs-ı avrat
 Varur Mûsâ'iler kavm ü kabîle
 Vararak yolları irdi deñize
 Şabahî oldu kıbtûler bilürler
 Didi fir'avn koyın varsun işine
 Didiler ki bilür misin n'idibdür
 Didiler Tañrımız sen kıl hîrâmı
 Tehâvvüre gelüb ol demde mel'ûn
 Sürüb anlara irişür nihânî

Bu fir'avn-ı la'în hûd düşmânıñdır
 Nedir bâciş ki ğâlib oldu baña
 Bilürsin hûd ki Rabbu'l-Âlemînim
 Beni ol çağırub imdâdım umsa
 Edâ'sını ben andan çok iverim
 Dilemem anı me'yûs gitdiğini
 Olur andan cââ' bilise yâda
 Anuñla baña gelmez zerre noķşân
 İrer ancak fenâ'sından murâde
 Bilüb c'acziñi ol yalvarî kıldı
 Ne naķş olur virince kereminden
 Anun'çün işi kecgil oldu senden
 Bunu kıl yâ İlâhî dimediñ sen
 Seniñ dahî murâdın ir görürdim
 Dilemeyen bulur âhir hacâlet
 Ki kılmazsun fenâ'da intizârı
 Tamâm olındı istidrâcı anuñ
 Beşâretdur yakın irmiş zevâli
 Seniñ dahî murâdın ir görürem
 Bulâsın dîn-i a'dâ'dan necâtı
 Kenâr-ı Nile erkence varıñ siz
 Olur hâzır kamu ol gün müheyyâ
 Zenân-ı Kıbtûden zînet alalım
 Size geldik libâsa yâ ulumuz
 Bize virün cevâhirden bezekler
 Virür anlara kıbtûler emânet
 Çıkâr ol gice gizlü cümle bile
 Gemi ister didiler şimdi bize
 Bunu fir'avne varub bildürirler
 Ne lâzım düşelim anuñ peşine
 Şu deñlu mâlımız alub gidübdür
 Elinden mâli âl kıl intikâmı
 Çerîsiyle ider anlara şeb-hûn
 Görüb mü'minler itdiler fiğâmı

Ol dem Mûsâya bakub ağladılar
 Ki Mûsâ leşker-i küffârı gördi
 Didi yâ Rabbenâ senden dileriz
 188b O dem Mûsâ Hudâdan diledi ʿavn
 Hiţâb-ı ʿizzet irdi ʿavn idelim
 Hemândem urdı deñize ʿaşâ ol
 Duʿâ kıldı anuñ balçığı derhâl
 Yüridiler o yollarıñ içine
 Göreydik birbirimiz dir yürirler
 Kamu şular çıkub durdı hevâya
 Görirler birbirin cümle giderler
 İrüb firʿavn deñiz kaʿrını gördi
 Didi kavmine görin heybetimden
 Didi ardınca varuñ anlara siz
 Durır havf ile gitmez ol yaramaz
 Kalur kendi çerfi anlara vardı
 O melʿûn aygır atlara binerdi
 Hücûm itdi alamadı başını
 189a Ecel meydânına şaldı anı ol
 Duran leşker anı gör nice yek-bâr
 O dem Mûsâ ile taşrâ çıkarlar
 Çerfisiyle laʿîn ortayı buldı
 Bu kez tañrılığı gitdi irâğa
 Olur etrâfı şu ortaya girdi
 Görir kendi viribdür katline hattı
 Geturdı ol zamân imân-ı ye'si
 Ki durdı şihhatunda kıldı küfrân
 Ölim vaqtı temelli yok imâna
 Görüb Mûsâyı melʿûn itdi feryâd
 Ki bundan soñra ben saña uyayım
 Deñizin balçığın Cebrâ'il aldı
 Tutıldı anda dili gitdi vaçar
 Hiţâb irdi ki Mûsâ bunca seni
 189b Eğer bir kerre çağırsa beni ol
 Hülûş ile beni çağırsa her kul

Bize irüşdi kâfirler didiler
 Tażârruʿ eyleyub secdeye vardı
 Bu mü'min kullara ʿavn eyleyesiz
 O vâkit istemedi ʿavnı firʿavn
 ʿAşâyı ur deñize yol virelim
 Deñiz açilüb oldu on iki yol
 Güneş unıb kurtdı anı fi'l-hâl
 Giderken havf irüşdi bir kaçına
 Duʿâ kıldı Kelfim anı bulırlar
 Açıldı hayme gibi oldu sâye
 Sevinerek Hağka tesbîh iderler
 Anı heybet alub havf ile durdı
 Hevâ üzre durır şu hey'etimden
 Kırn cümlesini gelin baña tiz
 Kuşını gönderür kendi varamaz
 Taleb kısrâğıyla Cebrâ'il irdi
 Kaçan firʿavn atı kısrâğı gördi
 Alub gitdi o melʿûnıñ leşini
 Çekub çengâluna çaldı anı ol
 Kamusı ardına düşdi ne kim var
 Durub ol leşkeri ğarğa bakırlar
 Deñizin çevre etrâfı yıkıldı
 Anı Tañrısı düşirdi tuzâğa
 O kendi yazdığı hattını viridi
 Ki ğarğ olacağını bildi mürted
 Velâkin olmaz anuñ fâ'idesi
 İmâna virmedi ol vaqtde gerdân
 Yapuşanlar irebilmez emâna
 Meded Mûsâ baña sen eyle imdâd
 Ne dîn ile olursan ben olayım
 O melʿûnıñ hemân ağzına çaldı
 Deñiz kavuşdı ğarğ olındı yek-bâr
 Çağırdı sen halâş itmedin anı
 Halâş idüb virirdüm ben aña yol
 Aña ʿavnim irer bulır halâş ol

Kamusı ğarķ olıb irişdi nâra
 Ne ki var anlar üzre şevb-i âlet
 Hemân yalvârâgör Ahmed Hudâya
 Gör evvel kâfir oldu c'avne tâlib
 Merâmın şıdk ile istedi buldı
 Sever yalvârânı isteyenı ol
 Ki andandur kamu işler kilidi
 Kılıbdur bâb-ı ihşânun küşâde
 Ganî oldur hâzânında kerem çok
 Bulınma ğâfil umma ğayriden dâd
 Kıyâsım var mîzân-ı c'aķla sen ur
 Analar erhâm şağır evlâdına

190a Olmasa fermân-ı Bârî varamaz
 Hikâyet var münâsib diñle ey nâs
 Bir zamânda var idi bir pâdişâh
 Hep eubâ bir yire cemc oldılar
 Didiler böyle şıfat oğlân gerek
 Ayağın karnına anuñ koyasın
 Pâdişâh emr eyledi tizce varñ
 Gezdiler şehri temâmî ser-te-ser
 Ol şıfatda bir uşâğı buldılar
 Mekteb uşâķları feryâd eyledi
 Dirler oğlın karnı yarılsa gerek
 Böyledir işi yürı git yanına
 Zâr iderek atası oldu revân
 Didi şâhım birdür oğlım vir baña

190b Kıyma şâhım ol şabî oğlânıma
 Ol kişiyi şâh öninden aldılar
 Ol kişiye didiler olma hâzîn
 Şâh olmasaydı vilâyet yıkılır
 Geluben a'câ' bizi ğarât ider
 İrmeden şâha ölüm vir oğlını
 Öyle bil oğlın vefât oldu cânı
 Virdiler biñ altun aña ol gedâ
 Gördiler geldi uşâğın anesi
 Karalar geymiş döğer kendüzini

Kabûl itmedi şu atdı kenâra
 Anı Mûsâ'iler aldı ğanîmet
 İrsin her dü c'âlemde c'atâ'ya
 Nice Mûsâ Kelime oldu ğâlib
 Nebî istemedi teşvîşe daldı
 Virür her isteyenin hâcetini ol
 İrişdirür ümîde nâ-ümîdi
 Kim ister irişür andan murâde
 Virür kullarına aślâ dimez yok
 Hudâ halk itmeyince yokdır imdâd
 Tevekkül bezmine gel olmağil dūr
 Hâl-i c'usrında çağırssa dâdına
 Virmese kudret anı kurtaramaz
 Hudâ'dır yardım iden kullara hâşş
 Virdi bir zaĥmet ayağına İlâh
 Arayu anuñ c'ilâcın buldılar
 Yaralar karnını anuñ tiz irek
 Böyledir dermânı râhat olasın
 Nirde var böyle şıfat oğlân bulın
 Geldiler bir mektebe anlar meğer
 Alub anı pâdişâha geldiler
 Varub atasına hâli söyledi
 Şâh ayakların aña koysa gerek
 Görmeden mevti iriş dermânına
 Ağlayarak şâha girdi ol zamân
 Hiç revâ mı böyle iş itmek saña
 Ne kılursañ eyle benim cânıma
 Ol vezîrin meclisine vardılar
 Şâh iledür olduğın bunda emîn
 İl vilâyet ayak altında kalur
 Mâl ü mülk ehl ü c'ayâl elden gider
 Al bedel oğlın yerine karnını
 İletüb kabrine defn itdün anı
 Gördi altun oğlını itdi fedâ'
 Ağlar olmuş oğlının divânesi
 Pâre pâre eylemiş ol yüzini

Ol sarâya girdi bir efgân ile
 Ağlayu dir ol bir evlâdım virüñ
 Alub anı da vezîre vardılar
 Ol vezîr itdi aña kim yâ hâtun
 Ol didi tarlamda anı ekmişem
 191a Ata evlâdın ne bilsün kadrini
 Yok yire ağlama hâtun didiler
 Altunı gördi mülâyim söyledi
 Âdemîde sîm ü zerr oldı ʿazîz
 İtdi çün atası virdi ben n'idem
 Râzî oldı ata ana bu işe
 Pâdişâh kullarına emr eyledi
 Her yaña kıldı münâdiler nidâ'
 Emr ider şâh oğlânın atasına
 Halka bildirün ki ben oğlânızı
 Ata ile ana halka vardılar
 Söylediler yâ cemâ'at biliñüz
 Almadı cebr ile şâh oğlânızı
 Diyetin aldık ne diler işlesin
 Didiler oğlâna bildin mi bunu
 191b Gördi oğlân ata ana işini
 Ağlayu dönib atasına bakar
 Didi ey ata görirsün hâlimi
 Ey ata ʿâk olmadım hûd saña ben
 Benden özge yokdır evlâdın seniñ
 Atası dir ben seni virdüm şâha
 Atasından gördi çâre olmadı
 Ey beni doğran ana rahmiñ kanî
 Sen baña kıyma analık eyle sen
 Râzî olma sen bu işe bile şâh
 Benden özge yokdır evlâdın ana
 Cânınızdan hûb severdinüz beni
 Anası dir şâha yalvâr yâ oğul
 Gördi kılmadı ata ana medâr
 Katl için alduñ eyâ şâhım beni

Şâha vardı ağlayarak zâr ile
 Oğluma olan işi baña kıluñ
 Anuñ âhıyla kamusu yandılar
 Atasından oğlını aldık şâtun
 Bunca yıllar zahmetini çekmişem
 Kıymet ile ol vire evlâdın
 Aña dahî beş yüz altun virdiler
 Tâş iken altun anı mum eyledi
 Her müşevveş işleri eyler temiz
 Oğul anuñ ben niçün feryâd idem
 Düşdi halkın arasına endişe
 Şehir halkı bir yire gelsun didi
 Varıñız meydâna ey bây ü gedâ
 Avrat ile var bu halk arasına
 Şâtun aldım kılmışam râzî sizi
 Bir yüce yir üzre varub durdılar
 İşbu hâle cümle şâhid olñuz
 Şatdık aña eyledi râzî bizi
 Diler öldirsin diler bağışlasın
 Şatdılar ata ana şâha seni
 Ağlayu dökdi gözinden yaşını
 Gözlerinden şu revân olmuş akar
 Kıyma baña dökmesünlar kanımı
 Ne için virdün beni cellâda sen
 Ben gidince arta feryâdın seniñ
 Ağlamakdan fâ'ide yokdır saña
 Döndi bu kez anasına söyledi
 Sen dahî altun alub şatdın beni
 Yalvaruben pâdişâha söyle sen
 Bu işi kılmaz baña ol pâdişâh
 Ben gidince çâlasın yañdan yaña
 Gelmedi ol sevginün eyu sonı
 Çâre yok bizden olındun şâha kul
 Döndi şâha yalvaruben kıldı zâr
 Böyle zulme görmezem lâyıq seni

192a Bilmedim cürmim nedir katle sezâ
 Güç olunca bir mene şâha varur
 Sen ki şâhım güç idersün n'ideyim
 Sen kerem eyle yâzıkdır cânıma
 Şâh ider n'idem ki vardır zahmetim
 Gerçi ölmeğin seniñ âh iledür
 Ben ölirsem il vilâyet yıkılır
 Boynını burdı bakar her yanına
 Gördi oğlan mâ-sivâdan çâre yok
 Ma'clûmındur Rabbenâ hâlim saña
 Pâdişâh ister ki karnım yardıra
 Bu nice zulm işdür iderler baña
 Mâ-sivâdan baña çâre olmadı
 Geçdi benden ata ana gördi mâl
 Sen yaratmasan hâlâsı bulamam

192b Yardımıñ muhtâcıdur câm ile hâşş
 Vir bu şâhın derdine dermânı sen
 Böyle deyub zâr-ı giryân eyledi
 İtdiler anda efgânı ne ki var
 Öyle bir ağlaşma düşdi halka ki
 Bakdı anda câlemin giryânına
 Müstecâb itdi du'âyı ol Kerîm
 Aluben oğlanı basdı bağına
 Kaynadı ol dem mehabbeti aña
 Ben bu renc ile ölirsem öleyim
 Bir nidâ' irdi o dem şâha nihân
 Aldı oğlanın göziniñ yaşını
 Ayağını eyledi sağ ol Tabîb
 Ol zamân fermân ider şâh oğlanı
 Bu benim oğlumdurur şimdengiri

193a Ol şabî yalvardı çün Allâhına
 Aḫmedî yalvâr Hudâyâ her zamân
 Aña yalvârmağa eyle câdeti
 Hâlıkın ta virmeyince bir merâm
 Ol Ğanîdir mâ-sivâ muhtâcıdur
 Andan alur cümle erzâkı cîbâd

Şormaya mı bu işi senden Hudâ
 Ol kişiden şâh anuñ dâdın alur
 Dâd içün ben kime feryâd ideyim
 Girme sultanım bir avuç kanıma
 Seniñ ölmeğinle olur şuhâtum
 cÂlemin râhatlığı şâh iledür
 Sen ölince il vilâyet yapılır
 Ya'ni bir imdâd irişe cânına
 Döndi Hâkdan yaña dir yâ rahmı çok
 Bî-nevâyım zulm ider kullar baña
 Karnımı ayaklarıyla doldıra
 Ben ne hâcet söyleyem hâlim saña
 Senden özgeden ümîdim kalmadı
 Sen kulından giçmesin yâ Zü'l-Celâl
 Ğayrilerden derde dermân olamam
 Sen beni cellâd elinden kıl hâlâş
 Tâ ki anuñla bulam fermânı ben
 Cümleniñ bağırını büryân eyledi
 Göklere çıkdı o feryâd ile zâr
 Ağladı göklerdeki yirlerdeki
 Lerze düşdi pâdişâhın cânına
 Pâdişâhın gönline şaldın rahîm
 Didi zâlimdir saña kim el şuna
 Didi evlâd eyledim seni baña
 Bu seniñ âh ile zârın almayım
 Oğlanın gözyâşındır rencine em
 Sürdi renc gör hekîmiñ işini
 Eyledi ol şâha oğlanı habîb
 Dürli donlar ile geydirin bunı
 Hüküm idüb zabt eylesun cümle yiri
 Gör nice maqbûl olındı şâhına
 Nâ'il-i maşşûd olasın dü cihân
 İste andan her dü câlem hâceti
 Virebilmez câlemin halkı nizâm
 Cümlesi kullandır serrâcıdur
 Birbirine şarf iderler ola dâd

Birbirinden görmelidür menfâ'at
Yir anuñ emlâk anuñ emvâl anuñ
İstese bir pâdişâhdan bir gedâ
Sen yapuş esbâbına anı dile
Diler kapunda yâ Rab Aḥmedindir
Ḥakîrem 'acîzem sâ'il gedâyam
Tehî destem saña yarâr işim yok
'Alîlem düşmişem kapuña miskîn
Eğer senden baña olmazsa çâre

193b Ne deñlu 'aşî mücrim pür-ḥatâ'yam
Bağışlâ bizleriñ cürm ü ḥatâ'sın
Saña kuluz Ḥabîbiñ ümmetiyiz
Kamu aqvâl ü ef'âlimızı hep
Niyâzımız budur dâr-ı fenâ'da
Recâ' ḥavfîn kanadıyla uçalım
Fenâ'da 'avnu kıl şâbit bulalım
Eğer maqbûle istersen merâmu
Du'ânıñ ibtidâsı intihâsı
Biri rehber biri dindâr olırlar
Ki zîrâ perdeler var râha gitmez
Kılavuzdur şalât aña bulur yol
Eliñ kaldır Resûle vir şalâtı

Tâ kılalar birbirine ünsiyet
Biz emânet-kâr alub viren anuñ
Virmez ol tâ virmeyince ol Ḥudâ
Ḥaḥ virürsa yardım ider kul kula
Ricâ eyler murâdı rahmetindir
Saña lâyıḳ bulunmaz bir hedâyam
Yarâmaz işlerimden tuhfeler çok
Ağışnâ yâ ğıyâşe'l-müstağışîn
Kıdıram her dü 'âlemde âvâre
Yine ḥâhânde-yi lûtf 'atâ'yam
Ki sen ehl-i kerem ehl-i 'atâ'sın
Ḥabîbiñ hürmetine 'afv idiñüz
Muvâfıḳ kıl rızâ'ña cümle yâ Rab
Bizi kıl beyn-i ḥavf ile recâ'da
Ḥatârlu yirleri sâlim giçelim
Imân-ı kâmil ile ḥatm olalım
Yürüt evvel şalât ile selâmu
Şalât ile olırsa ger edâ'sı
Uçırub anı dergâha urırlar
Mu'allâḳda durır dergâha gitmez
Açar perdeleri Ḥaḳḳa varur yol
Açar Rabbiñ saña her müşkilâu

194a

Fİ BEYÂN-I MEBḤAŞ-I ŞÜKR Ü ḤAMD

Ḥâlîḳña şükri kıl yâ Aḥmedî
'Usre ḥamd eyle ve yusre şükri kıl
Şükr şayd-ı ni'met-i maḳşûdedir
Şükre ma'cnâ vir daḥî yâ Rab baña
Şükre meyyâl olmak istersen oğul
Senden a'clâya baḳub âh eyleme
Sen ḳalîle kıl şükri çok bulasın
Her kimesne ḥâline şükr eylese
Arta anuñ ni'meti eksilmeye
Ḥâlîḳa şükr itmeyenler n'eyledi
Rızḳımı kul yise de şükr itmese
Durmasın ol kul yirimde söyledi

Tâ bulasın her dü 'âlem râḥatı
Kim bulur andan cilâ' mir'ât-ı dil
Ḥamd ḳayd-ı ni'met-i mevcûdedir
Ḥamde ma'cnâ râziyam yâ Rab buña
Senden ednâyı gözet bul şükre yol
Şükri nisyân itdirür şalar ğama
Râḥat-ı dâreyne nâ'il olasın
Ḥâlîḳiñ ni'metleridür bu dise
Her dü 'âlem mihneti ol görmeye
Ol kula gör Ḥâlîḳi ne söyledi
Râzıḳım viridi bunu fikr itmese
Varsun özge tañrı arasın didi

Yokdur andan özge Tañrı hem yiri
  Ademden halk iden Hall kımızdur
 194b Kamu maħl ki fi len y  mek len
 Her nemiz var ise ni met bilelim
 Setr-i  avret sevbi ni met bilmeli
 G r a a Ő kr itmeyenler h lini
 Bir riv yet var idem di le pey m
 H zret-i M s  gider birg n T ra
 Yolda g rdi bir kişi  ury n durur
 G rdi anı s yledi h li n nedir
 Ol didi fakre girift rem n'idem
 Oyle muht cem yo umdur bir siy b
 Y  Nebi a'll h gidersin Rabbu a
 Ba a virs n sevbi mest r olayım
 Issi Őavukla teni yandurmuŐam
 Vardı M s  T rına itdi kıy m
 195a Ne sip riŐ itdi  ury num sa a
 Ol anı sa a em net eyledi
 Sen gerek anı em net bilesin
 Her em net nesneye h fiz oli n
 Ol Nebi  ury nı H kka s yledi
 H k Ta  l  itdi y  M s  o kul
 H kka varunca ider kavli-i gir n
 Ol kişi hemcinsini bilmez Şerif
  dem yle hoş lis nı eylemez
 Ger ne de lu eylik olsa ol kula
  ayrilerin h line eyler h sed
 Ol kul n ef ali Ő m aqv li Ő m
 R hatını b yle kıldım bilsin ol
 Var sen anu  yanına bil  avrını
 S yle  ury nım beni fikr eylesin
 195b Ol kum ile setr-i  avret eyledi
  za ol Ő kr eylesin  o ı virem
 Vardı M s  ol kişiye s yledi
 Sa a virmiŐd r H d  Őih at beden

Biz gerek ki Ő kr idelim yalv n
 Bize rızkı viren ol Rezz kımızdur
 Yeturmez Ő krini anun kem len
 Biz gerek ki g nde Ő kri kılalım
 Anu  i un H kka Ő kri kılmalı
 Na l idem sa a işit aqv lını
 H lki n  Ő kri kul bulunma h m
 Ol div n-ı B riye varub dura
 Kuma girmiş t  beline oturur
 Kuma girmiŐsin bu ef ali n nedir
 Yok Őiy bım  avretimi setr idem
 Fakr odıyla ba rım olmuşdur keb b
 Bu s zime sa a em net di a a
  dem i re ben de varub  alayım
 V dilerde gezmeden usanmuŐam
 H lki itdi a a ba de'l-kel m
  limim a a veli s yle ba a
 Var bunu sen Rabbu a s yle didi
 Ol maħalline anı s yleyesin
 H kmine icr 'sına n fiz oli n
 Ol kiŐini n h li n i l m eyledi
 Bed-lis nı var bulamaz halka yol
 Z bunı  ury nı kıldım ber-yab n
  ul-i bey b n yla olsun harif
 Kendini hemcinsini r hat  omaz
 Bilmez aŐl  saymaz anı bir pula
 H k ile yok  lfeti aqv li bed
 Olsun ol vir nelerde miŐ-i b m
 V di-i issızda seyr n itsin ol
 S yle ferm nım a a g r kavlini
 Hem lis n-ı h b id b Ő kr eylesin
 Kendine ikr m anı bilsin didi
 Ni met ile r hatını ir g rem
 Ő kri kılsın hoş-lis n olsun didi
 Dah  nice l tfi var Őekv  neden

Halk ile yok ülfet ile hûb işin
 Ol didi ben halka açık olmazam
 Âdemî şâh olsa itmern iltiyâm
 Eylemem ülfet beher âdemlere
 Oldı 'anķâ tab'ı ahvâlim benim
 Vâdilerde sevbe muhtâc olayım
 Gördi ol dem bir kasırğa geldi bol
 Oldı 'avret yiri anda âşikâr
 Bir hacâlet irdi ol dem kendine
 Böyledir 'anķâ-yı tab' olan kişi
 Ahmedî sen söyleme âcı sözi
 196a Âdemîye Hâlıkı virdi 'ayâr
 Sendedir vezni mihekk sañki 'uķûl
 Herkesi haddince bil kıl ünsiyet
 Didi mü'min haķķına ol Müsta'ân
 Herkese haddince eyle raĝbeti
 Hâlıkâ halka sözi nerm eyle sen
 Âdemî üçdir biri lisân kulu
 Vaĝşî tab' olma olagör âdemî
 Kavl-i fi'li deftere mestûr olır
 Olma ĝâfil itne halka kavl-i zôr
 Şol nazar îmânıyla bir bak saña
 İhtiyâr eyle halka şirin lisân
 Şükirler eyle ol Perverdigâra
 Yaratmasa cihâna gelmez idik
 Yarâtdı bizi mü'min kıldı şâbit
 Müdâmî şol îmânın şükriñi kıl
 196b İmânın kadrini bilmezse insân
 Şükir elhamdulillâh bî-nihâyet
 Hezârân şükr ü minnet ol Refî'a
 Bizi kıldı ümemlerden mükerrerem
 Gerek şükr idelim bizler Hudâya
 Yarâtdı bizleri 'âlemde insân
 Yahûdî yâhûd Naşrânî kılaydı
 Olurduñ her dü 'âlemde bî-çâre
 Görirsin kâfirî halî îmândan

Ol sebebden olmisin vâdî-nişin
 Âdemî oĝlum da olsa sevmezem
 Eylemem aña mülâyimce kelâm
 Ben nefes harc eylemezem kemlere
 Şükre lâyıķ var mı aķvâlim benim
 Böyle hâle şükri aña kılayım
 Ol kumu kaldırdı 'uryân oldı ol
 Oldı Mûsâ Hazretinde şerm-sâr
 Kaçdı andan gitdi ıssız vâdiye
 Fîle beñzer ki yular almaz bâşı
 Atma halkın kalbiñe âteş közi
 Herkese haddince virmiş i'tibâr
 Anlar ile bulnur 'yâr-ı kul
 Böyle olmuş şuĝl-i dünyâ maşlahat
 Oldı kardâş birbirine mü'minan
 Halk arasında bulasın 'izzeti
 Her dü 'âlem içre şerm olmayasen
 Bir dahî âdem biri ihsân kulu
 Âdemîniñ boşına olmaz demi
 Ol divân-ı Bâriye maĝzûr olır
 Olma halka bed-zebân Allâha dûr
 Bunca ikrâm eylemişdir Haķ saña
 Âdemîyle bir hoş eyle zinde-ĝân
 Bizi yoķdan var iden Girdigâra
 Dü 'âlem ni'metini bulmaz idik
 Ve İslâm üzre bizi kıldı râbî
 Zevâlini anuben fikrini kıl
 Gider encâmı olmaz aña dermân
 Bizi kıldı o maĝbûbına ümmet
 Bizi ümmet kılıbdur ol Şefî'a
 Nebimiz enbiyâ'lardan mu'azzam
 Bizi ĝarķ eylemiş lütf ü 'aķâ'ya
 Ve 'ârif kıldı virdi 'aķl ü îmân
 Dü 'âlem içre ahvâlin n'olaydı
 Cehennemde kalurduñ yüzi kare
 Şükir kıl Haķ seni kılmadı andan

Veyâ kılma marîz-i mübtelâdan
 Nic'olardı seniñ ahvâliñ ey kul
 Veya hınzır veyâhûd kelb ideydi
 Olırdun kurbet-i Yezdâniden dūr
 Yarâtdı iblisi c'âlemde merdûd
 Ne noqşân irdi Hakkıñ kudretine
 197a Bu c'âlem halkına kılmasa ihsân
 Ganîdir cümle noqşândan ârîdir
 Yiter c'aqıl olana bunca pendim
 Viribdūr cismiñe ol Bârî şihhat
 Virür şehr-i vücûda dem be dem bād
 Vücûdun şehrine bunca melekler
 Saña huddâm idübdir cümle c'uzvîñ
 Eğer ol virmezse a'zâya kudret
 Viribdūr c'uzvîña kudret kemâlî
 Ömür sermâyesin virme hevâya
 Gerek ki fikr idelim bunu her dem
 Bizi kul Hâlıkı vâhid bilelim
 Tehî gelmedi işbu hâne kervân
 Gelibdūr fânîye tâ'at için ol
 Olıbdur tâ'at-ı Hakkâ şükr-i c'ayn
 197b c'ibâdet eylese kul şeb nehâfî
 Bir rivâyet var münâsib yâ kirâm
 Ol benî isrâ'iliñ vaqti iken
 Garğa varub pârelendi ol gemi
 Kaldı bir tahtanıñ üstinde o cân
 Doğdı bir oğlân olındı nâ'ile
 Var ol hârun rûhını çabz eylegil
 Varub anuñ rûhını çabz eyledi
 Sen var o ma'şûm uşâğın yanına
 Ben anuñ vâlidesini almuşam
 Sen var anuñ ol lâlâsı kıl selîm
 Kim benim kaınmda bir kul kıymeti
 Vardı Cebrâ'il uşâğın yanına
 Hârunıñ sağ yanını çüritmedi
 198a Lâlâ virmiş Hakk aña Cibrilini

Ki münfekk olmayaydın hiç belâdan
 Saña virmiş beden râhatını ol
 Veya cinnî şeyâfın yarâdaydı
 Olırdun her dü c'âlem hûr mağhûr
 Kâlisardir cehennem içre matrûd
 Rubûbiyyetine saltanatına
 Anuñ zâtına gelmez zerre noqşân
 Kamu noqşân şifâtlardan berîdir
 Kulâk ur beni bir diñle efendim
 Yiyüb içüb yürirsün böyle râhat
 Girüb eyler vücûdın şehrin âbâd
 Kılur hizmet ider bunca emekler
 Anuñ sen kadrini bil eyle şükriñ
 Olırdı sebl idebilmezdi san'at
 Rızâ'sı yolına harc eyle anı
 Unr zahmı iremezsin devâ'ya
 Niçün geldi fenâ' mülkine âdem
 Anuñ emri nedir c'amil olalım
 Eğer hayvân eğer insân eğer cân
 Gerekdir şükr ile tâ'at kıla bol
 Anuñla bize nûr tâ'at olur zeyn
 Şükri kılmasa olmaz pâydârî
 Diñle anı şükre meşğûl ol müdâm
 Bir gemiye girdi bir hâmile zen
 Kalmadı ol zenden özge âdemî
 Bir âdâya iletür anı nihân
 Hakk Ta'âlâ emr eder c'Azrâ'ile
 Böyledir taqdîr-i hükmi şöyle bil
 Hâlıkı Cebrâ'ile emr eyledi
 Vir anasınıñ memesis ağzına
 Gurbet ilde anı öksiz koymuşam
 Her işini gör ki olmasın elîm
 Yirlerimden göklerimden key çati
 Virdi anası memesis ağzına
 Ol memeniñ südini kurtımadı
 Bilece büyütmez mi anda anı

Büyidi basar oldu yire ayak
 Meyve eşcârıyla zeyn idi âdâ
 Hâk aña 'aqlı hidâyet eyledi
 Aradı ol 'aqlıyla Hâllâkını
 İtdi işbu maḥlûkâtın bânisi
 Aradı 'aql ile ma'cûdın bilür
 Yoğ idi bir kimse âzaydı o kul
 Kılmadı 'işyânı aşlâ ol kişi
 Defterinde tâ'atıyla zikri çok
 Gitdi dünyâdan ecel irdi aña
 Yarın ol maḥşer günü ola dîvân
 Defterinde hiç günâhu yok anuñ
 Aña hâtifden ire ol dem ḥuṭâb
 Tâ'atıyla yâḥûd fazlımla seni

198b Ol ide ki isterem ol rif'atı
 Tâ'atına maḡrûr ola ol kişi
 Söyleye Hâlik cinânım çoḡdurur
 Tâ'atı kıldım vesîle râḥatı
 Bu seniñ cümle 'ibâdetiñ kulum
 Yâ kulum gel vir hisâbımı baña
 Sen yoğ idin ben seni var eyledim
 Ananın rahmine indirdim seni
 Ol vücûdın şehrine virdüm nizâm
 Eyledim ol cife zulmetden ḥalâş
 Doḡdın anañ gördi bunca zahmeti
 Memesine südi işsân eyledim
 Hülkî virdim ki saña oldu ḥalîm
 Kudreti virdim yire basdın ayak
 Büyüdüb yir üzre devrân eyledin

199a Virdim ayak n'irye didinse vara
 Görmeği işitmeği koḡlamağı
 Diliñe virdim lûḡat itdi kelâm
 Rızkıñı virdim ki cu'ân olmadın
 Saña virdim kanmağ ile doymağı
 'Aqlı virdim saña imdâd eyledi

Başladı meyve yimeğe ol uşâk
 Ol uşâk eylerdi anlardan ğidâ
 Hâk iden lâ-büdd beni vardır didi
 Buldı istidlâl ile Rezzâkını
 Vardır oldır cümlemiziñ tañrısı
 Aña kullık eyleyub tâ'at kılur
 'Âbid ü zâhid idi ğayet de ol
 İrdi seksân seneye anuñ yâşı
 Tâ'atın ra'cânâ 'uyûn-i şükri yoḡ
 Gördi 'Âzrâ'il anı kaldı taña
 Ol kişiye getureler ol zamân
 Tâ'atı ḥadden ziyâde çoḡ anuñ
 Bir su'âlim var saña eyle cevâb
 Cennete idḥâl idem söyle anı
 Tâ'atımla viresen ol cenneti
 Döndire ol demde 'aḡsine işi
 Tâ'atıyla kula cennet yoḡdurur
 Kullarım fazlımla varur cenneti
 Denk olur mı zerre lûtfıma benim
 Bunca in'âmım virilmişdi saña
 Atanın zahrin saña dâr eyledim
 Virdim anda şûreti cismi cânı
 Kıldım âdem hey'eti maḥlûk-i nâm
 Fânîye irdin selâmet şekl-i nâs
 Merḥâmet virdim ki kıldı şefkatı
 Seni emzirmeyi âsân eyledim
 Besledi seni kucağında selîm
 Arzı durdurdım saña kıldım dayâk
 Yirlere göklere seyrân eyledin
 Virdim eller cümle işlerin göre
 Virdim ağız lezzeti'çün dimâğı
 Kim beyân itdürdi ḡalbinde merâm
 Şu saña virdim ki 'atşân olmadın
 Hem sebileyn ile râḥat olmağı
 Fikri virdim saña îrâd eyledi

Anlar ile arayu buldın beni
 Saña tevfiķ eyledim buldın Hakkı
 İhtiyânı saña tevfiż eyledim
 Herbir a'zâna ki virdim kudreti
 Cümle a'zânı saña râm eyledim
 İç ü dıŝına melekler hızmı
 Maḥlûkâtın yegreki kıldım sizi
 Bunların gibi daḥî nice hezâr

199b Bunları ni'met saña bildin mi hiç
 Bunca in'âm ü 'aṭıyyem hep saña
 Fânide bir kerre göge rû'yetiñ
 Koyalar mizâna anları 'ayân
 İdeler bunca 'ibâdet eyledin
 Saña oldu bunca in'âmım benim
 Tâ'atın yolında cevân eylediñ
 Kılmadıñ sen çünki 'işyânı baña
 Fazlım ile kul bulır cinânımı
 Cennetim yok tâ'atıyla virmege
 Cennet ile nânıma sen ol irâķ
 Ehl-i a'râf işbu dünyâ gibidir
 Anda olanlar eküb biçüb döger
 Göndere a'râfa anı Girdigâr
 Aḫmedî gör sen Hudânın lûtfuñı

200a Fazlını iḥsân için ol kuluña
 Evvelâ ol kulı me'yûs eyleye
 Kalbiñe ire ki nişyân eyledim
 Âh niçün ben söylemedim yâ Hudâ
 Ben niçün bel bağladım bu tâ'ate
 Bunca yıl ya'ni ibâdet eyledim
 Çoğ imiş kullarda ihķâķ-ı Kadîr
 Raḫmeti baña bilirdüm key karîb
 Ben baña itdim deyu âh ide ol
 Hâlıkıñdan derdiñe dermân ola
 İde ey kulım bu fikri eyledin
 Ol ide ḫalk eyledin insânı sen
 Ger ne deñlu eylese cürmi 'ibâd

Şalmadım 'avn ile hızlâna seni
 İstikâmet virdim olmadıñ şakî
 Ḥayra şarf itmege anı diledim
 Virmiş idim herbirine şan'atı
 Seni şâh anları huddâm eyledim
 İtdürürdim bula cismiñ râḫatı
 Aḫsen-i taķvîm deyu andım sizi
 Lûtf-i in'âmımı gördin bî-şumar
 Herbiriniñ şükriñi kıldın mı hiç
 Bir gözün şükriñi ancak vir baña
 Vezni olınsa anuñ ile tâ'atın
 Ol gele dağlarca tâ'atdan girân
 Kanî yâ şükran-ı ni'met n'eyledin
 Anlar için kanî yâ şükrim benim
 Zeyn-i tâ'at şükri nişyân eylediñ
 Virmeyim nârın 'azâbını saña
 Tâ'atıyla görmez olur nârımı
 Bende ḫakkıñ yok cinâna girmege
 Var yüri a'râfa anda kıl durâķ
 Cennet ile nârın ara yiridir
 El emeğin ḫaşılı anda yiyer
 Ser-nigün olub vara ol şerm-sâr
 Nice kılur kula lûtfın 'aṭfıñı
 Gör ne fikri vire anuñ göñliñe
 Şoñra anı lûtfı me'nûs eyleye
 Ben niçün kendime noķşân eyledim
 Baña fazlınla cinânı kıl 'atâ'
 Ben niçün mağrûr olam 'ibâdete
 Bir nazar dengi değılmiş bilmedim
 Bilmedim a'râfıña oldım esîr
 Oldı ol zannım hevâya munķalîb
 Boynı buruķ ağlayarak gide ol
 Dönderin divânıma fermân ola
 Yâ niçün bunu evvel sen dimedin
 Bizlere virdin 'atâ' nişyânı sen
 Raḫmeti gufrânı eyler istinâd

Kulların ef'âlıdur cürm ü hatâ'
 Tâ'ata mağrûr olb sehv eyledim
 200b Vir baña fazlınla yâ Rab cenneti
 Hâlıkı ol kula ihsân eyleye
 Ahmedî var mı 'aceb bir tâ'atıñ
 Nice nârından halâş olsan gerek
 Hüsn-i zannım var ola derde hakîm
 Gerçi ben icrâm ile alüdeyim
 Kul ne deñlu eylese tâ'atı çok
 Hizmetini ki velî yalvarana
 Yalvaran aña bulır âhir merâm
 Kulda bulunmaz behişt için bahâ
 Server-i Âdem o Mağbûb-i Hudâ
 On sekiz bin 'âlemiñ oldır beği
 Cümle 'âbid zâhidiñ sulţanı ol
 Cümleden mergûb anuñ her 'âdeti
 Ol dahî didi cinânını Hudâ
 201a Fazl-i Bârîyle cinâna varuram
 Var kıyâs eyle seniñ gibi hakîr
 Sen nice bulsan gerekdir cenneti
 Tarîk-i Hağ ile Allâha sen var
 Ol dilerse dagca cürmi iürür
 Râh-ı şer' ile varır Allâha yol
 Kılma kul bir zerrece hâlis 'amel
 Ol dilerse 'adde gelmez seyyi'ât
 Yâ İlâhî ol Muhammed hürmeti
 Bizde yokdır cennete lâyıq bahâ
 Bu tarîk-i ehl-i sünnetden bizi
 Bizlere virdüñ îmânıñ hil'atı
 Kılma gâfiller böliginden bizi
 Kadriñi bildir îmânıñ şükriñi
 Şâkir ol îmân için bulsın devâm
 Okıyanı diñleyeni yazanı

Hâlıkıñ ef'âlıdur 'afv ü 'atâ'
 Bilmedim bilmezlik ile söyledim
 Tâ'atımıñ olmasın hiç minneti
 Fazlı ile cennetiñe yollaya
 Hâlika yarâr için 'ibâdetiñ
 Sen nice ol cenneti bulsan gerek
 Yok yarâr işim velî Rabbim kerîm
 Yine hâhânde-yi lûtf ü 'atâ'yım
 Fazl-ı Hağ olmazsa cennet kula yok
 Rağmeti çokdır dile virür saña
 Sen hemân yalvâragör bulunma hâm
 Fazlu 'adl ile virür kula Şehâ
 Seyyed-i 'Âlem Muhammed Muştafâ
 On sekiz 'âlemde halkın yegreki
 Cümle zikr ü tâ'atıñ 'ummânı ol
 Cümleden mağbûl olunmuş tâ'atı
 Tâ'atımla eylemez baña 'atâ'
 Lûtf ü ihsân ile anı bulıram
 Fazl-ı Bârî olmasa ger dest-gir
 Ağla iste fazlı ile rağmeti
 Görmesin vâllâhî andan bir zarâr
 Zerre tâ'at olsa Hâlık bitirür
 Kim gider mağrûm komaz va'llâhî ol
 Yazar anı dilese mişl-i cebel
 Mağv ider yazar yerine hasenât
 'Afvı kıl 'işyânımız vir cenneti
 İsteriz fazlıñla ey kân-î sağâ
 Zerrece ayırmağil izimizi
 Şayma bizlerden Habîbiñ hürmeti
 Kul rızâ'n üzre kamu fikrimizi
 Kılalım bildir zevâlî fikriñi
 Ol Habîbe vir şalât ile selâm
 Yarlıgâ rağmetler ile yâ Ganî

10a Hizmetini biluben yalvarana M, 14b On sekiz bin 'âlem halkın yegreki M, 24ab M;-Ü.

201b

Fİ BEYÂN-I MEBHÂŞ-I NÜFÛS-I TİS^{CA}

Ahmedî kalbe devâ'lar söyledin
 Her devâ' bahrine daldin mişl-i hût
 Söyledin kalbin devâ'ların fasîh
 Bilmez üstâd kadrini illâ fûnûn
 Ehl-i cîrfâna hazîne bu kitâb
 Kalbe açdın bu tabîb dükkânını
 Lîk kalbe var dahî ulû marâz
 Anları bir bir bize yâr eyle sen
 Kalb eğer olmazsa Hakk'a mustakîm
 Kalbe niçün kalb didi 'aql dâna
 İhtiyâr-ı cüz' aña oldu yular
 'Aql ile nefis eylemişdir kalbe yol
 'Aqlına uyarsa hâyır-hâh olur
 Kalb-i mü'mine giyer nice 'ayâr

202a Ur aña kalbi gör ol 'ayârını

Bil ne olmuş kalbine andan 'adû
 Yetmiş iki gışş zer-i kalbi bozar
 İşbu ümmet râh-ı Hakk'a vardılar
 Herbiri bir râhu kıldı ihtiyâr
 Bilmek isterseñ bu fennî yâ ricâl
 Yetmiş iki fırka hûd meşhûredir
 Anları bilmek münâsib mü'minûn
 Anları bil 'ilmini iune 'amel
 Hakk saña tevfiği virsün Ahmedî
 Dokuz aqsâm oldu nefis-i nâ-be kâr
 Hakkdan âzub râh-ı nefse vardılar
 Diñle ey cânım ahî her dü kulağ
 Nice âzdi râh-ı şer'iden âzan

Kalbi anuñla müzeyyen eyledin
 Pend-i şettâlarla virdün câna kut
 Eyledin üstâd-ı küll halka naşîh
 Yâ ne bilsin ni'emeti 'aql-ı cünûn
 Nef' ider bundan cevâhir şeyh ü şâb
 Cem'î kıldın her devâ'lar kânını
 Kalbe oldır eyleyen dâ'im garâz
 Bilmeyen mü'mine imdâd eyle sen
 Biñ naşîhat eylesen olmaz fehîm
 Kalb demek ya'ni döner yandan yana
 Cerri gâlib kangî yol aña döner
 Herbiri dir baña gelüb uysin ol
 Nefse uyarsa teni gümrâh olur
 Bir mehenk kıldım aña hoş yâdigâr
 Kalb midir hâliş midir gör hâlini
 Kıl 'ilâcını tabîb dükkânı bu
 Diñle kıldım anı saña ihtisâr
 Soñra yetmiş iki fırka oldılar
 Ba'zı gizlü ba'zı kıldı âşikâr
 Var 'akâ'id dersini üstâda âl
 Halk içinde dokuzı menşûredir
 Olmaya tâ itikâdı tedirgûn
 İrmesin tâ itikâdına halel
 Bildir anları kılalım 'uzleti
 Herbiri bir nefsi kılmış ihtiyâr
 Ehl-i bid'at oldu hizlân oldılar
 Gel bu ümmet bezmine olma ırak
 Diñle bir bir idem anları beyân

Fİ BEYÂN-I MEBHÂŞ-I NEFS-I EMMÂRE

202b Bir bölük râh-ı Hudâyı atdılar

Oldı mustağrak bu dünyâ mâlina
 Halk olundı sanki dünyâ işine
 Ne cîbâdet var ne hûd 'ilm ü 'amel
 Emr-i Hakkın 'aksini anlar tutar

Nefs-i emmâre yolını tıtdılar
 Âhiret Hiç gelmez anlar yâdına
 Şûgl-i dünyâyı yığıbdur başına
 Bağlamış uhrâ yolın tûl-i emel
 Dilleri bu halka mü'minlik şatar

Halk icinde söyleşür mü'min sözi
 Gâlib oldu 'aql üzre nefisleri
 'Aqlını ol nefisine kılmış nûger
 Şöhret-i hırş ile dolmuş gözleri
 Fi'1 -i fitne fışk ü hîle işleri
 Bu gürûh oldu bu ümmet yavûzı

Gittiği râhı münâfıklar izi
 Dâ'imâ fışka yeler hevesleri
 Her fenâ' işe anı cebri çeker
 Kimseden aşlâ utanmaz yüzleri
 Hiç ölimden yokdurur teşvîşleri
 Adıdur mü'min münâfık kendüzi

Fİ BEYÂN-I NEFS-İ LEVVÂME

Bir bölük de nefsi levvâm ehlidür
 Tâ'at eyleyub ider rağbet dîne
 Nefse virür ba'zı işde kendini
 203a Fışk ider ammâ olur aña elim
 Ba'zı kerre ol kılar fışkı îrâd
 Tâ'ata irse eli tâ'at kılar
 Bu bölük bu ümmetiñ 'uşâtidur
 Aḫmedî bundan ferâgat eyle sen
 Tevbe kıl gir tevbeniñ pervâzına

Bu Muhammed ümmetiniñ cehlidür
 Fışk ider olur peşimân işine
 Levv ider yine o işde kendini
 Tevbe ider üstine olmaz muḫîm
 Lîk fışkıñ kadri yanında kesâd
 Fışka olsa fırsatı rağbet kılar
 Mâni' olan aña seyyi'âtidur
 Her dü 'âlem içre râhat olasin
 Girmeden ol dest-i ecel bâzına

Fİ BEYÂN-I NEFS-İ MUTMAİNE

Bir bölük de kendine kılmış oyun
 Mâ-sivâya eylemezler rağbeti
 Kendini 'ârif bilüb taşlar velî
 Rağbet itmezler saḫîye hem bâye
 Âc olursa gayriye âcım dimez
 Rızkına kâni' olur ger âz ü bol
 Eyu yavuz her ne key gelse bâşa
 Böyledir ol zâhid ü câhil işi
 203b Mezheb-i cebriye varur işbu yol
 Aḫmedî varma bu râha yol değil
 Kıldı dünyâyı Hudâ dâr-ı ta'ab
 Ol sebepsiz daḫî virse virür ol
 Her işe bir nesneyi kılmış sebab
 Rızkını kullarına baş eyledi
 Bunlar ile kâsibi kul rızkınıñ
 Kıl taleb rızkı ara olma seme

Nefs-i mutmaineye virmiş boyun
 Ya'ni kıllular velilik şan'atı
 Yokdurur aşlâ kerâmetde eli
 Ya'ni yokdır ihtiyâcım gayriye
 Kalsa 'uryân özgeden şevb istemez
 Bulmaz ol rızkınıñ esbâbına yol
 Ol mutî' olub dârılmaz ol işe
 Bilmedi tevfi bu mağbûn kişi
 Aldamış nefsi anı mağbûn olmuş ol
 Ehl-i Hâk olanlara maḫbûl değil
 Her işiñ kesbinde halk itdi sebab
 'Âdeti kılmış böyle dünyâya yol
 Dâr-ı mihnetdir göre kullar ta'ab
 Kul bula kaçdı talebiyle didi
 Nâ'il olur rızkına Rezzâkınuñ
 Kim uşâk ağlamayınca yok meme

Bir işi göster baña âsân ola
 Bak şu hayvânâta rızkı yirde var
 Âc olunca eyleriz rızkı taleb
 Gezme ʿuryânen taleb kıl setreti
 Yoḥsa kudret bunları deyn ile al

Ol işi kullar sebebsizce bula
 Gezmeyi kılmış sebep rızkı arar
 Rızkı Râzıkdır viren kesbi sebep
 Farz olındı kula setr-i ʿavreti
 Râzıkın eyler edâ'sın eyyi hâl

Fİ BEYÂN-I NEFS-İ MARDİYYE

Bir bölük ümmet daḥî yâr oldılar
 204a İhtiyâr-ı cüz'î inkâr itdiler
 Dirler anlar Hâlıkâ biz teslîmiz
 Ne nazar küfre iderler ne dîne
 Kûl ne kılsa dir Hudâsı itdirür
 Haḫ bizi dir ḥalk idüb kûl eylemiş
 Kullara rahmet vire yâḥûd ʿazâb
 Bâyları yoḥsul olınsa ğam yimez
 Eylemez bunlar recâ' ḥavf-i merâm
 Ol sebebden cennet arzû eylemez
 Bu iki yol kullarıñ dir râhıdur
 Ol laʿîn iblîs şeka'-i nâ-bekâr*
 Mezheb-i cebrî ol icâd eyledi
 Aḫmedî sen bu yola olma yaḫîn
 Ol recâ' ḥavf ile uḥrâya revân
 Emridir Haḫḫıñ furûzât-ı îmân
 204b İhtiyârı var kûlıñ virür cevâb
 Biz diriz cebrîdedür kevn ü mekân
 Kûlda sabittür ol cüz'-i ihtiyâr
 Ḥalk ider Ḥâlık kûl anuñ kâsibi
 İhtiyârı vermeyeydi kûlına
 Dar ü nef'î vâkıf oldu kulları
 Tâ ki yarın diye anı dilediñ
 İtdügi fi'lin cezâsını bula
 Ehl-i cennet ni'met-i ʿişret bulır

Nefs-i mardıyyeye munḫâd oldılar
 Mezheb-i cebrî yolına gitdiler
 Fi'limizde yok diyerler şun'ımız
 Haḫ bizi cebrî koyâr dir her dîne
 Ol kûlı ol fi'le cebrî yetdirür
 Taḫt-ı aḫkâmunda mecbûr eylemiş
 Kûl anı cebrî bulır dirler cevâb
 Yoḥsulı bây olsa şükrân eylemez
 Meşyet-i Bârîde yüzdiler müdâm
 Hem cehennem ḥavfini fîkr eylemez
 Herbiri ehline ʿişret-ğâhıdur
 Şimdi hâlâ mezheb-i cebrî tutar
 Kullarıñ fi'linde şun'ı yoḫ didi
 Ğazâb-ı Haḫ bundadır ğâyet şaḫîn
 Korḫarız nârından umârız cinân
 Küfr ü ʿişyân nehyidür andan yamân
 Haḫ budır vallâhu a'lem bi's-sevâb
 Lîk tafvîz iledür ins ile cân
 Kaşd ideriz ḥalk ider Perverdigâr
 Mezheb-i Haḫ böyledür olma ğanı
 Emr ü nehyi koymaz idi yolına
 İhtiyâr ile bulalar anları
 Ben yarâtdım sen anı kesb eylediñ
 Ol neye lâyıḫ ise nâ'il ola
 Nâra giren kulları zahmet görür

10b dîne; birine M, 15b yüzdiler; biz dirler M, 18a şeka'-i;şakî-i M, 28a... vâkıf oldu...;... vâkı etdi... M.

Fİ BEYÂN-I NEFS-I ʿÂŞİKÂ

Uydı nefsi-î ʿâşıkıya bir bölük
 Bir gürûh ʿâşık idinmiş özini
 Hûb cemâle dir ki biz nezzâreyiz
 Seyr ideriz dir o şunʿ-i Bârîye
 ʿÂşıkam dir Allaha dîn aramaz

205a Eylemişler halk içinden ʿuzleti

Emri nehyi sâkiş itdi işlemez
 Tâʿat emr oldu didiler anlara
 Tâ ki ol tâʿatla münkâd olalar
 Böyle olmaz Hâlıkîñ ʿâşıkları
 Bu mecâz-ı ʿaşkı Ahmed atagör
 Şunʿ-i Hakkı arayanlar Tañrınun
 Şol güneş beş yüz sene yolu nice
 ʿAskeri encüm ile bak kameri
 Bak semâya hayme-i otâğına
 Yok ʿamûd ile tenef devrân ider
 Mü'min oldır ire ʿaşkıñ câmına
 Râh-ı şerʿiyle vara cümle yola
 Her rızâ'ında bulıñ ʿaşk ile sen
 Hâlıkâ ʿâşık olan emri tutar

205b Ol Muhammed Hâzreti saña mişâl

Andan ekmel yok Hudânîñ ʿâşıkı
 Aña görindi cemâl-i pür-kemâl
 ʿÂşıkıydı emrin iderdi kamu
 Kılmadı ʿömrinde nehyu'llâhu ol
 Bir mişâlim dahî saña yâ oğul
 Hizmetini itmeyen kul olamaz
 İntisâb itsen birine sen eğer
 Eylemez olsan aña hizmet işi
 Ol ider saña bu er tarrâr imiş
 Hizmet-i efendiye olsan ırâğ

Yaʿnî ʿaşk-ı Hakkâ itmişler sülûk

Maʿşûk idinmiş güzeller yüzini

Ol mecâz ile hakîka iririz

Varunz anuñla dirler Tañrıya

Râh-ı şerʿi atdı oldu yarâmaz

Eylemezler emr olunan hizmeti

ʿAşkı tutmuşdur ʿibâdet eylemez

Hakkâ boyun eğmeyen ol kullara

Anuñ ile ʿaşka kurbet bulalar

Yañısa vardı bu râhîñ rehberi

Ol hakîki ʿaşkı kalbe tutagör

Baksın ol şemse yire göge anuñ

Seyr ider birgün gelür gider gice

Seyr ider bunca gice bir yirleri

Bunca ʿâlem derc olunmuş altına

Gice gündiz durmayub cevân ider

Ol ola ʿâşık nûger Mevlâsına

Hizmetiyle vuslâta nâ' il ola

Hâlıkâ ʿâşık budır kıl ol hasen

İşlemez nehy işleri cândan atar

Rû'yet-i Raḥmân ile buldı vişâl

Andan efdâl yok Hudânîñ şâdıki

Hiç menend olsun mi aña bir ricâl

İtmeyene söyledi vardur tamu

Böyle kurdı ʿâşık-ı lillâha yol

Hizmet için olmuşız Allâha kul

Besler ol kulu rızâ'sın bulamaz

Hizmet için ol seni ider nûger

Bulmasıñ anuñ rızâ'sın yâ kişi

Hizmete yarâr değil agyâr imiş

Ol efendiden olamazsın çirâğ

FÎ BEYÂN-I NEFS-I NÂTIKA

Nefs-i nâûkıyyeyi tutdı bir kavm
 Emr-i Hakkı eylemez âvâredur
 Hoş-suhân kılmış Hudâ ihsân aña
 206a Bu bölükde geldi ekser şâcîrîn
 Anların zîrâ olur mezhebi bol
 Şâri'în medh itdügini kadh ider
 Âlim ü şâlihler eza ider
 Medh ider fısķı meyi meyhâneyi
 Kendünü cârif bilür illâ ki yâd
 Bu bölüğîn Hakkâ yokdır tâ'anı
 Ahmedî şükre eyle şâcîr olmadıñ
 Öyle lağviyyât-ı şî'ri eyleme
 Şâri'ca uygun kelâmı söyle sen
 Nazm ile şî'ri suhân mellâh olur
 Nazm ile söyle şerî'at sözlerin

Bu bölükde yok şalât ile şavm
 Bunlara dil bir ulû sermâyedur
 İşiden kimse olur hayran aña
 Şaymadı maķbûle anı şâri'în
 Ba'zı şî'rinde kılur küfri kabûl
 Zemm olan fi'li-i şenî'i medh ider
 Zâhid ü takvâyı istihzâ ider
 Hicv ider mescid eibâdet-hâneyi
 Bulmadı râh-ı şerî'at içre dâd
 Şî'riyle bulmuş fenâ'da şöreti
 Şî'ri-i ziyâdete mâhir olmadıñ
 Şer'ca uymayan kelâmı söyleme
 Nazm ile halka anı şây eyle sen
 Böyle kimse şâri'ca meddâh olur
 Var rızâ'sı Hâlıkıñ Peygamberiñ

FÎ BEYÂN-I NEFS-I FAKİRE

Bir bölük nefsi-fakîre oldu yâr
 Bu bölüğîn mülki mâli genci yok
 206b Dirler anlar şüğl-i dünyâ mülki mâl
 İstemezler vus'at ile devleti
 Şüğl-i dünyâ ile olmaz elleri
 İşbu dünyâ işlerinde gâşbı yok
 Ya'nî hayr ü şerden itmışler firâr
 Farz olan ef'âle olmuşlar irâķ
 Fikri kendulere tâ'at eylemiş
 Öyle fâriğdir şanasın kul değil
 Ya'nî iderler rıyâzet Tañriya
 Kul bulundu Hakkâ kullık eylemez
 Varma bu sevdâya olma müşteri
 Bu şan'at baykuş olan bume yarâr
 Yok tekâlif kaydı çün vîrân arar
 Gönderür rızķı Hudâ ayagına
 Her dü câlem pâdişâh idi Resûl

Hâl-i fakîri eylemiş kendine kâr
 Kibr ü kîn ile hasedi renci yok
 Kîn ü kibre sû'-i fi'le oldu dâl
 Ya'nî kılmışlar fenâ'dan cüzleti
 Hem kelâm ile dolanmaz dilleri
 Âhiret işinde dahî kesbi yok
 Fikr iderler Hâlıkı leyl ü nehâr
 Emri kılma fikre olmuşlar dusâķ
 Boş baııâllıgını şan'at eylemiş
 Şer'ca yarâr yok işi maķbûl değil
 Öyle fi'li yok Hudâya yaraya
 Emri kılma dilde zikri söylemez
 Yañışa vardı bu râhın rehberi
 Yokdır anda emr ü nehy-i Girdigâr
 Fikr-i zikr ider Hakkı leyl ü nehâr
 Düşürür ol pençe-yi duzâğına
 Aldı dünyâsında fakîri gerçi ol

207a Nefsini eŧkar kılmıŧı kendi b y
Gice g ndiz Hakka tat eyledi
Savb-i uhrdur bize tat eyar

Kılmadı ol bir nefes  mrini zy
C mle tat ile cismi bezedi
Kalmayın  ryn airi ŧerm-sr

Fİ BEYN-I NEFS-İ FNİYE

Bir b l k de uydı nefsi-fniye
Onca bunlar kıletini kt eylemiŧ
 yle bi-tb ne  lid r ne diri
Tatı yok eylemez Hakka s c t
Dini d nyy fergat eylemiŧ
Ne firk oldu bu kavme ne viŧl
Eylemiŧler c c ile nefsi zeb n
Emr-i Br geldi dirler kllara
Nefsimiz yokdur ki emre varalım
Bu diyrn hk bilmez bunları
Hiç bula mı bu b l k Hk rahmeti
207b Farz olındı m 'mine yiye kt
Nefs ile adem bulıbdur krbeti
Çok yid rme zgun idersin anı

Nefs-i fn nice Hk tanıya
Cism-i tuvnını fert t eylemiŧ
İdemez fiŧk   ŧevbı yok feri
ŧanki yok cnı bedende miŧl-i p t
Ya'ni kim Hakka riyzet eylemiŧ
Hem rec'y havfi bilmez miŧl-i dll
Kalmamıŧ aŧl ŧu' r olmuŧ kn n
Nefsi ol g m-rh olan zgunlara
Fn oldık nice hzmet klalım
Ol Yemen Hind oldu anlar illeri
Farz terk id b kllurlar bid'atı
Hzmet-i Raħmna ola kuvveti
 yle doyur ki bulma tkti
İltifu bilmez ol aŧl-ı deni

Fİ BEYN-I NEFS-İ KMİLE

Doğuzuncı uydı nefsi-kmile
Girdiler bunlar ŧerat rhına
Vardı rh-ı ŧer ile buldı nect
Bu b l k ŧri'c knadıyla uçar
Her d   alem maħl ktn serveri
Zulmet-i cehl ire iken dem
Hk ile buldı viŧl-ı krbeti
 Aklı hkim nefsi maħk m eyledi
ŧni'c-i  alem o ztın hkkına
Kimse bilmezdi o zt-ı Bry
Ol gel b hk haberdr eyledi
208a Rehber oldu rh-ı Hakka ol imm
Anu ile irdi iren devlete
Aħmed girdin bu ŧhin rhına

Hkk varub irdi anlar km ile
Varub encmı irer Allhına
Her d   alem bundadır emn   hayt
Emrini iŧler nevhiden kaçar
Bu b l ğn oldu ŧah-ı rehberi
Geldi ol n r r ŧen itdi  alemi
Her d   alemde var anu rağbeti
C mle tat ile cismi bezedi
Gizl  gene idi bu  alem hkkına
Tanımazdı demler Tarny
Ėayb ilin ol hk izhr eyledi
Uydı an  mmet oldu hŧŧ    m
Anu ile irdi iren rhte
İrdin anula Huda derghına

Ümmet içre fırkâ-i nâci budır
 Şükrini kıl hoş tarikat bulmuşan
 Ol mülâzim bulasın sultana yol
 Tâ iresin pâ-y-i carş eyvânına
 Ol saña tâ olmaya rehber visâl
 Enbiyâ' vü evliyâ' münkâd aña
 Cümlesinden yegdur anuñ tertîbi
 Bahtulu ol cânı kim aña uyar
 Ol kimesne ümmetidür ümmeti
 Yoluña yâ Rab bizi eyle hadem
 Ol Habîbiñ hürmetine yâ Kerîm
 Aḥmedî vallâhî Haḫḫı bulmuşan

208b Dâmen-i şer'ini sen elden koma
 Kıl furûzâu ve işle sünneti
 Râh-ı şer' ile iriş gir hânına
 Her kim ol sultana virse çok şalât
 Aḥmedî mevtâlara Kur'ân okı
 Diliñ vakf eyle mevtâyâ müdâmî
 Olagör anlar için hayra sâ'î
 Bugün anlar olıbdur şağa muhtâc
 Gerek anları maḥrûm itmeyesün
 Saña anlar iderler inkisârı
 İderler nice kıldıñ bizi maḥrûm
 İder ölim seni de gayre muhtâc
 Ekin eken biçer olmaz tehî âc
 İdüb hayrâtı mevtâyâ virünce

209a Gidünce anlara senden hedâyâ
 İderler saña mevtâlar du'âyı
 Raḫmi kıl meyyite raḫmet bulasın
 Hadîşinde buyurdı Şâh-ı Âlem
 Raḫmi kılmasa mevtâyâ fenâ'da
 Ki mü'min mü'mine olundu kardâş
 Şerîk olunca hayrâtuna mevtâ
 Virür hem saña hem mevtâyâ eż'âf
 Buña var hûb münâsib bir hikâyet
 Zamânda var idi bir câlim üstâz

Ümmetin maḫbûl-i ser-tâcı budır
 Böyle bir sultana ümmet olmuşan
 Buluşuben diye ümmet saña ol
 Durasın anuñla Haḫḫ dîvânına
 Görebilmezsin cemâli bî-mişâl
 Ol imâm oldu kamu uydı aña
 Kırmış aña Hâlîkı bu terkîbi
 Şer'ini kılar ve caksini koyar
 Buldı ol hûrî cinân-ı rû'yeti
 Bu bölükde kıl bizi sâbit-kadem
 Her dü câlem bizleri kılma elîm
 Haḫḫı çok it aña nûger olmuşan
 Şahibiniñ zikrini dilden koma
 Buldılar anuñla râh-ı cenneti
 Vir şalâtı hem buluş sultanına
 Her dü câlem ol kişi bulır râḫat
 Sende var ehl-i îmân ihvân haḫḫı
 Okı anlara bulasın merâmı
 Fenâ'da olagör anlara dâ'î
 Elin açub taşadduk ister ol âc
 Tehî anı birağub gitmeyesün
 Bulursın âhîrî sen de o zârı
 Olasın bizcileyin sen de maḥrûm
 Elin açub olursın hayre muhtâc
 Ekin kesbi yok ise gayre muhtâc
 Gıdâdur ruhlarını şâd idünce
 Olırsın sen dahî mazḫâr Hudâyâ
 Bulırsın derdine yarın devâ'yı
 Bekâyâ varıcaḫ râḫat olasın
 Nebiler ser-firâzı mâh-ı câlem
 Ol kimse merḫamet bulmaz bekâda
 Gerek hayr işde ola cümle yoldâş
 Dime noḫşân ider hayrımı Mevlâ
 Olır râzî idersin aña inşâf
 İşit kıl ehl-i îmâna tilâvet
 Bilürdi kurbet-i Yezdâniden râz

Ol müşkiller küşâdıydı cihânın
 Okıdurdı 'ulûmı intifâcı
 Anuñ bir dersi kaldı intihâsı
 Mizâcın bozar ol üstâd-ı kâmil
 209b Baķub üstâda iderlerdi zânı
 Didi ol yâ oğullar ağlamanız
 Didiler korķanz şâyed gidesin
 Biz ağlanız saña bu zahmet irdi
 Gerek sizden alaydık biz du'âyı
 Didi ol şeyh iderse bize şihhat
 Ve illâ fevt olb kabre girem ben
 Hudâ kudret vire idem kelâmı
 Aña irdi ecel virmez emânu
 Şabâhî ol telâmîzler varurlar
 Okır metni telâmîziñ şadâsı
 Yine bir dahî telâmîz dir hitâbı
 Giderler bir dahî yarın gelürler
 İderler hócayı zâhid görirdük
 Bize hód kendüsi itdi geliñiz
 210a Üçüncü gün gelür bir de varırlar
 Du'â kılar ki tekmiñli bulırlar
 İderler yâ hoca nirde idiñ sen
 Bu üç gündir gelürdik biz buraya
 Didi sizler olñ sâ'î du'âyı
 Bu üç günlerde ben devrânı kıldım
 Giçer bir kul mezârıstan öninden
 Şevâbını virür ehl-i îmâne
 Kerîm Allâhımız virmiş şevâbı
 Şevâbı onca key doldı felekler
 Kurulmuşdı felekde ulû divân
 Anı taķsime virdiler nizâmı
 Virüldi nişfı anuñ okıyana
 Bilinüb hişşeler virüldi bize
 Kimiler andan ötri oldu mağfûr
 210b O kimse eyledi bizleri ħandân
 Nice ol er bize kıldı i'ânet

Nice şâkirdleri var idi anuñ
 İderdi ol telâmîzlere sâ'î
 Telâmîzlere tekmiñ ide dersi
 Baķar boynu buruķ şâgird-i 'âmil
 Aķubdır gözleri yâşı puñârı
 Hüzünli göñlimi siz dağlamanız
 Bıraķub bizleri yetim idesin
 Bizim bu derdimiz noķşânı kıldı
 İdeydiñ derdimize ol devâ'yı
 Okıdalım o dersi size râhat
 Geliñ kabrime o dersi virem ben
 Vire Rabbim size andan merâmı
 Getirüb kabrine koydılar anı
 Mezârı çevre alub atururlar
 Kabirden gelmez üstâzın edâ'sı
 Görirler üstâdın olmaz cevâbı
 Şadâ gelmez yine andan gelürler
 Mazanne-i kirâmdan bilirdük
 Mezârım üzre ol dersi alıñız
 Şadâ gelür okur anlar bilürler
 Cehâlet zulmetinden dür olırlar
 Hişâbı görmege meşğûl idiñ sen
 Okutmadın nedur mâni' araya
 Ki mevtâlara gönderin hedâyâ
 Varub gök ehline seyrânı kıldım
 Okur bir fâtiĥâ cân-ı gönilden
 Hudâ koysın anı daru'l-emâne
 Nice vaşf eyleyen olmaz hişâbı
 Anı taķsime gelmişdi melekler
 Kamumuz anda idik ehl-i îmân
 Bu üç günlerde kıldılar tamâmı
 Ve nişfün virdüler ehl-i îmâna
 Uhûd dağı kadar herbirimize
 'Azâbı gitdi kabri oldu ma'cûr
 Anı mağfûr ide ol Rabb-ı Raĥmân
 Anı Rabbim kıla dâ'im selâmet

Ahmedî virmez şadaka çün eliñ
 Âşinâ ol bunda sen mevtâlara
 Senden evvelce hedâyân göreler
 Olma anlara bugün bî-gâne sen
 Eyle hayrâtı Resûle vir şalât
 Oқыyani dinleyeni yazanı

Oқыsun mevtâlara bâri diliñ
 Sen ilet bunda hedâyâ anlara
 Saña yarın âşinâmız diyeler
 Varmalısın yarın ol yârâna sen
 Hürmetine halk olındı kâ'inât
 Yarlıgâ rahmetler ile yâ Ganî

Fİ BEYÂN-I MEBHÂS-I TİLÂVET-İ KUR'ÂN

Eyle ülfet Ahmedî Kur'an ile
 Her dü 'âlem derdin ol dermânıdur
 Oқыyanıñ yârîdür sırdâşıdur
 Diñle Kur'anı tilâvet eyleyen
 Okı yâ devletlu kardâşım okı

211a Kim bu inmezden muğaddem cins-i nâs

Bu hidâyet râhı gönderdi celîl
 Bizlere olan kerem lûtfı 'aşa'
 Hüküm-i Bâkî nesh ü tebdîlden âri
 Böyle Kur'anı okı cânım okı
 Ol muşâhib Hâk ile kıl şöhet
 Ol tağannî lahını sen katma aña
 Ol tağannî her ne de olsa harâm
 Ol tağannî oldu bir alçâk şîret
 Görme misin şadre olamaz celis
 Cümlesiniñ nefse dâ'ir sözleri
 'Akl-ı dâñâ kimse anı diñlemez
 Ol tağannî kârına itme heves
 Her tehî kaldıkca ol Kur'âna bak
 Ey muşâhib Hâk ile yârân olan

211b Var şurûtu diñle ey kâri' sözim

Yıka ağzı ol ta'avvüdü ezel
 Maḥrecinde kıl edâ' harfî tamâm
 Lafzını harfîni kalbiñ añlasın
 Diñlemek farz-ı kifâyet kıl anı
 Bu şurûta eyle râğbet i'ubâr

21a şîret; şîfat M. 26b sebak; varâk M.

Okı anı şıdk ile imân ile
 Cümle müşkil işleriñ fermânıdur
 Hem ferah hem güniniñ yoldâşıdur
 Vird idüb kendune 'âdet eyleyen
 Gösteren oldır bize râh-ı Hâkķı
 Zulmet-i cehl içre idi 'âm ü hâşş
 Ol Habîbini buña kıldı delîl
 Virmedi gayri umûma ol Hudâ
 Böyle Kur'an ile virdi rehberi
 Okımak ile bulır âdem Hâkķı
 Buldılar anuñla bulan kurbeti
 Yâ benum oğlum vâşiyetim saña
 Bâ-ḥuşûsâ hâkķiñ ola ol kelâm
 Hem muğannîler oldu ednâ şîfat
 Şaff-ı la'neyni idinmişler enîş
 Dâ'imâ halkıñ elinde gözleri
 Öyle muğannîyle şöhet eylemez
 İtme cânım boşına ḥarc-ı nefes
 'âdet eyle günde andan on sebak
 Ey kelâmı derdime dermân olan
 Eyle şartıyla anı icrâ' gözim
 Tâ kelâmı Hâlîka ola maḥal
 Hâlîka itme tağannîyle kelâm
 Oқыsun diliñ kulağıñ diñlesin
 Oқыması sünnet oldu bil anı
 Her dü 'âlem ola yârın Girdigâr

Yoksa ider saña Kur'ân la'neti
 Râhat-ı dâreyne oldurur sebeb
 Gör ne buyurdu Resûl-i Bâ-şafâ'
 Kim ki Kur'ânı tîlavet eylese
 Ol kişi yarın ki kabrine gire
 Hoş-likâ hoş-bûy ola şîrin kelâm
 Şöyle göre kabrini mü'min takî
 Hoş mekân imiş bu evlânım diye
 Ravzâ-yı cennetdurur işbu mekân

212a Ol ide ben haşre dek varanımam
 Ben o Kur'ânım ki okırdun beni
 Sen beni dünyâda kılmışdın enîs
 Hem beni dünyâda kılmışdın imâm
 Maşere seniñle bile varıram
 Ol sırat üzre alub seni gidem
 Reh-nümânem cennete varanımam
 Âşinâ bulın oğul Kur'ân ile
 Her dü âlem ol saña yoldâş ola
 Her kimin ki enîsi Kur'ân olır
 Her ne niyyetle okıdınsa anı
 Olsa dünyâ vüs'atıyçün niyyeti
 Bir hikâyet var anı diñle ata
 Şehr-i Başrâda olurdu bir kişi

212b Ol Semerkândî diyârında o er
 Fakrın odı irdi anuñ câmina
 Söyledi birgün bunu fikr eyledim
 Aña zannım var kerâmetde eli
 Varub aña ben taḥıyyât eyledim
 Var didi kıl ülfeti Kur'ân ile
 Sen ğanî elbette olırsun 'ayân
 Râzî olub bu işe oldm revân
 Anda Kur'ânı tîlavet eyledim
 Birgün aḥşâm oturdum çapuda
 Ol getürmişdi ğidâ virdi baña
 Ol baña iletdi ouz gün ta'câm
 Nâna muhtâc idi evvelki günim

Bulmasın her dü cihânda râḥatı
 'İzzet-i uḫrâyı diñle kıl taleb
 Enbiyâ' şâhı Muhammed Muştafâ
 Vird idüb kendine 'âdet eylese
 Kabri içre bir güzel âdem göre
 Virmiş ol kabre ziyâ' bir hoş nizâm
 Fânîden ikrâh idüb buldı bâkî
 İşbu âdem olsa yârânım diye
 Buña lâzımdır muşâḫible yârân
 Her ḫaḫârlardan seniñ dermânımam
 Yalñuz koymam seni şimden girü
 Ben gerek seniñle olayım celîs
 Ben gerek her işiñe virem nizâm
 Her ḫaḫârlardan seni kurtarıram
 Tâ selâmet cennete dâḫil idem
 Anda daḫî yârinem yârânımam
 Okı ammâ şıdk ile îmân ile
 Gam güninde ḫâliñe ḫaldâş ola
 Her dü âlem derdine dermân olır
 Ol merâm olır tehî koymaz seni
 Şıdk ile okı bulursın vus'atı
 Vird idin Kur'ânı iriş râḫata
 Fakr ile me'lûf idi anuñ işi
 Gelmiş ol taḫsîl-i 'ilm için meğer
 Didi râğıb olayım dermânına
 Ben fulân 'âlîme varayım didim
 Bir du'â kılsın baña olam ğanî
 ḫâl-i fakrimi aña ben söyledim
 Okı ammâ şıdk ile îmân ile
 Yarın mâlın baña viresin nihân
 Varuben bir câmi'ce girdim hemân
 Nice eyyâm anı 'âdet eyledim
 Bir karâveş geldi durur çapuda
 ḫâtunım gönderdi dir bunu saña
 Ol tarîḫ ile Hudâ virdi ğidâm
 Şimdi dürli ni'mete irdi elim

Geldi bir aḥşâm baña ol söyledi
 Ol karâveş ile vardım bilece
 213a Bir saray içre beni aldı girür
 Birbiri Kıldı hîrâm urmuş nikâb
 Ol baña virdi selamı câna kut
 Ol didi işbu şehir şehrin midir
 Ben didim ki bir ğâribim burada
 Bî-‘ayâlim bu diyâra gelmişem
 Ol didi ‘âlim olan olmaz fakîr
 Var ki ‘ilmin devletin yokdır dime
 Ben beğendim ya yeğid ‘âlim seni
 Ben didim ol devletim var mı benim
 Râzî oldık kâdıya vardım hemân
 Eyledim aḥşâmî olunca zifâf
 Lezzet-i dünyâ imiş dünyâda kân
 Kalmadı irdim kamu merâma ben
 Haylî dem kıldım anuñla işreti
 213b Kaldı baña haylî mâlı irş ile
 Cümle emlâkı virüb aldım bahâ
 Hişşemin nişfin ayırdım ol zamân
 Aldı biñ altun küsürin almadı
 Mâlimi virdim metâ‘ aldım hemân
 Vardım ol şehre kamu şatdım metâ‘
 Muşhafı dört yahşî ‘âdet eyledim
 Ol kadar devlet baña virdi Hudâ
 Ol Ebu’l-Leysi Semerķandî takî
 Ol çıkarırdı zekâtu mâlınıñ
 Öyle virürdi fakîre katı bol
 Ol şehirde müstahakķı bulmadı
 Elli yük mâlıñ zekâtuñ aldı ol
 Ol giderken çok harâmîler gelür
 214a Ğussa ile döndi bu kez eviñe
 Geldiler gam içre görürler anı
 Ol zekâtuñ gitdiğine yâ ulü
 Ol didi mâlim zekâtuñ ben nihân
 Ne sebab aldı harâmı mâlimi

Hâtunım ister seni buyır didi
 Hâtunun evine irdim ol gice
 Aldı etrâfım karâveşler durır
 Kaddî belâ sanâsın bir âfitâb
 Lezzetinden hayrâna vardı vücûd
 Yâ ğârib misin ‘ayâlin var mudır
 Olmuşam şehir-i Semerķand arada
 Bir fakîrem ‘ilme tâlib olmuşam
 Her dü ‘âlem içre anlardır emîr
 Bundan ‘alâ’ devlet olmaz âdeme
 Al helâllığa beğenirsen beni
 Sencileyin hânımı ala cânım
 Eyledim aķd-ı nikâh ol zamân
 Ol gice oldım anuñla sine-şâf
 Yüzde bir cüz’dir numûne-i cinân
 Devlet-i dünyâ ile her kâma ben
 İrdi ecel aña yetdi firķatı
 İki yüz biñ esedi mülki bile
 Lâzım oldu ahdimde idem vefâ
 Aluben ol ‘âlime vardım nihân
 Var saña baḥş eyledim anı didi
 Eyledim râh-ı Semerķande revân
 Bir de bir tutdı metâ‘ım intifâ‘
 Günde bir yahşî tilâvet eyledim
 Gelmedi ‘adde hişâb idem edâ’
 Söyledi gördim gözimle ol fakî
 İrişürdi yoḥsilâna ilinüñ
 Fakr elinden kırtarurdu anı ol
 Hep ğanî oldı fakîri kalmadı
 Yükleği ğayri diyâra tutdı yol
 Yüklerini cebrî elinden alur
 Ol haber irdi hõcanıñ kavnuñe
 Didiler ki böyle bilmezdik seni
 Ne olırsın anuñ için kayğılı
 Habbe kıomazdım virürdim rây-ğân
 Ol acilden ğussâ aldı cânımı

Hakkını ketm eyledim şâyed ki ben
 Gitdi bunîñ üzerine âz zamân
 Yanuna varub selâm virdi aña
 Bizler üç yüz âdem idik cümle vâr
 Dâ'imâ biz bekler idik yolları
 Biz seniñ dahî bu deñlu mâlîñü
 Ol zamândan teng ü hayrân olmışız
 Her birimiz bir belâya mübtelâ
 Yol bulunmaz bize olmaz fetğ-i bâb
 Cehd ideriz varmağa gitmez ayâk

214b Yanuña anlar beni gönderdiler

Qıldılar bu işe tevbe ba'ce'z-zân
 Hôca ol demde kişiye söyledi
 Sen beni kıldıñ bu şübheden hâlâş
 Şâd olur andan varur yoldâşlara
 Hişşelenürler o mâlı kâmusı
 Tâ'ib olub evlerine vardılar
 Ser-firâz olur Kur'ânı okıyan
 Aħmedî gördiñ tilâvet vus'ını
 Sen okı Kur'ânı bulasın necât
 Sen şalât ile selâm ilet aña
 Oldurur e'âlemlere rahmet saçan
 Her dü e'âlem oldurur sultanımız
 Söyledi işbu hadîsi ol kibâr
 Didi vâveylâdur ol bî-çâreye

215a Ben irâğam ol kişiden didi ol

Oğluña Kur'ân okudan bulalar
 Dört kimesne e'afv olına bilece
 Bir rivâyet idelim size imâm
 Hâzret-i 'İsâ yola birgün gider
 Gördi ol bir meyyite olur e'azâb
 Hâzret-i 'İsâ didi yâ Rabbenâ
 Bir şadâ geldi aña kim yâ Resûl
 Vardı geldi bir dahî ol meyyite
 Aña cennetden açılmış bir kapu

Şübhelendim sehvi kıldım belki ben
 Bir kişi geldi aña birgün nihân
 Didi bir gizlü sözüm vardur saña
 Her birimiz hûb bahâdır mu'ceber
 Mâllar alub incidürdik illeri
 Ğaşb idüb aldık elinden vâñnı
 Râhatımız gitdi giryân olmışız
 Bulmuşız bizler kâmu renc ü 'anâ
 Dolanurız yurdı mişl-i âsiyâb
 Ol fulân yirinde olmuşız dusâk
 Gelsun ol mâlını alsun didiler
 İtmeyeler bir dahî fi'l-i yamân
 Var helâl olsun size anlar didi
 Bozmayın tevbeyi olıñ eyu nâs
 Söyler işbu hâli ol haldâşlara
 Hep ganî olub bulırlar namûsı
 Her biri mün'im bâzergân oldular
 Râhata nâ'il olur her dü cihân
 Söyle uhrâda kırâ'ât nef'ini
 Yitürür sultanıma gönder şalât
 Ol getürdi dîn-i İslâmı saña
 Oldurur rahmet kapuların açan
 Oldurur her dü cihân dermânımız
 Şahh rivâyetdür kılalım ic'tibâr
 Uşâğıñ okıtmaya câhil kıya
 İşbu kavli üç kerre buyurdu ol
 Her hurûfa on sevâbı alalar
 Atasıyla anası oğlân hōca
 Oğluñ okıt eyle aña ihûmâm
 Bir mezâra uğradı yolu meğer
 Zân zân inleyü görir e'ikâb
 Bu kulñ cürmi nedur bildir baña
 Ol kulñ ecrâmı var ğâyet de bol
 Gördi ol mücrim kul irmiş râhate
 Çok melekler hizmet iderler tapu

İtdi yâ Rabbi nedur bu hikmetiñ
 VaHY olındı diñle yâ ʿİsâ işi
 Avraunı hâmile terk eyledi
 Bir oğul doğurdu anuñ avratı
 215b Besmele dersini aldı ol uşâk
 Anuñ oğlu besmele ide cevâb
 Yarlıgâdım okıdan ihvân-ı dîni
 Yâ İlâhî hamd ü şükr olsun size
 Vir bize hayru'l-ʿamel itme telef
 Aḥmedî evlâdını vir mektebe
 Tâ ki taʿlîm ideler Kurʿân aña
 Sen daḥî ol âşinâ Kurʿân ile
 Bundan aʿlâ yok muşâhib âdeme
 Şimdi Kurʿânından al dürli sevâb
 Göziñ mektub olan Kurʿâna baksa
 Şûʿle-i Kurʿân ile dâ'im yüri
 Bakanlar şemʿine anuñ görirler
 Bu Kurʿân nûrna her kim ki bakmaz
 Mişâlim var saña ey tâlib-i nûr
 216a Sebeb oldır göremez ol siracı
 Göziñ ayırma Kurʿânıñ nûrından
 Delîl eyle bize Kurʿânı yâ Rab
 İmâmımdır delilimdir bu Kurʿân
 Okı sen Kurʿânı bulasın necât

Gördi zahmet virdin aña cennetiñ
 ʿÂşî mücrim kulım idi ol kişi
 Fâniden uhrâya riḥlet eyledi
 Büyüdi okutdı itdi diḳḳati
 Atası oldı ʿazâbından uzâk
 Baña lâyıḳ mı idem aña ʿazâb
 Atasını anasını kendini
 Bunca iḥsânıñ virilmiştir bize
 Kıl bizim neslimizi hayru'l-ḫalef
 Terğib it anı ʿulûrna edebe
 Sâyesiyle olına rahmet saña
 Sen muşâhib olagör Raḥmân ile
 Okı anı daḫî olur her ğama
 Yarıñ ol zâtından al dürli hitâb
 Anuñ nûrından irer göze hisse
 Kalma anuñ şaʿsaasından giri
 Anuñla râh-ı Raḥmâna yürirler
 Kalur zultmet içinde râha çıkmaz
 Çırâğ virmez dibine şûʿle meşhûr
 Anuñ'çün nûra vardır ihtiyâcı
 Ki tâ âzmayasın anuñ yolundan
 Umûrı saña tefvîz eyledim hep
 Tarîkimdir ḫalilimdir bu Kurʿân
 Yeturen sultanıma gönder şalât

KAŞİDE-İ KUR'ÂN-I KERİM

Eyâ ihvân okı Kurʿân
 Bunu inzâl iden Raḥmân
 Olırsın Ḥaḳ ile yârân
 Gice güdiz okı Kurʿân
 Budır hâdî budır Kurʿân
 Budır ʿâlemlere dermân
 Bulam dırsen eğer ridvân
 Saña virür okı Kurʿân

Göreb̄n var mı bu ʿâlemde
 Bu ḥablu'llâha bir beñzer
 Bulunır mı selâmetde
 Sebîlu'llâha bir beñzer
 Veyâ bu dâr-ı miñnetde
 Kanî göster belâgatde
 Bulunır mı fesâhatde
 Kelâmu'llâha bir beñzer
 Budır hâdî budır dâ'î
 Budır şâfî budır kâfî
 Bulunır mı kula vâfî
 Kelâmu'llâha bir beñzer
 Devâ' var mı şifâ' var mı
 Kûlûb içre ziyâ' var mı
 Âzânlara Hudâ var mı
 Tarîku'llâha bir beñzer
 Uyân kimse buña ḥâ'if
 Ki maḥzûn olmadı aşlâ
 Meserret melce'i var mı
 Kelâmu'llâha bir beñzer
 Şalât ile selâm olsun
 Resûl-i Seyyid-i Halkâ
 Bulunır mı ḥalâ'ıkda
 Habîbu'llâha bir beñzer

216b

Fİ BEYÂN-I MEBḤAS-I ÂH Ü ḤASRET

Aḥmedî âh odına yandır teni	Tâ cehennem yakmaya yarın seni
Âteş-i ḥüzne yananlar fânîde	Ol ḥalâşu bulmalıdır bâķide
İşidin ḥavf-i Yezdânı bilenler	Anuñla âteş-i ḥüzne yananlar
Eyâ oğlum bu ğam külḥânıdır yan	Feraḥ iklimine var eyle ḥandân
Bunda âşinâ olan Allâh ile	Gözlerinden yâş akıdır âh ile
Böyle kılmış ʿâdeti Rabbu'l-Kerîm	Âşinâsını kılar bundan elîm
Var mı efdâl enbiyâ'dan âdemî	Gördiler bunca fenâ' içre ğamu
Böyle kormuş ʿâdeti Âdem Peder	Ağlayu gelür ve ağlayu gider
217a Ḥavfı bilen bunda olır ḥâzinûn	Gülmedi bu yirde illâ ğâfîlûn
Âh ü ḥasret yurdıdır biz kârbân	Olmalıyız ol feraḥ milke revân

Düşde havfî görüb ağlayan kişi
 Havf-i Hakkı anub âh idenlere
 Bir kulım anub beni âh eylese
 Anları c'afv eylerem cürmi gider
 Bir kulım âh eyleyuben ağlasa
 Bin melâ'ik tesbîhinden ol baña
 Ağlâ Ahmed âh ile sen eyle zâr
 Ol sever ihlâş ile âh ideni
 Şanmayın ki ol kulu mahrûm ide
 Yapuş esbâb-ı ef'âl-i şumûle
 Irâk yakîn virür bu dünyâsına
 Eylemez zâyic' kuluñ âhını ol
 Nitekim buña münâsib bir haber

217b Dirler idi ol mübârek bir ulu
 Ol didi ben Kâ'be'ye varmış idim
 Geldi bir hâtunı gördüm ilerü
 Ol tavâf içre durırken nâ-gâhân
 Kim meğer hayzı anuñ râh eylemiş
 İtdi yâ Rabbî beni kıldın elim
 Hôd bilürsin iztûârî bu işe
 Sen beni beytüne da'vet eylediñ
 Bu işi ğayrileri kılsa baña
 Sen kılınca ben kime şekvâ kılam
 Sen benim ahvâlimi hûn eylediñ
 Böyle deyub âh ider efgân ile
 Aldı işbu 'arz-i hâlini o âh
 Yüreğim acıdı anuñ cânına
 Söyledim ki n'oldı saña yâ hâtun

218a Vardur otuz haccım anlar hep saña
 Baña itdi ol cemâl-i âftâb
 Raħm idüb baña virürsin yâ saħî
 Hâlıkım senden saħîdür hem ğanî
 'Arza kılmışam bu ef'âlî aña
 Gördüm indî bir yeşil varak 'ayân
 Okıyıp virdi baña dir al buni

Uyanık hâline gülmekdir işi
 Hağ Ta'âlâ gör ne didi anlara
 Ğayrilerde anuñ âhıñ diñlese
 Ben severim her kım ağlâr âh ider
 Cürmimi c'afv eyle yâ Rabbî dise
 Sevgilidür Hâlıkıñ didi saña
 Şuçların c'afv eyleye Perverdigâr
 Râh-ı Hağ ile merâm isteyenî
 Ol merâmından anı mağmûm ide
 Muqadderde gelür ol iş huşûle
 Veyâ şalar anı ol uhrâsına
 Hâliş olırsa bulır dergâha yol
 Söylemişlerdir be-ğâyet mu'cteber
 İbn-i 'Abdu'llâh idi bir bahtulu
 Kâ'beniñ bir yanına durmuş idim
 Kâ'beyi kıldı tavâf ol bahtulu
 Çökdi yire eyledi âh ol zamân
 Ol sebebden oturub âh eylemiş
 Bunda yokdır ihtiyârım yâ Kerîm
 İrdim ammâ düşdi gönlim teşvîşe
 Ne idi cürmim ki zaħmet eylediñ
 Ben şikâyet eyler olurdım saña
 'Arz idüb ahvâlimi kime diyem
 Bu ecirlerden beni dūr eylediñ
 Gözlerinden yaş akıdur kan ile
 Varub ol dergâh-ı Hağka itdi râh
 Ağlayu vardım ben anuñ yanına
 Gel bu âhıñ vir baña alam şatun
 Sen bu âhıñ vir şevâbını baña
 Kullığıñla sen bu denlu haccı hep
 Tañrı senden râzî olsun yâ aħî
 'Afv ile yarlığamaz mu ol beni
 Muntâzıram bir cevâb ire baña
 İndî hâtunuñ dizine ol zamân
 Gör nice yâd eylemiş Mevlâ beni

Alub anuñ hañına kıldım nazar
 Yazmuş anda eyledim hâccîñ kabûl
 Hem bu sene bundaki hüccâcî hep
 Yarlıgândı cümlesi bir âh ile
 Ahmedî hâliş eğer âh eylesen
 Ol virür anı sana mahrûm komaz
 Bir kulin âhı hakîki âh olur
 Hasret ile âh iden gör ne bulır

218b Bir hikâyet dahî îrâd idelim

Derc olunur Şâma hüccâcî zamân
 Hastalandı anda kaldı birisi
 Kalmadı gitdi kamu hâcc yoldâşım
 Hâline meşgûl olib âh eyledi
 Ağlayu yatur kılurdu hasreti
 İrişür hüccâc °Arafât Dağına
 Varub anda duruben kılur namâz
 Âh idüb hasret çeker dir yâ Hudâ
 Bu hüccâcîñ merâmıñ sen yâ Celîl
 Zâhirâ °indinde maqbûl olmadım
 Âh idüb hasret ile döker yaşı
 Hasret ile derd ile âh eyledi
 Gördi hâlis hasretini âhını

219a Geldi bir âdem selâm itdi aña

Ol didi cânım benim ağladığım
 Cidd ü cehd ile irişdim şâha ben
 Ben bî-çâre kalmışam hâccdan alû
 Ben eğer maqbûl olaydım Hâlîka
 Hâcılar bugün varur °Arafâta
 Âh n'olaydı anlar ile yâ ahî
 Ol didi yâ hasret-i âhı kılan
 Hâlîkîñ lütfen seni koymuş giri
 Gel benim arkama sen yâ bañulu
 Bindi arkasına didi yum gözi
 Yumdı gözün didi aç қаpağını
 Koydı anı gâ'ib oldu ol kişi
 Vardı ol hüccâc ile oldu hâcî

Nûr ile gördim yazılmış mu°teber
 Cümle cürmin °afvı kıldım bilmiş ol
 Yarlıgâdım cümleyi âhîñ sebab
 Böyle olur dost olan Allâh ile
 Râzî olundığı işi dîlesen
 Hasret odıyla seni mûm eylemez
 Hâkka varub maqbûl-i dergâh olur
 Dîñle maqşûda nice nâ'il olur
 Dîñle yâ oğlum seni şâd idelim
 Bir sene durub yola olur revân
 İder ey °âlemlerîñ yardımcıı
 Yâ İlâhî bilmezem n'ola işim
 Firkatuñ nârına yandı inledi
 Bir zamândan soñra buldı şihhatı
 Bu kişi varur dahî kırklar dağına
 Ağlayu ağlayu eyler keşf-i râz
 Ben niçün olım bu hâccımdan cüdâ
 Virdüñ anlarıñ beni kıldıñ °alîl
 Ol sebedendur merâmım bulmadım
 Âh üniyle inledür dâğı taşı
 Âhı anuñ göklere râh eyledi
 Ol Kerîm Allâhu virdi râhını
 Didi söyle hasret-i âhı baña
 Hasret ile gönlimi dağladığım
 Bî-murâdım irmedim merâma ben
 Ol sebedden ağlaram yâ bañtulu
 Ol beni hâcca kılurdu lâyıka
 Görmedim ben irdim işbu hasrete
 Ağlaşaydım bile olsam ben dahî
 Dur ayâga hasreti şâdık olan
 Tâ olasın zañmet-i yoldan berî
 İresin maqşûdîña sen yâ ulû
 Söyleme bir dem lisân ile sözi
 Açdı ol gördi °Arafât Dağını
 Vardı hüccâca qarışdı bu kişi
 Böyle olur Hâlîka yalvâncı

Ahmedî hâliş idegör hasret-i âh
 219b Mü'miniñ hayr isteği olur kabûl
 Ba'zına tiz ba'zına te'hîr ider
 Te'hîri belki şiyânetdür saña
 Süm'ca ile atulur bâla büzâk
 Belki nice nice hikmet dahî var
 Kıl 'ibâdet giceler âh eyleyu
 Ağlamazsın bâri âh eyle hazîn
 Gördiñ âh ile kılanlar hasreti
 Çokdurur 'avnuñ Hudânîñ bî-'adet
 Şer'î olsa hasreti âhı kulîñ
 Bu fenâ'da yâ be'kâda ol işi
 Hayr olan ef'âlî bir kul dilese
 Şâdikâne hasret olsa ol işe
 Niyetiyle olur anuñ fâ'ili
 Ol tehî niyeti hâlis kılalım
 220a Şıdk ile âh eyle bul Hâkdan merâm
 Okıyanı diñleyeni yazanı

İrdirür ma'şûdına seni İlâh
 Vakit var anı virür olma 'acül
 Belki ol te'hîr ile kul hayr ider
 Tizce virse süm'ca irer kalbiñe
 Ma'şûdîñ olsa bulamazsın mezâk
 Ğayriler bilmez bilür Perverdigâr
 An günâhın çokluğunu ağlayu
 'Afv ide seni İlâhe'l-'Alemîn
 Nice buldı ol merâma vuşlatı
 İrişür kalmışlara andan meded
 Anı ma'kbûl ider Allâhı biliñ
 Bulmalıdur eyu vechin ol kişi
 Ol işi kılmağa kâdir olmasa
 Defterine yazılır kalmaz boşa
 Virür anuñ ecrini aña Ğanî
 Tâ ki andan ecr-i 'uzmâ bulalım
 Vir Habîbine şalât ile selâm
 Yarlıgâ rahmetler ile yâ Ğanî

Fİ BEYÂN-I MEBHÂŞ-I ÇEŞM-İ NEM

Ahmedî sen hûd recâ' bulma mısın
 Hâlâş-ı nâra var mudur berâtîñ
 Puñar eyle göziñ yaşını her bâr
 Yoliñ uğrağıdur nâr-ı cehennem
 Añub ağlamadıñsa anı bunda
 Anda biñ yıl ağlamağdan bir kişi
 Hudâ havfını añub eyle girân
 Didi Hallâk-ı 'Âlem kıl mazam ben
 Ki bunda havf idenler n'ola yarın
 Bu dağlar havf ider Bârîden ağlar
 Münâsib bir rivâyet idem anı
 220b Gördi 'İsâ Hazreti birgün eyâr
 İdi yâ Hayy ü Kadîm ü Bî-Zevâl
 İñleyü geldi dile dağ ol zamân
 Bir kişi geldi baña bakub didi

Havf-i Bârîden emîn olma mısın
 Niçün ağlamasın var mı necâtîñ
 Ola mahşer günü her derdine yâr
 Göziñ yaşı olbdur nâra merhem
 Ne ağlarsun inân bi'llâhî anda
 Bunda yeğdur gözinüñ damla yaşı
 Hudâ havfını bilendür Müslimân
 İki havfî kulıma virmezem ben
 Gülenler bunda havfî bula yarın
 Gözinden akıdur yire puñarlar
 İşit havf-i Hudâdan ağlayanı
 Göz göz olmuş bir cebelden şakar
 Vir bu dağa dil disün nedir bu hâl
 Diñle hâlim yâ Resûl-i Müste'ân
 Hâk kelâmından bir âyet okıdı

Âyet-i incili andan dinledim
 Âdem ile dağ ü tâş yârın ola
 Âteşe kuvvet ola bunlar didi
 İşidenden ol kelâmı yâ kibâr
 Bu akan şular gözimiñ yaşıdır
 Korkaram ben dahî ol dağdan olam
 Cehennem korkusundan ağlaram ben
 Budır hâlim benim yâ maqbûl-i kul
 Şinüb emri günâh itmedi dağlar
 Yine havfından ağlar zârî zârî

221a Benî Âdem işidür cürm ü 'işyân
 Dilimizde diriz havf eyleriz biz
 Niçün kalbiñ lisân ile bir olmaz
 Diliñ söyler cehennemler âdını
 Getürmiş âdem oğlu nâra îmân
 Bu fenâ' yurdında Ahmed ağla sen
 'Ahd ü mîsâk ile geldiñ fânîye
 Cürm ile geldi fenâ'ya âdemî
 Cürm ü 'işyân ü haţâ'lar sende çok
 Hâk bize Kur'ân ile gösterdi yol
 Ya'nî zârî kılıñız âh eyleyu
 Yalvarılsa baña işidem 'ayân
 Virürem her derdine dermânı ben
 Ağla ey çeşmim yaşı indir yüze
 Gözyâşdır tamu nârın söndiren

221b Bir hadîş ile rivâyet diñle cân
 Emr-i Hâk ile kıyâmet olıcak
 Ol zamân emr eyleye Rabbu'l-Celîl
 Ehl-i maşşer işide bu heybeti
 Ehl-i maşşer havf ü haşşet bulalar
 Vârub ide yâ cehennem yürî vâ
 Korka bu sözden cehennem ditreye
 Yâ Emîn-Allâh nedir söyle bu hâl
 Zü'l-Celâliñ nârî cüzdir hışmınñ
 İde Cebra'il âna kim ol emîn
 Var idi dünyâda bunca bed-fî'âl

Böyledir ma'nâsını anuñ añladım
 Ol cehennem içine bunlar dola
 Korkub andan gözlerim yaş ağladı
 Ağlaram durmaz gözim yaşı akar
 Korkmayan andan münâfık işidür
 Toprak olıben cañime yakılam
 Gözim yaşını yire çağlaram ben
 Dilerem sen baña yarın şefî' ol
 Uyub nefse fenâ' gitmedi anlar
 Gözinden akıdur yire punarı
 Uyub nefse kılarız emr-i şeytân
 Derûnî yok lisânen söyleriz biz
 Lisânüñ sözünün gavırını bilmez
 Niçün kalbin fikirlemez dâdını
 'Aceb ki ağlamaz bu işe insân
 Âteş-i havf ile bañn dağla sen
 Âdem ister ol mîsâkı tanıye
 Âdem ister ki göre ol mâtemi
 Ağlamakdan özge saña çâre yok
 Kim İlâ rabbike fargeb didi ol
 Yalvarıñ her halde baña ağlayu
 Ger ne deñlu olsa gizlü ol nihân
 Her kamu müşkillerin fermânı ben
 Diñle anuñ eyliğin idem size
 Ol gelürken giri anı döndiren
 Gözlerinden yaşı âkıt durma yân
 Hep ölenler haşşre yârın durıcak
 Var cehennemi getir yâ Cebra'il
 Gide anda dizleriñden taķatı
 Gözlerini 'arşâ dikib duralar
 Maşşere ister seni ol Girdigâr
 Ne sebep ister beni Rabbim deye
 Korkaram hışm ide baña Zü'l-Celâl
 Korka narı gayri hışmından anuñ
 Ol saña hışm eylemez ister hemîn
 İntikâm eyler seniñle Zü'l-Celâl

Tağalar ol nâra zencirden yular
 Yetmişer biñ halka herbir zenciri
 Çıksa bir halka bu dünyâ yüzine
 222a Eridüb ol dağı eylerdi zede
 Zenciriñ bir halkasını yâ ata
 Ol zebânîniñ biri kuvvet ide
 Ol kadar kuvvetle anuñ herbiri
 Hey'et-i câmûs şıfatında ola
 Öyle bir heybetle halka yüriye
 Maşşer ehlini görince kuşana
 Şıçraya bir kez cehennem ol zamân
 Yüriye biñ yıl bu halkıñ kaşdına
 Heybetinden enbiyâ'lar ürkeler
 Yakîn olunca 'arâşât ucına
 Çağruşalar ideler vâveyletâ
 Ol zamânda emr ide Rabbu'l-Celil
 Ol Habîbime ilet anı şaça
 Cebrâ'il ol şuyı varub geture
 222b Şaç bunı diye cehennemden yaña
 Şaça ol suyı cehennem yolına
 Korka ol şudan cehennem salına
 Cümle 'âlem korkıdan ola emîn
 Bileler kâfir ü müşrik ol zamân
 İdeler fevt oldı furşat bulmadık
 Fahr-i 'Âlem söyleye yâ Cebrâ'il
 Ol ide dünyâda ağlayanlarıñ
 Havf-ı Hağdan ağladılar fânide
 Şaklar idim bugün için yâ emîn
 Gözyâşı nâr-ı cehennem söndürür
 Bak şu 'âlem şularının kaşdına
 Daği biñ yıl var iken nâr ucına
 Berr ü bahriñ şuyı aña innese
 Ağmedî ağla göziñ yâşı şıza
 223a Gözyâşıyla yıka yüzün ârına
 Atañ ağladı Üç yüz yıl perişân

Ola a'câdı anuñ yetmiş hezâr
 Diñle anuñ halkasınıñ herbiri
 Koysalar anı ulû dağ üstine
 Koymaz idi aşlâ cânlu fânide
 Herbirin yetmiş zebâniler tuta
 Yedi kat yiri gögi alub gide
 Yapuşanlar heybet ile yer yeri
 Hadd-i cürmi Hâlîkı ancak bile
 Halkıñ ol demde iliği kurıya
 Ol zebâniler elinden boşana
 İsti'âb için ola halka revân
 Maşşer ehli düşe yüzi üstine
 Dizleriniñ üzerine çökeler
 Düşe vâveylâ bu halkıñ içine
 İrdi bize nâr-ı firkat hasretâ
 Yıgıdıñ şular kanî yâ Cebrâ'il
 Yoksa halkı nâr alur ucdan uca
 Ol Muhammed Hazretine yeture
 Emri kıldı Hâlîkıñ böyle saña
 Ol cehennem önine sed olına
 Giri döne vara 'arşın şolına
 Biline ol **Rahmeten li'l 'âlemîn**
 Bu imiş sultan-i a'zam dü cihân
 Ah niçün biz buña ümmet olmadık
 Bu ne şudur baña gönderdi Celil
 Gözleriniñ yaşıdur mü'minleriñ
 Ol şuyı derc eylemişdim orada
 Şaç anı tâ ola mañlûkât emîn
 Gayrı şuları ço sen dolandırur
 Derc olur akar cehennem üstine
 Mağv olur bir katre inmez saçına
 Yirden bitmezdi şey hâ'il olmasa
 Katre katre çeşm-i nem irsin yüze
 Sed ola yarın cehennem nârına
 Ki soñra oldılar 'afv ile gufrân

Seniñ ađladıđıñ defterlu olsa
 Göz nemidir derd-i ‘ısyâna ĥakîm
 Añ günâhu âđla kalbi itme tâş
 Tâ ki yarı derdiñe dermân ola
 Hiç añar mısın kıyâmet günini
 Niçün ĥavf ile ĥâmûş olmayasın
 Necât-ı ĥaşre aldın mı berâtı
 Ne fikr ile gülersin böyle günde
 Güler mi bûm olan virânelerde
 Bir ağzı var iki ‘aynuñ eyâ cân
 İki sem‘iñ lisânı bir virülmiş
 Göziñ ki şuyı sızmaz olmadı göz
 Göziñ yâşı göze meyve dimişler
 223b Bu gözyâşı olındı derde dermân
 Münâsib var ĥikâyet eyleyelim
 Bir zamân içre olırdı bir kişi
 Bir seher durub işine gitdi ol
 Dir ki yâ Rabbî ĥatâ’lar bende çok
 İnfî‘âl irüb aña ĥavf eylemiş
 Bir sokağa irer üsti örtülü
 İtdi yâ ev şâhibi direm saña
 Ol şu nâ-mahrem şuyıdır yâ kişi
 Yıkar anı ‘ömri geçdi âz zamân
 Anı rû’yâsında gördi bir velî
 Ravzâ-yı cennet anuñ kabri yiri
 Ol velî şorar aña kim yâ kişi
 224a Yok idi saña emel ĥayre cezâ’
 Ol didi kim rahmete ben irmişem
 Fânide bir gice vardım yolıma
 İrdi yolım bir sokağa üsti vâr
 Üsti bir hâtunıñ evi altı yol
 Secdeye koymuş bâşı şıdđ-ı bütün
 Âğlâr imiş secdede iken bâşı
 Düşdi andan bâşıma bir damla yâş
 Lâyık itdi ĥâlîkım bu rahmete
 Hâtunıñ gör katre çeşm-i âbına

‘Aceb üç gün ola mı derc olınsa
 Gözyâşudur söndiren nâr-ı çahîm
 Âğlâ cânım dök gözinden âcı yâş
 Şuçların ‘afv olmağa fermân ola
 İşidirsin ĥöd cehennem ünini
 Ĥisâbın görmeden niçün gülesin
 ‘Aceb geçdin mi ol kıldan şıratı
 Ne düzâĥlar ĥazırlanmış o günde
 Ki gülmezdi ‘âkıllı ĥam-hânelede
 Gülince bir iki âğlâya insân
 Ki bir söyle iki diñle dinülmüş
 Olır a‘mâ encâmı böyledir söz
 Olır andan derde devâ’ dimişiler
 Ĥalâş olır anuñla nice insân
 Göziñ yâşdır derde em bilelim
 Fıskıyla me’lûf idi anuñ işi
 Düşünirdi kıldığı ‘ısyânı ol
 Her ĥatâ’lar derdine em sende çok
 Baña rahmet eyle yâ Rabbî dimiş
 Damlar andan bâşına bir katre şu
 Bu şu tâhir mi necis mi di baña
 Yıka anı ĥayri görme teşvîşi
 İrdi ecel oldu uĥrâya revân
 Ol kişiye mağfîret kılmış Ĥanî
 Ĥizmetinde nice ĥilmân ü ĥûrî
 Baña bildir bu saña olan işi
 Sen nice oldıñ bu in‘âme sezâ
 Ĥayriniñ vâsıtasıyla bulmuşam
 Düşünürdim kıldığım ‘ısyânıma
 Örtülü üsti iki yanı divâr
 Zâhidâ ĥâtun imiş tâ‘atı bil
 Ĥavf-i Ĥakdan âğlâr imiş ol ĥâtun
 Katre katre yire inermiş yâşı
 Ol sebebden mağfîret buldı bu bâş
 Ol sebebden vâsıl oldım cennete
 Düşdügiçün ĥayriniñ eşvâbına

224b ^cAfv olundu buldı ^cizz ü sermedî
 Ğayrini âzâd idince çeşm-i nem
 Kıl ^cibâdet gicelerde yalvâru
 Her seher gökler kapusu açılır
 İrişür maşşûdına kâşid olan
 Havf ile eyle tazârru^c kılma ^câr
 Âğlâmak mâtem yiri oldu cihân
 Kıldı cürmi indi yire âdemî
 İndi cennetden yire ata ana
 Havf-i Yezdân ile giryân oldılar
 Böyle kıldı ^câdeti anlar göze
 Ana erhâm oğluna ^cibretle bak
 Tıfl iken ağladın anañ südine
 Âğlâ atan gibi dünyâ hâbsine
 Kıl saña havf ü recâyı dü kanâd
 Ol Habîbe vir şalât ile selâm

Dök göziñ yâşın yire yâ Aħmedî
 Gösterir mi şahibine ol elem
 An günâhın çokluğunu âğlâyı
 Mü'min-i dâ^cıye rahmet saçılır
 Her seher mevlâsına râzî kılan
 Biz anuñ muhtâcıyız leyl ü nehâr
 Âğlâmayınca kişi bulmaz cinân
 Oldı dünyâ dâr-ı hâbis mâtemî
 Âğlâdılar herbiri üç yüz sene
 Âğlâmayınca rızâ' bulmadılar
 Âğlâmak irs oldu anlardan bize
 Südi virmez âğlâmayınca uşâk
 Mükellef ağla Yezdânın odına
 Tâ iresin cennetiñ a^clâsına
 Anlar ile tayr iden bulır necât
 Âğlâ iste Hâlıkından bul merâm

Fİ BEYÂN-I MEBHÂS-I ZİKRU'LLAH-I

^cAZZE ŞÂNUHU

225a Aħmedî zıkr eyle esmâ'-i Hakkı
 Sen anuñ esmâ'ların zıkr eyle tâm
 Gice gündiz ismine sen zâkir ol
 Ne deñlu maħlûkâtı vâr müsebbih
 Kalbiñe koyma bu dünyâ fikrini
 Sen anuñ fikrini kalbe koy müdâm
 Ma^crifetler nehri akar kalbiñe
 Hakkı yarâr ma^crifetler bitirür
 Ğill ü Ğışş hâsed sù'i ne ki var
 Bulânlar zıkr ile buldı vilâyet
 İder yâr ile yârân ülfeti çok
 Ve zıkrin arasında kıl münâcât
 Kalbiñ eyle zıkr ile âbâd ü şâd
 Kim ki dünyâ içre zıkrin eyleye
 Hadîsinde buyurdı Şâh-ı Âdem
 Didi mi^crâca oldım bir gice râh

Tâ bulâsın ol müsemma-yı Hakkı
 Kalbiñ içre ola ^caşkı müstedâm
 Tâ ki zıkr ile bulâsın aña yol
 Gice gündiz iderler anı tesbîh
 Vird idiñ dâ'im Hudânın zıkrini
 Ol virür kalbiñ umûrına nizâm
 Şu varır bustân-ı kalbi her yaña
 Fıkr-i fâsid hûbb-i dünyâ itirür
 Kalbiñ içre cümle olur târ ü mâr
 Anuñ zıkrıyla buldular kerâmet
 İderler birbirine şöbeti çok
 Sever ol isteyen kulını ol zât
 Ol beğâ milkin dahî olur ziyâd
 Diñle Hakk cennetde aña n'eyleye
 Nebiler ser-firâzı Fahr-i ^cÂlem
 Yolun uğradı cennetlere nâ-gâh

225a Ğill ü Ğışş kibr ü hâsed her ne ki vâr M.

225b Ol cennetlerde gördim çok melekler

Kimi altun gümüş evler yaparlar
Kimiler bâğ ile bustân ekerler
Kimiler işlemez şâkin dururlar
Görince bunları ben Cebrâ'ile
Didi bu cennetiñ fâ'illeridir
Virürlar bunlara ücret fenâ'da
Hudâniñ zikridir bunlara ücret
Kaçan zikr olına bunlar yaparlar
Kaçan ki itseler gıybet fenâ'da
Gıybeti Ahmed dolandırma lisân
Vir burada ücret-i fâ'illeri
Kanî yâ zikriñ kılursın halka lâf
Hağğa yarâr kanî yâ zikriñ seniñ
Nefs-i levvâme seni yâr eylemiş

226a Şûğl-i dünyâya esîr itmiş seni

Hâ uyarsın ekl ü şürb arzısına
Zikri kıl olsun melâ'ik çâkerin
Kıl melekleri saña her demde yâr
Şol vücûdiñ şehriñi binler melek
Söyleme kizbi kaçırma anları
Her kaçan yalân lisânından çıkar
Ol melekler kokuñdan ider firâr
Ol 'adüvlar zabûna alur teni
Bilmezem hâlim n'ola yâ Rab benim
Yok benim zikrim melekler tende yok
Bağlamış doğru yolım tûl-i emel
Âh 'ömür sermâyesin virdim bile
'Avn-i Bârî olmasa baña delil
Yâ İlâhî sen 'inâyet kıl bize

226b Ol rızâ'n olan işi fikr idelim

Hâfız ol yâ Rab eğışnâ yâ Gıyâş
Vir bize sen âşinâlık içre dâd
Efdâl-ı zikri anuñ tevhid-i zât
Anuñ ol efdâl-ı zikrini eyle

Çalışuben iderler hoş emekler
Kimiler yapığın bozub yıkarlar
Kimiler ekdiğın bozub çekerler
İşe hâzır müheyyâ oturlar
Su'âl itdim baña bunları söyle
O zâkir ümmetiñ bennâlarıdır
İderler hizmetü bunlar burada
Virürsa bunlar işler bunda şan'at
Ferâğ olsa durub bunlar bakarlar
Yıkarlar yapığın bunlar burada
Yapulan ol yirleri kılma virân
Koyma cennetde tehî bennâları
Var mıdur bennâların itme güzâf
Hûbb-i dünyâ kaplamış fikrin seniñ
Fikr-i dünyâyı saña kâr eylemiş
Zikr-i Hağkı unudırsın ey denî
Kâni' olmazsın bu rızkın âzına
Olmaya cinnî şeyâtın nûgerin
Bu vücûdiñ şehriñi kıl sun hişâr
Cinnîlerden hüfz ider kılur emek
Tâ'ati def' ide 'adüvv şeytânları
Bir kerih kokuñ dehanından akar
Cinnîler girüb tene ider qarâr
Alıkoyarlar 'ibâdetden seni
Cinnîler elinden ahvâl ü tenim
Cinnîler etrâfım almış kati çok
Koymaz idem Hağğa yarâr bir 'amel
Gitdi 'ömrim bu fenâ' fikir ile
Cinnîlerden bulmazam Hağğa sebîl
Zikrini sevdür bizim kalbimize
Dilimizde tevhidü zikr idelim
Cinnîlerden bizleri eyle halâş.
Tâ ki tevhidü kılalım dilde yâd
Söyle anı her dü 'âlem bul necât
Ki Lâ ilâhe illâ'llahı söyle

Gör bu tevhîdîñ beķâda neff'ini
 Fahr-i Âlem ol Resûl-i Müste'ân
 Rûz-i maḥşerde kurulur Haķ dîvân
 Vezn olur halkıñ 'ameli âz ü bol
 Bir keffine koyulısar ḥayr-i nâs
 Ḥayr olan keffi ola nûr-i ziyâ'
 Anda iner aşğa yükli olan
 Ol mîzânıñ öñine gele bir er
 Eylemiş tâ'at velî defterde yok

227a Bulmaya cüz'i ķadar ḥayrâtını

Ol 'amel şahibini ağır göze
 Bir münâdı halka anı bildüre
 Ol kişi şerriyle kalķub görine
 Anda ol kişiniñ işi ola zâr
 Âġlâyü dir ben beni şây eyledim
 İre hâtifden nidâ' kim yâ kişi
 Bu ḥisâb ile mîzânı anmadın
 Mü'min olib haķķıyla yâr olasın
 Gerçi ḥayr itdin anı şây eylediñ
 Ben bilürdim bilmeyeydi anı nâs
 Tâ'atını setri kılaydın o gün
 Eyledi takrîrini itdi melûl
 Ol hacâletle sükût ile dola
 İde bunca eyledik cürmi saña

227b Ol ide ben ne yüz ile söyleyem

Ba'zı tâ'at ḥayrı kılmışdım selef
 Baña eyu söylediler fânîde
 Kılmışam ben baña kemlik yâ İlâh
 Tâ'atım yokdır anı sorma baña
 İtmişem yâ Rabbenâ cürm ü ḥatâ'
 Eyler idim rahmeti ben ilticâ'
 Ger bileydim rahmet olmazdı baña
 Bir hacâletle dîvâna gelmişem
 Her ne kıldım şimdi münķâdım saña
 Böyle dirken bir pâre kaġıt 'ayân

Ġam günüñ yoldâşıdur bulır seni
 Bu ḥadîsi eyledi halka beyân
 Ḥayr şerri olunur vezn-i mîzân
 Zerrece olsa dahî itmez oġul
 Bir keffine korlar anda şerr-i nâs
 Şer olan cânib ola zulmet 'inâ*
 Ağır kalķar ola halka beyân
 Ola 'işyâmı anuñ daġlar ķadar
 Kıldığı 'işyân işi defterde çok
 Koyalar mîzâna seyyi'âunı
 Koyalar tâ görine cümle göze
 Bu filân ibn-i filân âdem diye
 Maḥşer ehline ol âdem biline
 Boynı buruķ ser-nigûn-ı şerm-sâr
 Bunca halka beni rusvây eyledim
 N'oldı ḥavfîñ eylediñ bunca işi
 Bunca 'işyân eylediñ utanmadın
 Ne 'aceb bunca ḥatâ'lar kılasın
 Süm'ca aldın kalbine zây eylediñ
 Ol 'amel maķbûl olırdı baña ḥâşş
 Setr iderdim ben de 'işyânın bugün
 Ḥâtırını almaġa göstere yol
 Söyle yâ kulım deyu fermân ola
 Ne idi zannın anı söyle baña
 Yok 'amel ḥayrım ki i'elâm eyleyem
 Süm'ca ile kılmışdım cümle telef
 Ol 'amelden bulmadım bir fâ'ide
 Defterimin ḥayrı yıķ cümle günâh
 Rahmetine şıġınub geldim saña
 Zan iderdim rahmetiñ olur 'atâ'
 Geldi ġâlib ḥavfime yâ Rab recâ'
 Hiç günâh işi idir miydım saña
 Kulñam emriñe maķkûm olmuşam
 Saña lâyıķ olanı eyle baña
 Gelüben mizâna ire ol zamân

Ol şevâb yanı ağır kıla o dem
Ehl-i mahşer bu işe seyrân ola
Alub ol kağıda nâzir olalar
Ki Lâ ilâhe illâ'llah yazılmış

228a Ol kişiye ire hâtifden nidâ'
Uykıdan uyanuben didiñ buni
Şıdık ile tevhidimi yâd eyledin
Rağmet ile seni mağfûr eyledim
Rağmet ile mağfîret bula ol kul
Ağmedî tevhidî söyle her seher
Bunca işyânı olan mücrim kişi
Her seher sen dahî tevhide buluş
İlete mağbûl-i dergâha anı
Her seher vakti irince tâ güne
Ol nidâ' kılar pazarı kırmuşam
Tevbe ile bey' idenden alurem
Bâyic olan uykıdan dursın berî
Sevişür vakt-i pazarı mü'minün
Yâ İlâhî kul bu bâyic den bizi

228b Ol vâkitde sen bizi ikâzî kul
Söyledin Lâ taknetu min rağmeti
Ey düşen zıkr ü mağabbet göñline
Hâlıkıñ dir beni zıkr iden kulı
Hadîs-i Kudsiyle anı buyurdu
Didi bir kulumu sevsem anuñla
Nevâhiden kaçub emrim ider ol
Buña vardur münâsib bir hikâyet
Didi Zü'n-Nûn-î Mısrî Nile vardım
Bir âdem irdi baña ol dem mihmân
Şararmış yüzleri heyvâya dönmiş
Selâm itdi baña aldım selâmı
Kelâm-ı dünyâyı terk eylemiş o
Didim n'irden gelürsin ol did hû

229a Didim aña ne dilersin didi hû

Ol kulıñ derdine ire anda em
Key ta'accüb eyleyub hayrân ola
İki satır yazı anda göreler
Muhammedun-resûlu'llah yazılmış
Bu kelâmı bir seher kıldık edâ'
Bî-riyâ' hâliş o dem añañ beni
Rağmeti çünkü sen îrâd eyledin
Lûtfum ile seni mesrûr eyledim
Ol ferağ yirle cinâna vara ol
Bâd-ı mağbûl ol seher vakti eser
Bir seher tevhid ile bitdi işi
Bâd-ı rağmet elbet olur aña düş
Kurtara nâr-ı cehennemden seni
Bir melek ire bu dünyâ gögine
Ben günâha müşteriyem gelmişem
Rağmet-i Yezdânı kıymet virürem
Vaktidür vîrsün günâh alsun ârî
Gâfil olmayın olasız tâ'ibün
Her seher bey' idelim zenbimizi
Tevbeyi tevhidî yâ Rab rûzî kul
Hüsn-i zannım var bulam ol rağmeti
Zıkrı me'nûs eyleyenler diline
Ben de zıkr idem anı kılam velî
Habîbine anı tenhâ duyurdu
Olur anuñ cümle işi benimle
Dilinde zıkrı vird eyler ola kul
İşit cânım idem anı rivâyet
Kenâr-ı Nile ben tenhâca durdım
Yüzinde gördüm anuñ aşk-ı Yezdân
Süzilmiş gözleri hayrâna irmiş
Dahî dimez dili gayri kelâmı
Dilinde zıkrını vird eylemiş hû
Didim n'irye gidersin ol didi hû
Didim hûdan murâdıñ ne didi hû

Didim ʿâşık mısın Hakkâ didi hû
 Kaçan ol lafzatu'llâhî işitdi
 Varub techîz ü tekfîniñ getürdim
 Didim yâ Rabbî dervîşîñ nic'oldı
 Bizi ol fânî içre şîhhatinde
 Bizim virdimize olmuşdı telmîz
 Fenâ'da fikr ü zikriydi anuñ hû
 Rızâ'ma ʿâşık idi ol bilürem
 O bizden ğayriye olmadı serrâc
 Bizim zîkr ile buldı ol bize yol
 Benim ʿâşıklarım dünyâda hayrân
 Gelüb buldı merâmın itdi hâşıl
 Aḫmedî bu sırrı sen de ara bul
 Böyle hû demek gerekdir şıdk ile

229b Ol cemâliñ arzûsına eyle hû

Hû diyene açılır bâbu's-semâ'
 Perdeler var arada ref'ider ol
 Vâsıtasız varur ol kıldan hedâ'
 Zîkr-i Hakkı eyle dâ'im dilde yâd
 Zâkir olunca o zâtıñ adına
 Bir mişâlim var anı idem saña
 Dâk ide bir kıl kapusın bir gedâ
 Yâ şadâsı gelmeyub olsa irâk
 İşidür oldu şadâ andan kişi
 Bâb-ı kıldan ki tehî dönmez gedâ
 Her nidâ' kılsañ diyer lebbeyk aña
 Eylesen hattâ kimseye hergün hitâb
 Yâ İlâhî kıl ʿinâyetler bize

230a Fikr-i fâsıdlerden it bizi irâk

Dîn-i a'âdâ'ya qarîn itme bizi
 Haşr idince bizleri maḫşer demî
 Ol Livâu'l-Hamdiniñ alunda biz
 Raḫm kıl eyle hisâbımızı yesîr
 Kıl qarargâhımızı dâru's-selâm
 Ol cemâliñle müşerref kıl bizi
 Ol cemâle tâlib olan zen ricâl

Didim maḫşûdın Allâh mı didi hû
 Didi hû cânını ol teslîm itdi
 Gelüb bulmadım anı ben itürdim
 Nidâ' geldi gelüb birini buldı
 Ayırmadı derûnında dilinde
 Umûrın eylemişdi bize tefvîz
 Murâdı vaşl-ı didârim idi hû
 Anuñ kaydını cümle hep görirem
 Anı biz kılmayız ğayriye muhtâc
 Bulamazsın arama nereddur ol
 Gelüb baña cemâli ide seyrân
 Rızâ'm idi murâdı oldu vâşıl
 Şem'iniñ fânûsına pervâne ol
 Yoksa hû demek gerekmez her dile
 Qalbiñi eyler mücellâ böyle hû
 Çok melekler olur aña reh-nümâ'
 Doğn Zât-ı Kibriyâ'ya gider ol
 Hakk kabiltu deyuben eyler nidâ'
 Tâ bulasın âşinâlık içre dâd
 İrişür kurbetine ol zâuna
 Diñle cânım zâkir ol Hallâkıña
 İşidür elbetde andan bir şadâ
 Darb-ı destinden şadâ alur kulâk
 Boşına dönmez biter sem'i işi
 Döndire mi boşına kılı Hudâ
 Ol anı birgün işitdirür saña
 Ol saña lâ-büdd virür birgün cevâb
 Şevk ü zikri fikri vir qalbimize
 Qalbimizi zikriñe eyle durâk
 Kâmil îmân ile kıl mevtimizi
 Kılma tağyîr bizleri kıl âdemî
 Haşr idüb göster bize sultanımız
 Ol sırağ üzre bize ol dest-ğîr
 Hûr ü ğilmânı bize eyle ğulâm
 Ol lezâ'izle şefâ'landır bizi
 Ol Habîbu'llâha bul evvel vişâl

Kılmayınca Habîbine sen nazar
 Taşlıye zikir eyle var yârânına
 Vir şalâvât enbiyâ' sultanına
 Okıyanı dinleyeniy yazanı

Bulamaz kuvvet cemâle bu başar
 Anda buluş var cânın cânânına
 Âline evlâdına aşhâbına
 Yarlîgâ rahmetleriñle yâ Ganî

Fİ BEYÂN-I MEBHÂŞ-I ʿAŞK-I İLÂHÎ
 ve MAHABBET-İ HUDÂ

Ahmedî ʿaşk-ı hakîkiyle işiñ
 230b Gel bu ʿaşkıñ bezmine seyrânı kıl
 ʿAşık ol ʿaşıklarıñ sultanına
 Eser ʿaşkıñ yeli dolmuş cihâna
 Hudâ ʿaşkıyla ʿâlemler dolıbdur
 Anuñ ʿaşkıyla devr ider felekler
 Bâğ-ı ʿaşkıñdan dimâğa irdi bu
 ʿAşk-ı bûdan bulmısan zerre meşâm
 Âşinâsın aña şöhrat virirüz
 Gir bu ʿaşkıñ râhına meydâne gel
 Sakîsinden al şarâb-ı vahdeti
 ʿAşık-ı şâdıklarıñ kıl fiʿlini
 İdelim ʿaşıklarıñ fiʿliñ beyân
 Nehy-i Hakkı itme git emr ile sen
 Bir helâl işe yapuş eyle taleb
 Kıl kalîle sen kanâʿatle rızâ'
 231a Şakla nâ-meşrûʿ olanlardan göziñ
 Ol hakîki ʿaşkına itme yakîn
 Böyledir ʿaşık olanlar ʿâdeti
 Mâ-sivâlar hübbunu katma aña
 Bir hikâyet var münâsib yâdigâr
 ʿÂlemiñ fahri Muhammed Muştafâ
 ʿÂlemiñ Şeh-zâdesi Hasan Hüseyñ
 Anları alub oturur dizine
 Didi Kurʼân okıyın key göreyim
 Okur anlar meyl ider ol cânlara
 Ohşayu öper Hasanıñ ağzını
 Geldi Cebraʼil Emîn aña nâgâh

Var mı ol meclisde aşnâ bilişin*
 Âşinâ-yı Hakkı gör yârânı kıl
 Reh-nümâ oldur saña Yezdânına
 ʿAceb aldın mı andan hisse cânâ
 Anuñ ʿaşkıyla cev lâna gelibdür
 Anuñ cünbüş-i ʿaşkıñda melekler
 Kıdrini bil şükriñi kıl vird-i hû
 Söyledin ol zerreden bunca kelâm
 Ol ʿarûs-i kalbe zînet virirüz
 Âşık-ı şâdıq olub merdâne gel
 Giç fenâ' dünyâdan eyle ʿuzleti
 Ta bulasın ʿaşk-ı vahdet sırnını
 Dinle ʿaşk-ı Bârîye talib olan
 Her rızâ'sında bulıñ ʿömr ile sen
 Rızkı Râzıkdır viren ol iş sebeb
 Ol muhâlif nefsiñe eyle ezâ
 Âz idegör halk ile dünyâ söziñ
 Gayri ʿaşkı sen aña katma şakîn
 Böyle buldılar Hudâyâ kurbeti
 İrişür âhir ziyân andan saña
 Dinle anı kıl bu ʿaşka iʿtibâr
 Oturdu birgün ol Kân-i Şafâ'
 Geldiler hücâlarıñdan nûr-i ʿayn
 Baktı anlarıñ münevver yüzine
 Yâ gözüm nûrı sizi dinleyeyim
 Eyledi bir dem mahabbet anlara
 Ol Hüseyñ şâhuñ öper boğazını
 Virdi gömlekler kızıl şaru siyâh

İdi Cebrâ'îl bu şaru gömleği
 Öpdigiyçün ol dudağından anı
 231b Bu kızıl gömleği Hüseyñ egnine
 Öpdigiyçün ol boğazından anı
 Bu kara gömleği sen gey yâ Resûl
 Bir niđâ' kıldı aña Rabbu'l-Ġanî
 Qalbiñ itdüñ bir nefes benden irâk
 Benden özgenüñ maħabbeti muħâl
 Bu 'itâbı eyleyince Müste'ân
 Ol ki ibrâre olunmuşdır şevâb
 Ya'ni mü'min oğlunı öpse helâl
 Bu 'itâbı göricek peygamberi
 'Aşk-ı Hakkı eylediñ ġayre fedâ'
 Mâ-sivâya eylediñ kalbi durâk
 Ol maħabbetler ki olunur yâda
 Kıl kavî Hakkı maħabbet ülfeti
 Kalbe eyle bu maħabbeti kavî
 232a Kalb-i mü'mindür nazargâh-ı 'âlim
 Ol diler kalbe rızâ'sını müdâm
 Dosta ġubbi ġayre buğzı ister ol
 Vay aña key ġayre maħabbet ide
 Diñle maħşerde anuñ hâli n'ola
 Ol kul ide Rabbenâ sevdim seni
 Hâlîkı itdi hilâf itme şadâ
 Sen fulân ile iderdin ülfeti
 Kalbiñe nâzir olurdım dâ'imâ
 Emr ide getureler sevdiğüni
 Sen buña kıldıñ maħabbetiñi hâşş
 Kılmadın buğz itdigüme buğzı sen
 Yok maħabbetin baña yârânıma
 Bu 'itâbı eyleyince Zü'l-Celâl

Ol Hasan şeh-zâdeye giydir bunu
 Âğu içürem aña dir ol Ġanî
 Giysün ol dahî bulanur kanına
 Öpdigi yirden boğazlaram anı
 Anlarıñ mâtemleriñe ol melûl
 Yâ Ġabîbim niçün öpdin anları
 İrdi saña bu melâmet bu firâk
 Bâkî durmaz irişür aña zevâl
 Bir hacâlet irdi aña ol zamân
 Ol muqarreb eylese bulur 'itâb
 Enbiyâ' öpse olur zille melâl
 Aħmedî kıldıñ maħabbetden giri
 Nic'ola hâlîñ seniñ yarın gedâ
 'Aşk-ı Hakkı kılmısan aña irâk
 Kat' olur kalmaz birisi arada
 Bâkîdür kalur maħabbet sermedî
 Mâ-sivâya kılma maħabbet evi
 Ol kulı ister ola kalbi selim
 Bundan özge istemez kalbe nizâm
 Dilemez bunlardan özge kalbe yol
 'Aşk-ı Hakkı kaldıruben unıda
 Hâlîkı gör ne kıla ol kulına
 Sen cehennemden ġalâş eyle beni
 Eylediñ sen 'aşkıñı ġayre fedâ'
 Kalbiñ aña virmişidiñ ġâyeti
 Sevdiğin anı bilürdim kâ'imâ
 İde dünyâda muħıbb itdiñ bunu
 Ol seni kılsın cehennemden ġalâş
 Yâr idündiñ viridiñ aña ağzı sen
 Sevdiğüñle var girüniz nânıma
 Neye müncer ola hâlîñ yâ ricâl

Fİ BEYÂN-I MEBĤAS-I ŞURB-İ DUĤÂN

232b Ey zamâne ġalkı n'ola ġalimiz
 Şimdi ġalkımız duĤânıñ yâridir
 Bûs idüb ağzına emdiğün duĤân

Ol divân-ı Bârîde aħvâlimiz
 Gice gündiz sevgilü yârânıdır
 Yarın üstüne gelüb olur dumân

Haşr olunursın anuñla bilmiş ol
 Ol didi yarın ola maşşer demî
 Ger maḥabbet eyler olsa bir kişi
 Haşr ola ol tâş ile yarın ol kul
 Bu ḥadîse mu^ctekid isen aḥî
 Úlfe^tñ vardur muḥıbb olmuş saña
 Yâḥûd nefsin yâr idinmiş kendine
 Gice gündiz mekrî girmiş fikriñe
 Hâlîka kılsan iki rek^cat namâz
 Ten e^bâdet fikrinde dâ'im duḥân
 Yâr idindin arzular göñliñ i^çer
 Bu maḥabbet değıl aña yâ nedur

233a Nesl-i âdem gelmisen dünyâya tâm

Bir işin ki mûcidi şeytân ola
 Andan eylik umulır mı âdeme
 Bir hikâyet bulmuşam icâdına
 Bir veliden var rivâyet yâ ricâl
 Evliyâ' gözinde perde yok hemîn
 Ol didi şeytâna birgün uğradım
 Dâr-ı kâfirden didi getürmişem
 Ben aña didim eyâ mel^cûn-i cân
 Ben bilürem dogrı kârîñ yokdurur
 Ol didi mekkâreyim e^câlemleriñ
 Bir kerîh otdır bu ḥalka i^çürem
 Terbiye bevlimden almışdır mezâk
 Bir kişi gördim Ḥaḫka tesbîḫ ider

233b Çok melekler eylemiş anı ḥişâr

Fâriğ oldu tesbîḫinden ol kişi
 Ben didim melekler fâriğ idiñ
 Anlar itdi tesbîḫin var neş'esi
 Ol nefes aldıkca anı koḫlarız
 Mü'miniñ bu kârna kıldı ḫased
 Dir baña lâzım buña ḫile ḫuram
 Fikr idüb girdim bu ḫile râhına

Böyle buyurdu ḥadîs ile Resûl
 Haşr olunur sevdugıyle âdemî
 Sevse dünyâsında göñli bir tâş
 Böyle buyurdu ḥadîsinde Resûl
 Tütine şübhe kıılır mısın daḥî
 İçmeyince bakmasın evlâdıña
 Ol seni şalmış duḥânıñ pendine
 Ḳanî rağbet tâ^catıña zikriñe
 Fikriñi mekr-i duḥân elden ḫomaz
 Olmadı mı bu muḥıbb ile yârân
 Ekseri evḫâtuñ anuñla gi^çer
 Bu muḥıbbı dileyen dîvânedur
 Uymâ şeytân işine bulunma ḫâm
 Ol la^cîn ki âdeme düşmân ola
 Âdemîyi iletür cehenneme
 Gör ki andan irdi âcı dâdına
 Diñle inşâf ile irer infi^câl
 Görinür ba^czına şeytân-ı la^cîn
 Ol duḥân ekmiş nedir bu söyledim
 Dâr-ı İslâma ekub yetürmişem
 Bunda bir mekrin var anı kııl beyân
 Ḥalk ü e^câma mekr ü âliñ çokdurur
 Ben ebed düşmânyam e^câlemleriñ
 Ağzınıñ meleklerini kaçurem
 Âdemîye kılmuşam anı tuzâk
 Her ḫurûfına bir melek ḫalk ider
 Varamadım yanına itdim firâr
 Ol melekler gitmez ider cünbüşi
 Eylemez tesbîḫi siz varın gidiñ
 Anuñ ağzında var anuñ teşnesi
 Cümle a^cdâ'lardan anı şaḫlarız
 Gör ne kılıser o mel^cûn-i ebed
 Bu melekleri ayırub kaçuram
 İrdi yolım bir arılık evine

5a Bu ḥadîsi anladınsa yâ aḥî M, 5b kıılır mısın; ider mısın M, 12a Yâ bu maḥabbet değıl eyâ nedir M

Gördim ol aru kıovanında duhân
 Bundan aldım halka anı içürem
 Her kerîh koku ide nerde karar
 Kâfiristân içre olurdu duhân
 Koydu bir âşâr-ı seyyi'e la'în
 Her kaçan içre duhânı mü'minün
 Zikr ü tesbîh olsa anlar yığılur

234a Tâ ki sine ağzına bû-yi 'acib
 Hakkına yokdur deyu âyet hadîs
 Ol Habîb ekrem zamânında duhân
 Bulmadı aşlâ tarîk eyliğine
 Ol Resûl-i Fahr-i 'âlem söyledi
 Bid'at oldu seyyi'e ba'zî hasen
 Bid'at-ı sû' olduğına şübhe yok
 Olma zâhid hilline ey nîk ü nâm
 Olmuş iken isrâfîn ol ekmeli
 Ol la'în bir âd ider aña 'ilâc
 İblisîñ terğîbidür nefsiñ aña
 Her 'ilâc otu şığır eyler gîdâ
 Ne 'aceb duhân otını yimez ol
 Oldugiyçün bevl-i iblisden zuhûr
 Sen devâ' eylesin ey cânım oğul
 Cümle emrâza devâ' didi Habîb

234b Nefsin arzû eylemez anı niçün
 Nefs-i emmâre uyâr şeytâna çok
 Bir dahî aña edille yâ oğul
 Fi'l ü aqvâlünde var hayr ile şerr
 Var iki melek kitüflerde gezer
 Defterinde yazılır elbet duhân
 Defter-i şerde anı bulsan gerek
 Âcırım ben saña 'ammî-zâde sen
 Nerde var uhrâda âteşle tütün
 Bunda bildiñ şol cehennem âşlını
 Mişl-i nânı kendine kâr eyleme
 Ahmedî sen tevbe eyle tüüne

16ab M:-U.

Üfürirler olur aru darmağan
 Ağzınıñ meleklerini kaçurem
 Durmaz ol yirde melek ider firâr
 Anlar içre bilmez idi mü'minân
 Mübtelâdur şimdi halkımız hemîn
 Dağılur andan melâ'ik hazinün
 Âcı tütün olsa anlar dağılur
 Ol melekler ola mı saña karîb
 Sen bu aqvâle ahî olma harîş
 Olmadı ki ine hakkına beyân
 Var edilemiz anuñ kemliğine
 Soñra benden olına bid'at didi
 Seyyi'e sû' oldu itme anı sen
 Hilline olma ta'assub aşlı yok
 Câh-ı hüsrâna irersin olma hâm
 Nice anı sen helâla çekmeli
 Hûd bilürsin kavli anuñ i'vicâc
 Meyl ider anı devâ deyu saña
 Ol sebep tersi odı olmuş devâ'
 İltifâtu aña aşlâ kılmaz ol
 Cümle hayvân yimez anı oldu hûr
 Gösterem saña devâlar kıl kabûl
 Hûbb-i sevdâ şerbeti baldır tabîb
 Var devâ' andan helâl oldugiyçün
 Ol sebebdendir helâla meyli yok
 İkidem hâlî değil ef'âl-ı kul
 Bunlar ile muttasıfdir avrat er
 Sağ melek hayrı solı şerri yazar
 Kangî deftere münâsibdir duhân
 Ehl-i mahşer içre şerm olsan gerek
 Mişlini göster baña uhrâda sen
 Yok cinân içre cehennemde bütün
 Ol cehennemlerde buldın mişlini
 Nefs-i şeytânı saña yâr eyleme
 İ'tibâr itme şeyâfîn ouna

Hûd bilürsin ol icâd itdi buni
 Ol mukarrebler veyâ ebrâr anı
 Her içenlerden duhânı sormuşam
 235a Bir mekirdir mâl ataram nâra dir
 Tu dimeyince iki kez adına
 Gezdirürsin der-kîse mişl-i gebe
 Kuvveti alur humâr ider teni
 Bir sehl fâşıla virse arası
 Birbirine şunıb olırlar delil
 Defc-i ğam dirler duhâna aşlı yok
 Eylemez defc-i ğamı doyurmaz âc
 İçmeden evvel duhânı merd-i hâşş
 Diñle anuñ mekrine me'lûf olan
 Bir sözüm dahî saña var yârînem
 Mişl-i mâr ol keş duhânı kendiñe
 Âteş-i pâyinden istersin âzık
 Bûs idüb emersin ağz-ı yârını
 Nefsin anı keyf idinmiş kendine
 235b Eylemiş nefsin seni aña nûger
 Böyle midir câkıl ü dâna işi
 Nice c'abdu'llâha olasin re'is
 Rabb-ı Kâc'be haqqı bilürsin duhân
 Var ise derkin bu sözler saña pes
 Münşif ol darılma bu aqvâluma
 Rabbim ikrâh itdüre andan bizi
 Hâlîkîñ esmâ'ların al ağzıña
 İdeler hizmet saña fermân ile
 Dolaşma bu buhâr-ı mâr-ı c'aşka
 Mecâz-ı c'aşka düşen hûr ü menfûr
 Sûretâ anlar görünürler fakîr
 Fakr ile me'lûf olır ekser velî
 Kim velî olan riyâzette olır
 236a Ağniyâ nefse virür dürli ta'câm
 c'Âşık-ı li'llâh olanlar câi'ün
 Öyle c'aşıkların âhından şakîn
 Anlara dá'im Hudâ bâbın açar

Âyırur bunca melâ'ikden seni
 İçmedi illâ içer terrâr anı
 Cümle dir nâdim peşimân olmuşam
 Ca'ala'llahu beni kurtara dir
 Dile gelmez ne alışdı dâdına
 Onca c'anber olsa koymazsın cibe
 Alıkor zıkr ü c'ibâdetden seni
 İçmesen alur seni humâresi
 İçmeyen âdemlere dirler şakîl
 Lîk ğamlı âdem içer anı çok
 Bunların hiç birine olmaz c'ilâc
 Kıl teemmüle nazar itme heves
 Vardur inşâfîñ eyâ Haqqı bilen
 Ğâyet âciram saña ğam-hârînem
 Yâr olub şeb-rûz alursın ağzıña
 Ol ğaraz eyler saña ğâyet yâzık
 Ol kuşar ağzıña zehr-i mârını
 Fend ile almış seni ol bendine
 Yazığuñ gelmez mi kendiñe meğer
 Âciram saña eyâ dîn ğardâşı
 Nefsin ol keyfine olasin seyis
 Her dü c'âlem nefc'i yok illâ ziyân
 Eyleme bu âci duhâna heves
 Âciram bi'llâh içen ihvânıma
 Rahmetiyle c'afv ide cümlemizi
 Çok melâ'ik halk ide Rabbuñ saña
 Sen kaçırma anları duhân ile
 Düşersin bı-vefâsız nâr-ı c'aşka
 Hudâ c'aşkında olan oldu mağfûr
 Uhrâda anlardurur sultan emîr
 Şazz olır vâki'c velîlerde ğanî
 Zaĥmet-i cûc'ân ile anı bulır
 Viremez ol nefsi terrâre nizâm
 Eylemiş acılık ile nefsi zebûn
 İncinecek kârna olma yakîn
 Bed-duc'ası hem du'câsı tiz giçer

Anlarıñ sen dá'imâ gönîlini yap
 Bir münâsib var hikâyet söyledi
 Gör nice olur Hudâ'câşıkları
 Söyledi Zü'n-Nûnî Mışrî Kâ'bede
 İrdi 'avdet vakti irdim ben nihân
 Vardım âdâb ile irdim Kâ'be'ye
 Söyledim yâ beyt-i Kâ'be bil beni
 Eyledim ol dem vedâ'cî Kâ'beden
 Varub andan yaña gördim bir eri
 Anı görünce selâm itdim aña

236b İtdi yâ Zü'n-Nûnî 'âşık olasin
 Sen yine tâşdan umârsın hâceti
 N'oldı saña Hakkâ tevfiñiñ kanî
 Hâlîkundan dilesen her ne işi
 Söyledi bu sözleri itdim aña
 Bir kulam didi adım Mevlâya şor
 Ben didim yâ mertebem onca vara
 Bu sözimi söyleyince ol kişi
 Ağlayarak didi yâ Zü'n-Nûn-î er
 Söyle yâ Rabbî beyân it bu eri
 Ol zamân itdim eyâ Hayyu'l-Kadîm
 Bu kuluñ ahvâlini bildir baña
 Ğayb ili keşf olunub irdi hiñâb
 Hayrete varub itirdüm kendimi
 Öyle bir lezzet baña irdi nihân

237a Hamdu li'llâh irdim ol üstâde ben
 Gördi bu ahvâlimi çün ol velî
 Didi yigirmi senedir nâzını
 Öyle bir zevk ü şafâ'sın bulıram
 Kalbimi kalmış ihâtâ'câşk-ı hû
 Ko yanayım bunda 'câşk-ı nârına
 Didi Zü'n-Nûn ol velîniñ yüzine
 İstedim sineklerini uçıram
 Ol didi Zü'n-Nûn uçırma anları
 Hûd bilürsin Hâzret-i Eyyûb eri

34a Zü'n-Nûn; baña M

Tâ olasin her dü 'câlem bahre-yâb
 Ol mürîdî anı tañrîr eyledi
 Ol rızâ'sında olan şadıqları
 Bir sene kaldım mücâvir orada
 Kâ'be'ye kılam vedâ'cî ol zamân
 Yapüşivirdim elim bir halkaya
 Kıl şefâ'at sen baña mahşer günü
 Bir âvâz irdi baña bir köşeden
 Şanasın ki hastadur beñizi sarı
 Ol selâmı aluben didi baña
 Bunca yıl da'vâ-yı 'câşkî kılasın
 Böyle midir 'câşık olan 'câdeti
 Bu işinde ben 'câceb gördim seni
 Böyledir 'câşık olanlarıñ işi
 Sen ne âdemsin adın söyle baña
 Ol nice vire cevâbı anı gör
 Gayb ilinden çağıram âvâz ire
 Hû didi ağıdı gözinden yâşı
 Yoksa onca merteben dinle haber
 Hürmetine bu şusuz dudakları
 Bu dudaklar hürmetine yâ Kerîm
 Rütbesi bulmuş mıdır kurbet saña
 Hû hâlîli geldi üç kerre cevâb
 Heybet irdi garka virdüm kendimi
 Vaşf idemez aña 'câcizdür lisân
 Mürşîd ile irdim ol irşâde ben
 Oldı vâkıf hâlîme bildi anı
 İşidürem hû Hâlîl âvâzını
 Yime içme bilmezem unıdıram
 Hamdu li'llâh irdi baña 'câşk-ı hû
 Tâ ki vasl ide yârin envârına
 Gördim inmişdür sinekler gözine
 Virmeye zahmet yüzünden kaçıram
 Koy yığılsunlar yüzime bunları
 Kalmadı cisminde lahm ile deri

Yidi kırtlar hiçbirini atmadı
 Ger düşeydi kırdınun biri yire
 Bu senin rızkın imiş dirdi Resûl
 Dost olan yâr zahmetine incinmez
 Bir muḳarreb dostını göster baña
 237b Dostına dünyâda zahmet nâzıdur
 Bu sinekler hûb benim tenim yimez
 Ol baña minnetdurur hizmet kılur
 Koy anuñ sinekleri üşsin baña
 Neydi cürmim diyeyim ol cânlara
 Zahmeti virdi baña anlar o gün
 Bir sinek yirine biñ mücrim kılı
 İtdi Zü'n-Nûn ey gözüm nûrı baña
 Ol didi gönlim diler didâr-ı hû
 Bulışaydım âhîret sultanına
 °Aşk-ı hû olmuş baña bunda ğıdâ
 Bir içim şu var getir şimdi baña
 Ol denî bulsın bugün merâmını
 Ol daḥî olsun bugün şudan mezâk
 Nefsım yiğirmi senedir şu diler
 238a Hû hayâ'sından suyu virmem aña
 Virmedim doyınca şu ğıdâ aña
 İtdi Zü'n-Nûn şuya ben oldım revân
 Geldim anuñ yanına kıldım nazâr
 Öyle görince anı kıldım bir âh
 Bir nidâ' geldi o dem içre baña
 Dost olanı ḥasretiyle fânîde
 Ol kişi yiğirmi yıllardan beru
 °Âkıbet dünyâ şuyıyla biz anı
 Vardım anuñ techîz ü tekfînine
 Bulmadım ol cism-i pâki orada
 Bir nidâ' geldi kim anı arama
 Ol Ḥabîbim ümmetiyydi hem Ḥalîl
 Bir kula ola Ḥabîbim reh-nümâ
 Ol Ḥabîbim ümmeti dostlarına

Ol zahmetden incinüb âh itmedi
 Aluben anı koyardı ol yire
 Yidürirdi etini kırdlara ol
 Her kazâ'sına durur gayre dimez
 Zahmet-i dünyâ irişmeye aña
 Kırbeti bulmağa keşf-i râzıdur
 Gövdeni mecrûh idüb kanım yimez
 Zahmeti gördim gözüm yâşın siler
 Tâ ki yarın ideyim şekvâ aña
 Sen beni yalatdun ol ḥayvânlara
 Zahmetime isterem ücret bugün
 İsterem ben yarın andan bil anı
 Söyle gönliñ ne diler alam saña
 Arzum olmuşdur vişâl-ı yâr-i hû
 Andan ireydim vişâl-i yârine
 Çün dilersin kılasın hizmet edâ'
 Vireyim nefsim murâdını saña
 Ben daḥî işitmem anuñ zârını
 Vaḳti irdi el-vedâ° ü el-firâk
 Gönlim yiğirmi senedir hû diler
 Nefsimiñ arzusıdır şuyı virmem aña
 Tâ ti ğâlib olmaya hükmi baña
 Tizce varub şu geturdım ben hemân
 Fânîden kılmış bekâ milke sefer
 Bir şu içeydi didim ben yâ İlâh
 Cennet şuyından içirüriz aña
 Göçirüb virür murâdın bâkîde
 Virmedi ol nefesine doyınca şu
 Kıandırurmıyız seniñ °aḳlıñ kanî
 Aluben anları geldim yirine
 Söyledim yâ Rabbî dostuñ nirede
 Biz iletdik yirine sen tarama
 Her umûrnda anı itdi delîl
 Ol kul anuñla gelür irer baña
 Nice eltâfım olur yârânına

238b Ol benim ʿaşıklarım maḥşer günü
 Yarı anlardan zebânî kaçalar
 Yıldırım gibi sırâtu giçeler
 İşidüb Zü'n-Nûn ider yâ Rabbenâ
 Ne idi dünyâda anuñ ʿâdeti
 Bir nidâ' geldi aña kim ol kişi
 Nehyime kılmadı meyli kâ'imâ
 Bilmedi kibr ile ʿucubî küdretî
 Kendine her ne şanurdu ol kişi
 Rızık için aşlâ yimezdi güşşe ol
 Nefsimi za'f ile koydı şayrıya
 Gözlerinde hem dilinde zikrimiz
 Ol recâ' havfî idinmişdi cenâh
 Anlara ola Hâbîbim reh-nümâ
 ʿÂşık olanlar baña böyle olur

239a Aḥmedî şal bu fenâ' gavgâsını
 Gelmesin işbu fenâ' pazarına
 Kıl bu ʿaşkıñ bezminiñ seyrânını
 Kullara kırmış pazâr-ı ihtiyâr
 Kıl temâşâ bâr-gâh-ı vahdeti
 Ol şarâb-ı vaşla bunda kanagör
 Gelmişen bu fânîye cins-i enâm
 ʿAşk-ı Hâkkin zerresinden şemme-râz
 ʿAşk-ı Hâkka enbiyâ'lar irdiler
 ʿAşk-ı tâmmu anlara virdi Hudâ
 Anları ʿaşk eylemişdür isti'âb
 Her kazâ'ya uğrasa âh eylemez
 Enbiyâ'lar cümlesi cennetdedur
 Evliyâ'larda bu ʿaşkın cüz'i var

239b Râh-ı şer'î kıldılar bunlar delîl
 Bunlarıñ kadri ulû oldu havâş
 Bunlarıñ ucu kesilmez sûredeñ*
 Zaḥmeti görmez irerler cennete
 Bizleriñ ʿaşkı rızâ'sın gözlemek

Nâr anı görünce söner tütünü
 Sâyesiyle şavuşalar niceler
 Cennetümden hûrî ʿîni kocalar
 Ol velîniñ bildir efcâlin baña
 Ne ile buldı bu deñlu kırbeti
 Ol baña yarâr kıldı her işi
 Ol rızâ'mı gözetirdi dâ'imâ
 Buḥl ü süm'ca kîn ḥased ü ğıybeti
 Ğayre daḥî anı şanmağdı işi
 Her ne virsem râzî olurdu o kul
 Virmedi göñliñi benden ğayrıya
 Göñliñe doldurdu ʿaşk-ı fikrimiz
 Anlar ile uçıben buldı felâh
 Bulalar anlar vişâlimle nümâ
 Vaşlıma irüb didânımı görir
 Al ḥakîki ʿaşkıñıñ sevdâsını
 Müşterî olma bunun âzâdına
 Gör anuñ sultanınıñ yarânını
 Ba'zı nef' eyler kimi eyler zârâr
 Sakîden nüş eyle vahdet şerbeti
 İntizâr-ı âteşine yanagör
 ʿAşk-ı Hâkki şakla kalbiñde müdâm
 Söyleyim tâ anlâya ʿaqlıñ birâz
 Mu'cizât-ı Hâkka nâ'il oldılar
 Zerre olmazlar rızâ'sından cüdâ
 Her kazâ'-yı Hâkki bilürler sevâb
 Zaḥmet-i Hâlikî ğayre söylemez
 Mertebesine göre rû'yetdedur
 Buldılar kırbet kerâmet aldılar
 Vardılar ol yola oldılar ḥalîl
 Bunlarıñ muhtâcıdur ʿavâm ü ḥaşş
 Ol rızâ'-yı Bâñdedür gözedeñ
 Mertebesince irerler rû'yete
 Hâkka varan yolu dâ'im izlemek

11a koydı; koydı M. 23a şemme-râz; şemme-dâr M.

Geldi zîrâ hâkîmîzâ ya^cbudûn
 Ol bize âyât ile kıldı beyân
 Ya^cnî şol kim mâ-sivâ-yı cân iden
 Hem didi fevt olmaz illâ müslimûn
^cAşk-ı îmân ile cânı vir öte
 Görmek istersen eğer yârın cemâl
 Görmeyince ol Hâbîb-i yârini
 İtmeyince tâ o mir'âte nazar
 Andan evvel göstereydi rû'yeti
 Ol cemâl-i Bârîyi görse başâr
 240a Anda hâtm olur lezâ'izler tamâm
 Gösterir evvel Hâbîb u yârini*
 Yâ İlâhî ^caşkın ile sen bizi
 Kâlbimize koy hevâs-i rû'yeti
 Rahmetiñle sen gıdâlandır bizi
 Baħr-i ^caşkıñ katresinden zerresin
 Tâ ki anuñla saña ^caşık ola
 Senden olmazsa ^cinâyetler aña
 Görmek istersen Cemâl-i Pâk-i Zât
 Okıyanı dîñleyeni yazanı

Biz gerek ki olmayalım gâfilûn
 Söylemişdür küllu men ^caleyhâ fân
 Ölmelidir gitmelidir fâniden
 Tâ olası ol beķâda sâlimûn
 Tâ ki varub iresin òl vuşlata
 Ol Hâbîbu'llâha bul evvel vişâl
 Görebilmezsin Hudâ dîdârını
 Kuvveti bilmez cemâl için başâr
 Ol Hâbîbiñ olmaz idi kıymeti
 Gayre kalmaz ihtiyâç andan nazar
 Teşne kalmaz mâ-sivâ dahî merâm
 Soñra ^carz ider kula dîdârını
 Âşinâ kıl unıdak dünyâmızı
 Ol Hâbîbiñle bulalım vuşlatı
 Ol cemâliñle şefâlandır bizi
 Dam dimâg-ı Ahmede ^caşk eylesin*
 Râh-ı ^caşkıñla gelüb vuşlat bula
 Düşer ol hızlâna yol bulmaz saña
 Bul Hâbibe kurbeti gönder şalât
 Yarlığâ rahmetler ile yâ Ganî

Fİ BEYÂN-I MEBĤAŞ-I ^cAŞK-I'N-NEBİ

^cALEYHI'Ş-ŞALÂTU ve's-SELÂM

Ahmedî meydân-ı ^caşka gir yine
 Dal bu ^caşkıñ baħrine bul gevheri
 Râh-ı ^caşk ile yürü ol rehber
 240b Sen anuñ ^caşkıyla aña varâgör
 Oldurur rahmet kapuların açan
 Hâlîkından sonra sev gâyet anı
 Vir bize ^caşk-ı maħabbetden haber
 Tabîb-i ^câlem ol sultânımızdan
 Anı rahmet virübdür halka Yezdân
 Kûfür zulmâtında iken bu cihân
 Getürdi ^câleme âyât-ı Kur'ân
 Gelüb ol eyledi halkı haberdâr
 Odır cümle bu cânlarıñ yücesi

Âşinâsın demlerini sür yine
 Nûra vâsıl ol göresin rehberi
 Tâ ki vâsıl ide seni envere
 Vuşlât-ı dildâr için yalvâragör
 Oldurur ^câlemlere rahmet saçan
 Oldurur oddan hâlâş iden seni
 Bu kurn tenlere cândan vir haber
 Haber vir bize ol dermânımızdan
 Cehâlet derdine ol virdi dermân
 Ol yetürdi ^câleme nûr-i îmân
 Yetürdi âdemin derdune dermân
 Bu halka gayb ilini kıldı izhâr
 Odır üstâd-ı küll ^câlem hõcası

Ki hall idi cemîc-i müşkilânı
 Ki var mı ancileyin bula devlet
 Hâlîk-ı Âlem olan ol bî-zevâl
 Ol cemâli gördi maşûş ol Habîb
 Açdı ol bâb-ı vişâl-ı rû'yeti

241a Var kıyâş eyle anuñ gibi ulü
 Gelibdür şânına levlâke levlâk
 Bu âlem fahri olmadığı demde
 Anuñ'çün kıldı Hâk âlemleri var
 Anuñla dile geldi dağ ile tâş
 Yok lisânım medhine virem nizâm
 Anı kim medh eyleye Perverdigâr
 Yaradılmış ne deñlu varsa ebrâr
 Anı sev yolına gir eyle devrân
 İşit Nebisini seveni ey yâr
 Bir rivâyet dinle bu zikre mağal
 Hâzret-i Nûha getürmişdi îmân
 Ümmet olub girmiş idi dînine

241b Bir ineği var idi südi ârî
 Ba'zî günde anı iderdi yoğurt
 Dir mağabbetle îmân getürmişem
 Ol tûfân işi baña bildüresin
 Va'de irdi ol gemiye girdiler
 Seksân âdem ol geniye doldular
 Altı aylık ekl ü şurbı buldular
 Altı ay şu aldı işbu âlemi
 Dağ ü yazı dere tepe doldı şu
 Her yiriñ hamli berâber bulına
 Şu çekildi ol gemi indi yire
 Nûh oturdu aşhâb ü evlâdıyla
 Virdi ol yoğurdu ider yâ Nebî
 Hikmet-i Yezdânı anlar gördiler
 Geldi Cebrâ'il kıla hâli beyân

242a Dir Nebî seni severse bir kişı
 Nebisin seven beni sevmiş olur

Aña lâzım virelim biz şalâu
 Ki buldı kırbeti vuşlât-ı rû'yet
 Aña dünyâsında gösterdi cemâl
 Andan özgeye bu olmadı naşîb
 Ol bize gösterdi râh-ı kırbeti
 Her dü âlem var mı böyle bahtulu
 Seni halk itmesem olmazdı eflâk
 Kalurdu cümle âlemler âdemde
 Cemâlinden kemâlîm kıldı izhâr
 Söziyle oldılar kırm ağaç yâş
 Ârif olanlara besdir bu kelâm
 Kıllar anuñ medhine virmez qarâr
 Anuñ aşkıyla oldılar Hâkka yâr
 Odır saña iki âlemde dermân
 Nice hâfiz olur ol kıla Settâr
 Sev Resûli kıl hadîşiyile âmel
 Bir kırm aña gelurdu her zamân
 Aşkı te'sîr eylemişdi cânına
 Ol süd ile geçinürdi ol kırm
 Nûha anı getirürdi ide kırm
 Şâdîkâne âyiniñe girmişem
 Ol gemiye ben zâ'ifi kıoyasın
 Ol kırm kaldı anı unıtdılar
 Cins-i hayvândan birer çift aldılar
 Ol gemi içre zahâ'ir kıldılar
 Garkı vardı canlu hayvân âdemî
 Kırkır arşun herbirinden kılkıdı şu
 Cümle yirlere âdâlet olına
 Kıkdılar cânlu olan başdı yire
 Gördiler geldi kırm yoğurdıyla
 İrse tûfânıñ gemiye al beni
 Hıfz olan yârâna seyrân oldılar
 Söyledi bil yâ Resûl-i Müste'ân
 Her dü âlemde bulır râhat işi
 Her dü âlemde rızâ'mı ol bulır

Ol karı şâdikâ sevibdür seni
 Sen oldın karının hâline âgâh
 Sen unuttuñ ol unitmaz kulını
 Hâzret-i Nûh itdi yâ hâtun kişi
 Ol tûfân işi tamâm oldu hâtun
 Ol karı itdi ne vakit idi ol
 Geldi bir gün ineğimin ayığı
 Belki tûfân idi ol gün görmedim
 Hâzret-i Nûh itdi aña yâ hâtun
 Ol sebeble görmediñ tûfânı sen
 Hâhıkñ hıfz eylemiş seni hemân
 Altı ayı saña bir gün eylemiş
 Böyle olur yâr ile yârân olan

242b Cân ü dilden kıl maḥabbet Aḥmedî

Resûlını seven ol avratı sen
 Resûlñ sev kulak ur pendine sen
 Seni da'vet iden oldır beḳâyâ
 Anuñ söziyle olsa biri 'âmil
 Anuñ cüz'i kadar sev kendini sen
 Müdâmî ümmet için ağlar idi
 Giceler zâr iderdi şubḥ olunca
 Ki andan ulû-şâhib ümmete yok
 Hâdişinde buyurdu şâh-ı 'âlem
 Didi her kim beni sever olur yâr
 Namâzı kim sever aḥbâbıma yol
 Seven aḥbâbımı oldu baña yâr
 Seven Kur'ânı ol nazm-ı Kerîmi
 Mesâcidler Hudânñ dâridir ol

243a Süpürse kılsa aña hizmetî kul

Mü'mine vardur nişân idem anı
 Hiç aña gelmez uşan itse celîs
 Ger münâfık kıysa mescide bâşı
 Bununla bilinür mü'min münâfık
 İlâhî kıl selâmet üzre bâşı
 Sev Resûlî hem şâḥâbi âlını
 'Aşkımız aña tutalım sözünü

Hâfızı oldu anuñ Rabbu'l-Ganî
 Velâkin söylemediñ in-şâ'-Allah
 Bâ-ḥuşûşâ yârinüñ yârânını
 Görme sen tûfân için ol teşvîşi
 Hâk seni hıfz eylemiş şıdkı bütün
 Galibâ ol gün olubdur yâ Resûl
 Çamura girmişdi anuñ ırnağı
 Fikr iderdim seni anı görmedim
 'Aşk-ı Hâk almış seni şıdkı bütün
 Ol sebebden bulmaduñ nokşânı sen
 Ol gâzabdan Hâk seni kalmış nihân
 Ol sefine zahmetini virmemiş
 Böyle olur 'aşk ile ḥayrân olan
 Sev Resûlündür Muḥammed ümmeti
 Tûfânı görmedi al 'ibreti sen
 İziyle vâr gidesin kendine sen
 İrişdüren seni oldır lıkaya
 Olur cennetlere ol kimse vâşıl
 Ve 'âmil ol anuñ her pendini sen
 Bağışlâ ümmetim yâ Rab dir idi
 Dilinden düşmedi ümmet ölince
 Hudâdan soñra sev ancak anı çok
 Nebîler ser-firâzı mâh-ı 'âlem
 Hudâyı sevmiş olur oldı ebrâr
 Uyubdur ol sever aḥbâbımı ol
 Seven Kur'ânı oldı ümmet aḥyâr
 Sevibdür ol Hudâ mescidlerini
 Seven anı Hudânñ yâridir ol
 Alur ücret Hudâdan cenneti ol
 Mescide girse feraḥ bulır cânı
 Ol 'ibâdet hânına olmuş enîs
 Hâbse girmişdür şanasın ol kişi
 Ara kalbiñ bunuñ biri münâfık
 Bize sevdur rızâ'nı oldı işi
 İşle fi'liñ tut anuñ aqvâlnı
 Yolına varub görelim yüzünü

Ümmetim dirseñ aña aqvâl ile
 Biz gerek ol yare ʿâşık olalım
 Anuñ ʿâşıkları gör nice yanmış
 Bir hikâyet var idelim yâ ulû
 ʿÂşk-ı Hakkı tâlîb ol erbâbı gör
 Âteş-i ʿaşka giren hâbhâbı gör
 243b Bir melik var idi kâfirden meğr
 Nâme gönderdi aña Fahr-i Cihân
 Dinlemez ol nâme-yi anda fûdûl
 Ğayriye göstermez anı ol denî
 Var idi bir oğlı anuñ tâze-cân
 Girdi haznedârna ol mâh-ı rû
 Varub anı atasına söyledi
 Ol didi lâzımlı nesne yok oğul
 Fâʿidesiz sözleri yazmış baña
 Ol doğınca kara doğdı günimiz
 Oldurur her dinleri ibtâl iden
 Dininiñ vaşını yazmış baña ol
 İrdi gice varur oğlan nâ-gâhân
 Ol açar şandığı bir kağıt görür
 Ki lâ ilâhe illâʿllah yazılmış
 244a Hem yazılmış kim gelurse bu dîne
 Kâfire olmaz Hudânîñ rahmeti
 İhtiyâr itdi hidâyet buldı ol
 Geldi çün ism-i Muhammed yâdına
 Görmeden evvel aña ʿâşığı gör
 İrdi ʿaşkıñ büyü çün dimâğına
 Ağlayu itdi eyâ Rabbeʿl-Ganî
 Vaşına irdür beni sen yâ aḥad
 Key taʿaccüb atam itmez rağbeti
 Âyin-i hór içre bulmuş kendini
 Hakkı düş olub dururdu bu civân
 Anası görür bunîñ hayrânını
 Ağlayu varub melike söyledi

Sünnetiñ işler misin her hâl ile
 Maḥşere varınca anı bulalım
 Anuñ yolına cân işârî kılmış
 Râvîsi oldı Enes ol bahtılı
 Görmedin ʿâşık olan aḥbâbı gör
 Anda devrân eyleyen kibârı gör
 Adına dirler Habîb ey muʿteber
 Ol melik ola müslimân ol zamân
 Şandığı ile kor hazînesine ol
 Tâ ki terk itmeyeler bâtl dîni
 Adına dirlerdi Hâbhâb-ı Civân
 Gördi bir şanduk divâra aşılı
 Yâ ata ne var o şandukda didi
 Bir kişiniñ nâmesi var bilmiş ol
 Şorma anı nefʿi yok oğlum saña
 Kırk yaşında bâtlı oldı dînimiz
 Halk içinde bir yeni dîn yüriden
 Key şakîn aldanma aña yâ oğul
 Ol hazinedârna girer nihân
 Ol hidâyet râhını anda bulır
Muhammedun resûluʿllah yazılmış
 Ol gire yarın Hudâ cennetine
 Hem harâm aña Hudânîñ cenneti
 Tevhîdi didi Müslimân oldı ol
 ʿÂşık oldı ol Muhammed zâtına
 Yolına bâşı viren şadıķı gör
 İrmek ister ʿaşk-ı gülşen bâğına
 Kıl müyesser göreyim yâ Rab anı
 Kulu olam kapusunda tâ ebed
 Böyle bir sultaniñ olmaz ümmeti
 Bilmemiş bu dîn mezâķ-ı kandini
 Anası gelür yanına nâ-gâhân
 Ğaşya varur virey azdı cânını
 Oğluniñ hâliñ aña ʿarz eyledi

Ol melik emr itdi iki kılına
Varub anlar gördiler eâşık yüzi

Varub oğluñ yetureler yanına
Ağlayu ağlayu söyler bu sözi

244b

KAŞİDE-İ HÂBHÂB-I CIVÂN
Saña kurban ola cânım Muḥammed
İki eâlemde dermânım Muḥammed
Seni görmeden aḳdem şevk-i eâşkıñ
Baña kâr eyledi yârim Muḥammed
Ḥayâliñ gönlime naḳş oldu çıkmaz
Cemâliñ oldu seyrânım Muḥammed
Yaḳar eâşkıñ odı cism ile cânı
İrmiş dermâne loḳmânım Muḥammed
Olunırsam yolında pâre pâre
Fedâ' olsun saña cânım Muḥammed
Vişâliñ teşnesiyim eylerem âh
İşit sen zâr-ı giryânım Muḥammed
N' olaydı irebilsem hâk-pâyine
Geçürsem anda devrânım Muḥammed
Diler Aḥmed ğanî ümmet fakîri
Göre maḥşerde sultanım Muḥammed

Fi BEYÂN-I MEBḤAŞ-I HÂBHÂB-I CIVÂN

Alub anı atasına vardılar
Gördi oğlı ḥâlini ol bed-gumân
Didi oğlum söyle aḥvâliñ baña
Ol didi ben nâmeysi gördim nihân
Âyin-i bâḫlı atdım izi nâr
245a Ben getirdüm efdâl-ı ḥalka îmân
Çün işitdi atası bu sözleri
Ḳapdı oğlanı unb çaldı yire
Bildiler aḫḫâbı aña geldiler
Didiler n'itdi urursın beline
Anlar itdi vir naşihat kılalım
Alub andan ol civânı gıtdiler
İtdi anlar ey civân eski dîni
Sen niçün nâme sözine varasın

Çevre etrâfun aluben durdılar
Gözlerinden öpdi anuñ ol zamân
Kimden irdi ḥâl-ı ḥayret saña
Râh-ı Ḥaḳḳı buldım anda rây-ġân
Dîn-i İslâma girüb itdim ḳarâr
Oldurur Peyġamber-i âḫir zamân
Key ġazûb olub ḳarardı gözleri
Depme ile darb ider ki öldire
Oğlanı yalvarı andan aldılar
Ol didi girmiş Muḥammed dînine
Biz anı eski dînine ḳoyalım
Âyin-i bâḫlların e'arż itdiler
Sen niçün atdıñ ḳadîm-i âyini
Bilmediġin dîne niçün giresin

Yâ civân alma kazâ'lar bâşıña
 Ol didi bu pend ü nuşı siz baña
 Ben o bâül âyini terk eyledim
 Dîn Muhammed dînidür gayri yalân
 Öldürirlerse bu yoldan dönmezem
 Cümleñiz bâülsınız yok dîniñiz

245b Atası andan işidünce anı

Yirlere sürdi civânıñ yüzini
 'Arşa irdi âh ü zârî oğlanuñ
 İşidenler yanına derc oldılar
 Didiler kahr itme anı şâbır ol
 Sen bize vir anı alub gidelim
 Alub anı ol aradan gıtdiler
 Gördiler yok çâre bî-hâb itdiler
 Ol civânı ham deriye şardılar
 Gün çıkâr işkence ider cânına
 Arpa etmeğini tuzlu kıldılar
 Virmediler bir içim şu içmeğe
 Çün buñaldı belki döne didiler
 Didiler oğul sözimiz diñle sen
 Yazıguñ gelsin bize hem cânıña

246a Anası dir yâ oğul ben râcînem

Atası itdi ferâğ it bu dîni
 İtdi oğlan bendesiyem Tañrınuñ
 Kalbim içre 'aşkı anuñ yâ peder
 Biñ bunıñ gibi ezâlar idesin
 Dönmezem billâhî bu dînden didi
 Olmuşam 'aşkıñ çomağıyla harîs
 Kuvvetim yitmez size âvâreyim
 Ol Muhammed âyinine girmişem
 Cân gerek cânân için kurbân ola
 Yâ ata var ise 'aqlıñ kılma câr
 Saña yâzık varma küfriñ râhına
 Atası gördi ki çare yok buña
 Varuben çobanları geturdılar
 Didi bu oğlum muhâlifdür baña

Öldürirler seni yâzık yâşıña
 Ya'ni söylersiz dönem andan yaña
 Dîn-i haqqı kalbime berk eyledim
 Koydım anuñ yolına ben bâş ü cân
 Âyin-i bâula dahî girmezem
 Cümle yañışdur tarîk âyiniñiz
 Yine alub yire urdı oğlunu
 Kana dönderdi yüzini gözünü
 Ol mekân inlerdi zârından anuñ
 Oğlunu cebrî elinden aldılar
 Girmez eliñe dahî böyle oğul
 Cânına dürli cezâ'lar idelim
 Yalvaru evvel mülâyim didiler
 Darb-ı şiddet ile bî-tâb itdiler
 Bir güneş meydâna anı şaldılar
 Dağ ü taş inler anuñ giryânına
 Günde bir kerre aña yidürdilar
 Kaşd ider herbiri kanıñ içmeğe
 Ata anası yanına geldiler
 Gel bu sevdâdan ferâğat eyle sen
 Dön bize bulanmadan sen kanıña
 Öldürirler oğul seni acıram
 Dönmez iseñ öldürirem bil seni
 'Âşkıyam ol Habîbî yârnuñ
 Öyle dolmuş 'âlem-i dünyâ kadar
 Pâre pâre gövde mi dağıdasın
 Her ne deñlu var cezâ' kılsan didi
 Cân ü cismim darbe olmuşdır enîs
 Bâz elinde bülbül-i bî-çâreyim
 Cânımı uğrına anuñ koymuşam
 Kan gerek ki yolına seylân ola
 Ol Müslimân it bu dîni ihtiyâr
 Ol seni şalar cehennem câhına
 Yetürün dir ol çobanları baña
 Ol melikin katına yeturdılar
 Râzîyam varın 'azâb idün aña

246b Ol çobânlar alub anı gitdiler
 Şu kuyıdan çekdirürler gündüzi
 Geçdi bunıñ üzerine nice gün
 Bir gice ʿaşk ile bir âh eyledi
 İtdi yâ Rabbî niyâzım var saña
 Bu benim fahrumdurur yâ Müstʿân
 Koyma uhrâ milke intizârımı
 Ahmedî gördiñ mi ʿaşkı ʿâşığı
 Yanmayınca şemʿe pervâne evvel
 Var mıdır ʿaşkıñ kün lâf eyleme
 ʿÂşık olan görmelidür zahmeti
 ʿÂşık olanıñ birin göster baña
 ʿAşk ucından evliyâ'lar zahmeti
 Dîn ucından görmedi mi evliyâ'
 Virdi Rabbin bu dîni râhat saña

247a Mihnetiyle imtihân itse seni
 Şabrnımız yok Rabbenâ sensin ʿalîm
 Urdu zahm-ı ʿaşkı ol yârânına
 Bend ile mahzûn otururken civân
 Uyku virdi ol çobânlara Hudâ
 Zikr-i Hakkı vird idindi diline
 Bir kula rehber olunca Hâlîkı
 Var rivâyet haylî aġnâm uydılar
 Vardılar ʿuşşâka saydân olmaġa
 Seksân üç fersah yir idi gitdiler
 Ol Medîne şehrine varub girir
 Varur anuñ yanına ol bahtılı
 ʿÂmir itdi yâ oġul âġlâma sen
 Sende vâ ol nesne-yi nûr-i îmân
 Sen ġarîb olmak gereksin di baña

247b Ol didi gönlim dilemez yimezem
 Ekl ü şürbi kılmışam ʿaşka fedâ'
 ʿÂmir itdi söyle ʿaşkıñ bilelim
 Âl ü aşhâb oldıġıñ fehm eylemez
 İtdi ben esrânımı her kimseye

Bend idüb dürli ezâlar itdiler
 Bend iderler gice bulmasın izi
 Taqatı gitdi anuñ oldu zebûn
 Ol Habibiñ vuşlâtını diledi
 Ölmeden maġbûbimi göster baña
 Dîn için ben olayım zahmet-keşân
 Fânîde göster baña dildârımı
 Böyledür ʿâşığa ʿaşk-ı haġîkı
 Vâsıl-ı dildâre olur mı maġal
 ʿÂşık-ı yârâne ġüzâf eyleme
 Fânîde bulmazlar anlar râhatı
 Fânî içre irmeye zahmet aña
 Görmedi mi bunca derd ü mihneti
 Bunca fânî zahmetini etkiyâ'
 Dîn ucından virmedi zahmet saña
 Şabr ider miydin ʿaceb aña denî
 Hamd ü şükr olsun bizi kıldıñ selim
 Şoñra irsâl eyledi dermânına
 Bendi açıldı ġalâş oldu nihân
 Almadı ol dem kulakları şadâ
 ʿAzm-i râh itdi Medîne iline
 Âzdıramaz onu ʿâlem maġlûkı
 ʿÂşık ile râh-ı meşġûl oldılar
 Hâlîka maġbûl-i kurbân olmaġa
 Ol gice içre merâma yetdiler
 ʿÂmir adlu şaġâbe anı görir
 Gördi âh ider ve ġayet ġuşşelu
 Bu ġüzünli gönlimi dâġlâma sen
 Görinür ʿaşk-ı haġîkatden nişân
 Âc mısın yimek getüreyim saña
 ʿAşk ile mestem ki âçlık bilmezem
 Aranım ahvâlime bulam devâ'
 Mümkün olursa ʿilâcın kılalım
 Havf ider ahvâli aña söylemez
 Söylemem ahvâlimi ben özgeye

‘Âmir itdi söyle hâliñ bilelim
 Şaklayam esrârını cânım kadar
 Didi şeyhim diñle aḥvâlini sen
 Ol didi ben ol Resûliñ yârıyam
 Ol didi ol nerdedur göster baña
 ‘Âmir itdi bilürem ol serveri
 Ol didi çün yâd olunmadın baña
 Ol Muhammed Hâzretine ‘âşıkam
 Ben anuñ ‘aşkıyla giryân olmuşam
 Gelmişem bu ile anı göreyim
 248a Bu yañadan irdi Cebrâ’il yire
 Söyledi aña eyâ dîn ulûsı
 Geldi saña adı Hâbhâb-ı civân
 Ḥaylî zaḥmet gördi maḳbuldır bize
 Ol teḥî tâ gelmeye dîvânına
 Dîn yolında gördi bunca şiddeti
 Hâzret-i Eyyûbiñ ecrince şevâb
 Ḥâlîkiñ dir severim Hâbhâbı ben
 Bildirüben Cebrâ’il itdi ‘urûc
 Vardı Hâbhâbına karşı Müctebâ
 Merḥabâ yâ ‘âşık oğlum merḥabâ
 Merḥabâ ey Ḥaḳkı ‘aḳlıyla bulan
 Ol aradan gelüben aldı anı
 Çünki aḥvâlini Hâbhâb söyledi
 Âḡlâdı aşḥâb-ı yârân-ı şafâ’
 248b İtdi yâ oğlum buna olma melûl
 Cennete girmek olur vâcib aña
 Yâ İlâhî Aḥmedîyi şâdık it
 Vir şarâb-ı vaşlı ol nûş eyleye
 ‘Âşık olmayan ne bilsün yârî ol
 Ya’ni kim ‘âşık olan Peygambere
 İdegör sen mahabbet Muştafâya
 Ol Ḥabîbe ‘âşık ol tut pendini
 Okıyanı diñleyeni yazanı

Ol Muhammed ḥürmeti setr idelim
 Söyle aḥvâliñ baña itme ḥazer
 Ol Muhammed Hâzretin bilür misen
 Dinine girmiş ḡulâm aşḥâbıyam
 Rehberim ol ḡuşsamı idem saña
 İletem aña seni bul rehberi
 Söylemem aḥvâl ü esrârım saña
 Vaşlına irmek dilerem şâdıkâm
 Ben anuñ’çün terk-i evtân itmişem
 Ayaḡı tozına yüzüm süreyim
 Ḥaḳ selâmını vire ol servere
 Ol seniñ ‘âşıklarından birisi
 Sen de aşḥâb ile karşı ol revân
 Bizden ol tuḥfe hediyedir size
 Ḥaylî aḡnâm ile gönderdim saña
 Ḥaḳ katında vardur anuñ kıymeti
 Ḥâlîkiñ virdi aña kim bî-hisâb
 Sevdigiçün ol seni seveni sen
 Aldı aşḥâb-ı Resûl itdi ḥurûc
 Görüb anı çoçdı itdi merḥabâ
 Merḥabâ yâ şâdık oğlum merḥabâ
 Merḥabâ ey dînde zaḥmetler gören
 Söyledi bir bir aña aḥvâlini
 Ḥâline aşḥâbı giryân eyledi
 Söyledi Hâbhâbına ol Müctebâ
 Dîn yolunda râḥat olmaz eyu kul
 Şimdi ol vâki^c olunmuşdur saña
 Ümmet olmuşdur Ḥabîbe ‘âşık it
 Vaşlı-ı dildârı anub ḥûş eyleye
 ‘Aşkı ki yok tanımaz dildârı ol
 Sünnetin işler irer ol Servere
 Seni oldır irişdüren Ḥudâya
 Vir şalâvât tâ bulasın kendini
 Yarlıḡa rahmetler ile yâ Ganî

Fİ BEYÂN-I MEBHÂŞ-I ŞALÂVÂT-I ŞERİFE

‘ALÂ NEBİYY-İ SALLALLAHU ‘ALEYHİ ve SELLEM

Şükri kıl Ahmed tarikat bulmisan
 Dâmen-i şer‘ini elden koyma hiç
 Evvel ve âhîr gelen ebrâr aña
 Oldur Peygamber-i âhîr zamân
 249a Kıldı Rabbu’l-‘Âlemîn anı Habîb
 Dest-gîr itmiş kula her dü cihân
 Baır-i cürme dalmışam yâ Muştafâ
 Garğa varmışam elim al yâ velî
 Doğrı kârım yok kamusı i‘vicâc
 Rû-yi siyâhum Hâlıkâ varamam
 ‘Arz idem evvel saña ahvâlimi
 Hâlıkım bir seni Habîb bilmişem
 Ben muhibbem sizlere bundan iyim
 Biz saña ümmetleriz Raḥmâna kıl
 Ḥamd ü şükr olsun saña Rabbe’l-Ġanî
 Ger bileydi Ahmedî cürmün Habîb
 Yâ İlâhî setri kıl her dü cihân
 Senden özge yokdurur settârımız
 Ahmedî’niñ cürmini Rabbu’l-Kerîm
 249b Rabbım a‘lemsin benim her hâlîme
 ‘Arz-ı hâlîm içre ancak yâ imâm
 Sen buyurdıñ ümmetümden bir kişi
 Ḥaḫ Ta‘âlâ bir melek ḫalk eyleye
 Şol fulân yirde fulân ibn-i fulân
 Şâd olıram işidine ben anı
 Râzî olam ol kişiden ben hemân
 Ol ferişte vara ‘arşın altına
 Rabbım a‘lemsin fulân ibn-i fulân
 ‘Arz-ı hâlî geldi ol dîvânına
 Ol Habîbiñ râzî oldu yâ İlâh
 Ḥaḫ Ta‘âlâ ide yâ meleklerim
 Çün Habîbimi o kul yâd eylemiş
 Yarlıgâdım ol kulumu siz biliñ

Böyle bir sultana ümmet olmsan
 Nefs-i dünyâ mekrine aldırma giç
 Bilüben anı ider ikrâr aña
 Ḥalk olındı ḫürmetine dü cihân
 Kullarınıñ derdine kıldı tabîb
 Her dü ‘âlem andadur dermân-ı kân
 Dest-gîr ol sen baña yevmü’l-cezâ’
 Ey kerem-kânı mürüvvet ma‘deni
 Sen şefâ‘at eylesen olur ‘ilâc
 Yok yarâr işim varub yalvaramam
 Sen ilet dergâha ‘arz-ı hâlîmi
 Cümle sû’-i kâra nâdim olmuşam
 Yokdurur yarâr size aşlâ işim
 Bilmedim cürmim şefi‘ ol yâ Resûl
 Setri kıldıñ ‘aybımı bilmez Nebî
 Her dü ‘âlem saña olmazdı tabîb
 Mâ-sivâya ‘aybımızı kıl nihân
 Senden özge yokdurur gaffârımız
 Ol Habîbe bildirüb itme e‘lîm
 ‘Arz-ı hâlîm var Nebî sultanıma
 Ahmedîden var şalât ile selâm
 Bir şalâvât virse baña ol kişi
 Ol gelüb kabrimde baña söyleye
 Bir şalâvât virdi saña şıdık ilân
 Yarlıgâsın Ḥaḫ anı andı beni
 Gönderem dergâh-ı Ḥaḫka ol zamân
 ‘Arz ide hâlî Hudâ Ḥazretine
 Ol selâm itdi Habîbe şıdık ilân
 Ol da gönderdi ulû sultanına
 Ol kula rahmet diler senden penâh
 Tanık olun ol kula rahmet virin
 Bir şalât ile anı şâd eylemiş
 Hem şalâtımı ne kılam siz görîñ

Ol şalâtın her hurûfî bâşına
 250a Ol melekde üç yüz altmış bâş ola
 Her yüzinde üç yüz altmış ağız var
 Bunca dilleriyle tesbîh eyleye
 Ne sa'âdet ne kerâmet ol kula
 Bir dahî buyurdu Faḥr-i Kâ'inât
 Didi kim kılin du'âlar hûb olur
 Tâ şalâvât virmeyince ol baña
 Evvelinde âhîrinde olsa ger
 Adıma her kim şalâvât virmeye
 Bir dahî andı şalât ile beni
 Bir rivâyet var münâsibdir buña
 Ol kıyâmet durıcak ola dîvân
 Bir bölük kavmı zebânîler ala
 Anlar ide ey zebânîler bizi

250b Ol zebânîler ide bizler sizi
 Tamuya varmağa emr oldu size
 Sizde yok ehl-i cehennemden nişân
 Ne 'aceb kara değıldür yüzünüz
 Elleri ayaklarıñız öziñiz
 Anlar ide 'ân var kendimize
 Siz bilür misiz bizi ne milletiz
 Anlar ile siz ki 'ân şayasız
 Gayri millete tekellüm itmeyiz
 Anlar ide söylemeğe var mı yüz
 Biz furûzâtı kııldık sünneti
 Nefse uyub eyledik yazık bize
 Ümmetiydik biz anı bilür idik
 Ol zebânîler ide ol bâ-şafâ'
 Key 'aceb sizler anı görmeyesiz

251a Ağlaşuben ideler sultanımız
 Ey zebânîler bize mühlet viriñ
 Anlar ide emr olunmuşdur bize
 Bunca te'hîre Ḥudânîñ kudreti
 Ağlaşalar ideler yâ Aḥmedâ
 Anlarıñ işide Server ünini

Bir melek halk ide anuñ işine
 Her bâşında üç yüz altmış yüz ola
 Her ağızında üç yüz altmış dili var
 Ol kula vire ve 'afvı dileye
 Bir kelâm ile bu ikrâmı bula
 Ol Nebîler serveri müşkil-küşâd
 Perdeler var arada maḥcûb olur
 Vâsıl olmaz ol du'â Ḥaḫdan yaña
 Ol du'âyı uçırub alur gider
 Ol bahîl oldu cinânı görmeye
 Ansa anı bulıram maḥşer günü
 Diñle ey cânım şalât eyle aña
 Nefsî â nefsî diyeler cümle cân
 Ol cehennem yolına râhî ola
 Nirye iletürsünüz idiñ sözi
 İletüriz tamûya biliñ sözi
 Siz ne milletsiz idiñ anı bize
 Eyeriz buña ta'accüb biz nihân
 Hem dahî ezrak değıldür göziñiz
 Revnâkı vardur mülâyim söziñiz
 Dimeyiz ta'zîr idersiniz bize
 Rıfık idün bizlere bir hûb ümmetiz
 Ol Muḫammed ümmeti olmayasız
 Hem şadâ şavtını biz işitmeyiz
 Biz Muḫammed ümmeti 'uşâyız
 Lîk 'işyân eyledik gâyet katı
 Mesken itdik tamuyı kendimize
 Hem şalât ile selâm virür idik
 Ne 'aceb ki kılmaya size vefâ
 Ol şefâ'at kânına ırmeyesiz
 Görmedi bizi şefâ'at kânımız
 Bir sehîl ağlaşalım bunda durıñ
 Rıfık idelim her cihetle biz size
 Vardurur bu işde anuñ hikmeti
 Düşe ol maḥşer içine bu şadâ
 Döndire anlara ol dem yönini

İrişe ide zebâniler durîñ
 Secdeye varub ide yâ Rab baña
 Geldi bunlardan hedayâlar baña
 Ümmetümdür virdüler baña şalât
 Şuçlarına göre kıılma sen cezâ'
 Bir nidâ' ire bâşın kaldır aña
 Hürmetiñ kaınmda var olma elîm
 Anları koşıb cinâna göndire
 Aḥmedî gördiñ Hudâniñ fażlını

251b Nâra varan kullanı eğlendirür
 Fażlını ikrâm idünce kullara
 Gör ne deñlu var Habîbiñ kıymeti
 Ğayri ümmetden ola mücrim enâm
 Söyler olırsa sözünü añlamaz
 Añladıñ mı kağrini ol Serveriñ
 Cümleden efdâl Habîbini sever
 Gör bize Hâlık ne ikrâm eylemiş
 Oldurur cümle kerîmiñ ekremi
 Ol Resûliñ rûhına her şubḥ ü şâm
 Kim aña her günde gönderür selâm
 Bir rivâyet var Mürîdiden Ğarîb
 Bir gün aşḥâbıyla oldu Muştafâ
 Geldi Cebra' il aña virdi ḥaber

252a Geldim anı saña ta'rif eyleyim
 Gönderür günde hedayâlar saña
 Ol şalât ile selâmı şubḥ ü şâm
 'Âşıkıñdur görmez ol ḥavf ü ḥazîn
 Gördiler geldi bir âdem nâ-ğâhân
 'Âşık idi gizlüce ol Servere
 Ol cemâl-i yârî seyrân eyledi
 İrdi bir zevk ü şafâ' lezzet aña
 Aña yer gösterdi yanında Resûl
 Ol Resûl emrin yerine getirür
 Ol şaḥâbe dir 'aceb bu kim ola
 Birbirine ol şaḥâbe bağışur

Ümmetümdür anları baña viriñ
 Va'ce kılmışdun vefâ eyle aña
 Eyerem bugün şefâ'at ben saña
 Va'ce-yi lûtfuñla bulalar necâr
 Saña lâyıq olanı eyle sezâ
 Anları cümle bağışladım saña
 Gönder anları cihâna ol selîm
 Kendüsü maḥşere yönün döndire
 Kıldığı 'uşşâta iḥsân bezlini
 Ol Habîbini şeffî'an gönderür
 Bir sebep vâsitâ eyler anlara
 Ol zebânilerle söyler ümmeti
 Söyleyebilmez zebânîyle kelâm
 Şefkati yok söz kulağı diñlemez
 Añ şalât ile ki oldır rehberiñ
 Ümmetine rahmeti aḳdem irer
 Bu tarîk-i Haḳḳı in'âm eylemiş
 Oldurur cümle râḥimiñ erḥamı
 İltizâm eyle şalât ile selâm
 Ol ḳarîb olur aña bulur merâm
 Vir şalâvât Muştafâya ol ḳarîb
 Ol mürüvvet ma'zeni kân-ı vefâ
 Şimdi irer meclise bir 'âşık er
 Ol saña 'âşıkdurur bildüreyim
 Hâlıkıñ dir eylesun 'izzet aña
 Gönderür dergâha anı müstedâm
 Sen de 'izzet eyle aña ol ḳarîn
 Anlara virdi selâmı pâk-i cân
 Dide-i 'aşḳ ile baḳdı rehberre
 Buldı loḳmânımı dermân eyledi
 Vaşf olunmaz ben nice idem saña
 Ğayet iczâz eyledi aña vüşûl
 Ol yiğit varub yanında oturur
 Böyle bir sultan ile ḳurbet ola
 Birbiriyle bi'l-işâre şonışur

Fahr-i ʿâlem nîm tebessüm eyledi
 Ümmetimden bu kişiden baña çok
 Çok hedayâlar virübdür baña bu
 252b Hâlıkımdan emr olunmuşdur baña
 Kim karîb olmağı isterse baña
 Her günâhlarına keffâret ola
 Cân ü dilden virse bir âdem şalât
 Bir hikâyet diñle yâ ümmet kişi
 Ol Hasan Başrî zamânı bir karı
 Bir kızım var idi gâyet de güzel
 Fevt olıb gitti fenâ'dan ol kızım
 Firķâtı odına yandurdu beni
 Baña bir şey söyle anı kılayım
 Ol imâm itdi bu gice eyle sen
 Varub ider ol imâmîñ sözünü
 Gördi arkasında kañranlı şiyâb
 Şordı andan ne bu hâliñ yâ kızım
 252a Ne idi dünyâda efʿâliñ seniñ
 Söyledi kız ağlayu yana yana
 Ol sebebden baña iderler ʿazâb
 Şubh irünce uykıdan durdu karı
 Vardı Hasan Başrîye anı didi
 Âh n'olaydı görmeyeydim ben anı
 Ol Hasan Başrî yatur irte gice
 Ravzâ-yı cennetde görür ol kıızı
 İtdi kızım seniñ anañ söyledi
 Dün gice saña olunca bu ʿazâb
 Ol didi kim bir mezâr içre tamâm
 Eylemişdik fânide fîl-i harâb
 Ol mezârımız öninden bir kişi
 Ol Habîbu'llâhı anub söyledi
 Ol şalâun nûn bize üşdiler
 253b Bizleri terk eyledi gitti kamu
 Ol şalâvât hürmetine Hağ bizi
 Rağmetiñ bulsın Hudâdañ ol kişi
 Şubh irünce ol Hasan Başrî hemân

Bu ecri taʿrîf idem biliñ didi
 Ol şalâtu gönderenden böyle yok
 Hazne-i Bârîde derc olmuş kamu
 Ol sebebden eylerim ʿizzet aña
 Çok şalâvât eylesin benden yaña
 Yarın ol mağşerde baña yol bula
 Kâ'il ü sâmiʿleri bulır necât
 Vir şalâvât bulasın rağmet bâşı
 Geldi aña söyledi yâ dîn eri
 Hüsn içinde yoğ idi aña bedel
 Gice gündüz akıdur yaşı gözüm
 İsterem rû'yâda görem ben anı
 Ol kızımı vaķıʿamda göreyim
 Yüz şalâtu ol Resûle söyle sen
 Gördi rû'yâsında mevtâ kızını
 Yanar anlar ol kıza olur ʿazâb
 Bu ʿazâba ne sebep iki gözüm
 İrdi bu giryâna encâmın seniñ
 Kaçmadım nâ-mağrem erden yâ ana
 Olıram âteş libâsıyla kebâb
 Âz iken çok eyledi âh ü zârı
 Böyle gördüm vaķıʿamda söyledi
 Yağmayaydım âteşine ben cânı
 Ol kıızı rû'yâda görür ol hûca
 Hülleler giymiş ve nûrlanmış özi
 Ben ʿazâb içre anı gördüm didi
 Bu gice râhat bulasın ne ʿaceb
 Beş yüz elli âdem idik yâ imâm
 Olınurdu bizlere dürli ʿazâb
 Gider iken eyledi bir hûb işi
 Hem şalâtu ile selâm aña didi
 Ol ʿazâb iden melekler kaçdılar
 Gitti bizlerden ʿazâb ile tamu
 ʿAfv idüb yarlığadı cümlemizi
 Bizleri kıldı halâş anuñ bâşı
 Eyledi ol karıya hâli beyân

Ol kızınıñ râhat olduğı bilir
Gör Habîbe vir şalâvât yâ inâs
Söyleyenler yâ hâlâş olmaya mu
Sen de uhrâda bulam dirsen necât

Ol şalâvât virdine meşğûl olur
Beş yüz elli sâmi'ci kıldı hâlâş
Cennet-i rıdvânı ol bulmaya mu
Sev Resûlî kıl sözünü bul necât

Fİ BEYÂN-I MEBHÂŞ-I MU'ÇİZÂT-I ENBİYÂ'

‘ALEYHİMU’Ş-ŞALÂTU ve’s-SELÂM

Mu'çizât-ı enbiyâ'yı Aḥmedî
Enbiyâ'lardur havâş andan hâş
Enbiyâ'dan şâdır olan mu'çizât
Mu'çizât ile kerâmet nicedir
Cümleden a'clâ nebîler rıf'atı
Hep berâberdir nübüvvetde nebî
Cümle efdâldır maḥlûkâtın yegreki
254a Enbiyâ'ya hâşş olındı mu'çizât
‘Aşk-ı Bârîde bulıbdurlar kemâl
Geydiler anlar nübüvvet ḥıf'atı
Kahr-ı Bârî anlara yokdır hemîn
Enbiyâ'ya yokdurur aşlâ tamu
Ger dilersin bulasın oddan necât

Bizlere söyle mu'azzam devleti
Anlarıñ muhtâcıdur ‘âm ile hâşş
Evliyâ'dan şâdır olan kerâmet
Mu'çizâtın mertebesi yücedir
Bil velâyetden ulû nübüvveti
Lîk efdâldır resûllar yâ ebî
Ol Muḥammedir iki ‘âlem beği
İdemez anlardan özge maḥlûkât
Her dü ‘âlem anlara yokdır zevâl
Zelle ile düşmez ol nübüvveti
Oldılar anlar emân içre emîn
Cennet ile müjdelenmişdir kamu
Anlarıñ ruḥlarına gönder şalât

Fİ BEYÂN-I MEBHÂŞ-I KERÂMET-İ EVLİYÂ'

RÂḤİMEHÛM-ULLÂH

Aḥmedî sen râh-ı şer‘a sâbit ol
Gerçi aḥvâlın velî fi‘lîñ delî
Ol kerâmet fi‘lini eyle temîz
Gösteren çokdır ‘acâ’ib işleri
Söyle aḥvâl-ı ğarîbeden bize
Zî-kerâmet evliyâ'yı seçelim
Evliyâ' gerçi Ḥudâ sarrâcıdır
254b Rehber olmuşdur ‘umûma enbiyâ'
Anlarıñ kavliyle kıldı ḥızmeti
Çün nebî râhıyla irdi devlete
Ol nebîsi mu'çizâundan Ḥudâ

Ḳayd olun ḥabsine anuñ râbit ol
Evliyâ'-yı Ḥâlîḳa dirsın belî
Nice varur ḳurbet-i Raḥmâna iz
Mü'min ihvâna virür teşvîşleri
Naḳş idelim anları ḳalbimize
Ol kerâmet taşılayandan ḳaçalım
Lîk enbiyâ'larıñ muhtâcıdır
Ümmet olmayınca olmaz evliyâ'
Anlarıñ râhıyla buldı ḳurbeti
Lâyık oldu ol ḳapuda ḥızmete
Virdi bir cüz'i ḳıla ḥızmet edâ'

7a Enbiyâ'lardır havâş ender havâş M.

Her ne ki viridi kerâmet ol ere
 Tâ biline hak Nebîye uymuş ol
 Velîler râh-ı şer'iden şaşalar
 Ki anlar ol emân izine işler
 Emânîñ ilticâsı cennet oldu
 Imân-ı İslâm ile gitdi anlar
 Velîye müjde yokdur dâr-ı fî-fân
 Var mişâlüm enbiyâ'nîñ hakkını
 Bak bu islâm pâdişâhınıñ işi
 Pâdişâh itdi vüzerâ'-yı 'izâm
 255a Bu şerî'at hükmini icrâ' kıla
 Ulû hizmetdur bu hizmet 'âleme
 Bunlar ider şâh işin 'âlem işin
 Var muqarreb kulları şâhın tamâm
 Hizmeti kılar müdâmî şâha çok
 Ol muqarrebler ne deñlu hizmeti
 Ol melik katında anlar olamaz
 Ol muqarrebler görince bir vezîr
 Sen kıyâs eyle bunı 'âkıl kişi
 Kıl velâ-teşbîh Hudâyı pâdişâh
 Şol muqarrebler gibidir evliyâ'
 İrebilmez evliyâ' her dü cihân
 Tâ'at içündür velîler Hâlîka
 Geldiler aḥkâm için peygamberân
 Bâulı hem hakkı izhâr itdiler
 255b Enbiyâ' ile velîniñ hakkını
 Bu İslâma budır râh-ı hakîkat
 Velî yimez ḥarâm itmez günâhı
 Hulûş ile şerî'atca yürürler
 Ki zîrâ oldu bu şer'-i mutahhar
 Anuñla bulunur râh-ı kerâmet
 Kılursa ḥârîk-ı 'âde bir âdem
 Kerâmetdir iden kimse velîdir
 Velîdir ḥaḥ velîdir ol Ḥalîlim
 İderse biri da'vâ'-yı velâyet
 Ki zîrâ ihtiyân eylerse şây

Mu'cizedir uyduğı peygambere
 Anuñ ile kurbet-i Ḥaḥ bulmuş ol
 Velâyetden kerâmetden düşeler
 Hişâr-ı şol emâna girmemişler
 Nebîler cennet ile müjdelendi
 Hudânîñ cennetine yetdi anlar
 Imân ile gider mi kânî burhân
 Bilmek için gör velîniñ farkını
 Buña teşbîh eylemişler yâ kişi
 Vireler bu 'âlem-i ḥalka nizâm
 Ḥalk-ı 'âlem tâ ki islâhın bula
 Bunlar ile râhat irer âdeme
 Şâh anuñ'çün 'alî kılmışdır bâşın
 Olmuş ancak hizmet-i şâha gulâm
 Ḥalk-ı 'âme anların bir işi yok
 Kılınsalar ol pâdişâha 'izzeti
 Bir vezîrîñ mertebesin bulamaz
 Bûs ider dâmenini bulır emîr
 Kalbiñe yol bulmasın zındık işi
 Hem vezîr gibi peygamberler penâh
 Hizmet ile kurbete oldu sezâ
 Bir nebîniñ mertebesine 'ayân
 Kılmasa kurbete olmaz lâyîka
 Bundan a'îlâ hizmet olmaz dü cihân
 Ḥaşş ü 'âmîñ hizmetiyle gitdiler
 Añladuñuz inşâ'allah farkını
 Budır Ḥaḥka giden râh-ı şerî'at
 Şerî'atca budır dâ'imâ râhı
 Varub ol bezm-i yarânı bulırlar
 Tarîk-i evliyâ'ya oldu rehber
 Anuñla bulunur câh-ı selâmet
 Olursa şer'ca uygun işi her dem
 Anı ḥaḥ bilüriz yol rehberidir
 Kâbûl itdim benim oldır delilim
 Yalândır işine dime kerâmet
 Velâyetden düşer işi olur zây

Velâyet sırrı iztirâr-î ifşâ'
 Dağî bulmaz fenâ' dünyâda râhat
 Nedir sırr-ı velâyetde delîlîñ
 256a Görirler ğayb ilin sırrını ba'zî
 Velâyet rütbesi kırkıdır mutavvel
 Yürrişler rütbe rütbe dîde-bâna
 Velî 'âlem gerekdir zühde sâlik
 Bulunur câhil âdemde şalâhât

Alınursa yakındır naql-ı uhrâ
 Gider uhrâya ol şahib-kerâmet
 Göziniñ perdesi yokdur velîniñ
 Bilür ammâ özde dimez ağızı
 Olur keşf-i kubûr ânlar evvel
 Ayak bir bir başarılar nerdibâna
 Delî olmaz velî câhil kezâlik
 Olur şâlih olamaz zî-kerâmet

Fİ BEYÂN-I MEBHÂŞ-I AĶVÂL Ü

EF'ÂL-I MECNÛN

Delîden şâdir olur söz muvâfık
 Alubdur 'aqlını nefsinî Yezdân
 Niceler anlar ile yola üşdi
 Velî olsun mu 'aqlı yok dîvâne
 Hudânîñ kuludur insâna benzer
 Şerâfet 'aql ü nefsiyle bu insân
 Anuñ ki 'aqlı nefsi yok perîşân
 Delîniñ var delîli kıl semâ'ı
 256b Fi'ilde yok kavilde ihtiyân
 Yazılmaz hayr ü şerri bî-kalemdir
 Olursa halka yok şerri dîvâne
 Görir ğayb işini anlar da ba'zî
 Ve ba'zîdan işâret gösterir Hâk
 Ve 'avret yirini örten delîden
 Kerâmeti ol halka izlemiştir
 Velîler idemezler keşf-i 'avret
 Hudâ 'avnıyla kıldım bu cevâbı
 Şakîn dîvâneye idürme zân
 Anuñ gönîlini alub eyle handân

Hudâ söyletdirür râğbet kıla halk
 Muvâfık söyledir raħm ide insân
 Velî şandı velîsiz yola düşdi
 Gider a'râfa girmez ol cinâne
 Anuñ key 'aqlı yok hayvâna benzer
 Bulıbdur ğayrilerden kurb-i Raħmân
 Hudânîñ bir kuludur mişl-i hayvân
 Delîniñ nefsi yok bilmez cimâ'ı
 İder aqvâlî fi'l-i iztirârı
 İtürmiş 'aqlını gülmez elemdir
 Yine mürşîd değıldir ins ü câne
 Anı söyleyemez bagludur gözi
 Beşâretdir haberdâr olına halk
 Umulur 'aqlı var ola velîden
 Delîyem diyü kendin gizlemiştir
 Eğer itse düşer andan kerâmet
 Budır Allahu a'lem bi's-şevâbı
 Giçer dergâh-ı Hâkka inkisân
 İder Rabbiñ kamu ahvâlîñ âsân

Fİ BEYÂN-I AĶKÂM-I 'İLM-İ CİFR

Bilürlar 'ilm-i cifri kâmil erler
 Bu 'ilm-i cifr olındı bir işâret
 Binâsı Fahr-i 'Âlemden kurnıldı
 257a Didi ol Fahr-i 'Âlem nûr-i enver

Virürlar gelecek işden haberler
 Olur anuñla izhâr-ı beşâret
 'Aliyyu'l-Murtazâdan naql olındı
 Benem şehir-i 'ulûm kapusu Hayder

Değildir bu kerâmet yâ sihirbâz
 Mısrıda Şehr-i İstanbulda çokdır
 Fünûn içre bu bir fendir muvâfık
 Olinacak işe oldu delâlet
 Kerâmet gayndır bu ma'rifetdir
 Kerâmet 'ilm ü takvâ zühde muhtâc
 Velîden şâdır olunur bu şan'at
 Olur şâlih ü tâlihden bu şâdır
 Bu fen sâbit değil zill ü hayâlet

Büyük bir ma'rifetdir bileni âz
 Vefî bilür anı halk âşlı yoğdur
 Gelür ol fâ'ili olursa hâzık
 Bu fennî bilmeyen şanur kerâmet
 Temîz iden bunu pür-ma'rifetdir
 Bu fenniñ tâlibi üstâda muhtâc
 İder ammâ dimez buña kerâmet
 Değil mâni' bilen her kimse kâdir
 Kılur bunu 'amelle mişl-i şan'at

Fİ BEYÂN-I AHKÂM-I 'İLM-İ SİMYÂ

Ve ba'zı kimse buldı 'ilm-i simyâ
 Riyâzet eyleyuben dilemişler
 Hâbâsetle bulunmaz 'ilm-i simyâ
 Bu fenle gösterir dürli 'ucibât
 257b Sihir mertebesidir 'ilm-i simyâ

Anuñla buldılar efsûn-ı simyâ
 Hudâsı aña bahşış eylemişler
 Bu ef'âle olur tahr ile bîna
 Değildir bu kerâmet bir hayâlet
 Değildir sâbit âşlı mişl-i rû'yâ

Fİ BEYÂN-I AHKÂM-I 'İLM-İ SİHR

Sihir vâki' olur kem âdemîden
 Kebâ'irdir sihr-i murdâra muhtâc
 Tarîk-i Hâkdan âzdurmuş yolını
 Küfür olan işi kabûl iderse
 İder ol sihri gösterir 'acâ'ib
 Yok sihir ile esmâ'nun şebâtı
 Kamunîñ Hâlikı vâcid-i Yezdân
 Kamu kulîñ ma'kâşından bilen ol
 Virübdür kulına cüz' ihtiyân
 Kimi yahşî kimi yavûz olurlar
 Hudâ hazırlamış nâr-ı cinânı
 Yâ ilâhî bizleri eyle selîm
 Virelim ol Hâbîbe çok şalâtı
 258a Okıyanı dinleyeni yazanı

Ki fâsıkdan veyâ kâfir-i dînden
 Anı kulan olur şeytâna ser-tâc
 Ki istidrâca irdürmüş elini
 Olur kâfir o hizlâna giderse
 Vü bilmez buñları hiçbirî gâ'ib
 Bînâ'sı yok nice bulsın hayâtı
 Zuhûra ol getirir iden 'ayân
 Kamu kullar merâmını viren ol
 Bulur anuñla dünyâsında kârı
 Be'kâda lâyıkuñ varub bulurlar
 Ki bula ihtiyârıyla kul anı
 Vir cinânı bizleri kulma elîm
 Ki bildirdi bize her müşkilâu
 Yarlîgâ rahmetler ile yâ Gânî

Fİ BEYÂN-I MEBHÂS-I MEDH-İ ÜMMET

- Ahmedî şükr eyle bulmuşsin kerem
 Gör neler ikrâm idübdür Hağ bize
 Diñle yâ ümmet kulagın ur söze
 Gör ki ne kulsın ne ümmetsin aña
 Eyledi ümmet bizi ol Servere
 Şefâat kânını viridi bize ol
 Kılubdır gayrı ümmetden mükerrem
 Odur âlemlerin a'lä refiği
 Kamu ümmetler içre bizi Mevlâ
 Habîbini bize dâd eylemişdir
 Ki âşinâ dimekdir mü'min isme
 Mü'min adın sûf dâ'ir söyleme*
- 258b Hâlîka şükr eyle ümmetsin aña
 Kadrini bilmek kılasın sünneti
 Ümmet ol dahî işini pîşe kıl
 Bir mişâlim var aña eyle kıyâs
 Yâr olıb biriyle ülfet eyle sen
 Âşinâ olır seniñle ol kişi
 Sen anuñ bir hizmet işin kılmasan
 Yanında anuñ feyzin önce olmaz
 Murâdın olsa bir nesne katında
 Ümmetüm dersen aña yâ Ahmedî
 Kılmayasın sünnet olan işleri
 Yarın anı görmeğe utanasın
 Sünnet üzre kılmayanlar usulı
 Nice ümmetsin ey ihvân-ı dîn-dâş
- 259a Bulam dersen eğer yarın amânı
 Sen nice ümmetsin itsene nazar
 Hâzret-i Mûsâ Kelîm ü Hağğa yâr
 Gördi Hağ bir ümmeti medh eylemiş
 Söyledi yâ Rab bunu virgil baña
 Ol Habîbe ümmet itdim anları
 Bir dahî Tevrâuna bakdı Kelîm
 Hağğa yalvâru tazarru eyledi
 Bir nidâ' geldi aña kim yâ Kelîm
- Olmadı nâ'il aña gayrı ümem
 Cümle ümmetden keremi çok bize
 Ne beşâretler olunmuşdır bize
 Gör neler ikrâm olunmuşdır saña
 Ol hidâyet kıldı hoşdı Rehber
 Tabîb itdi kamu derdimize ol
 Nebimiz enbiyâ'lardan mu'azzam
 Odur yevmü'l-cezâ' halkın şefîci
 Nice gör menzilizimiz kıldı a'lä
 Bize mü'min deyu âd eylemişdir
 Muvâfık eyle cânım cismi isme
 İsmiñe cismiñ muğayyir eyleme
 Bil anuñ kadrini ebed dursın aña
 Ol dahî yarın saña dir ümmetü
 Fi'lini işle sözün endişe kıl
 Kıl şefâat aña göre iltimâs
 Hayli dem anuñla şöhet eyle sen
 Sed olunır arada dostlık işi
 Söylediği söze dahî uymasan
 İder ol dahî işlerine iğmâz
 Kabûl itmez söziñ olmaz yanında
 Şafî'im dersen Muhammed Hâzreti
 Böyle mi sevmek olır Peyğamberi
 Yâ nice andan şefâat umâsın
 Kıyâmetde göremezler Resûlî
 Varalım sünnetiyle yola yoldâş
 Resûlhñ sünnetiyle var bul anı
 Bir rivâyet var idem haber
 Hâzret-i Tevrâunı açub bakar
 Gelmeye bir öyle ümmet söylemiş
 Bir nidâ' irdi Hudâsından aña
 Aña maşşûş eyledim ol cânları
 Gördi medh olmuş bir ümmet key selîm
 İşbu kavmı baña ümmet kıl didi
 Ol Muhammed ümmetidir ol selîm

Bir dahî Tevrâta bakdı ol ulû
 Geureler maşşere bu ümmeti
 Cümle ümmetlerden ola izdiyâd
 Cümleden evvel hisâba duralar
 İtdi Mûsâ yâ İlähe'l-^cÂlemîn
 259b Bir nidâ' geldi niyâz itme katı
 Ol Habîb ümmeti nice biñ dahî
 Hâşılı Tevrâtuyla gelmiş tamâm
 Gördi Mûsâ bunca lütfi eyledi
 İtdi yâ Rabbî bu kavme böyle iş
 Söyle sen bu ümmetin işi n'ola
 Bir nidâ' kıldı aña ol Bî-Zevâl
 Maşşüm iken terbiyemde olalar
 Ba^czi nefsi râhına uyıb gider
 İtdi Mûsâ bu şıfatlar söyledin
 Düşmânün ef'âldur fi'cilleri
 Hağ Ta^câlâ dir bu ümmet hağğına
 Öyle vahdâniyetimi bileler
 Dinim uğrına gâzâ'lar kılalar
 Kâfir ü müşrike yâr olmayalar
 260a Gayri millet baña bühtân eyleye
 Birliğime cümle nâuğ olalar
 Nazlıdur baña Muhammed Hağreti
 Ulûlarıñ olır etbâ'ı ulû
 Ol Habîbiñ hâtuñ'çün anları
 Dinledi çün bunca aqvâlı kibâr
 Ümmet olmuşdur kamu ebrâr aña
 Añladıñ mı ol Resûlün rif'atun
 Biz anuñla olmuşız ^cafve sezâ
 Ümmet isen ümmet işin idegôr
 Yarıñ ol seni görince ola yâr
 Hudânün rahmeti kullarına bol
 Şeff^ca ol diyer ider şefâ^cat
 İzin tâ olmayınca ol divânda
 Ol şefâ^cat olinacak kullara

Gördi uhrâda bir ümmet bağtulı
 Cümle ümmetlerden a^clâ rif'au
 Yüzleri enver ola bağı küşâd
 Cümleden evvel cinâna gireler
 Bunları kı baña ümmet yâ mu^cin
 Gayre virülmez Muhammed ümmeti
 Okı Tevrâtu bulırsun ey sağı
 İşbu ümmet hağğına kırk biñ kelâm
 Anlara meyl ü mağabbet eyledi
 Bunca ta^czîmât ile itdim biliş
 Hağretinde şol kadar ^cizzet bula
 Dinle Mûsâ anları eyle hayâl
 Teklîfe irse mu^cârız kılalar
 İtmeyin didiğim işi ideler
 Anlarıñ hağğında tağrîr eyledin
 Yâ neden ta^czîm idersin anları
 Ger ne deñlu emrimi anlar şına
 Cânların işâr idüb dönmeyeler
 Din-i a^cdâ'ya cezâ'lar kılalar
 Küfr-i şirk ile beni anmayalar
 Baña lâyıq olmayanı söyleye
 Din-i İslâmımda şâdık olalar
 Ol sebebden nâz iderler ümmeti
 Herkesiñ katında olır sevgilü
^cAfv idem mestûr ola ^cişyânları
 İşbu ümmetliğı itdi ihtiyâr
 Cümle mü'minler kıur ikrâr aña
 Oldı meddâhu Hudâ bu ümmetiñ
 Biz anuñla oldık ikrâma sezâ
 Şer^cine yapuş yolına gidegôr
 Gam güninde ola saña gam-küsâr
 Şefâ^cat olinan kulu bilür ol
 Budır divân-ı kübrâsında ^câdet
 Şefâ^cat idebilmez kimse anda
 Gör nice vâsıta eyler anlara

260b Misâlim var bu ahvâle münâsib

Biriniñ olsa ger bir nice oğlı
 Anuñ ba'zıları olsa ataya
 Ve ba'zıları kılmasa ma'âşî
 O 'âşîler mu'ic olan oğullar
 Görüş oğulları kılmış kabâhat
 Dilese anlarıñ katlini ol şâh
 Ki zîrâ ol ata dahî şâha kul
 Dise ol pâdişâh aña eyâ kul
 Kılıbdır kendiler kendine noķşân
 Ki şer'an bunlara ölim sezâdır
 Ne der ahkâm-ı şer'a anda ata
 Dise ataya âcırısın n'idelim
 Virünce ruķşâtı ol şâh ataya

261a Ricâsı 'âşiye olmaz atanun

Mu'ic olanlara râcî olısar
 Hudâ kullarıyız Ahmede ümmet
 Ki bizden müsteħak olınca nâre
 Ki oldır bizlere şer'î yeturen
 Hudânıñ 'adlidir nâre 'uşâtı
 Ki pâk iden iki şeydir günâhu
 Bilür ba'zı girür nâre bu ümmet
 İder şâfi' şefâ'at müsteħakķı
 Sözüni tutanı koymaya anda
 Ve ba'zı kulları şaklar melekler
 Ümmeti oldır ki işler sünneti
 Saña ola mı yarın şâhib anda
 Anuñ sünnet olan ef'âlîñ atdıñ
 Dimez mi ol nîzâ' mı itmediñ sen

261b Fenâ' milkinde baña oldın ümmet

Ṭariķımdan çıkub vardıñ ziyâna
 Fenâ' bustânına varub ulaşdıñ
 Mülevveş eyledin cism ile cânı
 Eğer Rabbiñ saña kılmazsa çâre
 İlâhî umarız senden icânet
 Ne deñlu cürm-âlûde gedâyem

İşit anı itâ'at eyle kâsib

Ḳamu bir pâdişâhuñ olsa kulı
 İtâ'at üzre girmese ħatâ'ya
 Ve olsalar atalarına 'âşî
 Ölime müsteħak iş itse bunlar
 Ata görmez mi o işde ħacâlet
 Ata anlar için idebilir âh
 Ḳamusı milkidir n'itse ider ol
 Seniñ oğullarıñ ammâ baña kul
 Gerek katlı olına cümlesi yek-sân
 Murâdım bunlara 'adlen cezâ' dır
 Meğer ol şâh ide ataya ic'tâ'
 Dile bir kaçını âzâd idelim
 Ata kimi görür lâyık ricâya
 Ki zîrâ sözünü kılmazdı anuñ
 O 'âşî kulları şâh öldirisar
 Atamız gibidir bize Muhammed
 Muhammed nice kılsın bize çâre
 'Adl-i fermânını oldır geturen
 Koya tâ pâk olına seyyi'âtı
 Biri âteş biri rahmet İlâhî
 İzinsiz ol dahî itmez şefâ'at
 Şefâ'atsız bulan çün lutf-ı Ḥakķı
 Sözüni tutmayı görmeye anda
 Ki tâ irmeye anlara dilekler
 Maħrûm olmaz böyle sünñî ümmeti
 Ki kılmadın didiği sözi bunda
 Denî nefse uyub 'işyâna gitdiñ
 Didigim yollar ile gitmediñ sen
 Seni itdim cinân bâğına da'vet
 İrişdürdiñ mazarrat cismi cânı
 Ĥatâ' meyvesini dürüb bulaşdıñ
 Nice bulsan gerek şimdi cinânı
 Gidersin bunca icrâm ile nâre
 Ḥabîb Ekrem bize kılsın şefâ'at
 Yine ħâhânde-yi lutf u 'atâyem

Hudâyâ ol Hâbîbîñ hürmetine
 İşimiz hayr ü tâ'at sünnet eyle
 Bir rivâyet dahî idelim îrâd
 Ol Hâbîbi bizlere kılmış tabîb
 Ol kıyâmet durmağa ola nizâm
 Al Burâkı tâcını hülleyi yâr
 Geysun anları Burâka binsin ol

262a Vara anlar ile Cebrâ'il aña

Bunları geysun suvâr olsun idi
 Söyleye ol dem Muhammed Muştafâ
 Ümmetüm 'ıafv itmeyince yâ Ganî
 Nâz ide böyle Hudâsına Hâbîb
 Hürmetiyçün çekmelidir nâzını
 Bir nidâ' ire aña yâ Muştafâ
 Bin burâka gel eyâ Fahr-i Cihân
 Gel bugün maşer dîvânımdır baña
 Bu işe memnûn olub dura hemân
 Böyle yarın ide bize şefkâtı
 Tâ anuñla haşr olalım ol zamân
 Bir dahî vardır rivâyet yâ kirâm
 Birgün ol kân-ı kerem genc-i sahâ

262b Gör Hudâsına nice nâz eyledi

Ağlayu dir ümmetimin şuçı ne
 Ol geçen ümmetlerin haqqında sen
 Ekşeriniñ eyledin 'ömrin dirâz
 Nicesine mâlı virdün 'ıaddı yok
 Anlara virdün ten ile kuvveti
 Ümmetimi eyledin âhîr ümem
 Böyle deyu ağladı itdi bir âh
 Şol uşâğın avudır aña nice
 Bir nidâ' kıldı aña kim yâ Hâbîb
 Bunları çün eyleme kalb-i melûl
 Her dü 'âlem saña virdüm kün-fe-kân
 Enbiyâ'nın âhîrisin şüretâ
 Yâ Hâbîbim ümmetin ben sevmişem
 Kıddini kıldım keci itdim za'if

Tarahhum eyle anuñ ümmetine
 Hâbîbine qarîn it râhat eyle
 Diñle dîn kardâşı kalbiñ eyle şâd
 Gör ne deñlu ümmeti ister Hâbîb
 Emr ide Cebrâ'ile Rabbu'l-'İzâm
 Ol Hâbîbime ilet anı uyar
 Cümleden evvel dîvâna gelsin ol
 İde Rabbiñ bunları virdi saña
 Maşerimdir o yaña gelsin didi
 Ol şefâ'at ma'cedeni kân-ı şafâ'
 Geymezem tâc ü kemer hülle donı
 İtmesün mı cümleye oldır tabîb
 Hâtınyçün tutmalıdır sözünü
 Hil'âu gey idelim 'ahde vefâ
 Maşer irdi gel eyâ şadr-ı dîvân
 Ümmetin istediğince al saña
 Tâc urub hülle geye ola revân
 Biz gerek ki işleyelim sünneti
 Rûz-i maşer bulalım emn ü amân
 Ümmet oldın aña şükr eyle müdâm
 Ümmetiyçün ağladı ol Muştafâ
 Nâz içinde ümmetiñ râz eyledi
 Düşdi bu renc ü 'itâbiñ içine
 Bunca in'âm eyledin anlara sen
 Ümmetimiñ eylediñ 'ömrini âz
 Ümmetimiñ eylediñ fakrını çok
 Ümmetim kıldıñ keci yok taqâti
 Hatm ola dünyâ gele yevmu'l-kıyâm
 Eyledi dergâh-ı Haqka âh-ı râh
 Ol Hâbîbin hâtırın alur öylece
 Hâşş ü 'âmiñ derdine sensin tabîb
 Saña lûtfendir bu işler yâ Resûl
 Sevdiğim'çün gelmisen âhîr-zamân
 Ser-firâzısın kamuniñ sîretâ
 Sevdüğimi saña ümmet kılmışam
 Kim tekebbür olmaya ola 'afif

263a Ğayriler cismüyle kuvvetlendiler
 Virmedim ümmetine ʿömr-i dirâz
 Âz ʿömür içre günâhı âz ideler
 Anlarıñ evvel hisâbın görelim
 Ğayrı millet buldılar ʿömr-i keşîr
 ʿÖmr-i hayr oldır kişi uşânmaya
 Gelse hasret fânîsinden baña men
 Ümmetiñ soñ kılmuşam budır kerem
 Her kötü hâllerin özge bilmesin
 Ümmetiñ bildi kamu milletleri
 Bildi anlar hâlini yakîn irâk
 Evvelî âhiri cümle bildiler
 Ümmetiñ ben âhir ümmet eyledim
 Atan Âdemden beru şeyh ile şâb
 Habs olunmuşlar kamu yir altına

263b Ümmetiñ toprak içinde âz yatar
 Ümmetiñ Ğayrıdan artuk severem
 Ümmetiñ ben sevdiğime yâ Resûl
 Yâ Habîbim ümmetiñ ben öğmişem
 Ümmetiñ ʿâmil olan ʿâlimleri
 Ümmetine kıldığım ihsânı ben
 Sencileyin bir şefâʿat kânını
 Virmedim mi şâfî Kurʼân anlara
 Fâtiha ihlâsı virdim bâ-uşûl
 Virmedim mi şehri şavmı anlara
 Leyle-i kadri ve cumʿa virmişem
 Virmedem mi tevbeyi hacci zekât
 Virmedim mi anlara tevhit-i zât
 Ümmetiñ çün seyyiʼâtın hayr ile
 Anlarıñ bir hayrına ben on sevâb

264a Yevm-i maşer ümmetiñ idem refiʿ
 Sen benim katımda Ğayet ulûsın
 Ümmetiñe ne dilersen eyle sen
 Ol kadar medh eyledi ümmetim Hudâ
 Râzî oldın mı didi ol Girdigâr

Kibr ile bâd-ı helâkı buldılar
 Dâr-ı dünyâda göre zahmeti âz
 Âz hisâb ile cinâna gideler
 Cümleden ön cennete gönderelim
 Mihnet-i dünyâyâ oldılar esîr
 Erzâl-ı ʿömre giriftâr olmaya
 Eylerem râzî anı uhrâda ben
 Suʼâlini bilmesin Ğayrı ümem
 Ğayrı ümmet içre rüsvây olmasın
 Şol giçen mâzideki ümmetleri
 Buldılar ol ʿilm ile dürli mezâk
 ʿİlm ile Ğayrıden efdâl oldılar
 Kabir içinde âz yatanlar diledim
 Yatıyor bunca ümem tahteʼt-turâb
 Muntâzırlardır kıyâmet vaktine
 Görmeyeler tâ ki anlar intizâr
 Raĥmeti anlara Ğâyetten virem
 Ol sebebden ki seversin bilmiş ol
 Anları Kurʼân içinde aılmışam
 Enbiyâʼlar gibi didim anları
 Virmedim Ğayrı ümeme anı ben
 Virmedim mi ʿâşiler dermânını
 Kılmadım mı anı dermân anlara
 Âyeteʼl-kürsi ve Âmeneʼr-Resûl
 Virmedim mi mağfîret tutanlara
 Bir ʿâmele biñ sevâb îr görmişem
 Virmedem mi kurbeti baña şalât
 Maĥv ola anuñla cümle seyyiʼât
 Ol kadar tebdîl idem gelmez dile
 Virmeliyem tâ ola dünyâ harâb
 Râzî olduğın kadar eyle şefiʿ
 Maĥlûkâumdan kamu sevgulısın
 Gözlerin yaşını sil âĝlâma sen
 Ben utanub kılmadım daĥî sadâ
 Kalbiñ olsun muṭmaine doğrı yâr

Ben didim hamd ü şükr saña yâ İlâh
 Var imiş 'indinde kadr ü kıymeti
 Yâ Hâbibim ben laîfîm sen şerîf
 Sen baña it ümmetî vâ ümmetî
 Ol laîf ile şerîf arasına
 Böyle şahibler ki var yâ Aḥmedî
 Bir rivâyet var daḥî idem size
 Yarı ol maḥşer demi ola ḥisâb
 İde ki yâ Rabbenâ sensin laîf

264b Taḳatî yokdır dîvâna duralar
 Her dü 'âlem anlara sensin velî
 Ümmetine gördire evvel ḥisâb
 İde Rabbim ümmetimin 'aybını
 Anlanî her 'aybını eyle sîrâr
 Haḳ Ta'âlâ ide aña sevdüğim
 Gayn ümmet geldi senden ilerü
 Her ne 'ayb itdiyse anı yanına
 Tâ ki ḥalk içinde 'aybını bile
 Sen ki geldin rahmeten li'l 'âlemîn
 Sen recâ' itdin 'uyûbı kıl nihân
 Öylece kıldık biz anı fânide
 Ol ide gitdi fenâ'yı n'eylerem
 Her dü 'âlem kullarıñ settârisin
 Ümmetimiñ 'aybını şây eyleme

265a Ümmetimiñ 'aybını ben ile sen
 Haḳ Ta'âlâ ider yâ şadr-i dîvân
 Ḥüb bilürsin 'Â'işeye fânide
 Ol münâfıklar o kızbi söyledi
 Kızb iken itdiñ o deñlu nefreti
 Tâ ki biz kıldık şehâdet şıdkına
 Ümmetiñ vâkı' 'uyûbıñ göresin
 Anlarıñ 'aybın saña göstermezem
 Yâ Hâbibim anlarn kem-pîşesin
 Nâzlısın katımda ğâyet sevgilü
 Cümleden ben erḥâmum kullarıma
 Böyle Rabbımız ki var ne ğam bize

Ümmetime olmışın bunca penâh
 Râzî oldım bula rahmet ümmetî
 Aramızda ümmetin olmaz za'îf
 Ben saña virem cevâb-ı rahmetî
 Girse ümmet em irer yarasına
 Anlarıñ yolına vir bul vuşlâtı
 Bir ulû müjde virülmişdir bize
 Ol Resûl Ekrem kula anda cevâb
 Ümmetimi eylemişdiñ key za'îf
 Böyle dîvân içre maḥsûb olalar
 Ümmetime vir ḥisâb-ı evveli
 Soñra sâ'ir ümmete ola ḥitâb
 Setrî kıl şây itme bu maḥşer günü
 Ḥalk içinde olmayalar şerm-sâr
 Ḥöd bilürsin fânide setr itdüğim
 'Aybını zâhir kılurdık rû-be-rû
 Yazılırdı keşf ola aşḥâbına
 Hük-m-i şer'î aña icrâ' kılına
 Ḥalk-ı 'âlem oldılar andan emîn
 Yarı ol maḥşer günü eyle 'ayân
 Yâ niçün setr eyle dirsün bâkide
 Şimdi saña lâyığın eyler kerem
 Mü'min ü 'âsîleriñ ğaffârisin
 Dilerem ḥalk içinde rüsvây eyleme
 Bilelim ğayrılere bildürme sen
 Dilerem senden daḥî idem nihân
 Eylediler ifürâ' ol zâhide
 Ḥalk içinde anı izhâr eyledi
 Nice gün kılmadın aña ḥalveti
 Bildik anı iftirâ'dır ḥaḳkına
 Olmayasın şahib nefret kılasın
 Saña öyle nefreti virdürmezem
 Görmeye tâ çekmeye endişesin
 Anlar için olma benden kayğılı
 Bâ-ḥuşûşâ ümmetin yârânıma
 Lûtfı çoḳdır eylemez ol kem bize

Şimdi setri kılmasa giderdi câr
 cAyb-ı kulu göstereydi rû-be-rû
 Oldurur kullara Settâru'l-^cUyûb
 265b Setrini gör maşşer içre kulları
 Tâ zinâ'dan hâşıl olan kimseler
 Aḥmedî maḡrûr olunma bunlara
 Bunca ikrâm ol kula ḥazırlamış
 Sende yokdur ittika n'itsen gerek
 Böyle Rabbim var deyu itme günâh
 Fażlını tâcât içinde gizledi
 İme cânım râh-ı İslâma ḥirâm
 Ol cehennemi yaradubdır yedi
 Bir mîzânım var saña gûş it anı
 Geldi herbir âdemî bu fânîye
 Üç yol oldu âḥîret milkine yol
 Bir bölük encâmıdır dâru's-selâm
 Ekdi yolında besâṭin-i tuḥûr
 266a Bir bölük encânu ol nâra gider
 Ekmiş ol yolda besâṭini laḥîn
 Bu iki râhıñ arasında yürür
 Yok bunıñ boştânu ki âdem irer
 Alsalar gâh şaḡına gâh şolına
 Bunda mü'minler cûşâu bulunır
 Cennetiñ râhına varan şeyḡ ü şâb
 Ol cehennem râhına varan şâķî
 İşbu üç râhıñ işitdiñ ehlini
 Ḥalîķ-ı cÂlem sefâhat dilemez
 Mustahakka raḡmeti iḡsân ider
 Üst tabak nâr-ı cehennem dolmaḡa
 Bunca zâlim bâḡî âdem bizde var
 Ol cehenneme kimiñ öğdin koyar
 Kimini şaklar melekler vâğide
 266b Ol kıyâmet günü böyledir nizâm
 Hem şefâcât idemezler kimseye
 Evvel tâhir cümle iḡyâ' olalar

Halk içinde ma'cyûb iderdi firâr
 Kalmaz idi âdemîde âb-ı rû
 Oldurur müznibe Gaffâru'z-Zünûb
 Ane ismiyle çağırdır kulları
 Maşşer ehli içre utânmayalar
 Bu keremler var deyu mü'minlere
 Müttekîdir ba'zî cîşyân işlemiş
 Raḡmetine şıḡınub gitsen gerek
 Ḥaḡ Ta'âlâdır mu'azzeb pâdişâh
 Ğazâbı cîşyân içinde gizledi
 Ḥaḡ Ta'âlâdır cAzîz-i Zu'ntikam
 Biri ümmet-i Muhammed'çün didi
 Olma ḡâfil ol mîzâna koy seni
 Âdem ister ḡaḡķ-ı râhı tanıya
 Kûl bulındıñ ara ḡaḡķ-ı râhı bul
 Bu yola c'avdet kılur şâh-ı enâm
 Cümle tâcât meyvesi oldu zuḥûr
 Bu yola iblîs şâķî da'vet ider
 Cümle fısķın meyvesi anda hemîn
 Bir tehî yoldır ki a'câra varır
 Nâr ile cennet besâṭiniñ direr
 Herbiriniñ meyvesinden bulına
 Böyle cûşâta şefâcât olunır
 Cennete daḡil olur görmez cîķâb
 Gözler anlar ol meşîyyet-i ḡaḡķı
 Ur mîzân-ı c'aķlıña Aḡmed seni
 Men'c ider kulları kendi eylemez
 Nâre lâyıķ ümmeti pünhân ider
 Âdem ister anda biryân olmaḡa
 Anlar ile dolmalıdır ol ḡişâr
 Ol Ḥabîbi sonra cennette duyar
 Tâ Ḥabîbi görmeyüb anı gide
 Ḥaddî yokdur kimseniñ ide kelâm
 Tâ divân şaḡibi izni virmeye
 Derc olib maşşer yirinde duralar

Nâr içi gibi biri birin şıka
 İçlerinde olmaya şît ü şadâ
 Atalar yanında bulinsa oğul
 Havf-ı Hâk kalbinde olsun Aḥmedî
 İsteyen kulunu mahrûm eylemez
 Aḥmedî fi'linde vardur icvicâc
 Şınma ol Hallâk-ı Âlem buyrığın
 Tut Resûlün sünnetin cân ile pek
 Anların her hizmetine dâ'im ol
 Mü'min oldır kavline fi'li uya
 Eyeleriz da'vâ'-yı ümmet dilde biz
 Yâ İlâhî dinde bizi şâbit it

267a Eyle me'nûs râzî olduğın işe
 Ol Ḥabîbiñ hürmetine kıl kerem
 Hiç çıkarma ümmetinden serveriñ
 Kıl bize maḥşer günü anı şifâ'
 Ol Livâu'l-Ḥamdiñ altında bizi
 Bizlere yanın hisâbı kıl yesîr
 Ol şırât-ı berki hafîf giçelim
 Tâbi'cin eyle bizi ol Servere
 Ol cemâliñle sefâ'landır bizi
 Şâri'îñ şer'îyle yüri bul necât
 Okıyanı dınleyeni yazanı

Cümle havf ile dürib 'arşa baka
 Yâ meğer kıla biri iznen nidâ'
 Tanımaz birbirini havf ile ol
 Kar'-ı ümid olma iste rahmeti
 Virür anı hüzne mağmûn eylemez
 Anlara ancak kılar Rabbiñ 'ilâc
 Koyma kalbiñ içre Hâkdan ayruğın
 Cehdi kıl itmeyesin cân ile terk
 Hiç üşenme eyle anı kâ'im ol
 Emr-i Hâkku işleye nehyi koya
 Lâkin uymaz dilimize kalbimiz
 İşbu ümmetlikde bizi râbiṭ it
 Rûz-i maḥşer düşmeyelim teşvişe
 Yakma hışmuñ odına virme elem
 Her dü 'âlem ol şefâ'at rehberiñ
 Ümmeti disün bize ol Muştafâ
 Derc idüb 'arş ile gölgele bizi
 Virme anda bizlere vakf-ı keşîr
 Râhat ile ol cinâna göçelim
 Cennetinde konuşı kıl Peyğambere
 Ulû ni'metdir gidâlandır bizi
 Yeturen sultana gönderin şalât
 Yarlıgâ rahmetler ile yâ Ganî

Fİ BEYÂN-I MEBḤAŞ-I 'ULEMÂ' RAḤMEHÛMU'LLAH

Aḥmedî irmek dilerseñ sâlîme
 Kıl maḥabbet 'âlîme sözünü tut
 Dınleyin 'âlîme rağbet kılanı
 267b Yâr-î şâdik buldın eyle ülfeti
 Cehliñ a'câmâsına anlardur 'uyûn
 Anlar olmuşdur bu dîne reh-nümâ
 Yüri anlar ile şer'-i râha sen

Kıl maḥabbet 'âmil olan 'âlîme
 Anlarıñ aqvâlıdur cânlara kut
 Anlara yâr olub rağbet kılanı
 Anlar ile bulunur Hâk kurbeti
 Anları sev sözlerine vir boyun
 Anlar ile yürüyen buldı nümâ
 Var cinân yolına düşme câha sen

Enbiyâ' vârişidür bil anları
 Enbiyâ' gibidürür câmilleri
 cÂlim olanlar bu dîni bitürür
 Şıdk ile her kim sever câlimleri
 cÂlimiñ yüzine bağan şıdk ile
 cÂlime bâğız olan fâsıklarıñ
 cÂlime buğz idenün âzdu işi
 Dîne olmuşdur direk câlim bütün
 cÂlim ü câmil olan dîn uluşı
 cİlmi var ammâ ki cehl işi ola
 Gösterince râh-ı Hakkı ol zamân
 268a cİzzet eyle ol cilmîñ hammâlina
 Gül ağacınıñ mişâli oldu o
 Emr ü nehyi söyleyen vâcizlerin
 Ol kelâmı hârfiniñ her birine
 Kılrsa biñ rek'at namâzı nâfilen
 Fî sebîli'llâh bu işi eylemek
 İbn-i cAbbâsım rivâyet eyledi
 Şahh hadîş ile rivâyet eylemiş
 Emr olan ahkâm-ı şer'î tutalar
 Hâkim-i cörfe varuben gelmeye
 İzturârı varcağ âzmayalar
 Tâşrada zulm iş olursa her kime
 Anlara varub dimezse hakkı ol
 Böyle câlimden kılın dir cüzleti
 Şimdi hükâmâ varan efendiler
 268b Bunlar ancak kendi kârına gider
 Baña göster birini li'llâh için
 Böye câlimlerdedür dünyâ hâsed
 Yâr-i dünyâ ekserî bozğun gerek
 On bölük oldu hâsed işi enâm
 cÂlim-i dünyâ olanda var hâsed
 İsmi câlim cismine olmuş siper
 cİlm ile noğşânı çok sermâyeden

Anları seven sever Peygamberi
 Oldılar anlar bu dîniñ rehberi
 Olmasa câlim dîni halk yitürür
 Ol kişi olur günâhundan ârî
 Tâ'at eylemiş gibidür şevk ile
 Dînleri kâmil değıldür anlarıñ
 Dîn mezâkıñ zâyic imiş ol kişi
 Sâyebân-ı haymeyi bâcîş sütun
 cÂlim olub olmaya dîn uğrısı
 Bilgisi var kimi kılâvuz yola
 Fâsık imiş saña andan ne ziyân
 Hamlıne bak uyma anuñ fi'line
 Güllerin dir ağacıñ yirinde ço
 Meclisine hâzır olun anlarıñ
 Hâcc şevâbı yazılır defterine
 Virse biñ gâziye ger eşb-i tüvân
 Bundan efdâl oldu vâciz dinlemek
 Muğbir-i Şâdikdan anı söyledi
 cÂlim olanlar eminlerdir dimiş
 Nehy olan aqvâlî fi'li atalar
 Mâl için anlar ile yâr olmaya
 Câh-ı zulmî âdeme kazmayalar
 Anlara lâzım diyeler hâkime
 Öyle câlimden kaçın didi Resûl
 Bunlar izlâl eyleye dir ümmeti
 Şöhret-i dünyâlığa dadandılar
 Rüşveti almışsa ol işi ider
 Vara bir işi ide c'abdu'llah için
 İstemez birbirini bunlar ebed
 Bu sebebden birbirin istememek
 Dokuzı câlimde bir almış c'avâm
 Eylemiş uhrâsına dünyâyı sed
 Celb ider anuñla cümle sîm ü zer
 Kendi pâyeye pâyeye almış sâyeden

Gözedir bunlar mecâlis şadrını
 İttifâkı ğâlib olmuşdur nifâk
 ‘Âlim-i uhrâ olan birbirini
 Olmaz anlarda hased dünyâ işi
 Bir de şol âdem ki ‘ilmi itdi kâr
 Mansûb alam yâhûd şöhet bulayım
 Yâhûd ‘ilmiyle ‘ameller kılmadı
 269a Söylediyse şöhet için yâ riyâ’
 Yevm-i cezâ’ da bunun hâli n’ola
 Urâlar ağzına âteşlü licâm
 Tâ hisâb âhir ohnca ol kişi
 Şatdı ‘ilmi bunda yarın bulmaya
 Bir ferişte bildire halka anı
 Şatdı uhrâ aldı dünyâ fânide
 Bir dahî didi Resûl-ı Mu‘teber
 Söyledi ol kimse ki Allah aña
 ‘İlmîni her nerde olsa söyledi
 Nehyi atdı emri tutdı vardı ol
 Söyledi haqqı fenâ’ dere itmedi
 Kim ne deñlü cânlu var işbu fenâ’
 Böyle ‘âlimler bu dînin direği
 Böyle ‘âlimler ile dünyâ durur
 269b Bir hadîşinde didi Kân-ı Şafâ
 Söyledi siz otürün ‘âlim ile
 Ol sizi beş nesneye da‘vet kıla
 Korkulu yirleri size bildüre
 Hem riyâ’ olan fi‘ilden men‘ ide
 Bir dahî men‘ ide kılmayın hased
 Bir dahî kibri giderin söyleye
 Böyle ‘âlimlerle durñ otürñ
 Bunlara ikrâm baña didi Resûl
 Böyle ‘âlimler şerî‘at mihteri
 Dîn-i İslâm böyle ‘âlimle biter
 Diñle ey cânım buña vardır delil
 Hûb bilürsün her kitâbın adı var

Bilmez olmuş birbirinin kadrini
 Ol sebep durmaz arada ittifâk
 Hûb sevişür gözler ednâ yirini
 Birbirine oldu uhrâ kardâşı
 Okıdı dünyâda bulâ i‘tibâr
 Anuñ ile şadre-nişin olayım
 Gizledi halka anı söylemedi
 Eyledi celb için mâli fenâ’
 Gör aña Hallâk-ı ‘Âlem ne kıla
 Göre zahmet idebilmeye kelâm
 Öyle durmaqdır ‘azâb ile işi
 Zümre-i ‘âlimlere ol girmeye
 Virdi ‘ilmi aldı dünyâ mâlını
 Olmuş uhrâ müflisi bilmez n’ide
 Şahh rivâyetdür işit anı diñle haber
 Virdi ‘ilmi neşri kıldı her yaña
 Bilmeyen kimseye tebliğ eyledi
 Emri nehyi halka tefhîm itdi ol
 Şöhret-i dünyâ için harc itmedi
 Böyle ‘âlimler için eyler senâ’
 Böyle ‘âlimler bu yiriñ meleği
 Munğarız olırsa dünyâ yıkılır
 Enbiyâ şâhı Muhammed Muştafâ
 Öyle ‘âlimler ki Haqqı ol bile
 Hem dahî beş nesneden nefret kıla
 Gâfil olan âdemi uyandıra
 Nefsinizi açlığa da‘vet ide
 Cennetiñ yolına hased oldu sed
 Ol tevâzu‘ yola teklif eyleye
 Kahrını nâzını anuñ getirñ
 Baña ikrâm Tañrıya olmuşdur ol
 Böyle ‘âlimdir bu dîniñ rehberi
 Olmasa bunlar şerî‘at dîn iter
 Bize ‘âlim gösterir Hakk-ı sebîl
 Cümle hulviyâtın anda dâdı var

Ol mezâkı her kimse bast eylemez
 270a Söylemez esrârını ağıârına
 Ol muşâhibdür diyer ʿâlimlere
 Ülfeti yok anlara ne söyleye
 Câhile virsen kitâbı söylemez
 Ol hemân anda görür bir kare âk
 Virseler ʿâlim eline bir kitâb
 Âşinâdır bunca ülfet eylemiş
 Yâridir yârânıdır sırdâsıdır
 Her kitâba oldu ʿâlimler lisân
 Reh-nümâdır bize anlar reh-nümâ
 Anlarıñ varlığıdur rahmet bize
 Kıl maḥabbet ʿâlime her dü cihân
 Anlar ile hâl olunur müşkilât
 Bir rivâyet var Mürîdiden beyân
 270b Bir kişiyi yarın ol maḥşer günü
 Âh idüben ağlayu döke yaşı
 Emr ola anı girü döndireler
 Hâk Taʿâlâ dir ziyân itdiñ saña
 Ol cehenneme gidirken itdiñ âh
 Ne umardıñ söyle bu hâliñ baña
 Ol ide ben itdüğime kıldım âh
 Mâ-sivâlardan şefâʿat olmadı
 ʿAfv ü rahmet irdi ol dem yâdıma
 Bilmeyüb düşdim ḥatâ'lar bahrine
 Dest-girisen kamu düşmüşlerin
 Baḥr-i cürme dalmışam destimi al
 Hâlık ide muʿterifsin cürmiñe
 Kendine maʿlûm iken kıldan şorar
 Ol diler mü'minler ile söyleye
 271a Söyleyince kula Rabb-ı Celle Şân
 Ol kula söyleye okıdun mi hiç
 Ol kul ide ʿilme tâlib olmadım
 İde yâ kul fânide ʿâlim ile

Dürli helvâ bende vardır söylemez
 Hüb muşâhibdür diyer yârânına
 Ahdi vardır söyleye câhillere
 Nice gayre keşf-i esrâr eyleye
 Seyr ider nakşı dilinden anlamaz
 Almaz andan kalbi dili bir mezâk
 Söyleşür anuñla biñ dürli cevâb
 Birbiriyle bunca şoḥbet eylemiş
 Hem şerîkidir ʿilim yoldâsıdır
 Anlar ider ol kitâb içi beyân
 Anlar ile buldı işbu dîn nemâ
 Anlarıñ çoḫlığıdur minnet bize
 Anları sevmekdedur emn ü emân
 Anlar ile olunur oddan necât
 Diñle anı ʿâlime raġbet kılan
 Nâre ilete zebâniler anı
 Gâhî bir ardına bak ol kişi
 Ol divân-ı mâʿneviye ireler
 Söyle bu şimdiki aḫvâliñ baña
 Ardıña dönib bakardıñ gâhî gâh
 Bir ümîdiñ var mıdur ire saña
 Senden özge kalmadı baña penâh
 Senden özge de ümîdim kalmadı
 Ol ümîd ile bakardım ardıma
 Uğradım ḥükm-i ʿadâlet ḳahrine
 Hâdîsisin cümle yol âzânların
 Ol sefîne rahmetin gencine sal
 Bir su'âlim var cevâbı vir baña
 Kullarıyla söylemek ġâyet sever
 Bir bahâne eyleyub ʿafv eyleye
 Ol kulı ʿafv itmeġe oldır nişân
 Ders içün ʿilme varub geldin mi hiç
 Varmadım üstâde râġib olmadım
 Ülfetin oldu mi hiç anlar ile

26b Uğradım ḥükm-i edâ'lar ḳahrına M.

Ol ide ‘âlîme ülfet kılmadım
 İde yâ kul ne cerâ’et sende var
 Ol ide ki ben nice kızbe gidem
 İsterem ben ‘aybımı pünhân idem
 Rabbenâ oldu ‘uyûbım âşikâr
 Sır ile nâra kılaydın beni zây
 Hâk Ta‘âlâ ide yâ kulım saña
 İsterem doğru sözi diyenleri
 İşbu ta‘zîri benimle sen hemân
 Çünkü doğru söyledin kulım baña
 Yârânından bulunur mi hiç biri

271b Ol diye var idi bir kârdâşlığım

Ol severdi ‘âlimi ‘ilmi kati
 Hâk Ta‘âlâ ol kula lûtf eyleye
 İde yâ kulım seniñle yoldâşın
 Böyle Rabbımız ki var ne ğam bize
 Bizlere ‘ilmi yetürdi ol imâm
 Bir rivâyet dahî idem râviden
 Aynla beş tâ’ife maşşer günü
 Olalar bunlar burâk üzre suvâr
 Her bölük biz ön girelim diyeler
 Hâk Ta‘âlâ Cebrâ’ili bunlara
 İre Cebrâ’il kıla ol dem selâm
 Cümleñiz ef‘âlîñiz idin baña
 Ğaziler ide ğazâ’lar eyledik

272a Ol şehîdler dir ağıtdık kanımız

Hâcılar dir mâlî biz harc eyledik
 Ol sahîler dir sahâvet eyledik
 Bunlar ile irmişiz bu devlete
 Cebrâ’il ide cevâb idin bize
 Kim didi fânîde öyle kulasız
 Anlar ide bunları cümlemize
 Anlarıñ iziyle buldık yolları
 Cebrâ’il anlara ide biliñiz
 Hôcanıñ ardınca şâgirdler gider
 Lâyık olmaz key hâceñizi girü

Meclis-i ‘âlîme varub gelmedim
 Ol bed-ef‘âlî idersin âşikâr
 Sen ki bilürsin nice inkâr idem
 Sen baña söyletdirürsin yâ nidem
 Bu dîvân içre olındım şerm-sâr
 Olmayaydım böyle ta‘zîr ile şây
 Lûtfim oldu çün didin doğru baña
 Hem severem doğru yol varanları
 Bilüriz ğayrilere kıldım nihân
 İşbu ta‘zîri ğazâb itdim saña
 Fânîde sevmiş ola ‘âlimleri
 Ol kişiye var idi yoldâşlığım
 Bilmedim ben de kılaydım rağbeti
 Raĥm idüb ‘işyânını ‘afv eyleye
 Yarlığadım cennete varıñ işin
 Her dü ‘âlem istemez ol kem bize
 Virelim aña şalât ile selâm
 ‘Âlime iste maĥabbet Bârîden
 Ğazî ‘âlim hâcı şehîd ü sahî
 İdeler cennet kapusunda karâr
 Birbiriyle bu nizâcî kıllalar
 Göndere tâ vire fayşal anlara
 Gelmişem da‘vânıza virem nizâm
 Ne ‘amelle nâ’il oldıñız baña
 Dîn-i a‘dâ’ya cezâ’lar eyledik
 Dîn-i Hâk yolına virdik cânımız
 Ol nizâ’-yı Hâkkı bizler diledik
 Müstaĥak olanı râĥat eyledik
 Bunlar ile lâyıķ oldık cennete
 Bunlarıñ lûtfını kim didi size
 Gelub uĥrâ devletini bulasız
 Söyledi gösterdi ‘âlimler bize
 Anlarıñ söziyle buldık bunları
 Oldı ‘âlimler siziñ üstâdınız
 Ol edeb yolu bilen böyle ider
 Koy ben sizler varasız ilerü

Girsin evvel ʿâlim olan içeri
 Hâk Taʿâlâ ide key yâ kullarım
 Gerçi lâyıkdır ki evvel giresiz
 Niceler sizi fenâ'da sevdiler
 272b Koydılar maşer yirinde anları
 Anlara'varnî şefâ'at kılasız
 Ey benim ʿilmim ile ʿâmillerim
 Kanğî şıfı siz dilersiz dileyin
 Anlar ide rabbenâ sensin başır
 Bu sahîler bize ikrâm itdiler
 Anlarıñ biz bunca inʿâmın yidik
 Anlar olmuşdur sebab ʿilmimize
 İsteriz senden eyâ Rabbe'l-Ġanî
 Emr ola evvel sahîler gireler
 Ol sahâvet ağacınıñ dalına
 Cennet içredür sahâvet ağacı
 Kim burada yapuşırsa dalına
 Şofra ol tâ'ifeler bula cinân
 Gör Hudâniñ lûtfini mü'minlere
 273a Bâb-ı cennetden kulunu döndürür
 Mü'mine bir şey bahâne ister ol
 Bir cebel nûrdan vire ʿâlimlere
 Çıka ʿâlimler o dağın üstine
 Maşer ehlin cümlesini göreler
 Gizlû zâhir dost olanı göreler
 İre cennetden melekler bunlara
 Vireler anlara nûrdan dest-i mâl
 Cümleñiz varnî cehennem ucına
 Andaki size muhib olanları
 Varalar anlar cehennem bâbına
 Ol cehennem ehli mü'min kimseler
 Dest-i mâlî nûrna anlar üşe
 Cümlesi dostu ola ol ʿâlemiñ
 Onca kuvvetli kıla her ʿâlimi
 273b Çıkarub anlar ile görüşeler

Böyledir edeb durnî sizler girü
 Ey benim ʿârif takî ʿalimlerim
 İsterem sizler taḥammül kılasız
 Niceler size muşâhib oldılar
 Terk ider mi yâr olan yârenleri
 Anları alub cinâne giresiz
 Ey benim aḥkâmıma na'illerim
 Cennetüme anı idhâl eyleyin
 Cümleñiñ aḥvâlına sensin ḥabîr
 Bizi anlar yedirüb geydürdiler
 Oldı kuvvet ʿilim taḥsîl eyledik
 Okıyuben bulmuşız kurbet size
 Açalar cennet kapuların saḥî
 Niʿmet-i cinâne akdem ireler
 Yapuşanlar varur anuñ yanına
 Dalları dünyâyâ inmişdir ucı
 Ol anı çekub getirür yanına
 ʿÂlim olanlar girü ola revân
 Gör ne deñlu var ʿatâsı anlara
 Var şefâ'at eyle deyu kandırur
 ʿAfv ide anı cinâne vire yol
 Şol dağa varın dinile anlara
 Kılmağa herkes şefâ'at dostuna
 Her muhiblere şefâ'at kılalalar
 Fırka fırka cennete göndereler
 Varalar nûr dağına ʿâlimlere
 Emr olına anlara işbu mefâl
 Dest-i mâlî şarkıdıñ nâr için
 Koymaynî anda geturñ anları
 Dest-i mâlî şarkıdalar câhına
 ʿÂlime yâr olan anı göreler
 Her birine yetmiş âdem yapuşa
 Görmemiş ammâ muhibbiymiş anuñ
 Yetmiş âdem çekseler her birini
 İd idüb birbirinle sevuşeler

Böyle takımıla cinâne varalar
 Âşinâ ol ʿâmil olan ʿâlîme
 Gösterir saña tarîk-i Hakkı bol
 Atañ anañ rıfat-ı dünyâ diler
 Yâ İlâhî sen bize vir ʿizzeti
 Cümle şâfiʿler şefâʿat ideler
 Kâfir ü müşrik münâfık ayrıla
 Cümle milletden bulına bunca nâs
 Bunlar içre hem ümemden bulına
 Bir bölîğini cahîme süreler
 Ola bunlar cümle mü'min mü'minât
 Ağlaşa bunlar ide vâ-fırketâ
 Bilmeyiz niçün bizleri meks eyledi
 Bir nidâ' ire ki nâfiʿ kalmadı

274a Yâ maʿâşir siz ki mü'min olasız
 Anlar ide bulmadık havâşî biz
 Mü'min idik lîk olmadık selîm
 Cürmi âz olan şefâʿat buldılar
 Kalmadı şahib bize illâ refîʿ
 Biz fenâ'da eyledik cürm-i keşîr
 Yâr olanlar yârine oldu şefîʿ
 İlticâmız zât-ı Kibriyâsına
 ʿİlet-i cürm ile olmuşız ʿalîl
 Bizlere irmese elîf-ı ʿatâ'
 İre Hakkdan bir nidâ' yâ mü'minîn
 Mâ-sivâdan katʿ-ı ünûd oldınız
 Bizleriz bî-keslere şahib olan
 Cümledenize ben şefâʿat eyledim
 İdeler elhamdu-li'İlâhî'l-azîm

274b Buldık anuñla bu câh-ı ʿizzeti
 Ol şefâʿat olunan aqdam ʿibâd
 Varalar bunlar dahî cennetlere
 Kalmaya maşşer yirinde âdemî
 Yâ İlâhî ol Habîbiñ hürmeti
 Bizlere eyle anı yarın imâm

Hûriyle ğilmânları seyr ideler
 Nefret eyle uyma nefs-i zâlîme
 Atañ anañdan saña erhâmdır ol
 ʿÂlim olan ʿizzet-i uhırân diler
 ʿÂlime ʿilme maḥabbet şefkati
 Alub anları cinâne gideler
 Cümlesi varub cehenneme dola
 Qalalar maşşer yirinde bî-kıyâş
 İki fırka olub anlar bölîne
 Bir bölîk maşşer yirinde duralar
 Bulmamış bunlar şefâʿatle necât
 Ayrı düşdik cümleden vâ-ḥasretâ
 Cürmimiz işimizi ʿaks eyledi
 Girdiler hiç kimse şâfiʿ kalmadı
 Bir şefâʿatçı ʿaceb bulmayasız
 Görmedik bizlere nâfiʿ nâsı biz
 Cürmimiz çokdır bize irdi elim
 Herbiri maşşûda nâ'il oldılar
 Senden özge bizlere yokdır şefîʿ
 Maşşeriñ yurdunda olmuşız esîr
 Kıldılar bunu kisiblerin yârî refîʿ
 Var ümîd âzâde-i kübrâsına
 Oldurur âzmuşlara ancâk delîl
 Bizlere vâ ḥasretâ vâ-veylatâ
 Siz olñ şimden girü ğamdan emîn
 Çünkü bizlerden şefâʿat umdınız
 Bizleriz kalmışlara yardım kılan
 Raḥmetim hûnuyla sizi toyladım
 Bizlere irdi şefâʿatu'l-Kerîm
 Olmadı bizlere kullar minneti
 Ola bunlar ol ümemden izdiyâd
 Raḥmetiyle ireler niʿmetlere
 Kimleri ʿişret bula kimi ğamu
 Bî-ḥisâb eyle ʿatâ' ol cenneti
 Bizden anuñ rûhına yüz biñ selâm

Fİ BEYÂN-I MEBHÂS-I İMDÂD-I ʿİLM

Ahmedî ʿilmiñ o deñlu yoğ seniñ
 Sev derûn-i ʿilm ile ʿâlimleri
 Ol dîvân-ı Bârîde maqbûl sözi
 Umulır saña şefâʿat ideler
 ʿÂlimi sev ʿilmine kıl yardımı
 ʿÂlime eyle yardımı erzânîdir
 ʿİlme yardım idene gör ʿizzeti
 275a Mısr içinde var idi bir şubâşı
 İrdi ecel birgün aña nâ-gâhân
 Anı rû'yasında gördi bir velî
 Ol velî andan su'âl eyler aña
 Ol didi diñle bu hâli söyliyem
 Ben hasesler bâşıydum rû-yi zemîn
 Bir fakîr ʿâlim durmuş fânîde
 Bir gice yok pâresi mûm almağa
 Hıfz ider yarınki dersîñ metnini
 Ol gice olur anuñ bir yanışı
 Ben dañı etbâʿim ile ol gice
 Ol zamân irdi baña bir infîʿâl
 Olmuşam âlude pür ʿişyân ile
 Böyle fikr ile giderdim izime
 Düşinürdim kıldığım ʿişyânımı
 275b İrdim anuñ hücre bâbı ucına
 Ol kitâbına bakub anı görür
 Ben bu deñlu ʿilme yardım kılmışam
 Ben bunıñla lâyıq oldım rahmete
 Yardım eyle ʿilme dîne Ahmedî
 Fâsıkıñ gör şemʿiniñ bir yanışı
 ʿİlme dîne dâ'imâ dâd idegör
 Tâ ki yanın derdine dermân ola
 Yardım eyle ʿilme yâr ol ʿâlime
 Nâzîr ol gül yüzine yüzini tut
 Bizlere ʿamel geturdu ol imâm
 Okıyanı diñleyeni yazanı

Bildiğinden bilmediğın çok seniñ
 Tâ olasın âşinâ yârânları
 İdeler bu Ahmedî sevdi bizi
 Aluben seni cinâne gideler
 Her dü ʿâlem görmesin derd ü gamı
 Yarıñ uhrâda kazâ' kalkanıdır
 Bir hikâyet diñle eyle rağbeti
 Fıskıyla me'lûf idi anuñ işi
 Fânîden oldu beķâ milke revân
 Cennet içre köşk-i ʿâlîde yiri
 Ne sebeble irdi bu rıfʿat saña
 Bâfîs-i rahmet nedur şerh eyliyem
 Şehr-i Mısrı dilenürdim ben hemîn
 ʿİlm okırmuş ide uhrâ fâ'ide
 Hücresinde ol gice yandurmağa
 Gicesi ezber çıkara dersini
 Bir kelimeyi unudur ol kişi
 Şehr-i Mısrı dolanurdım ol gice
 Kılmışam dünyâda bunca bed-fiʿâl
 Bilmezem hâlim n'ola Yezdân ile
 İndi gözden kıatre yaşım yüzime
 Fikr iderdim âhîret dermânını
 Şemʿam irer hücresinin içine
 Şemʿamiñ nûrıyla yanışım bulır
 Rahmet-i Rahmâna nâ'il olmuşam
 Ben bunıñla vâşıl oldım cennete
 Tâ bulasın rahmet ile cenneti
 Buldı ʿafv olundu yüz biñ yanışı
 Celbine yapuş yolına gidegör
 Âhîretde işleriñ âsân ola
 Hâzîr ol yanına kıl mükâleme
 Anlarıñ aqvâlidur canlara kût
 Virelim aña şalât ile selâm
 Yarlıgâ rahmetler ile yâ Ganî

Fİ BEYÂN-I MEBHÂS-I FIKRÎ'L-MEVT

Unutdın 'ulûmı yâ gâfil Ahmed
 Eylemezsin âhiret için 'amel
 Geldi zen-i dünyâ için er bu enâm
 Ol zen-i mekkâreye aldandılar
 Geldiler Nemrûd-i Şâh-ı Dekyânûs
 Bî-vefâ anlara da râm olmadı
 Zen deyu kapandı anlar katına
 İşbu dünyâ cümleñiñ şeyyâdıdır
 Bu vücûdîñ şehriñiñ berbâdına
 Çünkü mevt ile varasn bâkîye
 Ölim bâdı eser almış cihânı
 Bulınma gâfil itme 'ömriñi zây
 Beher gün 'Azrâ'il seniñ kapuña
 Ölim vardır deyu eyler nidâ'yı
 Niçün gâfil olalım buña dîndâş
 Gelür birgün saña nevbet eyâ cân
 276b Müsâfirsın tedârukın bulagör
 Bu dünyâ eylemiş gâlib hevâsın
 Fenâ'dur bu fenâ'dur sonı olmaz
 Gelenler bizden evvel n'oldı kanî
 Bu meydân-ı felek şatrancına at
 Düşürir şâh öñince bir piyâde
 'Amel kıl fursâtun var iken elde
 Pazar-ı âhiretdür işbu dünyâ
 Bize virdi mîzân-ı ihtiyârı
 Şarf idegör hayre dâ'im ihtiyâr
 Her ne kesb itdi fenâ'da bir kişi
 Kalbiñ ol buştânına ölümü şal
 Alsa kalbiñe ölümü bir kişi
 Cins-i Âdem mevti inkâr eylemez
 Bu fenâ'da bilse hayvân olduğun
 277a Yimez idi bu fenâ'nıñ otunı
 Bir rivâyet var münâsib yâ ricâl

Anuñ 'çün kalbiñ aldı hâb-ı gaflet
 Kâplamışdur fikrini tûl-i emel
 Tâlib olan diledi andañ merâm
 Râm olur kâm alam andan şandılar
 Aldılar dünyâyı itdiler 'arûs
 Âhiri anlar dahî kâm almadı
 Kıldı fendi düşdi anlar altına
 Düşürir dâme çalar cellâdıdır
 Fursât arar ki dadanmış dâdına
 Fikri kıl anı düşirme fânîye
 Dimâğında tüter bilmezsin anı
 İrer birgün ecel saña olur dây
 Nidâ eyler beşer kerre tapuña
 Bu gafletten işitmezsin şadâyı
 Görürsin ki öler konuşu ve kardâş
 Tedârukı bulın gelmişsin insân
 Hemân kıl tevbe istiğfârı mezkûr
 Giyürmiş bizlere gaflet kabâsın
 Gelen gider bu ilde bâkî durmaz
 Kamu toprağa girdi oldı fânî
 Süren bulmaz halâş âhir olur mât
 İder mât anı irmez kimse dâde
 Bekâ milkini al bu fânî yirde
 Ömir sermâye virdi eyle sevdâ
 İde nef'î kıılır ba'zı zârân
 Olma cânım her zârâra sevdâ-kâr
 Bulmalıdur âhiretde ol işi
 Bitüre uhrâ ağacıñ vire dal
 Girmez ol kalbe fenâ'nıñ teşvîşi
 Bu 'aceb ki anı efkâr eylemez
 Yirde kalub kara toprak olduğun
 Şuyıñ içmez fikr iderdi mevтини
 Diñle cânım mevti kıl kalbe hayâl

Hâzret-i 'İsâ olur birgün revân
 O koyın içre kızılar serkeşir
 Vardı 'İsâ Hâzreti aña nihân
 Söyledi kulağına ölsen gerek
 Bu sürûra râzî değıl bu çobân
 Ölimi fikr eyleyen bulmaz sürûr
 Bir nice gün gitdi geldi ol ulû
 Mâtem içre durır öyle ser-nigûn
 Hâzret-i 'İsâ didi kim yâ çobân
 Ol didi lâ hastalık değıl işi
 Tutdı ol kuzıyı bilmem n'eyledi
 Ol zamândan fikre varub durır o

277b Fârîğ oldu oynamadan bukezîn

Hâzret-i 'İsâ didi kim yâ çobân
 Söyledim aña ki sen ölsen gerek
 Ğuşşe-i ölim anı almışdurur
 Bu ölim fikrin çeker hayvân iken
 Bu ölim havfî ider hayvâna kâr
 Aħmedî bu mevte fikr idir misin
 Cümleden saña ölimi bil yaķın
 Rabbenâ her işimizi zarr eyleme
 'Ömr-i ħayrı vir uşandırma beni
 Bu dünyânın bilürem yok beķâsı
 Gelince fursâu virmez emânı
 Nice ħikmet bilenler geldi loķmân
 Gerek fikr-i ölim bize ola kâr
 Anuñ fikrini iden nice itdi

278a Münâsib bu ħikâye diñle ey cân

Ol 'Ömer Fârûķ ħilâfet eyledi
 İki aķçe beytü'l-mâldan bir ere
 Şubħ ü şâm irüb kapuya çağıra
 Belki ħükm ile düşem ġâ'ileye
 Bir zamân ider nidâ' kılmaż ferâğ
 Beytü'l-mâlîñ emînine söyledi
 Ol münâdî tâ yine olur revân

Gördi bir yirde koyın güder çobân
 Şâd ü ħurrem çevre yaña yükrişir
 Tutdı bir kuzıyı anda o zamân
 Âħirî topraķ olub batsan gerek
 Oldı bu menzîl maħall-i imtiħân
 Oldı bu ġâfillere dâru'l-ğurûr
 Gördi ol kuzı fikirde kayğılu
 Yimez içmez fikr ile olmuş zebûn
 Ĥasta mıdır bu kuzı ħâli yamân
 Sencileyin geldi birgün bir kişi
 Gizlüce bir söz kulağına didi
 Ol yimez ot içmedi doynca şu
 Bâşın eğub aşaağa durur ħazîn
 Ol sözi ben söyledim aña nihân
 İşbu toprağa düşib batsan gerek
 Ol sebebdendir za'if olmuşdurur
 Biz 'aceb fikr itmeyiz insân iken
 Eylemez 'aķlı olan insâna kâr
 Gör hayvân deñlu derk ider misin
 Kılmasın ġâfil seni dünyâ şaķın
 Erzel-i 'ömre giriftâr eyleme
 Âteş-i fertûta yandırma teni
 Ölim destindedir ħalkın yakası
 Yire urmuş nice biñ pehlevânı
 Bulınmadı ölim derdine dermân
 İder çengâline birgün giriftâr
 Ki anuñ 'ömri fikr ile gitdi
 Ölim bådını esdir ħalbe her an
 Bu ölim fikrine gör ki n'eyledi
 Günde virür tâ gelüb ħaber vire
 Yâ 'Ömer encâm ölimdür bildire
 Ol çağırub beni âğâh eyleye
 Tâ Ĥalife liħyesine irer âğ
 Virme ta'ÿîn ol münâdiye didi
 Virmedi ta'ÿîn emîni ol zamân

Ol münâdî vardı °Ömer yanına
 Ol °Ömer itdi aña kim yâ ahî
 Ol didi kim ne îkâz itdi seni
 Ol didi irdi ölim elçileri
 Âğ irüşdi lihyeme ben görirem
 Ta°yîni şimden girü virsem saña
 278b Dahî bundan böyle hâurdan ölim
 Böyle olur ölimi fikr eylemek
 Şimdi devletlu şakalı olsa âk
 Ölimi dise biri dirler şakıl
 Dirler aña bu sözi n°eyleyelim
 Hâk cevâb âcı münâfîk âdeme
 Kâlbiñe dolmuş anuñ tûl-i emel
 Kâlbe doldurmuş bu dünyâ keydini
 Ahmedî oldiñ ölimden bî-haber
 Kâlbiñe almışdı ölimi müdâm
 Lihyeñe irmiş seniñ ve kare âk
 İki el dendân ile bu fânîye
 Aç gözün °aqlıñ devşir olma delu
 Dâne içün bu hâne gelmişiz biz
 Âsiyâb-ı dehre bak nice döner
 279a Kâlbiñe ölim büzrini ek
 Havfi kıl âhîr îmânsız gitmeden
 Âdemîye bundan özge korkı yok
 Lavh-i kâlbe yaz ölimiñ adını
 Şerbet-i mevî içersin °âkıbet
 Âdemîniñ °ulvîden °aqlı cânı
 Müşterek oldiñ vücûdiñ şehrine
 Oldı Âdem atamız evvel mekân
 Nefs ü ten arzûladı iklimini
 Da°vet itdi °aql ü cânı iline
 °Âql ü cân olmaz muhâlif olmağa
 Râgıb oldı çünki dâr-ı mihnete
 Cürm ile geldi fenâ'ya âdemî
 Geldi dünyâ içre işlâhın bula

°Arzı kıldı hâlini dîvânına
 Çünki virmez sen de çağırma dahî
 Men° ider oldın bu hizmetden beni
 Kim mücâvir oldu habercileri
 Baqaram aña haberdâr olıram
 Ben hıyânet kılmış olıram aña
 Haber oldı çıkmaz kâlbimden benim
 Böyledir ölim izini izlemek
 Meclisinde ölümün zıkrı yasâk
 Şoñbeti bilmez bunun °aqlı kalil
 Terki kıl bunu ferah söyleyelim
 Hâk kelâm olunca irer pür-game
 Yir bulamaz girmeğe zıkr-i ecel
 Gâfil oymuş bilmez uhrâ kaydını
 Cennet ile müjdelenmişken °Ömer
 Sen hûd bir kemter denî mücrîm gulâm
 Kâlbiñe olmuş ölim fikri irak
 Yapuşursın n°oldı °aqlıñ kanî yâ
 Yir ile gök arası ölim dolu
 Âsiyâb-ı dehre oldık dâne biz
 Vakti gelmiş tenleri durmaz yiyer
 Ol ölim kaydı yiter fikrini çek
 Hûbdır bu efkâr °ibâdet itmeden
 Biz gerek ki fikr idelim anı çok
 °Âkıbet birgün dâdarsın dâdını
 Terk idüb bunu göçersin °âkıbet
 Sufliden olmuşdurur nefis ü teni
 Oldılar zâmin ziyân ü nef°ine
 °Aql ü cân iklimini itdi vañan
 İstedi bir görmeğe işbu ili
 Gel varalum bir müsâfir seyrine
 Müşterekdir bu diyân görmeğe
 Emri şıydı ba°iş oldı firqate
 Hâbse lâyıq oldı görmeli gamı
 Mihnet-i dâñ görüb te'dib ola

279b^c Görmeyince tâ cefânîñ ğadrini
 Ahd ü mişâk ile geldiñ fânîye
 Bu tenin ikliminden cân-ı şehbâz
 Gelur^c Azrâ'il olur saña mihmân
 Uçurır murg-i cânı bu kafesden
 Göziñ bakâkalur arduca cânê
 Tefekkür kıl varacak illerine
 Bu yir bizim değildir yâ Hudâvend
 Bu mihmân hâneden gel çek elini
 Hümâyîsin zâğ olanlardan hâzer kıl
 Seniñ'çün var cinân içre ne yirler
 Hazırlanmış saña bunca gülistân
 Şalınur içerlerinde hûr ü ğilmân
 Aħmedî mevün^c aşk ile yolına
 Giç bu fânî bî-vefâ murdâreden
 Fânîdür dünyâ buña dadanma giç

280a Diñle^c ârifler sözünü yâ ricâl
 Bir mişâl itmişler ammâ hoş lañif
 Didi^c âlim ü fañıl takîler anı
 Veled doğınca melekler varurlar
 İderler gel cihâna râhat eyle
 Temâşâ kıl cihân emlâķını sen
 Ferâğat eyle bu yir dâr-ı murdâr
 Varalım ol cihân pazarına gel
 Yâlıncasın izârın laħm-i perde
 Âdemî sen yegrek-i halk olasın
 Ol şâbî dir ki buradan gitmezem
 Görmemiş dünyâsını^c 'ayne'l-yakîn
 Yalvarur aña melekler yumuşak
 Hüküm ile anı çıkarurlar hemân

280b Gördi dünyâyı bu kez^c 'ayne'l-yakîn
 Diseler kim var yirine eyle durâķ
 Bil bunun gibi takî mü'minleri
 Ana ķarmı gibidür dünyâ aña

Âdemî bilmez şefâ'niñ ğadrini
 Âdem ister ol diyârı tanıye
 İder birgün beķâ iklimine pervâz
 Kanî dir sendeki şol'emânet cân
 Kalur bu ten fâriğ olur nefesden
 Gider cânıñ bir özge hân mânê
 Taşâvvur kıl duracak yirlerine
 İdelim ten ile nefsimize bend
 Halâyıķdan kesil tutğil dilini
 Varacak yirlerine sen nazar kıl
 Geturmez vaşfıñı anuñ bu diller
 Kaşırlar hayme bağ ile bûstân
 Yanağı lebleri her derde dermân
 Vir bu cânı var o canân iline
 Çek elin böyle deni ğaddâreden
 Aldadur seni buña aldanma hiç
 Gör bu dünyâyı nice kılmış mişâl
 Herbiri almaz mezâķ illâ zarîf
 Ana ķarmına benzetmiş cihânı
 Uşâğı fânîye da^cvet kıurlar
 Yârânlar var muşâhib şöhet eyle
 Ne mesken eyledin bu çirkini sen
 Cihân milkinde vâsi^c yirlerin var
 Ki seyrân eyle şol gülzârna gel
 Ne durursın bu zulmet cîfe yirde
 Sana yâziķ ki bu yirde durasın
 Eyudır yirim bunu terk itmezem
 Meyli kılmaz ol yaña^c 'ilme'l-yakîn
 İstemez çıkmağı andan ol uşâķ
 Çıkdığı demde görür rûşen-cihân
 Ol hacâletden şâbî olur hazîn
 İstemez girmeğe daħı ol uşâķ
 Böyledür uhrâda anlar yirleri
 Kıl tefekkür irişür pendim saña

3b bekâ; ol M. 32a...var yirine...gir buña...M.

İstemez bu fenâ'yı terk itmeği
 Getürirler güciyle âhir bizi
 Gelmedik izzetlü iken biz buña
 Bunca işret var imiş bizler için
 Diseler bir de fenâ' yurdına var
 Âhiret milkinde bir ednâ kula
 Var misâli saña Hallâk-ı cihân
 Soñra dünyâ içre virdi saña yir
 Kaç ana karnınca virmiş yir saña
 Da'vet-i Hâkîdir ölim fermân ile
 281a Âhiret yolına girmiş kârbân
 Niçün istemeye ölimi insân
 Eğer halk itmese ölimi ol Hâk
 Yiyerdi birbirin olmazdı hâne
 Bunu mü'minlere rahmet virübdür
 Cehennemler eğer olmasa maahlûk
 Gerek mevte müheyyâca duralım
 Ki mü'min zahmet-i mevte görürler
 Bedel kıldı cefâ mevte görelim
 Denî dünyâda alsan bir ʿarûsi
 Bu cânın bu nefes sîm ü zeri sen
 ʿArûs-i bâkî ister cânı senden
 Teni vir aşlına tâ kim ola pâk
 Vara ol telvîşî tâhir ola ol
 Cânı virdi yâr ü dildârın seniñ
 281b Kılmayınca bu şirin cânı şibâş
 Şevk ile vir Ahmedî cânı öte
 Şâh-ı bâz için uruldu tabl-i bâz
 Da'vet itdi mü'mini divânına
 Gerek da'vet olunan râha gitmek
 O işret-gâh-ı menzile gidegör
 Didi fevt olmayın illâ imânen
 Zamân âhir özendi halk özinden
 Mükemmel varagör ol bâr-gâha
 Meclis-i yârân-ı ervâh andadır

Göñlimiz dilemez koyıb gitmeği
 Anda râhat bulıcak yirimizi
 Bir hacâlet irişür anda saña
 Fânîyi terk eylemezdik biz niçün
 Ane karnı gibi olur bize dar
 Oñ bu dünyâca kadar cennet bula
 Ana karnıñ saña kılmışdı mekân
 Olsa taqsîm ane karnınca bu yir
 Buna kâdir olan olmaz mı aña
 Biz gerek hâzır olak imân ile
 Hamlın urmuş ʿâkıl olan sârbân
 Bize rahmet virübdür bunu Yezdân
 İderdi tañrılık da'vasını halk
 Olib bağı düşerlerdi yabâne
 Münâfık kâfire miñnet virübdür
 Hudâya secde eylemezdi maahlûk
 Mükemmel vakt-i da'vete varalım
 Anuñla vaşl-ı Rahmâna irürler
 Şefâ'nın soñra kadrini bilelim
 Virürsin yolına cümle fülûsi
 Virürsen ki bulasın dilberi sen
 Ayırdur bu fenâ'da cânı tenden
 Mülevves oldu anı pâk ider Hâk
 Bula cân iklimine lâyiken yol
 Senden ister cânı ol yârın seniñ
 Vaşl-ı yâre iremez bu cân ü bâş
 Var cinânın iline ir vuslata
 Mutmâinne irci'î kıldı âvâz
 Şora ahevâlin kıya cinânına
 Ferağ birle o menzîl-gâha gitmek
 İmân ile o sultana yitegör
 Bulasın tâ ebed cânı emânen
 Yir alu râhat oldu yir yüzinden
 Varub bulışmalısın ulû şâha
 İşret-i zevk-i şafâgân andadır*

1b ...koyıb gitmeği:...terk itmeği M, 26a şibâş;şâbâş M.

Andadır cemîc şafâ' âşinâ biliş
 Bunca yârân ile sen yâr olasın
 Yâr-ı şâdîkıdır ol yârânlara
 Senden evvelce hedayân göreler
 Yâ İlâhî fikr-i mevt ile bizi
 282a Mevtîmizi bizlere âsânî kıl
 Zât-ı pâkin hürmeti yâ Müste'ân
 Olmak istersen eğer ahsen memât

Var ferah birle o yârâna görîş
 Lâyık olmaz anları unıdasın
 Buradan gönder hedayâ anlara
 Saña yarın âşinâmız diyeler
 Eyle meşğûl unıdaķ dünyâmızı
 Hüsni hâtıme bize ihsânî kıl
 Kıl bize yoldâş îmân ile emân
 Sev Resûlî gönder aña çok şalât

Fİ BEYÂN-I MEBĦAŞ-I KĦBR

Uyan AĦmedî nice bir uyıyasın
 Diyâr-ı ġaflet elinde bulundın
 Alubdır gözleriñ bu hâb-ı ġaflet
 Giçer 'ömriñ pazarı eyle sevdâ
 Pazar it yahşî al alma yamânı
 Mizân-ı 'aķla ur cüz' ihtiyârı
 Tutuş uhrâ için kıl kesb zâhirâ
 Merkeb-i mevte suvâr insâna bak
 Bir âlây mıdır kabirden hişse al

Ħabrde yat o denlu tâ usanasın
 Anuñ tab'ına uyıb ġâfil oldın
 Uyan elden gider bu vakt-i furşât
 Anı sermâye idiñ eyle peydâ
 İdersin her dü 'âlemde ziyânı
 Bulasın her dü 'âlem baĦtiyârı
 Yola girmiş gider kervân-ı uhrâ
 Ol yatan mevtâ-yı kabristâna bak
 Yurd-ı uhrâdır bize evvel mişâl

ĦASİDE-İ KĦBRİSTÂN

282b

Görürsin bunca kabristân
 Nice tenler dolıb yatar
 Çürümüş bunca ten insân
 Nice toprâķ olıb yatar
 Şarınmış bir beyâz dona
 Girübdür torba ķarnına
 Böcekler üşdi yanına
 Bedenine dolıb yatar
 Ħanî şol nâzenin yüzler
 Ħanî sükker gibi sözler
 Ħanî ol sürmeli gözler
 Turâb ile dolıb yatar
 Ħanî şol nazlı oğullar
 Ciğer köşesi yavrılar
 O Ħur'ân okıyan diller

283a

Nice toprak olub yatar
 Bu derdi a'nub a'nmayan
 Deni dünyaya kanmayan
 Dibâ kemhâ beğenmeyen
 Turâbı şarunib yatur

Fİ BEYÂN-I MEBÛŞ-I TEDÂRİK-I KABR

Varmadın kabriñe Aħmed kıl irāk	Hûb bilürsin ki saña evvel durāk
Didiler el-kabru şanduku'l-ʿamel	Girdirür bir gün seni aña ecel
Hûb ʿameller gönder ol kabri bize	Varıcağ yarın gereklu der size
Kabri sen anmazsın ol añar seni	Günde beş kerre çağırur ol seni
Günde ol kabrin saña eyler nidâ'	Ġaflete daldın işitmezsin sadâ
Böyle buyurdı Resûl-ı bâ-şafâ	Enbiyâ' şâhı Muhammed Muştafâ
Çağırur key yâ fulân ibn-i fulân	Ġâfil olma ey baña âhir gelen
Hem yılânlar hem çiyânlar eviyem	Bile tiryâkı getur saña direm
Bir daħî dir ben karanluğam çirāk	Baña gönder key benem zulmet durāk
Bir daħî çağırur ider yâ kişi	Yâlinuz gelme bile al yoldâşı
Bir daħî dir gel baña sen mâlhca	Baña yarâr mâli getur bilece
Bir daħî dir gelme yâlinca baña	Örti döşek bilece getur saña
283b Bunları söyler çağırur kabrimiz	Böyle virmişdir ħaber rehberimiz
Bir şaħâbe itdi yâ Fahr-i Cihân	Bizlere bildir bunu olsun beyân
Söyledi aşhâbına ol pür-kemâl	İdeyim sizlere bunlardan melâl
Ol kabirdeki olan yılânlara	Ol taşadduğ oldu tiryâğ anlara
Kim taşadduğ virse Allâha yarâr	Ol yılânlar aña idemez zârâr
Kim ki Qur'ân okumak ola işi	Ol kabirde olır anuñ yoldâşı
Bir münnevver yüzli eyu koğılu	Bir yiğit ola muşâhib mâh-ı rû
İde dünyâda nedim itdin beni	Yalınuz koyar mıyam şimdi seni
Her kazâ'lardan seni kırtarıram	Tâ seninle cennete ben varıram
Vird idin Qur'ânı her süreye	Tâ muşâhib gönderesin oraya
Bilmedinse ger kamu Qur'ânı sen	Oķı ihlâsı bulursın anı sen
Tevhîd-i zikr eylemekdir kabre mâl	Vird idin kabre ġanî varır me'âl
Söyle lâ ilâhe illâ'llâhu sen	Kabrine müflis tehî varmayasen
Kıl namâzi tut şiyânı vir zekât	Ġacca var olırsa ħâlîñ vasîcâr
284a Cümle işi ideğör Qur'ân ile	Sev Resûli sünneti kıl cân ile
Şer'ca uygun eyleyen bunda işi	Fevt olub kabrine varsa ol kişi

7a Varmadan kabre tedârük kıl hemân M. 7b Hûb bilürsin ki saña evvel mekân M.

Aña cennetden gele örtü döşek
 İdeler nevm nevm aña ya'neî ki yar
 Kıl bize yâ Rabbenâ bunı naşîb
 Ba'zı mü'min kûluñı Perverdigâr
 İtdirür cürmince kabrinde 'azâb
 Ol dîvân-ı maşşere tâhir gide
 Hâk Ta'âlâ kullarıña zî-kerem
 Ol kelâmında didi mevtâları
 Ne keremler eylemiş insânına
 Tenine terbiye kıla yâz ü kış
 Ol marâzîñ mevtine eyler mârifz
 Rûhı yok tende olinur mu mezâk
 Terbiye-i mâ-sivâdan dür olır
 284b Ol teni korlar turâbîñ altına
 Ol turâb içre duran mevtâ teni
 Kışda yir altıñ mülâyim eylemiş
 Yâz serin itmiş yir altını şafâ'
 Böyle lûtfı var 'atâ'sı kulına
 Mü'min olanlar gerek ola halîm
 Uydıra şer'â kamu ahvâlini
 Tâ'at iden kulları mahrûm komaz
 Kıl şalât-ı şubhı ey cânım ahî
 Her işiñ bed-i huşûlına sebep
 Bu şalât-ı şubhı ol kılanlara
 Ol Resûl-i Fahr-i 'Âlem söyledi
 Cennet ehli vara yarın cennete
 Görine anlara bir nûr şu'lesi
 285a Hak tecellisi bileler ol hemân
 Bir nidâ' ire degildir bu ziyâ'
 Kalkub anlar ide yâ bu ne ola
 Ol münâdî anlara ide kelâm
 Müjde kıldı zevciñiz irdi biliñ
 Hürî zevkinden tebessüm eyledi
 Ol dişiniñ şa'saasıydı bu nûr
 Bir şahâbe itdi yâ Fahr-i Cihân

Yata anuñla ol âdem haşre dek
 Ol 'arûs ile yatanlar gibi yar
 Fahr-i 'Âlem hürmetine yâ mucîb
 Kabri içre ol meniñ 'ırzın yıkar
 Tâ ki yarın görmeye anda 'itâb
 Cennete ol tâ ferah fâhir gide
 İstemez Mevlâ müslimânlara kem
 Hayr ile anıñ buyurdı anları
 Kudret-i cânı virübdür tenine
 İrmeye kendune bir zahmetlu iş
 Rûhunı alur teni eyler 'âcîz
 Olır aşhâbı ve ahhâbı irâk
 Terbiye-i Hâlîka medhûl olır
 Hiçbiri durmaz mu'inen çatına
 Gör ne terbiye kılar Rabbu'l-Ġanî
 Görmesin mevtâlarıñ zahmet dimiş
 Görmesin mevtâlarıñ hâl-ı cefâ
 Öyle kul ki hizmetinde bulına
 Kimseye ğadr itmeye ola selîm
 Hukumı aqvâlini ef'âlini
 Cümle tâ'at yeğreki oldu namâz
 Ġayrine kâhil bulunmazsın dañı
 Bed iden encâmını eyler taleb
 Ne keremler olisardir anlara
 Âl ü aşhâbına terġib eyledi
 Kapusından girüben varsa öte
 Doldire cennetleri şa'saası
 Secdeye varub duralar ol zamân
 Olmadı nûr-i cemâl-i kibriyâ'
 Şuncılayın yâ tecellî kim kıla
 Rabbiñiz bir hürîye kıldı selâm
 İntizârı kıldırın râhat olıñ
 Dişi görindi dihânından didi
 Cenneü kıldı münevver öyle hür
 Kimlerindir ol hürî eyle beyân

Ol didi her kim kılar şubhı müdâm
 Ol kişiniñdir bu hûrî söyledi
 Kıl şalât-ı şubhı ol imâma şaff
 Kılmadınsa nâ'il olmazsın aña
 Ol şabâhın uykusın eyle fedâ'
 Eyle ol hûriyi saña nâ-mezâd
 Diñle yâ mü'min Hudâya yâr olan
 285b Şubha duran buldı uhrâ rıf'atı
 Var buña dürli delâ'ilim ricâl
 Bak fakîr ile ğanî a'câdına
 Fakr olanda çokdır evlâd ü neseb
 Râzık-ı Âlem olan Perverdigâr
 Kaydı var anuñ seher bî-dâr olur
 Nefsiniñ keyfine uymaz ol kişi
 Hâk olan ise seher-bî-dâr olan
 Ağnyânıñ kesb-i rızka kaydı yok
 Uyımaz şâmî seher vaqti yatar
 Bulmuş ol idbâr-ı nevm içinde dâd
 Uyanır kuşluk vücûdi bî-huzûr
 Keyf-i esrârîñ düşübdür ardına
 Bir zamân nevmiñ humârını çeker
 286a Öyle bir mahmûr irübdür göziñe
 Nice 'abdu'llâha olmuşdır re'is
 Hizmet ider keyfe nefse yarıya
 Keyfi tâ irüşmeyince cünbüşe
 Bu ne ğafletdir eyâ nefsi denî
 Hizmet-i Rabbânîye halk olmuşız
 Bizlerin hakkına geldi ya'budûn
 Munşif ol dârlıma cânım bu söze
 Bir delilim dahî bu koyın kilâb
 Yılda bir doğar koyından bir kuzu
 Var mıdır gün girmeye aña bıçak
 Hâk anı bir ulû ni'met eyledi
 Birbirine ünsiyet ider müdâm
 Ne sebedendir koyınıñ kesreti
 286b Uyır aḡşâmî seherler uyanır

Eylese erkânı sünnetle tamâm
 Ümmetine bunı terġib eyledi
 Tâ olasin ol hûriyle sîne-şaff
 Ol zamânda diyesin yazık baña
 Dur namâza kıl anuñ mihrin edâ'
 Beş namâzı kıl bulasın dinde dâd
 Her şabâhî Hâk için bî-dâr olan
 Hem fenâ'da nesli bulır kesreti
 Diñle idelim saña nice mişâl
 Anların bak nesline evlâdına
 Ağniyâ evlâdı âz nedir sebab
 Fakre virmişdir fenâ'da rızkı dâr
 Kisb ider rızkı 'ibâdet şayılr
 Rızkınıñ kaydındadır dâ'im bâşı
 Her dü 'âlem râhatı oldır bulan
 Lâkin eşġâl-ı fenâ'ya kaydı çok
 Ol sebebden âz olur nesl-i kibâr
 Vus'ât-ı uhrâsını kılmış kesâd
 Ol şalât-ı şubhı itdürmiş mürûr
 Hizmet-i Rabbânî gelmez yâdına
 Durub olur hizmet-i keyfe nûger
 Gelse ma'şûm oġlu bakmaz yüziñe
 Nefsiniñ keyfine olmuşdır enîs
 Kanî ragbet kanî hizmet Tañrıya
 Hayr ü şerden urmaz eliñ bir işe
 Ne için halk eylemiş Rabbiñ seni
 İmtihân için fenâ'ya gelmişiz
 Biz gerek hizmetiyle olak dün ü gün
 Doğrudır aqvâlim inânın bize
 Görince anlar kılar leylinde hâb
 Gün be gün boğazlanır koyın kuzu
 Var mı laḡminde tehî kala ocak
 Cümle insânı anuñla toyladı
 Bir çobân beş yüzine virür nizâm
 Ol seher devriyle buldı 'izzeti
 Zikr ider Rezzâkı rızka dolandır

Ol sebebdendir olur nesl-i keşîr
 Yıldı bir kelb iki def'â yavrılar
 Hiç boğazlanır mı kelbin birisi
 Bâ'îş oldur ki seher vakti uyur
 Kelb ol Hâlıkâ nuḫî eylemiş
 Şol beñi âdemler içre olalım
 Çun tevekkül kılmadı Rezzâkına
 Ol sebebdir anlar ekser ac olur
 Aḫmedî kondiñ bu mihmân hânına
 Var şalât ile selâm eyle aña
 Bu şalât-ı şubḫı kıl bulunma hâm
 Seniñ yiriñ değıldir bu harâbât
 Gaflet-i dünyâyâ dalmuşsin uyân
 287a Mekk-i dünyâyı yâr idüñdiñ özine
 Bunîñ âkııl yanında kadri yokdır

Olma cânım keşret-i nevme esîr
 Her doğınca kaç 'âdet yavrı doğar
 Şayıda âzdır uşâğı irisi
 Ol sebep nesli anuñ noḫşân olur
 Âdemî virsin bize rızkı dimiş
 Anlar ile rızkı râḫat bulalım
 Âdemîden istedi yol rızkına
 Rızkı gayrıden umân muhtâc olur
 Gitmelisin şâh-ı a'zam yanına
 Tâ idegel Aḫmedî benden yaña
 Ol münevver hûri olur saña râm
 Öte yurduñdadır behişt-i âbâd
 Girdi yola gitdi yoldâş kârbân
 Anuñ içün zecr idersin kendine
 Bu bir mekkâredir key gâdri çokdır

KASİDE-İ ZEMM-İ DÜNYÂ-YI DENİ

Umulmaz bir vefâ senden
 Yalân dünyâ değıl misin
 İrüşmez hiçbiri fenden
 Ziyân dünyâ değıl misin
 Şaçulsın 'âleme temrin
 Giçer gâfillere emrin
 Gice gündiz 'âlem 'ömriñ
 Çâlân dünyâ değıl misin
 Donatdiñ sihr ile kendin
 İdersin herkese fendin
 Bu mihnet yâre kemendin
 Şâlân dünyâ değıl misin
 Bu halkı aldadan söze
 Koyansın toprağı göze
 İçi hâ'in gülen yüze
 Yamân dünyâ değıl misin
 Gidersin her ziyân ize
 Uyân gâfil denî söze
 Gedâ-yı pâ-yı âğ bize

287b

Şârân dünyâ değil misin
 Yüri hey bî-vefâ yüri
 Alubsın köhne-zen şan
 Nice biñ kişiden giri
 Kâlân dünyâ değil misin
 Buña ey cânım aldanma
 Bunıñ var râhatı şanma
 Bunıñ şuglına dadanma
 Âkıl dâna değil misin
 Virübsin Aḫmedî meyli
 Bu dünyâ şuglına hayli
 Bu zen mekkâreye göñli
 Viren ednâ değil misin

Yâ İlâhî ol Ḥabîbiñ hürmeti
 Yurd-ı uhrâyı bezendir ol revân
 Okıyanı diñleyeni yazanı

Vir fenâ' için göñile nefreti
 Ol Ḥabîbe vir şalâtı bul emân
 Yarlıgâ rahmetler ile yâ Ğanî

Fİ BEYÂN-I MEBḤAS-I RÛZ-İ KİYÂMET

Fahr-i Âlem ol Resûl-i Muṣteber
 On alâmet olına ola cayan
 Ol benî aşfer dire küffârı hep
 Soñra İslâm anlara gâlib gele
 Ala mü'minler ğanîmetler hemîn
 Ol hurûc ide Horasân ü İrân
 288a Bir gözi aḥmâ ola aşl-ı yehûd
 Tañrılık da'vâsın ide ol la'în
 Yüriye Şâm iline serrâc ile
 Olına aña musahḫâr cinnîler
 Vire ol her âdemîniñ adını
 İstese ol meyyit ihyâ' olına
 Şol yanında nâr-ı zindanı ola
 Tâbi' olanları qoya bağına
 Ol la'îne her dafâ'in açıla
 Ḥaḫ Ta'âlâ aña vire furşâu
 Mü'min ve mü'mineye ire ziyân

Söyledi rûz-i kıyâmetden haber
 Ol kıyâmet irmeğe ola nişân
 Yüriye İslâma tâ Şâm ü Haleb
 Şehr-i Kostantun hişârını ala
 Şây olına çıkdı Deccâl-ı La'în
 Merkebe binüb gele tâ İsfahân
 Askere ola aña yetmiş biñ cuhûd
 Ehl-i nâr ola aña uyân hemîn
 Olına her işi istidrâc ile
 Ol ne şûret ister ise gireler
 Bile anuñ atasını ceddini
 Cinnîler ol şûret ile görine
 Sağ yanında cenneti bâğı ola
 İre ol kimse Hudâ cinânına
 Gâlib olub gele istidrâc ile
 Âdemîden kaldıra ol râhatı
 Dola câmi'ler içine mü'minân

Yalvaru Hakkâ tazarruc kılalar
Rahm ide ol mü'minlere bî-zevâl
Göre andan za'if mü'minler tamâm

288b c Asker-i İslâm aña uyâbile
Girmeye Şâma ide Kudsa firâr
Hazret-i 'İsâ ide Şâma nüzûl
Dağıdalar ol la'îniñ leşkerin
Hazret-i Mehdi kıla anda vefât
Tûra varub olalar anda hisâr
Neşr ola yeryüzine ednâ bûyî
Soñra gelenler şuyı bulmayalar
Görelers zahmet meşakkat mü'minân

Çıka bir merkeb bâşı biñ altuna
İdeler key eyle Hakkdan iltimâs
İde 'İsâ Hazreti anda senâ'
Hep helâke vara gide cânları
Açıla dünyâ ola cennet-mişâl
Hak vire birden bereket 'âleme

289a Bir nânı ekl ideler kırk âdemî
Hep fevâkihi buna eyle kıyâs
Hep ola Aşhâb-ı Kehf ikâz-ı hâb
Ka'betu'llâha varub hac olalar
Kırk sene sultan ola 'İsâ yire
Ala meydân-ı cinânı mü'minân
Herbir işin haddine irse kemâl
Âhirî 'İsâ fenâ'dan gideler
Mekkedden dağ-ı şafâda toğisar
Ol vire İslâma zînet küfre gam
Kar' ola âdem fenâ'ya gelmeye
Üç gün üç gice güneş dolanmaya
Ol namâz ehli olanlar bileler
Doğa mağribden güneş ala yiri
Şubh olunca ide maşrikden tülûc

289b Tevbeniñ bâbı kapana ol zamân
Bir tütün peydâ olib ola dumân

Rabbenâ sen kıl cinâyet diyeler
Vire istidrâcına anuñ kemâl
Çıka Mehdi ola İslâma imâm
Şâm ilinde cenk ola Deccâl ile
'Askeri varâbilesince ne var
Vara Kudsa öldire Deccâlî ol
Katl edeler ol çeriniñ ekşerin
Vara 'İsâ ile mü'min mü'minât
Dola Ye'cüc ile 'âlem teng-dâr
İçeler cümle acı tatlı şuyı
Su yerine çamurı yalayalar
Aclığ ile ola hâlleri yamân
Varalar zarr ile 'İsâ katuna
Hak Ta'âlâ bizlere vire halâş
İrüşe Ye'cuce Me'cuce fenâ'
Sel olib deryâya döke tenleri
Yeryüzi ni'metle dola mâl-â-mâl
Râhat ü ni'met virile âdeme
Zarfını hayme kılalar ol demî
Ni'met-i Yezdâniye hüd ne kıyâs
Hazret-i 'İsâya olalar aşhâb
Ol Medîne içre mesken kuralar
Şer'-i Ahmed üzre halka buyıra
Cümleye gâlib gele ehl-i imân
İrüşir elbet aña zıdd ü zevâl
Ravzâ-i Pâke anı defn ideler
Dabbetu'l-Ard bir cenavâr olisar
Doğmaya bundan girü dahî âdem
Başlaya dünyâ harâbî olmaya
Bir uzun gice ola gün olmaya
Bu ne 'ibretdir İllâhî diyeler
Vara gök ortasına döne giri
Hem kabûl olmaz dahî tevbe rücûc
Başlaya uhrâya gide mü'minân
Zulmet içinde kala kırk gün cihân

Kâfir olanlar serâsim olalar
 Hasta zükâm olına ehl-i îmân
 Ol vakitte cîlme râğbet olmaya
 Hind diyârında ese bâd-ı ecel
 Bu harîr mişli mülâyim ese bâd
 Ol zamân halkı bu dîni itüre
 Âşikâre olına fışk ü fücûr
 Cîd-i kurbân c'arefesi cum'a gün
 Hâzret-i İsrâfile emr olına
 Şûri aıla şekl-i boynız gibidir
 Bir uci c'arşa biri zîr ü zemîn
 Uci İsrâfiliñ ağzında durur
 Şûri evvel def'a yavaşca ura
 290a Halk-ı c'âlem deng olub c'aklı gide
 Yedi günden sonra kalkub duralar
 Halk ola azgün şer'at bilmeye
 Halk ire bu hâl ile yedi yıla
 Ol zamânda pek ura c'âlem şaşsa
 Şûriñ âvâzı cihâmı doldıra
 Öyle bir heybet şadâsı var anuñ
 Zelzelesinden felekler yıkıla
 Kalmaya canludan illâ c'Azrâ'il
 İde kim kaldı seniñle vir cevâb
 Rabb ü Bâkî sensin ancak lâ-yezâl
 Hâk Ta'âlâ ide var c'arafa sen
 Varuben anda virünce cânını
 Na'rasından gökler ile yirleri
 Sağ olaydı ins ü cân vahşî tıyûr
 290b Yata c'âlem kırk sene cümle harâb
 Hep helâk ola kamu bây ü gedâ
 Hâk Ta'âlâ c'âleme ide hitâb
 İde kim ol milk benim diyen kanî
 Fânîye varmış kamu şeyh ile şâb
 Kendine kendi şehâdet eyleye
 Varmış iken kanî yâ bu kâ'inât

Zahmet-i rence giriftâr olalar
 Döşene uhrâya gide kâr-bân
 Ref'c ola Muşhafda yazı kalmaya
 İre mü'min kullara mevt-i ecel
 Kalmaya dünyâda mü'min mü'minât
 Bid'atı fışkı fesâdı bitüre
 Ol kıyâmetden nişân ide zuhûr
 Ol kıyâmet ibtidâsıdır o gün
 Şûri ura tâ kıyâmet biline
 Gör anuñ ulûlûğı ne deñludur
 Yedi kat yire irişmişdir hemîn
 İzne bakar emr olunca üfürir
 Yakîn irmişdir kıyâmet duyıra
 Yedi gün bu hâl ile canlu yata
 Yine devrinde cihâmı göreler
 Hâlîkı bilir kimesne kalmaya
 Şûri İsrâfile dahî emr ola
 Şâkk ola yir yanla bâşdan bâşa
 Kalmaya cânlu kamu cânıñ vire
 Çözile bendi o vakit gökleriñ
 Yeryüzine düşe gökler yığıla
 Eyleye aña hitâbı ol Celîl
 Ol ide vallâhu a'lem bi's-şevâb
 Kaldı cânlu kullarından c'Azrâ'il
 Anda var cânını teslim eyle sen
 Doldıra c'âlemlere efgânını
 Kum gibi idüb dağda anları
 Cân virürdi na'rasından bî-kuşûr
 Kalka ol yıllarca mücrimden c'azâb
 Olmaya c'âlemde bir sît ü şadâ
 Var mıdır kudret ide kimse cevâb
 Lâf unub dünyâ benim diyen kanî
 Mâ-sivâdan gelmeye aşlâ cevâb
 Benden özge milke mâlik yok deye
 Lûtf ile ihyâ'sını ide murâd

Kırk sene itmâm olub âhir yire
 Hiç ‘ademde koya mı yârânı ol
 Er şuyı gibi şu yağdıra yire
 Gök atamız yir anamız ol zamân
 Ot gibi yirde bite tenler tamâm
 Yoğ iken var itmeğe kâdir Hudâ
 Bir rivâyet var idem diñle ahî
 291a Şark ü garbîñ şâhı Nemrûd-i La‘în
 Yevm-i haşri münkir idi ol leîm
 Ol Halîlu’llâha a‘dâ’ idi ol
 Ol Halîle dirdi haqqı söyleme
 Hâlıkñ halk ide mi maşşer günü
 Olmayan işden bize dirsın haber
 Görmediğın nesneyi ‘ayne’l-yakîn
 Böyle aqvâl ile bulmazsın zafer
 Ol Halîl İbrahim itdi yâ llâh
 Öldiren soñra dirildensin Kadîr
 Ol kıyâmet günü bu mevtâları
 Tâ ki Nemrûd-i La‘în anı baña
 Hak Ta‘âlâ aña dört kuş gönderür
 Anların karga biri biri tavus
 Dir Halîlim sen boğazla bunları
 291b Kat kamu teni tüyi birbirine
 Soñra taksîm eyle dört hisşe anı
 Her bölük üstine koy birer başı
 Ol Halîlu’llah ider anı hemân
 Hâlıkı aña virür bir rûzgâr
 Her bâşın teni kemüği geldiler
 Hak Ta‘âlâ virdi cânı anlara
 Hâlık-ı ‘Âlem bu hayvânâtını
 Evvelâ ihyâ’ kula İsrâfîli
 Ur diye şûrı kurulsın maşşerim
 Ura şûrı dura evvel Cebra’îl
 Soñra destûr ola sâ’ir cânlara
 Bal arûsı gibi gümlüyü öte
 Gireler herbiri kendi cismine

Yevm-i ba‘ciniñ nizâmını vire
 Vuşlat-ı dermânına göstere yol
 Cânlu mahlûkâtı yirden bitüre
 Doğa andan cânlular dola cihân
 Birbirin şıka bulına izdiñâm
 Vârı ihyâ’ eylemek âsân aña
 Yevm-i ba‘cı kalbine eyle kavî
 Tañrılık da‘vâsın kılurdu hemîn
 Küfr-i tuğyân eyledi gâyet ‘azîm
 Aña teklîf itdügiyçün doğrı yol
 Var kıyâmet deyu da‘vâ eyleme
 Ol çüriyen dağılan cân ü teni
 Sen ‘aceb gördiñ mi andan bir eser
 Sen nice inanasın ‘ilme’l-yakîn
 Sen anı gör soñra halka vir haber
 Hayy ü kayyûmsın ebedî pâdişâh
 Herşeye Kâdir ü Hâkimsin emîr
 Nice ihyâ’ olunır görsem anı
 Bir dahî dirse haber virem aña
 Cinsi rengi hep muğayyirler tuyûr
 Biri gögercin birisiydi horus
 Pâre pâre kıl kemüği tenleri
 Taş ile şaħk eyle ma‘cûn olına
 Koy birer dağ üstine herbirini
 Bir yüce yirden çağır herbir kuşu
 Bir yüce yirden çağır ol zamân
 Eyledi ol tüyi teni târ ü mâr
 Herbiri kendi bâşını buldılar
 Uçıb anlar geldi ol Peyğambere
 Böyle ihyâ’ idiser maşşer günü
 Emr ide bir dahî ura şûrını
 Hep dirile mahlûkâum kullarım
 Soñra Mikâ’il ve soñra ‘Azrâ’il
 Şûr içinden çıkub ine yirlere
 Yir ile göğiñ ara yirin tuta
 Olına dünyâda şekl-i resmine

Yatalar kabir içre şikîşi nihân
 292a Hâk Ta'âlâ emr ide Cebrâ' ile
 Anlara varîñ cinâne emr ola
 Varınız evvel Habîbim Aḥmede
 Varub enlar ala birer 'alem
 Şark ü ğarbı arayalar yirini
 Varub anlar söyleyeler yâ İlâh
 Cümleten yirler düz olmuş n'idelem
 Sen bilürsin ğaybı ancak yâ Kerîm
 Emr ide Ḥallâk-ı 'Âlem anlara
 Görîñiz nire inerse enverim
 İletîñ tâc ü kemer hülle burâk
 Söyleyin âdâb ile yâ Muştafâ
 Söyleyin maḥşer demîdir yâ Resûl
 Bir dahî anlar cinâne varalar
 Anlar ile yiryüzine ineler
 292b Varalar tekbîr ile ol Servere
 İdeler âdâb ile yâ Muştafâ
 Söyledi gelsin bize Fahr-i Cihân
 Kalka kabrinden nebiler rif'atı
 Ümmetinden siz baña virîñ haber
 İde Cebrâ' il eyâ Fahr-i Cihân
 Senden özge cümle 'âlem şeyḫ ü şâb
 Gelmişiz ancak saña yâ Muştafâ
 Hâk selâm itdi ve da'vet eyledi
 Hıl'at-ı fâhîrleri gönderdi ol
 Ol ide tâcî burâkı n'eylerim
 Cümleden hûb baña fâhîr hıl'atım
 Secdeye varub ide vâ ümmetî
 Bir nidâ' ire aña kim yâ Resûl
 Gel bugün a'zam dîvânı kuralım
 293a Sen benim katımda ğâyet ulûsin
 Sen benim yârim Habîbimsin hemân
 Ulû dîvânıma nâzırsın bugün
 Sen buyır evvel eyâ şadr-ı dîvân

İzne bakarlar ki duralar dîvân
 Hem Mikâ'il 'Azrâ' il İsrâfile
 Herbiriniz bir 'alem alın ele
 Ol Resûlim sevdiğim Muḥammede
 Anların nûrıyla ref' ola zulem
 Bulmayalar ol Habîbiñ kabrini
 Bulmadık ol ravzâyı 'âlem penâh
 Bir 'alâmet göster aña gidelim
 Mâ-sivâ bilmez anı sensin 'âlim
 Gözediñ nûrı varınız ol yire
 Andadır yârim Habîbim Serverim
 Ol maḫâm-ı Maḥmûda kılsın durâk
 Uyarın anı selâmen merḫabâ
 Ümmetiñe kıl vefâ olur kabûl
 Hulleyi tâcî burâkı alalar
 Nûr iner bir yire anı göreler
 Göreler ğark olmuş anı envere
 Da'vet eyler bil seni Bârî Hudâ
 Maḥşere gelsin odır şadr-ı Dîvân
 İde ol dem ümmetî vâ ümmetî
 Kim baña oldır kamudan mu'teber
 Yatıyor ümmetlerin yirde nihân
 Yatıyor cümle melik taḫte't-turâb
 Ey şefâ'at menbâcî kân-ı şifâ'
 Ol maḫâm-ı Maḥmûda gelsin didi
 Tâc urub binsin burâka didi ol
 Ancak andan ümmetini dilerim
 'Afv ü rahmet olmasdır ümmetim
 Yarlığa anları eyle rahmeti
 Secdeniñ vakti değil olma melûl
 Her ne maḫşûdîñ var ise görelim
 Maḫlûkâtımdan kamu sevgülisin
 Adını levlâk okımuşam 'ayân
 Maḫlûkâtım ser-firâzısın bugün
 Maḫlûkâtım maḫşere olsun revân

Secdeden kaldıra bâşın bahtılı
 Ide yâ Rabbî kanî yârenlerin
 Çârı yâr-ı bâ-şafâ' yârenleri
 Gelüb anuñ çevre yanın alalar
 Şoñra mevtâlar umûmen duralar
 İdeleñ anlar bugünü enbiyâ'
 Vâki' imiş enbiyâ' nuñ sözleri
 Gitdi furşât idelim vâ hasretâ
 Kabrimizde kırk sene buldık emân
 Kalkalar cümle mezârından dura
 Olmaya hiçbirisinde bir şadâ
 293b Ol Celâl-i Kibriyâ' dan korkalar
 Analar yanında kızın bilmeye
 Herbiri nefsine meşgûl olalar
 Bu güneş yüzün aşığı döndire
 Terliye herkes terine batarlar
 Ba'zınıñ kâ'bine ba'zıñ dizine
 Kimi ğark ola teriniñ içine
 Her nebîniñ var 'alemi âyeti
 Ol Habîbiñdir livâu'l-hamd anuñ
 Üç kanadı var açıla hânedir
 Biri halkıñ üstüne ide hirâm
 Getureler ol livâ'-i Ahmedi
 Bize ne ol günde Maħmûd-i maħâm
 Çevresine kürsiler kondıralar
 Anlar ardınca velîler duralar
 294a Enbiyâ'lar ser-firâzı Muştafâ
 Öyle bir eşnâ kıla anda edâ'
 Dört kitâbiñ müşkilâtıñ söyleye
 Evliyâ' ardınca dura şâlihûn
 Anlarıñ ardınca dura zâlimûn
 Cümleñiñ ardın melekler alalar
 Hep melâ'ik kuşadalar 'âlemi
 Öyle sâkin duralar hâşş ü 'avâm
 Yâ İlâhî zâtı pâkin hürmeti
 Lûtfi kıl bunda rızâ'nı bulalım

Sile alından turâbı ol ulû
 Ebû Bekr 'Ömer 'Osman Hayderim
 Haħ Ta'âlâ kıla ihyâ' anları
 Görüb anı cümle mesrûr olalar
 Haşri münkirler göziyle göreler
 Bizlere didi inânmadık buña
 Râh-ı Haħ imiş nebîler izleri
 Bizlere irdi nedâmet vâyletâ
 Şimdi kaldırdı bizi ister imân
 Şıklar birbiriñ izdihâm ola
 İzniyle illâ meğer ola nidâ'
 Gözlerini 'arşa diküb bakalar
 Kız dahî ana bilüb tanımaya
 Kendi hüzn-i âteşine yanalar
 Halka bir milden kadar yakîn ola
 İtdüğü a'mâla göre yatalar
 Beline yâ şadrine boğazına
 Ol giriftâr ola kendi suçına
 Derc ola altında anda ümmeti
 Bir ucı yirde biri 'arşda anuñ
 Biri mağribde biri maşriķdedir
 Şâyesiyle giçine bunca enâm
 Yürüye altında anuñ ümmeti
 Misk-i ebyedden ola cümle tamâm
 Anlar üzre enbiyâ' ouralar
 Şeyh-i a'zam va'zına derc olalar
 Çıka yakut minbere ide şenâ'
 İşidülmemiş ola öyle du'â
 Hep müşebbihâtu izhâr eyleye
 Anlarıñ ardınca ola mü'minûn
 Anlarıñ ardınca ola kâfirûn
 Maşşer ehli cümle mansûr olalar
 Kaçmağa yol bulmayalar âdemî
 İtmeye bir kimse destûrsız kelâm
 Bizlere ol günde eyle şefkâti
 Ol Habîbiñle bile haşş olalım

Aña her kim gönderir olsa şalât
 Ol dîvân-ı kibriyâ' çün kırıla
 Bir münâdî eyleye anda nidâ'
 Ol diye yâ ehl-i maşşerler bilin
 294b Yer-yerin irâk yakından geleler
 Emr'ide Cebrâ' ile Rabbu'l-Celîl
 Ehl-i maşşer bu nidâ'yı işide
 Gözlerini  arşâ diküb duralar
 Cebrâ'il vara cehennemden yaña
 Emr olundu yâ cehennem yûri var
 Ol  azâb-ı Bânî iken Tañrıdan
 İstese ider  azâbına  azâb
 Ol cehennem ider key n'ider beni
 Var idi dünyâda bunca bed-fi âl
 Ol vakitde ol Muhammed Muşşafâ
 Ümmetimi sen baña çağır kamu
 Böyle günde olmayın benden irâk
 Ol Bilâl ide ol vakit bir nidâ'
 Yâ Muhammed ümmeti râhî olın
 295a Ümmet-i Aşşmed ol vakit yûriye
 Her taraflardan işşüdib geleler
 Yâ İlâhî cem'î kıl cümlemizi
 Kopa yiründen cehennemler  acîb
 Ol cehennemler ide yâ Müste ân
 Cennet ehli kulların ayır bugün
 Nice biñ zebânîler yularına
 Halk anı göre kaçan key yûriye
 Ol zebânîler elinden boşana
 Fışşıra bir kerre halka sekrişe
 Hep tevâna erlerin bilin bu ne
 Biñ sene yolu o demde yûriye
 Göreler ağzı açulmuş tamunî
 Gürleye dağlar gibi âteş saça
 Ala âteş âlevi maşşer yirin
 295b Ehl-i maşşerler göre bu heybeti
 Âdem ata ide oğlum Habili

Anuñ ile haşşer olub bulır necât
 Haşşre varın halka tenbîh olına
 Ol kıyâmet ehline ire şadâ
 Ol dîvân-ı maşşere hazır olın
 Ol dîvân-ı haşşre hazır olalar
 Var getur cehennemi yâ Cebrâ'il
 Heybetinden cümle a dâ' havf ide
 Haşşyetiyle deng ü hayrân olalar
 Sana geldim böyle emr oldu baña
 Maşşere ister seni ol Girdigâr
 Havf ide gayrı  azâbı Bârîden
 Halk ider ol nice biñ dürli  ikâb
 Cebrâ'il dir itme havf ister seni
 İntikâm ider seniñle Zü'l-Celâl
 Emr ider ol dem Bilâle kıl nidâ'
 Baña gelsunlar ki irmeden tamu
 Aramıza girmesün bâri firâk
 Dola ol maşşer yirine ol şadâ
 Bu livâ'-i hamdin altına gelin
 Gayrileri hüzn ile gam büriye
 Hep Muhammed ümmeti derc olalar
 Ol livâ'-i hamdiñ altında bizi
 Yûriye halk üstine gayet mehîb
 Bizleri ac eylediñ bunca zamân
 Ehlimizle bizleri doyır bugün
 Yapuşşalar tâ ki yavaş yûriye
 Halkıñ ol demde iliği kırıya
 İstî ab içün bu halka kuşşana
 Ehl-i maşşer yüzleri üzre düşş
 Enbiyâ'lar dizleri üzre çöke
 Kanî yâ baña giren ehlim diye
 Korkıdan şâkk ola bağrı kamunî
 Ehl-i maşşer durmaya giri kaçş
 Şavuşa bilmeye âdem birbirin
 Çağruşşalar nefsi vâ nefsi katı
 Dilemem Şiti ve Nûhi Kâbili

Nefsimi senden dilerem yâ İlâh
 Nûh ide key istemem zürriyeti
 İde İbrahim dilemem oğlumu
 İde Mûsâ dilemem kardâşı ben
 İde ʿİsâ vâlidem ol Meryemi
 Cümle âdem nefsi vâ nefsi deye
 Nice aʿlâ olmasın ol rifʿatı
 İde ol günde Muhammed Hazreti
 Âl ü evlâdım şahâbem yâ Hudâ
 Bu cehennem bugün defʿ eyle sen
 Tâ ki maḥşer ehli râhat olalar
 Ol cehennem ire maḥşer ucına
 Cebrâʼil müʼminlerin göz yâşını
 296a Ol şuyı alub cehenneme şaça
 Ol cehennemler döniben şalina
 Maḥşer ehli korkıdan ola emîn
 Gör Hudânın kullara lûtf işini
 Tâ ki yarın sed olına tamuya
 Bilmeyen bile anı ol dem ʿayân
 Böyle bir sahib bize virdi Hudâ
 Gösteren oldır bize râh-ı necât
 Okıyanı dinleyenî yazanı

Kendimi kurtar baña sen ol penâh
 İsterem senden bugün de râhan
 İsterem senden ḥalâşe kendimi
 İsterem senden ḥalâşe bâşı ben
 İstemem senden dilerem nefsimi
 Ol Muhammed ümmeti kaydıñ yeye
 İstemez nefsinî ister ümmeti
 İstemem nefsimi illâ ümmetî
 Ümmetim yolına olsunlar fedâʼ
 Dilerem anı bugün refʿ eyle sen
 Ol hisâb ehli cevâbın vireler
 Düşe vâveylâ bu ḥalkın içine
 Ol Habîbe yeture saçdır bunu
 Ol cehennem ol şuyı görüb kaçā
 Vara andan dura ʿarşın şolına
 Hem biline rahmeten liʼl-ʿâlemîn
 Şakladur Cebrâʼile gözyâşını
 Ol Habîbi şâfiʿ ola kamuya
 Rahmeten liʼl-ʿâlemîn imiş o ḥân
 Biz gerek her ḥizmetin idek edâʼ
 Virelim aña selâm ile şalât
 Yarlıgâ rahmetler ile yâ Ğanî

Fİ BEYÂN-I MEBĤAS-I MAḤŞER Ü MİZÂN

Qurulır maḥşerde mîzân-ı ʿadûl
 Herkesin defterleri ola hisâb
 Vezn-i aʿmâl olmalıdır ḥaḳdurur
 Cennete maḥşerde yol yok ki gide
 296b Maḥşerin uci cehennem câhıdır
 Kıldan incedir kesicidir şırât
 Baʿzî tîz kimi ağır gide bâşa
 Cümlesi terûb olub ola divân
 Âline aşḥâbına ol söyleye
 İde ey şâdık benim yârânlarım
 Ümmetimin gam günü irdi bilin

Bir kefi zulmetdir anuñ biri nûr
 Konıla mîzâna cürm ile şevâb
 Nicedir keyfiyyeti Allâh bilür
 Mişl-i hendek ol cehennem arada
 Var şırât üstinde cennet râhıdır
 Geçmelidir anda müʼmin müʼminât
 Kimiler gidemeye câha düşe
 Ol vakitte ol Habîb-i Müsteʿân
 Ümmeti anlara terġib eyleye
 Ey ki ʿahdine vefâ kılanlarım
 Anların aḥvâlına yardım kılın

Şâd iken yârân idi anlar bize
 Bunca anlardan hedayâ almışız
 Siz dahî anlara bugün yâr olun
 Yâr-ı yârim yâ Ebâ Bekrim benim
 Ey vefâdânım var eyle dikkati
 Sıdkını sever seniñ Perverdigâr
 Âciz olunca beni çağır direm
 Ey benim Âdil halifem yâ Ömer

297a Var sırâta ümmetimi bulasın

Sen dahî Âciz kalınca yâ Ömer
 Ey nedîmim zî-hayâ Osmân dahî
 Hâk seniñ yüzün şuyına and içer
 Var dîvân-ı deftere sen yâ ahî
 Hayr olan efâlini okı Âyân
 Gizle anı gayrileri bilmesin
 Sen ki setr itsen Hudâ şây eylemez
 Yâ Âlî sensin Emirü'l-Mü'minîn
 Geise ağır ümmetim yazıklar
 Sen Hudâ arslânsın yâ Hayderim
 Ey Hasan ile Hüseyin varñız
 Ey şahebem siz de durñ işlere
 Cümle yârân âşinâlardır kamu

297b Siz dahî Hâkka tazarru eyleyin

Havf olan yirlere aşhâbım koya
 Secde kılub ümmetin kaydın yeye
 Şükr ider misin buna yâ Ahmedî
 Yâ İlâhî ism-i a'zam hürmeti
 Ol livâü'l-hamdiñ altına bizi
 Vir şalâvât varub anı bulasın
 Dinle cânım maşşeriñ aqvâlini

Teşliye tardiyе kıldılar bize
 Bunca ülfet âşinâlık kılmışız
 Gam irüşdi anlara gam-hâr olun
 Sen cehennem kapısına var cânım
 Giçmeye ol yana gözet ümmetü
 Ümmetimi var dile yakmaya nâr
 Anlarıñ imdâdına tâ ki irem
 Hâlık-ı Âlem seniñ Âdlin sever
 Yükleri ağır olanı dilesin

Ol zamân çağır beni ire haber
 Var çabala ümmetime sen dahî
 Ümmetimi var dile söziñ giçer
 Ümmetim defterlerini sen okı
 Şerrini gizli okı eyle nihân
 Hâk içinde tâ ki rusvây olmasın
 Ol kulı hâk içre rusvây eylemez
 Sen dahî mîzâna var olñ mu'în
 Hâk Ta'âlâdan dile sen anları
 Var zebâniden korı ümmetlerim
 Ol gâzi bile şehîdi dileñiz
 Yardım eyleyin bu dîn kardeşlere
 Gözedin anları almasın tamu

Ey Hadîcem var çalışñ bu işe
 Ümmetüm hatunlarını dileyin
 Kendi carş ayagına bâşñ koya
 Ümmetü vâ ümmetü yâ Rab deye
 Böyle sultanıñ olubsın ümmetü
 Ol Habîbiñ bize disin ümmetü
 Haşr idüben yarlıgâ cümlemizi
 Ol livâ'nıñ sâyesinde durasın
 Vaşf idelim haşr olanlar hâlini

KAŞİDE-İ HAŞR

Eğer insân eğer hayvân
 Ola birgün ulû meydân

Ola ihyâ' kamu zî-cân
 Kunla anda bir dîvân

298a

Mezârında dura kâla
 Gidüb meydâna derc ola
 Mîzân önüne süreler
 Ne kılmış anda şoralar
 Nice hâller gele bâşa
 Ura anda bâşın tâşa
 Olır yarın bir ulû gün
 Olır anda temâşâ gün
 Kimiler sâye-i ʿarşda
 Ola herbiri bir işde
 Kimi sâkî kimi ʿâşık
 Kimiñ Hakkâ işi lâyıķ
 Kimi câhil kimi ʿâlim
 Kimi mazlûm kimi zâlim
 Kimi delu kimi uşlu
 Kimisiniñ içi paşlu
 Kimi ağlar kimi güler
 Kimi hasta kimi inler
 Kimiler tok kimiler ac
 Kimi hulle giyinmiş tâc
 Kimi yollı kimi yolsız
 Kimi gözli kimi gözsiz
 Kimi sıbu kimi deste
 Kimi şihhat kimi hasta
 Kimi esʿad kimi şâfiʿ
 Kimi şârib kimi şakî
 Kimi hasmuñ arar bulır
 Kimi daʿvâsını görir
 Kimisiñ defteri elde
 Kiminiñ yakası elde
 Kimi durır kimi yürir
 Kiminiñ hayrı tartulır
 Kimiñ defteri yırtulır
 Şırâu bekleyidürir
 Şırâu kimiler giçer

298b

Varıñ maşşere emr ola
 Kimi râķib kimi yayân
 Varuben anda duralar
 Eğer tâʿat eğer ʿişyân
 Ve ğâfiller o dem şaşâ
 Ola itdüğine pişmân
 Kime ğamdır kime düğün
 Nice haşır olunır insân
 Kimiler yana güneşde
 Kimi âbâd kimi virân
 Kimi kâzib kimi şâdik
 Kimisiniñ işi tuğyân
 Kimi kötrim kimi sâlim
 Kimi yahşî kimi yamân
 Kimi güler kimi yaşlu
 Kiminiñ dopdolı ʿirfân
 Kimi gözyâşını siler
 Kimi ğam-ğın kimi handân
 Kimi ğanî kimi muhtâc
 Kimi melbûs kimi ʿuryân
 Kimi doğrı kimi hırsız
 Kimi çirkin kimi hûbân
 Kimi zencir ile beste
 Arar derdine bir dermân
 Kimi ümmî kimi faķih
 Kimi câyiʿ kimi ʿatşân
 Kimiler hasmuyla durır
 Kimi mahzûr olur divân
 Kiminiñ okunır dilde
 Mîzân öninde ser-gerdân
 Kimiler itdüğin bulır
 Kimiñ yeğni kimiñ girân
 Kimiñ hisâbı kırtulır
 Ola nevbet kıla devrân
 Kimisi kuş gibi uçar

299a	Kiminiñ ayığı sürçer Kimiler cennete aşar Kimi vâlih olub şaşar Nic'ola Aḥmedî hâliñ ‘Amel yok ḳolda ḳalkanıñ Hudâniñ rahmeti çokdır Didi lâ taknetu ḥaḳdır	Düşer nâra olır biryân Kimisi nikbete düşer Baḳub meyyâl olır ḥayrân Ola elde giribâniñ Meğer imdâd ide îmân Ḳamuya ‘afvı artuḳdır Ümîdim rahmet-i Rahmân
	Cümle milletler aralıkda ola Kâfiri İslâm ile ḳatmayalar Kimde ki da‘vâsı varsa görile Ḳala maḥşerde nebîler ümmeti Bir bölük cümle nebîler ümmeti Diñle yâ ümmet ḳılam bir bir beyân	Destûr alub birbirinden ayrıla Kâfiriñ a‘mâlını tartmayalar Şoñra kâfirler caḥîme şorıla Cümleden artuk Muḥammed ümmeti On bölük ola Muḥammed ümmeti ‘İbreti al ḥâb-ı ḡafletden uyân

HARÂM YIYIP MÂLININ ZEKÂTIN VERMEYENLER

299b	Gele evvelki bölük diñle nice ‘Akreb ü yılân çiyân ḳarnı içi Hep ḳarınları içinde oynaşa Bir münâdi bunlar için çağıra Bunlar anlardır ḥarâmı yidiler Oldılar mâl ile dünyâ ḥarisi	Dağlara beñzer ḳarınları yüce Ejderhâdan ulû ola en kiçi Ol kişi yandan yaña ḳalkub düşe Bunları maḥşerde ḥaḳka bildüre Hem ḡanîlerdi zekât virmediler Şimdi oldılar bu uḫrâ müflisi
------	---	---

ALIŞ VIRİŞDE HİLE ve NÂKIŞ VİRENLERİN HÂLİ

	Gele ikinci bölük yok dilleri Bunlar anlardır ki alub şatdılar Keylî vizni elde nâḳış eyledi Hîle ile müşteriniñ mâlını Ġabn olanlar cümlesi bulmuş anı Hîle ile mâlını aldıñ o gün ‘Adl ile ḳurmuş mîzânı Kibriyâ’	Ağız âteşle dolı yok elleri Resm-i mâliña yalânı ḳatdılar Doğrı virdim deyu dili söyledi Aldı gizlü sirkâten gör ḥâlini Almış etrâfiñ ider ḥaḳḳım ḳanî Ḥaḳḳımı vir aña muḫtâcem bugün Bunda yokdır ḥâḫır ve rüşvet riyâ’
--	---	--

YALÂN YERE ŞEHÂDET IDENLER

300a	Gele üçüncü bölük a‘mâl-ı şerr Bunlar ol yalân şehâdet eylemiş	Gözleri a‘mâ dili yok sem‘i ger Görmediğın bilmediğın söylemiş
------	---	---

Görmedim gördüm yalânı söylemiş
 Hısmı gelmişdir aña şahidi zor
 Hakkımıñ ibtâline sensin sebep

Gözleri a^cmâ dili lâl eylemiş
 Sen benim hak işimi itdin küsür
 Şimdi senden dilerem da^cvâ taleb

KETM Ü ŞEHÂDET EDENLERİN HÂL-İ ŞÂNI

Diñle dördüncü açık ağızları
 Yüzlerine üşüşe yılân çayân
 Bunlar anlardır ki Hak şahid idi
 Hak için varub anı dimediler
 Hısmı dir ahvâlima ^câlim kişi
 Hak olan ahvâlimi sen gizlediñ
 Kılmadıñ anda şehâdet hakkı sen

Şarka gögsi üzerine dilleri
 Gevdesine döküle zehr ile kan
 İstedi şahibi anda gizledi
 Hâtır itdiler yâ şey dilediler
 Hakkı bildiñ dimedin zâlim kişi
 Şey diledin hâtır nâ-hak gözlediñ
 Üş varalım dilerim hakkımı ben

MEBHAŞ-I ZİNÂ' IDENLER

Gele beşinci bölük bedenleri
 Biri avrat birisi er olalar
 Kelb kokusu gibi anlar koğalar
 300b Bunlar anlardır zinâ' kıldı nihân
 Ol zenin zevci olursa rây-gân
 Ol ide sırzıma hâ'in oldınız
 Şimdi sizlerden dilerem hakkımı

Cife gibi koğa anlar tenleri
 Birbirisiyle çatılmış geleler
 Anlara ikrâh idüben bakalar
 Şimdi oldu halka esrâr-ı ^cayân
 Anlar ile kıla da^cvâyı gîrân
 Hâlikim ^cadl ile rusvây oldunuz
 Üş varalım ^carza kılam hâlimi

HALKA ÂCI SÖZ DİYEN ve KOMŞUSINI İNCİDEN

Gele altıncı bölük yok dilleri
 Yüzleri üzre yürüyeler revân
 Halka bunlar âci sözler söylemiş
 İncü dirdi kem şanurdu konuşıya
 İki âdemler arasına nifâk
 Sahib-i ihkâk o dem derc olalar

Olmaya ayakları hem elleri
 Gözleriñden döküle yâş ile kan
 Ol kulûb-i halkı virân eylemiş
 Acı sözler dirdi avrat kişiye
 Şaldurırdı kim olma infirâk
 Herbiri hakkıñı da^cvâ kılarlar

SÂZ ÇALANLARIN HÂLİ

Gele yedinci bölük şeytâniler
 Elleriniñ olmaya parmakları
 Bir ökiz boynuzu gibi dişleri

Kara yüzli gözler gûk lu^cbâniler
 Şarka gögsi üstine dudakları
 Çalgu çalmaq imiş anuñ işleri

4 Hak şehâdeti gizleyenler M. 28b Kara yüzlü gözleri lu^cbâniler M.

301a Kendine şeytânı üstâd eylemiş
Boynuna takmış gelür sâz âleti

Andan almış şan^{ca}ı sâz eylemiş
Kendine kâr itdi kıldı ülfeti

YETİM MÂLIN YEYENLERİN HÂL-İ ŞÂNİ

Gele sekizinci bölük gevdelü
Hem ağızlarıyla âteşler şaça
Bunlar anlardır yetimiñ mâlını
Mâl-ı eytâmı yeyib itdi telef
Ol eytâm ile divâna gideler

Ol karınları içi âteş dolu
Ehl-i maşşer şavuşa andan kaçça
Yediler şimdi görin bed-hâlini
Şimdi âteş oldı anlara ^{ca}alef
Hakkını ol demde da^{ca}vâ ideler

NÂ-HAĞ YİRE ÂDEM KATL İDENLERİN HÂLİ

Gele doğuzuncı bölük maşşere
Anları kapmış zebâniler sürir
Bunlar anlardır ki kâtil oldılar
Haşmu ide ulü ^{ca}işyân eylediñ
Şimdi varalım binâ' şahibine

Ol bağırsaqları dökilmiş yire
Ol bağırsaqları yiri süpürir
^{ca}Âlemi nâ-hağ yire öldirdiler
Sen binâ'u'llahu vîrân eylediñ
Ol ne hüküm ide binâ'sı hedmine

Fİ BEYÂN-I FIRKÂ-İ NÂCIYE RAHİMEHÛMU'LLÂH

301b Geleler onuncı bölük maşşere
Hulleler geymiş burâk üzre suvâr
Maşşer ehli bunlara seyrân ola
Ol münâdî kıla ta^{ca}rîf anları
Bunlar anlardır fûrûdâtı tamâm
Emri kılub nehyi bunlar atdılar
Bir nidâ' ire ol demde bunları
Yokdır anlara hisâb ile ^{ca}azâb
Rabbenâ kıl bunı bizlere naşîb
Vara çün bunlar şırâta ireler
Bunlarıñ nûri irince âteşe
Açıla bunlara yol âteş söne
Ol cehennem eyleye ol dem şadâ
Yel gibi bunlar şırâtu giçeler
Ideler el-hamduli'llâh'el-azîm

Cümlesi garğ olmuş ola envere
Yüzleri şuc^{ca}le virür ol şems-var
Bu ^{ca}aceb kimlerdir deyu hayrân ola
Biliñiz yâ ehl-i maşşer bunları
Sünnet ile eylediler şubh ü şâm
Ol Hâbîbu'llâh iziyle gitdiler
Gönderin cennetlerime anları
Cennetüm anlara olmuşdır me'âb
Hürmetine kim anı kıldıñ Hâbîb
Ol şırâtu âteş almış göreler
Söne âteş ki dayanmaz güneşe
İne ol âteş cehennem ka^{ca}rıne
Tiz gidin söndirdi odımı ziyâ'
Varalar cennete yeyib içeler
Sermedi ni^{ca}metelere irdin selim
Kala ol doğuz bölüğü mihnete
Er kişilerden ziyâde mü'minât
Ayıralar nâra atarlar nihân

302a İreler bunlar mağâm-ı ^{ca}izzete
Ol kalan doğuz bölük ehl-i ^{ca}usât
Her bölükden niceleri ol zamân

Ol Resûlu'llâhı anlar görmeye
Gizlüce varub cahîme dolalar
Kalmaz îmân ehli nâr ile ebed
Bâkı kalanı zebânîler süre
Görelersıddıki durır kapuda
Enselêrinden zebânîler süre
Zabtı mümkün olmayub ide nidâ'
Hem nidâ' kıla 'Ömer 'Osman 'Alî
Cehdi kıldık sözimiz olmaz kabûl
İşide anlar nidâ'sın ol zamân
Görelers başı açık yâlin ayak

302b İrişer aña burakı tüz hemân
Getureler aña tâc ü hülleyi
Ol ide n'idem burâkı tâcı ben
Tâc ü hülledir baña ol ümmetüm
Enbiyâ' anı görüb söyleyeler
Nâdim olub söylemeyen çün bugün
Senden a'clâ yok izinsiz söyleyen
Hem müsellemsin bugün sen kamudan
Anlara dahî şefâ'at eyleye
Ağlayu dir yâ Kerim ü yâ Rahîm
Ümmetümden pîr olan mücrimleri
Anlar için ol Ebû Bekri saña
Ümmetümden hem cürm kırğulları
Kara şakallulara 'afv eyle bak
Al 'Alîyi vir tuvâna ümmetüm

303a Nâre irmiş ümmetüm'çün yâ İlâh
Fâtümâ Zehrâ kızım olan cânı
Âl ü aşhâb ağlaşa ide nidâ'
Yağ bizi kıl ümmeti yâ Rab âzâd
Düşer ümmet arasına bu şadâ
Görmedik bizler seni vâ hasretâ
Bu şadâdan 'arş-ı a'clâ ditreye
Bir nidâ' irdi bâşın kaldır Habîb

Kılmadı sünnet şefâ'at bulmaya
Âhîr encâmı cinâne gireler
Ol îmân ile irer aña meded
Ol cehennemın kapusına ire
Anları koymaz cehenneme gide
Önde Şiddîk anları koymaz gide
Ümmetiñe gel iriş yâ Muştafâ
Ümmetiñe gel iriş yâ Serverî
Ümmetiñe kıl meded sen yâ Resûl
Hüllesin tâcın yire koya hemân
Ol cehennemden yaña gidir yayak
Dir baña bin yâ Nebî varma yayân
Bunları gey ümmete var yâ Nebî
Ümmetimiñ olmuşam muhtâcı ben
Anlarıñ 'afvı olubdur hil'atım
Kıl bize dahî şefâ'at diyeler
Senden özge sözi giçer yok bugün
Senden efdal yok şefâ'at eyleyen
Kurtaragör cümlemizi tamudan
Varub andan secdeye bâşın koya
Ümmetimi yarlıgâ eyle selim
Ol şakalında âğ olan erleri
Anı yağ nâre vir anları baña
Anlar için yağ Halifen 'Ömeri
Anlar için zî-Hayâ' 'Osmanı yağ
Yağ 'Alîmi âteşer vir ümmetüm
Yağ Hasan ile Hüseyinimi Pâdişâh
Ümmetüm avratları'çün yağ anı
Ümmet için râzîyız olak fedâ'
Tek bugün sultanımızı eyle şâd
Ağlaşalar ideler yâ Aħmedâ
Ayrı düşdiñ bizlere vâ-veyletâ
Baħr-ı rahmetden ireler katreye
Kim bugün sensin kamu halka tabîb

Ben saña dünyâda va^cde eyledim
 Râzî oldıgıñ kadar al ümmetiñ
 Âl ü aşhâbıñ ve ümmetiñ saña
 Secdesiñden durub ola râhau
 Ey Bilâlim halkı âgâh eyle sen
 Ol ide kim yâ Muhammed ümmeti
 Emr olındı çün Bilâl ide nidâ'

303b İşideler anda mü'min mü'minât
 Ğayrı millet bu nidâ'yı işide
 Fevc fevc olub şırâu giçeler
 Ğayrı ümmetler hisâbe duralar
 Cennetiñ rıdvânına ola haber
 Cümle cennet kapuların açalar
 Hür ü ğilmânlar müzeyyen olına
 Gele huddâmı melekler anlara
 Yetureler karşı tâc ü hülleler
 Geyeler anları mü'min mü'minât
 Hem bine hem ökçeyidek çekeler
 İdeler ey dirîğa key n'olaydı
 Gitdi furşât n'idelim vâ hasretâ
 Cennetiñ bâbına bunlar varalar
 Bunlarıñ alında âdı mü'minûñ

304a Cümlesi nûr kendisi nûr tâcı nûr
 Zeyn olunmuş hüsnine virmiş ziyâ'
 Merhabâ yâ cins-i âdem merhabâ
 Olmuşız aşkınla bizler bî-çarâr
 Cennet içre biz dilerdik vuşlatıñ
 Nîm tebessümle yüzi handân ide
 İde mü'min anlara vech-i hasen
 Anda hürîler tebessüm ideler
 Biz seniñ câriyeniz sen pâdişâh
 Ey ki sultânım ne hâletdir saña
 Onca cennet milkini virmiş saña
 Gel varalım tahtıña eyle cülûs
 Alalar her mü'mini biñ nâz ile

Haqqıña seniñ feterdâ söyledim
 Anlar içün zeyn olunmuş cennetiñ
 Var bağışladım bile al gel baña
 Dir Bilâliñe nidâ' eyle kıati
 Ümmetim âzâd olındı söyle sen
 Sizlere irdi Hudâniñ rahmeti
 Dola maşşer yirine işbu şadâ
 Bulalar nâr-ı cehennemden necât
 İşbu ümmet haqqına ğıbtâ ide
 At segirdir gibi anlar uçalar
 Ümmet-i Ahmed Cinâne varalar
 Ümmetiyle geliyor hayru'l-beşer
 Yollar üzre cevâhîr saçalar
 Muntazır cennetler içre şalına
 Hıl'at-ı fâhîrler ile bunlara
 Herbirine yetmişer ton vireler
 Virile herbirine yetmişer at
 Kâfir ü müşrik tahassür çekeler
 Bizimde dînimiz islâm olaydı
 Bizlere irdi nedâmet veyletâ
 Yetmişer hûriyle ğilmân göreler
 Yazılıdır nûr ile herbiriniñ
 Görse mecnûn anı bi'llâh imrenür
 Mü'mini çoçub iderler merhabâ
 Merhabâ yâ cins-i maqdem merhabâ
 Kânde idiñ bunca gördiñ intizâr
 Biz henüz buldık cinânıñ lezzetiñ
 Ol gülüşde mü'mini hayrân ide
 Ğayre beni benzedirsiz söyle sen
 Bizleri Haq saña virmiş diyeler
 Bizleri kılmış saña dir zî-İlâh
 Biñ bizim gibi virilmişdir saña
 İş varalım taht-ğâhındañ yaña
 Bunca hürîler seniñ'çündür 'urûs
 İleteler tahtıña iczâz ile

Herbiri milkine mâlik olalar
 Nice ni'emetler vire ol lu'fî bol
 304b Anı görünce o deñlü zevk ola
 Hamidir teknilidir lezzetleriñ
 Kıl müyesser Rabbenâ ol rû'yeti
 Cümle mü'min mü'minâta yâ Hudâ
 Vir şalâvât enbiyâ' sultânîna

Sermedî cennetler içre duralar
 Göstere efdâl kerem didân ol
 Cennetiñ lezzetleri unıdıla
 Ni'emet-i 'uzmâ budır cennetleriñ
 Sen ğidâlandır bize ol lezzeti
 Hürmetine ol Muhammed Muştafâ
 Ol müşerref rû'yet-i Rahmânîna

Fİ BEYÂN-I MEBĦAŞ-I ZENÂN-I EHL-İ CİNÂN

Cân kulağın aç baña diñle sözüm
 Gör cinâne müşterî misin bugün
 Bil hadîşinde Peyğamber söyledi
 Kaç nevâhiden seni eyle selim
 Fâzîl-i Bârî olmayınca cenneti
 Ekserî dünyâlığa meyyâledir
 Böyledir âhîr zamânın 'illeti
 Şer'ca uygun eyle aqvâli işi
 Şâlihâ zenler bu dünyâ hâtunı
 305a Hûrî kızlarına sultan olalar
 İdeler bizde n'olaydı mü'mine
 Biz dahî bu mertebeyi bulmağa
 Bunca 'izzet vire Hâlık zenlere
 Bunca kâdrin var cinâne bil zenân
 Bulmak istersen cinân içre makâm

Ur mîzân-ı 'aqla kendin yâ kızım
 Yâ cehennem sevdâ-kârısın bugün
 Ehl-i nârîñ ekserî avrat didi
 Olmasın yanî yirin nâr-ı cahîm
 Hiç bula mı bu zamâne avratı
 Erleri aldamağa hayyâledir
 İrdiler şöret zenânı zîneti
 Cennetiñ hânımı ol hâtun kişi
 Olalar yarın cinânın hânımı
 Hûrîler anlara hayrân olalar
 Avrat olaydık fenâ'da birine
 Lâyık olaydık ki sultan olmağa
 Bu fenâ'da şâlihâ olanlara
 Kâdrini bil sen saña kılma ziyân
 Âhîret sultanına gönder selâm

HATME-İ KİTÂB-I AHMEDİYYE

Tamâm oldu kitâb Elhamdu'li'llâh
 Kerîmân lûfta muhtâcem nişâr it
 Temennâ eyledim sizden şifâ'lar
 Ki dere itdim bu dükkânı tabîbe
 Bilür 'âkıll olan bu pend-i yârı
 Dilerem senden ey Perverdigârım
 İlâhî vir bu pend-i yâr eline
 305b Ki zîrâ ol ki bilmez râh-ı haqqı
 Temennâ eylerem şer'ca muvâfık

Hudâ 'avnıyla bunu kıldım bi'llâh
 Eğer var ise noķşânım sîtar it
 Kulub emrâzına yazdım devâ'lar
 İre bundan eser kalb-i lebîbe
 Ki 'aķıllar olubdur sevdâ-kârı
 Kala ihvâne benden yâdigârım
 Dilerem girmesin aĝyâr eline
 Bu helvâlardan anılamaz mezâķı
 Ola cümle rîzâ'sîna muţâbık

Elimde bundan özge bir hediyem
 Ve ʿafvîñ kemler içündür bilürem
 Nemle-i sâ'ib bi riclin mâ cerâd
 On sekiz biñ ʿâlemiñ Hâllâkı sen
 Aḫmedî kapuña gelmişdir teḫî
 Seni'bir bilmeden ğayrı elimde
 Keremler kânsın çokdır ʿafıyyeñ
 Didi lâ taḫnetû min raḫmeti'llâh
 Baĝışla cürmini sen bu ḫaḫîriñ
 Ḳapuñdan ğayrıye varmam acım ben
 ʿAzâb itseñ şıḫâb itseñ ḫulınam
 Cemîʿ-i mü'minîn ü mü'minâta
 Muvahḫid ḫullarınız raḫmet eyle

306a Recâ' ḫavfı cenâh itdim özime
 Ḳaçub girdim sıtârîñ perdesine
 Sıtâr eyle beni rüsvâyı ḫılma
 Beni settâr olan isme baĝışla
 Ferâĝ itdür bizi her mâ-sivâdan
 Memâtımızı âsân eyle iḫsân
 Burâḫ ile bizi maḫşere gönder
 Cinâniñla bizi ʿarz-ı cemâl it
 Pendiñe târiḫ dinildi Aḫmedî
 Hüsn-i zann ile didiñ bunca kelâm
 Kim ḫılursa işbu pende i'tibâr
 Ḥaḫ Taʿâlâ ʿaybıñı mestûr ide
 ʿAvn-ı Ḥaḫ ile kelâm oldu tamâm
 Olsın âline ve hem aḫḫâbına

306b Râzî olsun ümmetinden ol muʿîn
 Aḫmedîye her kim iderse duʿâ
 Fâtıḫayla kim bizi yâd eyleye

Bulunmaz bu daḫî kemdir ne diyem
 Saña ğayetde ḫüsn-i zann ḫıluram
 Ḳıldı maḫbûle Süleymanı cevâd
 Cümle iḫsân ehliniñ cevvâdı sen
 Yok elinde saña yarâr bir şeyi
 Saña yarâr bulunmaz defterimde
 Ki mü'minlere var vaʿd ü hediyeyñ
 Buniñla var ümîdim saña bi'llâh
 Ḳapuñ dilencisi olmuş faḫîriñ
 Seni terk eylemem muḫtâcınım ben
 Ne deñlu ḫaḫîb-i cürmem seninem
 Kerem ḫıl faḫlıñla ir gör necâta
 Baĝışla cürmimizi minnet eyle
 Ḥacâlet perdesiñ atdım yüzime
 Daḫîl oldım îmânîñ ḫaḫkasına
 ʿUyubım her dü ʿâlem şâyî ḫılma
 Keremler kânsın ʿafv ile işle
 Göçir îmân ile dâr-ı fenâ'dan
 Ḥisâbımız ola maḫşerde âsân
 Muʿazzez muḫterem cinâna andur
 Tecellî-i vişâliñle kemâl it
 Raḫmet ile bul cinânı sermedi
 Ḥaḫ seni maĝfûr ide yevme'l-ḫıyâm
 Var ise noḫşânımız ḫıla sitâr
 Râḫat-ı dâreyn ile mesrûr ide
 Ol Ḥabîbiñ rûḫına yüz biñ selâm
 Tabiʿîñ ensâr ü hem aḫḫâbına
 Raḫmetu'llâhi ʿaleyhim ecmaʿîn
 Raḫmetüñi Ḥaḫ aña ḫılsın ʿatâ'
 Ḥâlıkı nârından âzâd eyleye

BİBLİYOGRAFYA

- Afyonkarahisarlı Şemseddin oğlu Mustafa, **Ahter-i Kebir**, (Arapça- Türkçe) Lûgat, Dersaadet, 1310.
- Ali Emîrî, **Tezkire-i Şuârâ-yı Amid**,İstanbul, 1328.
- Arseven, Celâl Esad, **Sanat Ansiklopedisi**, M.E.B.Yayınları, İstanbul, 1993.
- Banarlı, Nihat Sami, **Resimli Türk Edebiyatı Tarihi**, 1 - II, İstanbul, 1971.
- Beysanoğlu, Şevket, **Diyarbakırlı Fikir ve Sanat adamları**, 1 - III, istanbul, 1957.
- Bursalı Mehmet Tahir, **Osmanlı Müellifleri**, istanbul, 1333 - 1342.
- Devellioğlu, Ferit, **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik lûgat**, Ankara, 1993.
- Kanar, Mehmet, **Büyük Farsça-Türkçe Sözlük**, İstanbul, 1993.
- Levend, Âgâh Sırrı, **Edebiyat Tarihi**, Ankara, 1984.
- Meydan Larousse, 1992, İstanbul.
- Muallim Nâci, **Lûgat-ı Nâci**, İstanbul, 1987.
- Onay, A.Talat, **Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar**, TDV.Yayınları,Ankara,1992.
- Özön, Mustafa Nihat, **Büyük Osmanlıca-Türkçe Sözlük**, İstanbul, 1959.
- Pakalın, M.Zeki, **Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, Ankara, 1-III, İstanbul, 1976.
- Pala, İskender, **Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü**, Ankara, 1989.
- Pekolcay, Necla, **İslâmî Türk Edebiyatı**, İstanbul, 1994.
- Pekolcay, Necla, **İslâmî Türk Edebiyatında Şekil ve Nev'ilere Giriş**, İstanbul,1994.
- Şemseddin Sami, **Kamûs-i Türkî**, İstanbul, 1992.
- Yeğin, Abdullah, **Osmanlıca-Türkçe Yeni Lûgat**, İstanbul,1993.